

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

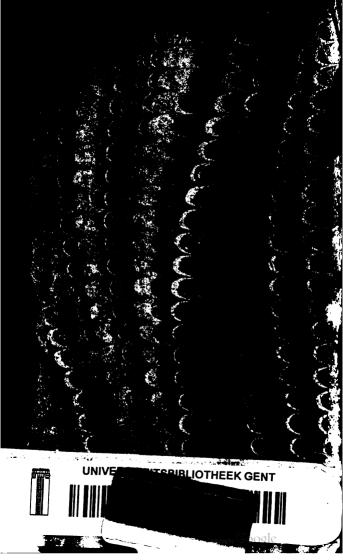
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + Refrain from automated querying Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

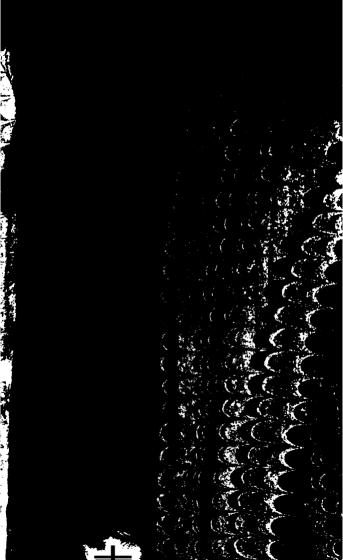
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Artis auriferae, quam chemiam vocant, volumen primum: Quod ...

Ma.1322.

Math. 1322

1

٠.

٠.,

•

(

∢

.

Math. 1322

ARTIS

AVRIFERAE,

QVAM CHEMIAM VOCANT, VOLVMEN

PRIMVM:

QVOD

Continet Turbams PHILO.

SOPHORVM, alios quantiquis.

Cum INDICE Rerum & Verborum locupletissimo.

Basilcæ,

Excudebat Conr. VVALDETE Expensis CLAV DildeMARNE,

Gloan. Avert.

Antio Sal. 613 13 x 61118

Ly Supellectile Adolphi Words

CONTINENT VR:

	30
I	Propositiones, seu maximæ artis Chymicæ.
2	Turba Philosophorum.
3	Turbæ Philosophorum alterum Exemplar. — 6
4	Allegoriæ super librum Turbæ.
5	Aenigmata ex Visione Arislei.
6	Exercitationes in Turbam.
	Aurora Confurgens.
7	Rosinus ad Euthiciam.
9	Idem ad Saratantam Episcopum.
10	Liber Definitionum eiusdem.
I F	Mariæ Prophetissæ Practica.
12	Liber Secretorum Calidis filij Iazichi.
13	Liber Trium verborum.
14	Aristoteles de Lapide Philosophorum 36
15	Auicenna de Conglutinatione lapidis 374
16	Expositio Epistolæ Alexandri Regis 38
17	Ignorus Autor de Secretis lapidis.
18	Merlini allegoria de Arcano lapidis.
19	Rachaidibi de Materia lapidis.
20	Aurcennæ Tractatulus de Alchimia. 405
	Semita Semitæ. 437.
	Clangor Buccinæ. 44%.

Ex his priores decem & postremum, ex mannscriptis exemplaribus impressimus.

24 Incertus Autor de Arte Chymica.

23 Correctio fatuorum. 545

Digitized by Google

TYP

TYPOGRAPHVS LECTORIBVS S. P. D.

NTE annos aliquot, amiceLECTOR, edidimus Volumen satis iustum, variorum autorum ω χημάας tra ctantium, opera GV-

LIELMI GRATTAROLI Medici, collectum. Id cum non malè nobis cessisset, gratum que suisse huius Philosophiæ studiosis animaduerteremus, animum ad eam artem magis excolendam & illustrandam, quod in nobis suit, appulimus. Itaque iuuantibus amicis, Viris doctis, plura collegimus, & ex eis collectis meliora, vt puto, selegimus: duobusque hisce voluminibus, forma comodiori, nec sumptuosa, distribuimus, cogitamusque adhuc

præstantiora, si Deus nobis otia secci rit, amicique iuuerint, in lucem dare: quibus homines huius præstantissimæ vtilissimæque artis cupidi, vti fruique possint. Sed dicet aliquis, me his meis editionibus plus nocumenti Reipubl. adferre, quam emolumenti, cum vana sit ars, & scientia nulla : que non de rebus omninò certis sed incertis & rarò contingentibus, imò rarissime, aut fortè nunquam multorum opiniones tractet. Neminem enim hactenus nostro, aut superiori seculo præstitisse, quæ tam magnificè multifariamoue pollicetur huius artis Scriptores. Cum igitur fine careat intento, omnia autem propter finem fiant, sequitur, nullam esse artem, nullamye scientiam, & ridiculos illos atque stultos, qui hæc tractant, aut impostoribus inertibus credunt. Quibus cum à præstantibus doctissimisque Philosophis certis demonstrationibus satis superq; responsum sit, probataque huius artisveritas (præsertim verò à celeberrimo Philolopho

losopho Petro Bono Ferrariensi in sua Preciosa Margarita, nunc primum à nobis integrè (non vt anteà Venetiis) edita: nec non à Laurentio Ventura Veneto, nostra hac ætate, libro ad Illustrissimum Ottonem Henricum Palatinum dicato, & à nobis edito, artis veritas vindicata, & olim ab infinitis ferè viris Philosophis idem factitatu) nihil mea responsione opus est : cùm præsertim meum non sit docere, aut partes defendere: sed bonarum literarum & artium doctores in publicum ad communem viilitatem edere & inter se eos committere, vt veritas tanquam ex silicum collisione excutiatur. Interim tamen quod mihi, inerti scilicet, videtur, dicam. Ab illis ferè contradici, qui in ea arte (& si alioqui do-&issimi) nunquam versati sunt: neminem verò magis temerariè aut agere, aut iudicare, quàm ignari & imperiti iudicăt. Inexperto enim videntur multa impollibilia, quæ tamen arte & natură facillime fiunt, vt passim in omni

ferè genere artium experientia docet. Contrà peritus & expertus naturæ sagacissimæscrutator,&vt ita dicam,coadiutor, ingenio atque solicitudine,etiam quæ imperitis & ignaris impossibilia videntur. & supra captum vulgi. præstare atque efficere potest. Quod ad me attinet, etsi nunquam huiusmodi attigerim, neque is sim, qui de tam abstruso mysterio quicquam iudicare possim, nón possum tame in animum inducere meum, tot doctos Philosophos, & magni nominis viros, imò ctiam illustres Reges huius artis præcipuos scriptores, quorum scripta etiam proferimus, deceptos fuisse, aliosque decipere voluisse, cum alias nomen præstantissimum apud omnes doctos iam per tot secula consecuti sint: vti Geber, Auicenna, Rasis, Villanouanus, Raymundus, & alij penè infiniti, tum veteres, tum neoterici, à quorum nominibus nunc abstinemus. Non dubito etiam multos hodie esse, fuisseque anteà insignes impostores; homines nequam,

PRABLATIO:

hequam, literarum & omnium bonarum artium, atq; morum rudissimos. omnis generis nequitiæ peritissimos, qui cùm præter Cererem & Bacchum, quibus ita familiariter vtuntur, yt etiam corum stigmata non in corpore .tantum, sed in facie & naso insigniti, nihil prorsus sciant, magnificis tamen verbis venditant se magnatibus pro Geberis & Raymundis, vt eorum crumenas decoquat, cum ne aquam quidem ardentem ex vino conficere posfint: cuius tamen dolia integra singulis diebus exhaurire possunt. Ab his, inquam, impostoribus patibulo dignis scaueant Nobiles & Principes viri: nisi aurum potabile facere velint.

Sed vt eò redeamus, vnde digressi sumus, authores viros doctos, & vetè Philosophos tibi, amice L E C T O R, nune proponimus huius artis præcipuos Autores. Et primo loco Philosophorum Pythagoricæ Synodi sententias, & quass Aphorismos damus, quibus, si diligenter incubueris, Deuma;

21:58

omnium bonorum datorem, vt ipsi frequenter monent, rogaueris, non du bito te & nature secreta quamplurima consecuturum, & desiderij tui compotem futurum, Synodum hanc TvR-BAM PHILOSOPHORYM vocant, cuius duo exemplaria typis excusimus, propter diuersam & nominum,& sententiarum, & ordinis ratione; yt quifque quod sibi magis arriserit, sequa. tur. In cam sequentur Exercitationes, quibus difficultates plurimæ enodantur, Quibus Aurora Consurgens annectitur, quæ Philosophorum loquendi modos, ambages, znigmata & similitudines aperit. Reliqua breuitatis cau sa præterimus: omnia verò ex manuscriptis exemplaribus, vel nunquam edita priùs, vel meliora & auctiora damus. Quidque in singulis Tomis contineatur, sequens à titulo pagina indicat. Nunc nobis orandus es, vt hos no stros qualescunque labores boni confulas: meliora forsitan à nobis accepturus, si huius artis, & in primis veritatis

tatis amantes in commune consulere voluerint, nobisque communicare. quæ alias nullo fuo emolumento, aliorum verò detrimento apud illos perire possunt. Quod dictum velim non tantim in hac arte, seu scientia, quam in aliis omnibus. Si enim veteres sibi tantum nați fuissent, scientiasque ac artes nobis calassent, quid quaso differremus à cæteris animantibus? His itaque grato animo fruere.

Vale.

PROPOSITIONES, SEV

MAXIMAE ARTIS CHEMICAE.

PROPOSITIO I.

OMNE purum & mundum extractum à sua minera, à lapidibus, tum rebus extraneis, sine aliqua praparatione, qua non fun ditur vt cera, incongrua est huic opera Exhac concluditur, quòd excluduntur omnia metalla, & omnes species Marchasita, vitrum, crystallum, corallus, & omnes margarita, qua in igne non lique siunt.

Propositio II.

Omne sublimabile, quod adharet lateribus vasis prohibentis visionem rei extranea in vase, remota est & incongrua huic negotio. Ad hoc excluduntur maxime omnes quatuor spiritus principales: scilicet argentum viuum, arsenicum, sulphur, & omne genus tutia & magnesia.

Propositio III.

Omne minerale, cuius non sit terra, alienum

Digitized by Google

PROPOSITIONES.

lienumest & inimicum huic operi. Ex hos excluduntur omnia, qua procedunt ab animalibus, vit sunt capilli, sanguis, caro, slercus, oua, & similia: & etiam omnia animalia, vit testudines, caragdi, talpa, rana, apes, & similia.

Propolitio IV.

Qualibet res animata & procedens à rebus inanimatis, inepta est buic arti maiori. Ex hac propositione maxime excluduntur omnes superfluitates animalium, & omnia vegetabilia, & qua ab eis procedunt, vi puta vinum, aqua ardens, oleum, mel, vrina, sperma, & his similia.

Propositio V.

Omne quod in vna hora diei naturalunon potest ad ignem denigrari, dealba. ri,& rubificari, non intrant in compositionem huius operis, obtinens locum masculineitatis.

Propositio VI.

Omne quod caret fumo rubeo, clausum, de in vase paruo ad ignem debitum, no intrat in compositionem huius operus, tenens

PROPOSITIONES.

locum fæmineitatis. A duabus pradictis ma ximis excluditur alumina & fales, & omne genus baurachiorum, & gignarum, & omnes liquores ab eu procedentes.

Propositio VIII.

Nulla res unius numeri potest perficere opus maioris ordinis. Ex hoc maximò elicitur, quòd lapis Philosophorum sit ex duobus: scilicet masculo & samina: velex rue beo & albo.

Propositio IIX.

Quicquid in vno vase, & in vno nu. mero non potest compleri, incongruum est huic operi. Et ex hoc maxime excluduntur pluralitates vasorum.

Proposițio IX.

Quicquid spacio centum dieru ad plus non valet talem perfectionem sinire. Ge aurum & argentum facere, inimicum est huic operi. Ex hoc maxime excluduntur nouem menses, vel elicitur qued lapis debet compleri in centum diebus vitima perfectione, vsque ad tempus multiplicationis inclusive.

Proposi-

PROPOSITIONES. Propositio X.

Omne quod in primis sex diebus ad iguem debitum fusum in vase physico in furno sibi nevessario non apparebit croceum, d in alys fex diebus rubeum, & in subsequentibus album albêdinê perfecta, & in triginta diebus concludentibus rubicundisfimum rubedine perfectà, non est de intentione huius operis. Ex hoc maxime elicitur modus operandi: scilicet quòd lapis physicus debet poni in vase vitreo inuiolabiliter clauso in furno physico, & fundi debet ad lentum ignem, & in illa fusione debet teneri ad ignem vniforme per spacium dierum decem & octo, in primis fex diebus meditina erit crocea, in alÿs fex diebus erit rubea, & in alys sex erit nigra, & postmodam rubea intensissma rubedine, quam tenebu per triginta dies, in quibus debet nutrire cum duobus luminibus non multum großis dictum lapidem die noctug, per spacum dictorum triginta dierum. Quibus fimitis, apparebit color croceus, qui cooperies totum rubeum ad instar nubis. Et ille color croceus cessabit infra spacium octo dierum:

PROPOSITIONES.

postmodum apparebit albedo perfecta & clara, ut stella Diana: & erit medicina perfecta ad Lunam super Mercurium, & corpora imperfecta ad infinitum. Adhuc addito uno lumine debet nutriri per spacium triginta dierum cum tribus luminibus, & apparebit medicina rubicundissima ad modum Scarlati, & erit medicina perfecta ad rubeum super Mercurium, & corpora imperfecta in perpetuum & in infinitum, Christo fauente, Deo gratias.

Propositio X I.

Omnis medicina, qua seipsam multiplicare non potest ad insinitum, non est de intentione operis maioris ordinis. Ex hoc maximè elicitur, quèd multiplicatio huius operis sit una pars medicina pradicta: ad rubedinem debet poni vas pradictum, cum duodecim partibus cum igne trium luminum per quindecim dies, & deueniet ad ultimam rubedinem, & erit Elyxir adrubeum persectum, & ita potes multiplicare in insinitum.

Prepositio X I I. Quicquid excedit valorem vnius vncia

Digitized by Google

PROPOSITIONES.

eia auri puri, non est de intentione maioru ordinis. Et ex hoc maximè elicitur, quòd illa, qua lapidem physicum componunt, si excedunt vnciam vnam auri puri, non sunt de intentione maioris ordinu. Et ex hoc maximè sequitur, quòd quindecim grana fermenti sunt idonea pro opere maioris ordinis: quoniamilla emuntur vili pretio.

Propositio XIII. & vltima.

Id tantùm quod compositum est ex oleo incombustibili, & de sale susibili, est amicabile huic arti. Ex hoc maximè elicitur, quòd lapis physicus componitur ex oleo incombustibili, & sale susibili.

DEO GRATIAS, AMEN.

Turba Philosophorum.

TVRBA

TVRBAPHILOSO-PHORVM IN SECVNDA PHILOSOPHIA LONGE' DIuersa & copiosior, quam relique,

que passim circumfe. runtur.

NITIVM Libri TVR. BAE PHILOSOPHO-R v м, in quo discipulorum prudentiorum dicta Arisleus congregauit, Pythagoram philolophum & ma giftrum introducendo, sen

tentias q; ex discipulis colligendo. Vocatur & hic liber tertia fynodus Pythagorica, de occul ta sapientia inscriptus. Iubet autem Pythagoras Eximidium discipulum collocutionem or diri,& de sapientia occulta disserere, de inde &c exteros ordine quoq suam sentetiam efferre.

Incipiens itaque.

EXIMIDIVS ait: Omnium rerum initium esse natura quandam, eamá, perpetuam, infinitam, omnia fouentem coquentemque. Naturam autem corruptionis & generationis tempora esse veluti terminos, quibus ad id quod vniuersalis natura fouet, ac coquit, per-uenitur. Stellævero & astra cum ignea sint, vtiq: natura coctionis & fomenti funt. vt autem mansura essent, & suum officium restefacerent, Deus inter ea & terram, resque souendas & coquendas, aëra constituit, qui stellas contineret & prohiberet, ne (præsertim Solis slamma, tacco enim de ceteris, ait) omnia subsistentia combureret. Et si spiritibus, quibus creaturæ generatur, aër non inspiraret, omnia Sol suo calore subsistentia destrueret. Sed & aqua frigiditate & humiditate sua omnia destrueret, nisi intercederetaër. Aër itaque cum calidus & siccus sit, sic cocordat caloremignis cælestis & stellarum cum frigiditate aquea, vt inter eos perpetua sit mansura amicitia, omnium qui rerum existentium procedat somentum & decoctionis beneficium.

Ait TVRBA: Bene descripsisti ignem, per-

fequere igitur.

Ait ille: Aëra magnifico & honorifico, eò quod ipfo opus emendatur, cum infpissat & rarescit, & cum calesit & frigescit. Eius autem spissitudo sit, quando in cœlo distinguuntur propter Solis eleuationem. Eius verò raritas sit, quando ex altero Sole aër rarescit & calesit. Illo verò rarescente prope sit Sol: quo propinquo, calor peruenit homini & creaturis.

Ait ANAXAGORAS: Bene descripsisti aëra. Atscitote Turba, quòd quatuor initiorum spissitudo in terra sola quiescit, eò quòd ignis spissi in aëra cadit, aëris verò spissim, & quod ex igne spisso congregatur, in aquam incidit.

Aquæ

Aquæ quoq: spissum, & quod ex ignis & aeris spisso coadunatur, in terra quiescit. Ita istorum quatuor spissitudo in terra quiescit, inque ea coniuncta sunt. Ipsa ergo terra omnib. cæteris elementis spissior est, vti palàm apparet, & videre est. Ignis autemrarior est cæteris, & vti terra, quæ spissior, est inferior, ita ille superior & dignior. Aer verò minus rarus igne, aqua rursus minus rara quamaer. Omne enim frigidum & humidu, est minoris raritatis, quam calidum & humidum. Et minoris raritatis est terra quam aqua, eò quòd est frigida & sicca: & omne frigidum & siccum minus rarum est, quam frigidum & humidum.

Ait PYTHAGORAS: Bene aptastis, ô filij doctrinæ, harum naturarum descriptiones, ex quib. Deus omnia creauit. Persequimini ergo.

Ad hæe Lve A s ait: Notifico vobis, quod ex his quatuor naturis, Deus omnia creauit, & omnia creata in eas-reuertuntur: in his generantur & moriuntur suo tempore, prout Deus destinauit.

Ait LOCASTES: Scitote quòd creatura Mundi, ex duob. densis, & duobus raris creata est, & nihil densorum sublimi inest creaturæ. Ideoque & Sole, & omnibus inferioribus est creaturis rarior.

Inquit PYTHAGORAS: Dico Deuin anteomnia fuisse: & cum solus esset, quatuor creauit numero simplicia, quæ sunt quatuor elementa, eiusdem essentie, id est, materiæ, diverfarum tamen formarum, hoc est, qualitatum simplicium, quæ ad inuicem convertuntur, è quibus iam creatis, omnia deinceps creavit, tam sublimium quam inferiorum, eò quòd oportuit creaturas ex radice quadam extrahi, à qua multiplicarenturad inhabitandum mundo. Ideo ante omnia Deus quatuor creavit elementa, ex quibus postea quod voluit, creavit, diversas scilicet naturas, quarum quassam ex vno creavit.

Ait TvRBA: Quæ suntilla Magister, quæ

Deus sublimis ex vno creauit?

Et ille: Sunt Angeli, quos Deus ex igne creauit.

Et TVRBA: Que sunt creata ex duobus?

Et ille: Creata funt ex duobus, Sol, Luna & stellæ, nempe ex aëre & igne. Ideo sunt Angeli, Sole & Luna & stellis sucidiores, eò quòd ex vno singulari, quod est quartu & omnium rarissimum, creati sunt: Sol verò, Luna & stellæ, ex ignis & aëris composito creati sunt.

Inquit Turba: Et cœli creatio vnde:

Et ille: Creauit Deus cœlum ex aqua & aëre,ita cœlum quoque ex duobus est compositum, ex altero rariorum scilicet aëre, & altero densorum, scilicet aqua.

Et illi: Magister perage dicta tua, & edissere

de tribus.

Et ille: Ex tribus elementis Deus creauis
volati-

volatilia, bruta animalia, ac vegetabilia, scilieet exaere, aqua & terra.

TVRBA autem ait: Discerne hæc Magister. Et ille: Quædam creata sunt ex aere, & terra: quedam verò ex igne, aere, & terra: De proximo, exemplo sunt volatilia, & omnia spiritum habentia, de primo verò sunt exemplo, vegetabilia. Omnia verò bruta ex terra, aere & igne sunt: vegetabilia autem ex aqua, terra & aere, nihilé; habent commune cum igne.

Et illi: Dicemus tamen etiam vegetabili-

bus inesse ignem?

Etille: Verum dicetis: nam ex aéris calore in eo abscondito, quemadmodum significaui tenuem ignem aéri inesse, ignis illis inest, quia aeri inest ignis, & aer in vegetabilibus. De igne autem elementari per se loquendo, non inest, nisi spiritum & animam habentibus. Ex quatuor autem elementis homo creatus est. Intelligite igitur omnes, quòd omne quod ex vna creauit Deus essentia, non occidit, aut mo ritur, nisi in die iudicij. Mortis enim diffinitio, est compositi dissolutio: Incompositi autem nulla est dissunctio. Ex duobus autem, vel tribus, vel quatuor compositis, vnumquodque compositum separari necesse est, que separatiomors est. Et scitote, quòd quicquid ex solo igne simplici & tenuiss. creatum est, id neque bibit, neque comedit, neque dormit, sed quod exspisso igne creatum est secus habet.

Inquit ARISLE VS: Magister, qui a ad posteritatis vtilitatem nos coadunasti, nihil quidem vtilius cognitione elementorum ad nostram notitiam peruenire potuit. At nunc cuperemus de occulta sapientia, propter quam excutiendam conuocati sumus, verba sieri.

Et ille: Dixi antè, quod Deus omnia, hoc est, quatuor elementa ex nihilo, deinde ex his omnia creata eduxit, cœlum, thronos, angelos,stellas,mare, & omnia quæ in eis sunt. Et quia videmus quatuor illa elementa ferè inimica inter se, ideo creaturæ variæ sunt: Nam si ex eodem cuncta eleméta essent creata, vnius essent naturæ, & convenirent. Attamen & illa quatuor sic vniuit & copulauit Deus, vt pacem perpetuam observare necesse habeant: ita ficcum humido, & calidum frigido sepe misceunt, que preciosissime etiam sunt. Eorum autem elementorum quæ coeunt, duo videntur & tanguntur duo verò non videntur neqi tanguntur. Quia si coniunguntur ea tantum-modo quæ videntur & tanguntur, proculdubio etiam reliqua commixta sunt, que duobus prioribus insunt: Aer enim de igne participas, etiam cum aqua commune quid habet, simili-ter & terram hæc omnia in se complecti, suprà est dictum. Quod siæs nostrum, quod terra est, aquæ miscueritis, rem grandem efficietis. Namære iplo nostro cum aqua maris imposito &

to & co & o, terram oftendit, aquam imbibens, & alia duo elementa in se complectens: quod significatur processu operis, contritione sc. & coagulatione lapidis, statim ex his nummos sieri. Sed quid vos singuli hac super re tractaturi & dicturi sitis, audiam. Interim vbi nec ab insipientibus agnoscatur, nec à filijs doctrinæ ignoretur, expositionem incipiatis. & tu prior dic Aristenes.

ARISTENES ait: Huius operis clauis est numoru ars. Accipite igitur corpus quod vo-bis monstratum est, ac in tabulas tenues coaptate: deinde maris nostri aqua imponite, que dum regitur, Aqua permanens dicitur. Post imponite leui igne, donectabulæ confringan tur, & fiantaqua, & Etheliæ iungite, & lento igne simul assate, donec fiat brodium saginatum, & in suam Etheliam vertite, donec coaguletur, & fiat numus varius, quem Solis florem nuncupamus. Coquite eum deinceps, donec nigredine prinetur, & albedo appareat. Postea regite ipsum, & animam auri com miscete, & coquite, donec fiat Ethelia rubea, quam terite cum patiétia, nec vos tædeat eam cum aqua imbuere, quæex ea exiuit, & quæ est permanens, donec rubeum siat. Hoc enim est æs combustum, & auri flos, & fermentum: quod cum aqua permanente dirigite, postea desiccate, donec puluis siat, & omni humiditate prinetur.

Inquit PARMENIDES: Scitote, viri prudentes, quòd inuidi multipliciter tractauerut de aquis, brodijs, corporibus & metallis, vt. vos decipiant qui scientiam inquiritis. Hæc ergo dunittite omnia, & aurum numosque fieri facite ex hoc nostro ære, & æs, aut plumbum pro pinguedine vel nigredine, & stannum pro liquefactione sumite: scientes quod nisi veritatis naturas eiusque compositiones bene coaptetis, & consanguinea consanguineis iungatis, nihil operamini, eò quòd naturæ cum luis obuiant naturis, continent eas, & lætantur in eis. Nam putrescunt & gignuntur, eò quòd natura, quæ regit ipsum, illudque diruit, ac in puluerem & nihilum conuertit, deinde idem renouat, reiterat & gignit frequen-ter: Idem enim ipfum quod mortificat, id & viuificat. Intendite ergo noscere quid est, quod rem putresacit ac renouat, & cuius sitsaporis,& quæ longinquitas & propinquitas,& qualiter post inimicitiam siat amicitia, & qualiter accidat corruptio & generatio, & quali-ter illæ naturæ complectatur inuicem, & quo-modo in igne lento concordes fiant: quibus notis & perceptis manus vestras operi applicate. Quòd si dictas qualitates ignoratis, nolite operi appropinquare, quonia totum est noxium, & infortuniu ac tristitia. Modò Sapientum verba intelligite, & hoc breue dictum retinete, videlicet, quod Natura natura lætatur, & natu& naturam continet, & natura naturam vincit & Superat. Hisce verbis comprehenditur totum opus. Dimittite ergo sermones superfluos, & accipite argentum viuum, & congelate eum in corpore magnesiæ, & sulphuris, quod non comburitur, & vertite ipsum in naturam albam. Et si æri nostro imposueritis,albumfiet. Et si ipsum rubeum facere volueritis, rubeum fiet. Et si amplius coxeritis iplum, auru fiet. Dico etiam, quòd vertit iplum mare in rubeum, & auri collam: & similiter vertit aurum in rubeum ignem, eò quòd na-tura naturalætatur. Coquite ergo iplum in hu more, donec appareat natura abscondita: & cum videritis hoc, imbibite eum septies aqua permanente, coquendo, assando, donec rubeu fiat. O natura illa cœlestis, veritatis naturas Dei nutu multiplicans. ô natura fortis, naturas vincens & superans, suas que naturas gaudere faciens. Hæc est illa natura specialis & spiritualis, cui Deus posse dedit supra ignis violentiam. Ideoque magnificamus cam, quia nihil est preciosius invera tinctura. Est enim veritas omnem scientiam continens, & cum liquefit cum corporibus, opus altissimum operatur, & ea in suum vertit coloré, & quemadmodum apud vifum fuperficiem tingendo vincit, sic intima superat.

Post hæc ZIMON ait: Ego plumbialbi vobis dispositionem monstrabo, in quo nihil & liud est quam opus mulierum, & ludus puerorum. Et scitote, quod secretum operis ex mare & fœmina constat, hoc est, agente & patiente.In plumbo est masculus, in auripigmen to fæmina. Masculus gaudet suscepta fæmina,& iuuatur ab ea,& fœmina fuscipit à mascu lo sperma tingés,& coloratur ex eo. Itaq; iunctos hos in vitreo vase ponite, & terite cos cu Ethelia, & aceto acerrimo, & coquite eos per septem dies,& ne arcanum fumiget, cauete: & cum siccum fuerit, totum iterum imbuite aceto, & tandem obtinebitis arcanum. Quoad ru beum, dico quòd non potestis rubeum facere, nisi primum dealbaueritis: quoniá due ille naturæ nihil aliud funt, quam album & rubeum: Dealbate ergo rubeum, & fecundum quatuor anni partes eum regite, & in vltimo fructum vobis adferet. Adhæc insuper dico, quòd in plumbo rubedo sit. Sumite ergo æs, quod Magister suprà nominauit, & ponite plumbum cũ eo, donec spissum fiat. Hoc erit plumbum, de quo dixerunt Sapientes, quòd æs & plumbum lapis preciosus fiant. Miscete ergo ea insimul, & assate aurum cum eis, & cum eos bene rexeritis, habebitis spiritum tingentem, & compositum ex masculo & sæmina, quod est operis initium.

Inquit SCITES Philosophus: Scitote omnes sapientiæ inuestigatores, quòd huius artis fundamentum, propter quam multi perierut,

vnuin

vnum quid est, quod omnibus rebus fortius & sublimius: apud incipientes verò omnium rerum est vilius.

Ait Py THAGORAS: Nomina ergo, ô Scites, hoc vnum.

Et ille: Acetum acerrimum, quod fecit aurum, merum esse spiritum, sine quo necalbedo, nec nigredo, nec rubedo consistit. Et scitote, quod cum corpori miscetur, continetur, & vnum fit cu eo, & vertit ipsum in spiritum, & spirituali tingit tinctura, inuariabilique rursus à tincto, tincturá accipit corporalem, quá deleri non potest. Et scitote, quod si corpus absque aceto super ignem posueritis, combureturid, & corrumpetur. Et scitote, quod humorprimus est frigidus. Cauete igitur ignem immoderatum, quia inimicus est frigori. Ided dixerunt Sapientes, Vos suauiter regere opor tet, donec Sulphur fiat incremabile. & ita scripsit filius Adæ: Acetum hoc corpus comburit, & in cinerem vertit, ipſumq; corpus dealbat & congelat, fitque numus intensissimæ albedinis. Coquite ergo lapidem donec diruatur, deinde soluite rursus, ac aqua maris temperate. Et scitote, quòd totius operis spes est dealbatio, cui ruborsuccedit: deinde perfectio, seu continuatio.

SOCRATES inquit: Scitote Turba, filij do. Etrinæ, quod absque plumbo nulla fit tinctura, eò quod in eo consistit virtus operis. Et pri

ma quidem vis est acetum: secuda verò plumbum. Accipite ergo plumbum, quod fit ex lapide, qui dicitur Kuhul, & sit optimum, ac coquite in aceto, donec niger & albus: Deinde nitri aqua ipsum terite, donec spissus fiat vt pinguedo. Deinde coquite, donec lapis fiat, intensissimo igne, & spissitudo corporis diruituraqua concepta. Attendite ergo superipsum donec lapis fiat, quem terite, & rore & sa le, & aquamaris & pluuiæ. Et si siccus fuerit, sui residuum humoris velociter bibit, eò quòd est plumbu combustum. Augete igitur ipsum, ne comburatur viterius. Hoc autem Sulphur, quod non comburitur, nuncupamus. Terite igitur.ipsum aceto acerrimo centu quinquaginta diebus, cauentes ne in fumum vertatur acetum,& pereat. Hoc cognito, quod demon-straui, nihil aliud est, quam Opus mulieru, & Ludus puerorum.

ZENON inquit: Scitote omnes huius artis inuestigatores, quòd nisi lapidem hunc dealbaueritis, eum rubeum facere non poteritis. Et scitote, quòd annus in quatuor dividitur tempora. Primum est frigidæ complexionis, Hyems scilicet. Secundum verò complexio est Veris. Tertium Æstatis: deinde quartum, in quo fructus maturatur, Autumnus. Hoc itaque modo oportet vos naturas regere: videlicet Hyeme soluere, Vere coquere, Æstate coagulare, Autumno autem fructus colligere, hoc est,

est, tingere. Hoc igitur exemplo regite naturas tingentes: sin autem, neminem nisi vos reprehendatis. Dicam tamen plura de plumbo rubificando. Accipite æs, quod Magister sumere iussit, & ponite plumbum cum eo, donec spissum fiat: congelate, desiccate donec rubeu fiat. Hoc vtique est plumbum rubeum, de quo dixerunt Sapientes: Æs & plumbu lapis preciosus: miscete ea æqualiter, & assate cum eis aurum, & si benè rexeritis, fit spiritus tingens in medio spirituum . Cum enim masculus sœmine coniungitur, fit ipsa fæmina no fugiens, & totum compositum spirituale, & exipso spi rituali composito rubeum, quod est mundi principium. Etsic habetis plumbum rubeum, fine quo nihil potestis facere.

MVND vs inquit! Inuestigatores artis, scire vos oportet, quòd Philosophi in libris suis Gumi multis nominibus nominauerunt, & ta men nihil aliud est, quàm aqua permanens, ex qua quidem aqua lapis noster preciaffsimus generatur. O quàm multi sunt gumi huius inuestigatores, & quàm pauci sunt, qui noscant eam. Dico vobis, quòd guma hæcnon emendatur nisi solo auro. & sunt quidam inuestigatores, qui licet inueniat applicationes, nolunt tamé labores sustinere, quia simul & sumptus siunt. Audite vos tamen me, & huius guma applicationes enarrabo. Dico quòd guma nostra fortior est auro, & qui noscunt eam, auro

preciosiorem tenent. Aurum tamen honoramus, quia sine ipso guma non emendatur. Guma ergo nostra apud Philosophos, preciosior est & nobilior margaritis, quia paulò auro e-minentior est, & sublimior. Et inde est, quòd qui scribunt de ea, nihil manifeste narrauerut. Si enim venditores cognoscerent eam, nó ven derent eam tam vili pretio. Accipite itaque gu mæ candidísimæ partem vnam, & vrinæ vituli albi partein aliam, & exfelle piscis partein vnam, & de corpore gumi, fine quo mendari non potest opus, partein vnam: & decoquite p quadraginta dies: postea in calido Sole deficcate, donec coaguletur. Deinde cum lacte feruenti, quousque lac deficiat, coquite donec desiccetur, denuò cum lacte ficus ipsum miscete,& coquite, donec humor ille desiccetur. Postinodum aqua pluuiali eum humectate, assate postea, donec desiccetur: vltimò aqua permanente imbibite, & assate, donec intenfissimatit siccitatis. His omnibus peractis, i. plam gumam miscete cum guma, & coquite fortiter, donec tota visaquæ pereat, corpusá. totum desiccetur humiditate sua, inducendo super ipsum igné, quousque illius siccitas intendatur. Postea dimittite per quadraginta dies, vt in illa maneat decoctione, donec spiritus penetret ipsum corpus. Hoc enim regimi-ne spiritus in corpora, & corpora in spiritus vertuntur. Moneo tamen caucatis, ne compofitum

fitum fumiget, & fugiat. Propterea vas bene operite, & inuenietis arcanum, quod Philoso-

phiin suis libris occultauerunt.

Inquit DARDANVS: Omnibus iam notum est per Magistros Philosophos de aqua permanente. Nihil itaque oportet studiosum huius artis incipere, nisi huius aquavi cognita. Non enim oportet in commixtione, contritioge, nutritione, & toto regimine, nisi illa nota aqua permanente vti: quia vis eius est spiritualis sarguis, obque hoc à Philosophis dicta est aqua permanés. Contrita autem cum corpore, corpus illud in spiritum vertit, quoniam sibi mixta inuicem, & in vnum redacta se inuicem vertunt. Corpus scilicet incorporat spiritum, spiritus verò corpus in spiritum vertit, prout sanguis vertit. Scitote enim, quò domne quod spiritum habet, etiam sanguinem habet, huius igitur mementote arcani.

Inquit BELVS: Philosophi aquam permanentem vocauerunt, eiusque frequenter meminerunt: similiter etiam album & rubenm facere multipliciter descripserunt, & variis nominibus. Manifesta autem veritate, occultis verbis concordes sunt, quibus modis pondera, compositiones, & regimen coniungi oporteat, satumq; hoc omne, ne insipientes ipsum lapidem cognosceret. Excelsum est enim hoc apud Philosophos, lapidem non esse lapidem; apud idiotas & insipientes vile & incredibile.

Quis enim credat lapidem posse aquam, aut aquam lapidem sieri, cum nihil sit diuersius. Attamen re vera ita est. Lapis enim est hæc ipsa permanés aqua, & dum aqua est, lapis non est. Eo modo diuersa sortita hæc est aqua nomina. Quidam enim ex conditione & statu operis aquam, gummi, venenum, acetum: deinde coruum, æs vitum, æs nigrum, plumbum, serpentem: deinde marmor, lapidem crastallum, Etheliam albam, auru, regenatum. Quidam à loco vbi generatur aqua ipsa, nomen ei sumpserunt: quidam à calore, quidam sputum Lunæ, quidam corsalis eande nominauerunt.

Inquit PANDVLPHVS: Scitote omnes sapientiæ inuestigatores, quòd aqua permanés est aqua vitæ munda, & quòd nullú venenum tingés generatur absq; Sole & sua vinbra Qui enim Sapiétum venenum Sole & eius vmbra tinxit, ad maximum peruenit arcanum. Siid

Inquit PANDVLPHVS: Scitote omnes fapientiæ inuestigatores, quòd aqua permanes
est aqua vitæ munda, & quòd nullu venenum
tinges generatur absq; Sole & sua vinbra Qui
enim Sapietum venenum Sole & eius vinbra
tinxit, ad maximum peruenit arcanum. Si id
intellexistis, o Turba, bene quidem: sin autem
operis vobis perfectionem reitero. Accipite
album mundum, quod maximu est arcanum,
in quo est veritatis tinctura, eius que arenam,
que facta est ex lapide, septies imbuite, quous
que totam imbuat aquam, & vasis os sortiter
claudite, quoniam ex eo apparebit lapis tyrij
coloris. Sed cum receperitis album mundum,
& ceperitis septies eum imbibere, tunc accipiatis de aqua residuarum partium antea conseruatarum, & sit ignis priore intentior, & sie
imbuite

imbuite corpus septies, donec illæ due finiantur, seu deficiant duæ tertiæ partes, eas q, omnes terra bibat: deinde ipsum calido ponite igni, donec terra suum extrahat florem, ac satis

placeat.

ARDARIVS inquit: Regimen lapidis & compositionem vobis enarrabo. Sumite occultum & honorabile arcanum, quod est magnesies alba,& quæ est cũ viuo mixta, sed non accipiatis eam nisi puram & mundam, & suo imponite vasi, & orate Deum, vt hunc maximum videre lapidem vobis concedat: deinde coquite eum lente. cum extraxeritis, videte si factus est niger,& si ita est, optimè rexistis: sin autem, regite ipfum albo, quod est maximum arcanum, donec appareat nigredo, & quidem pura nigredo, que 40. tantummodò diebus durat.Postea terite ipsum cum suis confectionibus, quæ funt flos æris, auru Indicum, quorum radix elt vna ex vnguento croceo, & alumine fixo. Hoc itaque per 40. dies diligenter coquite: quo completo, initium lapidis Deus vobis oftendet. Coquite ipsum iterum, & gumi residuo imbuite, scientes quòd quotics cinerem imbuitis, oportet ipsum toties siccari, &rursus humectari, donec eius color in id qd quæritis vertatur. Præter hec sciatis, quod huius lapidis preciosi perfectio est, ipsum regere reliduo tertiæ partis medicinæ, & duas feruare, ad eum per vices imbuendum, & ad iustum

vsque colorem coquendum. Sit autem ignis priore intensior, donec suat vt cera, quæ quidem cùm desiccatur, seipsam cotinet. Coquite ergo eam, donec bibat collam auri, & cùm siccata suerit, imbuite ea septies, quousque duas partes sui bibat: & postea ponite eam in igne, donec suum storem extrahat, remittite eam cæ lori, & beati estis, si bene intelligitis quæ dico. Sin autem, reiterate opus, sumentes album humidum, quod est maximum secretum, in quo vera consistitinctura, & imbuite ex eo septies arenam (quæ sacta est ex lapide prius septies imbuto) quousque totam bibataquam, & os vasis fortiter claudite, vt sæpè dictum est, & ecce apparebit vobis lapis Tyrius.

ecce apparebit vobis lapis Tyrius.

THEOPHILVS ait: Artis inuestigatores scitote, quod ars numi, & auri arcanum est tenebrosa vessis, quam nemo nouit, nisi qui libros philosophiæ diligenti & assidua lectione perlegerit. Nam quod occultatur, est maius quid, quod perdisci potest. Propterea notifico posseris, quod inter Boritin & Æs propinquitas est, eò quod Boritis Sapientum æs velutiaquam ita sluxilem reddit & vertit. Dividite er go venenum in duo æqualia, in vno æs liquesacite, in altero æs terite, triturate & humestate, donec in laminas producatur: & iterú cum priori veneni parte coquite, donec duas ebibat. & hoc sacite septies: deinde 42 diebus coquite: deinde aperite vas, & inuenietis æs in argentum

argentum viuum versum. Abluite ipsum coquendo, quousq; sua prinetur nigredine, siatque æs vinbra carens. Iterum ipsum continuè coquite, donec coaguletur: ipso autem coagulato, fiet maximum arcanum, quod Boritin Philosophi nuncupauêre. Hunc igitur lapidem coagulatum coquite, dônec & quousque salmuræ similis siat marinæ. Tunc auté ipsum aqua imbuite permanéte, quam vos iussi conferuare, ac multipliciter coquite, quousque impareant colores. Hæc est igitur putresactio maxima, quæ maximum in se continet arcanum. Coquiturautem, dorres post pigradina num. Coquiturautem, donec post nigredine albus est factus mediocriter, & donec coalefcat. Vbi coaluerit, & veluti flos candidissimus apparuerit, tunc fortiùs coquendo, non autem manibus teratur, quousque tota eius natura diruatur. Tunc subinde imbuendus est per duo ad septem, vel vna ad tres corporis, vel æris, donec fatis color placuerit.

CER v s ait: Intelligite omnes doctrinæ filij, quod Theophilus vobis significauit, inter magnetem & ferrum esse propinquitatem, similiter inter æs Philosophorum, & aquam eorum permanentem, quorum vtrumque scilicetattractiuu alterius sit. Intelligite præterea, quod inter stannum & argentum viuum nulla est propinquitas, nec natura vnius conuenit cumnatura alterius, & hoc est dictum sine inuidia. Insuperaccipite argentum viuum, quod

cit vis masculinæ, ipsumque cum suo corpore coquite, donec fiat aquasiuxibilis, & coquite masculum simul cum vapore suo, quousque vtrumque coalescat, & siat lapis. Tum aquam, quam dittideratis in duas partes, accipite, & vnam partem ad corpus liquesaciendum & coquendum ponite: altera verò ad combustum mundandum, & suum socium, seruate. Imbuite igitur lapidem septies, & mundate donec di ruatur, & corpus vniuersum ab omni mundetur coinquinatione, & siat terra, quæ essicitur 40. diebus: ipsam rursus liquesacite, donec siat vt aqua, quæ est argentum viuum. Deinde aqua nitri abluite, donec siat vt numus liquesactus. Deinde coquite, donec congeletur, & siat stanno simile. Regite ipsum itaq; coquendo, donec crocus siat excellentissimus, & tandiu coquite, donec ad propositum veniatis.

BORATES ait: Non est sapientis inuidere, propterea dicam liberè quod sentio. Accipite plumbum, & vt Philosophi iussère, liquefacite, deinde congelate, donec lapis siat, deinde regite ipsum lapidem cum auricolla, & granatorum syrupo, donec confringatur. Iam enim aquá in duas partes diussistis, & in altera plum bum liquesecistis, & factu est vt aqua. Coquite igitur ipsam, donec siatterra, deinde ipsam aqua reservata imbuite, donec rubeu induat colorem, ac, prout dixi, frequentissimè regite. Ves si vultis argentum viuum coagulare,

fuo miscete compari, deinde diligéter coquite, donec vterque siat aqua, deinde coquite illamaquam, donec coaguletur. Hec enim aqua cum vapore suo compari desiccatur, & puluerisatur, ac conuertitur tota in argentu viuum coagulatum. Suo igitur vasi iterum imponite, & terite aqua sua, donec crocus siat in coloreauro similis.

Ait MENABADV s: Multa dicta funt, fuadeo tamen posteris, vt corpora faciant no corpora, & incorporea vera corpora. Hocenim regimine totum paratur compositum, eiusqi naturæ occultum extrahitur. Qui enim argen tum viuum corpori iungit magnesiæ & sæini-nam viro, natura extrahit occultam, per quam corpora colorantur. Et hoc regimine si intelligitis, non corpora fiunt corpora, & corpora incorporea redduntur. & fi diligenter igne rexeritis, ac Etheliæ iunxeritis, fiunt res mundæ & non fugientes: scientes quòd argentum viuum est ignis comburens, corpora mortificans & confringens suo regimine, quod idem &vnum est. Et quantò magis corpori misce-tur& teritur, tantò magis corpus diruitur, te-ritur, & attenuatur. Cum autem corpora diligenter teritis, eaque vt oportet coquitis, re-sultat inde Ethelia, ignem non fugiens, & tin-ctura, quæ omnia corpora confringit, & spiritus omnes retinet, ac colorat, eò quòd Ethelia colorata omnia colorat. Et scitote, quòd

corpus non potest tingere seipsum, nisi spiritus occultus extrahatur è ventre eius, & siat corpus, anima & spiritus (qui est spiritualis tinctura) Spissum enim illud terreum non tin git, verùm ipsum tenue naturæ tingit, quod corpus persingit. Cùm auté corpusæris regitis, & ex eo tenuissimum extrahitis, vertitur id tenuissimum in tincturam & colorat. Ideóque dixit Sapiens, quòdæs nisi priùs tingatur, non tingit, & hæ duæ tincturæ sunt condensum & humidum: condensum iungitur humido, eò quòd sulphura sulphuribus continentur, & iure nature gaudet natura, sua natura aduentante.

ZENON inquit: Video vos duo corpora iunxisse, quod minimè sieri debet: propterea vobis dico filiis sapientiæ, quòd oportet vos compositum putrefacere 40. diebus: deinde quinquies vase sublimare, deinde igni stercoris iungere & coquere. & colores, qui subinde apparent, sunt huiusmodi: prima die apparet color niger citrinus, secunda niger rubeus, tertia croco sicco similis. Deinde succedit perfectus color, numo vulgi similis, & est Yxir compositu ex humido & sicco inuariabili tingens tinctura. Et scitote, quòd corpus dicitur, in quo aurum est. Elixir autem componentes, cauete ne sestinanter spiritum extrahatis: fortasse enim moreretur. extrahite autem ipsum vt Elixir nostrum, hoc est, vt venenum, & remanebit

manebit anima, id est, tinctura ex multis attractarebus & numis imposita. Hæc igitur tinctura est vita iis, quibus iungitur. Detrimentum autem & mors corporibus, à quibus extrahitur. Atque ob id dixère Sapientes, inter ipsos esse libidinem, tanquam inter marem & seminam, & qui naturas horum nouit, prolixitatem decoctionis & compositionis patienter fert, & lucrum accipit.

CHAMBAR inquit: Notandum est, venerabilis Turba, quod inuidi lapidem antimonium nuncupârunt, ipsumque iusserunt regi, donec coruscans fiat, & vt marmor splendens, & commiscentur aceto, & tegitur donec aqua fiat, deinde congelatur, fitq; lapis coruscans, splendorem habens vt marmor : quem vbi videritis, iubeo regere donec rubeus fiat, eò quod dum coquitur, donec diruztur, & terra fat, in rubeum vertitur colorem, & hoc vbi videritis, reiterate, coquite, & imbuite, quousq; colore induat prædictum, & aurum fiat occul tum. Deinde iterate ipsum, & siet aurum Tyrij coloris. Oportet igitur vos, cum videritis sic lapidem coruscantem, diruédo incidere, & in terrà vertere, donec incipiat aliquid ruboris. & postea aque residuum accipietis (quam antea vos iusserunt dividere in duas partes) & coresiduo arená multoties imbuetis, quousque colores occulti in ea vobis appareat, & si eam bene rexeritis, videbitis colores, sin minus fru

Arabimini. Respicite igitur qualiter faciatis amplexari paria. Masculus enim sua amplexatus seminam, velociter in eius corpus transit, & liquesacit ipsum, congelat, diruit, & confrin git, & deinceps rubor non moritur. & sinhoc essiciatis absque pondere, mors eueniet, qua eueniente, malum putandum est. Facite ergo in liquesaciendo ignem leuem, ipsa autem in terram versa Aquila, intensione sacite ignem, & imbuite ipsam, donec colores appareant.

& imbuite ipsam, donec colores appareant. Cvs Tos inquit: Miror, ô Turba Sapientum, de tali vi huius aquæ ac naturæ: cum in-troiuit in hoc corpus, vertit ipfum in terram, deinde in puluerem : quem fivultis experiri, an sit perfectus, manu contingite: & si impalpabilem vt aquam inueniatis, optimus est. Sin autem, iterate ipsum coquendo donec persiciatur. Et sciatis, quòd si aliud que so nostrum acceperitis, & aqua nostra eum regatis, nihil esticietis. Contrà auté si es nostrum aqua noftra rexeritis, omnia prædicta inuenietis. Co-quite ipium ergo leui igne, & fiet lapis num-moius, de quo Sapientes dixêre: quod Natu-ra natura lætatur, propter propinquitatem, quam habent interse hæc duo corpora cum aqua permanente. Horum igitur duorum vna est natura, inter eos propinquitas est, quæsi non esset, non ita citò commiscerentur, nec continerent se inuicem, nec vnum fierent.

DIAMEDES ait: Scitote, viri Sapientes, quod

quòd ex homine non nascitur nisi homo, nec ex brutis nisi suum simile. atque ob id dico,na turam non emendari nisi sua natura, quemadmodum homo non nisi ab homine emendatur. Ac proinde venerabili vismini natura, ex ea namque & ars existit, & opus eius sit. Coniungite ergo masculinu serui rubei silium sua odorifera uxori, & iuncti artem gignent, quibus nolite introducere alienum, nec puluerem, nec aliam rem, & sussiciat vobis conceptio, & verus silius nascetur. O quàm preciosissima est serui illius rubei natura, sine qua re-

gimen constare non potest.

BASSEN inquit: Introducite citrinum cum suavxore post coniugium in balneum, & ne incendatis balneum plurimum, ne sensu & motu priuentur. Subire facite balneum, quousque corpus & color eorum vnum quid fiát. Deinde reddite ei sudorem suum, ac iterum neci date, requiemque ei constituite, cauentes ne fugiát. Et tunc veneramini regem, & suam vxorem, & nolite eos comburere nimio igne, sed eos regite donec nigri fiant, deinde albi, post rubei, vltimo fiant venenum tingens. Si hæcintelligitis huius scientiæinuestigatores, 🔻 beneest, sin mines & adhuc ignorantes estis, scitote quod Deus celauerit à vobis veritaté. Nolite ergo Philosophos reprehédere, sed vos metiplos. Si enim Deus in vobis métem sidelem sciret, vtiq veritatem vobis manifestaret.

NEPHITVS ait: Breuiter dico vobis artis inuestigatores, quod Corsusse sit caput huius operis, non initium verum, sed post complexum rite ita vocatur. Quapropter Corsusse est totum compositum, quod oportet septies assari, & tunc omne corpus tingit & vocatur numus, æris slos, vel auri slos, aut ferri slos, etiam plumbum, stannum, & mille nominibus à Phi

losophis nominatur.

Bonelly's ait: Cuncta quæ viuunt, Deo fic volente etiam moriuntur. Propterea illa na tura, cui humiditas adempta est, cum per no-ctes dimittitur, mortuo similis videtur, & tum illa natura igne indiget, quousq. corpus & illius spiritus in terram vertantur, & tunc sit pul uis mortuo similis in suo tumulo. His peractis, reddit ei Deus spiritum & animam, & omni infirmitate ablata, confortata est natura nostra & emendata. Oportet igitur illam rem comburere absq. timore, donec cinis siat, qui cinis aptus sit recipere spiritum, animă & tincturam infusam. Inspicite filij doctrinæ, qualiter pictores nequeunt suis coloribus pingere, quousq. eos in cineres vertant & puluerisent. Similiter & Philosophi suis ægrotis sæpe nequeunt medicinas componere, nisi fractis & puluerisatis. Quod si ipsum cinerem regeritis subtiliter multa ab eo procedent, eò quòd æs ythomo corpus habet & spiritum. Hominis spiratio ex sere est: similiter æs humore inspirato,

rato, vitam suscipit & multiplicatur ac augmetatur vt cæteræ res. Atq. ob id dixêre Philosophi, quòd æs cùm coburitur, fit sinelius quàm sucrat. Prætereaæs hoc nostrum cùm primò coquitur, aqua fit: deinde quátò magis coquitur, tantò magis inspissatur, quousque lapis sit omni metallo supereminens. Postea frangitur, imbuitur, ac igne intensiori assatur, quousque coloretur, & siat combusto sanguini similis: tunc numos imponite, & tingit eos in aurum. Quemadmodum enim ex sanguine sperma non sit, nisi diligenter in epate coquatur, ita opus nostrum nequaquam tinctura est, nisi diligenter coquatur, quousque puluis siat, & ita putresactione sperma ipsum spirituale este. Etum sit. Tunc enim color, quem inuestigassis, & non aliter inuenietur.

NICARVS ait: Iubeo posteros aurum accipere quod volunt multiplicare & renouare,
deinde in duas partes aquam dividere, altera
quidem ac ipsum comprimere. Illud enim æs
incidens in illam aquam, dicetur fermentum
auri, & si bene regatis, ytraque simul coquuntur, & lique siunt vtaqua, quæ coquendo congelatur, & tunc apparet rubedo. Hancautem
rubedinem septies imbuetis aqua residua, aut
donec totam bibat suam aquam, coquite demum, donec desiccetur, & in terram vertatur
aridam, deinde in accenso ponatur igne quadraginta diebus, quousque putresiat, eius que

colores cum cinere appareant.

BARSENITES ait: Quæ dicta sunt superiùs, reiterare oportet. Corsusterubigini æris similis est, & vituli vrina coquitur, quousque Corsuste natura immutetur. In ventre namq; Corsuste natura vera occulta est, & hæc vera natura estille spiritus tingens quam habuit ab aqua permanete nummosa & coruscante. Extrahitur autem ita, terite Corsuste, & aquæ septies imponite, donec totum bibat humorem, & vim recipiat imminetem aduersus pugnam ignis; & tunc rubigo nuncupatur. diligenter ergo putresacite, quousq; puluis siat spiritualis in coloresicci sanguinis, quem potentià ignis colorem introducat, donec inuariabili co lore induatur.

ZEVMON ait:Dicta Ægyptiorum nos in errorem introducunt. Quod querimus publicèminimo precio venditur, & si nosceretur ne tantillum venderent mercatores. Hoc autem vile & abiectum Philosophi honorauerunt, omnibus é, nominib. nominauerunt. & dixêre quòd sit lapis & non lapis, & sit guma Scotiæ. Atq. ob id huius veneni vim celauerunt Philosophi, quia in eo est spiritus occultus quem quæritis, qui tingit, viuisicat, saluté & animam dat corporibus. Et vos nisi corpus teratis, dimiatis, imbuatis, ac diligenter regatis, donec suam pinguedinem extrahatis, & faciatis tenuem spiritum impalpabilem, in vanum laboratis.

ratis. Atque ob id dixere Sapientes, nisi corpora vertatis in non corpora, incorporea fa-ciatis corporea, nondum operis hujus inuenistis principium. Fiunt autem incorporea, cum Ethelia teritur quousque fit puluis, & hic puluis non fit nisi fortissima decoctione; & contritione continua, & fit igne, nó manibus, cum imbibitione, putrefactione, & Ethelia. Et Sapientes cum in hac arte dixerunt, quod natura est vtilis & paruo venditur, fecerut in hoc vulgus errare. Dixerunt etiam, naturam suam, naturis omnibus esse preciosiorem, & etiam hoc dicto multos fefellerunt, & tamen verum dixerunt. Ars enim duabus eget naturis, quia nonfit preciosum absq. vili, neque vile absque precioso. Quapropter oportet vos dicta maio-rum sequi, qui dixerunt: Nihil aliud expedit vobis quam aquam & vaporé sublimare. Nam cum videritis illas duas naturas purificatas a. quam fieri, totumque corpus Magnesiæ in a. quam liquefactum, tunc certe omnia vapor sunt: de jure autem, tunc vapor continet suna compar, id est, aqua aquam. Quare Philosophi vtruinque vaporem nominauerunt, eò quod simul in putrefactione & decoctione vnita funt, & vnum alterum continet ne fugiat. Er-go permanentia fiunt. Nam natura occulta in corpore congelatur, & color eius variatur, su-amque naturam exuit, & macipatur ne sugiat. Nigredo verò si apparet, est ex ægritudine, & in putrefactione moritur, & fit rubigo, & tune iure naturæ non fugit, eò quòd dimifit fugæ feruitutem, & libera facta est natura, suum con fequens coniugem, eum ornans suo colore & elecore, non quemadmodum antea fecerat, sed sumpto numo aureo eum viuisicat. Et hac naturam, spiritum & animam Philosophi appellauerunt. Insuper dixerunt, spiritum humidum esse nigrum, coinquinatione carentem. Et sicuti inhomine est humiditas & siccitas, sic in opere nostro nihil aliud est quàm vapor & aqua. Propterea dixerunt antiqui, opus ex duobus esse, & hæc duo iuncta nonnulli vocarunt compositum, eò quòd illa duo quatuor sunt: inest enim siccitas & humiditas, spiritus & vapor.

As sotes ait: Dicovobis, quòd nifi sublimetis res in initio coquendi absque manuum contritione, donec aqua omnia fiant, nondum opus inuenistis. Et scitote, quòd aliquando vo cant æs arenam, aliàs etiam lapidem, & in toto regimine nomina variant: tamen natura & hu miditas fiút aqua, & deinde lapis si bene commisceantur: quia quod leue & spirituale est, sursum sublimatur, quod verò ponderosum & spissum, deorsum in vase remanet. Hæcautem est contritio Philosophorú, quæ sit decoctioneno manu. Et scitote, quòd niti omnia in pul uerem vertatis, nondum contriuistis. Coquite ergo quousq, conteratur, & puluis siat.

AGADMON

AGAD MON inquit: Coquite æs donecleue corpus fiat & impalpabile, ac suo vasi imponite: deinde quinquies vel septies sublimate, donec aqua descendat, scientes quòd cum
aqua puluis fit, diligéter contritum est. Quòd
si dubitatis quomodo aqua puluis fiat, scitote
quod intentio Philosophorum est, vt corpus
quod non erat aqua, antequam caderet, simul
cum aqua fiat aqua, & aqua aquæ misceatur, &
fiant vnum. Sciendum præterea, quòd nisi vtrumque in aquam vertatis, ad opus preciosum non peruenietis. Oportet enim corpus fum non peruenietis. Oportet enim corpus flamma ignis occupatum vt diruatur, & debile fiat cum aqua in qua est, donec fiat totum aqua. Ignari autem cum audiunt nomen aquæ, putant aquam nubis esse: quòd si libros no-Atros legerent, scirent vtiq; aquam esse permanentem, quæ absque suo compari cum quo facta est vnum, permanens esse non possit. Hæe autem est aqua, quam Philosophi aquam auri nuncupauêre, igneum venenum, bonum mul torum nominum, arenam, quam Hermes ablui iussit multoties, vt Solis nigredo deleatur, quam in solutione corporis acceperat. Et sci-tote, quòd nisi hoc corpus meu capiatis carés fpiritu, quod vultis minime consequemini, ed quodalienum quicqua opus non ingreditur, nec quippiam nisi quod est syncerum. Quare omnem pluralitatem dimittite: natura enim rnare est cotenta, & qui eam ignorat, peribit.

AFFLICTES inquit: Doctrinæ filij scitote, quòd totum opus & regime non fit nisi aqua, quod totum opus & regime non fit nifi aqua, cui miscete Magnesiæ corpus, & vasi suo imponite, & os diligenter claudite, ac leui coquite igne, quousque liquesiat, & in aquam vertatur: calore enim aquæ facilè totum aqua siet. Videntes autem nigredinem aque imminere, sciatis quod corpus iam liquesactum est. Iterum suo imponite vasi, & quadraginta coquite diebus, quousque & aceti & mellis bibat hu morem. Quidam autem detegunt vas singulis septem diebus vel decem sed vltima perfectio septem diebus vel decem, sed vltima perfectio in quadragesimo die, tunc perfecte ebibet hu-morem decoctionis. Abluite igitur ipsam, & nigredine priuate, quousque lapis siat tactu siccus. Propterea dixerunt Philosophi, abluite Magnessam aqua dulci, & diligenter coquite, donec terra fiat, & humor pereat, & tunc 28 nuncupatur. Acetum acerrimum ei imponite, ipsoque aceto imbui dimittite, & erit nostrum æs, quod aqua ablui permanente, Philosophi iussère. Porrò Inuidiæ dictum, quòd quidam jusserunt ipsum coquere vapore, donec lapis fiat coruscans, splendorem habens marmoris, & viso hoc, maximum esse ad arcanum ventum Nam & deinceps oportet ipsum conteri,& aqua illa residua & dimidia, septem vicibus imbui permanente: qua absumpta pu-tresieri, donec optatum videatur habeatur qs.

CRANSES ait: Sapientes, accipite æs no-

krum,& cum prima parte aque, suo imponite vali, & coquite quadragință diebus, ac ab omni immunditia mundate, & coquite donec peragantur dies, & lapis fiat sine humore. Det inde coquite donec remaneat fex : postea abluite aqua, qua absumpta dimittite, vt putrescatinsuo vase, donec videatis quod quæritis, Vocauerunt autem Philosophi hoc compositumin nigrediné versum, SATIS NIGRYM, & dixerut, Regite iplum acete & nitro. Quod veroremanet, si dealbatur, SATIS ALBUM dixerunt, & iusserunt vt aqua regatur permanente, quod vocarunt S A T I S R V B B V M, iusserunt vt aqua & igne regatur donec rubeu fiat. Vocaruntautem eam ob causam hoe nomine, propter colorum varietatem. In opere enim non est varietas rerum, nec multitudo. aut contrarietas, sed tantum oportet æs nigru album facere, deinde rubeum. Veri Philoso. phi nullam aliam intentionem habuêre, nec aliud docuerunt, quain vt Yxir liquefiat, conteratur, & coquatur, coulque dum lapis fiat marmori fimilis. Atque ob id dixerunt Philo. sophi: Coquite ipsuip vapore, donec lapis siat coruscans, splendorem habens. Hoc vbi videritis,maximum habetis arcanum. Oportet au tem hoc ipsum terere, & aqua abluere seption permanente: deinde contrituin sua aqua congelare, donec fua abstrahatur natura occusta. Et hoc voluit Maria cum dixit, Sulphura sul.

phuribus continétur, & humor similiter à surhumore, eò quòd ex sulphure sulphuri mixto maximum sit opus. Iubeo autem vos ipsum sulphur Sole & rose regere, donec optatum eueniat. Sciatis autem quòd dealbare duplex est, sicuti & rubeum facere: vnum in contritione, aliud in decoctione. Cauete insuper ne ab aquis ea separetis, quò minus pereat anima

& corpus, quæ duo in vase sunt.

EFISTES ait: Animaduertite, silij doctrine, qualiter Hermes Philosophorum caput dixerit, cum docuit naturas commiscere. Dixit enim: Accipite lapidem auri, & humori commiscere (qui est aqua permanens) suoi quevasi imponite super leuem ignem donee liquesiat: deinde dimittite donec arescat, & aqua cum arena se inuscem contineat, tunc siat ignis intensior, quousque arescat & terra siat. Hoc peracto, scitote arcani esse initium. Hoe autem multoties facite, donec pereant aqua partes dua, & colores vobis appareant. Et scitote quod dealbatio non sit nist decoctione, atque ob eam causam repetitur, conterendo & imbuendo frequentissime. Iubeo autem ne simul aquam sundatis, ne Ysir submergatur; sed paulatim infundite, terite, & desiccate, & hoosape facite, donec arescat, & in puluerem expectati coloris vertatur.

BACASER inquit: O omnes huius artis inuestigatores, scitote, quod ad notitium &

vtili.

vilitatem huius artis peruenire non potestis, nisi patienti & prolixo animo sitis. Qui ergo longanimis erit, libenterque patientia fruitur,in tramite iusto huius artis meabit: qui vero citius se putat ex libris nostris fructum capere posse, fallitur, satiusque suerat non inspicere quidem, quam vnquam contigisse. Libri enim nostri magnam iniuriam videntur inferre his, qui solummodo semel, bis vel ter scripta nostra legunt, cum intellectu, omniqi eorum studio frustrati, etiam (quod pessimum est) opes, labores, & tempus, si quod in hacarte insumpserunt, amittunt. Veruntamen qui curuat dorsum ad libros nostros legendos, eisá, studiose vacat, memoriam animumque adhibet & arrigit, nec est vanis implicitus cogitationibus, Deumqi precatur, vt Salomon, pro sapientia, non pro opibus largiendis, is in regno rex regnabit nostro indesinenter, quousque moriatur. Deum igitur timete,ô inuestigatores: quod enim quæritis, parui nequa-quam est precij. Thesaurum enim maximum, Emunus Dei excellentissimum quæritis. Et cognoscite, ô inuestigatores, id quod Philosophi dudum intimauerunt dicentes, quod redum non nisi errore discernitur, & nihil magis dolorem cordi generat, quam error in hac arte & opere. Dum enim quis putat se fecisse, mundum habere, nihilin manibus suis inueniet. Vtcuqi autem, Philosophi opus, reinque

iplam varijs nominibus compoluerunt, veritas semper in corum est scriptis. Dixerunt etenim, commiscete, coquite, dealbate, terite, assate, coagulate, & soluite Etheliam, ac rubiginem facite: verba plurima funt, regime tamen vnum est. Si igitur vultis veritatem inuenire. non est opus illa operis divisione, sed tantummodo hoc curate, complexionem aptate: deinde multo tempore leniter coquite: neqs decoctionis & imbibitionis vos tædeat, quousqu videatis Yxir in Tyrium & regium vestitum decoratum. His verbis quamuis mortua funt, inest tamen vita intelligentibus. Frequenter igitur legite ea, & super his semper plurimum meditamini, sapientia accedet vobis.

Inquit Hy ARG vs: Æs de quo prædixe. runt Philosophi, non est vulgi, neq; vulgi stan num, verum corpus est nostrum, quod oportet corpori Magneliæ admisceri, vt coquatur & teratur absque tædio, donec lapis fiat. Deinde lapis ille iterum in vase suo teri debet 24 qua vitæ & nitri, & totus dirui. Oportet autem vos habere aquam continue, qua quanto magis coquitis, tanto magis inspergatis, quo-usque acquirat rubiginem, que est operis sundamentum. Hanc coquite & Egyptiaco teri-te aceto, & vtrumque vel æs ipsum, vel ipsum acetum & aquam Es vocate.

Inquit C'ADMON: Dixisti Hyárge, quòd strumq quod in commixtione venit, æs voсагі

eari consuetum sit à Philosophis: & bene quidem: id enim est æs, quod in quatuor vertitur, & exvna re est. Oportet igitur accipere exærenostro partem vnam, & exaqua permanente, quæ etiam æs vocatur, tres partes. Deinde commiscete aceto, & coquite tandiu, quousque inspissentur, & vnus siant lapis: deinde continuè coquite & imbibite, donec terra & puluis siat Tyrius.

As CANIVS ait: Cum legimus in libris Philosophorum, quòd natura tantùm vna est, quæ omnia superat, scire oportet, quòd vna & vnum compositum sunt. Nonne videtis hominis compositionem esse ex anima & corpo re: Sic oportet nos duo coniúgere, quam coniunctionem l'hilosophi comparauerunt coniugibus, ex quorum amplexu resultat aqua au rea sed hoc de secundo opere. De primo dicam pauca: Irritate bellum inter æs & argentum viuum, donec ad interitum veniant & corrumpantur, tunc æs argentum viuum con cipiens, coagulat ipsum. Argentum verò viuum concipiens æs, congelatur: deinde corpus vtriusq; diruitur, nec puluis sit diligenti & multa imbibitione & decoctione. Rubeum masculum verò, fæminæ (quæ ex vapore est) coniungite, donec masculus & fæmina fiant Ethelia. Qui enim per Etheliam eos in spiritum vertit, deinde rubeos facit, omne corpus tingit, eò quòd cum corpus diligenter teritur,

munda ex eo anima spiritualis ac sublimis ex-

munda ex eo anima ipiritualis ac iublimis ex-trahitur, q omne corpus tingit, & est sulphur naturæ, quod varijs nominibus nuncupatur. DARDARIS inquit: Deregimine satis su-perque à vobis dictum est: de coniunctione igitur pauca dicam. Significo igitur posteris, quòd inuestigatores non possur posteris, en coccultam naturam illam sulphuream, nissi per Etheliam, qua corpora fiunt non corpora co-quendi continuitate, & ipsius Etheliæ subliquendi continuitate, & ipsius Etheliæ sublimatione. Insuperscitote, quòd argentum viuum est igneum, omne corpus comburens magis quam ignis, & corpora mortificans: & quòd omne corpus quod ei commiscetur, tertur, & morti datur. Corporibus ergo diligen ter contritis, & prout oportet exaltatis, sit Ethelia natura, calorem non fugiés, sed tingens es. Et est quòd Sapientes antea dixerunt, quòd figit argentum viuum donec tingatur, quod tinctum existens, tingit. Præterea scitote, quòd æris corpus Magnesia regitur, & argentum viuum habet quatuor in e, tamé non habet esse nisi in humiditate, quæ aqua sulphuris dicitur, & quæ sulphura continet. Sunt autem sulphura animæ occultæ in quatuor elemétis, quæ per artem extractæ, se inuicem con tinent naturaliter & coniunguntur. Si autem tinent naturaliter & coniunguntur. Si autem occultum quod est in ventre sulphuris aqua regatis, & bene mundetis, occultum obuians sua natura latatur, similiter aqua pari suo: sed hæe

has quaevor non tinguntur, verum quintum, tingu. Propterea dixerunt Philosophi, quòd, quatuor numi vulgi non tingunt nisi æs, quod.

æs tindum postea tingit numos vulgi.

. Mosivs ait: Hocvnum quod sepenominatum est, Philosophi multis nominibus nuncuparunt, aliquando duob.nominibus, quan-, doque etiam tribus nominauerunt. Dicam autem ego vobis iam quid sit, Vnum quidem,; quod est argentum viuum igneum: Duo,corpus in eo compolitum, & tertium est aqua sulphuris, qua abluitur, & teritur, ac regitur vnum, donec opus peragatur. Et hoc est quod innuit Philosophus cum dixit: Argentum viuum quod tingit aurum, est argentum viuum Cambar, nihilominus ramen Philosophi distinguunt, & dicunt, aliquando est Cambar, aliquando auripigmentum. Sed ita oportet intelligatis: Argentum viuum Cambar, est Ma, gnesia: Argentum verò viuum seu auripigmentum, est sulphur quod ascendit den m-posito misto. Oportetigitur vos illud spissum commiscere veneno igneo, & putrefacere ac diligenter terere, quousque spiritus fiat in altero occultu spiritu, & tunc fit tinctura, quæ tingit omnia quævultis.

Inquit PLATO: O vos magistri operis, cauete cum corpora soluitis, ne comburatis etiam: quia oportet coquendo abluere ea marina aqua, quousq; totum eoru sal in dulcorem vertatur, & clarescatactingat. Spirituitaque separato à corpore, in altero spiritu occultus, sactus est vterq; sugiens: quod Sapientes expresserunt his verbis: Fuge, ianuam reserate non sugienti. Conuertens namque sulphureum in spiritum similem sibi, fir vterque fugiens: Non fugientes autem similiter fiunt: quia per ignis intercessionem se inuicem amplexantur & continent. Itaq accipite ea qua non fugiunt, & iungite, & abluite corpus incorporeo,& corpore carente, corpore solida. te, quousque vertatis ipsum in corpus, corporibus non fugientibus: & vertite terram in a-quam, aquam in ignem, ignem verò in aerem, & celate ignem in intimis aquæ, terram vero in aëris ventre, & calidum miscete humido, ficcum verò frigido: quia Natura naturam su-perat: deinde verò Natura naturæ congaudet: tandem Natura naturam continet: continens autemomnia terra est. Cum enim quatuor natura in cœlum ascenderunt, rursus tandem descenderunt, ita vt ignis in aerem, aer in aquam, aqua in terram incidat: finis itaq; totius

operis puluis ac cinis sunt.

ACTOMANVS inquit: Philosophi de rubigine frequentissime tractauerunt: Rubigo autem fictum nomen est, non verum. Dico autem vobis, quòd rubigo sit secundum opus, quod ex solo auro sit, atque ob id Irudinem vocauerunt: quia insulphureo aureo co-

latur.

latur, quemadmodum Irudo in aqua. Est igitur rubigo rubefactio in secundo opere: in pri mo enim rubiginem facere, est dealbare opus, in quo Philosophi iusserunt poni auri storem,

& aurum æqualiter.

MVND v s ait: De rubigine satis tractatum est, dicam igitur de veneno. Venenum no est corpus, eo quod subtiles spiritus tenue ipsum spiritum secerunt, & corpus tinxerunt, & in venenum verterunt; quod venenum Philosophi asserunt omne corpus tingere: atque ob id opinati sunt, quod qui aurum in venenum vertit,is ad propositum iam peruenit: qui verò nó, nihil effecit. Dico autem quòd nisi igne res attenuetis, quousque illæres vt spiritus ascendant, nihil dum perfecistis. Hic igitur est spiritus ignem fugiens, & fumus ponderosus, qui dum corpus ingreditur, vniuersum pene. trat,& natura eius eo lætatur. Atque ob id dictum est: Accipite spiritum nigrum viuetem, & eo corpora diruite & cruciate, quousque alterenturad beneplacitum vestrum.

Pythagoras inquit: Intelligendum vobis est, ô Turba, quod sulphur, & calx, & alumen, quod est ex pomis & Kuhul, & sputum Lunz, ac sputum combustibile, omnia illa scilicet nihil aliud esse, quàm aquam sulphuris, & aquam ardentem. Et scitote, quòd Magnesia si cum argeto viuo miscetur, sulphura commixta esse, & sulphura se inuicem consequentur.

Non igitur oportet vos illam dimittere Magnesiam absque argento viuo: cum enim com
ponuntur, fortissima est compositio, quæ vna
est de decem, quam Philosophi reginam con
stituerunt. Et congelare ipsum, non est qui
dem vnum regimen, secundum Philosophorum constitutionem. Prima enim coagulatio,
est stanni, & æris, & plumbi: secunda verò sulphuru aqua componitur. Et sciendum, quòd
nihil aliud est huius artis scientia, quam vapor & aquæ sublimatio, argenti viui Magnesiæque corpori coniunctio. Similiter & Philosophi in libris suis demonstrarunt, quòd sul
phuris munda aqua ex Sole est sulphur, &c
quòd nullum sulphur sit absque calceargenti
viui, & sulphuris aqua.

BELVS inquit: De compositione multa tra stata sunt: compositio autem & contractus vnum quid sunt. Accipite ergo ex altera compositione partem, & parté ex auri fermento, eis quandam sulphuris imponite aquam, & habebitis potens arcanum, quod omne corpus tingit. Sed interim est notandú, quòd aqua munda, que ex sulphure est, non est ex solo sulphure, verum ex pluribus composita rebus, qua vnum sulphur sacta sunt ex pluribus sulphuribus. Vt ergo multa sulphura vnum siant sulphur, miscete pugnans cum igne no pugnanti. Coniuncta namque in igne eis conueniente præliantur, & amicitia sit constans, eò quòd calida

calida Medicorum venena, leni igne coquuntur incomburente. Et hoc innuerunt l'hilosophi, cùm dixerunt, in decoctione, parum sulphuris multa comburit dura corpora. Et humor, quod relinquitur, humida pix, balsamu. &c. nominatur. Verum hoc arcanu est, quod aperiam vobis. Hoc arcanum ex duabus procedit compositionibus, Sulphure scilicet & Magnesia. Et Philosophi hoc compositum in vnum redactum, Aquam nominauerunt, & sputum boletorum, & spissum aurum. Omnibus autem in argentum viuum versis, sulphuris aquam nominant, sulphur quoque cum sulphure continetur, dicunt igneum esse venenum, quod est potens arcanum, proueniens ab his, que nostis:

Ait PANDVLPHVS: Iubeo vt argentum vitum ex Cambar capiatis, & eum in tabernasulis sublimetis (est enim alterum sulphur, de quo antea dictum est) & sic sulphur sulphur i miscebitur, & multa ex eo procedent opera. Eo autem sublimato, procedet islud argentum vituum à Cambar, quod Etheliæ, Auripigmétum, Zendrio, Ebsemeth, Magnesia, Chucul, & multis aliis nominibus nuacupatur, de quo Philosophi dixerunt, quòd natura in suo ventre erat occulta. Recto auté illo (quoniam omniu decé est perfectio) suo regimine, mox conuenies apparet eius alba natura, nec in eor ymbra vila apparet, & tum Sapientes yocarare

Plumbum, Exebinich, Magnelia, Martech, & æs album, quod vbi verè dealbatum est, vinbra caret, & oinni nigredine, & sua dimissi corpora spissa & ponderosa, nullum corpus penetrantia, & simul cum eo mundus spiritus hu midus ascendit: qui spiritus tinctura est. Ideóque Sapientes dixère, æs animá & corpus habere, & id quidem verum: Anima est eius spiritus, corpus verò eius spissium. Ideò oportet vos spissum diruere corpus, quousa, spiritum extrahatis ex eo tingentem, extractum quoque ex eo spiritu leui sulphuri miscete, & per-

agetis propositum.

MORFOLEVs inquit: Oportet, sapientes Viri, lento igne primum humiditatem combu ri, vt exemplo nobis monstratur in generatione pulli, & vbi augmentatur ignis, vas vndique obduretur, ne corpus æris, & spiritus eius fugiens extrahatur. Et hoc innuerunt Sapientes, cum dixerunt : Accipite argentum viuum ex æris flore, quem, scilicet æris florem, nostri aquam dixerunt, & igneum venenum ab hominibus extractum est. Et iterum dixerunt: Cum omnia ynum fiunt, facta funt corporea incorporea,& è conuerfo, Præterea dixerunt, quod omne corpus dissoluitur cu spiritu, eui mixtum est, & proculdubio similiter fit spiriquale: & omnis spiritus à corporibus alteratur & coloratur, eui spiritui color tingens, ac contraignem constans miscetur. Benedictum ergo sit nomen eius, qui Sapientibus inspirauit corpus in spiritum vertere, vim & colorem habentem inalterabilem & incorruptibilem: & quod priùs erat Sulphur sugiens, nunc sastum est Sulphur non sugiens & incombustibile. Scitote insuper doctrinæssij, quòd qui potest spiritum sugietem rubeum sacere corpore sibi coniuncto: deinde ex illo corpore & spiritu suam tenue naturam in suo ventre occultam extrahere ingenio subtili, opus inuenit. Et notate, quòd prolixitate coquendi tingit corpus. & hoc dixerunt Philosophi, quòd rebus sortiter contritis, & igne diligenter coctis, siunt tincturæ sixæ: & quicquid libris suis occulte narrauerunt, argentum viuum signisicare voluerunt, quod aliquando dicitur aqua sulphuris, aliquando plumbum, aliquando etiam numus.

YXIMIDIVS inquit: Iam tractasti Morsolee, de æris & spiritus humidi regimine, & optime quidem. Sed maximum est arcanum, quod Philosophi dicunt: Æs nontingit, cum tamen tingitur, tingit: eo quod argentum viuum, cum suæ miscetur tincturæ, tingit. Cum verò miscetur his rebus, tincture Philosophorum, res sermentatæ, mixta corpora, Corsuste, & colla auri, venenum, maris splendor, Ethelia, auripigmentum, & randerich tinctura vocatur. Quæ tot nomina vana esse putantur & superstaa, vera tamensunt, non autem consiscta, eò quod vnum funt, vna opinio, & vnum iter: hoc est, argentum viuum, quod est quidem ex omnibus extractum, ex quo omnia fiunt, qui & est aqua muuda, quæ vmbram æris delet. Et scitote, quod hoc argentu viuum, cum dealbatur, sit sulphur, quod à suga detinetur, & assimilatur marmoris splendori. Et ar canum quidem hoc est maximum: quia solum

fulphuræs dealbat.

Intimandum est etiam vobis, huius artis inuestigatores, quòd illud sulphur no potuit æs ueitigatores, quòd illud sulphur nó potuit æs dealbare, quousque in opere priori suerit deal batum: nam sulphuris huius mos est sugere. Cùm igitur sua spissa suger supor sublimatur, tunc oportet vos alio argento viuo sui generis ipsum continere, ne sugiat. Fit autem id quàm primum argentum viuum & æs ipsum coniunguntur. Tunc enim sæpeinuicam soluunt, & concipiunt, & sugere non sinunt, sed vtrumque argentum viuum suum sunt. Et ita hoc, quod primo æs, neq, argentum viuum surat, commistione tamé argenti viui sactum est: quod scilicet additú argento viuo. prius ar est: quod scilicet additu argento viuo, prius ar gentu viuu, cui mos erat sugere, cotinet. Quare Philosophi dixerut: Sulphura sulphuribus continentur. Amplius scitote, quod sulphura tingunt, deinde sugiunt proculdubio, nisi argento viuo sui generis iuncta suerint. Non putatis argo, quod sincia daindoscie. tetis ergo, quod tingit, deinde fugit, numum esse vulgi: verum Philosophorum intentio est numus.

numus, quod nisi albo vel rubeo miscetur, (quod est argentum viuum sui generis) proculdubio fugiet. Iubeo autem vos argentum wiuum argento viuo miscere, quousque vna eadeinque aqua siunt munda, ex duobus com

posita. Hoc est igitur maximum arcanum.

Eximen v s inquit: Multis & omnibus pé ne metallorum nominibus Philosophi aquam nostram, & opus nostrum nuncupauerunt: vt-cunque autem vocent, semper ipsam aquam significant. Ipsa aqua cum rebus suis in vase suo posita, prohibet ne res comburantur, & quantò magis ipsæ res flamma occupátur, tan tò magis in aquæ intimis absconduntur, ne ignis calore lædantur. Aqua autem eas in suo vale recipit, & ignis flammam ab eis repellit. Et ita rebus cum aqua diligenter tritis, Ethe. dia seandit, & opus deinceps fola imbibitione aquæad verum operis finem perducit.

ANAXAGORAs rurfus ait: Notifico vobis, stiens & ad bibendum apta est Ethelia, quæ præcedéte sulphure cocta est. Vitreo ergo vasi imponite, & coquite, quousque Cambarfiat. Iubeo autem vos continue coquere, &iteratè,nec vos tædeat. Et scitote, quod operis hu-ius perfectio est aqua sulphuris, quæ cuin eo coquitur, donec rubigo flat. Omnes enim Phi kofophi dixerunt: Qui potest aurum in rubi-ginem vertere, veneni propositum iam inue-

nit: qui verò minime, in nihilo est.

Ait Azira Tv s: Iubeo posteros de numis accipere, quos Philosophi fecerunt, mixtis æris partibus, & vasi ad coquendum imponere ipso vase clauso optime: Tum verò cum æs numis contritum, & inaquam versum est, nigredo apparebit de Kuhul, quæ de nigredine numorum est, & nigredine consumpta, preciosa albedo illis apparebit: deinde coquendo desiccentur, quousque in lapidem vertantur. Illum coquite continue igne priore fortiore, & diructur confringeturque, ac in cinere vertetur. O quam preciolus est cinis iste filiis doctrinæ, & quam preciosum est quod ex co fit. Miscentes igitur cinerem aqua, iterum coqui-te, quousque cinis ille liquestat: deinde coquite, & aqua imbuite permanéte, quousque com positio dulcis siat, ac suauis & rubea. Imbuite etiam quousque humida siat. Amplius tum igne priore fortiore coquite, ac vasis diligenter os claudite: hoc enim regimine corpora sugientia fiunt, & spiritus in corpora, corpus in spiritum vertitur, & inuicem nectuntur: deinde fiunt corpora spiritus, animas habentes tingentes, eò quòd inuicem germinant.

OBSEMEGANVS ait: Dico quòd inuidi totam artem hanc nominum multitudine vaftauerunt: ars tamemelt, secundum quam ius. sere Philosophi auru numosum facere, & eum calcinare, sublimare, figere, terere, dealbare, coagulare, coquere, & in rubeum vertere, &

vocauc.

vocauerunt Etheliam ignem, & vas cribrum, aquam sulphuris copulam: & hoc totum nihil aliud est, quam cotritio,& dealbatio.Præterea *dico, quod argentum viuum apud visum album est, cumq, autem fumus ei aduenit, vertitur in rubeum, & fit Cambar: hoc est, venenum. Et hocimuenerut Philosophi, dicentes,, quòd natura plumbi facilè convertitur: propterea sæpenumero reiterauerunt hoc verbu, Conterere, vt multis modis monstrarent spiritus in vale occultos abstrahere, & aqua imposita prohibere, ne comburantur, alias ignis iplos facilè coburit. Sed aqua appolita, quanto plus flamma eos inuadit, tanto plus in visce ribus aqua penetrat, & prohibet ne flamma comburatur. Atque ob idetiam antiqui multa tractauerunt de sublimatione : quia niss res id gne fortiter conteratur, Ethelia non ascendet, quod voluit Hermes innuere, cum dixit: Cribrate res, quas nostis, & altiùs liquefacite.

AR ZOCH ait: Nisi res igne conterantur, E. thelia non ascendet, & ea no ascendente, nihil facitis. Videtis enim quod ventus Meridiei plurimus cum exaltatur, nubes sublimari facit, maris q; vapores eleuat. Hoc est vas, & testa, in qua inest sulphur incombustibile. Moneo autem vos, vt argentum viuum, quod expluribus est consectum, congeletis, vt duo tria siant, & quatuor vnum, ac duo vnum.

ANAXA GORAS inquit: Accipite combu-

frum fugiens, & corpore carens, & incorporate eum: deinde sumite ponderosum sumum habens habile ad bibendum. Hoc est, vtrem clariùs exponam, Hoc combustum sugiens, & ad bibendum sitiens, est Ethelia, que cum sulphuri coniuncta est, vitreo vasi imponite, & coquite, donec Cambar siat, & peragat areanum quod quæritis. Coquite ergo, & non pigeat vos reiterare: tota enim persectio sulphuris in decoctione tabulæ consistit. Coquaturigitur quousque siat rubigo. Omnes quidem Philosophi dixerunt, quòd qui rubiginem invenenum aureu potest conuertere, opus peragit: sin autem, in vanum laborat.

PITHEN inquit: Dico, quòd cu Magister de aqua ista primo tractasset, postea in fine sui libri loqui voluit de sermento auri. Quare mirum est, cur inuidi finem ante principium in suis tractatibus posuerut, præcipiendo in auri sermento aquam sulphuris mundam cum aliquantulo suæ gumæ commisceri. Præterea pu tresactionem omiserunt, de qua pauca dicam. Putresactio non sit absque humido & sicco, & ex vtroque nascitur operis principium, licet in tres partes inuidi hoc opus diuiserunt.

ex vtroque nafcitur operis principium, licet in tres partes inuidi hoc opus diuiferunt.

Cons tans ait: Quid nobis cum inuidis, & eorum tractatibus. Certum quippe est, hoc opus quatuor habere naturas, quæ funt, ignis, aqua, aër & terra: quæ niss habeantur, nihil vnquam generatur, nec quicquam absoluitur in

Digitized by Google

arte.

arte. lungite ergo ficcum humido, hoc eft,terram & aquam, & coquite igne & aere, quousqs spiritus in anima desiccetur: scientes quod tenue tingen's sumit virtuté extenuissima terræ, aéris & aquæ parte, & exsiccatur. Hic enim est modus operis nostri, vt omnia in terra vertantur. Nolite ergo res multiplicare: Inuidi quidé eas multiplicauerunt, & varia descripserut regimina,vt inquisitores fallerent:& assimilauerunt hoc opus sicco,omni lapidi & metallo, animalibus,omni reptili & volatili : vos autem fcitote, quòd corpora corporibus tinguntur, & corpora corporibus figuntur: & quod Philosophus dixit; In arte est argentum viuum de Cambar, & in numis est argentum viuum de masculo: & nihil aliud curate, quoniam non funt nisi hæc duo argenta viua.

As TRAT vs inquit: Qui veritatem vult affequi, capiat Solis humorem, & sputum Lune. Veritatem dico, nec aduersa adsero: numos enim, quos Philosophi capere iusserum, numi Hermetis sunt, de quibus partem sumi iussit, & ex ære Philosophorum partem, & numis miscere, ac vasi imponere, obstructo diligenter ore, & coquere septem diebus, & tunc vertitur æs in numos. Coquatur ergo iterum, & non tædeat vos decoctione: postea aperiatur vas, & nigredo inuenietur: qua absumpta, apparebit albedo nobilissima. Postea ponatur in locum suum, & iterum coquatur, donec

lapilli inficcum vertantur, postea coquaturigne fortiori, quousque lapis durior fiat, & con fringatur, ac in cinerem vertatur. ô quam preciosus est cinis ille. Viri Sapientes, intelligite illud, Aquæ suæ iterum coquite, donec lique. fiat. Postea coquite ipsum, & imbuite ipsum cum aqua permanente, donec compositio dul cis & suauis ac rubea appareat. Postea imbuite, donec humida fiat: demum coquite igne fortiori, &, vt dictu est, os vasis claudite. Hoc est regimen, quo corpora fugientia, no fugientia fient, & spiritus in corpora, & corpora in spiritus vertuntur, & se inuicem nectuntur, ac vltimo fient corpora spiritus, animam habentes, & tingentes, acgerminantes. Quapropter diligenti opera æs dealbate aqua permanente, donec accidat ei rubigo, & congeletur, fiátque corpus Magnesiæ: deinde coquite, donec totum corpus confringatur, & ita fugiens ver-tetur in cinerein, & efficietur æs ymbra carés, & tinctura Philosophorum.

ANASTRAT V s inquit: Dico vobis, quod hoc secretum inuidi variè depinxerunt: aliquando inmembra, in physicam ratiocinationem, Astronomiam: & interdu assimilauerunt arboribus, metallis, & vaporibus, ac reptilib?: & quantò plus potuerunt, ipsa nomina multiplicauerunt. Ego verò vobis dico, sumite ferrum, facite inde laminas, postea aspergite eas veneno, & ponite in vas, cuius os bene occlus

datur,

datur, & cauete humorem multiplicare: vel ponatis ipsum siccum, & facite siceum massam fortem. Scientes quòd si aquam massæ multiplicaueritis, non continebit eam, neque benè ardebit in camino: & si nimis siccaueritis, non coniungetur, nec coquetur. Exficcate ergo ea,& in vafe suo ponite, cuius os firmiter clau-datur:& postea siat ignis carbonum desuper p dies aliquot: deinde aperiatur vas, & inuenietis in eo, & etiam in coopertorio vafis nodos paruulos. Et hocest, quod igne sibi ministrato, acetum furgit in altum: eius namque natura spiritualis est, quia sursum ascendit: & ideò moneovos, vt p le teneatis eam. Tribus enim decoctionibus multiplicatis, conglutinatur, & ab igne congelatur, eius q; natura conuerti-tur in naturam; sic Cambar similiter decoctione & liquefactione tali disiungitur. Notum e-tiam facio vobis, quod ista frequeti decoctione consumitur tertia pars aqua, residuum verò eius efficitur ventus, qui Cambar & spiritu eius portat in ventre suo. Præter hæc dico, quod nihil est preciosius arena maris rubea,& eft sputum Lunæ, quod Solis lumini iungitur, & congelatur. Et quanto plures transeut dies, tantò fortius congelatur, & non comburitur. Solis enim beneficio coctum congelatum est, & albedo illa præstantissima facit eum terrenum ignem superare.

BALG v s ait: Quidam fructum artis istius

dz

Tulleas descripsit, & mirabili modo me cepit docere, dicens, quod absque labore inuenitur eius operatio. Cumq, auté de eius incremento & ædificatione cepit docere, talia dixit: Accipe illam arborem albam, ædifica ei domű ro tundam, tenebrosam, & rore circundatam, & impone ei magnæ ætatis hominé centum annorum, & claude domű, ne ventus aut puluis ad eos perueniat: deinde dimitte eos in sua do mo octuaginta diebus: dico vobis in veritate, quòd senex ille non cessat comedere de fructu arboris illius, donec iuuenis siat. O quàm miranda natura, quæ illius senis animam in corpus iuuenile transformauit, & pater silius sactus est. benedictus sit Deus creator optimus.

THEOPHILV's ait: Scitote charissimi, quòd quamuis inuidi dispositione hanc multis celauerint nominibus, vno tñ nominauerunt eam nomine:scilicet Aquam vitę. Nam cum dictus senex sibi iungitur, perfecte moritur. Postmodum vero ponitur in Sole, donec liquescat. Postea imbibitur, congelatur, & ita per dies 7. fit ferrum rubiginosum. Quod si hoc est nimis obscurum, narrabo aliud. Quidam fructus exeunt à pfectissima arbore primo Vere, & postmodum æstate floret, & tunc multiplicatur & decoratur arbor, donec fructus perficiantur, & maturado dulces fiant. Simili modo illa mu lier fugiens generos, quibus per se, quamuis irata, domestica fit: vt non dedignetur se supe, rari.

rari, vt eius coniunx suum habeat decore, qui furibundus eam diligit, ac iugiter pugnat cum ea, donec suos concubitus cum ea peragat: & Deus pro voluntate filios multiplicat: cuius porrò decor igne confumitur. Termino enim finito reuertiturad eá. Dico etiávobis, quòd Draco ille nunquam moritur: tamé illam inu-lierem fuos interficiens coniuges, Philosophi neci dederunt. Illius enim mulieris venter ple nus est veneno. Fodiatur igitur sepulcru Dra-coni, illicq: sepeliatur mulier cu eo: qui illi mu lieri fortiter iunclus, quanto magis ea nectit, & voluitur circa eam, tanto magis corpus eius in mulieris artubus mixtum ad mortem decli nat, & totus vertitur in sanguine. Quod cum vident Philosophi in sanguinem versum, ponunt eum ad Solem, quousque lenitudo consumitur, sanguis q; arescat. Et tunc apparet venenum. & occultum manifestatur.

BODILL vs inquit: Sciendum est omnes discipuli, quod ex elemétis no sit vtile absque commixtione maris & sæmine, & regimine ca loris: quia sperma ex sanguine generatur, & sibidine. Viro namque mulieri commixto, vteri humore sperma nutritur, & sanguine humestante, & caliditate, partus quadraginta nostibus sormatur. Si enim humiditas vteri & calor non essent, sperma non maneret, nec sætus perageretur. Deus auté illum sanguinem & calorem ad nutriendum sperma constituit.

quousque extrahat ipsum ad libits. Fœtus autem extractus, non nisi lacte nutritur, & igne, per se & paulatim dum paruulus est, & quanto magis exuritur, ossibus confortatis, in iuuentutem deducitur; in qua perueniens sibi sussicit. Sic ergo oportet vos in hac arte facere. Et scitote, quod absq; calore nihil vnquam generatur, & quod balnesi intensi caloris perire facit: si verò frigidum sit, sugat: si auté temperatum sit, corpori conueniens & suaue sit. Quare leues siunt, & aluntur, & caro augmentatur.

Moscvs inquit: Scitote quòd inuidi modum plumbi formandi multis modis narraue runt, vt decipiant posteros, varia fingendo instrumenta. Ego autem dico, quòd nulla instrumenta fiunt, nisi ex nostro puluere albo, stellato, splendido, & ex lapide candido: à quo puluere apta fiunt instrumenta pro ouo: non tamen nominauerunt ouu, vel cuius auis ouum fit. Porrò eorum regimen, quod diximus, dif-ficillimum inquiunt est: nam si compositum plus quàm oportet regatis, eius lumen à pelago sumptu extinguitur: & ideò iusserunt Phi-losophi hocopus subtili meditatione regi. Accipite ergo & regite ipfum Lunâ, & arenæ imponite, quousque dealbetur, scietes, quòd nisi patientiam habeatis, errabitis in eius regimine, & corpus corrumpetis. Coquite leni igne donecappareat albu, deinde aceto extinguite, & tum videbitis vnu à tribus sociis dimissum. Et

Et scitote quod primum commiscet, secundum comburit, tertium liquesacit. Iungite ergo primo nouem partes de aceto cum calescit vas, & iterum nouem partes, cum calesactum

est vas, apponite.

Rursus ait MvnDvs: Scitote quod omnibus, quantumlibet multis nominibus tincturarum relegatis, vna tantummodo est Philo-fophorum tinctura, quæ Tyria est: cui ad placitum nomina subscripserunt, & albato proprio nomine, ipsam magnum Arcanum nuncuparunt & mare, eò quod æs nostrum à pelago extractú est rubeo & purissimo, quòd suauis est odoris, pulcher, & putrefaciendo non sordidus, nec tetri odoris. Et scitote, quòd plu ra nomina quæ illi data funt, omnia vera funt. Quemadmodum enim in tritico contingit quod molitur, & tunc alio nomine nuncupatur: deinde in varias substantias cribro diuisas, varia panis genera fiunt, varijque labores exercentur, semper variatis nominibus, nihilominus tamen totum fermentum vno nomine nuncupatur: ita aque plura distincta nomina sunt, & tamé Tyrium colorem nostrum, invnoquoq: regiminis gradu sui coloris nuncupamus.

RARSON ait: Mira est Philosophorum diuersitas in his que posuerunt, corumque consensus mirandus in hac re paucilla & vtilissima: veruntamen & hoc est, quod si omnes in-

d 5

uestigatores, & vulgus id paruum & vile scirent, non vilipenderent : sed illi nostra scripta legentes, hoc ipsum quod commendamus, vile & paruum putant, non intelligentes. Deus igitur à populo illa celauit, ne mundus deuastaretur. Verum autem est, quòd omnis no-stra scientia natura est masculi & sœminę. Hoç quidem maximum nostrum est arcanu, quod inuidi Magnesiam appellarunt. Propter arcanum ipsum, diligenter igitur ipsam Magnefiam in vale suo coquite, quousq, totum coa-guletur, & seipsum contineat. Et si in inuidorum libris audieritis pelagus nominari, scitote quod id humore & aquam fignificat, & nigredinem quæ ablui debet, numos vocant.

AGADIMON ait: Coquite æs donec exeat nigredo, quam numum vocant, & res artis noftræ, bene miscete, & invenietis nigredinem statim, que est plumbum sapientum, de quo

Sapientes in suis libris multa tractauêre.

ORFVLVS ait: Scitote quòd in principio miscendi oportet elementa cruda, syncera, & amæna, & recta super ignem lentum commiscere, & cauere ignis intensionem, donec seipsa contingant elementa, ac plane complexione paulum morari decet, quousque in illo leui igne desiccétur. Post primam autem combustionem oportet æs ablui ac mundificari,& in igne dealbari, quousque omnes res vnus siant color: cui postea oportet vos totius humoris

moris residuum miscere, & tune eius rubor exaltabitur. Elementa igitur igne diligenter cocta lætantur, & in alienas vertuntur naturas, eò quòd liquefactio elt caput huius artis, & quod liquefactum est, fit non liquefactum, humidum verò siccum, & spissum corpus spiritus, & spiritus fugiens fortis contra ignem pugnans. Quare conuertite elementa, & quod quæritis, inuenistis. Conuertite elementa & quod quæritis inuenietis. Conuerte autem elementa, est humidum facere siccum, & sugi-ens fixum. His peractis hac dispositione dimittantur deinceps in igne, quousque spissum attenuetur, & rarum tingens remaneat. Et sci-tote quò delementorum mors ac vita ab igne fiunt, & quod compositum generat seipsum, & in se ipso germinat id quod quæritis, nem-pe colores croci & coralli nostri: quibus apparentibus, vlajmò miracula videbitis, vt hoc quousq tyrius color peragatur, donante Deo, cui laus in æternum.

EMIGANVs inquit: Legendi sunt libri Philosophorum: non frustrà enim dixerunt, inspicite lactantem puerum, & non impediatis eum, in eo manetarcanum, ex quo bona operantur Sapientes: de quo etiam dixerunt, Comburite æs, comburite argentum viuum, & comburite aurum. Hoc si tenebrosius dictumest, dicam clarius: comburere, comburere, comburere, non est nisi vnum, scil. dealbare, & rubeum facere, est viuisicare. Et vobis dico, quòd definitio huius artis est corporis liquefactio, & animæ à corpore separatio, eò quòd æs nostrum habet animam & corpus, sicut homo. Oportet ergo dirui corpus, & animam ab eo separari. Proinde dixerunt Philosophi, corpus non penetrat corpus: verum subtile naturæ, & est anima ipsa, quæ corpus penetrat & tingit. Præterea dixerunt, quòd Sa turni splendor dum scandit in aera, non apparet nisi tenebrosus, & Mercurius radijs Solis occurrit: deinde argentum viuum virtute i-

gnea corpus viuificat, & perficit.

ATTAMANYS ait: Scitote fratres, quod opus nostrum quod quæritis, ex maris sit generatione, que post Deum omnia persicit. Accipite Alzum, & lapides marinos veteres, & assate carbonibus, quousque albi siant, & extinguite aceto albo: si Alzon suerint vnciæ viginti quatuor, extinguite calorem illorum ter tia parte sui, scilicet octo vncijs, & aceto terite albo per quadraginta dies. Opus verò secundum sità mudato & abluto corpore. Sed huic operi secundo acetum nolite imponere, sed dimittite ipsum coqui, donec acetum suum totum biberit, & terra sixa siat, vt terra Egyptiaca. Et scitote, quòd operum aliud citius coagulatur, aliud verò tardius. hoc autem accidit ex coquendi diuersitate: Si enim locus vbi coquitur, humidus & roscidus fuerit, citius

tius congelatur: si verò siccius, tardius. Me-

diocritas igitur quærenda.

FLORVS ait: Coquendi dispositionem complebo, dicoque quod signum primæ decoctionis, est sui ruboris extractio. Cum autem videritis iam ipsum totum nigrum, scitote quod in illius nigredinis ventre albedo occulta est, & tunc oportet vos albedinem illam extrahere ab ipla nigredine subtilissime. In secunda verò decoctione ponatur illa albedo in vale cum suis instrumentis, & coquatur leniter, quousque omnia alba fiant. Cumque albedinem illam superuenientem in vase videritis, certi estote, quod rubor in ipsa albedine occultatus est: & tunc non oportet vos illam abstrahere, vel finem coquendi facere: fed coquere, quousque totum fiat rubeum altissimu. Et scirote, quod prima nigredo ex natura Mor tach fuit, & ex illa nigredine exortus est rubor, qui rubor nigrum emédauit, & pacem inter fugiens & non fugiens composuit. Res cruciata in corpore mergitur, & vertit ipsum in naturam alterabilem. Et scitote, quòd illud sulphur corpus denigrans non potest tingi, nec tractari, sed id tractat & tingit. Item scitote, quod illud sulphur quod denigrat, est quod non fugienti aperit ianuam, & in fugiens cum fugientibus vertit: quod nominamus aliàs etiam Aquam sulphuris, vertens æs in colores inalterabiles & indelebiles.

MANDINVS ait: Nisi hoc arcanum habeat. quòd ipsum emendet, no prodest quicquam. Ob id dixerunt antiqui: Illud quod perneitur vnum quid est: quia diuersæ naturæ rem. non emendant ipsam, sed vna tantům, & que conueniens sit, quam quidem vos parce regere oportet.Regendi namque ignorantia plurimos errare fecit. Nolite ergo harum compositionum pluralitatem curare, nec ea quæ Magistri in libris suis posuerunt varia. Vna enim veritatis natura est, qua naturale mutatur, eò quòd arcanum ipsius permutatis nature in suo ventre occultatum est, nec videtur, nec scitur, aut sentitur nisi à Sapiente. Qui ergo parcè regit es, eius que scit complexionem, extrahit ex eo naturam, omnes naturas superantem. Tunc magistri verba complebuntur, videlicet: quòd Natura naturà lætatur, & Natura naturam superat, & Natura naturam continet: & tamen non sunt diuersæ naturæ, nec plures : verûm vna tantum, forma differens, suas habens res in se, alijs alijs que accidentibus, quibus operatur, quod eius naturæ congruit. Proinde bene fecit Magister, quod ab vno orditus est, & vno finiuit. Deinde illas vnitates aquam sulphuream nuncupauit, totamque naturam vincentem.

ARCHELAVS ait: Perbelle descripta est aqua sulphuris munda: nisi enim spissa corpora diruantur à natura corpore carente, donec siant

fiant corpora incorporea, & velut spiritus tenuis, non potestis illam animam tenuissimam ac tingentem extrahere, quæ in intimo ven-tris occulta est. Et scitote, quòd nisi corpus diruatur quousque moriatur, & ex eo suam ab-strahatis animam, quæ est spiritus tingens, ne-

quaquam corpus eo tingere potestis.
PHILOTIS inquit: Omnibus præfatis, 2 quocunque Magistrorum, nihil aliud significamus vobis, quam Albar æris, eò quòd tin: gitomne corpus quod in compositionem introiuit. Compositio autem duplicis est complexionis:vna enim humida, altera verò sicca. Cùm proinde coquitur, vnum fiunt, & dicitur bonum plurimorum nominum. Cum verò ru beum fit, Auri flos dicitur, & Auri fermentum, Aurum coralli, & Aurum rostri. Dicitur etiam redundans rubeum, Sulphur, & rubeum Auripigmentum. Dum autem crudum permanet, Plumbum æris dicitur, Virga metalli ac lamina. Ecce eius patefacta funt nomina tam cruda quàm cocta. Est autem totum magiste. rium, vt superius fiat inferius, & inferius superius fiat, & coquatur, donec plumbum æris fluat cum fermento, in principio, vel medio, vel fine adhibito, & tunctingit, cum vt cera fluet proiectus.

AGMON inquit: Pro corollario dicam: quòd qui non liquefacit & coagulat, multi-pliciter errat, Denigrate ergo terram, & sepa-

rate eius animam & aquam, & postea dealba. te, & inuenietis quod quæritis. Dico etiam vobis, quòd qui terram denigrat, & album igne dissoluit, donec fiat sicut gladius denudatus:& qui prius,dealbatione eius completa,ei animam inducit, totumque rabido igne figit, postquam liquefactum fuerit, felix dici mere. bitur, & super mundi circulos exaltari. Hæc de lapidis nostri reuelatione, doctrinæ filijs satis esse non dubitamus: cuius vires corrumpi nequeunt. Si ponatur in igne, vis eius augetur: quem si soluas, soluetur: si coagulas, coagulatur. Nemo ipío carere potest, & omnes homines habent eum, omnes tamén egent eo. Cumque ei plura sint nomina, vno tamen nomine nominatur, in quo nulla est difficultas: id quod omnium est communius, illo maximè significatur. Quicunque autem magis propriè & apposite nominant, obscurum illum reddunt, & minus intelligendum. Et reuera non est ei nisi vnum nomen, illudque vbi non prodest, ibi magnifice & significanter nominatur: vbi prodest, valde celatur. Est lapis & non lapis, est quoq, spiritus, anima, & corpus: est albus, ater & rubeus, æreus, tyrius, omnibusque mundi coloribus expositus. Est pon-derosus, solidus, incomotus igne, incommo-tus aqua, incommotus vento: sed & leuissimus, cauus, spógiosus, commotus igne, com-motus aqua, commotus vento: est salsus, est quoque

quoque suauissimus: est summum venenum, est quoque summa medicina: imberbis est, & est quoque surbatissimus: implumis non volans, plumis præditus quoq; est & volans: & si aquam ipsum dixeris, verú dicis: si aquam negas, non fals d'negasti. Ne ergo innumeralitate nominum decipiaris, mortuus, cum viuit vsi que. Sed certo sabe, eum quid esse, cui nihil alienum accedit neq; infertur. Eius igitur socium inuestiga, & alienum nihil ei inferas, & sine multiplicare homines nomina: que nisi multiplicarentur, sapientia nostram pueri riderent.

TYPOGRAPHVS; Lectori.

Lacuit, candide Lector, vt vtilitati tua confuleremus, aliud quoque Turba exemplar,
quod apud nos fuit, adscribere, non tam propter ordinem diuer sum, quam propter sententiarum & philosophorum nominum varietate. Contingit enim, vt in altero volumine, idem diuer so
efferatur sensu, & verbis, & authore alio, vt tu in
retanti momenti, non aberres, sed quod tibi magis arriserit, sequaris in tuis operationibus. Vale,
& si quid hinc vtilitatis ceperis, id viro clarisimo
& excellentis. Medico D. Guilielmo Rascalono
Vormatiensi acceptu seres, cuius liberalitate hac
exemplaria natti sumu,

TVRBAE PHILOSO phorum alterum exem.

plar.

ENTENTIAE sunt Sapientum, collectæ in tertia Synodo Pythagorica In qua dicitur Arisleum Philosophum discipulos Hermetis ac Sapietum maiores congregasse, & vnúquen-

iores congregasse, & vnuquenque in medium aliquid adferre de lapide vegetabili iussit, vt posteritati ars sacra innotesceret: & qui ad hanc capescendam animum appulissent, ad veritatis semitam ducerentur. Eximindus autem vir senex, & optimi consiligiusses est primus vt loqueretur.

SENTENTIA I.

Eximendo s. Vobis doctrinæ filijs notum facio, initium omnium rerum creatarum naturam quandam esse, primam, perpetuam & infinitam, omnia coquentem & regentem, cuius actiones & passiones ab ijs tantum sciuntur & noscuntur, quibus notitia artis sacre data est. Insuper dico, stellas esse igneas, & aerem ipsas temperare. Nam si aeris spissitudo & humiditas non esse, quæ Solis slammam temperaret, subsissemtia omnia Sol cobureret. Deus autem aerea separatim constituit, ne combureretur quod in terris creauit. Nonnevidetis, ê scien-

8 scientiæ filij, Solem ascendentem in cælo in aerem vincere & calefacere igne suo, quo calefacto, ad subsistentiam calor peruenit, inspis sans & condensans spiritus, è quibus creaturæ generantur : Aër enim coarctatur, & ab aqua continetur, atque ideo aer superatur, quia eius calor Solis calori, eius q, humiditas aquæ iungitur humiditati. Nonne videtis tenuem aquam in aerem ascendere calore Solis eminéte,& Solem ea delectariac adiuuari? Quòd si aére tenui suo humore no inuaret aqua, proculdubio ignis ipsum superaret. Ignis verò ex aqua abstrahit humorem, quo aer contempe. ratur,& tunc iplum ignem luperat. Ignis ergo & aqua suntinimici, inter quos nulla est confanguinitas: eò quòd ignis est calidus & sic. cus: & aqua est frigida & humida. A er quoque cum sit calidus & humidus, concordiam habet cum aquæ humiditate & ignis caliditate, atque ob id fit amicitia generans. Inspicire o: mnes fructus, qui ex tenui vapore aereo fiunt, eo quod Solis calore ex aere & vita monstratur: & hoc ex Dei ordinatione.

SENTENTIA II.

Ys in Drvs. Magnifico aérea, eò quòd ipfum opus aère emendatur. Cum infpissatur, rarescit, cum calescit, frigescit. Eius autem spissitudo fit, quando in celo disiungitur propter Solis elongationem. Eius vero raritas sit,

quando exaltato Sole tabescitaer & clarescit. Similitersit in Veris complexione, in temporis nec calidi nec frigidi distinctione. Nam secundum alteratione dispositionis constitutæ, ad dissunctiones anni alterandas, hyems alteratur: aer igitur inspissatur tum, cum Solab eo prolongatur. Aere verò rarescente, propè sit Sol, quo propinquo, calor peruenit hominib.

SENTENTIA III.

ANAXAGORAS. Dico quod principium omnium que Deus creauit, est pietas & ratio: eò quòd in creatione apparuit pietas, & spisfum terræ ratione sperata: pietas autem no videtur niss in corpore. Proinde scitote Sapientum turba, quod spissitudo omnium quatuor in terra quiescit: eo quod ignis spissum inaëra cadit, aëris verò spissum, & quod ex sgne spisso congregatur, in aqua incidit. Aquæ verò spissum, & quod ex ignis & aëris spisso codunatur, in terra quiescit. Nonne videtis quòd istorum quatuor spissitudo in terra coniuncta est? Ipsa igitur terra omnibus est spissior. ad hæc Turba: Verum dixisti, terra certè est omnibus spissior. Quod verò istorum est rarius & dignius ? respondit, Ignis est rarior in his quatuor, & ad euin peruenit rarum iftoru quatuor. Aerverò est minus rarus igne. Nam calidus est & humidus, ignis verò calidus & siccus. Calidum namque & siccum est rarius calido

calido & humido. Dicunt enim sapiétes, quod minoris raritatis sitignis aére, & terra minoris raritatis aqua, eò quod frigida & sicca. Et quéadmodum siccum calidum est rarius humido calido, ita siccum frigidum est minoris raritatis frigido humido.

SENTENTIA IIII.

Pythagoras. Bene aptastis, ô filij doctrinæ, harum quatuor naturarum descriptiones, ex quibus Deus cuncta creauit. Beatus ergo qui intelligit quæ descripta sunt, quoniá maiora non proponentur, perficite tamen sermonem vestrum Ad hæc dixit:

SENTENTIA V.

PANDOPHIS. Significo posteris, Quod est tenne aquæ, & quod non separatur ab ea, manet supra terram siccam, hoc est, aër abscon ditus in aqua, quæ sub terra est, qui sertterram ne mergatur in aquam, quæ est sub terra, & prohibet ne terra humestetur aqua. Aër is sactus est complexus, inter diuersa separans aquam & terram, & inter aduersa aquam & ignem, ne se inuicem destruant. Huius rei proponam exemplú: Ouum, in quo quatuor coniunsta sunt: eius cortex apparens est terra, & albumen aqua, pellicula verò tenuissima cortici iuncta, est separans terram ab aqua, vu dixi, quòd sit aër separans terram ab aqua, rubeum verò oui est ignis, & pellicula rubeum

continens estaer, aquam separans ab igne, & tamen vtraque pellicula vnum sunt & idem: aertamen frigidam separans terram & aquam ab inuicem spissior estaere altiore. Et aeraltiorest subtilior & rarior natura aere inseriore, quia igni propinquior. In ouo itaque sunt quatuor, terra, aqua, aer, & ignis, & punctus Solis in medio, rubeum scil. quod est pullus: Ideoque omnes Philosophi, in hac excellentissima arte, ouum descripserunt, ipsumque exemplum suo operi posuerunt.

SENTENTIA VI.

ARISLEVS. Scitote, quod terra est collis, & non est plana, vnde Sol non ascendit super climata terræ vna hora. Nam si plana esfet, vno vtique momento ascenderet supra totam terram. Insuper dico quòd Deus sit vnus, vnumque genuit, neq: tamen genitus, & quòd omnium caput post se est terra & ignis. Et quia ignis est tenuis & leuis, regit omnia: terra auté cùm sit spissa & ponderosa, fert omnia quæ regit ignis.

SENTENTIA VII

L v c A s. Vos non nisi de quatuor loquimini natura, vnusquisque vestrum de his aliquid dixit. Ego autem vobis notifico, omnia quæ Deus creauit, ex his quatuor esse naturis, & quæ ex ipsis creata sunt, in ea reuertuntur. Inde generationes & corruptiones siút, prout Deus Deus destinauit. Et hæc fuit hactenus Indorum & Babyloniensium Philosophorum sen- tentia absolutiffima.

SENTENTIA VIII. Locvs to R. Naturæ duæ funt tantum quas Lucas describit, quarum altera nescitur nec describitur, nisi pietate & ratione: alia non videtur nec sentitur, & est cœlum. Tertia quidem natura adiungitur, quæ sentitur, videtur & scitur, & hæc est que continet quicquid sub cœlo inest vsque in terram. Et tamen percipit ratio his quinque sensibus adiuta, visu, auditu, gustu, odoratu & tactu. Album à nigro ratio discernit,visu:verbum bonum à malo, auditu: dulce ab amaro, gustu: gratum ab ingrato, odoratu: & leue ab aspero, tactu. Quod ad illam naturam, quæ nullo horum sensuum percipitur, natura est sublimis, quæ tantum ratione & pietate percipitur, & est Deus sublimis, qui lucem fecit, quæ est Sol scil. qui omnibus subtilior est creaturis, vt hunen prebeat Műdo: qui constat duobus densis, & duobus raris. Et nihil denforum est in creatione sublimi, eò quòd Sole & omnibus inferioribus creaturis sit ipse Subtilior & rarior.

SENTENTIA IX.
PYTHAGORAS. Dico Deum ante omnia fuisse, cum quo nihil fuit antè cum fuit, & ideò hoc dico, vt opinionem vestram roborem de · elementis, de arcanis & scientia sacra, ad quain ratio non peruenit nisi annuente Deo. Et intelligite quod Deus cum solus suisset, quatuor creauit res, ignem, aërem, aquam & terram: de quorum stirpe tàm superiora quam inferiora esse dedit; & secundum prædestinatione suam ex his tanquam à radice omnes creaturas fecit,vt omnibus huiusinodi creaturis laudaretur sublimis, & homo rationem & iudicium exerceret. Quapropterante omnia quatuor elementa ordinauit, ex quib. cuncta formauit, scil.diuersas creaturas. Ex vno elemento videl.igne fecit Angelos: ex igne & aëre Solem, Lunam ac stellas, atque ob id Angeli Sole, Luna & stellis lucidiores, eò quòd ex vno singulari, quod est quartum, rarius creati sunt. Cœlum ex duobus est compositum ex vno rarorum, scil. aere, & altero densorum, scil. aqua. Animantia autem partim creata sunt ex igne, aëre & terra, vt bruta animalia: partim ex igne, aëre & aqua, vt volatilia. In vegetabilibus non estignis. Ex terra namque, aqua & aere sunt. Quod si quis vestrum velit in vegetabilibus inesse ignem, non absurdum erit. ex aeris calore enim abscondito ignem habebit, vt antea in hoc congressu dictum est, ignem tenuem esse aeri. Ignis verò de quo dubium haberi potest, non inest, nisi in spiritum & animam ĥabentibus.

Ex quatuor autem elementis, igne, aëre, aqua &

qua & terra homo creatus est, vnde morti subiectus, quia compositu sequitur divisso, id est,
mors. Ex vno verò quod est creatum non moritur, quia nulla inest divisso. Ex duobus auté,
vel tribus, vel etiam quatuor, vnuntquodque
compositum separari necesse est, quod sit mor
te. Et scitote, quòd omne compositu igne carens non comedit, nec bibit, nec dormit: eò
quòd in omnibus spiritum habentibus ignis
est, qui comedit: Angeli autem non comedut,
eò quòd ignis simplex, qui & rarum dicitur,
non comedit, sed spisso ignis: Angeli verò ex
simplici & raro igne creati sunt, ob id non comedunt, nec dormiunt. Et sic soluitur dubiu,
de quo quis vestrum dubitare posse.

Adhec Arisleus inquit: Quoniam ad posteritatis vtilitatem vos congregaui, nihil vtilius futuris explicari posse existimo, quàm si quis vestrum descriptiones elementorum enarrârit, ea methodo, ne ab incipientibus agnosca-

tur:doctrinæ verò filios non prætereat.

SENTENTIA X.

EXIMEN V S. Ex quatuor elementis creata funt omnia: scilicet cœlú, throni, Angeli, Sol, Luna, stellæ, ignis, aer, mare, & omnes aquæ, terra, & diuersa, ac similia. Nec est diuersitas in his, quæ dixi, nisi quia quælibet illarum creaturarum diuersæ est naturæ, & eius natura ex diuersis legibus est diuersa. Ethæc diuersitas

inest omnibus creaturis, eò quòd ex diversis elementis sint creatæ. & si essent ex vno elemento, conuenientiam haberent inter se. Verum elementa quando commiscentur, ipsum commixtum nec est siccum per se, nec humidum, nec calidum, nec frigidum. Cùm autem conueniunt, exeunt inde creaturæ, quæ nunquam persiciuntur, nisi priùs putresiat & corrumpatur apud visum. Deinde verò dat Deus incremetum: videlicet vitam, cibum, alimen-

tum & gubernationem.

Audite charissimi, no frustrà vobis has elementorum descriptiones enarraui. In iis enim latet arcanum absconditum: quorum scilicet elementorum duo videntur, & eorum virtus & opus scitur: aliaverò duo non videntur, nec tanguntur, nec videtur virtus vel opus eoru, nisi in prioribus duobus elementis. Et nisi iungantur illa quatuor elementa, nihil operan tur. Cumautem coniunguntur, deponunt naturas, & aliud fiunt, ac fic ars gignitur: quare super his meditamini. Insuper scitote omnes filij doctrinæ, quòd nulla fit tinctura vera, nisi ex ære nostro. Nolite ergo animas vestras & pesuniam in vanum consumere, nec tristitiam cordibus vestris inferre. Non enim quicquam facietis, nisi prædictum æs in album vertatis, ac numos experientia faciatis: deinde album illud rubeŭ faciatis, donec tinctura efficiatur. Illudigitur æs cofringite, comburite, & nigredine dine priuate, coquedo, imbuendo, & abluendo, quousque album fiat: deinde constringite eumarte.

SENTENTIA XI.

ARISTENES: Huius operis clauis est numorum ars . Accipite igitur corpus, quod vobis demonstratu est, ac in tabulas tenues co2. ptate: deinde maris nostri aque imponite, que dum regitur, Aqua permanens dicitur. Post imponite leni igne, donec tabulæ confringantur, & fiant aquæ, & Etheliæ jungite, & lento igne simul assate, donec fiat brodium sagina, tum, & in suam Etheliam vertite, quousque coaguletur, & fiat numus varius, quem Solis florem nuncupamus. Coquite eum deinceps, donec nigredine priuetur, & albedo ap. pareat. Postea regite ipsum, & animam auri commiscete, & coquite, donec fiat Ethelia rubea, quam terite cum patietia, nec vos tædeat cam cum aqua imbuere, quæ ex ea exiuit, qua est permanens, donec rubeum fiat. Hoc enim elt æs combustum, & auri flos, & fermentum; quod cum aqua permanente dirigite, postea desiccate, donec puluis fiat, & omni humidi. tate prinetur.

SENTENTIA XII.

PARMENIDES: Scitote quod inuidi multipliciter tractauerunt de aquis, brodiis, cor-

poribus & metallis, vt scientiam inquirentes fallerent. Hec ergo dimittite,& aurú numos q: fieri facite ex hoc nostro ære, & æs, aut plumbum pro pinguedine, vel nigredine, & stan-num pro liquefactione sumite, scientes, quòd nisi veritatis naturas & dirigatis complexiones, & sanguinea sanguineis iungatis, nihil o-peramini. Naturæ quidem suis obuiant naturis, & sequuntur eas, & lætantur in eis,& cùm putrescunt, gignuntur. Natura enim regitur, & modo, quo cecidit, releuatur, & dum diruitur, vertiturin puluerem, & in nihilum reduci-tur: deinde regeneratur, & renouatur. Inten-dite ergo noscere, quid est quod eam putresa-cit & renouat, & cuius sit saporis, & quæ lon-ginquitas & propinquitas, & qualiter post ini-micitiam siat amicitia, & qualiter accidat corruptio & generatio, & qualiter ille nature com plectantur inuicem, & quomodo in igne len-to concordes fiant. Quibus notis & perceptis, manus vestras operi applicate. Quòd si di-ctas qualitates ignoratis, nolite operi appro-pinquare: quoniam totum est noxium, & infortunium, ac tristitia, modo Sapientum verbaintelligite,&hoc breue dictum retinete:videlicet quod Natura natura lætatur, & Natura naturam continet, & Natura naturam vincit, & superat: Hoc solo verbo comprehenditur totuin opus. Dimittite ergo sermones superfluos, & accipite argétum viuum, & congelate cum

eumin corpore Magnesie, vel sulphuris, quod non comburitur, & vertite ipsum in naturam albam. & si æri nostro imposueritis, albu siet: & si ipsum rubeum facere volueritis, rubeum fiet: & si amplius coxeritis ipsum, aurum fiet. Dico etiam, quod vertit mare in rubeum, & auti colorein. Et scitote, quod no vertitur aurum in rubiginem, id est, rubeum colorem, ni-si per aquam permanentem, eò quòd Natura natura lætatur. Coquite ergo ipsum in humore, donec appareat natura abscondita: & cùm videntis hoc, imbibite eum septies aqua permanente, coquendo, assando, donec rubeum fiat. O Natura fortis, naturas vincens & superans, suasq: naturas gaudere faciens. Hæc est illa natura specialis & spiritualis, cui Deus posse dedit, quod ignis dare no potest. Quare veram hac tincturam magnificamus: quia nihilest preciosius ipsa, & est veritas omnéscien tiam continens: & cum liquefit cum corporibus, altissimum operum operatur opus. O si modo veritatem nosceretis, quantas mihi gratias ageretis. Scitote etiam, quòd tingens ea, quæ mixta sunt, no debet diruere. Ipsum namque ea, quæ ei miscentur, superat, & in suum vertit colore: & sicut apud visum supersiciem vincit, sic & intima superat: & si vnú sit sixum, & aliud fugiens, figunturambo, postquamix-ta sunt: & si superficies dealbatur, intima eius dealbabutur. Insuper scietis, quod res vna superat decem, eð quod fulphur noftrum folum

omnia corpora ligat, & colorat.

Ad hæcrespondit Turba: Benè dixisti Parmenides: tamen qualiter fumus dealbat, prætermilisti.

SENTENTIA XIII.

LvcAs inquit: Ego dicam, in eo vestigia sequés prioru. Propterea scitote omnes scientiæ inuestigatores, quod tractatus hichon est ab initio regendi. Accipite argentum viuum, quod ex masculo est, & coagulate eum secundùm confuetudinem.Dico fecundùm confue tudinem, eò quòd iam priùs coagulatum est: non est igitur initium regendi. Hoc tamen iubeo, vt argétum viuum, quod est de masculo, capiatis, & ponatis super æs, id est, ferrum gubernatum, & dealbabitur. Simili namque modo fit Magnesia alba, & masculus similiter con uertitur, quandoquidem propinquitas est ma gnetis cuin ferro: Natura quoque natura gaudet. Sumite etiam nubem, quam priores **iumi** iusserunt, & coquite cum suo corpore, donec stannum fiat, & secundum consuetudinem à fua nigredine priuate, abluite, & æquo affate i= gne, donec dealbetur. Argento viuo dealbato, omnia alba fiunt: Natura namque naturá conuertit. Item sumite Magnesiam, & aquam aluminis,&aquam maris, &aquam ferri, & deal. bate fumo, qui cum sitalbus, omnia dealbat. Iungite

Iungite eum feci suæ, donec coaguletur, & nu. mus fiat albus. Hocalbum æs affate, donee sespsum germinare faciat: quoniam Magnesia cum dealbatur, spiritus sugere non permittit, nec æris vmbram apparere, eò quòd natura na turam continet. Accipite ergo album sulphureum, & Solem album, & rore fumi dealbate, vel albi Solis florem assate, donec candidissimus fiat. Et scitote, quod Solis flos albus Ethe lia est, assate ipsum per dies septé, donec fiat vt marmor coruscans: quo completo, habetis ma gnum arcanum, eò quòd fulphur fulphuri mix tum est, & propter propinquitatem matrimo-niginter se: quia nature suis naturis obuiantes lætantur.Accipite igitur Martec,& dealbate i. psum fumo, aceto, & aqua permanéte: deinde assate, & coagulate: tamen no liquesiat in igne fortiori,& claudite os vasis diligéter, ne exeat flos, sed suo propinquo societur, & eius albedi nem intendi faciat. Cauete autem ignis intenfionem, quoniam si intendatis ignemante terminum, rubeum fiet, quod non proderit, cum ininitio regendi quærenda sit albedo, coquite pollea ipsum, & rubeum facite: ignis vero sit leuis in dealbando, donec coaguletur, & cum coagulatum est, tum vocamus ipsam a. nimam, eò quòd citiùs à natura in naturam convertitur. Hoc igitur solum acetum in nu-morum arte est sufficiens, eò quòd vna res sa-cit, quod plures operatur. Pluribus auté rebus

non indigetis, fed vna tantům re, quæ vna res in vnoquoque gradu operum noftrorum in aliam vertitur naturam.

SENTENTIA XIIII.

PYTHAGORAS: Aliam ponamus gubernationem, no rei, sed nature. Dico quod quicquid inuidi in libris suis de Elementorum tra ctatione dixerunt, in sapore vnum tantu sunt, in apparentia verò diuersa. Et res illa, quam multipliciter narrauerunt, suumabsque igne colequitur socium, prout lapis Magnetis conseguitur ferrum. Nec sine causa confertur sper mati, vel vuluæ, quibus rectè assimilatur: quià in complexione fua multos facit apparere colores, prout in vnoquoque regimine guber-natur res, quæ quidem res vbique inuenitur. & est lapis & non lapis, vilis & preciosus, ob-scurus & clarus, & à quolibet notus. Est quoque vnius nominis, & nominum multorum, & vocatur Sputum Lunæ. Sic ergo hic lapis non est lapis, & tame preciosissimus: quia sine iplo non operatur natura, cui nomé est vituin, cum tamé multis nominibus nominauerimus eum, propter naturæ suæ dignitatem, præcipuum tamen nomen illi inest, Ethelia alba, & Æs album, solus ab igne fugiens, & æs deale bans. Hunc igitur lapidem album accipite, & figite, ac lacte coagulate, hoc est, more lactisi deinde calcem, qui est sicuti marmor, constrii

gite, ne humor à vase exeat : custodite ipsum quoq, in suo vase,& congelate, donec fiat puluis, & coquite cum sputo Lunæ, & dirigite,& inuenietis lapidem factum, quem aquâ luâ im buite. Iste est lapis, quem cunctis nominibus nominauerunt, qui opus recipit, & bibit seipsum,& est lapis, à quo procedit omnis color. Sumite ergo gumain Scotiæ, & cum calcis cinere miscete, & humectate aqua permanente, & inspicite an puluis fiat. Sin autem, ponatis eum in ignem fortiorem priore, donec confringatur dimittite: postea imbuite ipsum aqua permanente: & quanto plus variabuntur colores, tanto plus calefieri finite. Et scitote, quòd si argentum viuum acceperitis album, vel sputum Lunæ, vt dixi,& iussi facere, leníque igne fregeritis, coagulabitur, lapisq, fiet. Exhoc ergo lapide cum frangitur, varij colores apparent: quòd si eum rexeritis, vt dixi, do necalbus fiat, & vtmarmor albescat, inuenietis propositum.

SENTENTIA XV.

As SVBERES: Dico quòd sulphura sulphu ribus continentur, & humiditas humiditate. Respondit Turba: Iam primi hoc dixerút: explana ergo quid est humiditas. Ad hæc ille: Cùm venenum corpus penetrat, ipsum calore perpetuo penetrat, & non permittit animam à corpore separari: quia copar est eidem. Et hoc

est quod dixerut inuidi:Persequimini fugiena tem, obuiate, & peribit fuga, & veritas apparebit, quæ suum comparem consepit, & sele inuicem complectuntur, cò quod ex sulphure sulphuri mixto, preciosissimus sit color, qui nunqua sugitabigne; quoniam anima in corporis intima infertur, ac corpus continet & co lorat. Hæc dicta mea ita intelligite: Accipite animal, qd' dicitur Kenkel, cuius aqua Tyrius color est, & regite ipsum leni igne, vt confuetum est, donec terra fiat, in qua parum est coloris. Volentes igitur ad Tyriam tinetura per-uenire, sumite eius humiditatem, quam eiecit, & ponite totum in vase cum eodem. Deinde coquite ipsum aqua marina, donec humescat: deinde humectatum dimittite, postea denuò ipsum'imbuite, & paulatim desiccate, & taliter coquendo, humectando, imbuendo, & desiccando, eius regime observate, donec suum totum ebibat humorem, & dimittite eum in fuo vase per dies septem, donec color Tyrius appareat. Audite, adhuc breuiùs totum describam regimen: conterite ipsum vrina puerorum, & aquâ maris, & aquâ mundâ permanente, & coquite ipsum leui igne, antequam tingat, donec nigredo tota ab eo recedat, & postea de facili cofringetur. Decoquite ergo ipfum suo humore, donec imbuat suum rubeum colorem. Si verò Tyrium vultis coloré habere, imbuite iplum aqua niuis continue, & misce-

te prout scitis, & sufficere videbitur, & misce. te eum aqua permanéte, donec sufficiat, & decoquite, donec rubigo aquam bibat. Deinde aqua maris, quá præparastis, quæ est aqua talci, abluite, donec suum combibat humorem. quod cum per dies septem seceritis, apparebit color Tyrius. Et si vultis vt sit alterius colo-ris, quam suerat, ponite gumanin aqua per-manentem, & ipsam per vices tingite, deinde in Sole desiccate: deinde prædict aquæ red. dite, & magis Tyrius color intendetur. Et scitote, quod non tingetis colorem purpureum nisi in frigido. Accipite ergo aquam, quæ est de frigoris natura, & in ea Lunam decoquite, donec tincturæ vim accipiat abaqua, quam aquæ florem Philosophi nuncupauêre. Propofitum ergo vestrum sit in illa aqua: in ea ponite quod in vase est dies & noctes, donec preciofissimum Tyrium vestiat colorem.

SENTENTIA XVI.

FRICTES inquit: Scitote sapientiæ inuestigatores, quòd huius artis sundamentú, propter quod multi perierunt, vnum quidem esse omnibus naturis fortius & sublimius apud Philosophos: apud incipientes verò est omaium rerum vilius. Sed nos hunc veneramur: & si Reges hoc agnoscerent, nullus nostrum vnquam ad hanc rem perueniret. O quàm mirabiliter natura hec corpora vertit in spiritum,

& quammirabili modo eminet, cun claque superat. Hîc Turba: Nomina eam nomine, non verbis. Et ille: Est acetum acerrimum, quod aurum facit esse merum spiritu, sine quo aceto nec albedo, nec nigredo, nec rubedo confiftit: & cum miscetur corpori, continetur, & vnum fit cum eo, & vertit eum in spiritum, ipsumá: tingittinctură spirituali, que nunquain deleri potest. Hoc autem scitote, quod si corpus pofueritis super ignem sine aceto, comburetur & corrumpetur. Scituri etiam quòd humor primus est frigidus: cauete ergo ab igne, quoniam inimicus est humori. Quare Philosophi & Sapientes iusserunt nos suauiter regere, do nec fiat sulphur incremabile: & hoc quousque innuerunt, dicentes: Optimum est, quod pauca vis sulphuris forte corpus comburit. Ideoq; eum venerantur, & describunt in libris suis, di centes: Hocacetum corpora comburit, in cinerem vertit,& dealbat:& si coquatur benè,& à nigredine priuetur, fiet lapis & numus albiffimus. Coquite ergo ipsum, donec diruatur: deinde soluite, & aquæ maris imponite: & scitote, quod principium huius operis est dealba tio, cui rubor succedit. Postea pacetu fit corporis perfectio. Hoc acetum longo labore inuestigaui, tandem nutu Dei altissimi naturam vnam vidi, quæ est omnibus naturis potétior, nobilior & fortior. & hæc natura nihil aliud est, g aqua munda, acetum acerrimum, & aqua permapermanés, quæ illuminat omnia corpora, & ho men præbet omnibus, q legút nostros libros:

SENTENTIA XVII.

SOCRATES: Scitote, doctrinæfilij, quod abíq: plumbo nulla fit tinctura, & quod in eo est virtus operis. Nonne videtis, inquit Hermes, gratia triplicis, quoties corpori immergi-tur, quòd ipfum corpus in colore vertit inuariabilem: ergo prima vis est acetum, secunda plumbum, de quo Sapientes dixerunt, quòd omnibus corporibus immergatur, & omnia immutat & tingit colore immutabili. Accipite ergo plumbum, quod ex lapide fit, & coquite iplum, donec nigreseat: postea terite ipsum cu aqua nitri, donec siat sicut pinguedo spissa: postea coquite eum iterum cum igne fortiori, donec fiat lapis mundus & numosus. Postez terite eum rore, sale & aqua pluuiæ, viginti & nouem dies: deinde aqua salsa viginti dies, & aqua dulci decem dies, & inuenietis eum numoso lapidi similem. Tunc coquite eŭ iterum aqua, donec stannum fiat per liquefactionem: deinde coquite, donec humore priuetur, & fiat puluis ficcus, qui cum exficcus est, veloci-ter reliquum sui humoris ebibit: eò quòd est plumbum combustum: cauete autem ne com buratur. hoc itaque est sulphur, quod nó com-buritur. Postea terite eum aceto acerrimo, donec inspissetur: coquite eum, & cauete ne acetum vertatur in fumu, & pereat. Nunc autem plumbi albi dispositionem monstraui, quo no to, nihil aliud sequitur, quam Opus mulierum & Ludus puerorum. Propterea scitote, quòd secretum operis ex mare & sœmina constat: in plumbo masculum, in auripigmento fœminain vobis monstraui. Auripigmentum igitur plumbo miscete, quoniam masculina vi suscepta, gaudet fœmina, & iuuatur ab ea, & masculus luscipiet à fœmina sperma tingens. Proinde mistos imponite vasi vitreo, & terite eos cu Ethelia aceto acerrimo, ac septé coquite diebus, cauentes ne arcanum fugiat, & sic per noctes dimittite, & cum siccum fuerit, iterum aceto imbuite, & habebitis magnum arcanum, Iam ergo auripigmenti vim vobis notificaui, quæ vis est fæmina, quæ corpora vertit in spiritum, & perficit vniuer sum opus.

SENTENTIA XVIII.

ZENON: Superque iam doctrinam albam facere docuistis, quid de rubeo? Dico quòd non potestis rubeum facere, nisi priùs intendatis dealbare: quoniam duæ naturæ nihil aliud sunt, quàm album & rubeum. Dealbate ergo rubeum: & album in rubeŭ vertite, scien tes quòd annus dividitur in quatuor tempora. Primum tempus frigidæ est complexionis: & est Hyems. Secundum est aereæ complexionis: & est Ver. Tertium tempus estigneæ comple.

complexionis: & est Æstas. Quartum est Au-· tumni, in quo fructus maturantur. Iuxta hunc modum oportet vos naturas regere, videlicet Hyeme soluere, Vere coquere, Æstate coagulare: Autumno autem fructus colligere, & tingere. Sin hoc potestis, vos ipsos reprehendatis oportet. Infuper dicam de plumbo rubificando: Accipiteæs, quod Magister in princi-pio libri accipere iussit, & ponite plumbu cum co, donec spissum fiat: congelate, desiccate, do nec rubeum fiat: hoc vtique est plumbun rubeum, de quo dixerunt Sapientes, æs & plum bum lapis preciolus : miscete ea æqualiter, & assate cum eis aurum: & si benè rexeritis, fit spi ritus ingens in medio spirituu. Cum enim ma sculus sœminæ coniungitur, sit ipsa sæmina, non fugiens, & totum spirituale compositum, & ex iplo spirituali composito rubeum, quod est mundi principium. Et sic habetis plumbū rubeum, sine quo nihil potestis facere.

SENTENTIA XIX.

MVND v s: Inuestigatores artis scire vos oportet, quòd Philosophi in libris suis Gumi multis nominibus nominauerint: & tamen ni hil aliud est, quàm aqua permanés: ex qua quidem aqua lapis noster preciossissimus generatur. O quá multi sunt gumæ huius inuestigatores: & quàm pauci sunt, qui noscút eam. Dico vobis, quòd guma hæc no emendatur, niss cum auro tantummodò. Et sunt quidam inue stigatores, qui licet inueniat applicationes, no lunt tamé labores sustinere, quia simul & sumptus fiunt. Audite tamen vos ine, & huius gumæ applicationes enarrabo.Dico quòd guina nostra fortior est auro, & q noscunt eam, auro preciosiorem tenent. Aurum tamen honoramus, quia sine ipso guma non emendatur. Guma ergo nostra apud Philosophos preciosior est & nobilior margaritis, quia paulo auro emi nentior & sublimior est. Et inde est quod scri-bentes de ea nihil manifest è narrauerunt. Si enim venditores cognoscerét eam, non venderent eam tam vili precio. Accipite igitur gume candidissimæ partévnam, & vrinæ vituli albi parté aliam, & de felle piscis partem, & de corpore gumi, fine quo emendari non potest, partem vnam,& decoquite per 40. dies:postea in calido Sole deficcate, donec congeletur. Deinde cum lacte feruéti, quousque lac deficiat, coquite, donec siccus siat. Denuò cum lacte sicus ipsum miscete & coquite, donec humor ille desiccetur. Postmodum aqua pluuiali hume ctate, assate postea, donec desiccetur : vltimò aqua permanéte imbibite & assate, donec inté fissimæ sit siccitatis. Iis peractis, ipsum gumi miscete, que ex omnibus parata est coloribus, & coquite, donec tota vis aque percat, corpulque totum desiccetur humiditate, imbuite i-psum coquedo, quousq, illius siccitas intenda tur.

tur, postea dimittite per quadraginta dies, vi in illa maneat decoctione, donec spiritus pemetret corpus: & hoc est regimen quo spiritus incorporantur: & corpora in spiritus vertuntur. Moneo tamen caueatis, ne compositum sumiget & sugiat, propterea vas bene operite: & inuenietis arcanum, quod Philosophi in suis libris celauerunt.

SENTENTIA XX.

DARDARIS. Verum est quod de aqua permanente superiores narrauerunt: nihil in hoc opere fit toto sine hac aqua permanete: & qui eam non nouit & eius regimen prout oportet, frustrà laborat: vis enim ipsius est spiritualis sanguis. Etideo vocauerunt eam Philosophi permanentem: quia sanguis illius coctus in corpore quod superiores antea nominauerunt, nutu Altissimi vertit spiritum in corpus, & corpus in spiritum. Simul enim mixta & in vnum redacta incorporantur, & complectuntur se ipsa coniunctione inseparabili. Et notate quod quicquid habet spiritum, habet & sanguinem.

SENTENTIA XXI.

BELLVS. Scimus omnes quod Philosophi multipliciter tractauerut de aqua ista permanente, & variè docuerunt album rusum facere: occulta autem varietate concordes suerunt; quare huius compositiones & regimen

descripserunt. Ego autem de hoc lapide benedicto dico, quòd sit lapis & non lapis, & multis nuncupatur nominibus, ne quis insipiens noscat ipsum. Quidam Sapientes à loco vbi generatur, ei nomen dedêre; quidam verò à co lore, & dixère esse intensissimi spiritus: & eo sieri corpus inustibile: & quidam vocauerunt leonem viridem: alij sputum Lunæ: nonnulli arithmeticè posuerunt: aliqui melius quod ssuat è metallis, acea de causa cor Solis nominarunt. & quidam dixerunt, quòd siat ex argento viuo, & alij volunt quòd ex lacte volatilium, & sic ipsum lapidem nominum legionibus vocarunt.

SENTENTIA XXII.

PANDVLPHVS:Ego lapidem hunc deferiptum, aquam permanentem dico esse: & quod aqua permanens est aqua munda & aqua vitæ, de qua Philosophi dixerunt: quod natura natura lætatur, Natura naturam continet, & natura naturam vincit. Et hoc est colloquium, in quo Philosophi posuerunt breuiter totius operis fundamétum. Dico etiam, quod no est corpus dignius & purius Sole, & quod nullum venenum tingens generetur sine Sole & eius vmbra, & qui absq. ijs venenum facere conatur, errat omni cælo. Qui auté venenum Sole & eius vmbra tinxit, ad maximum perue nit arcanum, quod dicitur numus, qui cum rubeus

rubeus efficitur, aurum vocatur: & qui nouit arcana Philosophorum, nouit totum opus.

SENTENTIA X'X III.

ARDARIVS: Regimen lapidis & compo-fitionem vobis enarrabo. Sumite occultum & honorabile arcanum, quod est Magnesies alba, & quæ est cum vino mixta, sed no accipiatis eam, nisi puram & mundam : & suo imponite vasi, & orate Deum, vt hoc maximum videre lapidem vobis concedat. Deinde coquite ipsum lente, cum extraxeritis, videte si factus est niger: & si est ita, optime rexistis : sin autem, regite ipsum albo, quod est maximum, arcanum, donec appareat nigredo: equidem pura nigredo, quæ quadraginta tantummodò diebus durat. Postea terite ipsam cum suis con fectionibus, quæ sunt flos æris, aurum Indicum, quorum radix est vna ex vnguento croceo & alumine fixo. Hoc itaque per quadraginta dies diligenter coquite, quo completo initium lapidis Deus vobis ostendet. Coquite eum iterum, & gumi residuo ipsum imbui-te, scientes, quod quoties cinerem imbuitis, oportet ipsum totiens siccari, & rursus humectari, donec eius color in id quod queritis, vertatur. Præter hæcscietis quod huius lapidis preciosi perfectio est ipsum regere residuò ter tiæpartis medicinæ, & duas seruare ad eum pervices imbuendum, & ad influm vigi colorem eum coquendum: sit autem ignis priore intésior, donec fluat vt cera, quæ quidem cùm desiccatur, seipsam cotinet. Coquite ergo eam donec bibat collam auri, & cùm siccata suerit, imbuite eam septies, quousque duas partes sui bibat: & postea ponite ea in igne, donec suum slorem extrahit: remittite eam calori. & beati estis, si bene intelligitis quæ dico. sin autem reiterate opus, sumentes album humidum, quod est maximum secretum, in quo vera con sistit tinctura, & imbuite ex eo septies arenam (quæ facta est ex lapide priùs septies imburo) quousque totam bibat aquam, & os vasis fortiter claudite, vt sæpè dictum est, & ecce apparebit vobis lapis tyrius.

SENTENTIA XXIIII.

THEOPHILVS. Artis inuestigatores scitote, quòd ars numi & auri arcanum, est tenebrosa vestis, quam nemo nouit, nisi qui libros philosophiæ diligenti & assidua lectione perlegerit. Nam quod occultatur, est maius quàm id quod perdisci potest. Propterea notifico posteris, quòd inter Boritis & æs est propinquitas, eò quòd Boritis sapientum æs liquesacit & sluxibile vtaqua reddit. Diuidite ergo vernenum in duo æqualia, in vno æs liquesacite, in altero æs terite, triturate, & humestate, donec in laminas producatur: & iteru cum prior e veneni parte coquite, donec duas ebibat, & hoc

hocfacite septies, deinde 42. diebus coquite: deindo aperite vas, & inueniatis æs in argentum viuum versum. Abluite ipsum coquendo, quoulq, sua prinetur nigredine, & fiet æs vinbra carens. Iterum ipsum cotinuè coquite, do-nec congeletur: ipso autem congelato, fit maximum arcanum, quòd Boritim Philosophi nuncupauêre. Coquite illum lapidem coagulatum quousque salmuræ similis sit marinæ, tunc aqua imbuite permanéte, quam vos iusti observare, ac multipliciter coquite, quousque eius appareant colores. Hæc est putresactio maxima, quæ maximum in se continet arcanum. Scire autem vos oportet, quòd propinquitas est inter Magnetem & ferrum: inter æs & aquam permanétem. Si igitur æs & aquam regatis permanentem, vt iusi, fiet inde maximum arcanum. Hoc modo igitur facite: accipite argentum viuum masculo mixtum, ac for titer terite, non manibus, quousque tenuis siat aqua. Hanc dividito in duas partes: in vnam iplum coquite 40. diebus, donec fiat flos candidus, vt flos falis in fuo fplendore & corufcatione. Vasis autem os fortiter obturate, & coquite 40. diebus, & inuenietis aquá lacte candidiorem: sin minus coquite denuo, & nigredine omni priuate, donec tota natura diruatur,& coinquinatio pereat & munda fiat. Si au tem vultis vt totum arcanum peragatur, ab-luite ipfum aqua, quam iussi vos seruare (alte. ra scil.parte) donec crocus siat, & suo dimittii te vasi, quoniam elixia seipsum continet, & ressidua imbuite aqua, donec decostione aqua conteratur, & sat simile syrupo granatorum. Imbuite igitur ipsum & coquite, donec pondus humiditatis ebiberit, & color, quem Philosophi in suis libris exaltauerunt, appareat.

SENTENTIA XXV.

BELLV s: Intelligite, doctrinæ filij, quod Theophilus vobis significauit: inter Magne-temet serrum esse propinquitate, ac inter Philosophorum æs & aquam eorum. Hæc propin quitas & commixtio eis accidit communiter spatio centum dierum. Intelligetis præterea, quòd interstannum & argentum viuum nulla est propinquitas, nec natura vnius conuenit cum natura alterius, & hoc est dictum fine inuidia. Insuper accipite argentű viuum, in quo est masculina vis, ipsumque coquite cum suo corpore, donec liquefiat vt aqua limpida: & coquite masculum simul & vaporem, quous que vterq, coaguletur, & fiat lapis: tùm aquam quam divideratis in duas partes accipite: & vnam partem ad corpus liquefacíédum & concoquendum ponite: alteram verò ad combustum mundandum & suum socium seruate.Im buite igitur lapidem septies, & mundate donec diruatur, & corpus vniuersum ab omni mundetur coinquinatione, & fiat terra, quæ efficietur

efficietur quadraginta diebus: ipfam liquefacite, donec fiat vt aqua, quæ est argentum vinum. Deinde aquam nitri abluite, donec fiat vt numus liquefactus. Deinde coquite, donec congeletur, & fiat stanno simile: tunc maximum estarcanum, scil. lapis, qui ex duobus est: regite ipsum coquendo & terendo, donec crocus siat excellentissimus: Et scitote, quòd aquam cum suo comite desiccata crocum nun cupamus. Coquite igitur ipsum, & residuà imbuite aqua, quam reservantis, donec proposis tum vestrum inueniatis.

SENTENTIA XXVI.

BORATES: Non est Sapientis inuideres propterea dicam liberè, quæ sentio. Accipite plumbum, & vt Philosophi iussère, liquefacite: deinde congelate donec lapis siat: deinde regite illum lapidem cum auri colla, & granatorum syrupo, donec confringatur. Iam enim aquam in duas partes diuidistis, & in altera plumbum liquesecistis, & factum est vt aqua: coquite igitur ipsam, donec siat terra: deinde ipsam aqua reservata imbuite, donec rubeum induat colorem, ac pro vt dixi, frequentissimè regite: vel vt clarius loquar: Si vultis argentum viuu coagulare, suo miscete corpori: deinde diligenter coquite, donec vterque siat aqua permanens: deinde coquite illam aquam; donec coaguletur. Hæc enim aqua cum vapo

re suo compari, desiccatur, & convertitur tota in argentum viuum coagulatum: suo igitur vasi iterum imponite & terite, donec crocus statin colore auro similis.

SENTENTIA XXVII.

MENEBDVS. Multa dicta sunt: suadeo ta. men posteris, vt corpora faciant non corpora, & incorporea vera corpora. Hoc enim regimine acquiritur compositum, & eius naturæ occultum extrahitur, & argentum viuum corpo-ri iungitur, & magnefia ac fœmina viro & ad-ueniente Ethelia, natura extrahitur occulta, per quam corpora colorantur. Hoc ergo regimen si intelligitis, corpora fiunt non corpora, & incorporea corpora: & si res diligenter igne rexeritis, ac Etheliæ iunxeritis, siunt res mundæ & non fugientes. Scientes quòd argentum viuum est ignis corpora comburens, mortifi-cans & confringens vno regimine, & quantò magis corpori miscetur & teritur, tantò magis corpus diruitur, & argentum viuum attenuatur ac viuum fit. Cuin autem corpora diligen. ter teritis, eaque, vt oportet, coquitis, resultat inde Ethelia, ignem non fugiés, omni tinctura apta, quæ omnia corpora confringit, superat, & spiritus omnes retinet ac colorat, eò quòd Ethelia colorata omnia colorat. Et scitote, quod corpus non potest tingere seipsum, nisi spiritus occultus extrahatur è ventre eius, &

hat corpus & anima abique spiritu (qui est spiritualis tinctura, ex quo ețiam colores apparent) non tingit, eò quòd spissum tenue non tingit, verum tenue natura, quod in corpus immutatur. Cum autem corpus aris regitis, & ex eo tenuissimum extrahitis, vertiturid tenuissimum in tincturam & colorat. Ideoque dixit Sapiens: quòd es, nisi prinstingatur, non tingit: & hæ duæ tinctura sunt, condensum & humidum: condensum iungitur humido: eò quòd sulphura sulphuribus continentur, gaudet natura, sua natura aduentante, & naturam continet & superat.

SENTENTIA XXVIII.

Zenon: Video vos duo corpora iunxisse, quod minimè fieri debet, propterea vobis dico filijs sapientiæ, quod oportet vos compositum putrefacere per quadraginta dies: deinde quinquies vase sublimate: deinde stercori ignis sungere & coquere, & colores qui subinde apparent, sunt huiusmodi. Prima die apparet color niger citrinus: secuda, niger rubeus: tertia, croceus serico similis: quarta, persectus color apparebit, numo vulgi similis, & est Yxir, compositum ex humido & sicco, inuariabili tingens tinctura. Et scitote quòd corpus dicitur in quo aurum est. Elixir auté componentes, cauete ne sestimanter spiritum extrahatis, fortasse enim moreretur: extrahite au

tem ipsum, vt elikir nostrum, hoc est, vt vened num: & remanebit anima, id est, tinctura ex multis extractarebus, & numis imposita. Hæc igiturtinctura est vita ijs quibus iungitur: detrimentum autem & mors corporibus à quibus extrahitur. Atque ob id dixère Sapientes, inter ipsos esse libidinem tanquam inter marem & seminam: & qui naturas horum nouit, prolixitatem decoctionis & compositionis patienter fert, & ducrum accipit.

SENTENTIA XXIX.

CHAMBAR: Notandum est, venerabilis Turba, quòd inuidi lapidem antimonium nura cuparunt, ipsumque iusserunt regi, donec coruscans siat, & vt marmor splendens, & commiscetur aceto, & regitur donec aqua siat: deinde congelatur, sitque lapis coruscans, splendorem habens vt marmor quem vbi videritis, iubeo regere donec rubeus siat, eò quòd dum coquitur donec diruatur, & terra siat, in rubeum vertitur colorem. & hoc vbi videritis, reiterate, coquite & imbuite, quousque colorem inducat prædictum, & aurum siati deinde iterate eum, & siet aurum Tyrij coloris. Opor tet igitur vos, câm videritis sic lapidem coruscantem, eum confringere, & in terram vertere, donec concipiat aliquid ruboris, & tuncaliquatulum aquæ accipietis, (quam antea vos susserum tinulto.

Digitized by Google

multoties imbuetis, quousque colores occulti in ea vobis appareant: & si eam bene rexeritis, videbitis colores: sin minus, frustrabimini. Respicite ergo qualiter faciatis amplexari paria. Masculus enim suam amplexatus coniugem, velociter in eius corpus transit, & liquefacit ipsum, congelat, diruit & confringit: & deinceps rubor non moritur. & si hoc efficiatis absque pondere, mors eueniet. Facite ergo in liquesaciendo ignem leuem, congelando intensiorem, & imbuite ipsum, donec colores appareant.

SENTENTIA XXX.

Cvs Tos ait: Miror Turba sapientum, de tanta vi huius aquæ, quæ cum introit corpus, vertit ipsum in terram, deinde in puluerem: quem si vultis experiri an sit persectus, manu accipite, & si est quasi impalpabilis, optimus est: sin autem, iterate ipsum coquendo donec persiciatur. Et sciatis quòd si aliud quam æs nostrum acceperitis, & aqua nostra eum rexeritis, nihil efficietis. Contrà autem si æs nostru aqua nostra rexeritis, omnia prædicta inuenietis. Coquite ipsum ergo leni igne, & siet lapis numosus, de quo Sapietes dixère, quòd Natura natura lætatur propter propinquitate, quam habent inter se hæc duo corpora cum aqua permanente. Horum igitur duorum vna est natura, inter quæ propinquitas est mixta,

quæ si non esset, non ita citò commiscerentur, nec cotinerent se inuicem, nec vnam sierent.

SENTENTIA XXXI.

DIAMEDES ait: Scitote viri Sapientes, quòd ex homine non nascitur nisi homo, nec ex brutis nisi suum simile. Atque ob id dico, quòd Natura non emendatur nisi in sua natura, ac proinde venerabili viimini natura: ex ea namque erumpitars, & non ex alia: & nisi eam capiatis & regatis, nihil habebitis. Coniungite ergo masculum serui rubei, sua odorisera vxori, & iuncti artem gignent, quibus nolite introducere alienum, nec puluerem, nec aliam rem: sufficiat vobis conceptio, & verus silius nascetur. O quàm preciosissima est serui illius rubei natura, sine qua regimen constare non potest.

SENTENTIA XXXII.

BASSEN inquit: Introducite Citrinum cum sua vxore post coniugium in balneum, & ne incendatis balneum plurimum, ne sensu & motu priuétur. Subire facite balneum, quousque corpus & color eorum vnum quid siát. Deinde reddite ei sudorem suum, ac iterum neci date, requiem que ei constituite, cauentes ne sugiant: & tunc veneramini regem, & suam vxorem, & nolite eos comburere nimio igne: sed eos regite donec nigri siant: deinde albi, post rubei, vltimo siant venenum tingens.

SENTEN-

SENTENTIA XXXIII.

NEPHITVS ait: Breuiter dico vobis artis inuestigatores, quod Corsusse sitt caput huius operis, non initium: verum post complexum nite ita vocatur. Quapropter Corsusse est totum compositum, quod oportet septies assari, & tunc omne corpus tingit, & vocatur numus, æris slos vel auri, aut ferri slos, etia plumbum, stannum, & mille nominibus à Philosophis nominatur.

SENTENTIA XXXIIII.

Bonelly's ait: Cuncta quæviumt, Deo sic volente, etiam moriuntur: propterea illa natura, cui humiditas adempta est, cum per no Etes dimittitur, mortuo similis est, & tum illa natura igne indiget, quousque spiritus corporis illius reuertatur: & tunc fit puluis mortuo similis in suo tumulo. Hoc peracto, reddit Deus spiritum & animam sibi, & omni liberat infirmitate, confortat cam & emendat. Oportet igitur naturain illam comburere absque timore, donec cinis fiat: qui cinis aptus sit recipere spiritum & humorem suum, donec vertatur in pulcherrimum colorem, qui omnia vincit & superat: & si ipsum regeritis subtiliter, multa ab eo procedent, eò quòd æs vt homo corpus habet, & spiritum hominis. Spiratio ex aere est, similiter æs humore inspirato vitain suscipit & multiplicatur & augmetatur,

vt cæteræ res. Atque ob id dixêre Philosophi, quòd æs cum comburitur, fit melius quàm fuerat. Præterea æs hoc nostrum cum comburitur, fit aqua: deinde quantò magis coquitur, tantò magis inspissatur, & lapis fit omnimetal lo supereminens: postea frangitur, imbuitur, ac igne intensiori assatur, quousque coloretur, & fiat sanguini similis, & tunc numus imponitur, & tingit æs in aurum. Nonne videtis quòd ex sanguine sperma non fit, nisi coquatur diligenter: idipsum fit in opere nostro, nisi sperma fiat spirituale, non exit ex eo tinctura.

SENTENTIA XXXV.

NICARVS: Iubeo posteros aurum accipere, & quod volunt, multiplicare & renouare: deinde in duas partes aquam dividere: ex vna oportet æs nostrum comburere. Hoc emin æs in hac aqua solutum, dicetur Fermentum auri: & si bene eum rexeritis, siet aqua, quæ coquendo congelabitur, & tunc apparebit rubor. Hunc ergo ruborem septies imbuetis aqua, aut donec totam suam bibat aquam: coquite demum donec desiccetur, & in terram vertatur aridam: deinde accenso ponatis igne ad quadraginta dies; & putrescet, eius que colores apparebunt.

SENTENTIA XXXVI.

BARSENITES: Que dicta funt superius,

riùs, reiterare oportet. Accipite ergo Corlu, fle, quæ rubigini æris similis est, & vituli vrina coquite, quousque Corsuste natura vertatur. In ventre namque Corsuste natura verta occulta est. & hæc vera natura est spiritus ille tingens, quem habuit ab aqua permanente nummosa & coruscante. Extrahiturautem i ta: terite, & aquæ septies imponite, donec totum bibat humorem, & vim recipiat imminen tem aduersus pugna ignis, & tunc rubigo nun cupatur. Diligenter ergo putrefacite, quousque puluis siat spiritualis in colore sicci sanguinis, quem colorem potentia ignis introducat, donec inuariabili colore induatur.

SENTENTIA XXXVII.

ZEVNON: Dicta Ægyptiorum nos in errorem introducunt, Quod quærimus publicè, minimo precio venditur, & si nosceretur
ne tantillum venderent mercatores. Hoc autem vile & abiectum Philosophi honorauerunt, omnibusq nominibus nominauerunt:
& dixêre quod sit lapis & non lapis, & sit guma Scotiæ: atq ob id huius veneni vim celanerút Philosophi, quia in eo est spiritus quem
quæritis, qui tingit, viuisicat, salutem & anima
dat corporibus. Et vos nisi hoc corpus teratis, diruatis, imbuatis, ac diligenter regatis, do
nec suam pinguedinem extrahatis, & faciatis
tenuem spiritum impalpabilem, in vanum la-

boratis. Atquobid dixêre Sapientes, nisi cor. pora vertatis in non corpora, & incorporea faciatis corporea, nondum operis huius inueni-stis principium. Fiút autem corpora incorporea, cum Ethelia teritur quousque fit puluis: & hic puluis non fit nisi fortissima decoctione, & contritione cotinua, & fit igne, non manibus, cum imbibitione, putrefactione, & Ethelia. Et Sapientes cum in hac arte dixerunt, quòd natura est vilis, & paruo venditur, fecere vulgus errare. Dixerunt etiam, Naturam suam naturis omnibus esse preciosiorem. & etiam hoc dicto multos fefellerunt, & tamen verum dixerunt. Ars enim duabus aget naturis, quia no fit pre-ciosum absque vili, neque vile absque preciofo. Quapropter oportet vos dicta maiorum fequi, qui dixerunt: Nihil aliud expedit vobis quam aquam & vaporem sublimare, quod fiet cum videritis illas duas naturas purificatas aquam sieri, totumque corpus Magnesiæ in aquam liquesactum. Tunc certe omnia vapor facta funt, & recte: tum enim vapor continet fuum compar. Quare Philosophi vtrumq; vaporem nominauerunt, eò quod vterq; in de-coctione iungitur, & vnum alterum continet, & fugere non permittit: ergo permanentia fi-unt. Ná natura occulta in corpore congelatur, & color eius variatur, suamá; naturá exuit, & mácipatur ne fugiat. Nigredo verò si apparet, est ex egritudine, & in putresactione moritur, & fit

& fitrubigo: & tunciure naturæ non fugit, eò quòd dimisit sugæ seruitutem, & libera sacta est natura, suum consequens coniugem, eum ornans suo colore & decore: non quemadmodum anrea secerat, sed sumpto numo aureo eŭ viuisicat. & hác naturam, Spiritum & animam Philosophi appellauerunt, Insuper dixerunt, spiritum humidum esse nigru, coinquinatione carentem: & sicuti in homine est humiditas & siccitas, sic in opere nostro nihil aliud est, suppor & aqua, Propterea dixerunt antiqui, opus ex duobus esse. & hæc duo iuncta, nonnul livocarunt compositu, eò quòd illa duo quatuor sunt: inest enim siccitas & humiditas, spiritus & vapor.

SENTENTIA XXXVIII.

As so TE s ait: Dico vobis, quòd nisi sublimetis res in initio coquendi, absque manuum contritione, donec aqua omnia fiant, nondum opus inuenistis. Et scitote, quòd aliquando vo cant Æs Arenam, aliàs etiam lapidem, & in to to regimine nomina variant: tamen natura & humiditas fiunt aqua, & deinde lapis, si benè commisceantur: quia quod leue & spirituale est, sus fus fus deorsum sub prostruta quod verò pondero sun & spissum, deorsum invase remanet. Hæc autem est cotritio Philosophorum, quæ sit decoctione, non manu, Et scitote, quòd nisi omnia in puluerem vertatis, nondum contriui-

stis. Coquite ergo quousque conteratur, & puluis siat.

SENTENTIA XXXIX.

AGADMON: Coquite æs, donec lene corpus fiat, & impalpabile, ac suo vasi imponite: deinde quinquies, vel septies sublimate, donecaqua descendat, scientes, quòd cùm aqua puluis sit, diligeter contritu est. Quòd si dubi-tatis, quomodo aqua puluis siat, scitote quòd intentio Philosophorum est, vt corpus, quod non erat aqua, antequam in aquam caderet, simul cum aqua siat aqua, & aqua aquæ misceatur, & siant vnum. Sciendum præterea, quod
nisi vtrumque in aquam vertatis, ad opus preciosum non peruenietis: oportet enim corpus
slamma ignis occupatum, vt diruatur & debile siat, cum aqua in aqua est, donec siat totum
aqua. Ignari autem cum audiunt nomen aque,
putant aqua nubis esse: quod si libros nostros
legeret. scirent vtique aquam esse permanenlegeret, scirent viique aquam esse permanen-tem, quæ absque suo compari, cum quo facta est voum, permanens esse non posset. Hæc autem est aqua, quam Philosophi Aquam auri nuncupauere, ignem, venenum bonum, multorum nominű arenam, quam Hermes ablui iussit multoties, vt Solis nigredo abluatur, qua in solutione corporis acceperat. Et scitote, nist hoc meŭ corpus carens spiritu capiatis, quod vultis minime consequemini, eò quòd alienu quicquam

quicquam opus nó ingreditur, nec quippiam, nifi quod est fyncerum. Quare omnem pluralitatem dimittite: Natura enim vna re est contenta, & qui eam ignorat, peribit.

SENTENTIA XL.

BONELLVS: Doctrinæ filij commiscentes Magnesiam, vasi suo imponite, & os diligéter claudite, & leni coquite igne, quousque liquestat, & in aquam vertatur: calore enim aquæ sacile totum aqua fiet. Videntes autem nigredia nem aquæ imminere, sciatis quòd corpus iam liquefactum est. Iterum suo imponite vasi, & 40. coquite diebus, quousque & aceti & mellis bibat humorem. Quidain autem detegunt vas singulis septem die us, vel decem: sed vltima perfectio in quadragessimo die, tunc per-fecte ebibet humorem decoctionis: abluite igitur ipsam,& nigredine private, quousque lapis fiat tactu ficcus . Propterea dixerunt Philosophi: Abluite Magnesiam aqua dulci, & di-ligenter coquite, donec terra siat, & humor pereat, & tunc Es nuncupatur. Acetum acerrimum ei imponite, ipsoque aceto imbui di-mittite, & erit nostrum æs, quod aqua ablui permanente Philosophi iussere. Præterea dixerunt:Diuidatis venenu in duas partes, quarum vna corpus imbuite, altera verò putrefacite, scientes quòd totum opus & regime non sit nisi cu aqua: quia quod quærimus vnu est. & nisi sit res hæc vna, que eam emendat, quod quærimus non siet. Oportet ergo nos necelfaria illi exhibere, vt tandem siat tinctura, quæ si non consequitur, reiterate.

SENTENTIA XLI.

CRANSES: Sapientes accipite æs nostru, & cum prima parte aquæ suo imponite vasi,& coquite quadraginta diebus, acaboinni immunditia mundate, ac coquite, donec peragan tur dies, & lapis siat sine humore. Deinde coquite, donec remaneat fex, postea abluite aqua: absumpta aqua dimittite, vt putrescat in Sur assumpta aqua animetet, ve puticitating fuo vafe, donec videatis quod quæritis. Voca-uerunt autem Philosophi hoc compositum in nigredinem conuersum, SATIS NIGRVM, & dixerut: Regite ipsum aceto & nigro: quod vero remanet, si dealbatur, SATIS ALBVM dixerunt, & iusserunt, vt aqua regatur permanente: quod vocarunt, SATIS RVBEV-M; ius ferunt vtaqua & igne regatur, donec rubeum fiat. Voçarunt autem eam ob causam hoc nomine, propter colorum varietatem. In opere autem non est varietas rerum, nec multitudo, aut contrarietas; sed tantú oportet æs nigrum album facere, deinde rubeum. Veri Philosophi nullam aliam intentioné habuêre, nocaliud docuêre, quàm vt Yxir liquefiat, conteratur & coquatur eousque dum lapis siat marmo re similis, atque ob id dixere Philosophi: Coquite

quite ipsum vapore, donec lapis siat coruscas, splendorem habens: hoc vbi videritis, maximum habetis arcanum. Oportet autem hoc ipsum terere, & aqua abluere septies permanete: deinde contritum in sua aqua congelare, donec sua abstrahatur natura occulta. & hoc voluit Maria, cu dixit: Sulphura sulphuribus continentur, & humor similiter à suo humore, eò quod ex sulphure sulphuri mixto resultat, maximum sit opus. Iubeo auté vos ipsum sulphur rore & Sole regere, donec optatu eue niat. Scietis autem quod dealbare duplex est, sicuti & rubeum facere vnum in contritione, aliud in decoctione. Cauete insuper, ne ab aquis ea separetis, quò minus pereat anima & corpus, quæ in vase suns sulpsum sulp

SENTENTIA XLII.

E FISTES: Animaduertite, filij doctrinæ, quid Hermes Philosophorum caput dixerit, cùm docuit naturas commiscere. Dixit enim: Accipite lapidem auri, & cú humore commiscete, (qui est aqua permanens) suo que vasi imponite supra leuem calorem, donec liquestat: deinde dimittite, donec arescat, & aqua cum arena se inuicem contineant: túc siat ignis intensior, donec prorsus arescat, & terra siat, & erit arcani initium. Hocautem multoties facite, donec pereantaquæ partes duæ, & colores vobis appareant. Et scitote, quòd dealbatio

non fit nisi decoctione, atque ob eam causam repetitur conterendo & imbuendo frequentissime. Iubeo autem ne simulaquam fundatis, ne Ysir submergatur: sed paulatim insundite, terite, desiccate, & hoc sæpiùs facite, donec siantaqua. Et dixerut Philosophi: Fimitata aqua dimittite, donec sigatur deorsum, hoc est, arescente humore, & in puluerem verso in suo vase vitreo 40. dies dimittite, donec varios adferat colores. hoc regimine corpora fiunt spiritus, & spiritus calidi siunt, tingunt.

SENTENTIA XLIII.

ADMION inquit: Non potestis, Viri prudentes, ad vtilitatem artis peruenire, sine prolixo regimine & continuo. Qui ergo patiens est in regimine, ingredietur artem: qui verò non, nostras non legat sententias, quia illi inferent damnum lectæ. Ideoque Magister dixit: Qui laborat in libris nostris legendis, eis qua vacat, nec variis est implicitus cogitationibo, Deumque precatur, in regno regnabit, donec morietur. Quod enim quæritur, non est parui precij, sed est donum Dei, ob id patientia & labore opus est. Videmus enim, qui arbores inferit, tempore fructus sperat: qui seminat, post menses metit. Spectate ergo, & discito commissioere, coquere, simulare, assare, calesacere, deal bare, terere, æquare Etheliam, & rubiginem sacere, ac demum tingere. Hæc plura sunt nomina.

mina, regimen tamen vnum est: sed decoctio est continua, ob quam reiterarunt sepe, vt teratur compositum, & coquatur iugiter, neque laboris vos tædeat. Finis autem est, vt comple xiones aptetis: deinde multipliciter coquatis, decoctiones imbuatis, & eousque coquatis, donec spiritus siant impalpabiles. Et videatis Y-sirvestitum veste regia, & in colorem Tyrium versum, tunc dicta Philosophoru intelligetis.

SENTENTIA XLIIII.

LAROVS ait: Æs, de quo primi dixêre, non est æs, nec stannum vulgi: verùm corpus nostrum, quod oportet corpori Magnesiæ admisceri, vt coquatur & teratur absque tædio, donec lapis siat: deinde lapis ille in vase terituraqua nitri, & liquesit, donec diruatur. Oportet autem vos habere aquam, quæ quanto magis coquitur, tanto magis inspissatur, donec acqui rat rubiginem, quæ est operis sundamentum. Hanc coquite, & Ægyptiaco terite aceto.

SENTENTIA XLV.

CADMON: Significo posteris, quòd rotundum, qd'æs in quatuor conuertit, ex vnaquaque re est. Modus autem abstrahendi est, vt ex aëre accipiatur pars vna, ex aqua permanente accipiantur partes tres: deinde commisce atur & coquantur quousq; inspissentur, & vnus siat lapis, de quo Philosophi dixère; Accipite de

fyncero corpore parté, de aére Magnefiæ trest deinde cómiscete aceto recto masculino terræ mixto, ac cooperi vas, & obserua quod in co est, & continue coquite, donec terra fiant.

SENTENTIA XLVI.

As CANIVS: Cum legimus in libris Philosophorum, quòd natura tantum vna est, quæ omnia superat, scire oportet, quòd vna &v. num composita sunt. Nónne videtis hominis compositionem esse ex anima & corpore ssic oportet nos duo coniungere: quam commix-tionem Philosophi compararunt coniugibus; ex quorum amplexu resultat aqua aurea. Sed hoc de secundo Opere: de primo dicam pau-ca: Irritate bellum inter æs & argentű vitum, donecad interitum veniant & corrumpantur: tunc æs concipiens argentű viuum coagulat iplum. Argentum vero viuum concipies æs, congelatur in terram. Igitur pugna irritate, ærisque corpus diruite, donec puluis fiat. Ma. fculum verò fœminæ (quæ exvapore fir) & argentum viuum coniungite, donec masculus & fœmina fiant Etheel. Qui enim per Etheel eos in spiritum vertit: deinderubeos facit omne corrustingia ed and domestical cit, omne corpus tingit, eò quòd cùm corpus diligenter teritur, munda ex eo anima, spiritualis ac sublimis extrahitur, quæ omne corpus tingit, & est sulphur naturæ, quod variis nominibus nuncupatur.

SENTEN.

PHILOSOPH.

SENTENTIA XLVII.

DARDARIS: De regimine superque à vobis dictum est: de consunctione igitur pauca dicam, fignificans posteritati, quod non possite abstrahi illa occulta anima, nisi p Etheliam, quæ corpora facit no corpora coquedi, conti-nuitate, & Ethelie fublimatione. Insuper scitote, quòd argentum viuum est igneuin, omne corpus comburens, magis quam ignis, & corpora mortificans, & quodcunque corpus ei commiscetur, teritur, & morti datur: corpori. . bus ergo diligéter contritis, & prout oportet, exaltatis, fit Etheliæ natura, calorem non fugiens, sed tingés æs: & est quod Sapientes antea dixerunt: quod figit argentum viutum, do-nec tingatur, quod tinctu existens tingit. Præterea scitote, quod æris corpus magnesia regitur,& argentum viuum habet quatuor in se: tamen non habet esse, nisi in humiditate, quæ aqua sulphuris dicitur, & quæ sulphura continet. Sunt autem sulphura animæ occultæin quatuor corporibus, que per le extracte, seiplas inuicem continent, & naturaliter iungun tur. Si enim occultum, quod est in ventre sul-phuris aqua regatis, & bene mundetis, occul-tum obuiam naturæ suæ lætatur: similiter aqua suo pari: sed hæc quatuor non tinguntur, verum Quintum tingunt. Propterea dixerunt Philosophi, quòd quatuor numi vulgi non tin

gunt, nisi æs, quod æs tinctum, postea tingit numos vulgi.

SENTENTIA XLVIII.

Mostvs: Hocvnum, quod sepe nomina-tum est, Philosophi multis nominibus nuncupauerunt: aliquando duobus nominibus. quandoque etiam tribus nominarunt : dicam autem ego vobis iam quid sit: vnum estillud igneum: duo est compositum in eo,& tertium est aqua sulphuris, qua abluitur & teritur, ac regitur vnum, donec peragatur. & hoc est, quod imuit Philosophus, cam dixit: Argentum viuum, quod tingit aurum, est argentum viuum Cambar: nihilominus tamen Philosophi distinguunt, & dicut: Aliquando est Cambar, aliquando auripigmentum, sedita oportet intelligatis: Argentum viuum Cambar, est Magnelia: Argentum verò viuum seri, auripi gmentum est sulphur, quod ascendit de com-posito misto. Oportet igitur vos illud spissum commifcere veneno igneo, & putrefacere, ac diligenter terere, quousque spiritus siat: in altero occulto spiritu, & tunc sit tinctura, qu'æ tingit omnia, quæ vultis.

SEMPENTIA XLIX.

PLATO inquit: Oportet, cum hæc dissoluuntur corpora, cauere ne comburantur, & ea abluere aqua marina, quonsque totum sal in dulcorem

dulcorem vertatur, & clarescat, ac tingat. Et o portet vnum tingens spiritum sieri, & alterum tinctum remanere non sugiens. Spiritus namque à corpore separatus, & in altero spiritu occultatus, fecit vtrumque fugiens: de quo Sapientes dixerút: Fugienti ianuam referate, ne fugam accipiat. Conuertens namque in se spiritum sulphureum, sibi similem faciet, & vterque siet sugiens, eò quò d'facti sunt aerei spiritus: de quibus quo que Philosophi dixerunt: Non fugiebant cum fugientibus: & tamen fugientes facti funt: propterea reiterauêre ea,& facti funt non fugientes, fed finul vnum corpus, simile corpori à quo abstracti suerunt. de quo vno Sapientes dixerut: Quod tingens & tinctum vnum facti sunt, & hic spiritus in altero spiritu occultatus est humidus. Propterea oportet vos non ignorare, quod humidorum vnus est calidus, alter verò frigidus: & quam-uis humidum frigidum inconueniens sit hu-mido calido, vnű tamé efficiunt. Et propterea mido calido, vnu tame efficient. Et propterea illa duo corpora prætulimus: quia iis totum opus peragimus, & corporea incorporeis regimus, donec incorporea corpora fiat, ignem non fugientia: & túc illa corpora meliora funt & preciofiora omnibus aliis corporibus. Accipite ea ergo, quæ non fugiunt, & coniungite ea, & abluite corpora eorum cum incorporeo, donec incorporeum corpus recipiat, non fugiens: & vertite terram, in aquam, in ignem;

& ignem in aerem, & celate ignem in intimis aquæ: terram verò in ventre aeris, ac calidum miscete humido, siccum verò frigido, & habebitis magisterium: scientes quod Natura naturam superat, & Natura naturam vincit, ae Natura naturam continet.

SENTENTIA L.

ACTOMANVS inquit: Philosophi de rabigine frequentissime tractauerunt. Rubigo autem fictum nomen est nonverum: dico tamen vobis, quod rubigo sit secundum opus, quod ex solo auro sit, atque ob id Irudinem vo cauerunt, quia in sulphureo auro celatur, quéadmodum Irudo in aqua. Est igitur rubigo rubefactio in secundo opere: in primo enim rubiginem facere, est dealbare opus, in quo l'hilosophi iusserunt poni auri slorem, & aurum æqualiter.

SENTENTIA LI.

MVNDVS ait: De rubigine satis tractatum est, dicam igitur, deveneno. Venenum no est corpus, eò quòd subtiles spiritus tenue ipsum spiritum fecerunt, & corpus tinxerunt, & in venenum verterunt, quod venenum Philosophi asserunt omne corpus tingere, atque ob id opinati sunt, quòd qui aurum in venenum vertit, is ad propositum iam peruenit: qui verò non, nihil essicit. Dicoautem, quòd nisi i-

gne

gneres attenuetis, quosque illæres vt spiritus ascendant, nihil dum perfecistis. Hic igitur est spiritus ignem sugiens, & sumus ponderosus, qui dum corpus ingreditur, vniuersum penetrat, & natura eo lætatur: Atque ob id dictum est; Accipite spiritum nigrum, & eo corpora diruite & cruciate, donec alterentur.

SENTENTIA LII.

PYTHAGORAS ait: Artis huius inuestigatores scire oportet, quod Philosophi de conti-nuatione multipliciter tractauêre. Iubeo ego autem vos, vt argentum viuum corpore Ma-gnesiæ constringere faciatis: vel corpus chuhul, vel sputum Lunæ, vel sulphur incombustibile, vel calcem assatam, vel alumé quod est ex pomis, vt scitis. Quod si cuilibet istorum esset singulare regimen, no dixissem vt scitis. Intelligite ergo, quòd ex sulphure & calce, & alumine, quod est ex pomis, & chuhul fit. Om-ne illud nihil aliud est, quam aqua sulphuris. Et scitote, quod Magnesia cum argento viuo miscetur, & sulphura inuicem sequentur. Non igitur oportet vos illam dimittere Magnesiam absque argento viuo. Cum etenim componitur, fortissima compositio nominatur, que est vna ex decem, de quibus Philosophi tractauêre. Insuper sciatis, quòd cùm magnesia cum ar gento viuo dealbatur, oportet vos in eam aquam albam congelare, & cum rubificatur, ru beam quoque aquá congelare. Nam quòd Phi losophi dixerunt in suis libris: non est vnum regimen. Prima enim congelatio stagni est, zis & plumbi: secunda est sulphuris & aquæ eius, & totum compositum hoc non emitur, nec aliud quicquam est, q vapor & aqua: & regimen eius nihil aliud, q sublimatio argeti viui, & vnio cum corpore Magnesse. Ac proinde dixerunt, quòd sulphuris aqua munda, ex solo est sulphure, & nullum sulphur sitabsque sua calcis, argentique viui & sulphuris aqua.

SENTENTIA LIII.

BELLVs: De compositione multatractata sunt: compositio autem & contactus vnum quid funt. Accipite ergo exaltera compositione partem, & partem exauri fermento, eis que mundam sulphuris imponite aquam, & habebitis patens arcanum, quod omne corpus tingit. Sed interim est notandu, quòd aquamunda, que ex sulphure est, non est ex solo sulphure, verum ex pluribus composita rebus, quæ vnum sulphur efficiunt. Fit autem talis compositio in hunc modum: Miscete pugnans in igne no pugnanti, coniuncta namque in igne conuenienter præliantur, & amicitia fit constans. Et hoc innuerunt Philosophi, cùm dixerunt: In decoctione parum sulphuris multa comburit dura corpora, & humor, qui relina quitur, humida pix, ballamum gumini, &c. 120

minatur. Verûm hoc arcanum est, quod aperiam vobis. Hoc arcanum ex duabus procedit compositionibus: sulphuris scilicet & Magne siæ. Et Philosophi hoc compositum in vnum redactum, Aquam nominauerunt, & sputum boletorum, spissum auri. In argentum verò vium reductum, vocauerut Sulphuris aquam. Sulphur autem cum sulphur continet, dicunt igneum esse venenum, quod est patens arcanum, proueniens ab iis, quos nostis.

SENTENTIA LIIII.

PAND VLPHVS: Iubeo vt argentű viuum ex Cambar capiatis, & eum in tabernaculis sublimetis: est enim alterum sulphur, de quo antea dictum est: & sic sulphur sulphuri miscebitur, & multa ex eo procedent opera: Eo autem sublimato, procedet illud argentum viuum à Cambar, quod Ethelia, auripigmentum, Zendrio, Ebsemech, Magnesia, Chuhul, & multis aliis nominibus nuncupatur. de quo Philosophi dixerunt, quod natura in suo ventre erat occulta. Recto autem illo (quoniam omnium decem est perfectio) suo regimine, mox conueniens apparet eius alba natura, nec in co vmbra vlla apparet : tunc Sapientes vocarunt plumbum ex Ebmich, Magnelia, Martoch, & æs album. Quodybi vere dealbatum est, ymbra caret, & omni nigredine, & sua dimisit corpora spissa & ponderosa, nullum corpus penetrantia, & simul cum eo mun dus spiritus humidus ascendit, qui spiritus tin stura est. Ideoque Sapientes dixère: æs animam & corpus habere, anima autem eius est spiritus: corpus verò spissum: Id igitur spissum oportet vos diruere, quousq. eius spissum spiritum extrahatis, ex eo tingentem, extractum spiritum leui sulphure miscete, & peragets propositum.

SENTENTIA LV.

MORFOLE VS: Oportet, Sapientes viri, len to igne primum humiditaté comburi, vt exem plo nobis monstratur in generatione pulli: & vbi augmétatur ignis, vas vndique obturetur, ne corpus æris, & spiritus eius fugiens extrahatur. & hoc innuerunt Sapientes, cum dixerunt: Accipite argentum viuum ex æris flore, quem scilicet æris florem, nostri aquam dixerunt, & igneum venenum ab hominibus exrunt, & igneum venenum ab hominibus extractum. Et iterum dixerunt: Cum omnia vnum fiunt, facta funt corporea incorporea, & è conuerfo. Præterea dixerunt, quòd omne corpus dissoluitur cum eodem spiritu, cui est mix tum: & quòd omnis spiritus à corpore alteratur & coloratur, in quo consistit color tingés. Benedictum ergo sit nomen eius, qui electos suos docuit corpus in spiritum vertere: qui spiritus calorem habet incorruptibilem, & quòd sulphur sugiens extiterat, factum est sulphur incombuincombuincombustibile. Scitote insuper, doctrinæ silij, quòd qui potest spiritum sugietem rubeum facere corpore sibi coniuncto: deinde ex illo corpore & spiritu tenuem natura in eius ventre occultam extrahere ingenio subtili, inuenit opus. Et notate quòd prolixitate coquendi tingit corpus, & hoc dixerunt Philosophi dicentes: Quòd rebus fortiter contritis, & igne diligenter coctis, siunt tincturæ sixæ, & quicquid in libris suis occulte narrauerunt, argentum viuum signisicare voluerunt: quod aliquando dicitur aqua sulphuris, aliquando plumbum, aliquando etiam numus.

SENTENTIA LVI.

YSIMIDRYS: De æris regimine & humidi spiritus satis supers; tractatum est, absoluam quod est omissum. Sciendum itaq; est, quòd Philosophi multa nomina posuerunt, & quòd aliquando dicituraqua Etheliæ, de qua superiùs dictum est: quæ aqua cùm dealbatur, albissicat & tingit. Ac vocaturab eis slos auri, & antequam tingat, & ad hunc sinem perueniat, vocaturæs. Cùm verò quatuor rebus, quas Sapientes vrinas fermentatas vocauerunt, comina ista sicta sunt: tamen vera, & vnum solum significant, scilicet argentum viuum ab hominibus extractum, ex quo & cum quo omnia siunt, & dicitur esse qua mudana, quæ omnem

vinbram delet. Et sciendum quôd cùm dealbatur hoc argentum viuum ab hominibus extractu, efficitur sulphur, quod à sulphure continetur, & est venenum quod marmori splendenti assimilatur. & hoc vocauerunt Philosophi Etheliam, & Auripigmentum, & Sandarich, ex quo tinctura & spiritus mundus lento igne ascendit, & ex quo flos sublimatur. Ethoc totum secretum nihil aliud est, quam argetum viuum ab hominibus extractum, id est, per ho mines. Porrò sciendum est, quòd arcanum æs dealbare non poterit, donec fuerit in priore opere dealbatum. Notandum est etiam, quòd hoc sulphur consueuit fugere: & cum sua spissa figit corpora, & sublimatur sicut vapor, oportet eum alio modo, argento viuo fui generis retineri, & fugam cohiberi: & hocest quod dixerunt Philosophi, scil. quod sulphura sulphuribus continentur. Et non dubitetis, quia sulphura sugiunt, nisi argento viuo sui generis retineantur: & non credatis, quòd figat corpora, & postea sugiat. Philosophorum intentio innuit: vt argentum viuum album vel ru-beum sulphuri sui generis misceatur, & procul dubio non fugiet. Argentum ergo viuum, argento viuo fui generis iungite: quo peracto maximum habetis arcanum. Eius confectio ex eius gumma & floribus lento igne coctis constat. & hoc est acetum, sal, & nitrum, & Mu chal, cum est factum rubeum, & quodlibetelementum lementum in numo nostro consistens, versum est in rubiginem.

SENTENTIA LVII.

OBSEMEGANVS: Dico quod inuidi totam artem hanc nominum multitudine vastauerunt; ars tamen est, secundum quam iussere Philosophi aurum nummosum facere, & eum calcinare, sublimare, figere, terere, dealbare, coagulare, coquere, & in rubeum vertere: & vocauerunt Etheliam ignem, & vas cribrum, aquam sulphuris, copulam: & hoc totum nihil aliud est, quam contritio & dealbatio. Præterea dico, quòd argentum viuum apud visum album est. Cum autem sumus ei aduenit, vertitur in rubeum, & fit Combar, hoc est, venenum, & hoc innuerunt Philosophi, dicentes: quod natura plumbi facilè 'convertitur: propterea sæpenumerò reiterauerut hoc verbum conterere, vt multis modis monstrarent spiritus in vase occultos abstrahere, & aqua imposita prohibere ne coburantur, aliàs ignis ipsos facile comburit. Sed aqua apposita, quanto plus slamma eos inuadit, tanto plus in visceribus aqua penetrat & prohibet, ne fláma comburantur. Atq; ob id etiam antiqui multa tra-Etauerunt de sublimatione, quia nisi res igne fortiter conteratur, Ethelia non ascedet, quod voluit Hermes innuere, cum dixit: Cribrate res quas nostis, & altius liquefacite.

SENTENTIA LVIII.

ARZOCH ait: Nisires igne conterantur, E. thelia non ascendet, & ea non ascendente nihilfacitis. Videtis enim quòd ventus meridiei plurimus cum exhalatur, nubes sublimari facit, maris que vapores eleuat, hoc est vas, & testa, in qua est sulphur incombustibile. Moneo autem vos, vt argentum viuum, quod ex pluribus est consectum, congeletis, vt duo tria siant, & quatuor vnum, ac duo vnum.

SENTENTIA LIX.

ANAXAGORAS: Accipite combustum sugiens, corpore carés, & incorporate eum. Deindesumite ponderosum, fumum habens, habile ad bibendum, hoc est, vt rem clarius exponam: hoc combustum sugiens, & ad bibendum sciens, est Ethelia, quæ cum sulphuri con
iuncta est, vitreo vasi igni imponite, & coquite, donec Cabar siat, & peragat arcanum quod
quæritis. Coquite ergo, & non pigeat vos reiterare: tota enim perfectio sulphuris in decoctione tabulæ consistit. Coquatur igitur, quousq, siat rubigo. Omnes quidem Philosophi
dixerunt: quod qui rubiginé in venenum aureum potest conuertere, opus peragit: sin autem inuanum laborat.

SENTENTIA LX.

PITHEM: Dico quod cum Magister de aqua

aquaista primò tractasset: postea in fine sui libri loqui voluit de fermento auri. Quare mirumest, cur inuidi finem ante principium in suistractatibus posuerunt, precipiendo in auri fermento, aquam sulphuris mundam cum aliquantulo guinmæ commisceri. Præterea putresactionem omiserunt, de qua pauca dicam. Putresactio non sitabsque humido & sicco, & exvtroq; nascitur operis principium, licet in tres partes inuidi hoc opus diviserunt.

SENTENTIA LXI.

Constans: Quid nobis cum inuidis & eorum tractatibus: Certum quippe est, hoc opus quatuor habere naturas, quæ sunt ignis, aqua, aér & terra: quæ nisi habeantur, nihil vnquam generatur, nec quicquam absoluitur in arte. Iungite ergo siccum humido, hoc est, terram & aquam, & coquite igne & aëre, quousque spiritus in anima desiccetur, scietes quod tenue tingens sumit virtutem ex tenuissima terræ, aéris & aquæ parte, & exsiccatur. Hic enim est modus operis nostri, vt omnia in terram vertantur. Nolite ergo res multiplicare: inuidi quidem eas multiplicauerunt, & varia descripserunt regimina, vt inquisitores sallerent, & assimulauerunt hoc opus sicco, omni lapidi & metallo, pellibus animalium, omni reptili & volatili. Vosauté scitote, quòd corpora corporibus tinguntur, & corpora corpo-

ribus figuntur, & quod Philosophus dixit; in arte est argentum viuum de Cambar, & innumis est argentum viuum de masculo, & nihil aliud curate, quoniam non sunt nisi hæc duo argenta viua.

SENTENTIA LXII.

As TRATVS: Qui veritatem vult assequi, capiat Solis humorem & spiritum Lune, veritatem dico, nec aduersa adfero: Numos enim quos Philosophi capere iusserunt, numi Hermetis sunt, de quibus partem sumi iussit, & ex ære Philosophorum partem, & numis miscere ac vasi imponere, obstructo diligenter ore, & coquere septem diebus, & tunc vertitur æs in numos. Coquatur ergo iterum, & non tædeat vos decoctione: postea aperiatur vas,& inuenietur nigredo, que absumpta apparebit albedo nobilissima. Postea ponatur in locu suum, & iterum coquatur, donec lapilli in secuvertantur: postea coquaturigne fortiori, quousque lapis durior siat & confringatur, ac in cinerem vertatur. O quam preciosus est cinis ille. Viri Sapientes intelligite illud : Aquæ fuæ iterum coquite, donec liquefiat : poltea coquite ipsum, & imbuite ipsuin cum aqua permanen-te, donec compositio dulcis & suais ac rubea appareat. postea imbuite donec humida fiat: demum coquite igne fortiori,&,vt dictum est, os vasis claudite. Hoc estregimen quo corpora fer

ra fugientia non fugientia fient, & spiritus in corpora, & corpora in spiritus vertentur, ac se inuicem nectétur, ac vltimo sient corpora spiritus, animam habentes & tingétes ac germinantes. Quappopter diligéti opera as dealbate aqua permanente, donec accidat ei rubigo, & congeletur, siatí; corpus Magnesia: deinde coquite donec totum corpus confringatur, & ita sugiens vertetur in cinerem, & esticietur as vmbra carens, & tinetura l'hilosophorum.

SENTENTIA LXIII.

ANASTRATVS: Dicovobis quòd hac fecretum inuidivarie depinxerunt, aliquando in membra, in physicam ratiocinationem, A. stronomiam: & interdum assimilauerunt arboribus, metallis, & vaporibus ac reptilibus: & quantò plus potuerunt, ipsa nomina multiplicauerunt. Ego verò vobis dico, sumite ferrum, facite inde laminas, postea aspergite eas veneno, & ponite in vas, cuius os bene occludatur, & cauete humorem multiplicare. Vel ponatis ipsum siccum, & facite siccum massam fortem, scientes, quòd si aquam massæ multiplicaueritis, non continebit eam, neque bene ardebit in camino: & si nimis siccaueritis, non coniungetur, nec coquetur. Exsiccate ergo eá, & in vale suo ponite, cuius os firmiter clauda. zur, & postea siat ignis carbonum desuper per dies aliquot: deinde aperiatur vas,& inuenie-

tis in eo, & etiam in coopertorio vasis nodos paruulos, & hoc est quod igne sibi ministrato, acetum surgit in altum. Eius namque natura spiritualis est, quia sursum ascedit: & ideo moneo vos, vt per se teneatis ea. taibus enim decoctionibus multiplicatis coglutinatur, & ab igne congelatur, eiusque natura conuertitur in naturain. Sic Cambar similiter decoctione & liquefactione tali dissungitur. Notum etiam facio vobis, quòd ista frequenti decoctione consumitur tertia pars aquæ: residuum verò eius efficitur ventus, qui Cambar & spiritum eius portat in ventre suo. Præter hæc dico quod nihil est preciosius arena maris rubea,& est sputum Lunæ, quod Solis lumini iungitur & congelatur. Et quanto plures tráseunt dies, tanto fortius congelatur, & non comburitur. Solis enim beneficio coctum congelatum est: & albedo illa præstantissima facit eum terrenum ignem superare.

SENTENTIA LXIIII.

BALG vs: Quidam fructum istius artis Tulleas descripsit, & mirabili modo me cœpit docere, dicens: Quòdabsque labore inuenitur eius operatio. Cumq; autem de eius incremento & ædificatione cœpit docere, talia dixit: Accipe arborem illam, & ædifica sibi domum rotudam & tenebrosam, & rore circundatam, & pone in eam veterem hominem cer

tuna

tum annorum, & claude domum, ne ventus aut puluis intretad eos, & dimitte eos in domo illa centum & nonaginta diebus. Dico ego vobis in veritate, quod fenex ille non cessat comedere de fructu arboris illius, donec iuuenescat. O quam mirifica est arbor illa, quæ suis fructibus anima in corpus iuuenile transfundit, & patrem in filium conuertit.

SENTENTIA LXV.

THEOPHILVS: Scitote, charissimi, quod quamuis inuidi dispositionem hác multis celauerint nominibus, vno tamen nominauerūt eam, scilicet, Aquam vitæ. Nam cum dictus senex sibi iungitur, perfecte moritur: postmodu verò ponitur in Sole, donec liquescat: postea imbibitur, congelatur, & ita per dies septem fit ferrum rubiginosum. Quod si hoc est nimis obscurum, narrabo aliud. Quidam fructus exeunt à perfectissima arbore primo Vere, & postmodum æstate florent, & tunc multiplicatur & decoratur arbor, donec fructus perficiantur, & maturando dulces fiant. Simili modo illa mulier fugiens generos, quibus per se, quamuis irata, domestica fit, vt non dedigne. tur se superari, vt eius coniunx suum habeat decorem qui furibundus eam diligit, ac iugiter pugnat cum ea, donec suos cocubitus cum ea peragat, & Deus pro voluntate filios multiplicat. Euius porrò decor igne consumitur: ter mino enim finito reuertitur ad eam. Dico etiam vobis, quòd draco ille non moritur: tamé illam muliere suos interficiens coniuges, Philosophi neci dare eam voluerunt: illius enim venter plenus est veneno. Fodiatur igitur sepulchrum Draconi, & sepuliatur mulier cum illo: cumque Draco se cum ca mixtum videt, emasciatur & vertitur in sanguine. Quod cum vident Philosophi in sanguinem versum, ponunt eum ad Solem, quousque lentitudo cessat, & sanguis areseat: & tunc apparet venenu, & occultum manifestatur.

SENTENTIA LXVI.

BODILLVS: Scitote quod absque complexione non generatur aliquid. Sperma denique ex sanguine & libidine generatur, & nutritur caliditate & humiditate sanguinis: post quadraginta verò dies formatur fœtus. Et nisi esset humiditas, non solueretur sperma, nec procrearetur fœtus. Illum verò sanguine constituit Deus ad nutrimentum spermati, donec fœtum producat, qui productus non nisi la cte nutritur quandiu paruus est: & quanto plus calore naturali exuritur, táto plus ossibus con fortatis in iuuentutem ducitur, ad quant perueniens fibi sufficit. Simih modo oportet vos in hac arte laborare, scientes nihil absque calore generari: sed calor intensus exhalare sa-eit, frigus verò perire. Temperatue verò calor elt fuaEst suavis corpori, & per eum lenisicantur venæ, & calor innatus alitur & augmentatur.

SENTENTIA LXVII.

Moscvs: Scitote quòd inuidi modum plumbi formandi multis modis narrauerunt, causa decipiendi posteros, varia singendo instrumenta. Ego autem dico, quòd nulla instrumenta fiunt, nisi ex nostro puluere albo, stellato, splendido, & ex lapide candido. à quo puluere apta siunt instrumenta pro ouo: non tamen nominauerunt ouum, vel tuius auis ouum sit. Porrò eorum regime quod diximus, difficillimum inquit est. Nam si compositum plus quàm oportet regatis, eius lumen à pelago sumptum extinguitur, & ideo iusserut Philosophi hocopus subtili meditatione regi.

Accipite ergo & regite ipsum Luna, & arenæ imponite quousque dealbetur, scientes, quòd nisi patientiam habeatis, errabitis in eius regimine, & corpus corrumpetis. Coquiteleni igne donec appareat album: deinde aceto extinguite, & tum videbitis vnum à tribus socijs dimissum. Et scitote quòd primum commiscet, secundum comburit, tertium liquesacit. Iungite ergo primò nouem partes de aceto cum calescit vas, & iterum nouem par

tes cum calefactum est vas apponite.

SENTENTIA LXVIII.
MVNDVS: Quidam Philosophi nomina

uerunt aurum Chelidoniam, Karnech, Geldum, &c. & vnum tamen & idem sunt: & nomine proprio subtracto, vocauerunt hoc secretum, Nigrum, quoniam à pelago nostro extractum est. Et dico vobis, quod antiqui doctores Tyrio colore fixerunt Keukel. Color autem noster Tyrius, puluis à me describetur, qui quidem à mari rubeo nostro & purissimo extractus est. Et sunt illi plurima nomina imposita, quæ vera tamen sunt. Exemplum habetis etiam in tritico quod molitur, & tunc aliud nomen consequitur: deinde cribratur, & diuersis nominibus nominatur. in rei tamen veritate vnum est frumentum: sic hoc secretum nostrum secundum vnumquodque regimen nominatur varie.

SENTENTIA LXIX.

RARSON: Scitote quòd illa natura, de qua sepe dictum est, masculus est & sœmina, & quòd Philosophi vocauerunt eam Magne-siam, eò quòd in ea est maximum arcanum. Ponite ergo Magnesiam in suovase, coquendo eam diligenter, & vase post septem dies aperto, inuenietis ibi aquam, quam coquite am plius, donec coagulando seipsam contineat. Sciestes quòd inuidi in libris suis pelagus per humorem significare voluerunt, & pro vase posuerunt pannum, & pro natura medicinas: ipsa tamen vna est quæ germinat & sloret.

SENTEN-

SENTENTIA LXX.

A GADIMON ait: Coquite æs donec exeat nigredo, quam numum vocant, & res artis no stræ bene miscete, & inuenietis nigredinem statim, quæ est plumbum sapientum, de quo Sapientes in libris suis multa tractauerunt.

SENTENTIA LXXI.

ORFVLVs: Scitote quod in principio miscere oportet elementa synsera & amœna super ignem lentum: & oportet etiam caueri,ne ignis sit nimis fortis, donec seipsa contingant elementa, & plene commisceantur, ac postmodum desiccentur, scientes quod vnu com-burit aliud & diruit : & vnum confortat aliud, ac docet eum contra ignem præliari, cui residuum humoris totius iterum commisceri oportet, & tunc exaltatur eius rubor. & hoc est quare elementa igne cocta lætantur, & alias vertant naturas, eò quòd non liquidum fit liquidum, quod est caput huius artis, & hoc humidum siccum facere, & sugiens fixum est arcanum. Conuersione autem facta dimittuntur in ignem, donec spissum attenuetur, & rarum tingens fiat. & hoc quidem taliter composita gignunt,& germinat quod queritur, coloribus quoq, incipientibus apparere, prodibut mira-cula, & tandem incipit Tyrius color apparere. O natura cœlestis, naturas tingés: ô illius cœleste naturæ regimen, elementa convertens &

multiplicans compositu, mouens vnicum. Di covobis quod nihil preciosius est naturis illis.

SENTENTIA LXXII.

EMIGANVS: Legendi sunt libri Philoso-phorum: non frustra enim dixerunt: Inspicite lactantem puerum, & non impediatis eum, in eo manet arcanum, ex quo bona operantur Sa pientes. de quo etiam dixerunt: Comburite es, comburite argentum viuum, & comburi-te aurum. Hoc si tenebrosiùs dictum est, dicam clariùs: Comburere, comburere, comburere, non est nisi vnum, scilicet dealbare, & rubeu facere est viuificare. Et vobis dico, quòd definitio huius artis est corporis liquefactio, & animæ à corpore separatio. Insuper dico quod æs nostrum habet animá & corpus sicut homo: oportet ergo dirui corpus, & animam ab eo separari. Proinde dixorunt Philosophi, quod Saturni splendor, dum scandit in aera, non apparet nisi tenebrosus, & Mercurius radijs Solis occurrit: deinde argentum viuum virtute ignea corpus viuisicat & persicit.

SENTENTIA LXXIII.

ATTAMANVS: Scitote, fratres, quod opus nostrum quod quæritis, ex maris sit generatione, quæ post Deum omnia persicit. Accipite ergo lapides marinos veteres, & assate carbonibus, donec albi siant, & extinguite aceto albo: si fuerint vnciæ viginti quatuor, extinguite guite calorem illorú tertia parte aceti. postea coquite in Solem & terram nigram per viginti quatuor dies: opus verò secundum à die men sis Septembris decimo, ad decimum gradum Libræ perficitur. Sed huic operi secundo acetum noliteapponere, sed permittite ipsum decoqui, donec acetum suum totum biberit, & terra sixa siat, vt terra Ægyptiaca. Et scitote quòd opus vnum alio citiùs exsiccatur, aliud tardiùs, & hoc sit ob coquendi diuersitatem.

SENTENTIA LXXIIII.

FLORVS: Coquendi dispositionem complebo, dicoque quod signum prime decoctio-nis est sui ruboris extractio. Rubedinem autem ita accipite. Cum videritis ipsum iam nigrum totum, scitote quod in illius nigredinis ventre albedo occulta est, & tunc oportet albedinem illam extrahi à sua nigredine. In secunda verò decoctione ponatur illa albedo in vase cum suis instrumentis, & coquite leniter donec omnia alba fiant. cumq, albedinem illam superuenientem in vase videritis, certi estote, quod rubor in illa albedine est absconditus: & tunc oportet vos ipfum abstrahere, & tandiu coquere, donec totum fiat rubeum. Et scitote, quòd prima nigredo ex natura Martech fuit, & ex illa nigredine exortus est rubor, qui rubor nigrum emedauit, & pacem inserfugiens & non fugiens copoluit. Fit autem

hoc ita: Res cruciata in corpore mergitur, & vertit ipsam in naturam alterabilem. Et scitote quòd illud sulphur corpus denigrans non potest tangi, nec contractari: sed hic cruciat & tingit. Item scitote, quòd illud sulphur denigras, est id quod non sugienti aperit ianua, & etiam non sugiens in sugiens conuertit. Nonne videtis quòd crucians cum nocumento vel corruptione non cruciat vtilitate & coadunatione. Sciatis etiam pro certo, si eius cruciatus es set noxius vel incoueniens, non compleretur ab eo quousque colores inuariabiles extraheret: & hoc vtiq: Aquam sulphuris nominauimus, qua aquam ad rubeas tincturas aptamus, qua quidem deinceps non denigratur. Elicet poste a non denigret, non sit tamen de nigredine illa tinctura, sed claué esse voltes intimaui.

SENTENTIA LXXV.

MANDINV s dixit: Nisi hoc arcanum habeat, quod ipsum emendet, non prodest vobis quicquam. ob id dixerunt antiqui: Illud quod perficitur, vnum est, & diuerse nature non emendant ipsum: quod verum est: imò sola vna res sibi conuenit, quam quidem parie regere vos oportet. ignorantia enim regiminis sepe errare facit. Nolite ergo pluralitatem dispositionum curare, nec ea que fallentes in suis narrauerunt siguris. Vna enim veritatis natura, quam Naturales vnum nominauerunt, in cuius

in euius ventre occultum inest: quod quidem occultum non videtur nisi à Sapiente. Qui ergo eius scit complexionem extrahere, pariequi regit, ex eo eminet natura, omnes naturas superans: & tunc complebitur sermo, qui scriptus est: videlicet quod Natura naturam continet: & tamen non sunt diuerse nature, sed van, habens naturas in se & res suas, quibus cateris rebus eminet. Proinde benè secit Magister, quod vno orditus est, & vno siniuit: de jude illas vnitates Aquam sulphuream nuncupauit, omnem naturam vincentem.

SENTENTIA LXXVI.

ARCHELAVS: Perbellè descripta est Aqua fulphuris munda. Nisi enim spissa corpora diruantur à natura corpore carente, donec fiant corpora incorporea, & velut spiritus tenuis, non potestis animam illam tenuissimam ac tin gentem extrahere, quæ in intimo ventris occulta est. Et scitote, quòd nisi corpus diruatur, quousque moriatur, & exeo suam abstrahatis animam, quæ est spiritus tingens, nequaquam corpus eo tingere potestis.

SENTENTIA LXXVII.

PHILOTIS: Prima compositio, scilicet corpus Magnesiæ, ex pluribus sit rebus: quamuis vnum quid factæ sunt, & vnum ab antiquis sci licet, Albaræris nuncupatur. Cum autem re-

gitur, decem nominibus nominatur à coloribus nature desumptis, qui in regimine corporis Magnessæ apparét. Oportet igitur vt plum bum in nigredine convertatur, & tunc decem prædicta in auri ferméto apparebunt cum Sericon, quod est compositio, quæ decem nominibus nuncupatur. Sed iis relictis, nihil aliud fignificamus varietate nominum, quam Albar. æris, cò quòd is tingit omne corpus, quod in compositione introiuit. Compositio auté duplex est, vna in humido, altera in sicco: & cum prudenter coquutur, fiunt vnum, & nominatur Bonum plurimorum nominum. Cum verò rubeum fit, auri flos, auri fermentum, colla auri, rubeum sulphur,& auripigmentu. Dum autem crudum permanet, plumbum æris dicitur, virga metalli, & lamina.

SENTENTIA-LXXVIII.

A G M O N: Pro corolario dicam, quòd qui non liquefacit & coagulat, multipliciter errat. Denigrate ergo terra, & separate eius animam & aquam, & postea dealbate, & inuenietis qd quaritis. Dico etiam vobis, quòd qui terram denigrat, & albu igne dissoluit, donec siat sicut gladius denudatus, & qui prius dealbationem eius completam ei animam inducit, totum quabido igne sigit, postquam liquesactum suerit, felix dicimerebitur, & super mundi circulos exaltari,

Hoc

Hoc de lapidis nostri reuelatione, doctrine filiis satis esse non dubitamus, cuius vires corrumpi nequeunt. si ponatur in igne, vis eius augetur, quem si soluere vis, soluetur: si coagulare, coagulabitur. Nemo ipso carere potest, & omnes ipso egent. Cumq, ei plura nomina fint, vno tamen nomine nominatur, & vbi pa-tet, ibi cælatur. Est quoque lapis & non lapis, spiritus & anima & corpus: est albus, volatilis, concauus, pilis carens, quem nemo infrigidatum potest sine offensa tangere lingua : quem si volare facis, volat: & si dixeris ipsum aquam, verum dicis: & si dixeris ipsum no esse aquam, falsum dieis. Non tamen pluralitate nominum decipiaris, sed certum habe, quod vnum quid est, cui nihil alienu infertur. Eius igitur locum inuestiga,& nihil alienu inferas : sed sine multiplicare homines nomina, quæ nisi multipli-carentur, sapientiam nostrá plurimi derideret.

MLLEGORIAE SYPER librum TVRBAE.

N CIPIVNT super librum Turba allegoriæ. & primo de homino. Ac-cipe hominem, tonde eum, & trahe super lapidem, vel laminam, dones

corpus eius moriatur, & pereat spissitudo: se. curus sciens, quod cum suam amiserit spissitu, dine, fiet spirituale, redde sibi postea animam fuam: deinde pone in balneo per 40. dies, vt ficut in vulua sperma moriatur, quod vtique regenerationis naturæ est principium, & surgat creatio, propositumque peragatur. Sume taurum cum carne & sanguine, cornibus pedumque calciametis, & verte eum in aquam, & cum sanguine misce, totumqi trahe, postea assa, donec rubescat: postea verte æs in tincturis de iuijs. Recipe Gallum, crista rubea coronatum, & viuum plumis priua, post pone caput eius in vitreo vase, & ad horam serua. Post conde iterum gallum, & trahe, donec lenificetur, & quousque purificetur, & super marmor extende: deinde cu pennis ab eo remotis, fortissime trahe & tonde: deinde in equorum simo, donec plumas inducat, dimittite. Cumqi eum gallum, velut gallum vociseratem audieritis, scitote rectam semitam vos ambulasse.

Viperam sume, que dicitur de rexa, & priua eam capite & cauda, in his duobo locis liquescit eius venenum, ex quo spiritus procedit. Diuide ergo caput & caudam, vnumquodque per se in vitreo vase repone. Sume residuum corpus, & coque lento igne, quousque caro ab ossibus secernatur. Et postea pone eam super lamina, & tamdiu conde, donec vertatur corpus in spiritum, & auseraturab eo stexibilitas. Non enim potest attenuari lentum: deinde capiti suo iungite, & cú eo terite, donec corpus, quandiu stexibilitas in eo consistit, sicca cor-

pus ·

pus huiusmodiad Solem, velad ignem, vt videas quod inquiris. Hoc itaque completo, scito quod habes corpus corpora perforans, & naturam naturam continétem, & naturam natura lætantem, quæ perfectio Tyriaca Philosophorum dicitur. Est in mari piscis rotundus, ostibus & corticibus carens, & habet in se pinguedinem, mirifiçam virtutem, quæ si lento igne coquatur, donec eius pinguedo & humor prorfus recedit, & postmodum teratur fortisfimè,& quousque lucescat, aqua maris imbuatur: deinde per hebdomadam sepeliatur, & ostea assando candidetur. Cumque fuerit be nè dealbatum,& eius aqua fibi reddita: postea proprio humore imbutus: deinde post humoris imbuitionem, quousque citrinus appareat, assatus, fit collyrium Philosophorum: cuius oculi liniti arcana Philosophorum de facili po tuerút intueri. In maris Luna est spongia plantata, habens sanguinem & sensum, ad modum arboris in mari plantata, & non mouetur à loco suo: quam si regere volueris, habeas tecum falcem, qua seces eam, à longe caueas tibi, ne sanguis indefluat, quoniam venenum est Philosophorum. Cùm ergo spongiam illam ceperis, priua eam sanguine: deinde in vase vitreo eam repone & custodi. Postmodu sume corpus eius, & ablue aqua marina, donec purificetur,& fiat corpus album, carens turbatione. Postea redde sibi sanguinem suum: deindei148

psum fortiter tere, donec sua fortitudine priuetur odore, & siccum penitus fiat. Homines oliuas habent, ex quibus oleum extrahunt, & illud est combustibile. Oleum autem Philosophorum non sic extrahitur. Veruntamen eius natura est combustibilis,& immobilis semper persistit, & est modus faciendi ipsum sic: Oliuas quas habemus mundas & integras accipimus,& terimus eas cum aqua fua: postea deco quimus eas. Deinde ponentes eas in loco humido, dimittemus ibi, donec penè dissoluantur, & donec oleum à suo spisso corpore separetur. Facimus etiam fecem inferius descent dere, aquam in medio consisti: oleum verò superius emanari. Postea separamus aquam, ponentes super laminam candente aquâ suâ im= bibimus, donec flexibilitatem, quæ in co eft, rectissime videamus, & tunc ipsum in humido, equorum fimo sepelimus. Deinde siccamus, & assamus ad Solem, & septies iteramus, vel quousq; ab omni inquinameto mundum & albissimum videatur. Deinde sibi reddimus aquam suam, post assamus, donec ventilando fine quiete perficiatur: hoc est vnguentu Philosophorum, quodabsque pabulo ardet,& n 3 comburitur. Lignorum cineré sumite meum. imbuite ipsum aqua marina, ponentes ipsura in balneo, donec dissoluatur eius nigredo, que vocatur Ethel, sublimate, ponentes ipsum in eucurbita cum alembico vitreo, & feparate h 🕰 morera

morem ab eo : postea cineré dissoluite, & disfolutum capite, & vrina puerorum abluite, vel aqua pluuiali, donec candidus fiat sicut lac. Post Ethel à corpore divissum sumite, & cum corpore diligéter terite, post in vase vitreo pb nite, dimittétes eum in loco tenebroso, donec videatis vas candescere, & veluti Iacinthum lucere. Philosophorum crocus taliter præparatur: Sumatur radix eius cum stipite, postquam fuerit humidus, teratur cum humiditate sua in Sole: & post hoc dimittatur in balneo, donec spiritus eius tingens purus & liquidus emineat, qui totus est colligendus, & corpus residens abluédum est: quoniam quædam flexibilitas & inquinatio consistit intra eam, quæ non nisi laborioso & subtili ingenio euellipotest. Capiatur ergo corpus, & ablua-tur, & ad lentum & tepidum ignis calorem teratur, ad modum corum, qui linum cum cinere & aqua calcis albæ candidum faciunt, dealbetur. Deinde pernoctem vnam dimitte in lo-, co humido: postaqua maris ablutum, roretur paulatim donec plenissimè candidetur, quo candidato, reddatur ei spiritus tingens eius,& fit elixir, omni tempore firmum & perfectum. Corallus est quoddam vegetabile, nascens in mari, radices & ramos habés, & generatur humidus. Vento autem Septentrionali flante, indurescit, & fit corpus rubeum, quod cum vi-det, qui p mare nauigat, secat ipsum sub aquisa

cum verò exit, vertitur in lapidem, cuius color, est rubeus, & aptantur in lapides Indoru quoque: vulgus valdè vtitur eo. Simili quoq; ino-do vtuntur, scilicet corallo nostro Philosophi in arte nostra: sumut enim ipsum, & terunt for titer, & in aqua maris eum per 21. dies imbuüt, & in balneo cum multa humiditate, donec spi ritus eius tingens emineat, dimittunt: & hunc spiritum sumentes in vitreo vase reponunt, & dimittunt fecem quasi mortuam: & tamé nec albam, nec rubeam. Postea ponút in sphæram eam, quam cribrum vocamus. Deinde cum aqua maris tepida imbuunt, & hoc septies iteratum, abluendo & sublimado, donec formam falis candidissimi recipiat: quo facto, reddunt ei spiritum tingente. Et deinde ponunt ipsum in loco humido, donec rubescat, & fiat eius spermale. & de hoc ponunt Philosophi super vitrum, & facit ipsum infrangibile. Et cum ponitur super argentum, vertit ipsum in aurum obrizon. Lapidem, qui dicitur Borites, sumut Philosophi, qui coloris Indici & varij similiter esse dicitur terunt ipsum, & aqua maris im-buunt: postea ponunt ipsum in vase vitreo, & permittunt eum per dies plurimos in humido loco, donec sulphur, quód in eo latet, exeat, & hîc ipsum colligunt, & in vitreo vase reponüt: corpus verò, quod quasi fuscum remanet in a-qua salis distillati abluunt, post in calido Sole tempore æstiuo dimittunt, & hoc toties iteratum

tum, donec ad instar marmoris albi coruscet. Postea ponunt in Athanor, & ibi desiccant. Postea reddunt ei sulphur, quod ab ipso suerat extractum, & teritur in eo, quousque vertitur in lapidem, & ita completur Elixir in perpetuum huius vitæ valiturum. Tinctores habent herbam, qua vtuntur in lana tingenda, fumentes tantummodo tincturam & lignum relinquentes. Similiter habemus nos in arte nostra, ponimus terentes & cribrantes ipsum, & vrina puerorum frequenter imbuentes, donec lentescat: & ita erit tinctura eius, ab eo postea ponimus eum in fimo equino, quousque purificetur eius tinctura, & supra corpus appareat. Quam recipientes in vase vitreo ponimus: corpus verò ipsius cum proprio humore terentes, & in loco humido ponentes abluere non cessamus, donec candore niueo induatur. Postea iungimus ipsum tincturæ suæ purificatæ, quam ab eo abstraximus, & in calido Sole ex ea ipsum imbuimus,& ita reci-pitvirtutem mirificam. Et hæc est descri-

ptio, quam figuratiue narrarunt antiqui in profis

k

146

ENIGMA EX VISIONE ARISLEI PHL LOSOPHI, ET ALLEGOrys Sapientum.

AENIGMA 1.

ONGREGATIS denuo Philosophic fophorum discipulis quibusdam studiosioribus, Pythagoras, quorum su perior Arisleus Abladi filius, dein-

de Paris Belchioti filius, Armenius Archiæfilius, Meditantalus, Phalisæus, Echamistus & Parmenides, & Eximelias Admiri filius, Auer ca quæsiuit ex Arisleo, possetne dicendo essicere, vt exemplo aut parabola liceret inuestigatoribus artis, ex arbore illa immortali, fructus, quam Philosophorum discipuli predicti, cæterique in Turba descripserant, colligere: Et ille lubenter quidem dicam, vti potero, fed non forte satisfacturus voluntati tuæ. Kursusá: Pythagoras: Dic igitur quam apte poteris. Ét ille:vidi me & quosdam ex Turba equitantes ad maris littora, & ecce habitatores ma ris secuminuicem concubantes, & nihil eis gi gnebatur: & arbores plantantes, non tamen fructificantes: & seminantes nec quicquam nasci. Et dixi: Quid vobis: Nunquid quamuis multi sitis, nemo Philosophus est, qui vos doceat? & dixerunt illi: Quid est Philosophus?

Enigmata Philosoph. 147

ditille: Qui res nouit. & illi: Quid prodest eius scientia: & ego: Si in vobis Philosophus esset, filij vestri multiplicarentur, & nascerentur vobisarbores, & non morerentur, & fructus non extinguerentur, & essetis reges, omnes inimicos vestros superantes. Euntes illi, significauerunt hæc domino suo Regi marino. Cumás ab illo vocati essemus, muneraque postularet, respondebamus: Munera nos occulta portare, generandi scilicet artem, & arbores plantandi,& seminandi,ex quibus arboribus & fru ctibus qui comedet, non esuriet vnquam. Et ille:Maximum munus, si hoc reuera misit magifter vester. Dicite ergo, quid habetis: & ego: Domine quamuis rex sis, male tamen imperas & regis: masculos namque masculis coniunxisti,sciens quòd masculi non gignüt. Generatio enim ex mare & fœmina est coniunetis, veraq; fit generatio, si natura naturæ, mas sculus fæmellæ, conueniens conuenienti, aptumá, apto commiscetur. Et ille: Filium quidem & filiá habeo, proptereaq; rex sum meorum subditorum, quoniam illi horum nihil ha bent: ego tamen filium & filiam meo in cerebro gestaui. Et ego: Duc ad nos filium tuum Thabritium. Quo audito, postulaui & sororem eius Beyam nobis adducendam. Rexait: Cur Beyam vultis: Et ego: Quia generatio no sitabsque ea, & quamuis soror sit fratris, & fœmina; tamen emendat iplum, eò quod ex iple

est. Producta autem coram Beya, ecce puella candida, tenera & fuauis. Conjungentibus autem nobis Thabritim & Beyam, En ait rex: nunquid vir duxit vxorem suam? Et ego: sic pater noster Adam jussit filios suos, & tu si in hoc acquiesces, ô Rex, beatus eris, & generabunttibi reges ac reginas, nepotes & neptes plurimos: & filius tuus Thabritis, & foror eius Beya lucrabuntur tibi,& mortui fi fuerint, reuiuiscent. Acquiescente autem Rege, & fratre cum sorore concubante, ecce confestim mortuus est Thabritis. Quare rex,me & vos vituperans, in domo vitrea incarcerauit, supra quá domum aliam ædificauit, supra quam etiam aliam, & in tribus domibus captifuimus. Tunc dixi Regi: Ex qua causa festinans, pœnam nobis intulisti : Trade nobis saltem denuò filiam tuam, fortè redditura est vitam filio tuo Thabriti. Et ille: Nunquid vultis meam amplius interficere filiam ? Êt ego: Noli festinare Rex, & cruciatus nobis inferre: sustine aliquantulum, & tuam nobis trade filiam , & paulò pòft habebis & filium & filia denuò viuentes. Tradita autem illa, masit nobiscum in carcere 80. diebus, & mansimus in tenebris vndarum, & intenfo æstatis calore, ac maris perturbatione, cuiusmodi nunquam accidit nobis. Nos igitur fessi, vidimus te magistrum in somnis, & petiuinus, vt nobis subsidium ferres, & mittens discipulum tuum Harforetum, qui nutrimenti

menti author est. Eo autem concesso, gauisi su mus, ad Regem dicentes: Quòd filius tuus viuit, qui morti fuerat deputatus.

MENIGMA II.

De Lapide.

Est in marinostro pisciculus rotundus, ossibus & corticib:carens, & habet in se pinguedinem, mirisicam si, virtutem: qui silenti igne
coctus, donec eius humor pinguedo si prorsus rodatur & absumatur: postea fortissim è teri debet, & aqua maris imbui, quousque lentescat: deinde per hebdomadam sepeliri: deinde
assari, donec candescat. Cum si, candeat, & satis albescat, & eius aqua sibi reddita, & postea
humore suo proprio imbutus: & demum post
humoris imbibitionem quous citrinus appareat, assaris collyrium Philosophorum:
cuius liquore oculi liniti, arcana Philosophorum facile possum videri intelligi si.

MENIGMA III.

Radix est, quæ tum stipite suo viridi seu suc coso teratur, & sua humiditate propria ad Solem: postea mittantur ad balneum, sauentur que donec spiritus eius, siue radicis sal, & slotio purus, siquidus, & veluti tingens appareat, qui colligendus est totus, & corpus siue seces atræ, squamæue residentes, in balneo penitus abluendæ. Quoniam sluxibile quid & inqui-

natum consistit in eis, quod nisi laborioso ingenio & subtili euelli non possunt. Capiatur ergo corpus, & abluatur, & ad tepidum igniscalorem teratur, & aqua maris roretur paulatim, donec plenissime candidetur, quo candidato, reddetur ei spiritus eius siue lotio, & sit Elixir successu temporis sirmum & perfectu. Sublimatur etiam hæc radix per retortam infrigidam,& mercuriascit.

AENIGMA IIII.

Viperam sume, & priua eam capite & cauda: in his enim duobus locis quiescit eius venenum, ex quo procedit. Diuide ergo caput, & caudam, vnumquodq; per se in vitreo vase repone. Sume residuum corporis, & coque lento igne, quousque caro ab ossibus secernatur. Et postea pone super laminam, & taindiu coque, donec vertatur corpus in spiritum, & auseraturab eo sluxibilitas. Non enim potest attenuari quod lentum est. Deinde capiti suo iungito, & cum eo tere tamdiu, quamdiu sluxibilitas in eo consistit. Sicca corpus huiusmodi ad Solem vel ad ignem, vtvideas quod inquiris. Hoc itaque completo, scitto quòd habes corpus corpora persorans, & naturam, na

turam continentem, quæ compositio Theriaca Philosophorum

dicitur.

AEN 13

AENIGMA V. Mercurius de se loquitur.

Mater me genuit, & per me gignitur ipla: dominabatur denuo mihi: de cætero autem dominabor illi: quia persecutor matris meæ factus sum: Ipsa tamen me vt pia nunc fouet, & nutrit filium sum quem genuit, donec ad statum veniet persectum. Ponas ergo me in humido igne, conterere donec sinis operis inducatur. Deinde cum opus persectum est, me ad rubedinem sorti igne agito. Quia me caliditatis humor augmentat, & siccitatis consum ptio necat.

AENIGMA VI.

Super matrem prægnantem seruum rubicundumæqualiter conde: Matrem mortisica, manus eius & pedes abscindens: seruum ipsum balnea, & desponsahos ambo in linteo vitreo, quod Sera dicitur, & desuper pone Thonar: & obstrue bene cum luto Sapientiæ. Et tunc accipe vitrum cum sponso & sponsa, & proijce eos in fornace, & facassare per tres dies, & tunc erunt duo in carne vna. Demum accipe illum album hominem de vase, & mole eum per molendinum, & adde sibi clauem artis cum aquila, & iterum tere cum oleo oliuæ tamdiu, donec siccetur. Hoc sacter, & habes persectionis extremum.

AENIGMA VII.

Colligatur vaporis terrei primordialis quatitas duodenaria, omni abstracta terreitate inordinata, lotione decibili, menstruosaq; infectione præcisa. Addatur germinis fructificandi granum folitarium, in die desposationis serie alteratione exponendum aluo Philosophico inducatur, folubili amplexu maturandum impregnantia hac decibili, nec fortiatur, quin minimis vnione fructiculis deducatur primæua, vt vaporis dispositio vtriusque connexionis liquorosa elucescat probabili. Tractetur experientia circumspectabili, quòd filiolis congruit disciplinæ. Talis inquain vapor vn-Etuosus, primum Philosophorum Hyle indiuisibile, à quo deducuntur trine facieru qualitates proportionabiles, quas scindere nequaquam iubetur. Aluo quoq; effuso, alchymico phæbo collocetur maturosè Hyle, vt nobile vitalitate destituatur, infima dimensionalis existentia eliciatur, per mortalitatis transmutabilis fore apparentiam. Nihil splendeat nisi vnum, viro lethali feruida passione prostratum in fauillarum hypostasin confricabilem. Sciatur itaque gradus plantatæ arboris primulus, ordine sub eodem frigido, aquoso, terreo, quo tractatu rursus fortem in alueolum adoptatur elemento combusto mancipetur, sagaci rega-tur ingenio, vsq. plena luceat digestionis pu-ritas, candidatus in sulmine. Hoc siquidé pro-, digium

digium pariterque signum, prodit lapilli digestibilis fore complementum. Iubetur fieri motu medietate manualis confusionis porphyrio sedule, quousq, totaliter præcurrat, vt est prætaxatum. Notate erudiri hoc seculo alueolo, folog, phæbi regimine, tincturam candentem & rubentem, qué sunt perpendenda in corpore prætaxato, digestione accepta, in candoris. nitore seu igneo prosternatur denuò, saxo copaginetur, paucissimas in particulas, motu tre mebundo, vt vniantur rigatione, partim vniuori, Irroratio triplicanda, vel quòd videatur fore necessarium, lacte naturali 200 ponderis sub quantitate. Hoc per regimen, vnius phæbo prostratus mortifero cernitur & morte acerrima suscitari. Gratularis igitur Regi vitam tui ministrati incorruptibile. Quoniam quo: tiens interitu concernitur, totiens vita essentiali post relucescat, quousq; medicinalis perfectus, omnem indebite sanus, sine corruptionesubiacens, incolumitatem restaurat. Hocenim exigitur secundum vnctuositatem nostri sulphuris oleaginam, fluxibilissimam, in suæ sedulærei substantiæmundatione, sic fructus colligitur innumerabilis iuxta discretion gra dum. Cautela verò concernatur, cum serpens noster conspicitur prægnas, ne ictum tum pereat maturitas, in nidum dum reponitur, calidum nutritiuu cum virtute exficcationis porrigatur, immensa susceptibili custodiatur, ne

alimento supersiuo caudam propriam deglutiat, corrumpendo. Quoniam sub consideratione expedit intentio finalis indagati cu mun dationis modo. Intentio Philosophorum inuariabilis vno ex ore resonet, vim consistere totalem humestatione inalternata, cum terreitate subsequenda: & sic finis.

IN TVRBAM PHI-LOSOPHORVM EXER-

In quibus occulta quadam, & ad artem facientia explicantur.

DEFINITIO LAPIDIS, ET quibus initijs constet.

EXERCITATIO I

RACTATVRI de Lapide Philosophorum, videndu in primis, quibus initijs, quibusue elemen tis constet Lapis Philosophoru. Consideratione itaque Philoso-

phorum omnium, Mercurius pater est omnium metallorum. Lapis autem Philosophicus est materia metallica, conuertens substantias & formas metallorum imperfectorum. Hancautem couersionem non sieri nisi per suum simile.iam

le, iam dudum ab omnibus Philosophis est conclamatum. Necesse igitur est, Lapidem Philosophorum ex metallica materia gigni. Ex qua autem metallica specie generetur, id fonant omnes Philosophi, præsertim in hoclibello, dicétes: In Mercurio esse omne id quod à Sapientibus quæritur. Qua ratione enime-ius substantia aut forma illa corporibus ad-iungitur, talem suscipit substantiam & formam: & sicuti à corporibus tingitur, sic & tingit: & sicut caro generatur ex sanguine coa-gulato, ita & Sol generatur ex Mercurio coagulato: & sicut sanguis est origo carnis, ita & Mercurius est origo Solis: & sicut sanguis est in carne, ita etiam Mercurius est in lapide Solis: quia iple Mercurius congelatus est in lapidem Solis, & sic Mercurius est Sol, & eius Sol est Mercurius. Et oinnia corpora metallica funt Mercurius, tàm pura quâm impura, quia exeo generata funt. Et vt Mercurius est principium omnium metallorum, ita & Sol est finis ac vltimum metallorum, & omnia metalla munda & immunda sunt intus Sol, Luna & Mercurius: sed vnus est verus Sol, qui abstra-

hiturab illis: de quo in hoc libro copiosè.

156 EXERCITAT.

DE CALIDO NATYRALI.

EXERCITATIO II.

EXIMIDIVS.

Alidum naturale describitur, quod in omnibus rebus creatis, præsertim mineralibus inest: eo enim indigent Philosophi: quia hoc calidum naturæ motum virtute caloris ignis, digerit materiam eorum ad formam & speciem debitam. Quam ob causam quidam dixerunt, Lapidem Philosophorum esse materia puram, quæ est natura auri, continentem in se calorem, qui dat incrementum, & sua vi & potentia habeat crescere & multiplicari in sua specie, sicut res aliæ omnes.

DEPRIMA MATERIA MEtallorum, & quomodo ex seminali procreatione generentur metalla.

EXERCITATIO III.

ANAXAGORAS, Prihago: RAS, Locystos.

PRimò omniú Deus sublimis creauit quatuor numero simplicia, quæ sunt quatuor elementa eiusdem essentiæ, id est, materiæ, diuersarum tamen sormarú, hoc est, qualitatum tatum simplicium, quæ ad inuicem conuertun tur. Primum horum fuitaervt medium tempe ramétum, in quo fuit siccus ignis insensibilis, & huius ignis spissum in aere resedit. Aeris verò spissum, & quod ex ignis & aëris spisso coadunatum fuit, în terra quieuit. In conuersione verò aqua conuersa est in terram, & facta est terra, aqua, quæ vocatur Sulphur, & hoc mediante aere. Terra conuería est in aquam, & facta est aqua terra, quæ vocatur Mercurius, & hoc mediante igne. Itaque ex Mercurio & Śul phure sex efficiuntur naturæ minerales, distin ctæ à Natura, scilicet,

Iouialis. Martialis. Venerea.

Saturnina. 7 Hæ sunt immundæ siue leprosæ: quia principia eorum scilicet Sulphur & Mercurius funt immunda.

Solaris, Hæduæmundæsunt: quia ex Sul-Lunaris, J phure & J mundo natæ sunt.

Et hæ quidem naturæ conueniunt in sua radice, quæ est minera metallorum, sed ex accidente distincta sunt.

Septima natura accedit, scilicet, Mercurias lis, quæ estaliarum naturarum, id est, materia communis. Hæc natura Mercurialis composita est ex duabus naturis primis simplicibus, scilicet elementaribus, immediaté scilicet natura aquæ, & natura terræ. In ista enim commistione terra convertitur in aquam mediate

igne. Non quod terra fiat aqua, sed ita quod ter ra mediante sua siccitate per operationem caloris ignis, facit constare humiditatem aquæ cum sua frigiditate, ita quôd adhuc obseruatur natura aquæ, quæ est fluxibilitas secudum vnam partem,& amittit aliam partem, quæ est humectatio, & ideo redditur aqua sicca, quæ fluit & non madefacit. Quod autem compo-natur ex terra per operationem ignis, patet: nam per excessium calidum convertitur tota fubstantia Mercurij in terram rubeam. Vnumquodque enim resoluitur in id ex quo est, & in se terminatur proprie: quia cum hoc quod fluit conglebatur. Quod autem sit exaqua, patet: quia fluit, & non terminatur termino proprio, sed alieno resistente: fluxibilitas enim ex natura aquæ est. Natura autem mercurialis ชีวง est materia communis ad omnia metalla: habet enim se sicut semen in vegetabilibus, & sperma in animalibus. Nam ex semine in plantis & vegetabilibus, & ex spermate in anima-libus multiplicantur indiuidua, conservantia speciem vniuscuiusq; generis. Et sicut in ve-getabilibus & in plantis est vis quædam ger-minatiua, producens ex succosstate terræ saliuam quandam nutrimentalem, per virtutes quatuor naturales, quæ succositas secundum varietatem digestionis, secundum suas partes transit, quædam in substantiam plantæ, quædamin substátiam foliorum, quædam in sub-

Rantiam fructuum: in quibus colistit vis quædam seminalis specifica, transinutas reliquum nutrimenti fructuum in semen, quæ est natura procreatrix indiuiduorum, & in vegetabilibus stat loco spermatis, sicut in animalibus est sperma. Sed in his tribus Mercurialibus naturis magna est diuersitas. Nam in animalium ge nere nonfit generatio, nisi ex Mercurio spermatico duarum naturarum, masculini & fœmi nini, cùm ambo concurrunt in coitum, & per coitum commiscentur, & in vas naturæ proijciuntur, scilicet, in matricem. Ista autem duo spermata non sufficerent, nisi vegetarentur ex proximiori materia conuenienti cum eorum natura, & talis materia est sanguis menstruus. Nam ex sanguine ista duo spermata generata funt,&in processu temporis secundum diversitatem temporum producit ex his spermatis bus corpus humanum, quod primo vegetatur, sed cum vegetabili depascitur. postquam bene organisatum est corpus, introducituranima sensibilis, & ex vnaquaque specie produ citur cum suo compari individuum eiusdem speciei, sicut ex homine generatur homo, exasino cum asino asinus generatur: similiter ex plantis & metallis, quauis aliter & aliter. Nam ex plantis duæ funt viæ generationis, vna per seminationem, alia est per platationem, id est, insertionem surculorum plantæ in plantam e-quidem vel alterius speciei. Cum ergo talis

furculus inradicatur in stirpem, producit fructum secundum naturam stirpis. Non sic autem in animalibus, quæ solum siunt per seminis propagationem: neque etiam in mineralibus, que etiam sumunt procreationem individuorum ex duobus spermatibus mineralibus, secundum vtrasque naturas masculi & seminæ. Modus autem, qualiter ex seminali procreatione generentum metalla occultarus est à creatione generentur metalla, occultatus est à Philosophis. Sed secundum similitudinem ge nerationis animalium, manifestum est, & prænerationis animalium, manifestum est, & præcipuè secudum naturam humanæ generationis, metallorum generationem sieri ex Mercurijs. Nam sicut homo generat homine & Solisic metallum generat metallum, & calor temperatus loco Solis in artificiali generatione. Nam homo ex se solo non generat hominem, sed cum suo compari. Compar autem hominis est homo: sic copar metalli est metallum. Sed quia generatio est motus, & in omni motu est agens & patiens: ideò in generatione hominis concurrunt duo scilicer agens quod est minis concurrunt duo, scilicer, agens quod est masculus, & patiens quod est fœmina. In generatione hominis ista duo principia, scilicet actiuum masculinum, & passiuum semininum non concurrunt secudum integram suam substantijs elicitur masculinum semininum substantijs elicitur masculinum substantijum substantijum substantijum substantijum substantijum substantijum substantijum substantijum substantijum su teria seminalis, quæ est sperma. Nam vt mari-tus procreat ex vxore sua prolem, non opor-tet vt corpus mariti totum conuertatur in sper mā,8

ma, & postea commisceantur, sed ex corpore mariti elicitur sperma masculinum, & ex corpore vxoris elicitur sperma fæmininum, & ista duo spermata inter coitus copulam commiscentur, & projeciuntur in agrum naturæ, hoc est in matricem mulieris: & sic ex virtute intrinseca duorum spermatů, quæ dicitur vis formatiua, & calore continentis, scil.matricis, formatur corpus humanu, quod nutritur sanguine méstruo: sic similiter in generatione artificiali metallorum fit, quod ex Mercurio masculino, & Mercurio foemining simul mixtis, & in agrum naturæ proiectis, & per Mercuriu méstrualem vegetatis, generatur proles similis parentibus. Non autem quod totum corpus metallicum aliquo artificio conuertatur in Mercurium masculinum & fœmininum, & postea coniungatur & fermentetur, & procreetur corpus solare vel lunare. Sed aliter est. Nam ex corpore metallico masculino elicitur masculinus, & ex corpore metallico sœmineo elicitur Mercurius fæmineus, & isti duo mercurij simul secudum debitam proportionem coniuncti, & cum Mercurio mestruali etiam, secundum proportionem debitam copu latis, & in agrum naturæ positis: túc ex virtute illorum duorum sperinatum, cum vegetatione Mercurij menstrualis, debito & temperato calore rectis, generatur infans secudum naturam parentum masculinus aut semininus.

162 EXERCITAT.

DE PRIMO ELEMENTO Lapidis, quodest terra.

EXERCITATIO IIII. PTTHAGORAS.

N hoc conueniunt omnes Philosophi vno ore, vt eligatur purissima & subtilissima terrea fubstantia, rubea vel alba, cum qua coniungatur Mercurius rubeus vel albus per minima, & figatur donec vnum fiant & inleparabilia. Hæcautem terrea, vel est Lunæ, vel Solis, vel alicuius imperfecti corporis, vel solius Mercurij.De Luna & Sole ego:de Venere Arnoldus Villanouanus: de Mercurio Geber Arabs, sentiunt: Etrursus si de Lunavel Sole sit sentiédum, in dubio forte erit, an terra eorum fit cruda, an fint feces ex fulphure relictæ: fed arbitrandum est, terram esse ex crudis vel Lunæ, vel Solis, imo ex folo Sole. Sed non est vituperanda mens Arnoldi, nititur enim ea ex ratione: quia omnis tinctura debet habere ingredientem lapidem, ex eoque constare quem vult tingere. Si igitur volueris tingere lapide tuo Venerem, necesse erit & terram ex Venere recepisse. Hæc terra fit per calcinationem, & convertitur in cinerem, & cinis per sublimationem convertitur in quintam essentiam, & quinta essentia per solutionem convertitur in aquam, & aqua per coagulationem convertitur

titur in lapidem, in quo initium est magisteris; ab eo enim rursus extrahitur aqua, & terra mineralis: quæ cum calcinata & dealbata est, admittit denuo vaporem suum, & eum sigitac vait vnione inseparabili, quod in vniuersum facit depuratio vel sublimatio, quam subsequitur fermentum & nutritio.

DE DIMISSIONE AQVAE

Exercitatio V.

ARISTENES.

To c omnium maxime hic animaduertendum est, quod neque aqua maris sim
plex, sola, neque æs ipsum solumaliquid
pro Lapide Philosophoru facere possunt, vel
ipsum Lapidem Philosophicum constituere:
neque lapis ipse, siue Elixir, vel sola simplici aqua, vel solo ære constare possunt, sed vtrumque, id est, aquam simplicem, & ipsum æs coniungi oportere. Priusquam verò coniungas siue commisceas hæc ambo, ipsum æs scilicet,
& aquam, vide vt vtrumque nec crudum, neqin restificatum: sed vt aqua ipsa aliquoties destillata, & tandem in statum suum & descensum restituta, ipsumque æs combustum, candidum & syncerum omnino sactum sit. His
enim ita præparatis, ad Elixir procedi potest.

Cum enim æs ipsum syncerum non esset, terram, que inde elicitur, crudam & insynceram, imò fortè nullam gigni certum soret. Ita & aqua, si ipsa muda & destillata non soret, terram ipsam lauare & abluere nequiret. Sordidum enim & atrum, non sordido vel atro: sed puro, claro & mundo dealbatur. Mundificatis igitur vtrisque, tum æs ipsum in laminas tenuissimas productum discerptumque, cum aqua commisceatur.

DE CONVERSIONE NATVrarum & commixtione.

EXERCITATIO VI PARMENIDES.

OD v s artis ad inuicem convertentis fic habet. Primo folue Lapidé in suum Mercurium. Lapidem dicunt authores metallicum, ablue, reduc, sige & incera. Solue scilicet grossum in simplum, ablue obscurum in lucidum, reduc humidum in siccum, sige vo latiuum in corpus suum. Soluere est dividere & corrumpere, ac materiam primam facere. Abluere est inhumare, distillare & calcinare. Reducere est impinguare, incerare, & subtiliare. Figere est desponsare, resoluere & coagulare. Per primum natura operatur interius: per secundum exterius: per tectum superius: per quartum inferius. Sed moderni sinem perturbant

bant operis: quia cum laborare desistunt, tum incipere potius iam primum deberent. Sed vnus soluendo soluens & coagulans, alter soluens & figens, alter turbat medium, alter finem:ita hæsitant in arte,vt stulti. In summa dico, eos non facere tincturam vnius numi,nisi omnia debitè digesta suerint in naturarum conversione, ita vt principiò convertatur grof fum in gracile, id est, corpus in aquam: deinde aqua in corpus fiue terram: deinde addas, imo indas animam: quod fiet fi animam cum aqua, id est, spiritum corpori addideris: demum nu-trias tale animatum corpus lacte suo, id est, a-qua sua, ex qua concreatum est opus, siue in-ceptum à principio. De commissione autem docetur, vt proportio ita sese ad inuicem habeat, vt fint aquætres partes ad vnam plumbi, vel melius duæ æris ad feptem veneni, vt Zenon postea dicit. Quidam vt ij qui in aqua septies distillata & reuiuificata, soluunt, duas aquæ ad vnam partem plumbi proportione sesquialtera ducti, soluendo commiscent: artificiosè autem optime que commixtis his duobus, & bene coaptatis, curato vt aqua fiat me-tallica, & tune illam ipsam aquam in suo vase vitreo componito, inditoque & ad dies quadraginta putrefactionis, hoc est, primi gra-

dus ignis coquito, donec ipsum plumbum liquestat & pu-

trescat.

DE CONIVGIO SOlis & Luna.

EXERCITATIO VII.

ZIMON.

Ic Philosophus videtur annuere, vt v-Htrumque corpus perfectum ad compo-fitionem Elixiris fumatur, fiue ille fit futurus albus, fiue citrinus. Ratio, quia nullum absque altero facilè fluit. Finis autem omnis totius secreti Alchimistici est, vt Elixir statim fluat ante fugam scilicet Mercurij. Sed nullos lego authores, vel perpaucos, qui hoc sua-deant, vel dicant quando applicanda sint hæc vtraque corpora, Solis scilicet & Lunæ: num in initio scilicet operis, vt puta in solutione, an in fine, nempe in fermentatione. Videat igitur qui volet, quid faciendum eligendum-que sit. Modus hic mihi non admodum pla-cet. Quia si ita sieret, oporteret Elixir, neque album, neque citrinum, sed promiscui coloris futurum. Id tamen fieri potest, vt sit hæc sen-tentia ita interpretanda, nempe: Cum Elixirium sit ad rubeum futurum, vt primo suma-tur Lunæ limatura, & soluatur cum Mercurio, & ex illis coniunctis colligatur terra sine substantia Elixirij. Deinde per omnes partes procedatur, per hæc duo, scil. per Mercurium & Lunam, donec ad fermentationem veniatur,

vbi Solis solum fermétum accipiatur, non addito etiam de Luna aliquo. Quamuis Senior Philosophus putet oportere tria lumina des sposarin commistione operis, siue aquarum, Solem scil. Lunam & serpentem, & horum alterum esse fratrem, alterum fororem serpentis, perquos indurari posse serpentem, & retineri ait. At errat meo iudicio. Satis enim est serpentem serere in sororem suam. Causa erroris est: quia Sol no terrificatur propter perfectionem sua, vt ego arbitror. Quod si simili modo purificaretur, tunc nihil obstaret: quia & Lunæ & Serpenti coniungeretur.

QVOD ARTIS FVNDAMENtum unum quid sit, & Lapis unus.

Exercitatio viii.

SCITES.

VLTI longis disputationibus Lapidem vel diuersis, vel duabus, vel vna tantum re constare, diuersis nominib. contendunt. Sed hic Philosophus & Bonellus instra, totum opus & substantiam totius operis, nihil aliud esse diuent, quam aquam: & regimen eius in nullo est alio quam in aqua. Et verè vna res est, in qua omnia insunt, & est sulphur Philosophorum, est aqua, est ani-

ma, oleum, Mercurius, & Sol, ignis natura, a quila, lachryma, primum Hyle Sapientum, ma teria prima corporis perfectiste qualicunq; no mine Philosophi lapide suum nominauerunt, hanc vnam rein, hoc est, aquain illam, semper putant & significant, ex qua omnia, & in qua omnia: quæ omnia regit, in qua erratur, & in qua error ipse corrigitur. Aquam autem dico Philosophicam, non vulgi aquam, sed aquam Mercurialem, siue simplicem, siue copositam: vtraque enim est aqua Philosophica, quamuis alius sit Mercurius vulgi, & Mercurius Philofophorum. Illa enim simplex est mera, hæc ex duabus rebus composita est, ex ære scilicet no stro, & aqua simplici. Compositæ autem hæ duæ aquæ Mercurium Philosophoru faciunt. Quapropter credendum est, substantiam vel materiain ipsam primam ex composita esse aqua. Componunt autem quidam tribus, quidam duabus speciebus tantum: mihi satis sunt species duz, id est, masculus & sœmina, aut fra ter & foror. Aquam autem simplicem alias vocant Venenum, Argentum viuum, Cambar, Aquam permanentem, Gumma, Acetum, Vrinam, Aquam maris, Draconem, Serpentem. Secudum autom sensum huius Philosophi ad perfectionem sic procedas: Contere lapidem in puluerem subtilem valde (hoc est, contere se igne, non manibus) & in aceto clariss. cœlestino pone, & statim soluitur in aquam Philosophicam,

sophicam, & quali fontaneam. & si ita totaliter fuerit solutus, tunc distilla materia, distillatio, nem coagula temperato calore, & vltimò calcina, sc. post coagulationem eius per modum suum, & in quarta solutione tingit. Et hæc nostra solutio est secundu naturam: sed illud perpetuò habeatur in memoria: Nullam extraneá rem recipi à Lapide Philosophico, neque extraneum quippiá in Lapide Philosophico ingredi. Quapropter videat qui volet, ne deci-piatur hic in nomine aceti. Vna enim res, v. nius generis & naturæ, nihil alienum admittit:& verissimum est, vnam rem esse,& ex vno fieri. Quia quando Mercurius præparaturin aquam Benedictá, tunc iple habet potestatem. dissoluendi corpus perfectum in Mercurium perartificiti,& ita totum compositum est Mer: curius, yna feil res ex qua lapis fit, & in illa vnica re scil. Mercurio, seu lapide, sunt quatuor: corpus scil. & anima, spiritus & tinctura, etiam terra, aqua, aer, ignis, fermentum, oleum.

DE SOLVTIONE ET DIVIfione Elementorum.

Exercitatio ix.

ZENON.

IN Alchymico opere oportet primo omniti lapidem, idest, corpus, animam & spiritum,

plane mortificare & exhaurire, cum nihil fructum in hac arte faciat, nisi prius mortificatum sit. Sed mortificati separatio elemento. rum fit, & monstratur cuiuslibet elementi effectus: Ergo si vis Elixir facere, opus erit pri-mò lapidem ipsum omnino soluas in sua elementa, quod per anni partes nobis significatur: Deinde ipsa Elementa per ignem, mediante Mercurio coniugas, quod est maximum arcanum, & sic magisterium est completum, omneque artificium in soluendo & coniungendo fitum est. Hæautem solutiones vel separationes fiunt mediante Mercurio: ipse enim primò foluit corpus & facit separationes, quæ rursus coniunguntur per fermentum & Mercurium. Verum hic sedulo est animaduertendum, Mercurium vocari in initio operis, Aquam: deinde apparente nigredine, Terram: deinde eo sublimato, Aerem: deinde rubificato eo (debet autem aer per se coqui do-nec rubeat) ignis: deinde sublimatus cu corpore luminari aliquo, fermentum : deinde fo-lus additus toti & compositæ materiæ, spiritus: & sic terra cum aqua, aëre & igne corpus est, sermentum, anima, vltima irrigatio, solius Mercuris spiritus. Sic patet ergo quòd Lapis constat quatuor elementis, scilicet, aqua, aëre, igne, & terra. Namin Lapide sunt anima, corpus & spiritus, & tamen vnus Lapis, yt suprà dictum est, que soluere oportet, & rurius coa gulare.

gulare. Sub solutione omit soperationes coprehenduntur vsque ad albificationem lapidis: post albificationem coquitur iterum, & sit lapis rursus dum coagulatur: deinde iterum soluitur, habito fermento: & solutio illa iteratur, donec suat lapis vt cera.

DE SOLVTIONE CORPOrum in aquam, de Gumma & divisione aqua.

EXERCITATIO X.

ratur: oportet ergo in principio omnem rem in aquam soluere. Non enim credibile est aliquam rem posse conuerti de sua natura in aliam, quin priùs reducatur ad eam ma teriam, de qua sacta est à principio: quod si factum est, credo eam traduci posse ad quamcun que naturam volueris. Quoniam omnes res creatæ sunt exaqua: ergo necessarium est eam rem conuerti in aquam. Ac proinde concluditur, quod omnes spiritus couerti debent in aquam antequá sublimentur. Mercurius enim quando soluitur in aquam, tunc deponit secs suas, & frigiditas ipsius vertitur in calorem, & humidu eius in siccu, & calor eius in sublimatione augetur, & subtilitas ac tinctura: quia à

vitriolo accipit cal rem & tincturam. Iuxta hanc verò doctrinam videri potest, Lapidem Philosophorum componi posse ex Mercurio purgato, soluto, sublimato, & in limpham reso luto. Item ex alio Mercurio, non quidem vulgari, sed ex eo, qui ex vulgari illo extrahitur, qui abstractus, Quinta essentia vocatur: quæ duo, sc. Quinta essentia & Limpha antè dicta, coniungi oportere credendum est. Imò ipsa Quinta essentia cum Limphato Mercurio ita miscenda successive, donec per vices quinta essentia duas partes eius limphæ ebiberit: deinde etiam vítimò ad iungendum corpus attenuatum. Hoc est sulphur ipsum de quo inferiùs dicetur: vel fixatur fulphur 💆 & additur sulphur alicuius luminaris, & coniunguntur hæc duo in limpha Mercurij,& sic coquuntur per vices rorando. Vel si hæc doctrina non pla cet, fiat secudum doctrinam Philosophorum, primo sulphur Philosophicum, & aqua Philo-Tophica, quæ & permanés dicitur. Et hæc duo simul concurrant, hocest, adunentur ad similitudinem naturæ, quæ exargento viuo, quod aqua vocatur, & sulphure terrestri procreat omnia metalla: ita cocurrente aqua Philosophica, hoc est, Mercurio Philosophorum procreari credetur lapis Philosophorum tingens Ex doctrina auté horum Philosophorum, aquam Philosophicam argentum viuum dicimus ex corporibus extractum: sulphur verò attenua-

tum

tum corpus, siue terream illam attenuati corporis substantiam. Quæ mediantibus quibusdam præparatorijs specieb. cogitur eleuari & sublimari, illamqi eleuatam & sublimatam cor poris substantiam, sulphur Philosophicum ap pellant. Sed de his superque satis. De Gumma dicendum est. Gumina mas est, & ob id honorabilior. Aurum est soror gumæ. Proinde dicit auru: Nemo me enecat, nisi soror mea. Quod autem dicit Philosophus: Accipite gumæ candidiffimæ partem vnam, & vrinæ vituli. Concordat cum Theophilo infrà, qui dicit: oportere addi tria ad vnum, vel septé ad duo. Quod autem hic facit compositionem quatuor corum, nonnisi duo sunt, datque ipsi gumæ tria nomina, sed re vera æs ipsum vocat gummain corporis, & bene quide: deinde subdit, quod septies debeat nutriri rex, quos modos recenfet & docet ordine.

RVRSVS DE AGVA, ET divisione aqua in partes.

EXERCITATIO XI.

PANDVLPHVS.

I superior doctrina non placet, aliam adfert hic Philosophus, quam in hanc forma aprè explicabimus. Recipiatur de aqua abstracta à lapide pondus suum, id est, æquale sum lapide, & lapis ipse, & aqua bene permis

tioneipsum æs solutum est. Et cum iam dieta portio per septem vices post nutritionem ita adhibita est Elixirio: tunc Elixir maturum est ad tingendum. Docent tamen nonnulli opor-tere priùs dictam feptenam imbibitionem si-ue nutritionem ipsum Elixirium per aquam, quam illi vocant Acetum, penitus solui, quod dissi est & creditu & factu, & timendum noviuificatum iam Elixirium solutione ea stranguletur. Vtcunq; vero se res habeat, hoc perpetuò est observandum, vt tantum aquæ in v. na imbibitione superfundas Elixirio, quatum esse putaris, paucillum post paucillum, & eo Lapiùs : fic enim septies licebit,& quatuordecies superfundere. Quod si feceris, paulatim crescet Elixir, augmentum que fere octenis die-bus, veluti hians & sitiens appetet, roburque iustum acquiret: contrà verò, si immodica vtaris aqua plus satis, & voraciter bibet, roburque omne debilitabit. Et putarem ego vicesimam portionem aquæ in augmentatione seu nutritione satis esse singulis octenis diebus. Quanta aqua vti debeas in fermetatione, hoc ex superioribus deprehédisti. Quando autem sit vas aperiédus, ex naturali ratione collige. Aëre autem non indiget conceptus scil. natus puer. Item nato rege tuo non licebit eum aère priuare, & clausum detinere, vitamé, receptá suffocari. Nasciturautem, & vitam fermento recipit:nec citiùs aperiendum vas, quàm cùm fermen.

fermentare volueris. Postea vero no puto vas recte claudi: suffocatio enim pararetur nati regis. Et quamuis pro nutritione sedulo lac dan dum, tamen ita moderato igne regi cum opor tet, vt nequaquam euolare valeat lac ipsum, vel essumigari, & sic paulatim lacte nutriedus septies vel octies, donec robustus siat ad tollerandum robustissimum ignem, & vniuersalem solutionem, vt quidam aiunt. Solui enim debet post nutritionem plenariam, & iterum sicari in puluerem seu lapidem, deinde iterum nutriri, donec tingat: & soluitur quidem acete suo, quod est acetum acerrimum.

DE SICCATIONE A QVAE, Coagulatione & Calcinatione ac ignis regimine.

EXERCITATIO XIII. CERVS, BORATES.

Imidia aqua solui debet æs: Sed cum sola tertia parte, aut ad summum ita, vt sine duo ad septem, coqui, vt hic docetur. co gitet igitur quisque, quomodo id essieiat. Animaduertatur præterea, vt post imbibition eterræ, & siccationem eius, terra ponderetur. Si pondus omnis commisti seu coniuncti, idest, terræ & aquæ saluŭ est, benè operatus es. Si plus inueneris ponderis quàm impendisti.

Digitized by Google

coque diutius, sed admodum lente. Si pondus deficit, tune exiecisti siccationem, & tune emendatur error per aquam, quæ tandem su-perfunditur,& leniter digeritur. Animaduertendum præterea, quod quando materia dicitur hic vel alicubi in sententijs Philosophorum, coagulari, vel calcinari, tunc non expedit fieri fortiore igne, quam vel in foluendo, vel putrefaciendo, vel abluendo, vel fermentando, vel nutriendo. Propterea infiniti artistæ funt decepti, qui statim post solutionem & ablutionem coagulant & calcinantauctiore Solis calore: quo errore materiam ita inurunt. Quia quando eam expedit solui, non nisi lon-ge maiori difficultate solui potest. Oportet autem materiam veluti interfici, non in vitrum conuerti. Qua propter Philosophi aiunt, Leni igne facietis oinnem decoctionem, & inuenietis omnem scientiam, si aliter feceritis, non gaudebitis in opere vestro. Itaque magna vis in regimine ignis sita est. Nam fortis ignis vi-trificat & perurit, lenis soluit & coquit materiam, ac maturam reddit. Videmus enim in conceptione, víque ad æditionem, eius calorem (nist accidentaliter contingat, cilicet non naturaliter) non mutari in vtero matris, sed eundem semper esse. Eodem igitur, id est, leni calore in opere subinde, vsque ad nutrimentum vtendum est. Scribunt multi, ignem fortificandum esse post coagulationem, vt ipsum-scilicet

fcilicet coagulatum igne teratur. Si hæc via proderit, non moror quin quisquis volet eam experiatur. de me perpetuò observandum existimo, vt cum imbiberis aridum, parcus sis i-gnis carbonum, donec aridum imbiberit hoc, quod propinatum est, suauter. Quod videre licebit si aquam propinatam voracem cognoveris. Vbi id factum est, tum forte opus est liberaliore fornace, ex exsiccatione grandi corporis cocti, subsequente statim alia imbibitione, cui similiter inhærendo samulando que procedendum.

DE ANIMA, SPIRITY & corpore.

ĒRERCITATIO XIIII. MENABADVS.

Mnts disputatio magisterij Alchimici in hoc pendet, vt siat Elixir ex corpore, anima, & spiritu conglutinatis, vt Philosophus hic notat. Corpus quidem quale sit, nominatur, nesciri tamen potest quod veniat Elixir vtendum. Spiritus significatio nemini est incognita. Anima verò ea est, quæ vitiscat & dat esse corpori & spiritui, & sit anima ex corpore ipso viuisicato. Hoc enim loco animam nihil aliud esse credimus, quam corpus viuisicatum; viuisicatur autem ita, ve

in argetum viuum reuertatur, quale fuit prius quam coagularetur. Et hæc anima, si additur corpori & spiritui mortificatis, ita vt demum totum Elixir viuum fiat: tunc demum credendum est, scopum Alchimicum attactum esse. Corpus autein vocatur terra, ęs, plumbum, cinis,magnesia, calx,mater, clauis,virgo sancta, corona regis, Talek, Traines, vitrum, lignum aureum, spiritus fulgoris, mare, sal, vrina, alumen,guina Scotiæ, aqua fulphuris, sputum Lu ne, guma alba,&c. Spiritus verò vocatur aqua, fanguis, colla auri, gumma rubea, oliua, gallus, taurus, aqua crocea, æs combustum, & compositio,&c. Anima vocatur Rebis, aqua fœtida, mortui munditia, sanguis, aqua sanguinis, lapis animalis, lapis benedictus, &c. Mutua au tem officia inter hec tria funt, quia spiritus custodit corpus, ne ab igne comburatur. Et clarum corpus custodit spiritum, ne euolet ab igne: quia corpus est fixum, vnde conservat spiritum ne sugiat, & spiritus est incombustibilica autoria spiritus est incombustibilica spiritus est incombustibilica est incombustibilica est incombustibilitus est incombus lis: quare non finit corpus comburi, quia spiritus & corpus vnum sunt mediante anima, quæ estapud spiritum, & corpus. Quòd si ani. ma non esset, tunc spiritus & corpus separaren tur ab inuicem per ignem, sed anima adiuncta

spiritui & corpori, hoc totum non curat ignem, nec vllam rem

mundi.

, DE

IN TURBAM. 181 DE CONIVNCTIONE CORporum, & copula eorum.

EXERCITATIO XV.

ZENON.

NTER supradictatria inest libido seu conformitas talis: quia quemadmodum sperma viri & mulieris sunt dimissa in matrice mulieris in specie lactis septem dies, & in specie sanguinis per nouem dies, & in specie carnis per viginti dies, & feruntur meinbra per triginta dies, & in fine illorum dierum Deus infundit benedictionem germinis humani, as nimam scilicet seu vitam: eodem modo est in spermate agentis corporis, id est, lunæ: & patientis, id est, Mercurij, cum nutrimento menstrui, id est, salis Alembrot. Nam opus cum crescit, primò tribus diebus in lacte dicitur incorporatus, aut de complexione lapidis degenerat: postea in sanguinem dum additur sal nostrum: postea in modum carnis imperfectæ, dum coagulatur in aquam, & dissoluitur: post in fine formantur membra, & tandem Deus dat materiei animam, id est, potentiam, qua augmentatur & nutritur medicina nostra. Et postquam Rex ortus est, id est, anima per fermentum mediante aqua lapidi mortuo infusa est, tunc oportet vitalem sapidem nu-

182 EXERCIT. IN TVRBAM.

triri: & puto candem ego esse conditionem nutrimenti & augmenti, à significatione nominum causam ducens. Nutrire enim est tenelle & frugaliter cibum administrare, veluti puero seu infanti, tenellus & frugi cibus adhibetur. Cum autem maturus, folidus,& robustus aliquantulum fieri incipit, tunc & cibus augmentatur. Itaque cum nutrimentum in nutricis primarie seu voluntarie sit, iustuma que est, si tonellum & frugi modò sit augmentum, non ita, sed semel pondus duarum partium Elixiri dari potest, itavt Elixirum iam adultum non superet cibum augmenti nisi in vna parte, Quia tertia pars Elixiri excedere debet cibum, vt cibus per cam concoqui possit. Ponderosius enim est corpus quam cibus, Sed illud quoque in augmentatione observare necesse est, vt quando lapidi augmentum

adhibetur, ipfum augmentum fubinde per omnes decoctionis species in igne temperato continuetur.

FINIS.

TYPO-

TYPOGRAPHVS Lectori.

MICE Lector: Scias nos hîc à principio huius Libri, verè Au-On rea hora, consulto praterisse integrum tractatum Parabolarum, fine allegoriarum : quibus allegorijs, antiquo more tenebrionum (temporibus & atatibus ita ferentibus)totam ferè sacro santtam Scripturam, Salomonis prasertim, & Psaltes ipsius scripta, maximè verò Cantica canticorum, allegorice, ad Alchimiam etiam inuita detraxit auctor, ita vi nulla alia de causa, illa omnia scripta esse videantur (si huic credimus) quam in honorem & laudem Alchimia: imò (quod nefandum est) ipsum sacratissimum mysterium Incarnationis & mortis Christi Domini nostri, ad mysterium lapidis prophanissime contorsit, o multa alia pracipua nostra fidei monumenta.non (vt ego quidem existimo) malo animo (pius enim alias videtur author) ab eo factum, sed vt seculum illud tenebrarum tulit:qui cum ignorarent veram sacrarum

Scripturarum interpretatione, servire eas cogebant suis ridiculis inuentis, & digite putabant se tangere verum. Itaque indignum ego iudicans & piaculum, sacrosanctam Scripturam ad huiusmodi artibus inserviendum tam ineptè cogi, quantum in me fuit, sua libertati & honori vindicare & restituere volui, cum prasertim huic negotio, nullam possit vel intelligentiam vel vilitatem adferre, sed tantum pias & doclas aures maxime offendere. Qui tamen curiosior esse velit, potest vel sibi describere, vel ab alys impressa (si tamen quis sumptus tam male collocare velit) legere. Nobis sasis esse volumus tractatulus de Allegorys ex Philosophorum inuentis & ipsius artis penetralibus erutus, quem superius post Turbam expressimus.

Vale.

AVRORA

AVRORA CONSVR GENS: QVAE DICITVR Aurea hora, & in eius secundum Tractatum,

PROLOGYS.

N prælibatis oftensum est intelligenti ex Sacræ pagine auctoritatibus, hanc scientiam non esse aliud, nisi donum Dei, & Sacramentum diuersis typicis sermo-

nibus, ac parabolicis locutionibus, necnon problematibus & mysticis serè circumuolutum: & hoc ideo ne stolidi & insipientes naturam ignorates, legere tamen scietes A.B.C.D, ipsis attraherent, & wsurparent. Quamobrem cupientes hanc scietiam, oportet intellectum valde subtiliter & ingeniosè acuere, sæpe & persæpius, intus & extrà, antè, & retrò, voluere & reuoluere dista sapientum. Non est enim sapientum stolidè loqui, cùm intellectus verborum ipsorum, maximè literarum sono contrariatur: qui enim sonum verborum acceperit, & intellectum interiorem non habuerit, nihil sibi prodest: quoniam illi dicitur id, quod scriptum est, Legere & non intelligere est negligere. Quid ergo vohis videtur affectantibus hanc diuinam sapientiam, qui rem accipitis iuxta sonum literarum, & minimè conside-

ratis in ea, vtrum sit an non, id guod speratur? an natura imitetur vel eam priuetis, vel quem fructu habetis, in cuius fine erubescitis? Non sic impij non sic, sed tanquam puluis, quem projeit ventus à facie terræ: Sic erunt operationes illorum, qui fine natura & intellectu operantur. Dicit enim Alexander: Si niuem vis frigiditate dissoluere, plus ipsam coagulas: & si aquam igne vis infrigidare, plus calefacis: & si aliquam naturam vertis ad eius oppositum, plus opus tuum corrumpis. Num quid non legistis multoties, quòd arcanum arcanorum & thesaurus thesaurorum prætereuntibus in via non ponitur? Quod si sic publice pone. retur, arcani nomine priuaretur, testante beato Gregorio: Deprædari desiderat, qui aurum publice in via portat. Nam arcanum eo quòd in arca claufum esse deberet, dicitur. An igno-ratis quod tota diuina pagina parabolice pro-cedit? Nam Christus filius Dei modum seruauit eundem, & dixit: Ego sum Vitis vera, & Pater meus agricola est: Nunc attendite sonum verborum, & intellectum intrinsecum. Numquid filius Dei est vitis? neq; vitis Christus: quia maximè distant, nec Pater eius colestis Agricola, neque Agricola Pater est. Sed intellectus occultus verborum in quo figuratur, sicut alibi similitudo alia ponitur, cum dicitur, Petra, cuius lapis angularis, & huiusinodi similia, ex quibus similitudines non proprietates

prietates dicuntur. Vide quomodo cautè ambuletis in hoc opere diuino, non vt impruden tes, sed yt sapientes & intelligentes. Notate ergo diligenter verba Philosophorum, & signate mysteria: & nolite fieri sicut equus & mulus, in quibus non est intellectus : Sapientum verò vincula foluite, & eorum dicta reuoluite, donec vobis in mente sapiant. Si vnum ex minimis folueritis, maximum vobis non latebit: quoniam propter paruulos in hoc libello ponitur quintuplex doctrina, aliquid vtilitatis inferens ingeniose perscrutantibus: primo quidem quibus alienis scientijs hæc scientia circundatur secundò quibus stylis lo-quendi fruatur, tertiò, quibus rebus naturali-tor assimilatur, quartò quibus operationum m'odis peragatur: & de perfectionis eius vintute. Quintò, quomodo quifque illa ad mediacinam humani corporis vtatur.

GLOSSA IN PROLOGVM tractatus Astronomiæ.

A Ristoteles ad Alexandrum de verbe ad verbum dicit: Saturnus terram, Mercurius 222, IL aërem, ignem regit: ignon recipitur hic conuenientia in Planetarum operatione, sed in operationibus quas semper habent continuas ign perpetuas, per virtutem yltimam, qua est super

omnes virtutes istarum operarum. Et hic non est locus demonstrandi de his arduis, sedideo feci men tionem, quia necesse, & nimis utile est tibi, propter frequentem tractatum, in quo determinabilius de singularibus & indiuiduis quorundam vegetabilium Planetarum. Cognitio ergo proprietatum istarum rerum spectat ad Philosophos: Cognitio verò naturalium rerum, spectat ad medicos. illud nolo tuam prudentiam latere: quia omne carens lumine de natura vegetabilium à b regitur,& ei attribaitur. Et quicquid vegetabilium est floridum & lumino sum à Dregitur, & ei attribuitur. Et quicquid vegetabilium est floridum & non ferens fructum, A attribuitur, & per ip sum regitur. Deinde compone & iunge has diuersimodè,& dicas: Omne vegetabile ferens fru ctum, creatur à & & A. Item, Quadam vegetabilia sunt per ramos, quadam per semina, & quadam nascuntur sine semine & plantatione. patet ergo luce clarius ex pradictis, quod qualibet species vegetabilium habet dispositionem propriam, qua complexionatur & mutatur virtute vnius Planeta, & ei asimilatur & attribuitar virtute duorum Planetarum vel plurium, secundum quod potest suscipere: Iuuat vhamquamque proprietatom, id quod ei attribuitur : scilicet prima virtus naturalis, que debet, ponit suam speciem, sicut in sapore, fapore, colore, odore & figura. Et anima naturalis colligit omnes proprietates & virtutes naturales ab ipfa, & imitatut per ea, & facit ea durare per tantum temporis spacium, quantum sibi definiunt & designant sua virtute: quia non est actus sine motus, & non est operatio sine termino.

TRACTATVS DE ASTRO-

CIENDVM est primò, quòd hæe ficientia diuina Astronomiæ vocabulis vtitur, secundùm cursum Planetarum, atq. assectibus eorum, nu-

mero & virtute signorum duodecim circuli Zodiaci, sicut Aristoteles testatur ad Alexandrum, dicens: Quòd Saturnus tenet terram, Mercurius aquam, Iupitera erem, Sol ignem: quia omne carens lumine de numero vegetabilium à Saturno regitur, & ei attribuitur. Et quicquid vegetabilium est floridum no ferens fructum, Marti attribuitur, & per ipsum regitur: Et omne vegetabilium floridum fructuosum, Soli attribuitur, & per ipsum regitur. Et iterum subiungit: Deinde compone & coniunge has diuisiones, & dies, Omne vegetabile ferens fructum non florens, sicuti est pomus palma, attribuitur Saturno & Soli. Et omne floridum non ferens fructum, regitur à Merquio & Marte. Ecce quomodo Astronomis.

virtutibus Planetarum hoc donum Dei con: texit. Dicit enim Aristoteles, quod omne vegetabile carens lumine à Saturno regitur. Intendit terram nigram & fœculentam: & omne floridum & luminosum à Mercurio regitur, vult dealbationem primam ipsius terræ: & omne floridum non ferens fructum, à Marte regitur, vult terminationem, fiue incinerationem post albedinem, quæ dicitur incineratio. Et omne floridum fructuosum à Sole regitur, vult tincturam esse completam. Dicit enim auctor trium Verborum, quòd in fœtu primo mense, cum semen à matrice coceptum est, Saturnus operatur, congelando & constringendo sua frigiditate & siccitate ipsam matricem, & materiam in vnam massam . Secundo mense Iupiter operatur sua caliditate & humiditațe, digerendo in quandam massam carneam, quæ embrio vocatur. Tertio men-fe operatur Mars sua caliditate & siccitate, digerendo & sequestrando infam materiam in membra. Quarto mense operatur Sol in mittendo spiritum vitæ. Quinto mense operatur Mercurius, qui formatiua & spiracula facit. Sexto mense Venus operatur, quæ disponit & ordinat supercilia, oculos vt testiculos, & talia. Septimo mense Luna operatur ad expellendum fœtum: & si tunc nascitur, viue-re potest: sin autem debilitatur virtute signorum. Idem testatur, dicens: Quando Sol est in Ariete.

Ariete, & in sua exaltatione, tune completur primus gradus, qui est debilis ratione caloris. Et est ordo aquiz. Quando Sol est in Leone, tunc completur secundus gradus, qui est feruidior ratione maioris caloris, & est ordo aeris. Quando autem Sol in Sagittario, tunc completur tertius gradus, qui est nullius caloris comburentis, & est ordo aeris deficientis: quia calore priuato, nullus omnino motus eit, sed requies & tranquillitas vera. In hoc loce pater suscipit filium, hoc est, terra retinet spiritum, & ammodò ipsum sugere non permittit. Senior enim dicit de virtute duorum Planetarum: Ego Sol calidus & ficcus, & tu Luna frigida & humida, quando fuerimus copulati æquitate status in Venere domus clau. 🕉 🗫, recipiam à te animam aduládo. Postquam ascenderimus ordinem Seniorum, lucem lucis, tunc effundetur ex me & ex te. Quid ergo intendit Senior per talia verba? Per Solem & Lunam vult ignem & aquam: ignem in terram, aquam in aerem, quando hæc coniun-Aafuerint in ventre, hoc est, in radice domus clausæ, hoc est, corporis magnesiæ: & hoc corpus recipit animam, hoc est, rem adulando, hoc est, paulatim & donec ordo seniorum impleatur, id est, maiorum humorum susceperit nutrimentum: tunc lucerna lucis infundetur ex me, & ex te, hoc est, quando ambo fiunt resplendentes, & propalantur lucentes.

Et sic oportet vnumquenque inuestigatione huius scientiæ verba sapientum subtiliter enucleare, alioquin non modicam incurrit errorum offensam,&c.

Geometrica dicta Parabolico stylo.

DEHINC nota quod Geometrica & Arrithmetica hanc nobilissimam scietiam fuis numerorum distinctionibus in parte & in toto obscurauit: Nam terminus & finis totius Operis in numerorum diuisionibus est figillatus. In hoc autem termino multi doctri-næ filij errauerunt conquesti. Nam Philosophi in huius scientiæ termino addiderunt & diminuerunt summam radicis, per partes integrantes ipsum totum, numero minori, mediocri, & maximo. Ob hoc, ne insipientes capere possent. Dicit enim Aristoteles in libro Septuaginta Preceptorum cap. Alternationus Multiplices sunt Septuaginta præceptorum alternationes decem. Namq; primò conueniunt, secundò quoque, tertiò sequuntur. Nam decem in decem respondent. hicdeniq; diuissiones servi para l'acceptorum di servica de l'acceptorum decem respondent. fiones sequi necesse est. Sed priorem ordinem lector noîter attendat. Quando & author triú uerborum dicit: Quòd à tribus duo intelligun tur numeri: Nam longitudo dierú septem com pletur. Et senior ait: Quod in septem diebus forsitan apparebit albedo. Et quidem in secun

do re-

do refert, quòd vniuersa erut decem iuxta numerum aquilarium 9. (aliâs æqualiú) & terræ nigræ. Intellige principium numeri primi & fecundi: dicis duo, qui sunt tres numero: dein-de dicis tria, quæ sunt numero sex: deinde dis cis 4. quæ sunt numero 10. quatuor occulti, decemmanisesti. His numeris persicietur magnesia alba: quia ab amoros (alias aborneos) id est, (contra ad ornos præsectum.) Resert e-nim Herines, pater Philosophorum, quod no perficiuntur quoulq, sui colores peragantur, quæ est aqua, quæ dividit ipsam in alias quatuor, vna scilicet duabus, & tria vni, quarum calori (alias colori) tertia pars est: humori verò duæ tertiæ, quæ aquæ funt. Pondera sapien tum. Et scito quòd vitis sapientum succus in quinto extrahitur, eius quoque vnum in fine 30. peragitur. Intelligite proportionem. De-coctio namque minuit, tritura autem augmen tat, hoc est initium & sinis. Nam Philosophi alij afferunt complementum fieri in 7. diebus: alij in quatuor diebus: alij in tribus vicibus: a-lij in quatuor vicibus: alij in decem diebus: a-lij in 40.alij in vno anno. Turba Philosophorum & Alphidius, qui dicunt in quatuor anni partibus, scilicet Hyemis, Veris, Æstatis, & Au tumni: alij in tribus annis, vt Geber, & Rex Artus:alij per mensem:alij per hebdomadam: alij per diem. que omnia idem & vnum funt in toto, sed in radice different. que omnia opor194

tet artificem subtiliter explorare, alioquin eius operatio frustrabitur, & ad nihilum reuertetur. Et hæc de Arismetria dicta sufficiant.

Naturalia dicta secundum processum natura. CAP. III.

Consequenter verò scientia naturalis, sicut est medicorum & naturaliú considerare, hanc consolatricem thesaurariam scietiam suis processibus circumcinxit, vt videlicet Philosophi in multis locis verborum suorum hoc posuerunt. Nam dicunt, Res non fiunt nisi secundùm naturas earum, vt homo de homine, leo de leone. Et Aristoteles inquit: Naturalissimum operum est generare tale quale ipsum est, vt planta plantam, vacca vaccam. Et Hermes: Nihil conuenit rei, nisi quod propinquius est ei in sua natura, & generatur in illa re proles similis, hoc est: Si quæris medicină, metalla curantem, de metallis erit eius origo, cum species à suo genere tingatur. Et Senior dicit: Semen viri proiectum in matricem mulieris per tenuitatem & subtilitatem adhæres ei septem diebus, donec coagulatur in omnibus membris mulieris, & peruenitad carnem, &fit caro: & super ossa, & fit os: & super neruos, & pilos, & fit ipsis simile. Coagulaturautem in 10. diebus, & fit tanquam caleus : & rubificatur in 17. diebus, & fit color eius ficut color carnis. Die vigesimaquarta discernitur habere

bere membra pilis simillima: deinde 40. dieb. formatur in formam hominis, & apparet in eo anima. & à 40. die incipit nutriri sanguine mêstruali per cursum eius ad vinbilicum. Anima incipit à sanguine, & induratur, & infans crescit,& induratur paulatim,& figuratur:& cum copleti fuerint nouem menses, absciditur quo nutriebatur, & ascendit ad pectus mulieris, & fit ibi sicut corona, & fit nutrimetum eius post egressionem ab vtero. Et hoc dictum est pro/ pter assignationem & præparationem lapidis, & secundum hoc præparauerunt eum. Intellige ergo hunc processum naturale, & alios sicut formatur pullus in ouo, in quo no erat pullus, per putrefactionem caloris & gallinæ. Et sic diuersos naturæ processus superadduxerunt, vt per hoc construerent scientiam corum fore naturalem, & in omnibus naturam imitari. Et hæc de illo processu dicta sufficiant.

De matre Alchimia stylus parabolicus. CAP. IIII.

Præ omnibus autem notandum est, quòd hoc arcanum arcanoru stylo parabolico, problematico, nec non typico inaximè vitur circumloquendo. Nam Philosophi vsi sunt diuersis trussis in assimilatione, sed intellectus est in omnibus idem: ideo hic ponitur primo stylus parabolicus, post hoc alij in ordine. Refert enim Rex Artus libro suo quarto, quòd

nobilis the saurizaria mater Alchimia, medicinalein medicinam inter herbarum vires quærere proponit, cum qua eius ægrotum corpus curare possit, & reficere, quodab eius infirmitate absolueretur, & sanaretur. Tunc iam colorem duplicem coloratum fplendoris, & can doris à Luna & à Sole receperit colorata, sie quod coloratur à vertice capitis vsque ad pe-ctus eius corpus est aureum: & à parte pectoris víque ad femur, corpus videtur argentum: & defemore vsque ad genua, corpus apparet hydropicum: & degenibus vsque ad plantam pedis, corpus indicat paraliticum: Ideo mater Alchimia, corpus ægrotű habere dicitur, quòd non potest se erigere, neque surgere: ergo infirmatur. Et nuncios ad peritissimum Physicum omnium herbarum magistrum Macrum, qui viribus herbarum corpora languida curat, & sanat, misit, quòd veniret ad eam, & naturaliores herbas, meliores & fortiores colligat, & v. nà secum adducat, vt ab hydropica & paralitica infirmitate ipsam absoluat. Ob quod ipsam ex tunc, si sanabitur, & remedium inveniret, illum ditare velit, & largifluè remunerare. Magister Macer cosentiens eius petitionibus, iuit ad montem Mambracum, in quo multas & no bilissimas collegit herbas, meliores, fortiores & nobiliores: & cum fic ascendit montem, vidit herbam speciosam colore vario colorată, quam radicitus extraxit,& coniecturabatur, se amplius

amplius tam odoriferam & curialem herbam non vidisse: descenditque ad Alchimiam matrem nobilissimam, & festinater venit ad eam, quam cum tetigisset, & respexisset, ait: Mi Al-chimia, dico quod nunquam vidi magis corpus pulchrius: in parte namque superiori, caput tuum est aureum, & pectus argeteum, sed in parte inferiori, deformius nunquam vidi: quia hydropisia in te, & paralitica apparet coplexio: ergo in plenum admirari non fufficio vnde hoc fiat, quod tam bene decorata es à vertice capitis vique ad femur, & in femore infecta víque ad plantam pedis. Cui mater Alchimia respondit: Ne mireris, à Sole namque decorata sum vsq; ad pectus, & à Luna vsque ad femur, sed à semore vsque ad genua infecta & hydropica: ratione cuius corpus meum adhuc incompletum est, & non perfectum. Misi pro te Magister, & pater herbarum omnium, quod me curares,& membramea non tam pas ralitica, quam hydropica refocillares: Et in casu quodine sanabis & sanaueris, astipulor abundanter te ditare. Adhibe igitur nunc tua medicamina & herbarum mihi virtutes often de,quod possim ambulare: túc scias, quòd non folum te, sed ditabo totum Mundum. Cui magifter Macer: Mi mater Alchimia, omnia quæ à me volueris, impetrabis : Vtere ergo virtutibus herbarum mearum: Spero enim, quòd omnia membra tua languida sanitate reficientur. hoc enim volo & desidero, quia indigens es valde.. Vide igitur nunc, & elige inter omnes herbas illas nobiliores, quæ tibi magis placeat, ac tuæ meliùs conueniat debili naturæ. At Alchimia statim retrospiciens, odoriferam, & nimis colore variatam, colorată quam mater Alchimia debilis statim appetiuit, dicens: O Magister, video quandam herbam odoriferam, & valde resplendentem, quæ mul-tùm mihi placet : dic mihi, cu ius virtutis illa sit, & illam vbi reperisti: At Macer ad illam: O mi Alchimia, dico tibi, quod nuper cum vnum ad me de tuis milisti nuncijs,& expetisti auxilium, mox petitionibus tuis parui: Surgens furrexiad montem magnum Mambraicum, ibi denique omnes istas herbas collegi, & altiùs montem ascendendo vidi herbam hanc, tạm tibi placitam, ibidem supra montem stantem, quam ob amorem tui cum suis folijs radicitus extraxi, vt sie te cum illa curare valerem. Scias namque quod herba hæc magnæ virtutis est, quoniam indisfereter membra tua paralitica & hydropica penetrando curabit, quæ ab aliquibus, Muscus aromaticus appellatur. Mater Alchimia respondens ait: Nunc bene mihi, grates ago tibi venerabilis & dilecte mi magister Macer, quod venisti ad me, & illam nobilissimam herbam adiutricem & curatricem mei corporis tecum apportasti. Edis. fere, si etiam aliquo alio baptisatur nomine. At Macera

Macer: dico tibi, etiam radix Mábræ, eò quòd in monte Mambraico vbi creuit, est inuenta. Inquit nobilis Alchimia cum gaudio: O Magister, largæ experientiæ, amodò quæso tardare noli, sed festina circumcingere fortiter radicibus mambreis infirma mea membra, vt experiam ipsius efficaciam, si corporis mei ipsam sentiam adjutricem. Et de sacto te ditapo remunerando, sic tamen quòd eadem radix semper mihi seruiat, & corpori meo obsequens sit ancilla. Precoretiam vt adhuc aliam mihi superaddas herbam essicaciorem, quæ meliùs subueniat & conueniat corpori meo, quod meum ad te nuncium non vlteriùs contingat destinare: neque te, neque me peramplius fatigare. Sed in officio meo sitmihi per-Conaliter illa medicina permanens consolatrix. Magister Macer voluntatem matris Alchimiæ adimpleuit, & misit eam eligere postmodum herbam placibiliorem, efficaciorem & meliorem: & inter alias elegit herbam optimam,quæ v ocabatur Lolium. Tunc mater Alchimia cum herbis his duabus circumcincta sanata fuit, & completa : quæ Magistrum Macrum regalibus donauit donarijs, & optime remunerauit: cui etiam ad id grates maximas

multiformiterretulit. Et sic Magister ab
ea cum divitijs & gaudio
recessit.

n 4

Sermo Problematicus. CAP. V.

Post parabolicum stylum sequitur problematicus, quem Hermes sic prosequitur, dices: Consideraui auem à sapiétibus venerabilem, quævolat dum est in Ariete, Cancro, Libra, aut Capricorno. Et acquires eam tibi perennem meris ex mineris & montanis petrofis. Diuide eius partes præcipuas, quæ post diui-sionem tibi remanebunt, licet sit modica, & cum ea dominetur nigredo: tamen cum terra complexionata est, & multos in ea percipies colores. Nominat eam sapiens, Terram sapien tiæ, Æs, Plumbum. Assabis igitur eam sorti i-gne numero minori quatuor diebus: numero medio, septem: numero maiori, decem, & tunc vocatur à sapientibus, Terra argentea. Secunda pars eius fluens, vocatur, Aqua sapientiæ: Tertia pars, Terra alba: hanc distillare facias quatuor vicibus numero minori, medio, & maximo septem diebus, & túc dicitur Aurum apparens. Quarta pars est magnum album habens, & dicitur, Aer sapietiæ, Gnumi aureum, sulphur rubeum. Accipe autem exaëre partem vnam, & misce cum tribus partibus auri apparentis: & pone in balneum numero minorizo. diebus, medio 30, maximo 40. postea distilla, & remanebit æs quod vocant sapientes, Corpus desideratum, & aurum apparens: vocatur etiam Aurum fingulare. Diuide ergo kocauru fingulare in duas partes, & eius par-

tes pone in vase amplo, donec ad Solem recedat tertia pars, & tunc dicitur à sapientibus, Aqua vitæ, siue Alumen. Accipe ergo gummi au reum, & tege eum auro singulari, & pone in balneum numero minori viginti diebus, medio 30. maximo 40. & inuenies aurum fingu-lare currens suprà sulphur nigrum : & erit aurum singulare rubeum : auferas & reserva : & dicitur Tinctura sapientiæ, & est ignis tincto-rum, & receptum multorum nominum mascu linorum, & est spiritus & anima, quæ peregrinos repatriare facit: & dicitur ignis auri purpurei,& sulphur nigru, vetula extenuata. Accipe hác extenuatam vetulam, & admisce eam cum terra aluminis, & cooperi auro fingulari, assa numero minori 2 medio & maximo 7. & remanebit tuum gummi album, & lueidum, fimile corpori, quod in die iudicij glorifica-tur. & dicitur à sapientibus, Lac virginis. Aquam autem quam ab hoc lacte extraxisti, reserua, & dealbabis & congelabis, & habebis diuisionem omnium corporum: cui nil potest resistere. Habemus iam duas aquas, scilicet aurum singulare, & diuisionem: duo similiter vnguenta, gummi aureum purpureum, & lac virginis, & tertium horum, vehiculum, scilicet, corpus desideratum. Accipe corpus desideratum, lac virginis, & admisceas ei quartam partem diuisionis, & tegas auro singulari, & pone in balneo 12. diebus numero minori, medio 20, maximo 41, & efficitur totum aqua spis sa, lucida. Hanc si tibi placuerit, diuide in duas partes: vnam partem reservabis operi: alteri parti admisce quartam partem auri purpurei, & pone in balneum 50. diebus, & erit aqua rubea, & illa aqua erit Elixir, & si volueris, congelabis illam igne leui. De hoc posuerunt Phi-Tofophi partein super mille & 80. partes simul sumptas argenti viui coagulati cum suo spiritu. & erit totum Elixir.

Sermo Typicus. CAP. VI.

Hinc verò typicus sermo, prout attestatur Arislei visio, sequitur in hunc modum: Tradite puellam bonam, candidam, suauem, mitem, teneram Cabrico filio suo pro vxore mortua: propter quod Philosophi sunt à rege incarcerati: & dixerunt, trade nobis filiam tuam in statu ac sensus sui colore, nec non maris conturbatione, quod ei similia nunquam acciderut, & reuixit filius regis & multiplicatæ sunt, proles nimiæ, & gauisi sunt gaudio magno val de. Ecce quomodo mulier hæcnobilis, pauperum consolatrix Alchimia est diuersis circumlocutionibus sententiarum & colorum obuelata, vt ab imperitis celaretur, & peritos adhortaretur, quos diuitijs ditaret infinitis: quia gloriæ & diuitiæ funt in do-

mo cius.

DE

DE REBVS NATVralibus.

Quomodo lapis similatur Semini hominis in procreatione prolis. CAP. VII.

Nuncautem tertiò considerandum est, quibus rebus naturalibus, hæc scientia comparetur: Semini enim humano virili assimilatur ob hanc causam: cum ipsum trahitur ab omnibus membris hominis, & possidet omnium membrorum virtutem, & in vas naturale, quod est matrix, funditur: vbi moritur, & humore connaturali nutritur, donec formatur homo numero dierum suoru, & non ampliùs: sic semen huius scientiæ à corpore metallico educitur, omnem virtutem habens metallorum in potentia, in vas naturale collocatur quod est aqua permanens & acetum Philosophorum, in quo moritur, putrescit, & vegetatur, & erescit illudæs, & aliæres nutrimentum recipientes. Hoc autem vas est vnum per totu opus, complens albam & rubeam tincturam. Nam de iplo factæ funt diuerfæ sapientum descriptiones; quia est vnum in quo sunt tria, scilicetaqua, aer & ignis: quæ sunt tria alembica vitrea, in quibus genitus Philosophorum generatur. Propter quod nominauerunt Tinduram, san guinem,& ouum. Ná in ipsis ferturanima vel aqua, quemadinodum tinctorum tinctura fuper pannos: portatur in aqua,

Est etiam vas sublimationis in quo sumus argenti viui sublimatur, & ascedit in eo: namque quando æstimabitur quod sinitus sit sumus argenti viui, & dicitur Aludel longum & altum, & vas inferius dicitur Scutella, siue surnus Philosophorum, in quo est ignis Philosophorum: qui cum egreditur denigrat ipsum vas, & comburit omne metallum: quia omnis calidi oleum est pinguedo, & omnis frigidi oleum est humiditas.

Et etiam vas resolutionis, in quo corpora resolutiur. Resolutiur enim in eo aliquid post aliquid parum post parum ordine suo, & non fit resolutio omnium partium vna vice, sed secundum Elixiri modum resoluitur illud & extrahitur:vt Senior attestatur, dices: Cûm non egreditur ab hoc lapide anima eorum vna vice, sed pluribus: & propter hoc nuncupata est anima hæc, animæ flos & flores, sanguis & san guines, pinguedo & pinguedines, & tamen est anima & spiritus viuus eam educens. Et corpora sunt duo, scilicet masculus & sœmina, quæ sunt terra & aqua: & tres sorores ingredientes super ipsis principijs, sunt nutrimentum & augmentum ipsius aliti & augmentati: vt quantum in vno quo alitur & augetur vitello & albumine, & cortice tegitur. Nam habet totum in se quibus eget operator in operatione.

Et soror prima egrediens super ipsis, dici-

tur Salsatura prima ex tribus, quam vocant lasc aerem, & facti sunt duo masculi: scilicet frigiditas & caliditas: & inter eos vna sœtida est aqua.

Deinde ingreditur fecunda foror, hæc est fecunda Salsatura ex tribus fecundis: & facti funt duo masculi, qui sunt terra & ignis: & due

fæminæ,quæ sunt aqua &aer.

Post hoc ingreditur tertia soror, que est tertia Salsatura ex nouem, & perfecta est domus quatuor angulos habens & rectos: quæ sunt quinque. Et hæc est Magnesia verè alba, & no falsa, ab armatis perfecta, vt Senior dicit. Hæc quinque quando congregata & collecta suerint, sient vnum, quod sapientum lapis naturalis perfectus est. cum niss duæ perfectæ tertiæ, perfectæ suerint, siet totum. Et Auicenna: Cum ad has quinque perueniemus, perueniet ad vos intentio nostra. Et notandum, quòd inter elementa sunt duo masculi, scilicet terra & ignis, & duæ sominæ, scilicet aqua & aer: & hæc quatuor in humido vnctuoso, quod est radicale, naturaliter intelliguntur, vel in terra & aqua, quæ in manisesto sunt existentes, &c.

De quatuor Rebus ex homine. CAP. VIII.

Hinc verò nota, quòd quatuor rebus ex homineassimilatur, scilicet, Stercori, vrinæ, sanguini, & capillis. Stercori dicitur simile in qualitate terræ fætidæ infecte, vel ratione mali odoris inficientis. Et est lutum sapientiæ quo vasa sirmantur. Vrinæ verò in qualitate aquæ mundificantis, vel abluentis, siue remouentis setorem terræ vel exacuitate salis exic cantis. Sanguini in qualitate aeris penetrantis, aut mollissicantis duriciem terræ, aut ratione coloris rubei remanentis super terram. Capillis autem, in qualitate ignis comburentis & egredientis de terra, &c.

De quatuor interioribus in corpore humano. CAP IX.

Comparatur etiam quatuor rebus principalibus intra hominem, scilicet cerebro, in aquæ frigiditate. Cordi, in ignis caliditate: Epati, in aeris humiditate: Testiculis, in terræ siccitate. Nain sedes slegmatis est in cerebro, & sedes choleræ rubeæ in corde, & sedes sanguinis, in epate; & sedes melancholicæ in genitalibus collocatur. Et hæc prædicta notanter in vno corpore natura constituit: sed situs & operationes eorum diuersiscantur. Nam in cholera virtus appetitiua intelligitur, quia colorat: In melancholia, virtus retentiua, quia retinet colores: In sanguinea, virtus digestiua: quia tollit supersua: In phlegmate virtus expulsiua, siue mundificatiua, quia dat veros & persectos colores. Quinta autem virtus nec est calida, vel frigida, nec humida nec sicca,

nec grauis nec leuis, nec dura nec mollis: sed propriè dicitur Vita, quæ has quatuor con-iungit in ynum, eis q, tribuit vitam robustam atque perfectam.

De comparatione scientia ad ouum. CAP. X.

Ex hinc verò ouo comparatur hæc scientia: quia in eo sunt quatuor consuncta: cortex apparens est terra: albedo est aqua: cortex verò tenuis qui est cortici spisso iunctus, separans aquam à terra, est aer: rubeum quoque oui est ignis: cortex rubeum continens est aër, separans aquam ab igne, & vtrunque est vnum & idem. Aër vero terram separans ab aqua, spissior est aere altiori: aer verò altior, est calidior & subtilior. Nam ignis est sibi pro-pinquior quam aeri inferiori: In ouo igitur funt quatuor, scilicet terra, aqua, aer & ignis: his quatuor exceptis in medio rubei est quintum, quod est pullus. Hoc non intelligitur de ouo volatilium, sed de quo Philosophi loquuntur: ideoque omnes Philosophi in hac excellentissima arte ou u descripferunt ipsum, & alia multa exempla suo operi posuerunt: ve doctrinæ filij inde intellectum cape.

rent, & naturam inuesti.

garent.

DE BASILISCO ET VERmibus venenosis.

De comparatione scientia cum Basilisco, & alijs vermibus venenosis propter similitudinem nutrimenti. CAP. XI.

Pos T hæc, Basilisco & alijs vermibus venenosis dicitur similis, ratione nutrimenti aut cibationis, aut infectionis. Nam sicut Basiliscus dicitur nutriri & cibari per diuers fum cibum & potu, donec magnus fiat & maturus : post hoc moritur & occiditur, & de eius puluere fiunt tunc miracula: fic corpufculum nostræ sapientiæ nutritur & augetur per aquam permanentem, víque illud magnum & fluxibile apparebit, tunc mors eum reuelabit. Et ficut Bafilifcus fuo flatu & odoratu inficit animalia & homines: fic odor nostri corporis magnesię, perficit argentum viuum ipsumque subitò mutans de natura sua in naturam alienam. Vnde Morienes: scito quòd terra fœtida citò recipit scintillulas albas. Comparatur etiam tyriacæ, ratione curationis omnium metallorum. Comparatur etiam veneno, ratione multiplicis tricturæ albæ & rubeæ, nec non subitance transmutationis vnius coloris in alium, de imperfectione in perfectionem: quia ficut modica qualitas veneni, repête magnum corpus inficit, fic vna pars Elixiris albi & rubei.

bei, multas partes omnium metallorum in verum & perfectum lunificum & folificum tráfmutat corpus.

De rebus mineralibus. CAP. XII.

Cæterique Philosophorum hunc nostrum lapidem rebus mineralibus omnibus comparauerunt. Quidam aluminibus, vitriolis falibus: quidam spiritibus : quidam metallorum corporibus. Horum autem quidam qui de salibus & aluminibus atque vitriolis tractaue. runt, est sententia multiplex : Nam Plato vult, quod alumina splendificant, salia dissoluunt, vitriola confringunt vel constringunt. Nama. lumen crudum dicitur abundare in humore, calcinatu verò in summa siccitate: ideo quamdiu humor abundat, comparatur aluminibus: sed privato humore peccante, dicitur alumen calcinatum, album, fixum. Proprietas vero falium est, dissoluere, & rodere, & humectare, & liquefacere remacidam: quia dicitur calcinate corpora cum sale: quia sal corrodit corum humiditatem corrumpentem. Iam sales faciunt corpora leuiter in igne fluere. Notandu, quòd quædam falja sunt fixa, quæda volatilia. Nam omne fixum ponitur pro corpore vel pro retinaculo, & talia extrahutur à rebus calcinatis: vedicitur, Extrahite Salem alkali. extrahunt enim, & non prosperantur in eo: quia extra, hunt de eo in quo non est Sal alkali Philoso. phorum. Quemadmodum enim extrahitur Sal alkali à calce viua, vel cinere clauellato, vel fal tartari ab ipso tartaro calcinato per humorem conuenientem; donec nihil remanet acuitatis: sic sal nostrum, quod est tinctura, extrahitur à calce metallorum per putrefactionem, viq totum compositum exuet suam naturam, & induat alienam. De tali sale dicit Senior: Primò fit cinis, postea sal, & de illo sale per diuersas operationes Mercurius Philosophorum. Salia verò non fixa ponuntur pro Spiritibus, vel pro aquis acutis, acetofis, corrosiuis: sicut est sal aromaticum, quod est nobilius, quia totum est spirituale. Post hoc sal commune, & sal vrinæ. Nam sal aromaticus est secundum elementum in hoc opere necessarium, testante Aristotele, in libro Septuaginta præceptorum, vbi dicit: quod Almizadictibi Solum deseruiat. Nam ipsum corpora soluit & liquesacit, & spiritualia reddit. Aliqui Philosophorum posuerunt esse totum arcanum in eo, & vocaterunt ipsum diuersis no minibus propter naturæ suæ excellentiam. Vt in libro Turba Philosophorum seribitur: quia quidam vocauerunt ipsum à loco, vt Gumini, Sputum Lunæ : quidain à colore, vt sanguis, vrina Tauri : quidam à natura, vtargentum viuum. Vtamini ergo illa venerabili natura: nam ex ea ars fit,& no ex alia. O quam preciola est serui rubicundi natura. de ipio dicunt

eunt Philosophi, quod ipsum sit primum in o-rigine corporum metallicorum. Nam quando argentum viuum grossum immundum occurrit sulphuri grosso, inde generatur metallum corruptum: & tale est remouendum in operatione prima: quia in prima ipfius origine producitur grossum fætidum & immundum per naturam: vt Auicenna dicit. Vidimus itaque in principio rei eius siccitatem & destructionem aqueitatis fore nocuam, & ab eo vt calefiat quod puluerisetur aut frangatur, vt Turba Philosophorum ait: Ecce plumbum rubeum, quod initium est operis nostri: nam sine ipso regimen stare non potest. Non autem sal aromaticu vulgi hic intelligitur, quod cum iplo opus nostrum non peragitur. Vitriolum autem & atramentum ob hoc interponitur: quia omne vitriolum & atramentum Philosophorum calefactů & assatum igne debili, colore rubiginoso vestietur, vt in libro Turbæ scribitur: quòd prima die apparet ni-gra citrina: secunda nigra rubea: tertia similis roco. Hinc verò quidam Philosophorum spi ritibus mineralibus hanc sapientiam assimilauerunt, vt est sulphur, argetum viuum, arlenicum, Auripigmentum, Magnesia, Marcasita; cum tamen neutrum istorum sit Philosophicũ. Sulphuri simile dicitur propter tres actiones ipliargento viuo inferens. Primò stringit ipfum à fua humiditate: Secundo denigrat fua adustione: Tertio ipsum rubificat sua tinetura adustiua. Nam senior dicit: Sulphur nostrum non est sulphur vulgi quod comburit & comburitur combustione nigredinis & destructionis: sulphur enim nostrum comburit combustione albedinis & meliorationis. Et Auicenna: Nisi quòd illud quod aduritur, est vulgi: & aliud non aduritur quod est sapientu. Et Turba Philosophorum dicit: Argentum viuum accipite, & in magnesiæ corpus coagulate, vel in sulphure quod non comburitur. Hoc austem sulphur quod non comburitur, nuncupamusæs. Terite ergo ipsum aceto acerrimo, & coquite; & cauete ne acetum in sumum vertatur, quia periret opus.

De multiplici argento viuo. CAP. XIII.

In comparatione argenti viui est aduertendum, quod triplex est argétum viuum: hoc est, ignem Philosophicum extrahere. Hoc secundum animam vitalem, dicitur ignis, siue ani-

ma, siue quinta essentia.

De primo scribit Turba Philosophorum, di cens: Argentum viuum est ignis, qui corpora coburit. Et iterum, oportet ergo corpus stamma ignis occupare, vt diruatur & debile stat: huc enim ignem oportet extrahere igne connaturali: vt dicit Senior. Ignis noster est aqua: si sciueris dare ignem igni, Mercurium Merqurio, sufficit tibi. De secundo dicit Senior & alij sapientes: Quòd anima extrahitur per putresactionem, & cum in eo nihil remansit de anima, tunc abluisti corpus à sordibus suis. Item dicit: Auser ei animam, & redde ei animam.

De tertio scribitur: Oportet te extrahere quintam essentiam, aliter in vanum laboras. Et ob hoc triplex dicitur argentum viuum: & propter vitam eius imponitur ei mors, prout vulgare sonat prouerbium: Qui argentum viuum sciueritoccidere & mortificare, magister & Philosophus in hoc opere appellatur.

Secundum verò argentum viuum est spiritus, & dicitur Aqua permanens, siue acetum, siue menstruum, siue nutrimentum, & multis

alijs nominibus intitulatur.

Refert Turba Philosophorum, quò dit acetumacerrimu, per quo daurum, merus sit spiritus, & sine quo aceto nec nigredo, nec albedo, nec rubedo. per talemenim argentum viuum, extrahitur secundum, mortificatur, occiditur, extinguitur, & coagulatur, vt Turba Phi losophorum dicens attestatur: Scitote quò d corpus non tingit nisi priùs tingatur. Ideo Phi losophi illud Venenum vocauerunt, ac varie & multipliciter de illo nominib. plurimis trastauerunt. Et quemadmodum inuidi dixerunt: Est lapis, & no lapis, verum autem gumma, vt in Turba Philosophorum scribitur: Notissico autem vobis guminæ dispositionem, no inuidens, arcanum in ea magnum existés. Scitote quòd gumma nostra fortios est auro, & oportet eam habere auro honorabiliorem: Gumma autem nostra apud Philosophos est preciosios & sublimios margaritaru, eò quòd ex gumma & pauco auro multa emimus: ideos; Philosophi scribentes ne pereant cauentes: & manifeste in libris suis dispositionem eius non posuerunt, ne quilibet eam agnosceret, quam si insipientes scirent, non vilipenderent. O quàm plures sunt gumme, sed minime hanc nostram cognoscentes. Ideo huius veneni naturam abscoderunt Philosophi, eò quòd per ipsum totum regimen adimpletur: & tota mortificatio & occisio in ea consistit.

Quartum autem argentum viuum ex prioribus resultat, & est albi coloris, antequam ei ignis aduenerit. Igne verò ei adueniete ipsum sit rubeum, & hoc à lapide diuino procedit. vnde Elbo Intersector: Dealbate latonem, & rumpite libros, ne corda vestra rumpantur. Et Turba: Nummis imponite, & sit Elixir, & quod per ipsum natiuitas & vita, & aqua munda ex multis extracta tincturis & rebus: eius sit tinctura vita ex his, quibus immergitur, & cos loratio persecta: Vt Turba Philosophorum testatur, quod preciossissimus color est Tyrius, quem prius colorem pronunciauerit: deinde purpureus colorapproximabit. Hoe enimargentum viuum est fructificas suauitates odoris, & cos pris, & cos purpureus colorapproximabit. Hoe enimargentum viuum est fructificas suauitates odoris, & cos pris, & cos purpureus colorapproximabit.

ris, & est tinctura verax & infallibilis, omni corpori præstans complementum.

De Arsenico & Auripigmento. C A P. X I I I I.

Comparatur etiam arsenico & auripigmen to, ratione vnctuositatis, & adustiuæ humiditatis, nec non vaporabilia ab igne: quibus corpora denigrat & exiccat. Et Arsenicum dicitur masculus, ratione coloris & siccitatis: Auripigmentum ratione caloris & humiditatis semina: vt Turba Philosophorum dicit: Demonstraui vobis seminam in auripigmento, masculum verò in plumbo. Etsciendum quòd Philosophi vnam dicunt naturam arsenici & auripigmenti ratione suge, vel ratione causarum prædictarum. Nam multotiens ponitur pro igne sulphureo, & sæpiùs pro spiritu, qui est egrediens à corpore, qui est aqua: qua omnia vegetantur & augmentantur.

De Markasita, Magnesia & Thutia. CAP. XV.

Comparatur etiam Markasitæ, Magnesiæ & Thutiæ: Markasite in colore: quia sicut Markasita scintillas argéteas & aureas habet mixtas in terra: sic in opere Philosophico signa apparent similia: vt testatur Morienes dicens: Scito quod terra sætida citò recipit scintillas aureas, vt suprà.

Dicitur etiam Magnesiæ esse similis, ratione ponderositatis, & fractionis omnium metallorum.

Dicitur etiam Thutiæ esse similis, ratione extinctionis. Nam sicut præcipitur Thutia extingui septies, vel nouies, vel decies, vel duodecies, vt eius terreitas subtilietur, & sulphureitas deleatur: sic mandant Philosophi, opus eorum iterari, vt omne supersluum in manisesto abijciatur, absentia in profundo siue in oc-

culto adijciantur.

Notandum verò est, quòd duplex est spiritus: vnus in corpore, & hic est remouendus, id est, extrahendus, & est igneæ naturæ, vt Turba testatur, dicens: Scitote quòd corpus non potest tingere se ipsum, niss spiritus extrahatur, qui in vetre eius occultus est, & siet aqua, & corpus absque spiritu: qui est spiritualis naturæ, ex quo colores apparent, eò quòd spissum terreum non tingit, verùm autem tenue naturæ, quod de corpore transit & colorat. Secundus verò est extra corpus, & est aqueæ naturæ, & est tingens corpus in Elixir. Vt Turba dicit: Masculus verò, hic est corpus, & semina, hæc est spiritus.

De qualitatibus singulu omnium metallorum. CAP. XVI.

Inde verò comparatur omnibus metallis in qualitatibus, in naturis, in coloribus, in mollicie, in cie, in duricie: & hoc in manifesto & in occulto eorum. Auro & argento comparatur, ratione perfectionis colorum perseuerantium in igne, & póderum, nec non ductibilitatem, præcipuè tamen auro, cum ipsum sit nobilius &
perfectius omnib alijs tribus corporibus. Et
ob hanc perfectionem perpetuam, dicituraurum Philosophicum, ei simile: vt Philosophus
testatur, dicens: Præsentes & præteriti non secerunt aliquid, nisi ex auro aurum, & ex argen
to argentum: non tamen aurum illud vel ar-

gentum fuit vulgi.

Estautem Philosophicum aurum, quod no emitur pretio magno, vt Alfidius dieit: Scitote, quò dicilapis, de quo hoc arcanum agitur, Deus non emendum magno pretio posuit. quoniam via eiestus inuenitur, vt à paupere & diuite haberi possit: vt scilicet ratione & scientia ad eam quisquis possit leuiter peruenire. Et Morienes ait: Omnis res quæ magno emitur pretio, mendax est: quoniam modico huius gummæ, & paulo auro, multum emimus. Et Senior dicit: Aurum nostrum non est aurum vulgi: quia sequitur dealbatio, vt ibi dicitur: Dealbate aurum. Hoc igitur aurum cum dealbatum surit, post nigredinem suam, quæ est tinctura. Et iterum commiscete aurum cum auro, hoc est, cinerem cum aqua. Vel seminate aurum in terram albam soliatam, quæ & tertia terra, quæ est auri, tingit Elixir, &

Elixir tingit eam. Et hæc est magnesia alba perfecta, & non rubea. Inde ex auro Philosophico non fit aurum, fed argentum: vt Turba Philosophorum testatur, dicens: Scitote quòd nisi dealbetis (scilicet aurum nostrum) non potestis rubeum facere, eò quòd duæ naturæ nil aliud funt nis album & rubeum. Album de rubeo nigro erit & mundo albo: crystallinum de rubeo citrino apparebit. Et hoc vult Senior cùm dicit: Est enim mirabile, cum miseris superalia tria commixta, tunc iuuat album super citrinum, & rubeum dealbat ea in albedine argenti: deinde iuuat citrinum super album & rubeum, & facit ea citrinare citrinita. te auri. Deinde iuuat rubeum super citrinum & album, & facit ea in rubedine Alkasal marini. Et Morienes ait: Respice citrinum completum, & citrinum diminutum in sua citrinitate, & omnem citrinitatem. Et respice rus beum completum, & rubeum diminutum in sua rubedine, & omnem rubedinem. Et insuper aspice nigrum completum, & nigrum diminutum in sua nigredine, & omnem nigredinem. Ex hoc patet, quod aurum Philosophicum nó est aurum vulgi, nec in colore, nec in substantia: ideo dicitur, quod lætificat cor hominis,&argentum similiter: fed illud quod extrahitur ex eis, est alba & rubea tinctura, vera, fixa, viua, perseueratiua, coloratiua, perpetuatiua, ingressiua, penetratiua, persectiua, omnibus

mnibus metallis permixtiua. Illa hominem lætificat,& cor hominis sanat, vt Senior dicit, & reddit hominem hilarem, & iuuenilem facit,& vigorose corpus conservat.

De quatuor corporibus metallicus imperfectus. CAP. XVII.

Alijs verò quatuer corporibus, scilicet serro, cupro, stanno, plumbo comparatur, ratione duræ fusionis & mollis in manifesto & in occulto eorum. Nam illa quæ funt dura in manifesto, sicut ferrum & cuprum, sunt mollia in occulto: & sic dealijs duobus est intelligendum: idcirco ferro & cupro assimilantur propter carentiam horum fluxibilium & liquabilium in ignem. & talia sunt stringentia stannum & plumbum, que abudant humore, præcipuè ferrum, cum iplum sit minorum humorum, & maioris caloris, vt Senior dicit: Ego ferrum ficcum & durum & forte, & pistans, & pistatum omne bonum. Et non est res in mun do agens actionem meam; per me enim generatur Secretum secretorum: quando conualesco à languoribus, tunc habeo vitam leonis ru gientis. & hoc est ferrum alchimicum. ipsum enim non trahitur ab adamante, Et si quis studeretaliud inuenire facies operationes huius, non posset: Ideo magnificatum, & exaltatum est, & factum æs omniú rerum. Ideo maximè viderur argento viuo Philosophico amicari,

cùm ipsius sit coagulú, nisi coagulatione perpetua & firma. Nec non stannum & cuprum & plumbum eadem operatione posse firmari, vt Turba Philosophorum dicit: Æs vt plumbum lapis siunt preciosus: ideo ponite plumbum eum plubo: quia Natura natura lætatur, & Natura naturam volare facit: & Natura natu ram continuit: & Natura naturam superauit: Ideo nutu Dei siunt illæ nature multiplicates.

Dicitur etiam qued sit propinquitas inter magnetem & ferrum: maior vtique est propin quitas interæs & aquam nostra, que est plumbum & stannum album, vt Turba Philosopho rum testatur, dicens : Etenim plumbi albi dispositionem demonstraui: eo autem noto, nihil aliud est, quàm opus mulierum, & ludus puerorum: absque tali enim plumbo nulla tin Aurafit perfecta, eò quòd vim habet (vt Hermes dicit) generandi triplicem; quod compositum in corpore stringit, & in colorem vertitur inuaporabilem. Et scitote, quòd prima vis est acetum: secuda vero plumbum, de quo Sapientes dixerunt: Coquite ipsum stannum do nec priuetur humore luo, & fiat siccum, & refiduum fuum bibat humorem, eò quòd plumbumcombustum suit, hoc est, plumbum rubeum de quo Sapientes dixerunt: Ecce hoc plumbum quod rubeum nuncupamus, nostri operis estinitiu, sine quo nil sit. Deipso namque dicitur, de plumbo fac ferru, aut crocum

de croco, fac album de albo tincturá. De stanno fac cuprum vel æs : de ère fac cerusam: de cerusa fac minium: de minio tincturam, & apprehendisti sapientiam. Intellige quid legas: nam hæc ars stultos fallit. O quam plures sunt seducti in nominibus spirituum & corporum putantes se extrahere tincturas de rebus siccis & aridis combustibilibus, cum in eis nulla sit vtilitas, & omnia vertuntur in nihilum, & cuncta mortua sunt, & eorum causatio ad perfectionem non peruenit, vt dicit Alphidius: Caue ergo, fili, à spiritibus & corporibus, lapidibusque mortuis te separa: quoniam in eis nuls lum est iter, nec etiam in eis tuum propositum inuenies: quia vita eorum non augetur, imò tendit in nihilum, ficut funt falia, auripigmenta, arfenicum, argentum viuum, fulphur, capilli humani, sanguis, sperma, vrina puerorum,ouum,aurum,argétum, ferrum,cuprum, stannum, magnesia, marcalita, thutia, & his similia: quæ omnia Senior dicit esse combustibilia, & mortua, nec in eis aliqua operatio nostræsimilis: quia operatio nostra surgit per seras seraturas aperientes. In plumbo verò est vita mortua, & hoc interarcana arcanorum est notandum, quod dicit Philosophus: Ni-

hil est affinius auro quàm plumbum. De comparatione scientia arboribus, herbu, flor ribus, radicibus, & alijs vegetabilibus. CAP. XVIII.

Quidam autem Philosophorum, hanc diuinam scientiam, herbis, radicibus, arboribus, floribus, & alijs diuersis vegetabilibus, necnon succis corum & fructibus similitudinarie comparauerunt. Galenus dicit: DearborePhilosophica quæ septem ramos habet, vt in quodam scripto reperi tractatum de lunatica sic procedente: Hæc est quædam herba siue planta, nomine Lunatica, siue berissa: cuius radix est terra metallica, stipes eius rubicundus quadam nigredine perfusus: folia e-ius similia folijs maioranæ, & sunt 30. secundum ætatem lunæ in crescentia & in decrescentia, flos eius citrinus : post tres dies odor eius, vt odor musci in plenilunio, vel in decres scentia completa: ex co acceptus & in co Mer curius impositus vertitur in Lunam perfectam. Si post hoc bullitus fuerit quinque vicibus, vertitur in Solem: Cuius pars vna centum vertit in purissimum Solem. Nota quòd omnium prædictorum nomina sunt posita similitudinarie in hac excellentissima scientia.

pro qua omnis fidelis debet tempore vitæ fuæ fideliter & constanter laborare.

De

Demultiplici & varia pluralitate vocabulorum huius artis. CAP. XIX.

Quarto notandum est, quibus modis & vijs operatio illa cœlestis adimpleatur. Et notandum, quòd Philosophi diuersa vocabula ipsi operationi attribuerut. Quidam corum dixerunt, quòd calcinando, soluendo, & distillando, & coagulando hoc opus peragitur. Et Hermes hæc intimat per alia verba, cum dicit: Pater eius est Sol, mater verò eius Luna: portauit illud ventus in vetre suo: nutrix eius terra est.

Alij verò dixerunt, sublimando & reiterando atque figendo, donec in fundo maneat: A. lii incerando, aut imbibendo, donec fluat: Alij abluendo aut mundificando, donec album & pulchrum appareat: Alij occidendo, donee moriatur & albificetur: Alij viuificando & nutriendo, donec genitum fiat: Alij putrefaciendo & corrumpendo, dor ecmanifestum occul tetur, & econtrà: Alij scparando elementa, & reiungendo: Alij conterendo, donec corporeum fiat spirituale, & econuerso: Alij coquen do, donec arescat: Alij assando, donec confringatur: Alij remouedo, donec nouus adueniat: Alij corpora & spiritus rectificando, sicut Venerem dealbado, à Ioue stridorem auferendo: Saturnum in durando, aut mundificado: Martem mollificado: Lunam citrinando: nec non ipla corpora in aquam foluendo, nihilominus omnibus corporibus diminutis perfectionem præstando: Alij Mercurium coagulando, arsenicum, auripigmentum, sulphur, magnesiam, marcasitam, Thutiam dealbando, atque sixando: Alij salia acuta quasi dea inceratiua præparando: & adhuc diuersis vocabulis (quod longum esset enarrare) Elixir eorum album & rubeum coinpleri dixerunt. quæ omnia sunt vnum & idem intelligenti, & condependentia, ac sibi concathenata quemadmodum cathena: ita cum vnum terminatur, aliud incipitur.

De multiplice operatione Philosophantium. CAP. XX.

Idcirco calcinatio in principio operis nostri, ponitur taquam pater in generatione. Vnde primò videndum est, quæ sit calcinatio Phi losophorum. & sciendum, quod triplex est cal cinatio Philosophorum, duplex corporis, tertiaspiritus. Prima est initium operis nostri, de qua dicitur, calcinatio est priuatio frigidæ humiditatis, combustione remouentis: vel sicca terræ incineratio. Et hanc Philosophi exemplificauerunt in ligno, in quo sunt tres humiditates: prima aquosa & frigida: & hæc prohibet lignum à combustione: secunda vnctuosa. siue oleaginea, & ipsa facit lignum ardere. hæ duæ sunt vaporabiles in igne, atque cremabi-les. Tertia verò relinquitur in cinere, & est valde modica & subtilis, fixa & perpetua, nihil inflam.

inflammabilis. & ipsa est vitrificans, & diapha mitatem vitream spondens. Et tali modo præcipitur fieri calcinatio Philosophorum, vt est in ligno prædictum: & ipfafit vere per acetum. Philosophorum, siue per aquam permanentem, & non re alia. Et hoc nota: Talis enim humiditas, ve dictum est, que est principium liquefactionis, oportet esse in corporibus: vt Hermes dicit: Principium omnium liquabilium estaqua. Et Auicenna refert, Considerauimus itaque in principijs naturalibus, quod fubiectum liquefactionis est humiditas, permixta partibus ficcis terreis, in quibus mouetur, dum resoluit eas ignis, & innenimus causam vaporationis, humiditatem no vehementer in eis mixtam : imò eleuaturab eis in refolutione, & invenimus caulam adultionis, & sic decoquitur decocti & permixti siccitati: ita. quod peruenit ad ipsam humiditatem illud, quod permixtum est ei de siccitate, & quod acquisiuit de caliditate accidentali superflua. cum igne: ita quòd figitur nobis tam diu, do-nec inuenitur ostensio humiditatis eiusdem. quod est apud ignem potentem convertere: quia secundæ partes corporis ad substantiam ignis ante vaporationem separarentur, & remaneret fex eius cinis, qui est adultus. Equidem cum vaporat, etiam conuerlus est, & fit Mamma, & talis dicitur calcinatio Philosophosum. Præteres elt notadum, quod quicunque, feeit calcinationem, cuiuseun que corporis, remanéte materia metalli, hoc est, humore, à quo habet denominationem & liquefactionem in igne, hic iam enrauit: quia dicitur extractio hu miditatis corrumpentis in calcinatione. Post hoc intromissio alienæ humiditatis igneæ: per quam erit essentia & vita eorum. Et hæc est

pars prima, videlicet, Pater eius est Sol.

Secunda calcinatio est ipsius cineris vel cal cis remanentis: elemétorum separatio. Et hæc ost pars secunda, videlicet, Matereius Luna, & folutio Philosophorum fiue extractio Quintæ essentiæ, aut sublimatio, aut inceratio, vel imbibitio; vel omnium prædictorum interpretatio. Nam hæc calcinatio fit ideo, vt partes arefactæ perignem, & coftrictæ, spirituales fiant, vel subtilientur & raræ fiant per spiritum, qui est aqua resoluens, & humectans ipsum terreis adustum. Et calor impressus qui est corrumpes cum humiditate, in aeream resolutionem transformans digerendo. Nam in prima calcinatione removentur humiditates duz, scilicet frigida & aquofa, & adustiua. In itta verò quæ est secuda, remouetur terreitas & igneitas per resolutionem nostræ aquæ. Nam omnia quæ foluit & liquefacit & mollificat, deinde pertur bat, ex hine per decoctiones resultant acres resolutiones vaporando.

Vnde hee en solutio Philosophorum, quant do partes terres sices mollescunt: ita quod

earuit

eard ficcitas que est duricies, vertitur in molliciem, que aqua dicitur humectans, vt aqua pluuialis, vel alterius humiditatis: quia dicitur quanto magis ficcum, tanto magis molle, cum sola ficcitas Alchimie tingit & non alia,

hoc est, raritas elementorum.

Dicitur etiam inceratio es de causa, cum ter ra sit privata humore suo, necesse est eam ince., rare: id est, humore perfundere vt fluat & ingressum habeat, nechon virtutem, & formam; metallică repræsentat, vt Turba Philosopho-rum figurate lequitur: Sicuti homo in tumulo iacet, donec paluis fiat, peraetis diebus, Deus reddit ei animam arque spiritum suum: infirmitate ablata purgatur illa res, & post coruscationem emendatur: quemadmodum post refurrectionem generalem, homo fortior & iu. nior fit, quam priùs fuerat in hoc mundo. Ideo inceratio est rei siccæ privatæ humoribus, cu, re incerativa ad ignem mollissicatio. Et hæcliquefactio corporum est. Philosophus autem per aquam, vulgus verò per ignem: vnde dici... tur liquefacite corpora liquefactione non vulgari, sed nostra que est cum aqua Ideo incineratio est imbibitio, vel pastatio, siue liquesa ctio rei siccæ, calidæ, donec inebrietur. Nam omne sitiens appetit bibere, vt dicit Aristoteles, sitis appetitus est frigidum & humidum. Pro co etiam dicitur illud, terreum sitiens.

Dicitur etiam sublimatio hac pars secunda

p 2

ob hoc:quia illud quod in inferiori parte valis est, eleuatur, & exaltatur ad vas supremum, quod nominaturalembic, vel aludel longum: vel ideo, vt densitas elementorum per eleua. tionem transeat in corum raritatem, vt siccitas terræ in humorem aquæ,& frigiditas aque in calorem aeris, & humor aeris in siccitatem transcatignis: & hie transmutationes debent fieri per gradus ignis ascendedo vsque ad cœ. lum:quod estalembic Philosophorum. Et per Deum illud est tingens in infinitu: & tali modo præcipitur fieri sublimatio Philosophoru. Vnde dicitur sublimare est extrahere à fæcibus elementaribus, quod est terra, quintam essentiam, vel oleagineam, vel ascendentem naturam. Vel aliter: Sublimatio est à fæcibus rem eleuare, aut à terrestribus partibus puram substantiam segregare. Nam in omni sublimatione signum perfectionis est liquesactio & fusio metallica.

Et notandum quod duplex est sublimation vna corporalis, alia spiritualis: corporalis quatum ad itum ad terreitatem, spiritualis quantum ad itum ad terreitatem. De prima dicitur sic: Facite corpus spirituale, & sixum volatile. De secunda solibitur: Res in qua est adustio, primum quod in ea resolutur, est virtus ignea, vt supra. Et Senior dicit: Egrediatur spiritus à corpore qui est ignis.

Dicitur etiam Fixio, propter ablentis additionem:

zionem: Nam illud quod abeft est volatilis na. turz, sine quo studium magisterij vanum es, set. Nam est Elixir albedinis & rubedinis tin-Eturæ, necnon spiritus tingens, & aqua metal. lina, perfundens se in corpus ipsum viuificando: & corpus est recipiens tincturam ab ipso. spiritu, non ab alio. Vnde dicitur, quòd tinctura fit à natura volantium: Et illud quod firmat & fixat iplum spiritum, est fixum & perpetuum & incremabile, & nominatur sulphur Philosophorum, vel cinis extractus à cinere. Vt Senior dicit: Quod fixum est, figit res fugitiuas. Et Auicenna; Inquirat igitur tincturam, quam ignis non corrumpat,& non expellat,& substantiam que permiscetur liquescens, & substantiam consolidatinam, coagulatinam, fixatiuam & firmam super ignem, & ingenium permiscendi ista adinuicem: ita quòd tingatur cum eo quod est in eo de tinctura: & permisceatur cum eo, quod est in ipsa, de substantia permiscibili: & consolidetur cum eo, quod est in eo de substantia cósolidatiua: & figitur semper cum eo, quod est in eo de substantia fixa. Et iterum subiungit, dicens: Quesiuimus substantiam fixam, & invenimus cam esse omne quod non fugit ab igne, & ipsum est corpora liquefactiua. In libro fexto dicitur, quod per talia corpora figuntur spiritus velocissimi, & non per alia. Ideo dicitur: Terra fixat, aqua de-albat, aer penetrat, ignis colorat. Hac autem

fixio, que multotiens repetitur, vt Geber doeet: Donec cum tota sui substantia in igne maneat: sui autem truncum tota substantia deinde recedit.

Dicitur etiam ablutio, fiue mudificatio hæc pars fecunda, ratione nigredinis, & mali odoris, vt Turba Philosophorum dicit: Et non defistatis ipsa abluere, donec nigredine priuetur, & album flat. Et Morienes ait: Quanto magis aliquid abluitur, tanto limpidius erit : & li ablutum non fuerit, non limpidabitur. Et Geber in libro Perfectionis dicit: quod non figitur nisi illustretur, & fulgidissima ex illo eliciatur fubstantia, cum sui modo ingenij. Et in libro Dissunctionum scribitur: Mundate corpora à fua nigredine vel rubedine, in qua est corruptio eorum, donec album fiat album, & rubeŭ, rubeum. Nam ablutio dicitur rei inquinatæ deletio.Item dicitur, vade ad mulierem lauan: tem pannos, tu fac similiter. Et Hermes, in primis fuit rubeum,& in vitimis album. Et si sua nigredo omnium aufertur, ae deinde in rubeu vertitur lucidum, & nimis purum. Quia dicitur: Quòd ignis & Azot latonem mundant & abluunt.& Kaled minor : Qui scit nigredinem accipere ab eius superficie, ea ablutione ipsum purificat & auget.

Dicitur etiam occisso siue mortificatio, ratione vitæ vegetabilis,& ordinatæ, & acciden tis,hoc est, caloris impressi. Namomne quod

habet

habet calorem ex se mouentem & agentem sua transmutatione, dicitur viuere. Et ob hane causam Alchimia dicitur impersecte viuere, & hanc vitam Philosophi studuerunt occidere, & vitam æternam atque permanentem reddere. Vt Kaled minor dicit: Nos sportet eum sapienter occidere, hoc est, comburere: quia mors eum reuelabit. Et Auicenna: Conteramus ipsum post mortificatur de rebus adurentibus, vel peruijs sacientibus peruium, & exicantibus, sicut est Sal, alumen, atramentum, ealx, & caliæres, quas habet similes ignis. Faciamus ergo illud multotiens, donce moriatur & mollisicetur.

Dicitur etiam viuificatio, ratione nutrimen ti, vel viuificationis, seu ratione humoris metallici. Namomne quod nutritur, diminutiratione nutritur. Etillud, quod viuificatur, caufa duorum viuificatur. Philosophi autem volunt nutrire granum eorum humori connaturali, donec vegetetur, & fructum adserat talem, qualem ipsum intrinsecus habet. & volunt viuificare illud quod mortuum est, à forma metallina, quousque prestat susionem metallicam perfectam. Ettalem viuificationem, siue nutrimentum, aliqui Philosophorum vocant Ingressum. Et hoc vult Geber, cum dicits Aut ingressum damus eis, que sua spissimidine ingressi non permittuntur, chim multiplici

reiteratione solutionis spirituum non instami mabilium. Ex his modorum ingenijs necesse est, quamlibet rem ingressum habere: quonia ex illius dependet benesicio, & alterare cum

permixtione inuenta.

Dicitur etiam putrefactio, fiue corruptio, hæc pars secunda, ratione manifesti. Nam omne quod putrescit & corrumpitur apud vis sum, abijcit materiam manifestam, & repræ-sentat materiam occulti. Philosophi autem intendut corrumpere, siue delere manisestum quod est cerreum, & educere occultum, quod est argentum & aurum, vt Auicenna testatur, dicens; Cum subtiliatur es & decoquitur in aceto cum medicinis, donec moriatur, quando penetrat albedo eius ad exteriora, ita vt ipfius intrinfecum fiat extrinfecum, fimile ar-gento in albedine: quando fecerimus illud, inuenimus virtutem eius tingentem, remanentem, & majoris tineture & penetrationis: ita quod non diversificatur à colore argenti puri in aliquo: im à refertum est tinctura, & est magis copleta albedinis. Talis enim putrefactio est generatius; quis generat tale, qualis ipsa est. vnde Senior; Seias quòd non sit generatio absque corruptione: vnde studeas in putresactionem. Et Turba Philosophoru: Hzc putre-factio est maxima, & maximu attrahit arcanu.

Dicitur etiam separatio elementorum, ve pramissum est in calcinatione prima; in ipia

verd

verô feparantur elementa; terra, scilicet, aqua, aër & ignis. Terra ibidem relinquitur, vt alia tria elementa in ea valeant radicari, si ipsa non esset, elementa fundamentum non haberent, super ædisicandum domum nouam Thesaurariam. Nam propriè separatio elementorum, est segregare heterogenea, quæ sunt accidentia: & coniunctio elementorum est cumulare homogenea, hoc est, quæ sunt de natura humidi radicalis. Vt in libro Turbæ Philosophorum scribitur: Conuertere eleméta, est humi-

dum facere ficcum, & fugiens fixum.

Dicitur etiam contritio, ratione densitatis, vel duriciei. Nam omne quod densum & durum oft, non est tingens, neque penetrás: Ideo oportet conteri, vt lubeilillimum fat& pene. tratiuum. vnde in Turba cum omnia puluis facta funt diligenter, est contritum. Et notandum est; quòd duplex est contritio: vna vulgi; Scht manibus artificum. De ifta dicitur, tere in die & assa in nocte. Secuda est Philosophorum,&fit igne decoctionis. Vnde Turba:Hee autem contritio non fit manibus, sed fortifile ma decoctione. Et Kaled minor: Ignis omnia terit. Et Elbo Interfector dicit: Nihilaliud fe. ci, quam contriui & dealbaui. Et Senior: Non valet cogelatio, nisi fiat puluis. Et Turba: Ideo oportet filios doctrinæ illam remabiq; timore comburere quousque cinis fiat. Et scito, quod optime miscuisti, eò quòd ille eius recipitspiritum vitæ. Et hæc contritio multotiens apud Philosophos vocatur lapis cum cursore, mortarium cum pistillo.

Dicitur etiam decoctio ratione dura & të...

nacis terræ. Nam omne durum & tenax vocat decoqui, vt melius & leuius seu nobilius fiat. Quare dicit Alfidius: Scito, fili, quòd non indiges multis nominibus, sed vno tantum no mine, quod est Aqua, vnaque actione, quod est Coquere, & decoctio naturaliter : ideo fit vt rei pluritas remoueatur, & munditia in fui maneat decoctione, vt Auicenna testatur, dicens: Quanto plus inhumatio est vehementior, tanto plus erit ab eo corruptio remotior. Amplius confiderando decoctionem, post des cochionem in aqua, & remouendo corruptionem, reservamus remouendo aquam, quo-tiescunque tineta fuerit, donec nihil maneat tinctura. Vade Turba: Coquite in aqua sua quadraginta diebus : deinde aperiesis, & inuenietis es in argentum viuum versum: abluite ipsum coquendo, donec sua priuetur ni-gredine, & fiet es ymbra carens .. De hac decoctione dicit Auicenna: Quod fi nigra ad-uenerit, crit adusta apud decoctionem. Et Senior, si remanserit in eo nigredo, tempore suo morierie præ dolore: quia corrupitti quid-quid operatus es. à tali regimine cauendum est. Sed coqui debet, vt Turba Philosophosum attestatur, dicens; Coquite cum contiung"

mue, donec coaguletur: ipso enim coagulato maximum sit arcanum. Coquite illum lapi-dem coagulatum, quousque siet similis mu-græ marinæ: tunc aqua ipsum imbuite perma-nente, quousque eius appareant colores. Hæç aqua in decoctione maxime imitatur natu-ram: ideo facit ei simile. Ait enim Albertus, quòd inter omnes artes, Alchimia plus naturam imitetur, & hoc propter decoctionem eius, & augmentum: quia decoquitur in aquis metallinis igneis, id est, rubeis maxime haben tibus de forma, & minime de materia. Nam aliæartes imitantur naturam similitudinarie: Alchimia verò mera veritate. Ideo ipsa non est debilior natura, quia ars siue artifex tantum fibi ministrat, ipsa verò naturaliter operatur & perficit, vt dicitur in Seniore de aqua diuina: Quòd non sit satus, neque nascitur in su-turum, qui hanc scientiam posset complere si-ne natura, natura quidem quæ cœlitus est indita rebus & infusa.

Dicitur etiam affatio, ratione humorum peccantium ipfius corporis, vel ratione spiritus qui destruitur, & sugit propter assiduationem assationis à corpore, vt Kaled minor dicit: Et suaui iteratione ponuntur tibi, vt doceat ipsum pati ignem. Et Auicenna: Si volumus quod siat bona commixtio eius, tune assamus ipsum igne æquali: & hoc est, vt conteramus ipsum & ponamus in vase vitree,

& ponamus in vale testeo vitreato, & lineamus illud vas luto sapientiæ, & exiccemus iplum. Et iterum subiungit, modus vnus est affationis cum rebus adurentibus, & facientib. peruium, vt Turba dicit: Notifieo huius artis inuestigatoribus quod Corsuse est compositio, & quod eu oportet assare, vt ad perfectionem peruenias: túc corpus tingit: Allatio ideo dicitur & inuenta est, vt humiditas rei acciden talis leui igne exicceturac deleatur. Et est notandum, quod tàm corporis quam ipsius spiritus fir exiccatio in assatione. Et est maxime cauendum, ne spiritus qui corpus exiccat, & à corpore exiccatur, fiat volatilis: ná si volabit à corpore, corpus perfectum esse non potest. Et talem exiccatione docet Auicenna, dicens: Sed cum hoc habet bonitaté, quod non aduritur super ignem omnino, sed calefit,&cc.

De alijs modis operationum. CAP. XXI.

Exculamur ergo, ne laboremus in adustione calcinationis. habemus & scimus quòd cu eo sit præparatio & non cu alio. Vidimus itaquin primo, rei eius exiccationem, & destructionem acuitatis ab eo fore necessariam, ita vt calestat, quod puluerisetur aut frangatur.

Dicitur etiam renouatio. Causa arefactio, nis conuersa, est fimus & lutum sapientie. Nota, renouatio Philosophorum sit ideo, ve terra sicca semper roretur aqua permanéte, ve ssuat,

&hoc

A hoc innuunt Philosophi per talia verba: Fimus, id est, terra, siue corpus, semper est de

quarto in quartum diem renouandus.

Dicitur etiam rectificatio corporum, & spisituum ratione imperfectionis, eorum diminutionis & immudiciei aut superfinitatis eo rum. Nam corpora quæ funt humore nimio abundantia, ideo sunt nimis mollia inductibilitate,& facillime liquescentia in igne,vt plum bum,stannum, Magnesia. Hæcautem multotiens ponuntur pro spiritu, qui est (aqua metallina causa molliciei) aqua Philosophorum: spiritus sunt molles vt aqua. Vnde Morienes: Tactus eius mollis, gustus dulcis, pondus graue:Ideo dicitur, ponite plumbum cum plumbo, stannum cum stanno: Natura enim natura lætatur & gaudet: quia propinquitatem habet cum ea. Alia verò funt deficientia humore, vt argentum, aurum, ferrum, cuprum. & hæc pro corpore calcinato intelliguntur. De his loquitur Geber: Si quæris corpora duræ fusionis mollificare, in principio suæ cerationis lentus ignis adhibeatur. Ignis enim lentus eft humiditatis conservatiuus, & fusionis perfectiuus. Etsi quæris mollia indurare corpora, fac vt eius humiditas confummetur,& fusio perficietur. Inueniemus enim quod nifi omne superfluum, siue per medicinam, siue per præparationis modum auferatur ab imperfectis corporibus, non perficiuntur: fcilicet, ve coletter ab eis caula superflua, & terreitas immunda. Ita quod de commixtis non separetur insusso.

ne post projectionem medicinæ.

Et est notandum, quòd omnia corpora vnum habent significare per totum, ratione im
persectionis corum, vt dictum est. Nam Turba Philosophorum dicit: Quòd Corsusa est
compositio omnium corporum, & inuidi eam
omnibus nominibus nuncupati sunt, Nummi, vel æris, stanni, ferri, vel plumbi, quousque
ab illo remoueantur colores, & stat Elixir.

Et est sciendum, quod non est via rectificandi corpora prædicta in natura integrè & complete absque tinctura nostra : que est semen mundum, multam habens benedictione. Et hoc testatur Turba: Dicit enim Senior, Scias, quòd non fit aliqua tinctura perfecta absque lapide hematite rubeo, qui lapis deponit omnem rubedinem, & purgat seipsum. Et quando tu videris in principio operis, quali, granarubea, & in congelatione velut oculi picium,& quali piperata nigra, spissa, scias te iustam semitam ambulasse: Sin autem, omnis operatio frustrabitur & cassetur, testante Alberto, qui dicit: Qui albis dealbant, & citrinant per citrina, eadem metalli remanente specie, censentur deceptores.

Est præterea hoc intelligendum de spiritibus: sunt enim quidam, qui dicut, se scire Mereurium, coagulare, vel à corpore extrahere:

ahj

alij arfenicum, auripigmentum, fulphur, czterosque spiritus minerales sirmando dealbare, nec non per falia mundata, siue aquis acutis, aut oleis înceratiuis artificiose perfectis, corpora imperfecta, & spiritus se asserunt rectifi. care. Horum omnium operatio nihil aliud est, quàm noxium & infortunium: quia præparat id quod non habet tincturam, exomni re quæ tenditad nihilum. Tinctura autem Philoso. phorum est in rebus incombustibilibus. Nam ars in parte cocedit fieri colores, alterationes, & transmutationes debiles, fructus tamen ex eis nullus consequitur: quia natura nil ex his prædictis ad Elixir, sine tincturam persectam operatur, & hæc superius prudens & discretus opifex subtiliter indagare potest. Ná Philosophi posucrunt quinque differentias, per quas corum tinctura sine Elixir album & rubeum integraliter componitur ac completur, fine ipsis nulla tinctura poterit esse. Prima ess superflue euacuare: Secunda medicinam in al bum & citrinum colorem alterare: Tertia fufionem metallicam præstare: Quarta talem fusionem in igne perpetuare: Quinta debitum podus omni metallo infuso ministrare. Et hæc quinque possunt esse in numero terrario, scilicet, mensura, numero & pondere: quæ sunt perfectio omnium rerum necessarierum.

Deinde sequitur tertia pars huius operis, que ab Hermete Rege Grecorum, & patre

Philosophorum sic describitur: Portauit illud ventus in ventre suo. Hanc partem vocant Phi losophi distillationé, siue clarificationem. Post quam ergo res est calcinata humore liquabili, 🕏 denominatiuo privata, deinde à terreitate ignea foluta, necesse est ipsam distillare: id est, clarificare, & aéris diaphanitaté & perspicui-tatem deportare. Nam distillatio dicitur rei eum perspicuitate clarificatio: & hac distillatio est complementum totius serenitatis operis cum claritate. Et fit tribus aut quatuor, aut quinque, aut lex, septem, octo, aut nouem, vicibus, vel duodecies, quod est vlimum. Post vitimam vicem distillationis, sequitur quarta pars, quam Hermes sic nominat: Nutrix eius est terra, vel vis eius integra est, si versa fuerit in terram immobilem : & hanc intitulant fapientes, Coagulationem, & finem rei, fiue fu-tionem perfectam. Et hoc vult Auicenna cum dicit: Quando ponimus ipfum vltima vice in Kinnam lutată futo sapientiæ, caute constringimus caput eius: postquam assauimus rorem eius, sicut dicemus postea, inde sublimamus medicinam, donec ascendat: & ponitur in tegulam, quandoque ficutstannum, quandoque ficut sal, sapidem, quandoq, ficut Chrystallus, postquam sublimauerimus ipsum ab eo: & ipse egrediuntur cum rorationibus & experimentis actiuis, & fuerint nobis vitæ ante experimétum cum cogitatione subtili vel vehementi-8z

menti & longa. Peruenit ergo ad nos tinctura alba & munda à rebus quibus indigemus. Et hæc de modis & vijs operationis Elixiri, aut tincturæ Philosophicæ, dicta sufficiant. Et si quid minus lucide occultando dictum est, hoc in libello in quo librorum est perfectio, sagax Lector naturam inuestigans, per eius percursum, occursum & recursum, & per scripta Philosophorum antiquorum, plenius poterit indagare, &c.

De effectibus huius medicina fine tinctura. CAP. VLTIMVM.

Quinto & vltimo prosequedum est, de virtute, nobilitate, & effectu huius laudabilis tincturæ Philosophicæ: quæ turris fortitudinis est à facie inimici. Et sciendum, quòd antiqui sapietes quatuor principales essectus siue virtutes in hac gloriosa thesauraria consolatrice & adiutrice scientia repererunt. Primò dicitur corpus humanum à multis infirmitatibus sanare: Secundo corpora impersecta metallica restaurare: Tertiò lapides ignobiles in gem mas quasdam preciosas transmutare: Quartò omne vitrum ductile facere, siue malleabile.

De primo consenserunt offines Philosophi, quod lapis hematites perfecte rubificatus fuerit, non solum facit miracula in corporibus solidis: sed etiam in corpore humano: de quo ao est dubium. Nam omnem infirmitatem ab

intrasumendo curat, ab extra sanat vngendo. Dicuntenim Philosophi, quòd si datum suerit de eo in aqua vel vino tepido paraliticis, phreneticis, hydropicis, leprofis, curat eos. A. lij sapientes dicunt, quòd guttam rosaceam sæ pe elidit vngendo: hinc etiam passio cardiaca, ethica, iliaca, colica, icteritia & morbus Ægidij cum epilepsia, & omnes species sebrium, per eam curantur fumendo. plerunque arthe tica per eam curatur vngendo: & quicquid est in ægroto stomacho, hoc tollit: & omnem fluxum humorum peccantium stringit, & confumit potando, vel vngendo: omnemá: melácholiam fiue mentis mæstitiam ieiuno stomacho sumptareuellit: Est etiam infirmorum oculorum optima sanatrix: Nam omnem fluxum lachrymarum stringit: lipposos attenuat, ruborem depellit: pellem vel tunicam delendo mollificat: Granum, tela, albugo, & hugo, cornu, vngula, catharacta, inuersio palpebrarum, æstus, tenebræ, ac oculorum inflaturæ. Hæc omnia per medicinam hanc Philosophicam facillime curantur. Cor & spiritualia con fortat potando: dolorem capitis mitigat in temporibus vngendo: præbet etiam furdis auditum, acomni dolori aurium fuccurrit inflaturis: neruos compactos rectificat vngendo: dentes corrofos restaurat lauando: fœtorem anhelitus dulcorat. sanantur etiam per eam omnia genera apostematum vngendo,

aut emplastrando, aut puluerem siccum intromittendo: vlcera, vulnera, cancros, fistulas, Nolime tangere, Antraces, serpigines, impetigines, atraciones, scabies, pruritus & tinea per eam sanantur: cicatrices per eam planantur, ita vt caro noua regeneretur: vinum corruptum & acidum, si permiscetur, reparatur: Calculus inde soluitur si bibatur: venenum expellit sumendo: Occiduntur & vermes si impuluerisentur. Capilli subuillosi per eam vngendo remouentur: rugas in facie & o. mnes maculas in facie delet vngendo, & faciem iuuenilem spondet mulieribus: in partu sumpta auxiliatur: fœtum mortuum empla strando educit: vrinam prouocat: coitum excitat & auget: ebrietatem prohibet: memoriam inducit: humidum radicale augmentat: naturam vigorat, nec non alia bona multa corpori humano ministrat: quia hæc medicina est super omnes medicinas Hyppocratis, Galeni, Constantini, Alexandri, Auicennæ, & aliorum doctorum artis medicinæ: præ-Hantior in odore, sapore, virtute & effectu. Et est notandum, quòd hæc medicina semper est medicinæ apotheticæ ad morbum deputatæ permiscenda.

De secundo scribitur, quod omnia metalla impersecta transmutat: hæe enim transmutatio est satis manifesta: nam omne quod est argentum facit aurum in colore, substantia, perseuerantia, pondere, dustibilitate, liquefa-

ctione, duricie & mollicie.

De tertio scribitur, quòd lapides in gemmas preciosas transmutat, vt superiùs allegatum est in libro Sextario, vbi dicitur, quòd lapides Iacincti, Coralli rubei & albi, Smaragdi, Chrysoliti, Saphyri, ex ipsa materia formari possunt: Et in charta Sacerdotú traditur, quòd ex chrystallo, carbunculus, siue rubinus, aut topazius per eam sieri potest, qui in colore & substantia excellunt naturales. Hic verò lapidibus, & alijs qui bus insusa fuerit hæc medicina, præstat virtutem naturalem sua nobilitate, ita tamen quòd colores deputati ad ipsos admisceantur: Nam omnem lapidem siue gemman liquesacit & demollit.

De quarto scribitur, quod vitru reddit malleabile immiscendo quando liquesacit. Nam hæc medicina est conuertibilis omnessi in colorem: alia verò sunt experimenta artisci sagaci commutanda. In Chronicis antiquis Imperatorum legitur: quod Imperator quidam maximum presium cum Soldano triumphante commist, per quod multi nobiles exercitus Imperij in Paganismu sunt deducti, inter quos erat protonotarius Imperatoris homo perdoctus, cuidam Sarraceno, qui & maximus erat Philosophus in terra sua pro summa custodia assignatus, & multo tempore ab eodem deten tus, quadam die motus misericordia Sarrace-

nus

Digitized by Google

nus ille, aduocás Protonotarium, dixit ei: Vis reuerti ad terram natiuitatis tuæ! qui respondit: Vtinam Domine, seruus tuus gratiam inuenisset in oculis tuis. Cui Philosophus: Misereor tui, sac quod volo. Aitille: Domine mi, paratus sum adomnia. Cui Philosophus, cum reuerlus fueris in partes agnitionis tue, supremo domino tuo, qui terrestris vester Deus est, dices hæc verba: Magister & dominus meus, cuius fui proprius, vobis dicit salutem. cuius dominium & magisterium vobis postea declarabo. Postea facias apportari omnia genera metallorum, que liquefacies, & hunc pulue-rem quen tibi do, intromittes: quoniam omnia vertentur in aurum verum. Hoc facto, crystallum liquefacies modo prædicto, & puluere immerso, mutabitur in rubinum. postea vitrum liquefacies, & de predicto puluere immerfo reddetur malleabile. His omnibus visis & completis dices: Hæc est maiestas domini mei dilecti. Postea declarabis magisterium meum: leprosis immundissimis dabis puluerem in potu tepido, qui mox ibunt cubatum, & sudario aliquo cooperiantur: hi ex toto ci-tissime sanabutur, ita vt ipsi non super terram, sed super pennas ventorum ambulare videan tur. Nunc ergo vade in pace, & comple desiderium meŭ. Abijt autem Protonotarius gaudens & exultans, & omnia in veritate inuenit, prout à domino suo audiuit, prædicto supremo Pontifici & Imperatori demonstrauit, & sic probata est medicina Philosophorum coram Pontifice summo, & Imperatore, regnantibus illis temporibus, habere virtutem curandi infirmitates hominum, & transinutandi metalla impersecta, lapides sin gemmas preciosa, ac vitrum reddere malleabile. habet hac medicina gloriosa, quam omni inuestigare sideli & pio præstare dignetur Deus omnipotens, vnigenitus que filius Dei dominus no ster Iesus Christus, qui cum Patre & Spiritus sancto viuit & regnat vnus Deus per infinita seculorum, Amen.

ROSINVS, AD

NTRAVI die quadă domuin fenioris Habielfam caufavifitandi ipfum, & fedi ad dexteram eius: & erant ibi duo viri, quorum vnum cognofcebam, alium verò

non. Et cum loquuti fueruntante præsentiam meam de Arte, & percepi per illud quod quæfiui, quod inducta fuerat super eos ars, & obscuratum verbum, nescientes id quod confiderant in dictis sapientum, & erant in stupore. Conuertitad me socius saciem suam securus amicitia, & dixit mihi: Qualis est sapientum intellectus hic: Recipe plumbum, & quod

Digitized by Google

quod assimilatur plumbo: & recipe azoch & quod assimilatur azoch: & hic est ordo scientiæ quam cognouerunt Ægyptij, & Ænigma eius, & ratio, & virtus, & largitas, hîc funt quatuor, quorum duo manifesta sunt : nominauit enim plumbum, & quod assimilatur eo. Quæ ergo sunt ista quatuor dixit, & hæc verba Sapientum habent obscuritatem, & sunt ex sophisinatibus Sapientum dixit? Quomodo est hoc? dixi. Voluit per hoc Sapiens duo tantum, que sunt masculus, corum occultorium occultum & fæmina, & adiunxit verba significantia quatuor, & non intendit nisi duo.dixit, quomodo est hic, & ipse dixit, quas zuor: & expetiuit verba Sapientum. Secunda vice dixit, non intendit per hoc dictum ni duo tantum: & ille Sapiens dixit: quatuor, & tu dicis duo. Dixi ei in his verbis sicut prædi-Etum est, est obscuritas sapientis & Sophisma in hoc loco, & si voluissent quatuor per eos ex quibus componitur masculus & sæmina, dixissent. Recipe aquam & ignem, & commisce, & constituat vnumquodque ex duobus. Deinde fac quatuor vnum, veruntamen sapiens dixit, (fac quatuor vnum), Recipe plumbum, & quod assimilatur plumbo. deinde repetiuit & dixit: Recipe azoch, & quod assimilatur azoch: vnde hæc & his similia ex dictis eorum celant scientiam ab hominibus, intellige: & confido in Deo meo vt intelligas hoc dictum

fapientis. Huius exemplu dixit: Accipe plum. bum: & plumbum apud eos est nomen ex nominibus masculus; nominauit enim masculu, & tacuit nomen fæminæ. Et dixit, quod affimilatur plumbo, & fæmina assimilatur plumbo: quia ipsa ex eo,& ipsum ex ea. Deinde dixit secundo: Accipe azoch, & quod consimi-laturazoch: azoch autem est sæmina, nominauithicfœminam, & tacuit nomen masculi: & dixit, & quod assimilaturazoch, & nominauit hic masculu; quia nominauit illum in principio sermonis, plane vt desit dubitatio sermonis, & tamen valet hoc verbum ac si dicas: Accipe Adam, & quod assimilatur Adam, nominasti hic Adam, & tacuisti nomen fœminæ seu Euæ,& non nominans eam, quia scis quòd homines qui funt tui fimiles in mundo, sciunt quod illud, quod tibi assimilatur, est Eua. Deinderepetis secundo, vt eos minus obscuretur sapienti & intelligenti: ac opinantur multi quod intendas in hoc loco cum dicis, quatuor dixisti, accipe Euam & quod assimilatur Euz, nominasti hic fæminam quæ est Eua, & tacui-sti nomen Adam : quia nominasti ea semel, & ab ipso incepisti, & non potest esse dubium ca uillanti. Et illi inceperunt inspicere vnus in alterum, & stupor apprehendit nos super hoc, quòd eis explanaui. Et simile, hinc quòd dixerunt, commisce calidum frigidű: & fiet temperatum nec calidum nec frigidum, & commilce

misce humidum cum sicco, & siet temperatum nec humidum nec siecum. manifestum hoc di Etum est super quatuor, & generantur ex his duo, videlicet masculus & fœmina: masculus est calidus & siccus, fœmina autem frigida & humida: quæ quando coniuncta fuerint, iam commixtum est calidum cum frigido, humidum cum ficco: & hoc non est dubium intelli-, genti. Et sustinet hic intellectus nomen sapientis, quod habeat huncalium modum quem tibi demonstraui, de igne & aqua, aere & terra: & est alius modus ex præparationibus, & est sicut dictum Ioseph: Commisce ignem & aquam, & erunt duo. Commisce aerem cum terra, & erunt quatuor: deinde fac quatuor vnum, & peruenisti ad illud quod vis, & tunc fiat corpus non corpus, & debile super ignem non debile, & apprehendisti sapientiam. Fac ergo fecundum quod dixit Iofeph, fuper eo,& preparatur harum rerum à principio víque ad finem, est aqua calida & fixa honorata, & illa est quæ manifestat tincturam in proiectione, & nisi illa esset, non esset intentio alicuius sapientis in aliqua radice sapientiæ. Et ipsa est mediatrix intra contraria. Est ipsa, est eadem primum, medium & vltimum. Intellige hoc quod tibi demonstraui, & scito modum verbi, & ipsa manifestat tincturam. Talis enim solet esse improbitas sapientum & sophisma, & fortè ipfi adduxerunt nomen in vno fenfu, & fub

ea est alius. & ego spero quod apparebunt ver bis: quia innuit vobis multa de secretis illorum & sophismatibus, & Deus tribuet vobis prosperitatem. Si verò apertus suerit die aliqua ex scriptis sapientum modus alicuius, hic homini non aperietur nisi legenti librum in carmina nostra. explanaui enim tibi & omni-bus fratribus meis, quicquid obscurauerunt Philosophi pro posse suo, & clamauerunt pro patribus & filijs, & comprehendi in paucis pa ginis, & ipli expendunt in multis paginis fepultum tropicis, & magis obscurioribus inuoluunt, quòd intelligentia intelligentiamap-prehendere nusquam valet. Ego autem vt permaneret memoria mea, priscorum sedi solitarius, confiderans libros antiquoru, & quærens à quibuslibet vobiscum consedentibus scientiam hanc inquirentibus, quos cum alloquerer, non intelligebant me: habebant enim præmanibus libros, quæ describunt eis Alkabric Alkakir, id est, species vel resvanas quas noscunt, quibus occupantur: & hæ sunt res, quæ deterrerent ipsos occupatos, & ipsi incumbunt suis quæstionibus, ac deuiant à veritate ignorantia excæcati. Cum autem vi-di te & vultum tuum illic seen, per illud quod innuit, & exposui ex secunda apprehensio-ne tui intellectus, conuerti faciem incam ad te, & explanaui tibi ex eo, quòd concluferat scientia mea in pectore meo, vt cognoscas animam

animam scientiæ, & loeum secreti, & dividas inter me & homines erroribus & vanitatibus incumbentibus, eò quòd legisti in libris aliorum, & quod locuti sunt, & adduxerunt ex verbis Sapientum antiquorum, modernorum, & quorum appetuntur. Quorum nullus ausus est exponere literam vnam ex dictis antiquorum Philosophorum, sed tamen posuerunt in libris suis secundum quod procurauerunt Sapientes, nec aperuerunt ex illis aliquem semium. Estautem opus vt cum sapiens fui, aperta mihi certa funt, & nouerim occulta, & exponam verba sapientum & perueniam per illam expositionem ad veritatem ac manifestationem eorum post manifestationem, vt manifestaretur studentibus in ea. & aperiatur fastidientibus, & patientibus, & fugientibus in his, quæ præ manibus habent exignorantia. Sed quando non explanabo aliquod ex eis, erunt libri mei sicut libri Sapientum, & verba mea verba sua, velut accepi nomen illorum & mihi attribui, & hoc est inconueniens & dedecus illi qui facit sic. Quæ autem est viilitas legenti meum librum, vt quod alij occultauerunt, appropinquet intellectui occultorum successoru meorum secundùm omnibus in aperto velatis significationi. bus intellectui occultorum,& velatum, in hoe sit apertum & cælatum. Est autem apertu studiolis & fapientibus ac intelligentibus, quod

nisi fecero, no manifestabimus industriam nostram: perconteris,& erunt dicta mea tăquam proposita sine administratione & vtilitate, &c.Scias præterea, quòd multi occupantur in præparatione sulphurum eorum, & in sublimatione Arlenicorum eorum adultibilium & corruptibilium, secundum manifestum quod audiunt, & nudum quod legunt & cognoscut illam veritatem ignorantes. Sulphur enim & sulphura, & auripigmentum seu auripigmen. ta, ac zandarich, illa omnia sunt nomina aquæ diuinæ, foliatæ, humidæ: cuius dealbatio est præparatio eius per sublimationem, quæ est distillatio, donec fiat alba, lucida, in qua non fint fordes. Hæc est sublimatio sulphuris & zandarich. Etiam ablutio corporis & reductio aquæ super illud, tam diu donec no remaneat in eo aliquid ex anima, quæ est tinetura, quod non ascendit cum ipso spiritu. cum acceperis animam, & omnia in ista aqua & ninil remanserit ex ea in corpore, tunc abluisti corpus à sordibus suis. Innuit perhoc totam extractionem totius ab eo, vt liberetur cinis à cinere mundus, in quo non sit pinguedo, quæ prohibeatipsum ab operatione, redit secundo ad locum suum. Similiter dictu est, sicut prædixi tibi in corpore & corporibus secundum quod exemplificaui tibi in spiritibus & spiritu,& in anima est vnum corpus partiu,& tunc dicitur corpora secundum partes, sed prius cse

osse vnum ex vno. Qui autem aliud dixerit, ignorat scientiam: quia scit nec corpus, nec cor pora, nec spiritum, nec spiritus, nec animam, nec animas, nec cognoscit lapidé, nec ex quo est, nec percipit ordinem operis aliquo modo, & est causa: Quia ex qualibet illarum salsatarum incorporatum est corpus vnum: propter quod dixerunt smiliter corpus vnum & corpora, & propter hoc hunc esse ex illis: spiritus & anima multiplici operatione est lapis & non lapis. Hic est lapis quem assimulant sapientes artis lapidi Aquilæ: est enim lapis Aquilæ, lapis cognitus: & est lapis in eius ventre lapis qui mouetur, per quem significauit apud asce-dentem & cinerem extractum à cinere. Similiter est lapis, in cuius ventre est lapis qui mouetur, quomodo cum foluunt, prodit ex eo aqua sua, quæ erat congelata in eo, & mouetur ascendendo & exaltando ad aera. Significant per hoc spiritum & animam, quæ est in ventre eius: & hic est lapis in cuius ventre est lapis,& remanet fex ex qua exiuit illud ascendens immobilis: deinde apparet ex ea postea anima eius, & est cinis cineris, quem nominauit Marian congelatum coagulans, aquam eorum in terra corum magnificauit húc cinerem. & hic est fermentum, & fermentum fermenti auri vulgi, & foliorum eorum. Et hoc est fermentum corum corporum ad quæ reducuntur ca: & cinis est fermentum aque, que est aurum

illorum, ideoque nominauerunt hunc cine rem Fermentum fermenti, & per hocignorant aquam suam, magis ponic: & quod dixit Rofar. si fundetis corpus: Non intendit hîc per fusionem ignis, sed significat solutionem eius, vt siat argentum viuum sapientum, & extra-hunturab eo slores eius. Et hic est lapis, de quo dixit Aros regi: Si cognoscerent, quantum habent operis, lucrarentur per ipsum mul tum. Dixit Sapiens: Accipite res animarum fuis, & exaltate eos ad altiora loca, & metite eas cacumine montium suorum, & reducite eas ad radices suas: & hæcsunt sua verba manifesta, in quibus non est inuidia nec obscuritas, veruntamen non nominauit res quæ sint: per montes autem significauit cucurbitas, & per cacumina montium alembica. Metere autem secundum similitudinem, est recipere a quam illarum per alembicum in recipiente. Reducere verd super radices est super hoc, à quo prodeunt. Et nominauit cucurbitas mon tes, quia in montibus inuenitur Sol & Luna: sic etiam in his montibus, qui sunt cucurbitæ, generantur Sol & Luna eorum, & in ipsis fit, & illæ funt minores foliorum & auri eorum, & in ipsis manifestat eius præparationés & hoc totum est ad similitudinem, & est mirabilis & pulchra similitudo, nec vult per montes homines, nec intendit per altiora loca capitahominum, nec quod de ipsis metitur, sunt capilli.

eapilli, ficut dixerunt quidam glossatorum, & laborauerunt in capillis, & consumpserunt pe cuniam suam, & dies suos in inquisitione vanitatis, sed sapientia est dignior etiam, nobilior & altior, quam illud quod opinati funt, & perueniunt homines per hoc ad vanitates. Et funt qui dixerunt, quod ars hæc, est ex ouis, & capillis virginis, ac vrina & sanguine, felle & spermate, & alijs talibus, & ex mineralibus diminutis, combustibilibus, corruptibilibus, & adnihilum venientibus. Falsum dicunt, cùm quidam ex infirmitate rationis suæ fecerunt ex virgine & vrina, quod absit à sapientia Dei gloriosi & sublimis, vnde attexerunt ignorantes in funiculis. ignorans ignoranter ferit coloquitidam, & sperat inde mel comedere: sed quado quod separauerat non viderit, redit ad cogitationem suam, & extendit eam & dicit, hoc est ex infortunio. Et si diceretur sibi, ouis peperit homines, aut grana tritici fructificant galbanos, aut palma portauit mala granata, aut volatilia pariunt pisces, responderet, falum dicis: non generant res nisi similia, aut sructificant res, nisi fructus suos. Nam omnia ista prædicta designant aquam eorum: & aqua eo. rum est fermétum corporum : & corpora sunt terra eorum, etiam postquam denigrantur ista per præparationem ignis. Vocant ipsum nomine ignis nigri, sicut in denigratione secunda, Carbonem montis & picem, antimonium,

Alkali, & salem Alkali, & Markasitam, Magnesiam, & argentum viuum extractum de Cambar, & cinerem siuum & calcem, & vitrum, &
aquam mundam, quæ mundata est à tenebris,
& à materia nigredinis. Ars Astronomiæ &
Physices legentibus patens est. Ars verò nostra non nisi à sapientibus sciri potest. Qui igitur non liquesacit, & coagulat, multipliciter
errat. Denigrate igitur terram, & ab ea separate eius animam & aquam. Postea dealbate &
inuenietis quod quæritis. Dicitur vniuessaliter, quòd qui terram denigrat, & album ignem
dissoluit, donec siat sicut gladius denudatus:
& qui de albato rei animam induxit, totum:
quia in rapido ignessigit. & postquam liquesactum suerit, selix dici merebitur, & supermudi circulos exaltabitur. Explicit, & qui sciat,
sciat quæ dixi,&c.

SECVNDVS AD EVTHICIAM.

PECVLARE figuras initio libri nominum, & meditare quare hîc pofui. nihil enim eorum posui, nifi ad eorum quibus eget comparatio. Ista

eorum quibus eget comparatio. Ista est secunda expositionis epistola nominum alienorum Rosini ad Euthiciam, & est per quationes & responsiones. Illa enimait: Quid est sulphur incombustibile: Respondet: Est illud quod

quodaduerlus ignem pugnat, & iplum lustinuit, & argenti viui Cambar, id est, humiditatem suscepit. Quare Philosophus sulphur incombustibile scilicet nuncupauit. Quid est Cambar : aqua mixtum à permanenti: nam priufquam permixtum & coniunctum aduerfus: Narra igitur mihi, quare dixit Hermes in libro suo omnium bonorum Clauem vel Philosophorum librum nuncupauit: Respondet: Eò quod qui inspicit in lib. Hermetis, vbi climata descripsit, terras, regiones, montes, metalla, spiritus, aquas, pulueres & eorum sapores:aquas,& eorum vires, artis copolitionem, his intulit,& alia inutilia interposuit, scientib. ea ab arte discutere, hanc maximam scientiam agnouit, veras naturas aquarum, virtutes homines ignorauerunt, & ea quæ in eis suntoptabilia. Ideoque inquit omnium bonorum Clauem esse. Et verum quidem est. Illa dixit: Quare vocant vaporem spiritum & animam esse: Respondit: Scito quod Bilonius ante alios dixit: Spiritum humidi esse nigri, ventris immaculatum,& homini comparauit. dixit enim hominem esse humiditatem, sicut & spiritum, similiter hoc opus, quod Philosophi celauerunt, est vaporis arcanum, & aqua, id est, spiritus. Sublimatio est extractio cineris, à cinere Vapor enim non vertitur: & non dixit vapor, quousque spiritum in ipsuin ingrediatur ting gens & fortis. Hucaduersus ignem bellator,

qui exfortissimo extractus est. Et illa quidena fignificat. Hermes enim dixit: Ponite fin petia spissa, & pone eas ad coquendum in igne. Respondet: Notandum quod Philosophus hus. morum materiæ nuncupauit. s. id est, Spiritum extractum, & vas petiam, & naturam fpecies, eò quòd natam germinet & floret, & ex ea vena illum exit:ergo prima, f. fignificat species, secunda, f. fignificat spiritus. Quare Democritus ait:In humiditate ablue, & ablue humiditatem quousque eius nigredo ingrediatur. Ad quid Philosophi pecuniæ nigredimem illam nigredinem vocant, nulli verò vestrum auis vultum. Illa dixit: Diuersitas nominum errare me facit. Responder: Ne cogat te errare quod vides, misce sic cum humido, quoufque anima spiritum, scilicer conceptum desiccat, & sugat in suo ventre: quia anima à spiritu exiuit, & anima à spiritu viuit. Si igitur velis Euthicia ea quæ tibi narraui cer tificare, accipe alumen marinum, id est, Spiritum humidum : desicca, id est, in puluerem sublima, putrefac, vt modo liberetur à fæcibus, & abluta humiditate, scilicet supplete a-quosa, tenue est, id ost, subtile: existe terram extrahis, id est, fige, & caue ignem in regimine aquæ. namque inimicus est, quonsque sibi ipsis placabiles fiant, scilicet per fixationem. Et scias quod si ignem & aquam facias esse concordes, id est, spiritum volabilem fixum feceris.

feceris, scilicet mare humidu opus tuum, Deo fauente, emendatur. Et scito quod non comburitur simul sapulo, verûm paulatim, id est, nó figitur simul totum vno regimine. Et quid quod dicit comburitur? id elt, figatur iplum, in humorem occultetur: nam cum figitur, humor occultatur, id est, spiritus quousque fumat totum & simul incidat, id est, sixuin sues rit: & quanto magis coquitur, tanto magis inspissatur, scilicet continens & contetum, quousque inde vnum fiant, quæ sunt nostrum æs. Amplius autem oportet prioris decoctionis ignem leuem esse: hoc est in primo, quando volatile adhue totum est, quousque igne vtatur,& implacabilis fiat. Deinde ignem paulatim augmenta: quia quantò plus decoquitur, tantò plus figitur, &c. Et illa: Patefac igitur quod Syrnas Philosophus ait, quod res est vna in qua sit to tum quod operaturu est: quod nisi insit, nihil inueniatis. Respondet: Iam tibi demonstraui, quod qui in hanc artem ingreditur,nihiladinquirit, quain res in aurum vertere, tu aurum nisi aurum in aurum ponas, id est, fermentum præparatum, & in lapidem Philosophorum positum, nihil habes ex eo quod à Paulo multum exit. Et illa: Si mundi habitatores hæc scirent, eorum aurum vtique multiplicaretur. Respondet: Ecce tibi notificaui. Et illa: Nihil mihi tu profuit. Respondet: Propter tuam ignorantiam & infipientiam,

huius regem qualiter proxima immiscentur apta,non inconuenientia. Et illa: Curaërem Philosophus narrat complexionem: Respondet: Hoc ad compositionis coparationem posuerunt. Et illa: Qualiter hæc descripserunt : Respondet: Nisi duobus tenuissimis humidis continens sucritaliquid quod ea placabilia saciat, pereunt, & ignem fugiunt, & coctionem fustinere nequeunt: & nisi decoctionem sustinuerint, nihil ex eis vtile procedit, eò quòd ficcitas humiditatem diligit, & calor frigus. Similiter Lunæ & Stellarum splendor ex Solis est lumine, maximè verò, & proprie Lunz, quæ magis ex Solis lumine sumit: quare nocte lume eius multiplicatum est. Similiter omnia ex radice sumunt vires. Et illa: Expone igitur mihi quid sit hic miles victor duorum roboratus, inulti precij & intentissimi roboris. Respondet:Ille est perforas corpora. Et illa: Qualiter corpora perforat ? Respondet: Erat enim corpus, deinde illum limatio in animam vertit cum cæteris animalibus : quare velociter corpora perforat cu ei obuiat : & est albus apparitione, rubeus experimento. Et illa: Qualiterfit rubeus? Respondet: Iam tibi significaui, eum esse marem qui elicus Lunam duxit in vxorem, quam nonnulli putăt aurum esse preciosissime connexionis, cuius congelatu nunquam dissoluitur, neq, vestigia delentur, quod Deus sanctis Philosophicis & electis largitus

est. Scito quod natura cœpit comparem vt inimicum. Et illa: Quid est natura quoque extraneum: Respondet. Natura est venenum. Et illa: Quæ propinquitas est inter ea? Respondet: Dimitte, ne quæras à me corum propin-quitatem, verum huius rei perfectionem, Si quid huius rei interponis, erras. Et illa: Necesse est vt dicas. Respondet: Propinquitas in ter ra existens est, quod sulphur putrefactum fortissimum est, & aduersus ignem pugnas, quod continet & continetur: ex his namque coniun ctis color preciosis.exit, & nunquam potest sul phur quod naturaliter fugit poltea fugere. At illa:Quare hoc: Respondet: Eò quòd perforauit eum anima similiter & perforauit & mixta estanimæ tinctura corpori,& corpus animam continuit & naturale fugere prohibuit. Et illa: Expone igitur mihi, Rosine, dicta tua, scilicet quod artis auri arcanum fit ex masculo & fœmina: masculi autem dispositionem nobis in plumbum demonstrasti: fæminæ verò dispositionem in Auripigmento nobis dicturus es. Respondet:Etiam accipe Zandarich,& plumbo misce, tunc sœmina Masculi vim recipiens lætatur, eò quòd fæmina masculo roboratur, masculus verò tantum animam sumit, & dominam vertit. eum igitur ea commisceas, in vasculo pone vitreo & Ethelietere & aceto,& coque per dies septem, ac arcanum ne sumiget custodi, & dimitte quousque alteretur. Et illa:

Expone igitur mihi quid boricis maximam vim habet cum cibatur & desiceatur: iam vtique dixisti nummosum quousque in puluerem vertatur, & imbue aceto, & coque quousque acetum deficiat per &c. His peractis inuenies ipsum coruscantem marmoribus similem: tunc congela & coque quousque boricis totavis diruatur. At illa: Fortè hoc est, quod Philosophus ait: quod cùm bene diruitur, maximum exinde fit arcanum. Respondet: Etiam illud est quod Democritus ait; in plumbo coque ipsum, quousque rubeum fiat, & pone ei desuper de coagulo: ipsum diminuit, trituratur vel augmentat, eò quòd (post 123. dies diminuitur & in 2 augmentatur. Hicigitur est initium & finis. Et illa: Expone igitur quod dixisti mihi. Respondit: Ecce tibi modum in ferro descripsi : Accipe ergo ipsum, & duc in laminas ac acerrimum acetum operare quousque laminæ confringuntur, & totum fer rum in cinerem vertatur. Item notadum quòd hoc eorum ferrum viribus est duorum, masculi vtiq; & fæminæ, cui maxima vis est: nec reor Philosophu ferrum voluisse, verum rem ferrum nuncupauit.idem namque ait:Noli po nere de opere tuo, nisi de hoc ferro, secundum autem tuum non dirigis propositum, quod est ferrum. Et illa: Notum sit quòd Philosophus Borinem plumbum nuncupauit, eius autem incenditur albedo, & sic lapis frangibilis lapis dicitur

dicitur Abelis, qui commiscetur aceto & fit lapis, eò quòd opus nostrum est, & in eo est ma-sculi vie & sœminæ. Sequitur calcinatio corporis. augmenta ergo eius ignem, quousque totum diruatur, & eius strepitus auferatur, & fuit spiritualis, & misce sulphur incombustibile, & coque per dies quousque arefiat, & humor consumetur, & postea deseruit esse corpus: ipsum cum aceto imbue, & siet iccir.rur-sum imbue & coque, & vasis os claude ne acetum consumetur, & coque per centum quinquaginta dies, & inuenies iam peractum, quid in eo est;mas & fœmina, alia vis. Item illas partes per se dealbant, eò quòd altera est anima, altera corpus: '& anima cu corpore incarceratur. ab eo in corpus vertitur, & cum moritur, sit spiritualis, & enima vocatur stannum quod sic sit spirituale, tum cum corpore moritur: cum autem fit spirituale, & imbuitione & decoctione regitur, tingit nummum & vertit in Solem. Et illa: Éxpone quod dixisti: quia nist candidetis, rubeum minime facietis. Respondet: Libenter, duæ namque funt naturæ, rubea & cádida:rubeum igitur dealba, & album in rubeum verte: Hic lapis multis modis fit, nonnulli tamen eorum vires eius ignorant, qui operantur hunc lapidem, inspicere cum ca quæ ex mortuis extrahuntur metallis, quæ quidam Philosophi Cor Solis nuncupant. Et illa: Quid est Cor Solis? Respondit: Puluis. Et quid est puluis continens & contentum : Et quid est contentum: Respondit: Lapis qui non est lapis, quod priùs à me quæsiuisti. Et illa: Quis est masculus ex eis: Respondit: Rubeum. Et illa: Quis fœmina? Terra nigra. Et illa: Faciunt ne illa, vtalijs non indigeain: Respondit: Oportet te habere emendationem. Et illa: Qua indiget emendatione: Respondit: Continente. Et illa: Quid eorum est fortius Respondit: Lapis qui non est lapis, fortior est altero inimico: rubrum verò est fortius illo, quod sua fortitudine socios roborauit. Et illa: Quid est continens? Respondit: Illud sugans est, quod suos socios sugientes facit. Et illa: Qualiter cos fugientes facit : Respondit, cum eos in spiritus vertit terrenis ab eis separatis. Etilla: Qui colores sunt his supereminentes in corpore? Respondit: Albedo. Etilla: Vnde venit illa Albedo? Respondit; Non ex yna parte tătummodo scilicet supplete, reiteratione, verum ex pluribus. Et illa: Forte ipsa est, quæ aurum in nummos vertit, quia operis emendatio estalbedo. Respondit: Hoc esteius initium & non perfectio, Et illa: Amplius adde mihi describendo. Respondet: Est lapis in se gloriam habens & colorem. Et illa: Vnde venit eius color? Respondit: Ex eius intensis sima amaritudine. Et illa: Vndevenit eius amaritudo & intenfio? Respondit: Ex eius metalli impuritate. Et illa: Nunquam eius color rubeus

rubeus supereminet: Respondit: Etiam. Et illa, nunquam etiam & igne calidior ! Respon-dit: Ignis ad respectum illius est tanquam aqua ad respectum ignis. Et illa: Igne ne est for-tior; Respondet: non. Et illa: Quare ergo asseris eum igne esse fortiorem? Responder: Eò quòd ignibus sibi ipsis obuiantibus alter alteru comedit. Et illa: Vis eius hæcæstus patens hominibus? Respodet: non. Et illa: Quare ergo ipsum ignis roborauit. Respondit: eo quod anima ignis in anima eius occultatur. Et illa: Hic igitur lapis spiritualis est. Respondit: non nosti hoc, quia spirituale spirituale roborat, cum eius sordes, & eius superfluitates comedit & separat ex eo? Quod dixit ignem eum roborare: Pone igitur augmentum mihi notum. Respondit, libenter: Nonne vides qualiter Petroleum si manibus tangatur, non comburit: si verò igne tangitur, nihil tangit quin comburatur ipium. Et illa: Lapis igitur qui videtur non comburit nisi igne? Respondit: Etiam quemadmodum Petroleum, nisi igne. Et illa, hic ne lapis omnia comburit: Respondit: Non, in ea etiam plures funt vniuerfales & naturales viilitates, quarum maxima est in hac arte. Et illa: Expone mihi quid hæcterrena fugientia vertit. Respondit: Illud est vapor. & quid est vapor nisi minimum eo quod ignem sequestrauit, ne slores comederet à suis sractib. quos practica fructura priuauit & asperitate superante corum colores decorauit : Et illa: Quomodo factum est : Respondit: Eò quod secum mansit, cuius vires non comedit. Et illa: Comedit ignis aliquid ex ea? Respondit: Etiam comedit eius sordes & immunditiem, in eo existentem. Et illa: Quæ immunditia erat in eo ? Respondit: Qua homines ipsum vilipendunt. Et illa: Cur ipsum vilipendunt! Respondit: Eò quòd eius tincturam perficientem ab immunditia eius sibi nocentem sequestrare nequiuerunt, sed eius, quod in eo est vtile acceptio , & noxij expulsio , eos fugauerunt homines, etiam ipsum tegunt, nec vsque modis, nemo tamen perficit tegenti, ni-si eius immunditiem ab vtilitate sequestraret, & vnicus est definitione, compositione verò minime. Et ideo sactus est vnicus, eò quòd natura in se rerum coadunat. & sactus est vnicus, quia infine prioris operis coniunguntur, & fiunt vnum, quæ nomina & hoc vnicum e-médat fublime, illud quod fua bona dedit fua prodigalitate, & optat commixtionem sui vas poris magno desiderio, & optare ipsum secit sulphuris sulphuri obuiatio. Et illa: Nonne illa fulphura fulphuribus continentur? Respondit: Etiam. Quid illud est, natura natura lætatur, & natura naturam superat: Respodot: Iam ipsum totum habes, & peractum est tibi quod demonstraui per hec verba, natura natura gau det, & natura natura continetur, totum his bre uibus

nibus verbis Philosophus rationem habentibus opus peregit. Vbi reiterat dicta, in prima compositione moritur & dirimitur, & eius co-lor in nigredinem vertitur. & dicit ibi, qued nullus est lapis, qui generetur in arte, nisi hic, quem Philosophi ex rebus suis composuerut. Ecce potentes lapides, colores demonstraui, quod videtur tibi sufficiens, & dixit, cauete ne tingens anima vos fugiat: quia debet misceri corpus. Et dicit, & bene tum regimen ipsius coapta, & ignis quantitates in altera compositione. & dicit, anima, & Corsufflatur colla auri, fermentum auri, femen auri, & flos auri est, aqua sulphuris per ethel à cinere extracta, & cum anima corpori miscetur, sugere nequaquam poterit, & cum à sua transmutabitur natura, corpus fiet. Et tunc hoc intellige, cum dicitur: Vertit corpora in corpora & incorporea, per hoc non quia idem intellectus est, & hoc non initio erit, sed in fine erit. incorpora corpora fiunt per aquam per quam mundificantur, & etiam corpus spissitudine prinant. Et illa: Nihil inuenimus agere vt ignis, excepto eo quod sit ex aqua sulphurie, & vocatur Falla, & nostrű est fortius omni igne. Item de lapidibus hæç res prout ignis agit & operatur, & nihilea melius: quare Maria venenum ignis ré ipsam nuncupauit. Et illa: Hæc igitur res no mine corpore carétes, post hæc corpora siunt, in principio intelligo. & dicit: Eorum autem

omnium rerum à me descriptarum, quas nondum vidistis, titulus vtique sulphuris est. O. mnia quoq; alba descripta, sicut aqua sulphuris & magnesiæ compositæ dealbatio sit sulphuris albo, & albo composito, cum dealbatú fuerunt hæc nomina comprehendit. & scito quod acetu, aqua & omnis humor, quam Philosophi nuncupauerunt, dissoluendivim habet, liquefacere verò ne quid, sed tinctura & plumbum aëris liquefacit & congelat. Respon dit: Eò quò din hac aqua multa sunt coadunata, quæ ad corpus liquefaciendum, & ad perfectionem perueniendum, si bene regis, eam aquam reborat. Et illa: Ergo expone mihi quæ dixisti, quod ex omni supposita re, cuius rei ho mines conantur inuenire, perficiunt & emendationem, quousque perficiat at opus: & per ipsum. Respondit: Tu quæris ea de quib sperabam Philosophorum dicta tibi satisfacere, tibi tamen à me quæréti exemplum positurus sum. Adæris plumbum saciendum omnimode, quod nequaquam à me quærere proposuisti. Et illa, non quæsiui, quia omnia ex eo opor
tet sieri & per ipsum, volo tamen vt posteris
exemplum sit: dic ergo potius. Respondet: In
principio tibi ex lignis. artifices enim in ligno
vel in lapide sissuais inuenientes ex puluere
illius ligni aliquid accipiunt, & collæ miscent,
ac exinde illam sissuam implent vel lapidem,
& sit eius color sibi similis, ita quod nemo videns

dens ipsum abhorreat. Carbumuta verò hominibus euenientia probi medentur Philosophi carnem capientes & sanguinem, vel stercus hominis, quibus illa medentur & curant. Ceterum nauium possessores suarum nauium tigna earum regunt gumma lapidum, & lapidarij cum in vnoquoque lapide foramen inue niunt, illius lapidis farina cum colla illud implent, tunc sit sibi simile. Item similiter molendinarij sua regunt molendina: accipiunt enim aliquantum de lapide molendini, & terunt, & colla conficiunt, deinde ei coniungunt. fimiliter quemlibet lapidem regentes ex eo aliquan tum terunt & collæmiscent similem habenti colorem. Similiter vasa figuli componentes, cum quædam vasa eis franguntur, terunt igi-tur siguli fractiones, & collæmiscent, deinde folidant. similiter omne opus existens in terra ex ea colla & per ipsum sit, ac in nostro opere oportet eos qui plumbum aeris regunt, terere & collæ miscere, quæ plumbo aeris conuenit, deinde accipiunt florem aeris cui simile quid conantur tingere. Ego autem volo exempla tibi multiplicare Inspice satores qui seminant, quicquid eis ex. * Et illa: Quem cum de aqua viua interrogassem te de proprio, & epistolam mihi scripsisti non parum obscuram, volo à te quærere ea quæ intellectus meus penetrare nequit. Respondit: Quære de quolibet. Et illa: Quare Philosophi artem ponentes operum,

opus tincturæ nobis eam nuncupant. Respont dit: Vt vulgus seducant, ac magis errare faciant. Et illa: Quid dixerunt, pone in aceto laminamex duobus existétem corporibus? Respondit: Hoc dictum est pro laminis, nec vllo ab eis nuncupato. Iccir namq, fignificat. Deinocritus autem ait:In arte auri, quod dragan-tum folum vertit aurum in rubiginem. Et illa: Cur ergo Ebur & lapides narrant, ac offa: Respondit: Iam didicisti quod super hoc respondi: notum habeas, quod aqua viua fictum nomen est: venenum eorum, quod est aqua sul-phuris, eò quòd aqua eoru cum illa coquitur cum corpore corpus penetrat : quare ipsum venenum nuncupant, eò quòd ineat per corpus Philosophorum, vt venenum per corpus hominum. Marian autem hanc aquam narrans ait: Congelate terram aqua graui, hoc att-tem sit in prima compositione. Dico autem tibi, quò aqua fulphuris est aqua viua à plumbo æris extracta, quæ omnia liquefacit & congelat. Primò namque omnia decoctione dispositi, deinde cogelat, alieno non ingrediente ei. Et scitote quò dhæcaqua continet omne tincturam sibi mixtam. Similiter illa gumma, nostra esto aqua viua. Et illa: Hæc aqua viua est ne vnica: Respondit: Non. Ideoq; in omni opere ipsam tincturam nominamus, videlicet inter lignorum communium, eburis ossimum. inter lignorum communium, eburis offium, cutis, pili & figuli: his enim omnibus illam viuam

nam nuncupamus aquam, eò quod vbicunq. ponatur, ingreditur, perforat & mundificat. Et nomina ei diuersa postquam composita est de fuis speciebus, & decocta imposuerunt, & vocatur gumma. Accipite gumma spinarum & Amygdalarum, & intro vrinæ lastis ac herba maxime in qua nihil aliud quam crocus est sublimis, eam miscete. Nonne vides qualiter Hermes gratia trinus testatus est, gummam esse compositionum: eius namque compositio est: & prius opus peragentes; eam custo-diunt: cum verò libet ei tincturam miscent, & exinde propositum operantur. Et scito quòd spiritum Lunz, & omne album ex plumbo æris componitur ex speciebus (spiritibus) miscetur, deinde regitur, & exinde tinctura extrahit, quæ est lapis nitidus macula carens, quo nihil est fortius: & suis speciebus (spiritibus). Ait Agadamon: Nolite Chymiz nostræ plura imponere ne extinguatur. Iam igitur significaui artem gummæ per se existes re sigillatim, & eam esse compositam, eiusque confectionem oportet sigillatim sieri. Ideo-que tibi significaui, quod ipsi forte ipsam custodiunt regimine peracto priore: cum vero ea opus habent, eam scilicet continentem, miscent tincturæ: id est, contentum eius cui volunt simile quid agere. Et scito similiter, niss gumma humori misceatur , comburit & comburitur, ideoq. prisci Philosophi cam humori

leuiter coqui iusserunt: quousque leuiter exinde anima cingens operi nostro conueniens extrahatur. Et scito quod ipsevniuscuiusque lactis terræ, ac cuiuslibet albæ creaturæ nomine, ipsum nuncupauerunt humorem. Principio auté tibi, vtcum eam coquis, ponas cum Lamina humorem, quantum eam cooperit, & coque leuiter, quemadmodum Philosophi tibi iusserunt, quousque eam facias gummam peractam incombustam & inuiolatam. Fella est fictum nomen aquæ Sulphuris, aquæ verò fulphuris, est similiter fictum nomen: qui potest his fellibus per quadraginta dies corpus putrescere, quousque coquendo alteratur, facit venenum tinges, quod nunquam deletur, facite venenum fellibus flore, & seitote quod si ignem facias, intensiorem herbarum combures flores solis calore comburátur. Si autem partem coquas, indelebiles flores fiunt. Et scito quòd mare nostrum rubeum omnium marium est tingen tius, & quod venenum cum coquitur & putrescit ac tingit, omne corpus persorat, quod Philosophi omnes lapidis nomine nuncupant Iacinthi, Sinaragdi, mechæ & terra. Hoc igitur frater arcanum ex guinma sit Philosophorum, & non est ex venis prout putasti. Iam frater tis bi demonstraui guinmam lapidis & elementa habentis quorsi colores diversi sinarati. habentis, quoru colores diuersi sunt: qui quan tò magis coadunantur & regutur, tantò magis. in vnum

in vnum vertuntur colore, quem Philosophus omni nomine nominauit. Recipe ex in mari existetium omnium cœlivolatilium, & omnis terre lapidib. Et illa: Expone igitur mihi quod dixit: Sputum Lunæ, & gumina funt compo-fitum. Respond. Hoc à sapientibus nouimus cum dicunt : Accipe spiritum Lung ac gummam, ac simul liquefacite: postquam autem liquefiunt, non jufferunt nos rubra facere, verum corum flores extrahere asserunt, etia cam liquefiunt apud coniunctionem ipsam, sunt ar tus aquæ coloribus pulchriora, & omné continent colorem eis illatum. Cum enim coadu. nantur, fit vnus eorum color. Suscipe quod Democritus posuit in epistola quarta: in ea namque terram sulphuris aquam posuit, quæ ex aëris plumbo extrahitur. Asserit etia quod nihil fit nisi ex ipsa. Sputű igitur Lunæ & gum ma composita sunt. Et illa: Nonnulli quidem dicunt quod oportet res accipere coctas. Responde eis qui hoc dicunt: Cur igitur Philosophus non inquit in suo opere, accipere argen-zum viuum rubeum & in corpore Magnesiæ congela,magneliæinquam rubeæ: Et illa: Verum dixisti & optime. Responde: Nonne vides qualiter ait. Accipe argentum viuum, & in corpore Magnesiæ congela. Et illa: Verum dixisti & optime. Respondit: Nonne vides qualiter ait: Accipe argentum viuum & ei corpore Magnessæ congela: Illa autem magis nouit

Ą.

quid dixit, & quod agere se oportet, omnia ti bi exposui, & quod in vno loco causa inuidiæ celaui via metus, in alio loco huius epistolæ tibi exposui, & nihil dimisi obscurum, & quid ipfis fignificant nominibus patefeci, ita vt hoe arcanum non insipientibus patesiat. Ex illa: Expone igitur mihi. Cur Philosophus postquam nummum aureum nominaret, æs nun-cupauit: Respondet:Vtscias quod æs apud se est rubeum, & nummus & aurum. Igitur apud fe est aurum, nec fœmina. Respondedum non, fed nomen fictum. Et illa: Númus igitur quid 5 Respondet: Non est nummus nisi ficto nomine. Etilla: Æs igitur: Responder: Est æs verum cûm dealbatur,& fit rubeú. Philosophus namque cum dealbatum est, & eum rubificatum est, auru ipsum dixit.hoc autem es quamplurimi ignorant: qui verò ipsum nouerit, machinatur in regendo, quousque consectionis colorem exinde in Iccir operetur, & auri nun-quam colorem in Iccir auro & nummo miscetur. Et illa: Expone igitur mihi quod dixisti, quod Philosophi duos modos in libris suis po fuerunt : Vnum verum, Alterum verò falfu**m.** Respondet: Notandum quod ad verum descri bendum, nunquam verbum vnius posuerunt, quin plurima cum eo falsa ponerent, & simulatis nominibus ipium transfigurarent: qua-re neminem inuenimus merum verbum po-fuisse à falso denudatum, excepto hoc, cim inquit

quit: Scitote quod nulla tinctura fit vnquam nisi ex rubeo lapide. Cæteri autem Philosophi huc lapidem dissimulauerunt nummum, paucos eum liuidum, rubeum, colorem pomorum, coloratum floris, viridem, citrinum, croceum, & nigrum, & omnibus notificaue. runt coloribus. Et illa: Quam studiosius hunc lapidem celauerunt? Respond. Ipse est clauis operis. Terram autem celauerunt multiplicatione nominum, sicut & lapidem, inquients essearenam, eò quòd ipsa est, qua colores ex fuis extrahuntur elementis. Optimum æs æpud nos est rei, & qui noscit æs rei in sua angustia moritur. Absconde igitur ipsum similiter, si queas, & scito, quod forte melius co quod in venis suis exigerit. Et inspice Fella at ro mixta & minus ipla, namque quæ tuæ com-politionis perfectio sit, rem tibi demostrat. Et cito quòd nisialiquantum sit huius naturæ, in vnoquoque Felle quo huiusmodi æs in terra vtuntur, non habebit robustum splendorem, nec permanentem. Oportet te igitur in vnaquaq: copositione exinde habere quod ipsum decoquit. Etscito, quamuis roborare oportet te argentum viuum, accipere, & cum sulphure coquere: & si vis, pone de ipso in vitreum vasculum, fluet, absorbet. Statim autem tibinarraturus sum, in proprio loco qualiter absemet operatur. Misce igitur absemir argentű viuum & sulphin magnum enim quid operatur, &

potissimum si argentum viuum de stanno suerit) tunc primum argentum viuum secundum argentum viuum cesetur. Et scito, quòd Mors mathe non suit ex Ioue. Nemo igitur sapiens ia etat se scire plumbum æris, colorem æris & seutum, quæ non alteratur, nec dissoluitur, nec variatur. Hoc igitur est quod Maria ait: Convariatur. Hoc igitureit quod Maria ait: Congelate lac fici in guimmum. Coagulatur enim prout coagulum lacte rofarú: & putrefcit per plares dies, nec te tædeat. Et fcito quòd res quæ dealbantur æs, intrinsecus, & extrinsecus funt, quæ ipsum tingunt intrinsecus & extrinsecus; quare scilicet descripsimus in venerabilibus libris nostris, de primo ad Sarrantantá, & alijs nihil aliud nisi verum posuimus. Et illa: Ipitur expone mihi quod dixisti neminem & alijs nihil aliud nisi verum posuimus. Et il-la: Igitur expone mihi quod dixisti, neminem Philosophorum inuenisse, qui eleuatum in af-firmatione vno nomine nuncupauit. Respon. Nunc & hoc ipsum dico, æs tamen corpus ma gnesiæ argentum viuum ipsum vocant. Et il-la: In hoc igitur est verum: Respondet: Mini-mè. Et illa: Quare: Respondet: Eò quòd ista nomina sumpta sunt, ab his qui in eo compo-sita sunt speciebus, eò quòd argentum viuum non sit, nisi ex corporibus liquesactis. Ideoca Democritus ait: Cambar & argentum viuum ex corporibus extractum. Et illa: Expone mi-hi aquam sulphuris mundam, quæ est omnia. Respondet: Iam tibi notificaui, quòd si aquam sulphuris aptè opereris, aurum exinde sacies, aurum aurum

aurum inquam purpureum, quod est intétionis perfectio. Et illa: Quid igitur Philosophus ait, quodlibet corpus dissoluere, & omne corpus tingere? Respon. Aqua sulphuris munda, quod tingens est & tinctura. Et illa: Qualiter tingitur? Respon. Tingitur in putresactione. Quomodo autem tingit? ait, coque ipsam in igne stercoris. Tingens igitur & tinctum per ipsam sit, in qua est tinctura cuiuslibet corporis. Certum igitur habeas, quod nulla tinctura sit vnqua, nisi per aquam sulphuris mundetur.

ROSINI AD SARRATANTAM EPISCOPPM.

E NERANDE Pater, aures inclina & intellige dicta mea, scilicet quòd materia omnium metallorum, est argentum viuum decoctum, & imperfectum inventre

terræ, calore sulphureo decoquente, & secundum veritatem sulphureá in terra diuersa procreantur Metalla, cùm sit eorum primordialis materia vna, & eandem naturaliter, sola actione, videlicet, maiori & minori, adueniente, vel non adueniente cum temperantia: & in hocomnes Philosophi cocordant. Et hoc demonstrabo tibi: quia omnis res est & sit ex eo, in quod resoluitur, vt glacies cûm mutatur, me-

diante colore in aquá mutatur, ergo prius fuita aqua: sed omnia metalla vertuntur in aquam argenti viui: ergo prius suerunt argentum viuum. modum autem quærendi, eos in argentum viuum inserius demonstrabo. Hoc posito soluitur, opinio eorum qui dixerunt, species metallorum transinutari non posse, verum est vt ipsi dicunt, nisi primo reducanturad eorum primam materiam. Reductio verò eorum in primam materiam est facilis, ergo transmutatio etiam possibilis. Patet hoc nam omne crescens vel nascens multiplicatur, vt patet in hominibus, animalibus, arboribus: quia sicut ex vno grano mille grana procreantur, & de vna arbore infinita procedunt, & diuersæ siuntarbores, etiam sic mineralia multiplicantur cùm in terra nascuntur.

Ex prædictis patet subtili intuitu, Philosophum verum dixisse in suis verbis obscuris, siet autem dicat, quòd lapis noster est ex quatuor elementis, & ipsum elemeto comparant, vt postea ostendetur. Qualiter autem ibs quatuor elementa sunt, dixerunt quòd lapis noster est ex corpore, anima & spiritu, & verum dixerunt. nam corpus impersectum comparant corpori persecto: quia est infernum, & aquam spiritum dixerunt, fermentum verò animam dixerunt: verè spiritus est, vt suprà dicti est quia corpori impersecto vita tribuit, quam priùs non habebat, quamuis impersectum videbatur,

debatur, tamé ei vitam tribuit, & in meliorem formam producit. Et nisi corpora vertantur in non corpora, vel non corpora in corpora, nondum operandi viam inuenistis. In hoc verum dixerunt: nam primum tempus fit aqua, hocest, argentum viuum: & sic fit incor reum: deinde fit corpus. Et quidam conuertere naturas, & hoc est verum. nam in nostro magisterio primò facimus de grosso gracilo. de corpore spiritum, & postea de humido sic-. cum, de aqua terram, & fie convertimus naturas,& facimus,& quod inferius inferturad fuperius, vt spiritus fiat corpus, & corpus fiat spiritus, & si n principio operis nostri in solutione laboramus, & illud quod est inferius ad illud quod est superius, & totum vertitur in terram. patet ergo quòd lapis noster est ex quatuor elementis. Estautem corpus, anima & spiritus & aqua lapis noster, vt dicunt Philosophi, & fit in vno vase, & verum dixerunt. nam totum magisterium nostrum fit cum aqua nostra, & ex ea. Ná ipsa corpora soluit, vt dictum est, non solutione prout credunt quod vertatur in aqua nubis, sed solutione vera Philofophica, vt vertitur in aquá ex qua fiunt metalla, & tunc ipía calcinata, & in terram reda-Eta, ipía eadem corpora in cuius rem transfer-tur,& ea in feincærat, fubstantit, & dealbet ac mundificat Latonem iuxta verbum Morieni dicentis: Quoniam azoth & ignis, Latonem

abluantac mundificant. Laton autem est imműdum corpus, azoth arfenicum destillatum. & corpora diuersa coniunguntur, præparata modo prædicto, coniunctione tali, quod non potest ignis potétia vel actu separare, ab ignis combustione. Et corú mutatio in cisdem sublimat corpora, nó fublimatione vulgari, quam intendunt idiotæ credentes, quod sublimare est superiùs ascendere, & ideo recipiunt corpora calcinata, & miscent superioribus sublimatis, scilicet Mercur arsenico, & faciunt per ignem fortem sublimari corpora: & ascendere cum spiritibus,& dieunt corpora esse sublimata, cum suis desus: quia invenient ipsa postea immunda. non enim est nostrum sublimare, fursum ascendere, & de crasso & corrupto terram facere nigram & impuram. Vnde sublimare apud nos idem est, quod subtiliare, quod totum facit aquam nigram. fic ergo intelligo fublimationem: quia multi in hoc facere decepti.aqua enim Mercurij dicitur, qui mortificat & viuificat, & apparere facit colores nigros in mortificatione, dum terram in aquain conuer tit,& postea apparent multi colores ante dealbationem : Quorum vnus est finis, scilicet albedo:in cuius procreatione, aqua corporis fer mentati. Ideo infiniti colores apparent, tot quod in mundo excogitari non possunt. Quidam vocant ipsam zs vnum. Eximundus in Turba, & Morienus: Scitote quod nulla fittin ctura

Perra fine ære nostro, & infinita posuerunt nomina, ne ab incipientibus perciperentur: quoeunque autem modo ipsum vocarunt, vnum & idem est apud Philosophos. Et dicit Morienus: quòd scientia nostri magisterij assimilacur ordini creationis hominis. Nam primo ibi est Coitus. 2. Conceptus. 3. Prægnatio. 4. Ortus. 5. Nutricatio. Hoc vnum faciam te intelligere, quoniam sperma nostrum est ar-gentum viuum. Cum terra coniungitur corpori imperfecto que terra nostra dicitur: Quia terra est mater omnium elementorum, quem coitum appellant, dum terra incipit aliquantum retinere de arsenico secum: tunt dicitur conceptio cum masculus agit in fæminam. Et hoc est quod Philosophi dixerunt: Quoniam magisterium nostrum non est nisi masculus & fœmina, ac ipsorum coniunctio, adueniente aqua, id est arsenicum, in terra crescit multum & augmentatur, & euchit, quando terra est dealbata, tunc prægnatio appellatur: quia iam est prægnans. Deinde fermétum tangit cum corpore imperfecto præparato, vt dictu est, quo. usque fiant vnush corpore, specie, & aspectu, & tunc dicitur Ortus: quia tunc natus est la-pis noster, qui vocatus est rex à Philosophis, vt in Turba dicitur: Honorate regem nostrum ab igne venientem, diademate coronatum, & educate vsque ad perfectam ætatem: cuius pater est Sol, mater verò Luna pro corpore imperfecto: Solem verò pro corpore perfecto. Se sequitur nutrimentum, vt magis augmentetur, quanto plus nutriretur in laste suo & spermate, ex quo siunt abunde, imbibetur verò arsenicus sepe ac sepius, vtque bibat duas partes, & hoc sufficiat.

Descendamus ergo ad practicam. Dixi ergo tibi, quòd omnium primò debent corporaad primam materiam reduci, quod est prima-opus. Accipe ergo libram vnam, ita quod sir limatura munda, & misce decem libras cumarfenico, terendo, & incerando cum fale modico, quousque totum sit amalgama. Postea in alienis cum aqua sua benedicta terra in aquam resoluit continuis destillationibus, donec tota fuerit resoluta in argentum viuum. Hoc vocant primum opus. Secundum opus sequitur, & fit sic. Aquam hanc pone in valessicili super ignem lentum, donec videas insupersic in nigredinem apparere, qu'am remoue subtiliter qu'ato melius poteris, ita coque & nigredinem tolle, quousque appareat nihil nigredinis, sed aqua appareat clara, sic habes terrà & aquam. Sequitur tertium opus & fit sic. Accipe terram istam, pone in vase vitreo, & superfunde de aqua benedicta, id est, quousque nihil emineat; vt natet super eum quatuor digitis, coque cam leni igne per vnum diem, & iterum aquam im pone, & coque sic deinceps quousq; terra fiat alba & clara, & hoc ese quod Philosophi dixerunt.

runt. Hzc terra cum aqua sua putrescit & mun dificatur, quæ cum putridæ fiunt auxilio Dei,. totum magisterium dirigitur: quia mundificatur & dealbatur, vt dietum est: que cum predicta terra mediate calore inspissata fuerit, decoquas cum forti igne in cucurbita cum forti alembico superposito, & terra in fundo remaneat calcinata. Nune autem de fermento, quocunque volueris quartam partem sui adde, id est, si fuerit lib.1.corporis imperfecti ex fermé, to, sit quarta libræ. Fermentum verò est Sol & Luna, & non sunt alia sermenta. Et sermetum fic solutum, & terra factum sicut corpus imper sectum, codem modo & ordine præparatum fimul coniunge, & imbibe cum aqua prædicta per noué dies vel plures, & tere cum aqua fua, & imbibe & coque vt priùs, & hoc toties reisera, quousq; duo corpora in vnnm reducantur, quod perpendes quando color non variatur. Demun fequitur quartum opus quod lic fit. Iterum ergo tere eam & desuper fundea, quam prædictam per se paulatim, quousqu bibat dum bibere possit, semper eis dando nous aquanam in ista comunctione corpora & spisitus miscentur, & vnum fiunt cum eis, & con-uertitur in naturas ipsoru: sic formentum coniungitur cum corporibus predictis mundatis: quod autem non priùs coniungitur, propter eorum immunditiam & grossitiem ac in eis crescit,& suumangmentat numerum.

Num reuertar, Pater Reuerende, ad prædicta singulariter applicando super dicta Philofophorum antiquorum, & verba ipsorum obscura in parabolis abscondita, vt indices verba ipsorum Philosophorum, & intelligas eos vera protulisse. Nam primum verbum nostri sermonis seu operis, est in primam materiain reductio: & illud est quod Philosophi vocarunt solutionem, quod est artis fundamentum, vt dicit Morienus: Nisi corpora solueritis, inuanum laboratis. de qua folutione loquitur Parmenides Philosophus in Turba: sicci quidam olei folutionem audiétes: & non ergo folutio Philosophica est imbibitio aquæ, sed corporú in aquam conuersio, vnde procreata suêre, vt gelu vertitur in aquam liquidam, ex qua primò fuit. Ecce per Dei gratiam iam habes primum elementum, quæ est aqua ipsius corporis in primam naturam redacta.

Secudum verbum est, quod sitterra. & hoc est quod Philosophi dicunt: quia ex grossirie aquæ terra concreatur. sie habes aliud elemen

tum, quod est terra.

Tertium verbum est, quod præcessit terræmundisicatio, de quo dicit Morienus: Hæc ter ra cum aqua sua putrescit & mundisicatur, & tú munda sitauxilio Dei. De qua Philosophus dicit in Turba: Iunge siccum humido, siccum est terra humida, aqua. Ecce iam habes aquam & terram, id est, terram dealbatam cum aqua.

Quartum

Quartum verum est aqua, quæ poterit sublimari euaporato, in aqua fublimatione affina. tur ipsa terra, cum prius esset inspissator cum aqua, & coagula, & habebis terram, aquam & aerem, & hoc est quod Philosophus dicit in Turba. Ipsum dealbatum subito igne sublimate ipium, quousque ex eo extrahatur spiritus qui in eo viget, qui dicitur Anser Hermetis, & pullus Hermogenis: tunc remanet terra calcinata in profundo, quæ est naturæ igneæ. Et fichabebis in prædictis præparationibus quatuor elementa, hoc est, terra & ignis. De illa terra calcinata que est puluis, de quo tracfat Morienus: Dicens cinerem qui est in sundo ne vilipendatis, est quidem in inferiori loco, sed est terra corporis tui, quæ est permanentium finis.

Postmodum cum prædicta aqua fermétum pone, quod Philosophi animam vocát: & hoc ideo, quia corpus humanum sine anima nihil est, imò est sicut terra immunda absq. fermento: id est, eius anima. Nam fermentum ipsum corpus impersectum præparat, vt diximus, & ad naturam suam conuertit, & non est nisi Sol & Luna.

Istis appropriatis plane sicut ista Alus dominatur corporibus, & ipsa ad suas naturas convertunt, & ideo fermentum dicuntur secundum operatione in codem corpore: introducatur quæ est eius anima. Et hoc est quod dicit Morienus: nisi corpus immundum muridaueris, & in eo animam miseris, nihil de magisterio direxisti. Igitur sit coniunctio sermenti cum corpore mundato, & tunc spiritus cum eo sigitur, ac gaudet cum eis: quia natura grossa subtilis est sacta. Et hoc est quod dicit Constantius in Turba: spiritus non coniungitur corporibus, nisi putresacta suerint & denudata, & per has coniunctiones maxima apparent mirabilia, ac omnes colores qui in Mundo exeogitari possunt, quibus corpus imperse sum coloratur coloratione sirma, serme to mediante: quod sermentum est anima & spiritus, mediante ea anima & corpus coniunguntur, & ligantur simul cum eo in colore fermenti: & sic vnum cum eis: id est, arsenicum in terra. Deo gratias.

INCIPIT LIBER SECVEDVS.

EQUITUR quomodo termini per fimilitudinem intelligutur. Et seias priùs quòd contritio & dealbatio est necessaria, vnde quibuscunque modis res dealbantur & conteruntur, vel subtiliantur, vel dividuntur, vel separantur, vel quibus operationibus hæcsiunt, vel per quas res ab illis modis, operationibus & rebus receperunt similitudines. Et quia quædam res purist.

purificantur per distillationem, vt per alembieum aquæ:quædam per sublimationem,vt spi ritus: quædam per solutionem,vt sales: quædam per ablutionem, vt panni: quædam per combustionem, vt calx: quædam per divisionem,vt metalla ab inuicem per cineritium: quædam per collationem, vt per pannum vel filtrum, vnde cum dicitur sublima, vel aliquid istorum intelligas, tunc quod debes dealbare per modum illum, de quo dicitur, seipsum soluit, seipsum abluit, seipsum congelat, seipsum dealbat, &c. quæ seipsum facit. & hæe est inspissatio earum, vel natura adinuicem & earum humiditatem, vt non extrahantur, vel dissipentur, vel ab eis per fumum dissoluantur, sed coagulentur: & hoc sit per suum dil foluantur, sed coagulentur valde, absconditur à Philosophis.

Quascanque actiones autem nominant, intellige semper hæcsieri, actione caloris ignis certi, qui non facit sublimare: quia ita lenis est: nec debes aliquem sumum naturaliter eleuare, propter sui debilitatem, vnde si talis est, vt quasi eleuat, nec eleuet bonum est. Et quascunque res nominant, per quas ista sinunt, scilicet albatio, contritio, semper intelligere debes naturas hæc sacere, vel esse qui hæc saciút, & illas esse etiam modum occultum Philosophorum, per quam conservatur humiditates, & non dissolutur ab inuicem, sed coagulatur.

Nam se conservant ab igne, & se coniungunt, dealbant, & coagulant. scia s hoc, & hæc eit do ctrina generalis, scilicet de modo, actione & rebus huius artis, & ad omnes libros huius scientiæ intelligendos ad faciédum Iccir:scias hoc. Sequitur de operationibus: Calcinatio vno modo fit ad sponsalitium, ad fermentum, ad corpus, nisi quod in calce Lunz ad fer-mentum non debet esse rubea, & fermentum est de albo, & ideo est per album, & calx partis ad fermentum. Ad eam non conuenit incerare, neque sublimare, nequindurare. Lauatio est, vt dixi, subtiliare naturam, & no partes ingrossare. Induratio est exercitatio: quia postqua ibi est multa humiditas, aufertur cum magna fortitudine siccitatis, & sequitur læuationem. Et inceratio sequitur lauationem & indurationem, quæ fit cum sale Ammoniaco soluto, & aquam lapidis sub fumo. Sublimatio sequitur incerationem, & fit cum quatuor spiritibus, sicut in alijs corporibus, & non mittitur in isto argetum viuum nec in alijs, sed cum sulphure auripigm. sale ammon. alkali, ac corpore taliter aptato, de vnoquoque tres libras. Postea sequitur solutio, & fit cum sale ammon. alkal solutio de sale gemmæ, & solutum leua-tur cum aqua salsa & dulci, donec siat nitidum & clarum ac purum, vt debet esse. Tres res debes mittere in solutionem, rem quæ humestat, quæ dividat, & quæ lauet, & cum illis fac omnes

pmnes solutiones:scilicet humiditatem, laus tionem, fusionem, calcificationem, indurationem, cerationem, & sublimationem: intellige hic illas res vnam esse in essentia, tres tamen in actione. Et solutionem finis sequitur operationis: quia omnia complentur per hoc, & est vitima de omnibus operibus. Scias præterea quomodo non recipiant se inuicem, niss fint optime mundata: non enim recipit spiritum corpus, nec spiritus corpus, ita quod spirituale sit corporeum, & corporeum spirituale, nisi vtrunque corum sit ab omni sorde optime & perfectissime priùs defecatum: sed cum mundata fuerint, amplectuntur le, & fit ex eis operatio perfecta, & eriguntur corpora à spiritibus in examinatione, & spiritus teneturac ligatur cum corporibus super ignem. Qui hoc lecretum ignorat, ab opere manum suspedat, donecipsum sciat: quia non habebit suo proposito finem antea quam valde nota.

Vnde dico tibi, quòd hæc res est vna, vas so lum, coctio sola iunge corpus animam, & coque donec moriantur: quia dicit Philosophus: Qui mecum moritur, mecum ponitur: ergo spiritus cum corporib. debent simul mori, & de spiritu & de corpore sit lapis, per decoctionem nostram cuius vna pars multas Philosopho congelat. Nota spiritus & anima cum extrahuntur à corpore, corpus remanet mortuu, redde sibi animam suam, ac tunc ruut, & scias

quod mortui resuscitati perpetui sunt. Irem Sol & Luna preparata sunt, sermenta metallo. rum in coloratione. Et scias calcem Solis in aquam resolutam, & cum spiritibus congelatam, metalla præ cæteris partibus in colorem tingere. Nota etiam quanto aquæ cum quibus spiritus imbibuntur, sunt magis acutæ & penetratiuz, tales meliores sunt Item omnis putrefactio fit in humiditate, & omnis terra cuin aqua putrescit. Item multæ sunt calcinationes, sed melior est cum argento viuo & igne: id est, cum aqua vitæ dum ablutus est, vt in pri mo dicitur, venenum mortiferum: ita multæ funt imbibitiones, fed melior est argent viul scilicet quando corpus redactum est in argent viuum. Dicitur etia sanguis: Item Mercurius est spiritus & anima, & quando animam ipsius extrahes, sublimabis ipsum vsque sit sicut sal, & tune est spiritus: quia anima, id est, hunridi. tas recessit. si soluatur, post congelationem remanebit in so humiditas: id est, vera folutio metallorum fit cum primario, in quo aurum in argen.viuum solues. illa est terra aqua corporis, & in illa putrefiunt corpora, & dominus la pidum est Alocinem & vitriola. Quando cor-pora calcinantur & sokuuntur eum spiritibus ablutis, & coniunguntur, tunc set coniunctio firme. Nota quòd corpus couertitur in anima, & anima in spiritum: collige ergo spiritu, & animain, & adde quado necesse est, & cum ipsym folutum folutum est corpus, tunc non requiescit spiritus, nisi coniugatur cum eo corpore à quo extractus est ille spiritus: tunc enim tempore est elixir persetiss. & dirigitur in formă sugitiui. & cum nigrum ad hunc modum peruenerit, ditatus est per hunc essectum spiritus, sicut La pis ferrarius de quo ignis excutitur. Corpus ergo solutum congela, quod pulchrius est omnire mundi. Et nota, quod corpus non destillatur, nisi priùs soluatur: quia aquam ipsius non separatur ab eo, donec ipsium persecte dealbet, vel rubisicet. Multas vias probaui, antequam ad veritatem peruenissem, sed permisseum in tantum siccari, & non potui eum plus siccare in die, quàm ter.

EXPLICIT II. PARS.

ROSINI DE DIVINIS Interpretationibus.

RIM o sciendum, quatuor esse modos principales elementorum, adin uicem conuertendi, soluere, abluere, re, reducere & sigere. Soluere este prossum in simplum facere; abluere, obscurum

grossum in simplum facere: abluere, obscurum in lucidum reddere. Reducere humidum super siccum, imbibere, sigere volaturum, super corpus suum dominare.

Soluere ergo est dividere, corrumpere, &

£ 2

naturam primam facere. Abluere est in humiditatem destillare, calcinare. Reducere est in cerare, imprægnare & resublimare. Figere est desponsare, soluere & regulare. Primum genus ergo operis Lapidis est dissoluere, secundum destillare, tertium calcinare terram & dealbare fublimando, quartum resoluere, destila lare, calcinare, & recoagulare: vnde scire cum Mercurio sublimare, no estaliud nisi cinis qui dat quod non habet. Velaliter, cum humidum radicale de auro extrahit, non est aliud nisi cinis qui non dat quod non habet: quia sublimatio tegit artem ficut palea granum. Et nota ewod fulphur & fulphura, auripigmentum & auripigmenta, & zandaric, ista omnia funt nomina aquæ diuinæ, id est, Mercurialis perfectorum corporum, foliatæ, mundæ: cuius dealbatio est preparatio eius per sublimationem quæ est destillatio, donec fiat alba lucida, in qua non fint fordes. & hæc est sublimatio Mer curij,& zandaric. Sed ablutio corporis est reductio aquæ super illud tamdiu, quod non remaneat aliquid in eo de anima quæ est tinctura, quòd non ascendat cum spiritu. Cùm ergo acceperis animam, & anima in ista aqua & nihil remásit ex ea in corpore, tunc abluisti corpus à sordibus suis. Innuit per hoc Philosophus, totam extractionem totius ab eo, vt liberetur cinis à cinere mundus, in quo non sit pinguedo que prohibeat ipfum ab operatio.

Digitized by Google

ne,

ne, QVI ME, MISERCVLAM: id est, me habentein materiam Mercurialem & lunarem. offenderit, scilicet ignis incensione & aqueitatemea: id est, mansione domus mez disperserit: id est, exhalare secerit, do plagă in faciem suam: id est, læsionem, quæ edentatos facit, & multas infirmitates generat per fumum per quem fugam capiet: id est, ab opere cessabit. vbi significat euitare ignis nimiam incensionem: quia in eo Mercurius est spiritus, qui si exhalauerit, totum opus cessabit. Et qui me ha bentem Lunarem & Mercurialem materiam de loco meo:id est, de corpore æris abstulerit: id est, sublimare fecerit, vi: id est, per vim putrefactionis & solutionis, ac dilectum meum: id est, pinguediné solarem mecum: id est, eum humiditate Lunari vinculauerit: id est, in vnum corpus coniunxerit, SAGITTA EX PHARETRA NOSTRA:id est, argent.viuum corporis nostri vindicabunt : id est, regenerabunt nos in vitam per quá non erit vltra mors. Nota sermonem sapientis, cum dicit: Seruus rubicundus candidam duxit vxorem, & per coniunctionem omnem, progeniem superabit. Rasis: Quando hoc oleum, rub. & argent. viuum in vnum funt, non peruenitur, donee Sol & Luna, coniungantur per eam mixtio-nem vniuerfalem. Et Rasis: lungite masculum ferui rubei filium fororis suz odoriferz,&vobis artem gignent: & nolite eis alium iungere.

Nota de aquila quæ habet aures extensas in pedib.& dicitur in sermone vindicabunt: sicut moritur & dirimitur eodem modo, reuelatur & regeneratur, vt dicitur, in Turba & spiritus: Dominium præter dominum, seu excessum mobilitatis nostræ: id est, reuelatus scilicet, transmutationis. vnde Morien. Omnis festinatio in hoc opere procul pellatur. Et Rasis: In hoc negotio si agendi difficultas ac tædiosa fatigatio opificem negligentem efficiat, ipfum expectato gaudio priuat, spem suffocat, efficaciam interimit: vnde vehementia cauenda est. Ideo dicit se propter excellétiam materiæ mutationis nostræ inclusæ,incarceratæ,obstructi vndique lento telo, & equali armati fuerimus: id est, de corpore propagationis nostræ:id est, patre & matre, Sol & Luna: qui enim robo-rant, ad pugnam telis subseruientes fermentum eundem sibi sunt, peribunt, corrumpentur, & morientur.

Fermentum enim idem est quod corruptio Latine, vt in Furba dicitur: anima à corpore separatur, & erit corpus suum anima: id est, tin Etura in materia & coloribus vilibus delitescit naturaliter: quia de natura su vilia sunt, & in luto ac sterquilinio latere vosut & sola operatione omnium preciosa sunt: scilicet his coloribus, & humiditate animali, & pinguedine solari denudati suerimus, & balneati: id est, mundati donec secundum Seniorem nihil de tinctura

tinctura in corpore remaneat, quod non ascen dat cum spiritu humido, qui madesecit ea. Tuc enim perfecte abluisti corpus. Vride Rasis: Summe cauendum, ne in elemento, quid alterius elementi sit relictum, quia hoc reliqua omnia Elementa corrumpere solet: & siccum corpus bene lotum est, tunc animæ nostræ: id est, tincture mortue in corporibus nostris, & extracta, & extincta in terra apparebunt: id est, manifestabuntur. lucentes enim potentiæ albedinis & rubedinis in aquam alba. vnde Senior preparator perduxit ipsam, ad istam præparationem decoctionis, C.albedinem, sit certus illum peruenisse ad terminum, qui est tingens & penetrans. Rasis: Eum ignis candorem lactis suscipiat, nulla suspéssonis ambiguitas relinquitur: vnde oportet, quod fecibus vilibus induatur: id est, nigredine summa in principio operis apparente, quæ est E-thel eius, vt dicitur in Turba, huiuimodi au-- tem vilissimum qui est, quia in vicis, & plateis ·ciectus inuenitur, & pedibus in sterquilinio conculcatur, & est carissinus: quia sine co non operatur natura naturas, cuius spiritus fere-batur super aquam, cum omnia ex eo faceret. Lapis ergo nosteraqua est, vnde Rasis in libro Lum. Superuacuè ergo videtur tibi illud designare, & nominare, quod nunquam & te recedit: quia si tu morieris, tecum moritur. & hæc aqua est principium operis, quod non

præceditaliud,& funt tres terræ sicut exponit Senior. Posset etiam tertiò exponisic: Licet. fæcibus vilibus : id est. Veneribus nostris denudati fuerimus, balneati, abluti in aqua nostra, ex qua sunt ipsa priùs animæ nostræ mortux: id est, ingrediens in corporibus nostris: apparebunt: id est, quod intelligatur de nigredine prima fumma. Tunc sequens versus exponatur de albédine prima, propterea tribus in compositionibus, & Elementis scilicet, pro tribus terreis sit. & si in sonte auri vel argenti, Mercurio in qua natura fit aurum & argentum, Baptisati; id est, mundati & abluti vsque ad lactis cádorem fuerimus. Et spiritus:id est, fulphuris corporis nostri: id est, æris Philosophici cum patre: id est, Sol, qui est planetarum Rector, & cœli viator: cum filio: id est, quinta essentia, scilicet aqua Philosophica: in cœlum: id est, ad superiorem partem alembici ascen-derit & descenderit: id est, per sublimationem & destillationem clarificata fuerit. Anima nostræ:id est, tincture, reminiscuntur:id est, fiunt . aqua vitæ bene preparata corpore, mortua viuificans: ex qua procedunt Margaritæ, Lapides preciosi, & Coralli. & sic habes primam partem totius operis.

Sequitur secuda pars quæ sic sit: Terra Mar garitarum: id est, terra aquæ preciosæ & luminosæ, cuius lux oculos perimit, quòd omnis lux & color adornat: vt dicit assiduus Senior,

dum

dum tangit aliam terram. si terram foliorum: id est, vestium: folia enim sunt cooperimétum arborum, & aqua nostra est vestis terræ aquæ nostræ. vnde ait quidam sapiens : Si nudus ascendit in cœlum, & corpus meum Lunare, amabile, candidum: id est, albissimi ad modum corufcantis marmoris, ac salis albissimi, relucebit, tinget primum opus completum, scilicet albedinis; quia cûm ad hunc terminu peruenerit, facit quis de omnibus corporibus Lu nam. Dein tangit terram tertiam: id est, auri terram, cum dicit: Corpus verò dilecti mei, sci licet Solis, delectabile, rubicundum, roseum relucebit. Vnde Rasis libro Lunarum; Quod dictum est, totius exordium radicum firmat. & cum perfectum fuerit Iupiter & Saturnum, superiectum in optimam Lunam conuertit. vndeMorienusadKalid,2,termino. Post hoc dissipa illud, cuius interiora respiciens; & si in eo album remanserit, bene firmatum fixum & fusile,ia duas terras collegisti. quòd si omnes thesauros vendidisses, opus hoc recompensare non posses, cuius vna pars 1000. corporis in optimam Lunam convertit. Et in Turba: argento magistraliter albato, omnia albantur. magnesia cum albatur non permittit spiritus fugere: quia natura naturam continet in se. A. liter posset exponi, scilicet de imbibitione & contritione, si sic in fonte auri & argéti: id est, in aquam vitæ baptizati fuerimus: id est, imbi-

biti & contriti: & sic in vniuersali tingeret o? pus album & rubeum. sed prima expositio est melior. Dein tangit secundam terram in spirituali: quia per prædictos versus descripsit la-pidem Philosophorum, scilicet, aquam viuam ex qua liquebat terram corpus mortuum ex duabus naturis compositu homogenum, sci-licet Solis & Lunæ. Ideo dicit, scilicet parentes: id est, duæ naturæ: vnius generis dilectio-nis: id est, Sol qui parentes sunt terra mortua, ex qua processit proles solares in aquam, scilicet in spiritu humido, scil. paretes dilecti mei: id est, proles de vitæ aqua gustauerunt, significat contritionem, imbibitionem & exiccationem. Et lactemeo lactati fuerint, significant aliam imbibitionem & exiccationem. Et in aluo meo inebriati fuerint: id est, imbiberit multum eius per continuam imbibitionem & reiterationem decoctionis & contritionis, do nec plenissime candidetur. Et in lectulo eorum nupserint: id est, in vase suo commixti surint per nimium quod in vnam coeant naturam, per quod scil. ignem exiccantem generabunt filium Lunz, qui totam parentelam prz-ualebit: quia Sol & Luna de se non tingunt. Hic verò natus, plenus est secundum Socra-tem tinctura. Et in hoc patet completio ope-ris primi, quod secundum Socratem nil aliud est, nisi opus mulierum, scilicet coquere, & lu-dus puerorum, scilicet patientia & otium: quia calore

calore in vltimo versu descripto, perficit tertiam terram operis, donec imbibatur totum, & in terram vertatur. & hæc est terra Solis. dicitur ergo si dilectus meus: id est, terra dealbata, quæ est aurum sapientum : vt dicit Senior, de qua dixerunt: Aqua nostra non est aurum vulgi, sed hic lapis disectus albedinis de rimule:id est, aqua rubræ petræ: id est, oleo solari potauerunt,& de fonte matris suæ:id est,aqua Mercuriali Lunæ gustauerint, significat resterationem contritionis, assationis, imbibitionis Ionæ. Subdit, & vino rubro: id est, calore, & oleo affinis nostri: id est, Solis vnius generis existentis mecum inebriatus, donec totum opus vertatur in terram. & in lecto suo: id est, vase suo, mihi amabiliter accubuerit: id est, coniunctus fuerit: quia natura gaudet naturà propter conformitatem naturarum, & in amore meo scilicet Lunari sperma suum: id est, pin guedinem folarem. CELLVLAM. MEAM: id est, corpus meum, scilicet Lunare subintrauerit:id est, in vnam naturam & in vnum conretum mixtum seilicet forti & vniuersali mixtione & complexione complexionentur & v2 porabiliter se concipiant. Et ero prægnans ac tempore in co pariam filium potentiss.

id oft, Elexir infinitæ vir.

tuțis.

EXPLICIT LIBER PRIMVS Rosini de divinis Interpretationibus.

INCIPIT SECUNDUS.

Or a quod priùs dixi, quòd spiritus corporis nostri cum patre & filio perficitur: quia dicit Rasis libro Lun. Lapis noster cùm mundi creatione nomen habet, qui est trinus & vnus. vnde Hermes: Fiducia Philosophorum in duabus rebus confistit, quibus adiugunt tertiam. idem Philosophi vocarunt ipsum imparem.In nullis verò corporibus Mercurius mudior & perfectior inuenitur, quàm in his tribus Sole, Luna & Mercurio vulgi. Vnde Senior, nihil generat res ex se, nisi ex eo quod est de se & specie sua, quod est homogeneum ipsius. Si-militer Adam & omne genus humanum, & o-mnis res conuenit in suo propinquo & simile sibi secundum speciem. Incipe ergo in nomi-neDomini, naturam eius cognoscere, est enim materiz suz quod est in eodem & de eodem, necis graditurali di supere quod non sizor nec ingreditur aliud super eo quod non sitror-tum ab eo, & est radix eius. Similiter Mercurius est ab eo, & hoc est à quo extrahitur, & est in eo & ex eo, scilicet aqua frialis. Lapis ergo noster est aqua cogelata: id est, Mercurius con gelatus in Sole & Luna, & repugnat igni quan do est

do effixus. Et resoluitur quando est sixus in aquam suam, ex qua coponitur in genere suo. Vnde Hermes: non conuenit rei nisi quod est propinquius & in natura sua, tunc generabitur profes fimilis fibi, & statim subiunxit:Humiditas eius est ex dominio Lunæ, & pinguedo à dominio Solis, & hæc duo sunt ei coagulum,& semen mudum : ideo dicit Aristoteles: Aqua non conglutinatur nisi cum simile sulphure sibi, nec invenitur in re aliquid simile Tulphuris sui, nist quod est ex ea. similiter summa animalium & terræ nascentium nullo alio subgrediente putrescunt & corrupuntur, dein germinant & fiunt talia similia illis ex quibus habuêre radicum fecundum speciem suam. Et propter hoc, vt dicit Senior, vt mirabilia immittantur & exeant à sua radice, sed redeunt ad illud vnde fuerunt, & ex quo funt, nec con-uertuntur ex hoc ad aliud. Ei qui dicit ad filiu, dicit vnum in loco contrario contraria. conclusio fuit. Principiorum naturalium principijs sibi simile generatium per naturam actione caloris diuturni & continui diu reflexus in se, & separabiliter commixtus, congelatur in metallum, cuius est in vase, & secundum speciem ex qua est radix eius. Et in ratione intentionis inuenta fuit artis possibilitas: & actus i-gnis est infinitus vt in Seniore dicitur. Hine homines nominauerunt arfen. Veneris nominibus vulgi animam portatam in aqua fua: & 302

vocarunt Venerem albam & rubeam, non tal men est. Venus sua facit operationes eius. Satisfecerunt vulgo dicentes: Venus nostra non eft fulphurvulgi quod comburit, & comburitur combustione ignis ac corruptionis, sed Ve neris sapientum album comburitur combustione albedinis & rubedinis, quæ combustio est dealbatio tota totius operis: vnde duo sulphura & duo argen. viu. dicuntur & sunt talia, quod vnum & vnum dixerunt, & fibi congaudent, & vnum alterum continet. Sequitur ratio in argent. viu. Zenon Philosophus dicit: Scias quod ipsum est facere & suo, & Deus creauit ex eo omnes numeros. iplum est origo earum, & est æreum ignis fugitiuum, sed cum in igne steterit, facit mira opera & alta : & ipfum folum est spiritus viuus, & in mundo ta lis non est, qualis ipse est: & ipse penetrat omne corpus, intratac leuat, & excellit omnia corpora. Ergo cum se miscueritalicui corpori ipsam viuificabit,illuminabit,&transmutabit de statu in statum, de colore in coloré dum cum eo mixtum fuerit & coniúctum, & iplum erit fermentum corporis illius: & tunc erit totum Iccir ob albedinem & rubeum : & ipsum est aqua perennis, aqua vitæ & virtutis, & herbamundiscans & lauans. Et ipsum est sors animalium, qui biberit ex eo, viuet in æternum, & ipsum colorem recipiet & est corporum medicina, & ipsum facit corpora colorum

rum receptiua, mortificat & viuificat, Deo volente, desiccat & humectat, calfacit & refrigerat, & facit opera contraria secundum suum continentem. cùm viuum fuerit, & cùm mortuum fuerit, habes quædam opera specialia vt deaurare, sed cum mortuum fuerit, solutu habes maximum. Et ipsum est serpens seipsum luxurians, seipsum imprægnans, & in die vna parturiens, & suo veneno cuncta interficit animalia & corpora, & ignis fuerit, & interficit omnia in breui & longo tempore. Et ipsum eft fugitiuum ignis, expectat tamen ignem per artificia sapientum cum cibatur cum igne, donec expectet, & fiunt ex illis opera mira : ergo cum tingitur tingit, cum coagulatur coagulat. cùm folutum fuerit foluit. Aliud seipsum albificatytyrina, & ad finem rubescit. Et ipsum acumine suum acutum amarificans, & ipsum est medium inter amarum & acidum: est aqua non fluxibilis ad ignem mollificatio: est congelatio facta leni igne inducens Crystallinam lubstantiam albam vel rubeam. Sequitur literarum operationum cum suis causis explicatio, quas quære apud Gebrum.

Calcinatio ergo est corporum & spirituum corruptionis eoru destructio. destruitur enim in eis omnis sulphureitas descedans & comburens, que sine ignis vehementia deleri non potest alia causa; quia omne genus calcinations facilioris solutionis; quam non calcinationis.

calcinantur mollia vt Saturnus & Iupiter, facilius quam dura vt Mars: & de. Ideo dicit Dantius, preparate corpora & soluite ea, ac ex illa aquam imbibite spiritus ablutos: tunc ipsi spiritus submerguntur in corpora, & corpora in spiritibus, & sic siguntur corpora cum spiritibus sirma sixione. Rasis: Convertite corpora in aquam, & ex ipsaterra tunc sactum est totum. Alpharinus: Quádo corpus purgatum est prius & calcinatum, tunc coniungitur cum spiritibus ablutis, tunc ipsi spiritus sublimati & sixi illud sirmant. Galienus: Præparate corpora & purgate à nigredine in qua est corruptio, donec album siatalbum & rubeum: tunc soluite ainbo in aquam scilicet spiritus & corpus: & congelate ea, & sic proijcitur super corpus ablutum.

Solutio est per humidum & frigidum, vel per calidum & humidum, rei siccæ in aquam resolutio. soluuntur autem corporavt ex eis siat aqua per quam incerantur spiritus & sigantur. vnde omne hoc magisterium sit quatuor modis, aut vt solues corpora & spiritus sirmes: spiritus autem debent sirmari eum aquis corporum. Soluuntur alia de causa corpora & spiritus, vt cum aqua spiritus sint coniuncta aquæ corporum, ita in vnuin coagulen tur, coadiuuentur & sirmétur, ne vlterius queant separari: Et ista solutio vniuersalis facit quatuor Elementa in vnam redire substâtiam,

firmam

firmam de firmam; quando verò foluuntur ambo, scilicet corpòra de spiritus, tuc sit committio vicina de particularis, quam adhuc separare potest ignis. soluuntur ergo spiritus duodus modis cum oleo congelationis tartari scilicet super lapidemialio modo per aquam salis ammon. Est de alia solutio per calorem ignis. Et nota, quò d plus valet solutio ignis, quam aliat quia quoque per ignem dissolutur in acremi solutiones verò corporum siunt similiter ve spirituum, ve slos deris, attamenti, ceruse, militare de series, attamenti, ceruse, militare superitario de series, attamenti, ceruse, militare superitario de series de ser

nii, &cc.

Destillatio: id est, peralembicum, & est optima: sit, ytaqua & olea in ascensione sua per vapores magis purificentur & confortentur & prauitate & omni corruptione, ne viterius putresiant. Alio modo oleum destillatur, ytamitat humiditatem adustiuam, yt expertus sum in oleo Laurino. dicitur restitutio. pinguedinis est destillatio, donec maneat incombustibilis, & quanto sepius destillata suerint, tanto melior erit eorum tinctura. per siltrum destillamus ytaque crude, yel res solute non possint putresieri, necsecus ab eis separari, nisi per siltrum ynde spissum remanet, & omne puru descendit, yt sit in auripigm. yel arsen. propter eorum oleitatem. Et nota quod corpus non destillatur nisi prius soluatur, quia aqua ipsius non separatur ab eo, quousque eum persecte dealbet, yes rubisicet. per multos enim annos

probaui antequam ad veritatem vetti. Et no. ta, quòd vitrum frigidum nunquam depones in caldarium, vel aquam calidam, & contrà fcificet calidum vitrum in aquam frigidam, alioquin statim frangeretur. & quando vis excipere vitrum, permitte antea infrigidari. In fermentatione maxime cauendum est de vasis, ne frangantur. Et nota quòd nisi corpus putrescat, fructum non facit. nam primo oportet fieri putresactionem, siue solutionem, postea

destillatur, nec aliquod corpus credas fieri, ni-fi priùs per putredinem resoluatur. Incerantur corpora & spiritus, cum ex priuatione liquesactionis in ingressu non habe-ant, molliscentur & sluant, & ingressionem ha beant, in nullis autem hæc humiditas creatura propinqua inuenitur, & faciliùs qu'am in Ve nere & arlenico. Modus est, vt toties super partem cerandam multiplicetur eorum fubli. matio, donec in ea humiditate manentes fufionem bonam præstent, nec fit hoc ante eorum mundificationem perfectam ab omni re corrumpente: quare bonum esset, vt eorum o-lea prius figerentur, vt supra dixi de coagulatione aquarum. Coagulatio verò fit, scilicet a-quarum earum, vel oleorum igne leto candelarum paulatim augendo, donec coagulentur. Spacium coagulationis est 3. dierum, & ignis die ac nocte continuari debet. In his ergo con fistit tota operatio magisterij. Nota, quando

anima coniungitur corpori, corpus citò consumitur,& mutatur in aliam substantiam: quia prima eius operatione est nigrum, in 2. magis lucidum, in 3. adhuc magis clarum, ac fic víque ad 15. vices soluendo & coagulando: & in quálibet congelatione caue ne aliquid sentiat de sale, sed ipsum lava iterum & iterum. Et nota quod că diuisa elementa & mundificata commixta fuerint, tunc si corum particulam ordei instar super laminam ignitam posueris, si sluit & tingit suo colore superficié laminæ, bonum est, si non, scias aliquod nocumétum accidisse in solutione: quia non bene solutum corpus non habet aptitudinem intrandi. Causantur enim hec vel ex breuitate temporis, vel ex debilitate caloris fimi. Si penetrat, sed non profundè, fit hoc ex paucitate aeris. ná anima corpus ingrediens per omnes eius venas velociter currit, vt vnguentum: si verò volat pars eius, fit hoc ex multitudine spirituum, nondum fixatorum. si autem prosternatur flues, tinges, penetrans in profundum totam laminam, nec euolans, sed relinquat caliginem fumi, hoc est, ex modica clarificatione elementorum separa torum. Dispone ergo substantiam aeream per discretionem, scilicer in corpore comunis terræ,& fubstantiam terream fecundum humiditatem aéris, & calorem & siccitatem Solis vel ignis lenis, donec conveniant & conjungatur: Etune adiunge eis duas virtutes operatiuas,

aquam scilicet ad'album, & ignem ad rubeum, & ideo, fili, oportet te habere duplicé terram imbibitam, vnam scilicet cum aqua & aëre, ad albedinem, & aliam imbibitam aëre, aqua & igne elementali pondere, scilicet ad rubeum. tunc habebis optata, Deo annuente.

EXPLICIT LIBER DEfinitionum Rosini.

ANDO. Hic est lapis non lapis, habe bet animam & sanguinem & ratio, nem similem duobus. Sic dixit Mahomet, Lapis qui est in hoc opere,

necessarius de animata re est, hunc inuenies voique in planitie, in montibus, & in aquis omnibus: habentque eum tâm diuites quâm pauperes, estque simul vilissimus, carissimus, crescit ex carne & sanguine quâm preciosus omni cognoscenti illum: ex illo possunt congregari exercitus, & interfici reges: ex illo honorabis quem volueris & inhonorabis laudetur ergo Deus. Item: Dealess Hermes dixit: Ego qui exaltatus sum super omnes circulos Mundi, vidi quatuor facies natas, habentes vnum patrem. Quarum pars vna est in montibalia in mari, pars verò tertia in fossis, quarta in cauernis: hic nescit lingua illius, pater harum adiunxit eas ad vnum, cûm se inuicem vidissent, locuti sunt vno sermone, dicetes: Eamus quæsitum

quælitum quatuor elemétorum naturas, quas de ventreterræ fæminæ adducunt. Item Massarai: Immunditia est in hoc lapide propter quam ipsum homines vilipendent, & tenent quod non possint eam sequestrare. Idem ex hoc lapide nascitur argen. viuum, quem vocăt multis nominibus. Item locus istius est 4.elementa, & spiritus. 4. ianuæ. 4. & claues quatuor, quarum vna est signum, scilicet ostensio aquæ per alembicum. Item hic lapis non lapis, proiectus est in res, & in montibus exaltatus est,& in aere habitat,& in flumine pascitur argent.viuum, que vocant multis nominibus; & in cacumine montium quiescit: cuius matervirgo est, & pater non concubuit. Idem la pis in sterquiknijs calcatur pedibus, & sæpe Rulti fodiunt, vt eum extrahant, & non polsunt eum inuenire. Et ille lapis assimilatur lapidibus minerarum & plantarum, & conuers tibilis est in quemlibet colorem, s.album, rub. citr. & in se continet 4. elementa, sartificialia, f. aquam claram, flauam, rubeam, viridem, citrinam. & dicitur minor mundus, non quod sit microcosmus, sed quia mundus regitur per apsum, vnde Geber Sarracenus contriuit, & dealbauit eum 33. diebus in aceto destillato. Et seias quod Philosophi acetum vocabant Lal alkali, & distillatam vrinam, quo euacuato diuide elementa, diuide ipsum æqualiter & proportionaliter contritione perpensa. Itavt

non sit in eo divisso, nec repugnantia, & habe. bis propositum domino concedente. Mitigo Philosophus: Lapis noster quamuis ab homi. nibus & animalibus pedibus conteratur, tas men propter suam industriam hominis Geberi, à sapientibus adamatur, & dicit industri. am: quia fit industria hominis Geberi. Item Malus Philosophus: Hic lapis est subtus te, quantum ad obedientiam: suprà te, quo ad do minium: ergo à te, quantum ad scientiam; cirça te, quantum ad æquales. Aristotel. Ego no-minabo lapidem nostrum, est terminus aniz est enim ouum Philosophorum quod inest in putrefactione & purificatione. Divide ergo ipsum in 4. elementa, que divisio sit duobus modis: id oft, fine corruptione Solis & Lunæ: & ista divisio est vniversalis quantum ad intellectum : sed secunda divisio dividit ipsum in speciales operationes, quando ergo habueris aqua ex aere, & aerem ex igne, & ignem ex terra, & quodlibet horum per se divisuin, plene habebis artem.

Sume ergo ex lapide voique reperto, qui vocatur Rebis, & nascitur in duobus montibus, ex quo volantes spiritus in vanú sumunt, & non recipies ipsum nisi recentem cum suo sanguine, cuius cibus est ex sanguine, & moratur in ære: & si hic lapis non esseratur experient, vel acreæ naturæ, non coniungeretur Mercurio, nec ei cómisceretur, nec ingrederetur ipsum: sed

sed quia similes sunt, commiscentur & coniun guntur, aded vt ignis non separet inter nos. Recipe ergo lapidem Rebis: id est, binas res, scilicet humidum & frigidum, sccum & calidum. Vnde Rasis & Morien. Quod ergo secretum expectabis in humoribus euanescentibus, ex quibus gignit filios, lapis noster cal. & sic.vnde versus: Dant rebus montes dracones in terraque fontes. Recipe ergo liunc lapidem animalem : id est, animam in se habentem, scilicet Mercurialem sensibilé: id est, sentientem præsentiam, & influentiam magnesiæ, & magnetis, & calaminare, ac apicem per motum localem, prosequendo & fugando vegetabilem: id est, vim suam in naturam indi-tam, communicantem suo generi, multiplican tem virtutem influentiæ, vt radix stipiti, sine herbis mineralem: quia de minera extrahitur. Vnde quidam male intelligétes Philosophos, dicentes: Hic lapis talis eff res, quæ in te magis fixa est, à Deo creata, & tu eius minera es, ac à te extrahitur, & vbicunque fueris, tecum inseparabiliter manet, putabát hinc esse crines hominis, sanguinem, stercus, & sed fatui sunt cum dicunt in eo fixa est id est, ibi habes suam sciétiam, & non in alia re, Et vt homo ex 4. elementis est compositus, ita & lapis, & ita est ex homine,& tu es eius minera, scil. per operationem: & de te extrahitar, scil. per divisionem: & in te inseparabiliter manet, scil. per scientiam.

Aliter in te fixa, scilicet in Mercurio sapientum: tu eius minera es : id est in te est conclusa & ipsum occulté tenes, & ex te extrahitur, cu à te reducitur & foluitur: quia fine te compleri non potest, & tu sine ipso viuere non potes, & sic sinis respicit principium & contrà. Na-scitur in duob. montibus: id est, ex Venere & Mercurio per assiduitatem decostionis naturæ, ex quo iuuamentum fumunt & omnia volatilia, scilicet corpus & spiritus: non fixa abeo sumunt colorationem, & fixationem. non capias eum nisi recentem & præparatum cum sanguine suo: id est, Venere nondum fuso, vel bene præparato, cuius tibi est ex sanguine: id est, vita vel operatio eius est ex Venere viua, moriatur in aere, seilicet per ignis elevationem sue sublimationem & purificationem. & fi hic lapis non esset aérez naturz : id est, eiusdem præparationis, non coniungeretur Mer-curio, non esset perfecta & firma operatio corum, sed quia similes sunt duo, ambo præparati miscentur & vniuntur, vt ignis non separet inter eos.

Separabis ergo Philosophiam, per hanc do ctrinam croceum ab albo, rem preciosam, à vili, donce 4-elementa ex vna re proueniant: & iterum 4- in vaum concurrant: quorum radices suntaqua, & ignis. apposita verò sunt terra, & aér: vniuersa verò ex vno siunt: & rursus 4-vnum: 4-ergo ex vna re sic siut: primò aqua, secundò

fecundo oleum, tertio ignis, quarto terra. Ex istis 4. ita compositis & mundificatis, vt sluant sine sumo & combustione, vt permaneant, ingrediantur, & commisce atur corporibus me-

tallorum, fit Iccir compositum.

Et nota, quod terræ preparatæ quarta pars, ignis verò vna sumenda, & cum ea misce olei prædicti duas partes, & tere in pastam. Quidam dixerunt 7. partes terræ, alij 12. & verum; est, primum tamen melius. Alij dixerút, quod vna pars terræ dupli tingit duplum sui septupli, & ita o-stendit tibi pondera, compositionem, & quod est melius, & quod est melius, & quod est prius: fac quod volueris, regimen tamen vnum est & operatio vna.

Poîtremo notandum, quinque esse necessaria huic operi: id est, est corporum & spirituum calcinatio, siuc sublimatio scil. calcinata rei in aqua reductio sit per potentiam simi, vel etiam per calore ignis, & dicitur solutio 3. Est destillatio scil. per alebicum descesso, 4. Est inceratio, scil, rei sicce coniungens vnguentum solutum, quo nostrum persicitur magisterium. est pater mirabilium, & nubes nubium, & ipsum disputat cum auro, & conclust ei dicens: Disceptabis nomecum Ego sum dominus lapis expectans ignem. Respondit Mercurius: Verum dicis, sed ego te genui, & extrahis originem ex me, & vaa pars ex me viuisicat multas de te: quia tues auarus per comparationemad

Digitized by Google

me. si quis enim vinxerit me, fratri vel sorori mee viuet, & gaudet, & ero fibi sufficiens, si viueretannos 100000. Ego fum totus abiconditus, sapiétum & muto omnia corpora in Lunam cum arsenico, & postea in Solem cum sul phure, & in me latet scientia. sublima ergo iplum & erit fixus, ac tinget decem partes Veneris. Item nota, spiritus corpora ingredi non possunt miss purgata, & non ingrediuntur, niss aqua ducantur. Ideo dicit Dantius: Præparate corpora & soluite ea ac ex illa aqua imbibite spiritus ablutos: tunc ipsi spiritus submerguntur in corporibus, & corpora in spiritibus: & sic sigentur spiritus sixissima sixione. vnde Rasis: Conuertite corpora in aquam, & illam aquam coniungite aeri: id est, spiritui, scilicet Mercurio, & ex illis duobus iterum fac aquá; & iplam terram, & factum est totum. Galienus dicit: Præparate corpora & purgate à nigredine, in qua est corruptio, donec fiat album & rubeum, tunc foluite ambo in aquam, fcilicet spiritus & corpus, & coagulate, & sic proij-cite super corpus ablutum. Quando corpora & spiritus soluuntur, tunc fit solutio vniuersa. lis, quæ facit & quatuor elementa, & reddit in vnain substantiam firmam & fixam: quando verò non soluuntur ambo, tune fit mixtio vicina, & particularis, quamadhuc separare po-testignis. Nota quando anima coniungitur eprpori, corpus citò confumitar, & mutatur in aliam

rationem sit nigrum. In secunda verò magis lucidum. In tertia yerò iterum magis clarum, donec ad quindecim solutiones & coagulationes persiciatur, & in qualibet coagulatione caue ne aliquid sentiat de sale, sed laua eŭ pera sectè. Item tali modo potest omnes spiritus augmentare in sublimatione. Recipe de Mercurio sublimato, & tere cum eo medietatem sui Mercurii crudi, & sublima cum speciebus suis receptis, & prius sublimati. Item imbibe Mercurium sublimati cum aqua Saturni, vel Iouis, vel Lunz, quod melius est, toties, donec currat super laminam yna pars tingit ei partes. Veneris purgati in veram Lunam.

 & expelæ, & tinctura cum eis inficeretur: qua

re relinquenda funt ea.

Sunt ergo hi 4, spiritus principales in arte nostra, arsenic. salarmon. quia sine ipso nó soluerentur, neo ingrederentur spiritus: ipse enim soluit & sigit omnes spiritus, penetrat omnia metalla, & mollisicatea. Et scias verum esse, quod experimeto didici: quia non est necesse tibi alium salem coparare. vtere ergo eo in omnibus operibus tuis: sed hoc scias, quod per ipsum nec dealbantur, nec rubisicatur cor pora, neq; transsubstantiantur, sicut per alios spiritus, sed ipse tantum dat introitum alijs spiritus: permixtis verò & coniun etis coaduna tionibus & perseuerationib. ipse recedit, 3. spiritus est Mercurius, cuius diffinitionem, & naturam habes copiosè apud Gebrum. Est matoria metallorii cui Venere alba vel rubea & est.

FINIS.

INCIPIT LIBER dininarum interpretationum & definitionum.

ECIPE lapidom qui est nigor, albus, rubeus, citrinus, & auis mirabilis, qui nigredine noctis & diei claritate sine alis volat: examaritudine

namque in suo gutture existente, coloratio accipicur, à suo verò cruore mera aqua accipi-

tur, sicut dixit Alexander. Recipe lapidem 4. colorum fili. Recipe volatile volans submerfum,& à sua rubedine que ipsum interficit, extrahent ipsam: ab ea repelle vt fiat vnum, & tibi maneat non volando in regionibus, sed volatu eleues illud, & à radio extrahe suam vm. bram: ac fordidum, quia nebula ei supereminens coinquinat, & à luce retinet quasi coan-gustatur, ac à sua rubedine comburitur. Reci-pe ergo hanc superiorem aquam corruptam quemadmodum ignis. Laton cineris est vnus, quoniam se ab eo sequestrat quousque rubeus æris vitrificetur, fit tibi focietas certa, calescit & tibi quiescit. Fili notum habeas, quod aquæ priùs erat in aere, deinde habitauit in terra. redde eam tu ad superiora & per suos termi. nos non inepté omnia coniuncta : deinde suo spiritui rubeo priori elemento nisi parte eam coniunge. Item Hermes: Recipe lapidem nigrum, lapidem de montanis Indiæ, quod est intus, mitte foras, & quod foras est, mitte intus. Vnde Rasis, fili, contéplare altissima montana, que sunt à dextris & à sinistris, ac ascende illuc: ibi lapis noster inuenitur, & in alio monte, qui fert omne genus pigmentorum & . spiritus vel species, ibi similiter est. Morienus: Conscendite alta montana arboribus consitar quia ibi lapis noster invenitur, & absconditus est. Item Hermes: A Capite lapidem mixtum, croceum album, & comminuite eum se sepa

. 320

quæ albificat Hendragem ? Deinde respondens dixit ei Aros: Ita vt dicis est,ô domina in tempore longo. Respondit Maria: Hermes dizitin omnibus libris suis, quòd Philosophi albificant lapidem in hora diei. Dixit ei Aros: ô quam illud est excellens inquit Maria: Excellentissimum est hoc apud illum qui ignorat. Dixit Aros: ô Prophetissa, si sunt apud homines omnia 4. elementa, dixit compleri polfent,& complexionari, & coagulari corum fumi, ac retineri die vno, donec impleant confequens. Dixit Maria: ô Aros, per Deum si non essent sensus tui firmi, non audires à me verba hæc, donec compleret dominus cor meum. gratia voluntatis diuina. Veruntamen: Recipe alumen de Hispania, gummi album, & gum mi rubeum, quod est kibric Philosophorum, & corum Sol & tinctura maior, & matrimoni. fica gummi cum gummi vero matrimonio. Iri-quit Maria: Intellexisti Aros: vtique domina: Dixit Magia: fac illa ficut aquam currentem, & vitrifica hancaquam diem laboratam ex duobus zubech super corpus fixum, & liquefac illa per secretum naturaru in vase Philosophia. Intellexisti nos, ô domina. Vtique dixit Maria: Custodi fumum, & caue ne fugiat aliquid de illo, & isto mensura igni leui, sicut mensura caliditatis Solis in menie Iunij vel Iulij,& morare prope vas, & intuere cura, quomodo nigrescit & rubescit & albescet, in minus quam in tribus

in tribus horis diei, & fumus penetrabit corpus, & spiritus constringetur, & erunt sicut lac incerans & liquefiens & penetrans: & illud eft fecretum. Dixit Aros: Non dico, quod erit hoc semper. Dixit ei Maria: Aros, & mirabiliusest, de isto quod non fuit apud antiquos, necaccessitad eum per medicationem. & il. lud est: Accipe herbamalbam, claram, honoratam, crescentem super monticulis, & tere i. plam recentem sicut est in sua hora, & illa est corpus verum non fugiens ab igne. Et dixit Aros: Nunquid ille est lapis veritatis? Et di-xit Maria: vtique. Verumtamen nesciunt homines hoc regimen cum velocitate sua. Dixit Aros: & postea quid : Dixit Maria: Vitrifi-ca super illud Kibrich & Zubech (alias Zibeic) & ipsa sunt duo fumi complecteres duo Lumina, & proijce super illud complementum tincturarum & spirituum & pondera veritatis, & tere totum, & pone ad ignem, & videbis de ipsis mirabilia, Totum regimen confistit in temperie ignis. O quam mirum, quomodo mouebitur de colore in colorem in mians quam in hora diei, quousque veniet ad metam rubedinis & alboru: & deijce ignem, & dimitte confrigidari & aperi, & inuenies corpus margaritale clarum, esse in colore papaueris syluestris, mixtum albore, & illudest incerans, liquefiens & penetrans, & cadit eius aureus super in millia & ducenta. Illud est so-

Digitized by Google

cretum occultum. Tum procidit Aros in fa-ciem suam. Dixitque illi Maria: Leua eaput tuum, Aros: quia abbreuiabo super te rem, vt. illud corpus proiectum super monticulos clarum, quod non capitur putrefactione vel mo-tu. Recipe & tere iplum cum gummi Elfaron, & cum duobus fumis, étia corpus coprehen-dificens est gummi Ellaron, & tere totum. A propinqua igitur, quia totum liquescit. si proreceris super ipsam vxorem, erit seut aqua distillans,& quando percutiet ipsum aér, conge labitur, & erit corpus vnum, & proijce de is pso, & videbis mira: ô Aros, illud est fecretum occultum scholiæ. Etscias quod prædicti duo fumi sunt radices huius artis,& sunt Kibris album & calx humida, fed corpus fixum est de corde Saturni comprehendificans tincturam. & campos sapientia, sue scholia. & Philoso-phi nominauerum illa multis & omnibus nominibus, & acceptum de montieulis est cor-pus clarum, & album. & ista sunt medicina huius artis, pars comparatur, & pars invenitur lu per monticulos: & scias Aros, quod sapientes non nominauerunt illud campos fiue scholie, nist quia scholia non complebitur nist per il-kud, & in hac scholia non sunt, nist mirabilia Intrant namq; & in illa 4.lapides, & fuum regime verum est sicut dixi: & illud est primum, scoyare Ade & Zethet, per illud allegoriza ve Mermes in libris suis Scoyas, & semper longificauerunt

KD-SARRATANTON LES

Acauerunt Philosophi suum regimen, & simu, Jauerunt opus pro quodlibet, quid non oportet facere illud opus, & faciunt magistrum in vno anno, & hoc non nifi occultatione ignorantis populi, donee firmatum fit in cordibus corum & in sensib. quia ars non complebitur præterquá in auro, quia est secretum Dei magnum: & qui audiunt de secretis nostris, non verificant ea propter corum ignorantiam. Intellexisti Aros ? Aros dixit: vtique, sed narra mihi de ilto vase sine quo non complebitur opus.Dixit Maria: Istud est vas Hermetis, quod Stoici occultauerunt, & non est vas nigroman ticum, led est mensura ignis tui. Cui dixit A. ros: ô domina obedisti in societate Scovari : ô prophetissa an inuenisti in secretis Philosophor. qui posuerunt in libris suis quod aliquis possit facere artem de vno corpore? Et dixit Maria: vtique, quod Hermes non docuit, quia radix scholiæ est corpus indolabile, insanabile sett toxicum mortificans omnia corpora, & puluerizat ea, & coagulat Mercurium odore luo. Et dixit: Ego iuro tibi per Deum æternum, quod illud toxicum quando soluitur do nec fit aqua subtilis, non curo qua solutione fiat : coagulat Mercurium in Lunam cum ro. bore veritatis, & incidit in solium Iouis, & lunificatipfum in Lunam. Et in omnibus corporibus est scientia, sed Stoici propter corum vitæ breuitatem & operis loginquitatem hos

\$24 MARIA PROPH. AD SARR.

occultauerunt, & hæc elementa tingentoria inuenerunt, & ipsi increuerunt ea, & omnes Philosophi docent illa præter vas Hermetis, quia illud est diuinum, & de sapientia domini Gentibus occultatum: & illi qui illud ignorant, nesciunt regimen veritatis, propter vasis Hermetis ignorantiam.

SEQUENTER VERSUS.

Maria mira sonat breuiter quod talia tonat. Gummis cum binis sugitiuum sigit in imis. Horis in crinis tria vinclat sortia sinis. Maria Lux roris ligam ligat in tribus boris. Filia Plutonis consortia iungit amoris, Gaudet in assata per tria sociata.

Explicit liber Marias Sororis Moyfi.

LIBER

LIBER SECRETO.

RVM ALCHEMIAE COMpositus per Calid silium Iazichi, translamia
ex Hebrao in Arabicum, & ex Arabico
in Latinum, incerto interprete.

Prafatio de difficultate Artis.

RATIAE sint Deo omniù creatori, qui nos conduxit & recoluit, & docuit, & intellectum & fcientiam nobis dedit. Nisi Dominus nos custodiret & conduseret, essemus sine custodia, & sine doctore táquam erronei, imo huius Mundi nihil seire. mus, nisi ipse nos doceret, qui principium est, & scientia omnium, sua potentia & bonitate super populum. Qui dirigit & erudit quem vult, & reducit sua misericordia ad viam iustitiæ. Misit enim nuncios suos ad tenebras, & vias explanauit, & sua misericordia repleuit suos diligentes. Scias frater, quòd hoc no-Arum magisterium de lapide secreto, & officium honoratum, est secretum secretoru Dei. quod celauit suo populo, nec voluit vllis re-uelare, nisi illis, qui fideliter tanquam filij meruerunt, & qui eius bonitatem & magnitudis nem cognouerunt. Qui enim secretum Dei

326 LIBER SECRETORVM

pokulat, nocesse est ei hoc secretum magisterij plus qu'am aliad. Et sapientes qui illud asse-quiti suerunt, aliqua de ipso celauerunt, & ali-qua reuelauerunt. Sic enim inueni sapientes antecessores, in hoc couenientes in suis libris honoratis. Vnde scias, quòd discipulus meus proprius, Musa, honorabilior omnibus apud me, in ipsorum libris multum studuit, & in opere magisterij laborauit, vnde aggrauauit iplum eiuldem compolitio, & in ea multipliciter dubitauit,& ignorault similiter rerum com positionis naturas. Et supplex ac humilis pro ipía, à me explanationem petijt, & directionem eiusdem. Ego autem eidem nihilin ea respondi, nec volui discernere, sed præcepi ei, vt libros Philosophorum legeret, & in eis quod à me petierat, indagaret. Iple verò abiens, legit plusquam centum libros, prout inuenire potuit: libros videlicet veridicos, secretos, nobilium Philosophorum, & in eis quod petijt, non potuit inuenire, qui tunc remansit ideo stupefactus, & quasi extra mentem positus, etiam per annum continue in ea perscrutando. Ex quo igitur discipulus meus Musa, qui inter Philosophos, in gradum & modum sapien tiæ meruerat computari, sie in compositione eius dubitauit, & hoc ei contingit in ea, quid faciet ignarus, vel infipies, rerum naturas non intelligens? neque rerum complexiones cognoscens? Cum autem hoc viderem de mes discipulo

discipulo præelecto, & charissimo, motus pietate, & dilectione eiusdem, quin etiam nu-tu & voluntate diuina, ædidi hunc meum librum in obitu meæ mortis, in quo prætermistidicere quædam, quæ antecessores Philosos phi retuleruntin suis libris. Et dixi quædam quæ ipsi celauerunt, & nullo modo dicere, aut reserare in scriptis suis voluerunt. Et explanaui, & expolui quædam, quæ ipsi cooperue-runt suis dictis obscuris & tiguratis: Et vocaui hunc meum librum Secretorum Alchemiæ. In quo nominaui quicquid necesse est inquisitori huius scientiæ, fiue magisterij, iuxta linguam eius intellectui conuenientem, atque sensui inquirentis. Et nominaul in hoc libro, quatuor magisteria magis alta, & meliora, quain sapientes secerunt. Quorum sunt Elixir, vnum minerale, & aliud animale, alia verò duo residua sunt mineralia, & non sunt elixir vnum, quorum est artificium lauádi, quod vocant corpora. Alterum quidem est, facere aurum exazoth viuo, cuius factura & generatio, est secundum generationem siue ordinem generationis in mineris, in corde & interioribus terre existentibus. Et hæc quatuor magisteria atque artificia, explanauerunt sapientes in libris luis de compositione huius magisterij. Sed de eis defuit multum, & de eius operatione noluerunt in libris fuis ponere, vel si , inuenit, no potuit intelligere, & nihil grauius

٠: : ت

igitized by Google

328 LIBER SECRETORYM.

inuenit quam illud. Et ideo dicam in hoc meo libro, ipsam, eiusque factum. Qui ergo hunc meum librum legerit, legataliquid geometrie, & eius mensuras addiscat, ve clibanorum fabricam recte componat, nec modum corum excedat, per augmentum vel diminutionem, & quantitatem ignium: sciat & modum siuce-tiam gradum vasis operis. Similiter videat & cognoscat, quid sit radix penitus & principiu magisterij: & est eidem, tanquam matrix ani-malibus, quæ in ea generantur, & capiunt crea tionem pariterae nutrimentum, quod prædi-etum est. Nisi res magisterij inueniat sibi ido-neum, destruetur sactum atque opus eius, & eius operarij quæsitum non inueniet, nec ipsa res proderit in effectu generationis: quia cum non inuenerit causam generationis, sue radi-cem, & ipsam caliditatem, continget in opera-tionibus casus destructionis. Hocide in quan titate ponderum est contingens, quæ cum disconuenit in composito, partibus quidem eius dem naturæ terminum transcendentibus, per augmentű vel diminutionem, destruitur cum ea proprietas compositi, & sit effectus compositi cassus atq. vacuus. Et ego ostendo tibi vnum exemplum: Nonne vides quòd in sapone, cum quo panni abluuntur & mundificantur,& fiuntalbi, generatur in sui recta compositione hac proprietas, propter aqualitatem, & rectas compositiones, & debitas compositi, quæ

Digitized by Google

Calidis Filii Iazichi. 329

quæ participant in longitudine & latitudine: vnde propter hane participationem couenerunt, & tunc apparait quod erat in ea de veritate ad factu, & nota fuit inde virtus quæ prius
latebat, quam vocant proprietatem, & est virtus ablutionis, in composito generata. Cum
verò quantitas ipsius compositi transcendit
suum terminum, & per additionem vel diminutionem, transgreditur ipsa virtus æqualitatis terminum, & exitad contrarium, secudum
distemperantiam compositi. Et ita in compositione nostri magisterij intellige.

De quatuor magisterijs artu, scilicet, solutione, congelatione, albisicatione, & rubisicatione. C A P. 1.

Et incipio dicere artificium maius, quod vocant Alchemiam, & certificabo dictum mesum, & nihil celabo, nec tacebo hic dicere de so, nisi illud quod non conuenit dicere, nec est nominare. Dicimus igitur, quod artificium maius, sunt quatuor magisteria, prout dixerus sapientes, videlicet, Soluere, Congelare, Albificare, & Rubificare. Et hæ quatuor quantitates sunt participes, quarum duæ similiter sent inter se participes, similiter & aliæ duæ. Et varaque harum duplicium quantitatum habet aliam quantitatem participem, quæ est maior quantitas particeps post has duas. Et volo dicere, pro ijs quantitatibus, quantitatem natu-

336 Liber secretory

rarum, & pondus medicinarum, que foluuntur & congelantur per ordinem, nec intrat di-minutio, nec additio. Sed hæ ambæ, scilicet folutio & congelatio, erunt in vna operatione, & vnum factu meruerunt, & hocante com positionem: Sed post copositionem ipsarum opus erit diuersum, sed hæcsolutio & conge-latio, quas nominaui, sunt solutio corporis & congelatio spiritus, & sunt duo, & habet vnam operationem. Quia spiritus non congelantur, nisi cum solutione corporis, & similiter corpus non soluitur, nisi cum congelatione spiritus. Et corpus & anima, quando coniunguntur insimul, agit vterq; eorum in suum socium, factum sibi similem. Et exemplum est huius, aqua & terra: quia aqua cùm terræ coniungi-bur, conatur ad foluendum eam cum sua humiditate, & sua virtute & proprietate, quæ in ea sunt, & facit eam subtiliorem, quam prius trat, & reddit eam sibi consimilem: nam erat aqua subtilior terra. Et similier facit anima in corpore, & codem modo inspissatur aqua cum terra, & sit consimilis terræ in densiture, quia terra spissior est aqua. Et scias, quòd inter so-lutionem corporis, & congelationem spiritus, non est differentia temporis, neque opus di-tersum, ita quòd sit vnum sine alio, sicut non est inter aquam & terram in sua coniunctione pars temporis diuersa, quòd cognoscatur, vel vesperetur vna ab alia, in corú operationibus: fed

Digitized by Google

sed eorum est vnus terminus, & vnum sactu: & vna & eadé operatio circuit super ipsa duo, & fimul, ante compositionem. Et ideo dixiante compositionem, ne putet, qui hunc librum *legerit, &caudierit folutionem & congelatio. nem, vt dixi, quod sit compositio quam nomie nauerunt Philosophi, quia fic esset in errore sui facti, & suz scientiæ. Quia compositio in hocartificio seu magisterio, est coniunctio sia ue matrimonium congelati spiritus cum corpore soluto, & corú coniunctio, & corum pal, sio est super ignem. Nam caliditas est eius nutrimentum,& anima non dimittit corpus, nec cum co conjungitur omnimoda conjunctione, nisi per mutationem vtriusq; à sua virtute & proprietate, & post conversionem suarum naturarum. Ét hæc eft solutio & congelatio, quam priùs Philosophi vocauerunt. Et scias, , quòd hanc solutionem & congelationem iam celauerunt sapientes, & loqunti fuerunt in ea subtilizatione, ex dictis obscuris & coopertis, vt sensus inquisitoris ab ipsorum intellectib. elongaretur. Et hoc esto exemplum dicti Philosophorum cooperti & obscuri in eis. Vngite folium cum toxico, & verificabitur in eo vo bis principium officij, siue magisterij eiusde. Et: Operamini corpora fortia cum iure soluto, quousque vtrumq; corum conuertatur ad fuam sübtilitatem. Similiter & dictum Sapientis in eisdem est: Nisi converteritis corpora

\$38 LIBER SECRETORYM

in subtilitatem, vt sint subtilia, & tactu impalpabilia, non dirigetur vobis quod quæritis. Et fi trita non fuerint, reuertamini ad operationem, quousque terantur, & fiant subtilia: quòd fi hoc feceritis, vobis quod cupitis dirigetur. Et hoc modo plura verba talia de eis posuerunt. Nec vilus probantium potuit attingere vilatenus hoc factum talis celamenti, quousqu apparuit ei bona aperitio documenti ostensiua, remoto dubio præcedenti. Et fimiliter nominauerunt compositionem, post solutionem atqueongelationem. Postea etiam dixerunt, quod compositio non completur, nisi cum ma trimonio & putrefactione. Et iterum ipsorum dictum postea docuit pro solutione & congelatione, & divisione, & pro matrimonio & pu-trefactione & compositione. Et hoc est, quia compositio, rei estorigo & vita. Nisi enim esset compositio, non produceretur res in esse. Et diuisio est separare partes compositi. & sie separatio suit sua conjunctio. Et dico quod in corpore non morabitur spiritus, nec in eo erit, nec cum eo vilatenus remanebit, quousque iplum corpus habeat ex lubtilitate & tenuatione, vt habet spiritus. Et cum iam ipsum attenuatum fuerit & subtiliatum, & exierit à sua densitate, & spissitudine ad tenuitatem, & à grossitie & corporeitate ad spiritualitaté, com miscebitur tune spiritibus subtilibus, & imbibetur in eis, & sic vterque euadent vnum & idem,&

Digitized by Google

idem,& non leparabuntur, licut nec aqua mix ta aquæ. Ponatur quòd duæ quantitates participes, quæ funt in solutione & congelatione, maior sit anima, & minor sit corpus: postea adde quantitati, que est anima, quantitatem qua est in corpore, & participabit quantitati primæ, & erunt in virtute participes solummodo, & operare eas, sicut operati fuimus, & inde habebis quod cupis, & verificabitur tibi linea. ficut dixit Euclides. Postea accipe eius quantitatem,& scias eius pondus, & adde ei de humiditate, quantum possit bibere, cuius humi-ditatis non habemus hic pondus determinatum. Postea operare eas operatione dissimili, primo videlicet imbibendo & sublimando: & hæc operatio est illa, quam vocant albificatio. nem, & vocant eam Yharit: idest, argentum, & plumbu album. Et cum iam albificabitur hoe compositum, adde ei de spiritú quantum est medium totius, & reducad operatione, quo. usque rubefiat, & erit tunc de colore alsufir, quod est nimis rubeum, & assimulauerut eum sapientes auro. Et esfectus huius ducit te ad dictum Aristotelis, qui dixit suo discipulo Ardæ: Lutum quando albificatur, nominamus iplum Yharit:id est, argentum: & quando rubi-ficatur, nominamus ipsum Temeynchu, quod est aurum. Et albedo est, quæ tingit cuprum. & facit eum Yharit. Et illa rubedo est, quæ tingit Yharit: id est, argentum, & facit eum To-

244 LIBER SECRETORVE

meynchum: id est, aurum. Vnde qui poterit soluere illa corpora, & subtiliare, & albificare, & rubificare, & vt tibi dixi, coponere imbiben do, & ad idem convertere, consequetur magisterium, & saciet sactú, quod dixi, sine dubio.

Derebus, & instrumentu buic operi necessarys, & opportunu. CAP, II.

Et oportet te scire vasa in hoc magisterio, scilicet Aludela, & sapientes vocant cœmeteria, seu cribratoria: quia in eis diuiduntur partes, & mundantur, & in eis perficitur & com: pletur, depuratur res magisterij. Et quodlibet horum habeat Clibanum fibi conuenientem. & vtrumque eorum habeat similitudinem & figuram operi competenté. Et iam omnia nominauit, & modum & formam corum docuit Mezleme, & plures Philosophorum in libris fuis. Et scias quod sapientes in hocconuenerunt in suis dictis, & celauerunt per signa, &. fecerunt inde plures libros, & instrumenta, quæ sunt necessaria, in his quatuor prædictis, Et sunt duo: Vnum est cucurbita cum suo alembico: &alterum estaludel, quod est bene factum. Et similiter que sunt eis necessaria, fant quatuor. Et sunt corpora & animæ, & spiritus, & aquæ: & ex his quatuor, est magistes rium, & factum minerale. Et sunt explanata in libris sapientum, & abstuli ab hoc meo libro, & nominaui in co, quod non nominaucrunt

Calibis filii Iazichi. 335

Philosophi. Et qui aliquantulum intellectus habuerit, sciet quæ sunt illa. Et non seci hune librum ignaro & nescieti, sed composui ipsum prudentibus, & sensum & sapientiam habentibus & scientibus.

De naturis rerum ad hoc magisterium pertinentium. CAP. 11I.

Et scias quòd Philosophi nominauerunt ea pluribus nominibus. Vnde quidam eorum nominauerunt ea mineras, & quidam animale, quidam autem herbale, & quidam per nomen naturarum, hoc est naturale. Alij quidam vocauerut ea quibus dam nominibus ad libitum, secundum quod eis videbatur. Etiam scias, quòd earu medicinæ sunt naturis propinquæ, prout dixerunt Philosophi in libris suis, quòd natura propinquatnaturæ, & natura assimilatur naturæ, & natura coniungitur naturæ, & natura sullatura sullatura sullatura rubis anatura dealbat paturam, & natura rubis atura naturam. & generatio cum generatione retinetur, & generatio cum generatione yincit.

De decoctione & eius effectu. CAP. 1111.

Et scias, quod Philosophi nominauerunt in suis libris Decoctionem. Et dixerunt, quod faciant decoctionem in rebus. Et illud est, quod cas generat, & mutat à suis substantijs

336, LIBER SECRETORYM

& coloribus ad alias substantias, & ad alios co lores. Et non transgrediaris, quod dico tibi in hoc libro, & procedes rectè. Respice frater semen, quod est in vita hominum, qualiter in ipsum operatur Solis caliditas, quousque exit ex eo granum, & comedunt homines, & alia animalia. Postmodum operatur in ipsum in ho mine natura cum sua caliditate, & reddit carnem & sanguinem. Et nostra operatio magisterij est sic. Vnde nostrum semen, quod à sapientibus est sic, quod sua perfectio; suus que processus est signis, qui est causa vitæ & mortis, qui non tribuit ei vitam, nisi cum intermedio, & sua spiritualitate, quæ non commiscentur nisi cum igne. Iam verisicaui tibi veritatem, quam vidi atq, seci.

De subtiliatione, solutione, coagulatione, & commixtione lapidis, & eorum causa, atq, sine. CAP. V.

Et scias, quòd niss subtiliaueris corpus, que usque siat aqua totum, non rubiginabitur, nee putresiet, & non poterit congelare animas sugaces, cum tetigerit eas ignis: quia ignis est qui eas congelat, cum auxilio ipsius ad ipsas. Et similiter præceperunt Philosophi soluere corpora, & soluimus, vtadhæreat caliditas corum profunditatibus. Postea redimus ad soluendum ipsa corpora, & ad congeladum post eius solutionem, cum re quæ ei appropinqua-uit.

uit, quousque coniungamus omnia commixta bona & idonea commixtione, quæ est quan titas temperata. Vnde coniunximus ignem & aquam,& terram & aërem: & quando commiscuit se spissum cum subtili, & subtile cum spisfo, remansit alia cum alijs, & conuersæ suerunt suz naturz pares, cum prius essent simplices, quia pars est generatiua, addit & tribuit suam virtutem in subtili, quod est aer: quia adhæsit cum suo cosimili, & est pars generationis, Vnde accepit potestatem ad mouendum & ascen denduin. Et potuit frigiditas in spisso: quia amissit caliditatem, & exiuit ab eo aqua, & apparuitres super ipsum. Et exiuit humiditasascendendo, & subtile aëris, & commiscuit se cum eo: quia est suum confimile, & suz naturæ. Et quando corpus spissum amisit calidita-, tem & humiditatem, & potuit super ipsum frigiditas & ficcitas, & comminuerut le suz partes, & divisæ fuerunt, & non fuit humiditas quæ coniungeret ipsas partes diuisas, elonga-, uerunt se partes. Et postea pars quæ contraria, frigiditati, quia continuauit, & immisit suam caliditatem & suam decoctionem ipsis partibus, quæ sunt terræ, & in eis ipsius posse valuit, siue poruit, & habuit dominium & victoriam super frigiditaté, & latuit frigiditas, quæ priùs erat in corpore spisso per victoriam caliditatis super eam, conversa fuit pars suæ generationis, & facta fuit subtilis & calida, & cons-

338 LIBER SECRETORYM

ta fuit siccare cum sua caliditate. Et postes fubtile, ascensor naturarum, cum amisit caloremaccidentalem, & accidit ei frigiditas, tunc conversæ fuerunt, & inspissauerunt se, & descenderunt ad centrum. & conjuncta sunt naturæ terrestres, quæ se subtiliauerunt, & conuerlæ suerunt in suam generationem, & imbiberunt se in eis: & coniunxit humiditas illas partes diuisas, & conata est terra siccare illam humiditatem, & obsedit eam, & prohibuit, ne exiret ab ea, & apparuit quod erat absconsum super eum. Et non potuit humiditas separari retentione siccitatis. Et similiter inuenimus, quod quicquid est in Mundo, retinetur per suum contrarium, vel cum suo contrario: fcilicet caliditas cum frigiditate, & ficcitas cum humiditate. Postea cum quilibet eorum obsedit suum socium, commiscuit se subtile cum spisso, & factæ fuerunt illæres vna substantia, scilicet sua anima calida & humida,& suum corpus frigidum & siccum. Postea conata fuit soluere & subtiliare cum sua caliditate,& sua humiditate, quæ est sua anima. Er conata fuit claudere & retinere, cum suo corpore quod est frigidum & siccum. Et fic super hoc circuit & convertitur officium huius.lam asserui tibi veritatem, quam vidi & feci,& pręcepi tibi, vt conuertas naturas à sua subtilitate, & suis substantijs cum caliditate & humiditate, quousque convertanturad aliam subfantiam.

Antiam, & alios colores. Et non transgrediaris quod in hoc libro dicitur, & procedas recte in magisterio prout cupis.

De fixione spiritus. CAP. VI.

Et scias, quod corpus cum comiscet se cum humiditate, & ipsum invenit ignis caliditas, convertitur humiditas super corpus, & soluit iplum, & tune non potelt spiritus ab eo exire: quia imbibit se cum igne. Et spiritus sunt sugaces, quoulque corpora cum eis commiscen tur, & conătur pugnare cum igne,& eius flam ma. Et parum tamen conueniunt istæ partes, nisi cum operatione bona, & continuo & longo labore: quia naturæ animæ est tendens sur-sum, vbi centrum animæ est. Et quis est ille ex probatoribus, qui valeat duo, vel diuersa coniungere, quorum centra sunt diuersa, niss post conversionem naturæ earundem, & mutationem substantiæ,& rei à fua natura, quod est graut quærere: Ergo qui potuit conuertere animam in corpus, & corpus in animam, & commiscere cum eo spiritus subtiles, tinget o. mne corpus.

De decoctione, contritione, & ablutione lapidu. CAP. VII.

Et scias filud, quod est multum necesse in hoc secreto atq; magisterio, est decostio, contritio atq; cribratio se mundificatio, atq; cum

340 LIBER SECRETORYM

aquis dulcibus ablutio. Vnde qui aliquid huius operatus fuerit, mundificet ipfum bene, & abluat atque mundificet ab eo nigredinem, & tenebras quæ apparent super ipsum in eius operatione. Et corpus subtiliet, quanto plus po terit, postea miscebit cum eo animas solutas, & spiritus mundos, quousque sibi placeat.

De quantitate ignis, & eius commodo & incommodo. CAP. VIII.

Et cognoscat similiter quantitates ignium, & commodum rei huius, & incommodum einfdem, prouenit à commodo ignis. Vnde dixit Plato in suis sermonibus, in libro suo: Ignis addit perfecto commodum seu profectum, & corrupto incommodum seu corruptionem. Vnde cum fuerit eius quantitas bona idonea, proficiet, & cum multiplicauerit in rebus, vl tra modum corrumpet ambo, scilicet perfectu atque corruptum. Et hac de causa oportuit sapientes mittere medicinas suas super Elixir, ad prohibendum & remouendum ab eis com bustionem ignium, & eorum caliditatem. Et dixit Hermes patri suo: Pater timeo ab inimico in mea másione. Et dixit:Fili, accipe canem masculum Corascenen, & canicula Armenia. & junge in fimul, & parient canem coloris con li,& imbibe iplum vita liti exaquainaris: quia iple custodiet tuum amicum, & oustodiet teab inimico tuo, & adiuuabit te vbicunqi sis, semper

CALIDIS FILII lAZICHI.

per tecum existendo in hoc mundo & in alic. Et voluit dicere Hermes, pro cane & canicula, res quæ conseruant corpora à combustic ne ignis, & eius caliditate. Et sunt illæres aquæ ex calcibus & salibus, quarum sacture inueniuntur in libris sapientum de hoc magisterio. Et aliqui ex sapietibus nominauerunt eas, aquas marinas, & sac volatilium, & his similia.

De separatione elementorum lapidis. CAP. IX.

Inde oportet, ô frater, quem Deus honorer, vt accipias lapidem honoratum, vel preciofum quem nominauerunt sapientes, & magnificauerunt, & absconderunt, & celauerunt. Ft ponas ipíum in cucurbita cum suo alembico, & separa eius naturas, hoc est, quatuor elemen ta, terram, aquam, aerem, & ignem. Et sunt ea, corpus & anima, spiritus & tinctura. Et cum separaueris aquam à terra, & aerem ab igne, serua vtrumq; duorum per se, & accipe quod descendit ad fundum vasis, & illud eft fæx, & ablue ipsam cum igne calido, quousque auferatur eius nigredo, & recedat eius spissitudo: & albifica ipiam albificatione bona, & fac ab ea euolare additiones humiditatu, & tunc con uertetur, & deueniet calx alba, in qua non erit obscuritas tenebrosa, nec immudicia, nec con trarium. Postea redi ad naturas primas, quæ ascenderunt ab ea, & mundifica eas similiter ab

342 LIBER SECRETORVM

immunditia & nigredine atque contrarietate: & reitera super eas multotiens, quousq; subtilientur, & purificentur, & attenuentur. Et eum hoc feceris, iam misertus est tibi Deus. Et fcias, frater, quod hoc officium est vaus lapis, fuper quem non intret Garib: id est, aliquid aliud. Cum eo operantur sapiétes, & de eo exit, eum quo medicatur, quousq; compleatur. No. commiscetur cum eo aliquid, nec in eius parte, nec in toto. Et hic lapis inueniturin oinni tempore,& in omni loco, & apud omnem hominem, cuius inuentio non aggravat inquiren tem, vbicunque sit. Et est lapis vilis, niger & fœtens, non emptus precio, & sine aliquo non existit leuis in pondere, & vocant eum Origo mundi: quia oritur sicut germinantia. Et hæc est eius reuelatio, atque apparitio inquirenti.

De natura lapidis & eius wigine. CAP. X.

Accipe ergo ipsum, & operare ipsum, vt dixit Philosophus in suo libro, quando nominauit eum sic: Accipe lapidem non lapidem, vel qui non est lapis, nec est de natura lapidis. Et est lapis, cuius minera generatur in capite motium, & Philosophus voluit dicere motes pro animali. Vnde dixit: Fili, vade ad montes Indiæ, & ad suas cauernas, & accipe ex eis lapides honoratos, qui liquesiuntin aqua, quando commiscetur ei. Et illa aqua est ipsa videlicet,

CALIDIS FILIT TAZICHI.

quæ sumitur ab alijs montibus & illorum cauernis. Et sunt, fili, lapides, & no sunt lapides, sed nominamus eos per similitudinem, quam habent ad eos. Et scias quòd radices minerarum ipsorum sunt in aere, & eorum capita in terra, & quando euclluntur à suis locis, audietur, & erit rumor magnus, & vade, fili, cum eis: quia citò euanescunt.

De commixtione elementorum separatorum.

Et incipe compositionem, quæ est circuitio totius facti: nam compolitio non erit, nisi cum matrimonio & putrefactione. Et matrimonium est, commiscere subtile cum spisso. Et putrefactio est assare, terere, & rigare, quousque commisceantur insimul, & fiant vnuin: ita quod non sit eis diuersitas, nec separatio de aqua mixta aquæ. Et túc oonabitur spissum retinere subtile, & conabitur anima pugnare cum igne, & pati ipfum. Et conabitur spiritus stibmergi in corporibus, & fundi in eis. Et oportuit hoc esse: quia corpus solutu, cum com miscuit se cum anima, comiscuit se cum ea, & cum omnib.suis partibus, & alia in alijs intrauerunt cum sua similitudine, & conuersa fuerut vnum & idem. Et ideo oportuit, quodaccidat anime de comoditate, & de durabilitate, & permanentia, quæ accidit corpori in loco comixtionis. Et similiter spiritui in hoc statu

344 LIBER SECRETORYM

vel permanentia animæ & corporis, conueni. ens suit accidisse. Quia spiritus cum commiscetur cum ea cum labore operationis, & commixtæ fuerint partes eius cum omnibus partibus aliorum duorum, quæ funt, videlicet anima & corpus, tunc conversa fuerunt, spiritus & alia ambo, vnum quid, & indinisibile, secun dum substantiam integram, cuius saluæ sucrunt suæ naturæ, & conuenerunt suæ partes, vnde cum obuiquerit istud compositum corpori soluto, & ipsum consequuta fuerit caliditas, & apparuit super faciein eius quod erat in eo ex humiditate, & liquefactum fuerit in corpore soluto, & trăsiuit în ipsum, & commiscuit le cum eo, quod est de natura humiditatis, incendit se, & defendit se ignis cum eo. Vnde cum tunc ignis voluerit cum eo suspendi, prohibebit eum apprehendere se: id est, adhærere cum spiritu adinixto aquæ suæ. Et ignis non adhærebit ei, quousque sit purum. Et similiter aqua, ex sua natura fugit ab igne, & quando ipsam consequitur ignis, & vult eam auolare, & fic fuit corpus causaretisa retinendi aquam, & aqua causa retinendi oleum, quod non com-buretur nec consumetur. Et fuit oleum causa retinendi tincturam: & fuit tinctura causa faciendi apparere colorem, & causa demonstran di tincturam, in qua non est lumen, nec vita. Vnde hæc est vita recta & rei perfectio, & Magifterij. & hoc est quod quæsiwisti. Scias igiCALIDIS FILII IAZICHI. 345 tur & intellige, & inuenies quod quæris, si Deo placuerit.

De solutione lapidu compositi. CAP. XII.

Sed postea Philosophi subtiliauerunt se ad foluendum ea, vt bene se commiscerent, corpus & anima. Nam omnia quæ simul sunt in contritione & assatione, & rigatione, habent vicinitatem & colligationem adinuice, ideoq; potest ignis assumere natura à debiliori, quousque deficiat & euanescat: & similiter reuertitur super partes fortiores, quousque remaneat corpus sineanima. Vnde quando sic soluuntur & congelantur, accipiunt partes adinuicem, partes luas magnas videlicet atq; paruas,& fuit hocexeis complexio, & est corum assumptio, & sic conversa fuerunt illa duo vnum & idem. Et quando sic fuit, assumit ignis ab anima, quantum assumit à corpore, necaddit nec diminuit, vnde fuit per ea perfectio. Ex co necesse est ei capitulum proprium in scientia Elixiris, scilicet dictum, de soluendo corpora & animas simplices. Quia corpora non intrant fuper animas,& erunt retinacula eis,& excusabunt eas ab omni opere sublimandi, figendi, atque retinendi, & commiscendi, & his similia, nisi cum mudificatione prima. Et scias quod solutio non transcendit hos duos modos: aut enim est extrahere interius rerum ad

\$46. LIBER SECRETORYM

fuam superficiem, & erit pro hoc solutio, & est exemplum ad hoc, quòd argétum est frigidum & siccum in sua apparentia, & quando apparet suum interius, est solutum: quia est calidum & humidum: Aut dista solutio est corpus acquizere humiditatem accidetalem, quam non habebat, & addit suam humiditate cum ea, & ideo soluunt se sue partes, & erit pro eo solutio.

De coagulatione lapidis soluti. C A P. X I I I.

Et dixerunt aliqui ex sapientibus : Congela in balneo congelatione bona, quam tibi dixi,& est sulphur luminosum in tenebris, & est hyacinthus rubeus, & toxicum igneum, & interficiens, & est Elixir, quod super nullum remanet: & leo victor, malefactor, & ensis scindens, & tyriaça sanatrix, vel sanans omnem infirmitatem. Et dixit Geber filius Hayen: Quod omnes operationes huius magisterij sub sex contineanturrebus, que sunt sugare, sundere, & incerare) & dealbare, vtest marmor: & soluere & congelare. Et illud fugare, est fugare & remouere nigredinem à spiritu & anima.Et fundere, est liquefactio corporis. Et incerare, est proprie corporis & eius subtiliatio. Et dealbare est fundere citò corpus propriè. Et con gelare, est congelare corpus cum anima præparata. Rurium fugare cadit fuper spiritum & animam: & fundere & dealbare, & incerare & foluere,

CALIDIS FILII TAZICHI.

347

foluere, cadit super corpus: & congelare cadit super anunam, & intellige.

Quòd vnus tantum fit lapu, & de eius natura. CAP. XIIII.

Dixit Bauzan Philosophus Græcus, cum interrogauerunt eum: Nunquid germinans potest fieri lapis? Dixit sic: Duo scilicet primi lapides, lapi 🕶 alkali, & lapis noster, qui est vita illi,qui ipfuin scit,& eius factum. Et qui nesciuit & non fecit, & non certificabitur quomodo nascatur, aut putabit lapidem : aut qui non comprehedit super omne quod de modis huius lapidis dixi, iam parauit se morti & pecuniam suam perditioni. Quia nisi hunc lapidem honoratum inuenerit, non cosurget alius suo loco, & non vincent naturæ super ipsum. Eius natura est caliditas multa cum temperamento.Vnde qui ipsum sciuit, iam docuit ipsum, & qui ipsum ignorârit, non docuit ipsum. Habet autem proprietates & virtutes multas. Nam iple mundificat corpora ab additionibus accidentium ægritudinu, & conseruat substantias faluas, ita quòd non appareant neque videan-tur in eo turbationes contrariorum, nec fugimentum sui vinculi. Hic est enim sapo corporum & corum spiritus, & corum anima: quado commiscetur cum eis, soluit ea sine detrimento. Hicest vita mortuorum, & corum resurrectio, medicina conservans corpus, & purgans

Digitized by Google

348 LIBER SECRETORYM

fuperfluitatem. Et qui ipsum sciuerit, sciat, & qui nescierit, nesciat. Nam huius officium non consurgit precio, nec associatur véditioni, seu emptioni. Intellige cius virtutem & valorem atque honorem, & operare. Et dixit quidam sapiens: Non est tibi datum à Deo hoc magis sterium solum pro tua audacia, sortitudine & calliditate, sine omni labore. Nam laborant homines, & Deus tribuit sortunam hominibus. Adora ergo Deum creatorem, qui tibi tantam gratiam suis operibus bene dictis voluit exhibere.

Modus operationis lapidis ad album. CAP. XV.

Cum ergo volueris hoc magisterium honoratum facere, accipe lapidem honoratum, & pone eum in eucurbita, & coopericum alembico, & claude eam bene cum luto sapientiæ, & dimitte exficcari : quod fic facies, quotieseunq claudes cum luto sapientiz, postea mitte in stercore calidissimo: deinde distillabis eum,& pones sub eo recipiens, in quod distilletur aqua, & dimittes sic, quousque tota aqua distilletur, & exsiccabitur humiditas, & poterit siccitas super eum. Postea extrahes eum ficcum, & seruabis aquam, quæ distillauit ex eo, quousque tibi sit necessaria. Accipiesque corpus ficcum, quod remansitin fundo cucur bitæ, & teres ipsum, ponesq in vase Chaloofolario.

CALIDIS FILIT JAZICHI.

folario, cuius quantitas sit secundum quantitatem medicine, & subhumabis eam in stercore equino humido excellétissimè calido, prout potest, & sit ipsum vas clausum bene cum pila & luto sapientiæ, & sic dimittas ipsum esse ibi. Et cùm noueris quòd voluerit infrigidaristercus, parabis aliud calidissimum, & in eo pones dictum vas. Sic facies eum eo quadraginta dies, renouando sæpe stercus calidum, cum necesse fuerit, & soluetur medicina in se, & fiet aqua spissa, alba: & cùm sic eam videris, scias eius pondus, & adde eidem quantum est medietas ponderis ipfius de aqua, quam prius ser uasti, & claude tunc ipsum vas cum luto sapientiæ,& iterum reducad stercus equinum calidum: quia in eo est humiditas & caliditas, & non omittas (vt priùs diximus) renouare ster cus, cum infrigidari inceperit, quousque compleantur quadraginta dies. Quia tunc medicina congelabitur in simili quantitate dierum, quib.soluta fuit prius. Postea accipe eam, & scias pondus eius integré, & accipe quantitatem eius de aqua, quam priùs formasti, & tere corpus, & subtilia, & pone aquá super ipsum. Et iterum remitte in stercore equino calido. per vnam septimanam & dimidiam, & sunt decem dies, tunc extrahes,& inuenies corpus iam bibisse aquam. Postea tere ipsum & pone super ipsum de ipsa aqua, quantum predictum est. Et subhuma eum in stèreore, & dimitte ibi

350 LIBER SECRETOR VM

peralios decem dies. Postea extrahè, & inuc nies ipsum corpus, quod iam biberit aquam. Postea, vt priùs tere, & pone super ipsum de prædicta aqua, iuxta quantitatem prædictam, & iterum subhumabis in stercore prædicto, & dimittes ibi per decem dies, & postea extrahes. Et sic facies quarta vice, tunc cum iam quarto coplebitur hoc, extrahe & tere, & subhumabis eum in stercore, quousque soluatur: deinde extrahe, & reitera adhuc semel, quia tuc est origo perfecta, & iam compleuit suum factum. Tunc verò cum sic fuerit, & adduxeris rem, ô frater, ad hunc statum honoratum, accipe ducetas quinquaginta drachmas plum bi vel stanni, & funde ipsum. Deinde cum liquefacta fuerit, proijce super ipsum vnam. drachmam de Cinnabari: id est, de hac medicina, quam adduxisti ad hunc statum honora. tum, & hunc ordinem altum, & retinebit ipsum stannum seu plumbum, ne euolet ab i. gne, & albificabit ipsum, & extrahet ab eo ipsius detrimétum, & eius nigredinem, & conuertet ipsam in tincturam permanentem perpetuo. Deinde accipe vnam drachmam de istis ducentis quinquaginta, & proijce-super ducentas quinquaginta stagniaut latomis, seu cupri, & convertet ipsum in argentum melius quam de minera, & hoc est maius quod fa-

am de minera, & hoc est maius quod facere potest, & vitimum, si Deus voluerit.

Cor.

Calipis fibit lazichi. 37)

Conuersio pradicti lapidu in rubeum. CAP. XVI.

Et si volueris hoc magisterium ad aurum convertere. Accipe de hac medicina, quam (vt dixi) adduxisti ad hunc statum bonoratum, & adhunc ordinem altum, pondus vnius drachmæ, & hoc secundum modum exempli tui superius dicti. Et pone eam in vase chalcofolario, & subhumabis cam in stercore equino per quadraginta dies: quia seluctur: postea dabis ei ad bibendum aquam corporis foluti, primô quantum est medietas sui ponderis, postea viquequo congeletur, subhumai bis in stercore calidissimo, vt prius dictum est. Deinde per ordinem facies in hoc capitulo au ri, sicut secisti superius in capitulo argenti. Et eritaurum, & operabitur aurum, si Deus voluerit. Custodi, fili, huc librum secretissimum, & non ponas ipsum in manus ignorantium, secretum secretorum Dei: quia perfi-

cies quod volueris,

LIBER TRIVM VER-BORVM KALLID acutisimi.

DE QVALITATE LAPIDIS
Philosophici. CAP. I.

APIS iste de quo fit hoc opus, habet in se omnes colores. Estenimalbus, rubeus rubicundissimus:citrinus citrinissimus,cœleftinus, viridis, grauis. In lapide isto sunt quatuor elementa. Est enim aquaticus, aëreus, igneus, & terreus. In lapide ilto in occulto est caliditas & siccitas, & in manifesto frigiditas & humiditas: oportet ergo nos occultare manifestum, & id quod est occultum. facere manifestum : illud auté quod est in oc. culto, scilicet caliditas & siccitas, est oleum, & istud oleum est siccum: illa siccitas tingit & no aliud, quia alkale & nó aliud tingit. Illud quod est in manifesto frigidum & humidum, est sumus aquosus corrumpens:oportet ergovt illa humiditas & frigiditas sit compar caliditati & ficcitati, ita vt non fugiar ab igne: quia inter il-lam frigiditatem & humiditatem est vna particula calida & ficca: oportet ergo quod frigi-dum & humidum recipiant caliditatem & ficcitatem quod erat in occulto, & fiant vna sub-Stantia.

Digitized by Google

Liber Trivm Verb. 353

stantia. Illa autem frigiditas & humiditas est fumus corrumpens & aquosus, de quo dicitur, quod humiditas aquosa & adustiua corrumpit corpus & tingit in nigredinem. Istas ergo infirmitates oportet destruere in igne & per gradus ignis.

De lapidis ipsius proprietate. C A P. 1 I.

Hicest liber Trium verborum, liber lapidis preciosi, qui est corpus aëreum, & volatile, frigidum & humidum, aquolum & adultiuum, & in co est caliditas, siccitas, frigiditas, & humiditas: alia virtus est in occulto, & alia in max nifeito. Quod vt illud quod est in occulto fiat manifestum: & illud quod est manifestum fiat occultum per virtutem Dei, & caliditatem, vt ficcitas. Dicunt enim Philosophi Persæ, quòd frigiditas & humiditas aquosa & adustiua, no est amicabilis caliditati & siccitati:quia caliditas & siccitas destruit frigidum & humidum aquosum & adustiuum virtute diuina. Et tunc mutatur spiritus iste in nobilissimum corpus, & non fugit ab igne, & currity toleum, quod est tinctura viua multiplicatiua, ponderatiua, coloratiua, declaratiua, cofolidatiua, pulcher-

rima, ingressiua, præseruatiua, atque perpetua, frangitiua, & est tamen Sol

preciosus.

De occulta caliditate & siccitate in humido & frigido existentibus. C A P. 11 I.

Opus mirabile Trium verborum, est opus lapidis preciosi, in quo est frigiditas & humiditas aquosa & adustiua, & in codem occulta caliditas: & sic illud quod est de tribus verbis legitur & aliter à quibusdam intelligitur, vt omnes clare & aperte non intelligant causam in tribus verbis. hoc inquiritur in humido & frigido, in quo est occulta caliditas & siccitas, & hoc scire nos oportet, vt saciamus de mani. festo occultum, & de occulto manifestum & istud occultum est de natura Solis & ignis, & est preciosissimum oleum omnium occultorum,&tinctura viua,&aqua permanens, quæ femper viuit & permanet, & acetum Philoso-phorum, & spiritus penetratiuus: & est occultum tingitiuum, aggregatiuum & reuiuifica-tiuu: quod rectificat & illuminat omnes mortuos, & surgere eos facit, postquam non fugit ab igne eius caliditas & ficcitas. Sed frigiditas aquosa & adustiua fugitab igne & destruit se.

De conuersione spiritus in corpus, & corporis in spiritum. CAP. IIII.

Vt igitur omnia manifestemus, scilicet occultum: huius humidi & frigidi spiritus iste vertatur in corpus, & hoc corpus in spiritum, Beiserum spiritus iste siat corpus, & tune sacta Estamicitia inter frigiditatem & humiditatem & caliditatem & siccitatem. Vnde dicunt Philosophi Perse, quòd mirum est, quomodo hoe siat, sed virtute Dei fieri potest cum molli tem peramento & moderatiuo termino ignis. Et huius logitudinis dierum duorum & septem. Nam à tribus duo intelliguntur, & à duobus quinque, tria non intelliguntur. Et hæc sunt tria verba preciosa, occulta & aperta, data non prauis, non impijs, non infidelibus, sed sidelibus & pauperibus à primo homine vsque ad estimum.

De Planetarum & corum imaginum operibus in Mercurio existentibus.

CAP. V.

Dico ergo quòd in Mercurio sunt opera Pla netarum, & eorum imaginationes in suis locis, sicut in sœtu suis partibus & temporibus operantur. Nam in sœtu primo mense cùm semen à matrice acceptum est, Saturnus operatur congelando, & constringendo sua frigiditate & siccitate ipsam materiam in vinam massam. Secundo mense operatur supiter sua caliditate digerendo in quanda massam carneam, que embrio vocatur. Tertio mense operatur Mars, agens in materiam, & sua caliditate & siccitate dividit & sequestrat illam massam & membra disponit. Quarto mense Sol, vt dominus immittit spiritum, & sic incipit viuere,

Quinto mense operatur Mercurius, qui forz. mina & spiracula facit. Sexto mése Venus dis. ponit, & ordinat supercilia & oculos, testiculos,& similia. Septimo mense Luna sua frigiditate & humiditate laborat ad expellendum fœtum. & si túc nasceretur, viuere posset: si verò non nascitur tunc debilitatur. & iterum Saturnus octavo mense sua frigiditate & siccitate incipit operari, tunc constringendo ipsius fœtus acceptionem in matrice, & si tunc na: sceretur, viuere non posset. Nono mense Iupiter iterum operatur, & sua caliditate & humiditate iterum nutriendo reducit vires ipsi fœtui: & sic completo nono mense nascitur, & be ne viuit. Et hæc funt verba vera: Aqua fætum tribus mensibus in matrice conservat: ignis to tidem custodit. Aer quoque tribus mensibus fouet: qui totidem complet qui fouetur fan-guis in vimbilico, qui ingrediebatur preciofus ad maternas condescendentes maminas. Ibique post partus angustias niuis candorem alsumit.Infantiverò nunquam patebit egressus, quousque aereos flatus exhauriat. Egressus tandem os aperit & lactatur.

De observatione Planetarum in opere Alchimia. CAP. VI.

Ab istis tribus mensibus oportet nos intelligere, te cum acuto ingenio scire, & componere ac extrahere duo: nam à duobus non intelliguntur

telliguntur tria: sed ab istis tribus intelliguntur duo & septem. Vnde omnes qui cupiunt scire hanc artem, acuant ingenium suum ad aperiedum thesaurum ex tribus verbis, in quibus occultatur tota præparatio & virtus lapidis, in quo est caliditas & siccitas, que siccitas est oleum viuum, & tinctura viua, & est siccitas tincta & profunditas tincturarum, & hoc est calidum & humidum conjunctiuum. Omnes autem à principio hoc videntes cognouerunt de verbo, quod dictum est, & qui audierut de tribus verbis, mirati sunt valde, quorum hæc est expositio: quia sic à principio con ceptionis víque ad nativitatem infantis, quilibet Planeta suo loco dat imaginem virtute diuina sic creante: ita ego Rachaidebi dico: & ve rum est, quod in omnibus operibus alchimicis quilibet Planeta suo loco suam facit imaginem vsque ad complementum operis: & tunc nascitur Alchimia artificiose. Sed si verius dicam, naturaliter nascitur secundum omnes pla netas ficut Deus ostendit protoplasto homi-nis naturaliter habens naturam omnium tincturarum: & sic nascitur Mercurius habens in se quatuor elementa, & naturas omnium tin-Aurarum secundum suos gradus: & in hocopere Alchimiæ multi errant, & pauci perueniunt ad finem. Nam in hoc opere est saltus Lunæ, & circulus Solis, ad gradus tres. Primus debilis: Secundus firmus: Tertius perfeEtus. & termini tres: Primus, quando Sol instrat in Ariete, & est in sua exaltatione: Secundus, quando Sol est in Leone: Tertius, quando Sol est in Sagittario. Circulus autem Solis est viginti octo annorum. XIX. annoru in his mineris, & alijs qui in tabulis Alchimiæ sunt, completur Alchimia. Nam numero saltus Lunæ inuenimus gradus, à nouem gradibus vs. que in duodecim gradus, & ab vno in duos gradus CLXIII. vsque ad XXIIII. &c. VII. in circulo Solis inuenimus. Intellige ergo quia secundum istos gradus completur opus Alchimiæ.

Exposition's trium Verborum. CAP. VII.

Redeamus nunc ad expositioné trium Verborum, in quibus tota ars cossistit. Aqua enim dicitur tribus messibus setum in matrice conferuare. Aër tribus mensibus sout. Ignis totidem custodit. Hoe totum dictum est de Mercurio per similitudinem. Et verbum istud & sermo iste, & terminus obscurus, est apertus ad intelligedum verum. Nam & alia natura est in muliere prægnante, & alia in Mercurio: tamen per similitudinem caloris qui in matrice inuentus est: æstimatus est ignis qui est trigins ta duorum graduum. Vnde istud tertium verbum de quo dicitur, ignis totide custodit, obscurum est, & multi errant in eo, & intrant terram regionem nescientem, quià à tribus accipiunt

piunt duos gradus, & ab istis duobus gradibus extrahuntur reliqui gradus, & in 32. particulis Craticulæ partitur libellus: & in istis gra dibus expletum est verbum tertium totum, de quo dicitur totidem. Primus gradus complet aquam & aerem. Secundus gradus complet totum hoc quod diximus & totidem. & hoc est donum Dei.

Degradibus ignis. CAP. VIII.

Philosophus Regis Persarum & principis Romanorii dixit: Ita dividetria verba in duas partes, & iterum istæ duæ partes dividantur in duas partes, & super illa duo dividantur 32. gradus, qui sunt termini ignis, & dicutur particulæignis, & hæc inueniútur à portionibus archæ quæ dividitur in 32. partes, & dicuntur almec: Omnes isti gradus spargutur super primas duas partes, que sunt termini duo, & partiti in 4. partibus 32. gradus partiuntur, sicut primus gradus est particula ignis vna albechir, & est sola & simplex, & dicitur quasi nul-·la, & quod est leuis ignis, & cum isto igne incipimus coprehendere Mercurium ad rubeum, cum ad mortem ducut magistri Persarum per subtilitatem ingenij, & ita complettur verba duo in 6.maenchen. Post hæc expletur verbu tertium, quod est obscurum, & in quo multi errant,& perdunt sensum suum. Philosophus Regis Persarum dixit : dividamus istud per medium. Mediotas est ex tribus maenchen.

Delitized by Google

360 LIBER TRIVE VERB.

& ista medietas regitur cum duobus gradi. bus, qui sunt duæ particulæ ignis, & ita explen tur ista triaverba in 22.maenchen,& hic est pri mus terminus & est sine errore. Secundus terminus est de 16. maenchen, & regitur cum octo ignis gradibus. Tertius terminus est de 20. maenchen, & regitur cum 16. gradibus: id est, particulis ignis. Quartus terminus est de 24. maenchen, & quatuor diebus, & regitur cum 3 2. ignis gradibus, qui sunt particula ignis. Raxit Ædianus, & omnes Philosophi Persarum, laudetur Deus, & sanctum nomen eius, quia hoc dictum est de temperato igne super verbis tribus de natura mulieris imprægnatæ, ad exemplum ignis quod oportet in Mercurio, Diuiduntur omnes isti duo termini, quilibet per medium, quia ambo funt 23. manahen. & 7. diethen: & in fine primi termini aperi thesaurum, proijce quod inueneris, quod si salierit, & sumum emiserit super rubeam laminam, nondum factum est. Redue ergo ad ignem de 16. qui habet in se octo ignis gradus: & iterum aperi thesaurum, & po-ne super rubentem laminam, & vide si salierit & fumum fecerit, quia nondum factum erit, Reduc ergo ad ignem de 20. qui habet in se 16. gradus: Iterum aperi thesaurum, & si adhuc fumum fecerit, nondum coctum erit. Reduc ergo ad ignem de 24. maenchen, & quatuor diechen, qui habet in se 32. gradus ignis, & modà

ARIST. TRACTATVLVS. 361

modò factus esit fusibilis preciosus lapis viridis, siue aureus, siue ialneus, siue subicundus. In hac hora laudetur Deus & sanctum nomen eius, quod est benedictum super omne nomen de hoc suo sancto done.

Libri Trium verborum Kallid Rachaidibi Philosophi finis.

TRACTATVLVS AR1STOselis de Practica lapidis Philosophici, incipit.

V m omne corpus, secundum Philosophum, aut est elementum, aut ab elementis generatum, nostro ma gistorio summe necessaria est gene-

ratio: ipía autem non nisi ex quatuor naturis qua sunt quatuor elementa, consistere potest. Elementa verò quatuor sunt, aër, aqua, ignis & terra, sine quibus generatio omnis privatur esfectu. Elementorum nanque duo sunt lapidea, & duo aquatica: lapidea quide sunt ignis & terra: aquatica verò, aër & aqua. Eorú quoque duo sunt amica, & duo inimica. Terra & aqua sunt amica: ignis & aqua sunt inimica.

Fac ergo pacem inter inimicos, & totum ha bebis magisterium. Sed pacem inter elementa facere non potes, nisi per couersionem eorum ad inuicem. Ea sutem ad inuicem bene con-

Digitized by Google

uertere est bene possibile. Quia vt dicit Philosophus: De aptitudine omnium elementoru, est vt mutentur ad inuicem. Nam ignis mutatur in aërem, & aër in aquam. Sicignis mutatur in aquam, & aqua in terram, & econuerso.

Converte ergo elementa, & quod quæris invenies. Nam nostra copositio, vt dicit Morienes, est naturarum mutatio, & earum calidi cum frigido, humidi cum sicco admiscibilis connexio. Aquæ enim frigiditas, & ignis caliditas, aëris humiditas & terræsiccitas ad invicem concorditer ligata, integrum scilicet primum constituunt generatum. Sunt namque elemeta, vt dicit Philosophus, circulariter con versua. Et ideo generantur & corrumpuntur ad invicem, sed hoc quod non nisi operatione & regimine persicitur.

Modi verò operationum sunt quatuor, puta, lapidis dissolutio in aquam spiritualem, lapidis separatio in statum spiritualem, lapidis seductio in terram naturalem, & lapidis de-

sponsatio in calcem spiritualem.

Lapidis dissolutio fit per contritione: lapidis separatio per distillatione: lapidis reductioner incerationem: desposatio per fixationem.

per incerationem: desposatio per fixationem.
Primus igitur gradus nostri regiminis siue operis est dissolutio lapidis in aquam spiritualem, yt dicit Philosophus: Quonia primus modus præparationis est, yt lapis siat Mercurius.

Ipse enim est primum corpus operans in grofis re-

Digitized by Google

sis rebus, vt reddat eas ad modum suum. Si enim dimitteret res grossas in sua grossitie, & non subtiliaret ens, nó dissolueretur lapis, neque putresceret. Et ideo si aliud beneficiu non haberemus à Mercurio, nisi quòd corpora red dit subtilia ad sui naturam, satis deberet nobis sufficere. Accipe ergo filium tuum charissimű, & forori suæ albææqualiter coniunge : propis na illis poculum amoris, quia beneuolentiæ consensus res rebus adjungit. Superfunde illis mulfum donec inebrientur, & in partes minimas diuidantur. Veruntamen memoriter teneas, quod omnia munda conueniunt mundis, alioquin sibi filios generant dissimiles. Et ideo vt dicit Auicenna: Primum quod

debes facere in opere, est quod sublimes Mer-eurium: deinde mitte in Mercurio mundo munda corpora: hinc contere, coque, reitera, & netædeat te hoe facere. Cum veró videris nigredinem in aquæ superficie apparentem, collige cam caute, & repone ad partem, sciens pro certo jam lapidem tuum in parte dissolutum esse. Aquam verò totam distilla per pannum, quod in eo reperies dissolutu, reliquum ad recoquendum repone, donec totum in fuliginis modum nigrescat. Hæc omnia fiant temperato igne primi gradus calido & humi-do. Si enim nimius calor affuerit, nigredinem in ruborem convertet, & calor festine rubedinis est signum combustionis. Et ideo si bene

rexeris originem artis, erit caput corui: in illa nanq, corpus dissoluitur, & in primam sui materiam redigitur. Et illud ideo, quia corpora non alterantur nisi priùs in primam materiam reducantur. Et ideo, yt dicit Plato, indiges, quod in solutione eorum labores, yt grauioribus partibus abiectis, opus cu leuioribus com pleatur. Quod quidem sit per sublimationem. Ingula ergo silios tuos, & sanguinem eorum recipe, carnes verò proijce canibus, ne latrent superte. Et illud ideo, quia sanguis est anima, & anima est vita, & vita lapis noster est. Nihil enim lapidi nostro couenit, quod viuum non suerit, & cœlum aeris non petierit. Conuerte ergo lapidem tuum in sanguinem, & sanguinem in aerem, & aerem in terram, & totum ha bebis magisterium.

Secundus gradus nostri regiminis est lapidis separatio in statum spiritualem: quæ quidem separatio sit per elementoru divisionem,

& plenam eorum depurationem.

Depuratio separationis, vt dicit Rasis: Naturas lapidis est in quatuor elementa dividere, & ea singulariter per distillationem mundare. Namignis extrahit, quod interioribus consistit. Comeditenim sordes lapidis per distillationem, & subtiliat ipsum per aeris leuigationem, & ideo lapis noster in quatuor elementis dividitur, vt magis subtilietur, & à sordibus melius depuretur, & vt sirmius postea coniun.

confungatur: sed quia putrida vt magis dige-sta leuius dividuntur. Elementorum divisionema debet putrefactio præcedere necessario, vt dissoluantur in illo partes elemétales, & sic aptior postea ad extrahendum per quatuor es lementa reddatur. Accipe ergo, vt distum est, dissolutum, pone in cucurbitam, & superfunde puluerem nigrum superius collectum: clau de cum alembico suo & recipiente, ne possit euaporare: da ignem subtus lentissimum per mensem Philosophicum, vt magis obscenum

fiat & corruptum.

Nam vt dicit Philosophus: Corruptio est substătiærei putrefactio, ex vaporis retentione & ignis actione. Si enim per aera dispergatur, minime putrescit. Claude ergo vas tuum ne respirare possit: peracto autem mense Philosophico, distilla suauiter quatuor elementa, ·puta aquam, terram, aerem & ignem, quodlibet seorsum ponendo. Veruntamen optime caucas, ne in coru separatione nimio igne tin-Eturam comburas. Secretum namque est, vt dicit Rasis, elementa subtiliter præparare, vt fint tuta ab adustione in omni distillatione, donec tinctura sumaturab eis. Si verò comburatur tinctura, & eius finietur effectus. Con tinua ergo suauiter ignem, & recipe primo aquam egredientem. Nam primum quod distil. lat, vt dicit Auicenna, est aqua, sed nondum est pura. Postea stillat ignis cum aere mixtus. Ser

uentur in simul illa, donec dividas : Quod vel rò remanet in fundo combustum, est terra nigra & sicca. Et sic habes quatuor elementain parte separata, sed nondum depurata. Primum ergo elementum est aqua pura, frigida & humida in natura, quæ quidem est septies distillanda, & erit splendida & clara, alba vt crystal. lus. Inhumatio autem in fine interposita inter distillationes multum iuuat,vt ad perfectærectificationis signu melius deueniat: quod quidem signum est splendor, crystallina serenitas absq; fecibus, nisi forte albis. Feces verò quas facit aqua in rectificatione sua, omni vice separa, & repone cum terra superius collecta. Aquá verò rectificatam serua ad partem, quonia ipsa est Mercurius Philosophorum, sal armoniacus faciens matrimonium, aqua vitæ abluens latonem, & cum ipsa soluuntur spiritus & coa. gulantur, incerantur & figuntur. Secundu vero elementum estaer, igne adhuc mixtum, exi stens in se calidus & humidus. Pone ergo ipsum in cucurbita cum aqua vel cinere, dans fubtus ignem, donec distillauerit totu. Quod verò distillatur, est aer, oleum, sulphur, arsenicum, alumé, anima, aurum & tinctura, & quod in fundo remanet, est ignis siccus & rufus, tendens ad nigredinem & rubedinem, quem po-nas ad partem. Rectificatio auté aeris eadem est, sieut rectificatio aquæ, & eadem signa amborum. Quæ quidem in humido distillando septies.

Septies habet sieri, vel donec ad crystallinam perueniat serenitatem, absq. fecibus, nisi forte albis. Feces verò quas fecit aër in sua distillatione, omni vice collige, & cu supradicto igne ad partem repone : aerem autem, vt dictu est. rectificatum reserva deorsum, bene obturatu, cuius signa sunt gutta, & spissior aqua, calor intensior,& leuitas aérea:quia si ipsum prædictæ aque miscueris, supernarabit. Et ideo dicitur aër, oleum, pinguedo, & vnguentu, adeps & butyrum, quòd colorat, figit, & indurat res humidas, quod colorat lapides non bonos, quod etiam redigit mulierem in masculum, & leprofum efficit mundum, ac dentes concutientes facit stabiliri. Tertium quoque & quat tum elementum funt ignis & terra, quæ vt dicit Rasis, propter abbreuiationem temporis insimul sunt præparanda. Et ideo etiam vt bona fit eorum commixtio, & non confundatur præparatio, & ne adurantur super ignis pugnam, & vt vnus aliud bene tingat: & ideo præparare eos bene insimul est magis saluum & magis propinquum. Accipe ergo elementa terræ & ignis, coniunge & tere, & calcina bene accenso igne: recipe cauté aerem in illis remanentem, quia vt dicit Rasis: Aer qui à terra tardiùs separatur, preciosior habetur. Cùm ve rò bene fuerit calcinata, & ab omni aere vas cua, erit coloris pallidi, habilis ad prægnatio. nem. Si verò spiritus in ea remaserit, subnigra

manebit, & minus bene operationi conueniti Et ideo vt dicit Plato: Oportet te pro posse tuo separationem elementorum exercere, donec non remaneataliquid de spiritu in corpore, nisi quod non sentiatur. Et signum huius erit, cum nihil à corpore euaporauerit. Cum autem separaueris omnia elementa quatuor, separatione recta eritappropriatum aeri, lucidum & tingens, & corpus ficcum super quo vincit substantia terra. Consequere ergo omni tempore partem cum parte, & serua singulariter corum vnumquodque, & hoc est ele mentorum separatio recta, & depuratio completa. Quoniam nullo nostro operi necessaria est aqua, nisi candida, nec aer nisi croceus, nec terra, nisi pallida & subalba. Tunc enim est habilis ad soluendum aqua, essicax ad ingrediendum est aer, superabundans ad tingendum oleum. Diuide igitur lapidem tuum in quatuor elementa, rectifica ea, & coniunge in vnum,& totum habebis magisterium.

Tertius ergo gradus nostri operis est reductio lapidis in terram naturalem. Que quidem reductio sit per terræ contritionem, & aquæ super ipsam incerationem. Inceratio autem aquæ est partes terræ per calcinationem priuatas humiditate in humiditate reducere, & ad modum terræ sacere. Nam corpus siccum & mundum est congruum ad potandum: quoniam omne siccum appetit suum humidum. Liga

Liga ergo mulieri ablactanti manus post tergum, vt non possit affligere filium : appone super manus eius bufonem, vt ablactet eum donecmoriatur, & fuerit mulier mortua in igne, erit bufo grossus de lacte. Pone ergo in vase suo terram superius calcinatam & superfunde aquam rectificatam, vt dictum est, coque lento igne per hebdomadam, & postea suauiter calcina decoctam materiam. Hinc superfunde aliam aquam, vt priùs, leuiter coque per hebdomadam, leuiter calcina: iterum repone cum noua aqua ad coquendum. Siciugiter facito, donec terra, exhauserit decuplum sui de aqua. Nam omnes res aquam appetunt, quoniam ipla tam igni quam alijs rebus præstat alimentum, & dignuin admiratione complectitur arcanum. Est namq ipsa in vite vinum, in olea-Aro oleum, & per ipsam in arbore fructus diuersi generis transformantur. Sic etiam in terra nostra exaqua generatur, ipsa namq; est frigida, & dicitur argentum viuum, quod in corpore magneliæ elt occultatum & in éo gelandum. Itaqı cum congelatur, cineri similis essicitur: quia terra desiccat, & aqua humectat. Et ideo pondus est vbique notandum, ne nimia ficcitas aut superfluus humor administrando corrumpat, vi videlicet tantum assando decoquas, quantum dissolutio adiecit, & inhuman. do dissoluas, quantum assando defecit. Et ideo omni vice post calcinationem terræ superfun370

de aquam temperate, nec multu videlicet nec parum: quia si multum fuerit, siet pelagus con turbationis: si verò parum, comburetur in fauillam. Idcirco postquam infuderis aquam, decoque per hebdomadam, & calcina fuauiter terram, & ita hebdomadatiin præparabis conterendo, irrigado, & assando, donec totum redigatur in album. Et scito quod ignis lentus in hac dispositione operis spé salutis promittit: & quia terra fructum non gerit abique irrigatione frequenti, multoties irrigare, assare, inhumare huius negocij essectum sume mum constituit. Et quæcunque emanant incommixta, seorsum repone, alioquin omnia: corrumpis. Oportet autem terram nutriri primò paruo lacte, postea maiori, sic est videre in infante. Et ideo ablue terram, contere & coque eam, donec de sua biberit aqua, quantum bibere possit, vel donec ipsa terra suerit sicut pasta adhærens cum aqua. Ad hocautem faci-endum ignis & azoth tibi sufficiunt. Et istud ideo, quia vt dicit Morienes: Ignis & azoth latonem imprægnant, abluunt & mundant, obscuritatem quoque ab eo auferunt. Nam quan tò magisaliquid ablutum fuerit, tantò magis limpidius apparebit & melius. Dealbate ergo latonem, & libros rumpite, ne & corda vestra rumpantur. Coquite siccum terræ nigræ cum humido aquæ suæ, donec siccum bibat humi. dum, & totum habebis magisterium. Quia cùm Eum aqua fuerit inspissata, & coagulata, erit ter ra fœtu imprægnata, & ad pariendum prompta. Combure ergo ipsum igne sicco, vt pariat filium, & custodi ipsum caute, ne effugiat in fumum. Ethocest quod dicit Philosophus in Turba: Terram dealbate, & igne cito sublimate, quousque exeat ex ipsa spiritus quem in ea inuenies, qui dicitur auis Hermetis. Hunc cinerem ne vilipendas, quoniam iple est diade. ma cordis tui, & permanentium cinis, corona victoria,& coagulum lactis. Mudare ergo est fublimare, abluere & dealbare. Nam quod fuperius alcedit, est efficax mundiția quod verò ad ima labitur, fex & corruptio. Hic est ergo ci nis extractus à cinere, & genitum Philosopho-rum, terra alba foliata, in qua seminandum est aurum: Vnde dicit Hermes: Extrahe à radio fuam vmbram &fæcem, que iplum interficit, & seminate auru in terra alba foliate: sed istud aurum non est aurum vulgi, imo est aurum ant mæ, quo tingituraurum terræ foliatæ. Vnde dicit Calidius! Nemo vnquam po-

Vnde dicit Calidius! Nemo vnquam potuit nec de catero poterit tingere aurum nist cum auro. Plato quoque dicit: Cum dixeris vnamquamque speciem ex partibus operis, reduc spiritus ad corpus, & sublima illud. quod verò sublimatur ex illo, erit clarum & lucidum. Reduc super illa approbatum ania mæ post hoc vt commisceantur. Nam anima est vinculum spiritus, sicut corpus est vincu-

A 2

lum animæ. Cumque steterit per moram, vinzet in eo illud quod est fortius, vt conuertat totum videlicet corpus in animam, & animam

in spiritum.

Quartus gradus nostri regiminis est despofatio lapidis in calcem corporalem, vt figatur in corpore illo vnde sumptum suit ab initio. Et illud ideo, quia spiritus cum soluerit corpus & animam, vt existant in forma sua, non permanet fixum, nisi occupaueris ipsum. Occupatio vero est, vt coniugas ipsum cum corpore de quo præparasti in principio, quoniam in eo occupatur à fuga spiritus, ad supersisten-tia corporis. Et ideo dicit Plato: Cum spiritus soluerit animam simul, & corpus non stat sixum: Coniunge ergo ipsum cum corpore, vt generet sibi simile. Nec coniungas ipsum cum quouis, vt costet ad se niss cum eo, de quo fuit à principio. Si feceris hoc, fit Iccir. Et scito, quod ab omnibus operantibus deficit propositum post operis complementum, si omilerit hoc secretum. Notate ergo verba, signate my-steria. Quia spiritus cum soluerit terramalba foliatam, non permanet aliquid corum fixum, nisi occupaueris ipsum cu corpore illo, de quo præparatu erat in principio. Spiritus est Mercurius, & corpus suum primum est sulphural-bum & rubeu. Ideo cum spiritus soluerit corpus sulphureum in omnibus, vt dictum est, su perius, præparatum, non figitur, nisi occupameris ipsum cum sulphure nouo, de quo præ-paratum erat in principio. Nam sulphuralbū & rubeum, vt dicit Aristot.congelat argen.viuum in aurum & argentum. Coniunge ergo opus tuum cum corpore, vt generet sibi simi-Ie, si hoc feceris, erit Iccir super alia corporalid quod coniungis, alioquin non figetur: quia na tura non continetur nisi in sua natura. Et hoc ideo, quia vt dicit Plato: Natura naturá sequitur, & natura continet naturam, & docet eam contra ignem præliari. Fac ergo desponsationem in virum & yxoré, & totum habebis magisterium. Sed preparatio eorum, vt dicit Aui-cenna, est: Vt primò virum ex vna parte, & vxorem ex alia parte mundes, quatenus mundati à sordibus melius coniungatur: quoniam fi non præparas corpora, non poterunt amari. Fac ergo pacem inter elementa, vt conuenientiamplexu se diligant. Nam acutum magisterium Philosophorum imponit animam in calces corporum, tunc vigor spirituum comminuit in minimas calces pluborum. Item quando vis mittere fermentum in Elixir, priùs misce illud cum spiritibus, quoniam nisi hoe fa-ceres, non imprimeretur sua natura in ipsis. Commisce ergo bene fermentum cum ele-

Commifce ergo bene fermentum cum elementis, & magifterium habebis.

FINIS.
A

AVICENNA DE CONGELA. tione & conglutinatione lapidum. CAPPT. 1.

ERRA pura lapis non fit, quia con tinuationem non facit, sed disconti-nuationem. Vincens enim in ea sie-citas non permittit conglutinari ea. Fiunt autem lapides duobus modis, conglutinando & congelando. In quibusdam enim est dominans terra: In aliquibus verò aqua. Aliquando enim desiccatur lutum primum, & sic quoddam quod est medium inter lutum & lapides, deinde fit lapis. Lutum verò huic trans mutationi aptius est viscosum: hoc enim continuatiuum est, In ripis quoque Geon visa est terra, quæ videtur in lapides conuerti in spa-cio 33 annorum: De aqua autem fiunt lapides duobus modis. Vnus est quod congelatur a qua guttatim cadens. Alius quòd descendit de aqua currenti quiddam, quod residet in super-ficie fundi aquæ illius, sitque lapis: Sunt enim certa loca super que aque effuse conuertun-tur in lapides, qui diuersorum colorum sunt, & aquæ quæ sursum acceptæ non congelantur, quæ si prope alueum suum fundutur, congelantur, fiunt que lapides. Scimus ergo quod in terra est vis illa mineralis que congelat a quas: Principia igitur lapidum vel fiut ex substantia lutea, vel viscosa, vel ex substátia in qua vincit

AVICENNAE MINERALIA

vincit, quæ virtute quadam minerali congelatur, vel vincit in ea terra faciens eam coagulari. Eodem modo Sal armoniacum congelatur, sed non sufficit ad salem vis terrea permutare: sed adiquat ipsum calor. Calor autem adueniens coagulat ipsum virtute occulta: & fortasso fit ex terra frigida sicca, & ex aqua fit terra, cu vincunt eam qualitates terræ, & econuerso. Est autem res quædá, qua vtuntur quidam ingeniosi cùm volut rem siccam coagulare, quæ coponitur ex duabus aquis,& dicitur lac virgi nis, quod esteius effectus certissimus. Fiunt er go lapides ex luto per caloré Solis, vel exaqua coagulata virtute terrea ficca, vel ex aqua cali da desiccata. Similiter quoq: quædam vegetabilia, & quæda animalia convertuntur in lapis des virtute quadam minerali lapidificatiua, & fit in loco lapidoso vel disconuenientia subita quadam virtute, quæ exit à terra in hora terremotus quæ convertit in lapides, quod consequitur in illa hora hæc trásmutatio corporum æs animalium vegetabiliű, & quæ propinqua est, vt trásmutatio aquarum. Est autem impossibile quod aliquod complexionatum totum convertatur in vnum elementum: quia elementa & elementata transmutata ad inuicem transeunt sic in dominans. Vnde quod cadit in salinas, fit sal: & quod in ignem, fit ignis: sed quædam citius & quædam tardius, secundum potétiam activarum & relistentiam passivaru.

Estque locus in Arabia qui colorat omnia cor pora in eo existentia suo colore. Panis prope Toratem in lapidem conversus est, remanierat tamen illi suus color. Sunt talia mira quia rarò accidunt, tamen causæ eorum manisestæ funt. Sæpe tamen etiam lapides fiunt ex igne cum extinguitur: quia sæpe contingit corpora terrea & lapidea cadere cum coruscationibus: quia ignis fit frigidus & siccus ex sua extin-ctione. Et in Persia cadunt etiam cum corufcatione corpora ærea & similia sagittis hamatis, & non possunt liquefieri, sed per ignem euaporari in fumum cogente humiditate, donec residuum sit cinis. Cecidit quoque apud Lurgeam frustum ferri ponderis centum Mar carum, quod præ duritia, qua ferè erat infrangibile, missa tamen est eius pars Regi Torati, qui præcepit enses inde serri. eratauté infran-gibile & insabricabile. Dicunttamen Arabes quod enses Alemanici qui optimi sunt, de isto serro siant. Cum autem ceciderit massailla; refiluit aliquotiens à terra, vt pila erat: quia com posita erat ex minutis frustis coherentibus ad inuicem ad quantitatem granorum magni milij. Similiter huic rei conueniat apud terrestres. Sic ergo fiunt lapides, quorum siquidem

generatio vel erit subitò per magnum calo-rem accedentem luto vnetuoso, aut paulatim per multum

temporis.

De causa montium. CAP. II.

Montes quoque quandoque fiunt ex causa essentiali, quandoque ex causa accidentali. Ex essentiali causa, vt ex vehementi motu terræ eleuatur terra & fit mons. Accidétali, vt ex ventis, vel aquæ ductu accidit cauatio profunda, & fit paulatim, donec fiat vasta profunditas: Exit igitur iuxta eam eminentia magna & hæć est precipua causa montium. Sunt etiam quædam terræ molles, quædam duræ. Molles ergo aquæ ductibus ventisque tolluntur, duræ remanent & fit eminentia. Sicut ergo fit generatio montium, sic generatio lapidum, quia a-quæductus adduxit illis lutum viscosum continuè, quod per longitudinem temporis desiccatur, & fit lapis, & non est longe quin sit vis mineralis conuertens aquas in lapides. Et ideo in multis lapidibus inueniuntur quædam partes animalium aquaticorum & aliorum. Montes quasi per multa tempora facti sunt, vt prædiximus, fi non funt decrescentes. Sub-Rantizautem lutez que reperiuntur in eminentijs non funt de illa materia lapidea, sed est de ea quæ diminuitur de montibus, vel terrestris, vel alia substantia quam adducunt aquæ cum lutis & herbis, quæ admiscentur cum luto montis, vel forte antiquum lutum maris, vt est vnius substantiæ: quia pars eius sit lapis,& pars eius non, sed mollitur & dissoluitur aliqua qualitate vincente. Maris est recessus & accessas, quædam loca cauat, quædam extollit, & quandoque totam terram cooperuit, & inde quædam mollia abradit, quædam dimisit dura, & ipsa in quibusdam locis congessa. Mol lia quoq; ab eo congessa cum abscinderet, desiccata sunt, & in montes conuersa.

De quatuor speciebus corporum mineralium. CAP. 111,

Corpora mineralia in quatuor species dittiduntur, scilicet in lapides, & in liquesactiua, sulphurea, & sales Et horum quædam sunt raræ substátiæ & debilis compositionis,& quædam fortis substantiæ, & quædam ductibilia, & quædam non. Et horú quæ debilis fubstan. tiæ funt, quædam funt sales vt quæ liquefiunt ex humido breuiter, vt alumen, calcamétum, & sal armoniacum : & quædam sunt vnctuosa nes liquescunt solo humore facile, vt sulphur, auripigmentum. Sed argentum viuum est de parte secunda, quamuis sit elementu ductiliu, vel simile aliquibus ductilibus. Sunt autem ductilia omnia liquabilia, & vt multum non ductilia nec liquabilia, sed non mollificantur nisi eum magna violentia. Et materia ductilium est substantia aquea mixta cum substantia terrea mixtura forti, & non potest vnum ab altero separari, & congelatur substantia illius aquea cum frigore post actionem caloris in iplum, quod est epthelis. Et erit exemplum à vino

vino quod nondum gelauit propter suam vn-Etuositatem: & ideo non est ductile. Lapidea verò de substantijs mineralibus materialiter sunt aquea, sed non gelantur sola aqua, sed etia cum siccitate, que alterat aqueitatem ad terreitatem: & no est in eis humor nimis vn & uo-, sus, & ideo non ducuntur, & quia coagulatio corum est ex siccitate, non soluitur de facili vt multum, nisi per ingenia naturalia soluentia. Alumen autem & sal armoniacum sunt de genere salis: quia pars ignis in sale armoniaco maior est quam terra. Vnde & totum sublimatur, & ipsum est aqua cui admiscetur fumus calidus nimium subtilis, & multæ igneitatis coagulatu ex siccitate. Aqueitas verò sulphureorum mixta est cum terra forti commixtione cum feruentia caloris, donec facta funt vn-Etuola, & postea coagulata sunt ex frigore. A. tramenta verò copolita sunt ex sale & sulphure & lapidibus, & est in eis vis mineralis aliquorum corporum liquabilium, quæ ex eis fiunt,vt calcamentum,& alachar generantur ex maioribus granis atraméti, & non foluitur nist faliedo eius cum eo, quod est in illo sulphureo, & postea coagulatur, & illud iam accipit vim mineralem ex corporibus aliquibus. Quod er go accipit vim ferrea, erit rubeum aut crocet. vt alathar. Quod verò vim ærea acceperit, erit. viride. Vnde possibile ista duo fieri artificialiter. Argetum viuum est vt aqua quæ miscetur

cum terra nimiùm subtili sulphurea mixtione forti, donec in plana superficie non quiescat, & hoc est ex magna siccitate quæ inest illi, & ideo non adhæret tangenti. Está: albedo eius ex claritate illius aquæ, & ex albedine terræ subtilis que est in eo. Proprium eius est, quòd ex vapore sulphuris coaguletur, & forté hoc modo gelatur per plumbum, vel ex vapore sul phuris facile. Videtur autem quòd argentum viuum, & quæ sunt similia, sit elementum omnium liquabilium: vel quia omnia liquabilia cum liquantur, conuertuntur ad ipsum, tamen non liquantur priusquam calefiant, & cum liquata fuerint, apparent rubea. Sed plumbum proculdubio cum liquatur, est argent.viuum, sed non liquatur nisi calesiat, & cum liquesactum fuerit, convertitur ad colorem convenientem omnibus liquabilibus, seilicet igneum ruborem; &ideo miseetur argentum viuum cum istis corporibus: quia est de substátia co. rum. Sed ista corpora different in composi. tione sua ab illo, eo modo quo differt argentum viuu ad sibi similia, & permixtiones quæ permiscentur cum eis donec congelantur. Et h fuerit argentum vinum purum, coagulabit id vis sulphuris albi non vrentis, & id est res optima quam possunt reperire illi, qui operan tur Alchimiam, vel convertunt illud in argentum. Quod si fuerit scilicet sulphur mundum optimum cum rubore clarum, & fuerit in eo vis

381

vis igneitatis simplicis non vrentis, erit res optima quam postunt reperire Alchimistæ, vt ex ea faciant aurum. Hæc enim ipsum conuertunt. Et si fuerit argentum viuum bonæ substantiæ, & sulphur non purum, quòd scilicet sit in eo vis adurens, conuertet ipsum in æs. Argetum autem viuum si fuerit malum & non purum terreum, & sit sulphureum non mun-dum, sit ex eo serrum. Stannum verò videtur argentum viuum bonum habere: sulphur vero malum,& hæc non bene trita, sed tanquam perparua compolita,&ideo non fit tale.Plum bi verò grossi argentú viuum malum est, ponderosum, & luteum, & sulphur eius malu est, mali vaporis,& fœtidi,& debilis: vnde non be ne gelatur. Et artifices faciunt gelationem ferè similem artificialiter, quauis artificialia non funt codem modo, quo & naturalia, nec tam certa habét similia: & ideo creditur quòd com politio naturalis fiat hoc modo, vel vicina huic. Sed ars debilior est quam natura, nec se-quitur eam, licet multum laboret. Sciant verò artifices Alchimiæ, species rerum transmutari nó posse: sed similia illis facere possunt,& pingere rubeum citrino, vt videatur aurum,& album pingere colore quo volunt, donec sit mul tum simile auro vel æri. Post quoque plumbi immunditias abstergere, ipsum tamen semper erit plumbum, quamuis videatur argentum. Sed tunc optime erunt in eo qualitates aliæ,

383 AVICENNAE MINERALIA

vt errent homines, vt qui accipiunt salem, & falem armoniacum. Cæterùm quod differétia specifica tollatur ingenio, non credo possibile, & non est quod complexio vna in aliam conuertatur: quia ista sensibilia non sunt differentia, qua permutatur species, sed sunt accidentia & proprietates. Differentiæ autem corum non sunt cognitæ, quia cum differétia sit ignota, quomodo potelt sciri vtru tollatur necne, vel quomodo tolli possit Sed expoliatio accidentium, vt vaporis & coloris, ponderis, vel falté diminutio, non est impossibile: quia contra hæc non stat ratio, sed proportio istarum substantiaru non erit eadem in omnibus.Hæc igitur in illam permutari non poterit, nifi forte in primam materiam reducatur, & sic in aliud quam prius permutantur: hoc autem per solam liquefactionem non fit, sed accidunt es res extranez.

Mineralium Auicenna finis.

CVIVSDAM EPISTOLAE, qua Alexandri Macedonum Regis nomine circumfertur, interpretatio, abditam Philosophici Lapidis compositionem sapientibus acutissime declarans.

LEXANDER in Epistola de arte Solis tractans ad imaginem & similitudiné mundi, breuiter dicit, quod

Expos. apist. Alex Recis. 383

habeas fundari in ista demonstratione: ostendit enim quòd ars deriuata est ex creatione ho minis, cui omnia insunt. Nam quemadmodu minor mudus ex quatuor virtutibus diuersis compositus est, ita & ars ista ex naturis mulieris: quarú qualdam breuiter narramus, demóstramus, & ponimus, eò quòd maior mundus creatus est ex quatuor virtutibus naturalibus diuersis & compositis: quarum prima est appe titiua, secunda digestiua, tertia attractiua seu retentiua: quarta verò expulsiua quæ mundist catiua est: & est quinta essentia sine aliena vita, quæ alias quatuor quas tibi narraui ac descri-psi, gignit & vnit: quarum dispositionem expo sui, & est in hac arte sicut clauis ad arca, quam si absque ea aperias, tota dissoluitur. Est enim sicut nexus eius latera continens, quia totu rei huius magisterium ab istis virtutib.caute scire conuenit in hac arte. Ista ars no perficitur nist ex studentibus per vigiliam & per eius tempe rantiam. Quoniam sicut prius narraui, eius actionis initium ex quatuor est virtutibus peragentibus, scilicet appetitiua, retetiua, digesti. ua,& expulsiua, quæ mundificatiua est. Quinta est scilicet anima ex lumine clarissima. Núc autem has dispositiones specierum narremus, atq, eius potentia exponamus. Narremus igisur quid corum est calidum, quid frigidu, quid masculinum, quid sœmininum & per eorum colorum diverlitatem & generis differentiam

384 Expositio epistolas

non erremus nec deuiemus: eò quòd si sit dif. ferentia inter calidum & frigidum, & masculi. num & fæmininum, opus nequaqua tibi perficietur, nisi in via dirigatur. Et scias quòd nullus nascitur absque mare & fœmina,& nullum germen creatur sine calore & humore, frigidi. tate & siccitate. Virtus autem appetitiua masculina est calida & sicca: & est ignis continés. Virtus retentiua fœminina est frigida & sicca, & est terra. Virtus digestiua seu alteratiua est masculina calida & humida & estaer. Virtus expulsiua fœminina est frigida & humida, & est aqua mundificatiua. Quinta essentia verò est vita, quæ est propria, nec est calida, nec humida: nec frigida, nec sicca: nec masculina, nec sœminina: tamé si per istarum virtutem ad siccum vertatur oppositum eius corrupitur. Ne igitur eam in aliquo fluuiali loco requirens ab operatione erres, eius tibi ostendam locum. Si igitur vis aquam vitæ frigiditate dissoluere, magis ipsam coagulas. Si verò vis aquam frigidam facere, magis iplam calefacis, nist quali-bet naturam virtutis ad propositu eius quod operaris, emendes, opus corrumpis. Sciedum quoque est, quod virtus appetitiua, que est calida & sicca, ignis confirmat. Retentiua frigida & sicca calorem in corporibus congregat, & mollificado coloribus mergit, & est terra. Di-gestiua masculina mundificatiua, & que corpus mundificat, quia naturam cum rubigine excellit.

ALEXANDRI REGIS.

excellit, deinde naturam accidentaliter imprimit,&est calida & humida, & est aer. Expulsi. ua quæ mundificatiua est, fæminina est, omne fugat immunditiam dum in eam transfundi-tur, transferturin seipsam, & nunquam postea dividi possunt veluti venenum in corpore sun ditur, postmodum non separatur. Calida agit virtus hæc in corporibus, & eadem sic disponitur natura, suaque corum congregat vnum: est autem frigidum & humidum, & est aqua. Etest quinta essentia que totum dirigit opus & complet, & est anima corpori coniuncta, quam coniunctionem quidam male in opere operati sunt, & errauerunt inutilia pro vtilibus sumentes. Quidam etiam tanquam dire-Ao tramite prout iussimus operates diminue. runt, & secudum eorum opinionem egerunt, & ideo deuastatum est totum opus, saxumque factum est: imò significo tibi quòd si diligis o- e pus tuum perficere, incipe prout iusii. Restat nunc vt speciebus nomina imponamus, nec à memoria recedendum est, quòd ea quæ operaris,non lucidæ naturæ fore debent, ex qui-, bus minor mundus creatus est, que suis proprietatibus tibi nuncupabo. Scias quod Sulphur est ignis & terra Magnesię, & aer fodinæ, & aqua est Argentum viuum, quod in corpore mergitur. Quinta essentia spiritus est, qui omnia vitificat & alterat, & omne germen ger-

minat,& omnelumen accendit,& omnes fru-

386 Expositio epistolar

Stus floret. Tali quidem gubernatione necel. se est hoc opus dirigere: & scias, vt dictum est, naturas congruè coaptare, & masculum fœmi næ, & calidum frigido, & humidum sicco: de-inde aquam, spiritum, & lumen nutrire; quo-niam ex diuersis naturis fundatum est opus. ex eius melancholia componitur corpus, & erit quantitas eius ex igne epatis: vitio cholera rubea suboritur, quo sacto oportet ea quæ ad sacta & operam spiritualem venium, digeri, à quibus iungitur aer qui est sanguis thuens in omnibus venis corporis, & superueniens donec in rubeum vertatur colorem. Aqua verò est flegma que in pectore consistit & apparet in figura aureis instrumentis, & sic deinceps il lud quod tibi iam dixivirtute prędistorum o. mne corpus efficitur perfectum. Stude itaque naturas iltas omnes prudenter regere, & vas equoque cum fuo fimili vel eius cótrario in deuio cum tinchar pone, & opus tuum dirigitur prout gratia meam tibi tribui, cum species tibi descripsi, que gradatim regi oportet, donec corpora spiritus siant: & tuncartis sapientia o peratur vi natura alteretur, & in aliam conuertatur naturam, & natura per naturam apparet. post ipsius verò naturæ accidentia necesse habes iungere duas naturas, dones ab eis naturam claram, & lucidam extrahas, quæ cum ar scendit in altissima, tenetur, luce scit & coaptar tur. Et scias quod in hacarte nihil Philosophi. cèlo.

ALEXANDRI REGIST

te loquor, & est in liquefaciendi solutione super omnia cautela adhibenda, quòd ne ascendendo modum excedas, quoniam in liquefaciendo confistit arcanum totum omnium naturarum alteratio: & scias hoc, quomodo à natura in naturam mutatur, donec substátia non fugiens nec alterans, fed fixa & constans fiat, ex quibus introitus coaptat nigros, quoniam pars discernitur. Et mox natura per naturam apparet. Rarum itaq; rerum fixarum naturam liquefactione coaptat, & aqua quæ à Sapientibus, aqua fapientiæ est appellata, deinde arcana que sunt temperata humida: quia nisi naturas attenues, aquamq, illas facias, non colorare poterunt : sic ergo corpus aquatione humefacies. Et scias quod albedo est in coagulatione, & quod species spiritus, & in se inuicem emendant. Dico etiam tibi, fili, qui emendari defideras, quod non ponas in ca species crudas & inordinatas, sed putrefactas & coaptatas, ascendentes & descendentes. Ego sine dubio comperi quædam vnguenta eleuata, lucida, illuminata, & inueni in eis areana abscondita, quæsi vtique bene reges, natura eorum quæ habes occulta, manifeste apparuit tibi & apparebit: id est, terra alba per argentum lucidum & notum. Et scias quod corpora quæda solutione indigent, quædam elevatione vt tin gant, & lucida & illuminata fiant in quibus o-mnia corpora dissoluantur. Scias etiam quòd

388 Expos. apist. Alex recis.

secundum naturam arcana sunt in eis abscomdita: quod si regantur natura abscondita, tibi apparebunt que Hermeti Philosopho apparuerunt, & est terra alba prope argentum. Con fice ergo corpora quæ illa fe fanant, cûm terra alba est, vt fixa permaneant, & superpone ne ignis eam sua flamma comburat, sed quemad. modum ceram liquefactam liquefac ea. Et esto memor quod istud vocatur aqua intrans iterum. Igitur in artibus tuis in quibus studes martellos duos fore credas, quorum vnus Soli,alter Lunæ debetur. postea sequuntur duo ordines quos regendos dubium nostro capiti satis congrue figurat. Ecce numeraui, arcanum cœleste patefeci, scientiam difficilem atque absconditam illuminaui, perfectamo, scientiam regendi modum certificaui. Iuro itaqs quod nihil celaui, nec alteram nec vilam fpeciem aliena descriptione descripsi, nec genera alienis locis imposui. Igitur si meas literas legeris & intellexeris, venies ad propositum tuum, & Deo grattas ages. Si verò cui compo-fitio debilis & complexio breuis extiterit ad fuum propositum non veniet, ignorantiæ suæ partem mihi non imponat, nec dicat me erraf-se, sed seipsum qui ad suum propositum non perueniet.

> Interpretationis Epistola Alexandri Regis finis. AVTHO-

AVTHORIS IGNOTI, PHIlosophici lapidis secreta metaphorice describentis, opusculum.

XEMPLVM scientiz nostrz se-

nex fupra mortem,in eo funt nature coniuncta cum complemento: ter ra,aqua,ignis eius & aër. Et omnia hæcin Saturno. Cum eo aperiuntur portæ scientiarum, sicut dicit Hermes, & præcedentes sui primi. Accipe lapidem suspensum supra mare, vt senex cera alba: super fontem, vt puer hypoquistidos. Nomé eius victor: Cum eo perime viua, & viuifica perempta, & ei sunt mors & vita, & istud & illud ex Oriente & Oc cidente.cum hoc habebis scientiam in qua pigritauerunt Arabes. Veritatem dixi tibi per eum qui fecit oriri lapidis paradisi authorem lumen vitæ. In eo sunt duo opposita simul, sci-licet ignis & aqua: & istud viuiscat illud, & il-lud perimit istud: & hoc & hoc in Leone coniunctasimul, per eum qui est mors & vita veritatem dixi, non mentior. Gumen nostrum coagulat lac nostrum, & lac nostrú dissoluit Gumen nostrum. Et post apparebit rubedo Ori-entalis, & rubedo sanguinis. hic lapis mundus sine sœtore invenitur in locis altissimis, cum quo magnificauerunt se Philosophi super o-mnes alios, & vaticinati sunt sutura. Veritate dixi per potestaté cœlorum, cui non sum mentitus scienter. Homo noster antiquus, est dra. co noster, iste comedit caput suum cum cauda sua, & caput & cauda est anima & spiritus, & anima & spiritus sunt creati de luto, & hoc & hoc ex Oriente & Occidente, per expellen tem nocumenta non mentior, quia quod dixi, vidi in ciuitate. Dealba coruum tuum si vis dealbare ipsum, cum Nilo Ægypti albescit pri mò. tunc cum Persia in secretis, & cum hoc & hoc apparebit rubedo vt papauer in eremo. per viuificantem Deum omnia non mentior. Aqua nostra abluit fordes, mundabis omnem nigredinem & obscuritatem eius, tunc subridebit dicens: quis mundauit me: qui viditillud, subridebit locutus, & veritatem dixi, non mentior. Terra in oculis funt tres Oriens & Occidens, & super eos Saturnus albus ortus est,& anima horum trium est ignis: veritatem dixi per familia Mahometi. Manisestabo quod occultauerunt primi non cum inuidia. Terra nostra vertit æs tuum in Argentum primò, & vltimd in Aurum inueteratur, & habebis scien tiam, in qua pigritauerunt Arabes. Denigras cum Ægypto nostro, & no cum Persia, & cum Persia siccas, quia est domus siccitatis, & cum Ægypto humectas, quia est domus humidita-tis,& hoc & hoc albedo & rubedo sine mensuratione, vt rubedo in moris, vel vt sanguis dominarum.Lapis scientiæ nostræ senex primo, & vltimò puer, quia albedo eius in initio & rubeda

bedo in vltimo cú dominio. Hic est Lapis cum quo titubauerunt omnes qui abierunt, & mor tui funt plurimi eorum cum dolore & tristitia, quoniam declinauerunt ad viam dæmonum. & reliquerunt viam prudentiæ. Coopertorium equi pallium nostrum album, & zquus noster Leo fortis, sub pallio coopertus, & super illud & illud Griffus nofter naturam gemmatam retinens. hic lapis triágulus est in esse, quadrangulus in qualitate. veritatem dixi per operatorem, dealbans & rubefaciens omnia, non sunt singularia in occulto, sed sunt mixta Oriens & Occidens simuliuncta ab anima omnium. Hic coniungit & disiungit, & reiungit. quando vult, lupus noster in Oriente inueni. tur, & canis in Occidente: iste momordit illu, & iste momordit istum, & siut rabidi ambo, & interficiunt se adinuicem, donec fiat ex eis toxicum & tyriaca. Camelus noster albus septimus est in numero apud Philosophos magnos Sol cum Luna Iupiter: Mars & Venus noster in Mercurio nostro, & Saturnus septimus eorum, in quo omnes sunt coniúcti simul: hic est spata, gladius, cultellus, & incisorium super ædificium, & inimicus ad manu, & vas cum adiutorio vini. Episcopus noster vt color venarum, vel violaru, & anima citrina vt citrinitas, & narges vel hypoquistidos. Tunc lapidem in fluuio curréti per mortem omnium non mentior, exemplum nostrum cum albo natura.

2 OPVSC. AVTHORIS IGNOTI.

Ignis & lux in claritatis essentia: & ignis & lux est scintilla nostra, & titio noster candens, & cum hoc & hoc invenies scientiam. Veritatem dixiper vnientem omnia. Scala nostra est turris nostra de terra viscosa, & terra viscosa est lu tum nostrum, & cerotum nostrum ex cera & sepo confectum: & hic & hic nauis nostra in mari nostro plena gigantum. Aperui quod occultauerunt priores. Non sum inuidus quemadmodum ipfi fuerunt: per illuminantem eun eta non mentior. Terra coràm oculis posita Oriens & Occidés, & hic & hic narcissus cum lilio nostro: & hic & hic cum sene nostro, & se-. nex noster & vter noster est corpus nostrum: & corpus nostrum est Lapis noster quæsitus à multis:inuentus à paucis. Et istud exposui ex pietate, & detexi cunctis per Deum gentium.

Authoris ignoti finis.

MERLINI ALLEGORIA PROfundissimum Philosophici Lapidis arcanum perfecte con-

Ex quidam alios cupiens superare potentes, se contra eos præparauit ad bellum. Cumq: vellet equum a-fcendere, præcepit euidam ex mili-

tibus suis, vt daret ei ad potandum de aqua,

quam

quam plurimûm diligebat. Qui respondens ei dixit: Domine, quæ aqua est illa quam quæritis: Et Rex ait: Aqua illa quam quæro, aqua est à me plurimum affectata, & ipsa diligit me præ cæteris. Et ille perpendens, statim iuit, & eam detulit ei. Rexautem accipiens eam, bibit & rebibit, donec omnia mébra sua repleta sunt, & omnes venæ eius inflatæ, & tune fuit valde discoloratus. Hoc facto, dixerunt ei milites eius. Domine, ecce equum, ascende si placet. Qui respondens dixit: Sciatis me ascendere non posse. Dixerut milites, quare non potes? Respondit, quia sentio me grauatum, & doleo caput: & vt mihi videtur omnia membra mea ab inuicem dividuntur. Iubeo igitur vobis, quod ponatisme in cameram vnam lucidam & ea constituatur in loco calido & sicco, continuê temperato per diem & noctem, & ita sudabo,& aqua quam bibi desiccabitur in me, & ita liberabor. Fecerunt ergo ficut Rex præceperat eis. Completo verò tempore, aperuerunt cameram, & inuenerunt eum quasi mortuum. Parentes verò statim cucurrerunt ad medicos Ægyptiacos & Alexádrinos præ cæteris honorandos, & adduxerunt ad eum, narrantes eis secudum quod Regi acciderat. Qui quidem viso eo, dixerunt, ipsum posse proculdubio liberari. Et illi: Quis vestrum erit magister: Responderunt Alexandrini, nos si placet vobis. Dixerunt Ægyptij, non placet nobis,

imo nos volumus esse magistri. Antiquiores enim vobis sumus, licet iuniores videamur. Alexandrini verò consenserunt. Tunc dicti magistri acceperunt Regem, & dilaniauerunt eum in partes minimas, terentes eas, & miscuerunt cum medicinis suis humestantibus aliquantulum, & ita posuerunt ipsum aptatum in camera sua, in loco calido temperato, sicut priùs, per diem & noctem. Hoc facto extraxerunt eum quasi semimortuum & adhuc haben tem aliquantulum vitæ. Quem videntes parentes eius, exclamauerut dicentes: Heu Rex mortuus est. Quibus Medici dixerunt non est mortuus. Nolite clamare, dormit enim, & iam incepit terminare. Acceperunt itaq; ipsum iterum & abluerunt cum aqua dulci, donec sapor medicinarum recessit: & miserunt cum eo iterum de eadem medicina noua, & posuerunt eum in loco suo sicut priùs. Et quando extraxerunt eum penitus, mortuum inuenerunt. Tunc parentes eius fortiter clamantes dixerunt: Heu Rex mortuus est. Quibus Medici respodentes dixerunt: Interfecimus eum ideo, vt melior & fortior fiat in hoc Mundo post resurrectionem in die iudicij, quam suisset prius. Quod quidem parentes eius audientes, crediderunt eos esse trussatores, & statim abstulerunt eis medicinas suas, & expulerunt de regno. Hoc facto, loquebantur adinuicem, considerantes quid deberétagere de hoc corpore

pore venenato & mortuo. Et conuenerunt vt Tepelirent ipsum, ne putrefieret, ac eius fœtor nocumentum inferret. Alexandrini verò Medici hoc'audientes, iuerunt ad eos, & dixerunt: Nolite ipsum sepelire, quoniam (si placet vobis) restituemus eum saniore, pulchriorem, & potétiorem quam priûs. Tuncilli fub. ridere cœperunt, dicentes: Vultis ne truffare nos, sicut & alij! Sciatis quòd nisi feceritis quod promittitis, manus nostras euadere non poteritis. Medici autem ad hoc se obligantes, acceperunt Regem mortuum, sicutalij dimiserunt, terentes eum, bene abluerunt, quousq; nihil de medicinis aliorum remansit, & desiccauerunt eum. Deinde acceperunt partem vnam Salis armoniaci, & duas de nitro Alexandrino,& miscuerunt cu puluere mortui,& impastauerunt cum parum olei lini,& posuerunt eum in camera vna, facta ad modum cruciboli inferius perforati,& sub foramen posuerunt aliud vas mundum ad modum cruciboli factum, & dimiserunt eum ibi per vnam horam. Deinde cooperuerunt eum cum igne, insufflantes donec fuit penitus liquefactum, in aliud crucibolum descendens inferius per foramen. Tunc Rex ita de morte ad vitam resurgens,magna voce clamauit, & dixit: Vbi funt inimici : Sciant quod omnes interficiam, nisi mihi obedientes adueniat sine mora. Omnes igitur audiétes, venerut coràm eo, & dixerut;

396 MERLINI ALLEGORIA.

Domine ecce parati sumus vestris in omnib. obedire mandatis. Itaqi ab illa horavtantea: Reges omnes & potentes aliarum regionum honorauerunt & timuerunt eum. Et quando volebant videre de mirabilibus eius, ponebát in crucibulo vnciam vnam Mercurij bene loti,& proijciebant desuper tanquam vnum gra num milij de vngulis, vel de capillis, aut de san guine suo, & sufflabant leuiter cum carbonibus, dimittebat eum infrigidari cum eis, & inueniebant lapidem qualem ego scio. De quo lapide proijciebant parum super Saturnu pur gatum, & statim mutabatur forma eius sicut scio. De quo postea ponebant partem vnam super decem Veneris, & erat totum vnius coloris & bonitatis. Item aliter: Acciniebant di loris & bonitatis. Item aliter: Accipiebant di-Etum lapidem tritum, & miscebant cum sale, & Sole sicut priùs, & liquesaciebant eum, & proijciebant dictos sales solutos in sero caprino, & tunc siebat optimum ad omnia. Custodi frater hunc tractatum, & serva bene, quia truf. fa est optima inter stultos, & non trussa inter fapientes. Hæc enim est via Regum trium dierum, quoniam parum laboris sustinentes, magnum lucrum desiderant obtinere. Laudes Creatori maximo referamus, qui fidelib. suis gratuiter inspirauit, accidetia pro velle in substantijs transmutare, & vt quod in potentia re-bus lazitat, ad actum reduci valeat sapienter.

Allegoria Merlini finis.

RACHAL

RACHAIDIBI, VERADIANI, Rhodiani, & Kanidis Philosophorum Regis Persarum: De materia Philosophici Lapidis, acutissmè colloquentium Fragmentum.

IXIT Rachaidibi filius Zetheibi. dæ Philosophus Regis Persarum & Principis Romanorum. Sperma la pidis est frigidum & humidum in manifesto, & in occulto calidu & siccum. Dicit ergo, fac frigidum & humidum in occulto, & calidum & siccum pone in manifesto: & ita occultabitur frigiditas & humiditas sua, quòd non minueretur vnquam: nam si minueretur, minueretur etiam lapis. Quando ergo occultatur frigiditas & humiditas, fac occultando, vt sic coponas illud calidum & siccum, quod in occulto erat & in manifesto: & ita de spiritu fiat corpus in duob.gradibus, & fiet globus & sanguis & caro. DicitRhodianus: Sperma est album & liquidum. Liquor hic de primò globum facit in loco vbi debet quinque diebus: & recipit carnem & sanguinem, & membra & imaginem, & imaginatiuam à Deo altissimo: & venit ad ortum, & lucet & oritur in tempore suo. Qui sunt duo gradus & septem: Et mo-dò dicimus de secundo spermate. Dicit Veradian.de secudo spermate, quod est lapis solus, 398

necestalius ei similis in hoc Mundo, qui seis psum imprægnat, & in se ipso concipit, & se i-psum parturit, & in hoc intelligitur de vno lapide,& dicitur sperma album & liquidu, post. ea rubeum. Dicit auté Rhodianus, quod sperma istud quidam lapis est fugitiuus à calidita. te & siccitate, & aereum & volatile, & est frigis dum & humidum, calidum & siccum. Et postquam hoc viuum moritur à rubea morte, mor tuum iam est compar caliditati & siccitati, & sic non fugitab eo quod est calidum, & non fu git ignem, nec fumum emittit, nec sonum facit,& funditur vt cæra,& est sicut oleum,& est ficcum, que ficcitas tingit tinetura rubea & alba, & ita de spiritu factum est corpus: deinde hoc corpus vertendum est in spiritum, & postea fiet aqua clara fine omni turbulentia ab inferiori parte víque ad fuperiorem, & omnes particulæ fuæ funt diueríæ in aqua,vt non impediatur tinctura que est penetratiua & sub. iunctiua ad retinenda & contingenda omnia corpora metallorum: & ista tinctura semper in eis permanet: & cum hac tinctura viuificantur omnes mortui vt semper viuant, & hoc est fermentum primum elementatu, & est ad Lunam, & hoc oft lumen omnium luminum, & est flos & fructus omnium luminum, quod il. luminat omnia, & ost tinctura vera & viua, rubea & alba, acoleum tincturarum rectificati. num. Da ergo ei secundum fermentú fermentattim

tatum ab omni elemento elementato zqualiter, quod est aurum, da ei quarta partem, quod tamen priùs calcinatum sit, & in aquam solutum.Hæc est enim aqua elementata æqualiter ab omnibus elementis.Da etiam ei secundum fermentum, cum secundum dico, assero secun dum retinaculum, & in eo est tinetura sulphurea, & dicitur oleum retinaculoru, hoc est, vitriolum viridissimum & purgatissimum, lucidiffimum, quod versum sit in aquá. Da etiam ei aquam Safferanicam de endacuto facta, ve aquam viridis æris, quæ est venenum Mercurij, & da Mercurio de aqua laborata in suu spiritum, quam extraxisti de corpore suo, & ita mortificasti eum, & ista laborata scilicet aqua argenti viui,ita vt versum sit argentum viuum in aquam, quod impetuolum igné non fugiat, vt substantiam non faciat, sed semper per vim maneat,& de vnoquoque istorum da ei tátum quantum ipsum est, & da etiam ei sal armoniacum, qui est spiritus preciosus, & est resolutiuus & coagulatiuus, & versum in aquá, prius tamen sublimatum quinque vel septem vicibus, & sit duplum primi fermenti. Da ergo ei aquam ficcam & calidam & iugem cum forti claratione, & subtili imbibitione scilicet guttam ad guttam, & si dares ei minus de istis bibimentis, confunderetur. Et hoc fac ad Solem calidum velad cinerem léticaloris, vel hæc omnia si possunt fieri: & omnes istæ aquæ priùs

misceantur per 21. dies in loco mundistimo & calido, & bulliant simul & faciant vnam substantiam. Deinde congeletur in lapidem: & iterum vertatur in aquam. Et inter hæc omnia magnam efficaciam habet Anatron, siue sal nitrum, & sal gemma, & alkali. Postquam ergo congelata sunt versa in aquam imbibatur hæc. Sed cum rubeo quod patitur longam & magnam sitim, donec fiant duplum sui, & atinkar in his habet magnam efficaciam. Et super hæe omnia supernatent vncia vna de hac aqua, & aqua salis armoniaci viui, vt meliùs soluantur particulæ fugitiui. Secundum in rubeum colorem, vel Ialneum, vel viridem, aut cœlestinum. Sed viridis color omnibus nitet. mitte compositionem in rotumba,vt soluatur aqua clara à fundo viq; in superficiem sicut est mel colatum, deinde congeletur in loco congela-tionum in lapidem viridem, quandoq; in rubeum, quandoque Ialneum, quandoque cœ-lestinum, & iterum soluatur & congeletur bis velter,& est duplicatio, triplicatio, quadruplicatio, & fublimatio, & acutior omnibus. Dixerunt Philosophi Regis Persarum: Accipiamus frigidum & humidum, & aquosum mundetur ab omnibus superfluitatibus & à plumbo, & decoctione pura & multa desiccetur ab humido in Sole decoctione & humidis pannis: & est pulchrius capitulum. His qui capiunt scire mirum super omne mirum de mirido aquoso frigide

frigido & adusto, dixit Kanide, quòdin vno so lo igne sine aquæ temperatione factæ suntomnes distillationes, & sublimationes, & calcinationes, & rubificationes & mortes ipsius Mercurij, & tunc facta est amicitia inter ipsum & ignem, & currit vt oleum in vno ictu i quia oleum est ingressiuum, penetratiuum & aggre gatiuum, permixtiuum, coagulatiuum, perseueratiuum (vincit enim omnem rem subtilem & omnem rem solidam penetrat) coniunctiuum, permansiuum, depuratiuum: & dicitur oleum viuum, color viuus & rectificatiuus, & omnes mortuos resurgere facit. Et est fermen tum super omne fermentu, & semetipsum imprægnat, & seipsum parit. Vnde omnes qui quærunt hane scientiam, scire oportet omnia quomodo est,& quomodo non est,& quomodo fieri potest: & si fallunt, quomodo emedare possunt: & post omnia scire oportet ea que eirca opus sunt necessaria, & probationes claras & manifestas. Et hæc est prima omnium probationum, scilicet, vt quando iam est finis & terminus secudus, ponatur de ipso aliquantulum super ferrum candens, si fluat sicut cera,& no faciat fumum, nec strepitum, sed currat per omnia, & tingat laminam ferream, vel æream, vel argenteá & figat se cum illis, & non timeatignem, nec per ignem minuatur, nec à metallis leparetur vnquam, tuc perfectum est: & hac est vera probatio super omnes proba-

tiones. Si autem hæc signa non fecerit, reduc adignem donec ita fuerit: & hæ probationes omnes fieri debent inter primam & fecundam folutionem & congelationem. Etpost hoc sciendum est de eis que coniunguntur cum mor tuo, & istæ conjunctiones & color Safferani. cus ferri euidenti, & color vitrioli, & flos æris, quod est venenum Mercurij, & calx salis, & a. qua Mercurij laborata vt non fugiat ab igne, & est aqua viua & permanens, & est spiritus rectificatiuus & fal antiquus armoniacus, & hæc omnia sint quælibet per se soluta in aquam. Et post hæc omnia misce & ad ignem lentum congela, & factum est ita corpus viuum. Et hoc corpus postea resolutum est in aquain, & sic fit commixtio.

Omnes Philosophi Persæ congregati suerunt in vno loco in montaneis partibus & erat locus secretus odoriserus, & inter illos multis multis modis dixerunt: ex tincturis quæ tingunt metalla, & mutant in Solem altum & pre ciosum: & ille modus tincturæ qui est preciosior in superficie omnium tincturarum, hic est qui manisestatus est inter eos per diuinam gratiam, scilicet quòd duæ particule comprehendant totum opus Alchimiæ, & prima particula sufficit in pondus mollities. Secunda multiplicat primam in alijs mille millibus ponderum in Solem preciosum per gratiam Dei. Hoc autem ita sit, vt cùm artisciosa canna fer-

rea projiciatur hæc Alchimia super duram as quam & liquidam in igne,& est quædam aqua alba, & alia subalba & mollis, & citò diffunditur ab igne, & currit, & filia est rubea & dura, & oleum tincturarum, de quo nos dicimus sic est, & penetrat omnes istas aquas, subintrando facit vnam amicitiam cum illis, & vnitatem citrinatam, ab igne non separaturnec minuitur in æternum. Præterea reminiscamini quod superiùs dictum est, scilicet quod primus terminus mortificat frigiditatem & humiditatem inter tot, & quod terminos rubificat, secundus terminus complet mortem primi mortui, & augmentat rubedinem, & facit massam scaliginosam, & pineatam scut fructus pini lucidam, fulgentem vt folia auri: & spargit se, & tingit sicut debet ad citrinitatem. hæc est rectificatio Mercurij quod est oleum fixum subtiliatiuu, quod rectificat omnia metalla corrupta, & ducit ea ad sanitatem, & ad naturam meliorem, & hoc mortuum, ita probatur mortuum:post hæc datur ei fermentum fermentatum æqualiter ab omnibus naturis: de que dicemus, quod est primum fermétum: id est, secundum à primo, & primum retinaculum. Postea datur secundum à secundo, scilicet retinaculum viridis in ampulla foluti: post hæcflos æris, quod est venenum, & aqua saffranica, & aqua salis armoniaci, & aqua antiqua, que aqua est resolutiva omniú corporum

404 RACHAIDIBI FRAGMENT.

& omnium spirituum, & est cogelatiua corun. dem. Recordemur siquidem instrumentorum in quibus debent sieri omnes decoctiones o perum Alchimiæ, & istius quæ est prima, & est naturalis, quæ demonstrat omnes operatio. nes Alchimiæ, quæ funt septem, & hæc est illa quæ demonstrat omnes distillationes & sub. limationes, & omnes calcinationes & refolutiones & congelationes, & mortificationes fecundum modum artisignis. In arte quidem Alchimiæest vna ars, quæ laborat quinque ignibus. Quorum primus est albus: Secundus ialdus: Tertius viridis: Quartus rubicundus. ficut rubinus: Quintus verò complet toum opus athanor septem diebus & noctibus: & ita videtur inspirasse à principio septem dieru donec congeletur in fundo, & videtur quasi nigrum, rubicundum propter plenitudinem illius rubicundi coloris: & ilta est firmissima operatio Alchimiæ repugnans contra ignem, & contra omnes examinationes, & hoc est o. pus illius coloris qui extrahitur de phaulet vel endanicum, interius est totus Mercurius, & est crusta phaulet: & de isto Mercurio potest fieri perfectum opus Alchimiæ: & dico quòd omnia metalla interius sunt Sol & Luna secun dum omnes qui nouerunt hanc artem, & de hoc phaulet potest fieri Safferanum, qui est color phaulet ad tingendum

in Solem.

TRA

TRACTATVLVS AVICENNAE.

ISTVM LIBRVM DIVIDAM in octo capitula vel partes.

IN primo capitulo dicam de Mercurio & eius natura,nécnon de sulphure quod in se cotinet.

In secundo dicam de natura corporum perfe-

Horum, & corum sulphure.

In tertio dicam de consunctione corporu & foi ritus, & lapidu dissolutionem primam materiam.

In quarto dicam de extractione aqua ex terra. In quinto dicam de fundatione seu etiam su-

sione super terram suam.

In sexto dicam de modo sublimationis terra. In septimo dicam de lapidis multiplicatione &

fixione.

In octauo & vitimo capitulo dicam de modo projeiendi medicinam,& tingendi quodlibet metallum in Solem & Lunam.

CAPPT I.

RGENTVM viuum est frigidum & humidum, & Deus ex eo vel cum eo creauit omnia minera: & ipsum est aëreum & ignis sugitiuum, sed dum in igne aliquantulum steterit, sacit mira opera aliena.

Et ipsum est solummodo spiritus viuus, & in Mundo non est tale, quale ipsum est, quòd possit talia operari, qualia per ipsum operantur. Et ipsum intrat quodsibet corpus, penetrat, leuat, & excedit. Ipsum est fermétum corporum quibus admiscetur, & tunc erit totum Elixir ad albedinem & rubedinem. Ipsum est aqua perennis, aquavitæ & lac virginis, sons & alumen de quo bibens non moritur. Cum vinum suerit, habet quædam opera; cum mortuum suerit, habet alia opera; & cum solutum

fuerit, habet opera maxima.

Ipsum est serpens luxurians, se ipsum imprægnans, in die vno parturiens, suo veneno cuncta intersicit, ab igne sugit. Sapientes autem faciunt ipsum spectare ignem, & tunc sacit opera & mutationes: quia sicut mutatur mutat, & sicut tingitur tingit, & sicut coagulatur coagulat: igitur inter omnia mineralia argenti viui præserenda est generatio. In omnibus enim mineris inuenitur, & cum omnibus symbolum habet. Est autem ex terrestri & mediocri, & aqueo, vel oleo viuo subtilibus mediocriter, & spiritu multo subtili, ex aqua terrestri ponderositatem habens & motum deorsum, luciditatem, & sluiditatem, & colorem argenteum. Exit enim de terra, & in terram ressiit, & nutatim se desendit, & iterum se continuat humido ex caliditate, & spiritu extincto sigitur, & omnibus mineralibus com miscetur.

Digitized by Google

miscetur, & cui insidet firmiter adhærebit, vnde & mineralium mater dicitur. Argentum verò viuum densam maniseste videtur habere substantiam, vt monoceros, propter grauedinem sui ponderis immensi: quoniam aurum præponderat, dum in sui natura fuerit, & est fortissimæ compositionis, & naturæ vniformis: quoniam non separatur ab inuicem: in partes autem nullatenus se diuidi permittit. Quia aut cum tota sua substantia ex igne recedit, aut cum ea in igne permanet.

In eo necessario est causa persectionis, quoniam ipsum solum ad persectionis modum suf ficitin vno quoque gradu, videlicet cum ignitione, propter bonam sui adhærentiam, & fortitudinem suæ mixtionis. Sed cum partes ipsius inspissantur per ignem, viterius non permittit se corrumpi, nec per ingressionem suriosæ slammæ viterius se patitur eleuari: quoniam rarefactionem sui non suffert propter indensitatem & adustionis carétiam, quæ sit per fulphyreittern guan pon behet

fulphureitatem quan non habet.
Argentum verò viuum in suis operibus ma niseste ac perseccissime ab adustione est saluatiuum, & sussionis estectiuum cum figitur. Etenim est tinctura rubedinis vberrimæ resectionis, sulgidi splendoris, & non recedit à cominixto donec est. Est enim amicabile, & metallum placabile, ac medium coniungendi tincturas, quoniam comiscetur cum ipsis per

minima, & in fundo naturaliter adhæret eis; quia est de natura ipsorum. Verumtamen Luna commiscetur cum illo faciliùs: quoniam per suam naturam habet ipsum in sua natura participare. Attamen non submergitur in eo aliquod metallorum nisi Sol. Et sic maximum habes secretum, quoniam Mercurius in se recipit que sunt sue nature. Aliena verò refpuit, eò quòd natura fua plus gaudet cum natura propria quam extranea. Ex hoc enim manifestum est, maioris esse perfectionis in illis, quæ plus funt Mercurium continentia, & que minoris: minus, quoniam fymbolum tenet in natura cum mineralibus. Et dedit De v s ipfi substantiam, & substatiæ proprietatem, quam nullo modo in alijs rebus naturarum contingit possidere : quoniam ipsum solum est quod ignem superat, & ab eo non superatur, sed in eo amicabiliter gaudés quiescit. Ipsum solum cùm sit metallicum, continet totum in se, quo indigemus ad nostrum magisterium. Igitur manifestum est, quod argentum viuum continet in se sulphur suum bonum, quo coagulatur aurum & argentum, secundum, diversum digestionis modum.

De natura corporum perfectorum: id est, Solis & Luna, & corum sulphure. C A P. 11.

Aurum est corpus perfectissimum, dominus

nus lapidum, Rex & caput omnium aliorum, quod nec terra corrumpit, nec res comburentes comburunt, nec in igne minuitur, sed in eo melioratur: quia in eo humiditate quadam hu mectatur, nec etiam aqua alteratur. Complexio eius est temperata, & natura directa in caliditate, frigiditate, humiditate & siccitate: nec in eo aliquid supersiuum nec diminutum inuenitur. Est enim creatum ex subtilissima & classissima argenti viui substantia, & ex substantia pauca sulphuris puri & mundi, rubedinis sixæ, & clare tingens ipsam substantiam argenti viui,

Aurum tenetur esse corpus & fermentum Elixiris albi & rubei. Neque melioratur, neque perficitur seu completur nisi cum eo, & non alio; quemadmodum pasta nó alio quàm suo potest fermentari fermento. Aurum est corpus durans per secula seculorum manens. Etideo Philosophi prætulerunt ipsum, & magnifecerunt; dixerunt enim quod aurum sic se habet in corporibus, quemadmodum Sol in stellis. Sol enim in suo lumine & splendore omnia vegetabilia germinat, & omnes fructus persicit. Ideo dicit Hermes: Nunquam sit tin-

Aura vera absque rubeo lapide.

Aurum primum gradum nobilitatis tenet inter omnia corpora: quia ipsum est temperatissimum propter mixtionem, depurationem sulphuris & Mercurij. Et multum habet de

virtute sulphuris, & parum de eius substantia, & econuerso multum habet de substatia Mercurij, & de virtute eius parum. Propter quod ratione Mercurij est ponderosum, & ratione virtutis sulphureæ multum est rubeŭ. Et propter fortissimam compactionem sulphuris & Mercurij in sua calce, non est ita humidum in tactu & vnctuosum, sicut cætera corpora: ideo non facit lineaturas nigras sicut alia metalla, quando protrahitur super pergamentum. Sed si admisceretur sibi argentum aut aliud metallum, túc faciet lineaturas nigras: quia vnctuositas corporis sibi admixti tendit ad supersiciem, & facit ipsum albescere & humescere: & quia partes multum profundantur ad cetrum, ideo est ponderosum magis quam propter argentum viuum suum suum.

Plumbum verò ponderosum est magis propter suum argétum vium, quàm propter con solidationem partium sibi debiliter adhærentium, & ideo minus inter omnia corpora est

fonorofum.

Aurum verò propter fortem & tenacem cohærentiam partium suarum inter omnia acutioris soni est. Aurum quoque non aduritur ab igne sibi proportionato. Vehementissimus enim ignis cosumit omnia sub lunari globo existentia. Non aduritur etiam ab his rebus quæ cætera corpora adurunt, sicut à sulphure, & arsenico. Et purgare solent ipsum artissices

Digitized by Google

ad summum splendorem, per lateres & salem.

Argentum habet de substatia sulphuris mul tum, & de virtute eius parum, & de substantia Mercurij parum, & de virtute eius multú, ideo est album: quia color sequitur multitudinem virtutis; virtus verò in vapore locata est.

Materia eius vicinior est materie auri quam aliquod aliud metallum, ideo faciliter vertitur in aurum. non indiget alio labore, nisi transmutando colorem, & dando pondus. Litargirium argenti præ omnibus rebus valetad tincturam albam: quia materia eius pro-

pinqua est.

Argentum est corpus persectum minus tamen quam aurum, & est minoris ponderis auro, & est de partib. Lunæ: in humido loco corrumpitur, & eius sapor est midus: in igne minuitur, & sulphuribus comburitur. Auri interiora sunt exteriora argenti, & eius natura est frigida & sicca, & recipit tincturam. Amplius autem aurum est corpus persectum & masculinu, sine supersuitate aut diminutione, quod si in terra solummodo liquesactione persiceretur, commixta esset Elixirad rubeum.

Argentum verò corpus perfectum est formineum. Quod si perfecta fusione perficeretur, esset tinctura ad album vel Elixir, quod non est, quia sunt solummodo redacta in natura ad corpora perfecta. Et si ista perfecta cum imperfectis corporibus commiscerentur, non

ideo imperfecta perfecta exilterent : fed potius eorum perfectio cum imperfectis diminueretur. Sed si facta fuerit plusquam perfecta in duplo, vel quadruplo, vel centuplo, vel millecuplo, in tantum perficiuntur imperfecta cum ipsis, quia natura simpliciter semper operatur, & perfectio in eis simplex est inseparabilis, nisi forte ducereturin fugam cum volatili: quia summa volatilis superat summam fixi corporis. Et cum corpus perfectum ex argento viuo mundissimo, & ex tali sulphure rubeo habere possumus ad Elixir rubeum, & argentum similiter ad Elixir album: ideo eligeremus ea ad Elixir nostrum, pro materia nostra, quia hæc duo corpora simpliciter sunt perfecta, digesta, & decocta qualitate naturali, fortiter, sine aliqua mundatione ingeniosa. Quare vtique cum igne nostro artificiali in ipplis operari valemus. Et quamuis natura aliquid parfecta terman non nifi simplicitate. quid perficit, tamen non nisi simpliciter operatur super illud quod habet. Est enim corporibus duplex sulphureitas, quædam est ex ar-genti viui substàtia, in eis inclusa in principio suæ mixtionis, quam dicimus supereminenté. Alterum verò sulphur extraneum suæ nature, quam dicimus correspondentem.

Et est notandum diligentissimè, quod istorum duorum corporum coniunctio est necessaria in hac arte, ad album & ad rubeú. Et sunt duæ rationes, quarum vna est: Cùm aurum sit

nobilius

nobilius intermetalla, & magis compactum, perfectum & fixum, tamen si dissoluatur, & in partes minimas separetur, sit spirituale & euolans ficut Mercurius. & hoc ratione suz caliditatis: & tunc habet tincturam fine numero, & ista tinctura vocatur sperma masculinum calidum. Si verò argentum foluatur in aquam tepida, nihilominus manet fixum sicut prius, & nullarn aut paucam habet tincturam: est tamen promptum ad ipsam tincturam recipiendam in temperamento calidi & frigidi: & vocatur sperma fæmineum, frigidum & siccum: est ergo conueniens corum coniunctio. Est & alia ratio, quia cum aurum & argentum quodlibet istorum per se est difficilis fusionis & liquefactionis, tamen si coniungantur, faciliter fluunt & liquefiunt, vt sciunt aurifabri, facientes consolidaturas ad aurum. Vnde si in lapide nostro esset solummodo alterum istorum duorum, nunquam per aliquod magisterium de facili fluerer medicina, neq; tincturam daret. Et si daret tincturam, non tingeret nisi in quantum esset, eò quod non esset receptaculum tincturæ. Hoc totum non intelligas de Luna vulgari, sed de Luna Philosophica, vnde & lunaria dicitur. Ergo consulo ve non opereris nisi cum Mercurio, Sole & Luna. Quo-

nisi cum Mercurio, Sole & Luna. Quo niam totum beneficium artis huius in illis tribus conDe consunctione corporis & spiritus, & lapidis dissolutione in primam materiam.

CAP. 111.

Certum est omnem rem esse ex eo in quod resoluitur. Nam gelu conuertitur in aquam calore mediante. Clarum est ergo illud priùs fuisse aquam quam glaciem. Omnia verò metalla ex Mercurio sunt generata, ideo ipsa ini-

psum resoluuntur.

Primum ergo regimé lapidis est ipsum disfoluere sicut grossum argentum viuum, vt in suam primam reducatur materiam: hoc autem totum sit per argentum viuum, eò quò dipsum habet posse Solem & Lunam in eorum naturam & materiam primam redigere. Sed cum argentum viuum habet in se seculentiam & adustionem absq. inslammatione, & aqueitatis substantiam: necesse est ergo eius superstua demere, & absentia adimplere, si completam medicinam ex illo volueris acere. Terram au tem seculentam omnino oportet subsimatione demere, & absentia adimplere, ne liuidum in proiectione creet colorem, & aqueitatem ipsius simili modo delere, ne & totam materia in proiectione faciat sugitiuam.

De cuius proprietate est, substantiam medicinæsaluare, non aduri, sed sigere, & ab adustione desendere. Ideo contingit ex illo creari Saturnum, Iouem, Venerem, serrum, &c.

perp

quod eximpuritate necesse est accidere.

Est notandum, quòd duplex est materia pri ma. Quædam est propinqua, quædam verð remota: Materia propinqua est argentum vi-uum; remota, est aqua: quia argentum viuum prius fuit aqua, & postea argetum viuum. Verum ergo principium nostri operis est dissolutio lapidis, quia corpora foluta ad naturam spi ritus sunt redacta, quia magis fixa. Nam solutio corporis est cum coagulatione spiritus. Pa tiens ergo sis, coque, tere, & incera, & non tadeat te hoc multoties reiterare: quia quæ imbibuntur, peraquam mollificantur. Quantò magis teris, tantò magis mollificas, & partes grossas subtilias, donec satis existat. Ethæ pare tes diuiduntur, cùm spiritus impastantur, & o- , mnia quæ impastantur ex toto dissoluuntur: & impastatio fit cum nimia contritione, ince-ratione, & assatione. Nam per contritionem, assationem & ignem, dividuntur partes ligatæ & viscosæ, quæsunt in corporibus. Corpora verò foluta & ad naturam spiritus redacta, nun quam separantur, sicut nec aqua permixta aquæ. Quippe natura lætatur cum sponsus & sponsa copulantur. Quia intentio operis nostrinon est, nisi quod eligatur purissima Mercurij substantia ex ipsis corporibus, quoniam Elixir constat solummodo ex ipsis.

Primus autem modus Solutionis & naturate est putrefacere. Sed tamen multa funt spe-

cies putrefactionis & corruptionis. Primum ergo principium naturale est materia sensitius

materialis, prout superiùs dixi.

Secundum, calor mouens ipsam materiam & putresactionem. Signa vero putresactionis est color niger, odor sœtidus, & materia in tactu subtilis & discontinua, ac si esset primus Mercurius. Quia calor agens in humido primo generat nigredinem, que nigredo est ca-

put corui, hoc est, principium operis.

Item nota, quod ingressio, submersio, connexto, coniunctio, complexio, compositio & mixtio idem significat in hacarte. Nihil enim submergitur, coniungitur, connectitur, quin & misceatur. Quia commixtio est commiscibilium per minima: id est, per indiuisibilia sibi iuncta vnio. Scias etiam sirmiter, quod tota fortitudo huius magisterij non est nisi in putrefactione. Si enim putridum non suerit, solui nec fundi poterit: & si solutum no suerit, ad nihilum deueniet.

Item scias, quòd in vnoquoque opere sunt tres dimensiones, scilicet latitudo, altitudo & profunditas: & hoc maniseste apparet de corpore, quod visui nostro subiacet. V erbi gratia: Lapis noster in prima sui creatione est albus, & ita apparet in facie: quare dicimus ipsum frigidum & humidum, quia ita est. V nde studeamus, quare lapis noster aquaticus, quia frigidus & humidus est, naturalis dispositio dici-

the corpus manifestum seu altum. Latitudo autem est ista dispositio media, per quam itur ad profundam dispositionem. Quæ vero media est inter profunditatem & altitudinem, tan quam inter contenta, seu contraria, est impossibilis transitus per ea, nisi altera qualitas destruatur, quoniam frigida & humida est eius dispositio alta: destruatur ergo altera qualitas, videlicet humiditas per putrefactionem, tunc infpissatur, & eius humiditas conuertitur in siccitatem, & sic sit trásitus ab alta ad mediam dispositionem, quæ est frigiditas & siccitas: & dicitur latitudo, quia tenet à frigido & humi-do frigiditatem: à sicco & calido siccitatem: et go media. Postquam vero per calorem existentem, frigiditas quæ remansit in corpore transmutatur in caliditate, quæ sunt extranea: contraria est dispositio profunda, quia caliditas est occultum corporis, quod optime apparet per Aristotelem.&c.

De extractione aqua exterra. C A P. 1111.

Postquam materia suerit putresacta, ad saciendum corpus & spiritum, quod tamen impossibile est sieri nisi in aere, hoc est, per sublimationem.

Scias ergo quod lapis noster dividitur in duas partes principales, videlicet in partem superiorem que ascendit, & in partem inferio-

sem que remanet in fundo fixa. Et tamen ille

duz partes concordant in virtute.

Et ideo Philosophus dicit: quod illud quod est inferius, est sicut illud quod est superius. Et ista divisio est necessaria, ad perpetranda miracula rei vnius, scilicet lapidis, quæ pars infesior est terra, quæ dicitur natrix & fermétum: & pars superior est anima, que totum lapidem

viuificat,& reuiuiscere facit.

Vnde facta separatione celebrata, coniunctione lapidis multa miracula perpetrantur. Est/notandum, quamuis apud aliquos lapis noster non dividatur in quatuor partes, vide-. licet in quatuor elementa in prima operatione ficut superius dictum est: quatuor partes principales, videlicet vna quæ afcendit superiùs non fixa : alia quæ remanet inferiùs, quæ dicitur fixa : & terra vel fermentum, que totum lapidem nutrit & formétat, vt dictum eft. De illaverò parte non fixa, oportet habere in bona quantitate,& dare lapidi,qui est mundif. simus, absquesorde totus, donec totum lapidem virtute spiritus non fixi superius differat sublimado. Ethocest quod dicit Philosophus: Ascendit de terra in cœlum. Postea ipsum lapidem sic exaltatum oportet reiterare super marmor, cum elemento ab ipso lapide in prima operatione extracto. Elementum illud dicitur aqua lapidis. Et debet toties affari, donce subtilitate lapis iterato descendatin terram, sc ſic

feriorem descendendo, vt corporeum fiat spiferiorem descendendo, vt corporeum fiat spirituale sublimando, & cum est spirituale, siat iterato corporeum descendendo. Et sichabes gloriam claritatis huius Mundi, & sugit à te omnis obscuritas & omnis inopia & egritudo: quia sic compositus, curat omnem egritudinem. Et hic sapis totius sortitudinis, quia nulla est comparatio huius sapidis ad alias sortitudines. Nam vincit visibiliter, omnem rem solidam persorabit, penetrabit & deuincendo conuertit.

Philosophi dixerunt, quod sola aqua per seipsam omnia facit, omnia soluit, omnia congelat, omnia diruit sine alicuius adminiculo. In ipsa solent apparere colores amoni. Permutatio corporis in aquam est tinctura cuiuslibet corporis. Insuper est differentia inter tin curam aqua & tincturam olei. Nam tinctura aqua abluit & mundat, & tinctura olei tingit & colorat.

De fundatione seu etiam susione super terram suam. CAP. V.

Funde igitur aquam super terram suam, & permisce conterendo, statim paulatim imbibendo, hebdomadatim decoquendo, & poste ea leniter calcinando, quousque terra bibat de sua aqua quintam sui partem. Scias quòd tera

ram oportet nutriri, primo modice aqua fun, & posteamaiori, sicut est videre de infantis e ducations. Ideirco multoties contere terram. & paulatim imbibe eam de octo in octo die bus: decoque, & postea mediocriter calcina in igne, ne todeat te opus multoties reiterare: quia terra fructum non gerit absque frequenti irrigatione. Vnde cum aridum fit, vt multum sitiens bibit suum humidum & aqueum: & tri turatio non est bona, donec terra & aqua fiat vnum & idem corpus. Ergo non suspendas manum tuam à trituratione & assatione, donec terra sit sicca & alba, quæ albedo genera-tur extali frequenti & sicca trituratione & al-fatione, Caucas tamen ne imbibas terram nisi paulatim, & cum longa contritione post sicca-tionem terræ. V nde in hoc est pondus v bique notandum, ne scilicet nimia siccitas vel superflua humiditas opus corrumpant. Et in can-tum decoque alfando, quantum diffolutio exposcit imbibendo.

Nota: Omni vice post calcinationem terræ supersunde aquam terræ temperatæ, videlicet non multum nec parum. Quia si multum, sit pelagus conturbationis: Si parum, comburetur in fauillam, quia suautter & non sestimanter, de octoin octo diebus, terram irrigando, decoquendo & calcinando, donec biberitaquam sum quam sum per longum non videbis tincibus, quia nis per longum non videbis tincibus, quia nis per longum non videbis tincibus.

Auram, neque perfecte perficies, donec opus

fit perfectum.

Studeas ergo cum in opere fueris omnia figna quæ in qualibet decoctione apparent, in mente recordare, & corum causas inuestigare. Tres quippe sunt colores principales, niger, albus & citrinus. Cum ergo egreditur nigra, persecta est, sed nondum completa.

Qualibet ergo vice vigora ignem in calcinatione, quousque terra egrediatur alba ex ignis fortitudine. Nam ficut calor agens in humido generat nigredinem, ita ligens in ficto
generat albedinem. Idcirco cultimerra non fuerit alba, tere eam cum aqua sud, & iterato eam
calcina, quia azoth & ignis terra m'ablantit, &
obscuritate eius penitus ab eo eripiunt. Nam
præparatio est cum aqua semper, & qualis six
aptitudo aquæ, talis & erit limpitudo terræ.
Et quantò magis fuerit ablutio, tantò magis erit & alba terra.

Vnde quidam Philosophus ait: Cum inueneris ipsum nigrum, scias hoc initium operis' este. Post vero putrefactionem rubescit non rubedine vera: etiam citrinescit: De quo quidam Philosophorum ait:

Sæpius rubescit, & sæpius citrinescit, sæpius liquescit, & sæpius etiam coagulaturante

veram albedinem. Vnde alius dicit:

Seipsum dissoluit, seipsum coagulat, seipsum rubore decorat. Ante albedinem etiam fit viridis. Apparet etiam ante albedinem cov lor pauonis. Vnde quidam fic ait:

Scias quòd omnes colores Mundi qui excogitari possunt, apparent ante albedinom,& deinde albedo seguitur vera. Quidam ait:

Vtilitas eius expectanda est. Igitur tam din decoquatur, donec purus appareat veluti oculi piscium elucescunt, & tunc scias quòd no ster lapis in rectitudine est coagulatus. Alius Philosophus air:

Philosophus ait:

Qum albedinem inveneris supereminétem in omnibus, ratus esto, quod in illa albedine rubedo est occulta, & túc non oportet illa extrahere, verumtamen decoquere donec totaliter rubedo fiat. Sed tamen inter veram rubedinem & veram albedinem citrinum crisei co

loris. De quo sic dicitur;

Calore ignis augmentato perueniturad citrinum. Et alius: Cinerem nevilipendas, quia Deus reddet ei liquefactionem, & tunc vltimo Rex diademate rubeo diuino nutu coronatur. Oportet te ergo hoc magisterium tétare. Nam compositio no erit sine matrimonio, & putrefactione. Et matrimonium est comiscere subtile cum spisso, & putrefacere, terere & assare, rigare quousq comisceatur insimul, vt siatvnu, & non sit diuersitas sicut aqua mixta aque. Tunc conabitur spissum subtile retinere, & conabitur anima pugnare cu igne & pati ipsum, & conabitur spiritus submergi, & cu corporib, sundi,

Scias autem, cum corpus miscueris cum hu miditate, & ipsi aduenerit ignis caliditas, vertitur humiditas super corpus, & soluit ipsum, & tune non potest spiritus ab eo exire, quia imbibit se in igne, & spiritus alias sunt sugabiles, quousque commisceantur cum corpore, zunc conatur pugnare cum igne & eius flamma, attamen non conveniunt istæ partes nisi cum bona temperatione, cótinuatione & longo labore. Antiqui verò Philosophi lapidi no-Aro imposuerunt multa nomina, vt amalgaana, vitriolum, sanguinem propter colorem ru beum, alijsque nominibus infinitis, vocaues runt ipsum ferrum, propter impossibilem su-sionem. Nam istud corpus cum priuatur humiditate, necesse oft corpus siccum non sluere, quod prias per humiditatem fluebat, & erat volatile. Nam necessario corpora figuntur per priuationem humiditatis, que à Philosophis dicitur calcinatio, & rei putrefactio seu puluerisatio ab humiditate partes consolidatas, & per calcinationem spiritus iam figuntur, & fit molle durum, & volatile fixum, & fic mutatur de natura in naturam.

Turba dicit: Fiat mutatio complexionum, videlicet à frigida & humida in calidam & ficcam, seu à slegmatica in colericam secundum medicos. Calore, Solis & leui decoctione coagulantur spiritus. Intenso verò & nimio calore destruitur opus, vt ait Bonellus. Quoniam

D 4

stincenderis ignem fortem ante incremetum rubei, sit quod nihil nobis prodest. Ná omnes Philosophi & veri, ignem leuem asserunt sieri, & testantur propter rationes ante dictas. Inquiunt enim, quòd nos oportet suauiter regere ignem, donec sulphur nostrum siat incremabile. Vnde de semine: Semina non oportet metere, donec tempus messis aduenerit. Philosophi hunc lapidem nostrum vocauerunt Salamandram, quia sicut Salamandra solo igne nutritur & viuit: id est, persicitur, ita & noster lapis.

De modo sublimationis terra.

Quidam magnus Philosophus, inquit: In fecibus est quod quæris. Recipiantur ergo feces, cùm de alembico extrahuntur, & terantur fortiter, & imbibantur cum aquasua, & in lento igne vel Sole exsiccentur, & hocmultoties stat. Nam ex tali præparatione habilitatur fumus ille ad sublimandum. Vnde dicit Geber: Ex multiplici ergo reiteratione imbibitionis. & assationis, maior pars eius aqueitatis deletur. Residuum verò per sublimationem.

Accipiantur ergo feces prædictæ, & aptentur ad sublimandum, administrando eis primò ignem lentum proportionabiliter maiorem, quousque sumus ille mundus & albus ascendata & si primò non siat, reiteretur toties super

fuper easdem feces imbibitio, donec ita fiant; & vltimò sine fecibus que adherent, tunc vana pars fixa contingit ex illis. Secundum verò eius diuersam operationem, diuersitas medicine creatur, aliquando Saturnus, aut Iu-

piter, &c.

Nullus autem debet sublimare terram ad opera sophistica, sed solummodo ad Elixir nos strum. Et non misceas illud quod remanet deorsum, cum illo, quod ascendit sursum, sed pone vnumquodque ad partem; quoniam illud quod in fundo remanet; reiterabis ad sublimadum per Mercurium incorruptum, donec totum ascendat. Et considera bene quod nunquam debes procedere ad fusione modò pradicto, videlicet ad lapidem Philosophicum, nisi ipsum priùs sublimes, cùm non siat vnio corporis & spiritus, nisi per sublimationem.

Primò est materia sublimenda, est & sigenda: cùm præcesserit vnio comueniens, sixio sequatur. Fixam auteun materiam non facias volatilem, & materiæ sixæ partem vnam, & Mercurij præparati partes duas simul bene incorpora, postea sublima, sublimatum collige, & semper illud quod in sundo remanet iterato, cum nouo Mercurio cotere, per modum prædictum, quousque totum suerit sublimatum. Nam secundum Philosophum, vis sulphuris albi non vrentis congelat Mercurium. Et illud est res optima nostri magisterij, per quasa:

fit elixir ad argentum. Et si suerit sulphur optimum cum rubore clarum, & fuerit in eo vis ar genteitatis sulphuris non vrentis, erit res ex qua fit elixir ad aurum. Et vt tradunt Philosophi, siat primo sulphur ad album ad argétum, & postea ad rubeum ad aurum: quia non sitau rum, nisi priùs suerit argentum. Quippe nulla res potest venire à primo ad tertium, nisi per secundum, quia non est transitus ab extremo ad extremum, nisi per medium. Ergo non potest sieri ex nigro perfecte citrinum, nisi prius suerit album, eò quòd citrinum ex minimo rubeo & albo purissimo est compositum. Nec potest sieri de citrino album, nisi priùs suerit nigrum.

rit nigrum.

Sic aurum non potest sieri argentum, nisi priùs suerit corruptum & nigrum. Quia melius non potest sieri deterius, nisi per corruptionem sui: quoniam corruptio vnius est generatio alterius. Ideirco qui vult aurum conuertere in argentum, sic agat per corruptionem, ac argentum in aurum: quia sulphureorum non vrens, per maiorem ignis digestionem potest sieri sulphur rubeum, quia citrinatio nihil aliud est quam completa digestio. Nigredo nil quam ablutio. Calor namque agens in humido, primò essicit nigredinem. Et calor in sicco causat albedinem, nec non in albo citrinitatem & nimiam rubedinem. Fit enimisulphur album & rubeum ex vna metallorum

lorum materia, ad plenum depurata, modò tamen diuersitate decocta & digesta. Idcirco in argento viuo est sulphur album, sicut in auro sulphur rubeum. Et omnino non est sulphur tale super terram, nec album, nec rubeum, nisi quod in istis corporibus existit. Et ideo præparanda sunt corpora subtiliter, vt sulphur corum, & argentum viuum ex ipsis habero possimus, ex quo aurum & argentum efficiebatur subtus terram. Quia nisi aurum & argentum viderem, dicerem proculdubio Alchimiam non esseveram. Ipsa enim sunt corpora lucentia, quibus insunt radij tingentes, qui tingunt cætera corpora in albedinem & rubedinem, fecundum quod fuerint præparata. Alembicus verò & cucurbita debent coniungi, ita quòd Mercurius non possit exire, quia non sublimatur nisi virtute aëris: & ide. co si locum apertum inuenerit, euolat in fumo, & perit magisterium. Quoniam totius operis intentio non est aliud, nisi vt sumatur lapis in capitulo notus. Scias quod hic est lapis quem sciunt Philosophi, qui habet virtue Res fûper omnes virtutes lapidum, quem pone in vase Philosophico, ad sublimandum, & cum eo sublimetur lapis, donec in vitima sublimatione purificetur.

Et iliech primus ordo, quæ prima operatio appellatur, quæ hi vt purillima & lubtilillima.

substantia eliciatur.

Secunda est solutio, vt materia soluatur in

aquam.

Tertia putrefactio, quoniam Morienes dicit: Nunquam fuit aliquid animatum, ad natiuitatem adductum, nec aliquid crefcens, nifi per putrefactionem & mutationem: ita oportet fieri putrefactionem, quia corruptio vnius est alterius generatio.

Quarta est ablutio: oportet enim quòd illa res putresacta & sordida abluatur, & mundetur à corrumpente impuritate. Et bene dixerunt: quia quam diu manetaqua super terram, tantò magis terra abluitur, & ceratur, ita quod

ablutio & ceratio idem funt.

Quinta est coagulatio: oportet enim quod aqua suauiter coquendo in Sole nostro in terram mutetur, & perfecte coaguletur & desic-

cetur, & in puluerem vertatur.

Sexta escalcinatio: Vnde scias, quod res calcinata est magis apta, quam non calcinata, & est simpliciter fixio. Vnde sucret multi Philosophi, qui calcinationem dixerut fixionem, & bene dixerunt: quia omnes isti modi sunt in sublimatione. Pro certo enim si quis persecte sublimat, hic totum opus perpetrat.

Et scias quod hoc totum perficitur in vno furno, & in vno vase. Et has septem dispositio in es quiliber intelligens potest perficere. Igi-tur non sis negligens in sublimatione. Qualis enim sucrit mundatio, talis erit & persectio.

Modò

Modò volo tibi narrare quid fit Sublimatio.

Sublimatio est elevatio partium subtilissimarum à partibus fixis. Partes non fixæ elevantur per sumum: id est, per ventu: quia sicut diximus, oportet custodire ne sugiant, imò cu partibus sixis sixantur, & remanent, & velociorem susionem præstant. Intelligas veram sublimationem este quado facimus separationem partium, quæ superius elevantur ab ijs, quæ inferius remanent: Imò volumus quod simul suo proprio conveniant, quia in lapide nostro prius primam purificationem quæ per solutionem perficitur, no invenimus aliquod diminutum vel supersum.

Propter hoc dixit Geber: Cum eo sublimeter lapis, donec vltimò deueniat in sublimationis puritatem. Dixit enim cum eo: hoc est, sine alio adiun do, vel alia extrança re, propter hoc decepti sont omnes laborantes, qui sublimant cum secibus & nesciunt quid faciunte vel quis sit lapis Philosophicus, & nihil proficiunt: quia sublimationem Philosophicam

ignorant.

Geberdicit: Est enim lapis Philosophorum vna medicina, in qua totum magisterium con sistit, cui non admiscetur extraneum, neque diminuitur, nisi quod supersiuum est in operatione amoueatur, & est prima purificatio,

quæ per sublimationem perficitur. Iam suffi. cienter demonstraui, quando velis facere nostram sublimationem, quod in nostro lapide nil addas vel diminuas, imò totam substantiam in vase rato ponas, prout diximus in prima dispositione, firmiter claudendo: & pone ipsum in furnu, & coapta cum eineribus subtus & inferius, ita quod duz partes vafis fint discoopertæ tam diu quousque materia disfoluatur, & postea administra ignem lentum, donec maior pars in puluerem vertatur, quod fit in 3 o. diebus: & quando factæ funt operationes quas diximus, facta est sublimatio, solutio, distillatio, descensio, putrefactio, ablutio, ceratio, coagulatio, vel fixio. Et scias quod Philosophi posuerunt multa talia & diuersa nomina operationum & laborum, quæ tamen in rei veritate non sunt nisi vnum & idem , & vnica operatione omnia simul & semel, & sodem tempore & labore perpetrantur: & hoe ideo fecerunt vt esset indignis scientia obscurra. Item Philosophus dicit: Vt enim terra cum aqua imbuitur & teritur, & per temperatum nostri Solis calorem desiccatur, & in terram vertitur tota materia, qui saltem perfecte scit facere nostram operationem. Vnde dixit Her mes pater Philosophorum: Vis eius inte-

gra est si versa fuerit in terram:id est, aqua vertatur in

terram.

De multiplicatione & fixione lapidis. CAP VII.

Sequitur de copulatione pulueris, vt fructé ferant, & fructus corum in æternum permaneat, & docebo pulueres fublimatos figere, vt igne permanere possint, & corporibus adunas ri & commisceri.

Est autem fixio rei fugientis conueniens ad ignem aptatio. Causa verò eius inuentionis est, vt omnis tinctura omnisque alteratio preparetur,& in alteram mutetur naturam. Figiturautem sic: Recipe illud quod est sublimatum, & diuide illud per cucurbitas seu vrinalia, prout quátitas materiæ requirit, & fignum fixionis eius est, quando materia non plusascendit in alembicum. Vel poteris ignem vigorare excellenter, & tunc statim apparet. Vel pone de corpore super lamina serream, si manet fixum, non reitera.

Deinde recipe vrinalia prædicta æqualiter, & ponendo super furnum reuerberationis & administra primo ignem lentum einericum, per plures dies, donec per talem ignem non videris plus ascendere, tunc modice fortifica ignem, quem continua per sex aut decem horas, & cum nihil yideris ascendere seu eleuari, circumdabis igne fortiflimo, quem continua,

donec materia sit fixa.

Et est sciendum, quod spiritus & animanon

vniuntur vero modo nisi calore: quia tunc omnes colores qui in Mudo excogitari possui, apparent, & tunc firmatur & perficitur opus in vno colore, scilicet albedine, & ibi conueniunt omnes colores. Dealbatio enim est operis initium, & totius corporis firmamentum. Nec deinde in diuersos colores variatur, præterquam in rubeum, in quo est vlterius finis.

Citrinatio verò est, quæ sit inter album & rubeum, & non dicitur color perfectus. In decoctione verò postalbedinem non poteris errare. Namignis regimen paulatim augmentatur: post albedinem ad citrinitatem peruenitur, & deinde ad rubedinem vt prædixi. Et scitote quòd argentum viuum est ignis, corpora comburens, mortificans, & constringens vno regimine. Et quantò magis teruntur corpora & miscentur, tantò magis habilitantur & attenuantur. Alius Philosophus dicit: quòd ignis incensus superabundans facit exhalare humidum, sed frigidium ignis facit perire opus.

dum, sed frigidum ignis facit perire opus.

Nota, regimen ignis sic fecundum naturam & exemplo quatuor temporum regatur. In pri mo tempore, scilicet Hyeme, terra concipit. In secundo scilicet Vere, producit herbas & slores. In terrio scilicet Astate, maturantur srustus. In Autumno verò: id est, quarto tempore colliguntur fructus. Vnde in opere nostro a simili in prima operatione Mercurius mortificatur, & totum opus vertitur in puluerem, &

terra

terra concipit vt in aliam vertatur naturam, vnde in ista decoctione sit nigra. In secunda ascendit naturam suam dealbando. In tertia iam fructus apparent: quia tunc apparet rubedo, quæ est in sine operis. In quarta maturantur sructus, & ex eis colliguntur. Hæc de sixatione sufficient.

De modo projeiendi medicinam, & tingendi quodlibet metallum in Solem & Lunam.

CAP. V. 111.

De promisso sinem compleui huic vsque, magisterium magnum, ad Elixir excellentissimum album & rubeum faciendum. Hic sinaliter dicam de modo projiciendi, qui est complementum operis, & lætitia desiderata & expectata. Album verò Elixir dealbat vsque ad infinitum, & quodcunque metallum deducit ad albedinem perfectam. Sed sciendum est, quòd vnum metallum leuius altero ad Elixir deducitur. Propinqua enim perfectius quàm remota. Et cùm inuenimus metallum perfectum & multum propinquum, & vitium imperfectionis excusatur in ipso propinquo per multum remota: quæ verò metalla multum remota se quæ verò metalla multum remota seu propinqua sunt, in multis libris satis claret.

Et quia Elixir album vel rubeum multum fpirituale sit, vitra naturam tamen operatur, non est mirum quod illud commiscibile est e orporis, super quo proijeitur, solummodo liquefacit illud.

Graue etiam est supermille millia proijcere, & illa in continenti penetrare. Quare vobis vnum secretum magnum tradam. Commiscenda est vna pars cum mille partibus corporis vicinioris, & hoc totum claude in vno vase sirmiter & apto: & ponendum est illud in surnum susionis per tres dies, donec inseparabiliter suerit totum conjunctum.

Et illud est opus trium dierum. tuncad infinitum projecienda est vna pars illius corporis coniuncti super mille partes cuiuscunque corporis. Propinquiora tamen sunt viciniora semper. Et illud est opus vnius diei seu hora vel minutæ.

Est & alius modus proisciendi. Recipe partes centum Mercurij cum sale & aceto abluti, & pone in crucibulo super ignem: cum autem sumare incipit, proijce partem vnam super has centum partes Mercurij & sit totum medicina. Deinde pone partem vnam issus medicinæ super alias partes centum Mercurij, ad ignem seruentem: & est adhuc medicina, & sic consequenter. In vltima proiectione transmutat vna pars medicinæ vltimo congelatæ, centum partes Mercurij in verum aurum vel argentum, secundum quod Elixir præparatum superit. Item alius modus proijciedi: Pone partem vnam medicinæ predictæ supersexaginta

Digitized by Google

partes Mercurij abluti, & pone in vas vitreu; & claude vas optimè ne respiret, & pone ad ci neres calidos per tres dies, & si tua medicina retinuerit Mercurium, scias medicinam tuam esse perfectam: tunc omnes iste sexaginta partes sunt medicina quemadmodum prima. Et per istum modum poteris probare excellen-tiam Elixiris, quod semper sic est augmentandum. Aliquando vna pars medicinæ conuertit 50.vel 100.vel 200.vel etiam 1000.vel víque ad infinitum partes. Et semper illud totum est medicina quod de Mercurio retinetur, & perfecte coagulatur. Modus autem operis est i-. ste, vt proijcias partem vnam medicinæ prædictæ super partes 100. auri fusi, & facit ipsum frangibile, & totum erit medicina, cuius vna pars proiecta super 100. cuiuslibet metalli fusi convertit ipsum in aurum optimum. Et si proieceris super Lunam, simili modo conuertit omnia corpora in Lunam.per eŭdem modum poteris conuertere Solem in Lunam, in Venerem, Saturnum, Iouem & Martem.

Si autem medicina vel Elixir prædictum non haberet ingressum. Recipe de lapide in prima operatione extracto, & Mercurij prędictiana, & simul misce & incorpora, in lapide terendo, & deinde balneo distillado, vt melius coniungatur, postea desicca. Et si vis, poteris recipere aquam per alembicum, & hoc toties reiterare imbibedo, incorporando, desiccado,

436 AVICENNAE TRACTATVLYS.

quousque prædicta medicina cum prædicte Mercurio præparato incorporetur: quo sacto pone totum in vrinale habens sundum rotun dum, & supposito cooperatorio reuerberationis, dabis ignem candelæ & cineris per gradussuos, vtsuprà monstratum est. Et quando tibi videbitur, adde paulatim de Mercurio prædicto, quousque materia prædicta figatur, & efficiatur susibilis plus quam cera. Et sic habebis Elixir, seu lapidem verum Philosophorum completum, qui conuertit Mercurium, & omne corpus impersectum in Solem & Lunam, quo melior haberi non potest.

Epilogatio totius.

Dico ergo totius Operis summa non estaliud, nisi vt sumatur lapis in capitulis librorum notus, & cum operis instantia assiduetur super ipsum opus sublimationis primi gradus, vt à corrumpente mundetur impuritate. Des inde cum ipso soluto subtilietur ipsius addimentum album vel rubeum, donec in vltimo sublimationis modo volatile siat.

Adhuc verò cum fixionis modis figatur, donec in ignis asperitate totum quiescat. Deinde verò fixam partem cum non fixa partè reservata per modum solutionis & sublimationis volatilem facias, & volatile fixum, & fixum solutum: ac iterato volatile, & volatile fixum, quousque fluat, & alteret in complemen

to fo-

SEMITA SEMITAE.

437

to solifico & lunifico certo. Et hoc modo operatur arcanum preciosissimum super omne Mundi precium preciosum, omnium que Philosophorum thesaurus incomparabilis.

INCIPIT SEMITA SEMITAE.

Et est tractatulus breuis & compendiosue simul,& viilis intelligenti, in quo principaliter pro parte prodit lapidem vegetabilem ab alys penitus absconditum subtiliter intuenti.

E v e r e n d e pater, pias aures inclina, & intellige quod Mercu rius est sperma omnium metallorum decoctum, & impersectú in vetre terræ calore sulphureo,

& secundum varietatem sulphuream ipsius, metalla in terra generantur diuersa. Et sic ipsorum primordialis materia est vna, & naturaliter sola actione maiori vel minori, adurente vel non adurente diuersimodè operatur, & in hoc omnes Philosophi concordant. Et hoc demonstrabo taliter: Quia certum est, quòd omnis res de eo & ex eo est in quod resolutur, & est verum exemplum & consimile. Si glacies commutatur inaquam mediante calo-

re, ergo, pritis fuit aqua: sed omnia metalla con uertuntur in Mercurium, ergo iste Mercurius est prima materia eorum. Modum autem con-uertendi infrà docebo. Illo habito, soluitur opinio eorum, qui dicunt species metallorum conuerti non posse: & hoc verum est, vt ipsi dicunt, niss in materiam priman reducantur. Reductio autem ipsorum est facilis in primam materiam, vt ostendam: & transinu. tatio est facilis & possibilis. Nam omne cres scens vel nascens multiplicatur in sua specie, vt homines, arbores, grana & huiusmodi. Nam ex vno grano mille generantur. Ergo possibile est augeri res vsque in infinitum. Ex prædictis apparet subtiliter intuenti, Philofophos in suis libris dixisse obscura, sed vera. Dixerunt enim quòd lapis moster est ex corpore & anima & spiritu, & verum dicunt. Nam corpus imperfectum comparauerunt corpori, propter hoc quod est infirmum, & aquam spiritum dixerut, & verè spiritus est: quia corpori imperfecto & per se mortuo vitam tribuit, quam prius non habebat, & in meliorem formain producit. Fermentum animam dixerunt, quod sicut infrà dicetur corpori imperfecto similiter vitam tribuit, & in sui naturam eleuat & conuertit. Philosophus dicit: Conuerte naturas, & quod quæris inuenies; & hoc est verum: Nam in nostro magisterio primò facimus de grosso gracile : id est, de corpore spiritum,

Spiritum, & postmodum de humido ficcum: id est, de aqua terram & sic naturas conuerti-mus, & facimo superius inserius, quod sit quádo spiritus efficitur corpus, & econuerso corpus fit spiritus. Item lapis noster, vt dicut Philofophi, fit ex vna re,& in vno vafe, & verú dicunt. Nam totum magisteriú fit cum aqua nostra, & ex ea. Namipsa corpora soluit, vt dictú est, non tamé ea solutione prout credunt ignari, scilicet quod convertatur in aquam nubis. Et ipsa eadem calcinat, & in terra reducit. Ipsa eadem corpora in cinerem transformat, & ea incinerat, & dealbat, & mundificat iuxta verbum Morienis, qui ait: Quod azoth & ignis Latonem mundificant: id est, abluunt, & eius obscuritatem penitus ab eo eripiunt. Laton enim est corpus immundum, azoth argentum viuum. Et corpora diuersa coniungit, præparata modo prædicto, coniunctione tali, quod necignis necactus potestea separareab igneitatis combustione: & corum vnum irruédo in aliud mutatio subtiliat corpora, non subtiliatione vulgari, vt idiotæ siue inexperti credentes, sic quod sublimare sit superius ascendere. Et ideo accipiunt corpora calcinata, & admiscent spiritibus sublimatis, scilicet Mercurio, arsenico & sulphure, &c. & faciunt per ignem fortem sublimare: id est, corpora ascêdere cum spiritibus, & dicunt quod corpora tunc sunt sublimata. Et sunt desusi: quia adhuc inueniut

corpora immunda cum spiritibus plus quâm fuissent priùs. Ideo nostrum sublimare non est fursum ascendere : sed sublimare Philosophorum est de re vilissima & corrupta (à terra) al-teram facere magis puram: vt cum dicimus, il-le est sublimatus in Episcopum: id est, in digniori statu exaltatus seu positus. Sic etiam dicimus corpora in aliam: id est, meliorem naturam conuersam, seu exaltatam: vnde sublimareidem est quod subtiliare, quod totum facit aqua nostra. Et sic intelligenda est sublima-tio Philosophica, in qua multi sunt decepti. A-qua etiam nostra mortificat, illuminat, mundificat, & viuificat, & apparere facit colores ni-gros primò in mortificatione corporis, dum in terram couertitur, & postmodum apparent multi colores, & varij ante dealbatione, quo-rum omnium finis albedo. In commiztione verò aquæ & corporis fermenti: id est, præparati corporis infiniti colores apparent. Et sie apparet quod nostrum magisterium est ex vano, & cum vno sit, & est ex quatuor, & ex tribus vnum.

Vnde scias, pater, guod Philosophi multiplicauerunt nomina mixti lapidis, & hoc vt absconderent eum. Et dixerunt lapidem mixtum corporeum & spirituale, & non sunt men titi, prout sapiens intelligere potest. Nam ibi est corpus & spiritus, & corpus tantum est spirituale in solutione, & spiritus sactus est, & cor porale est in coniunctione spiritus cum corpore. Et sermentum quidam vocant, quidam

vocant iplum æs.

Morienes dicit: Quia scientia nostri ingenij: id est, magisterij assimulatur ordini in crea tione hominis. Nam primo sit coitus, secundo conceptio, tertio imprægnatio, quartum est or tus, quintum est nutrimentum vel nutritio.

Hæc verba faciam te intelligere: quoniam sperma nostrum quod est argentum viuum, cum terre coniungitur, scilicet corpori imperfecto que terra mater dicitur; quia terra est ma ter omnium elementorum: tunc coitus dicitur. Cumque terra aliquantulum secum retinetargentum viuum, tunc dicitur conceptio, & cùm masculus agit in sœmină: id est, argentum viuum in terram. Et hoc est quod Philosophi dixerunt, quod magisteriu nostrum non est nisi masculus & sœmina, & ipsorum coniunctio. Adueniente ergo aqua; id est, argento viuo in terra crescit & augmentatur: quia terra dealbatur, & tunc imprægnatio vocatur. Deinde fermentum coagulatur; id est, coniun gitur cum corpore imperfecto præparato, vt dictum est, quousque sat vnum colore & aspe ctu, & tune dicitur ortus: quia tune natus est lapis noster qui vocatur Rex à Philosophis, vt dicitur in Turba Philosophorum: Honorate regem nostrum ab igne venientem, diademate aureo coronatum, & inclinate ei vsque ad

perfectam perfectionis ætatem, scilicet ipsum alimentando quousque ad persectam perue-niat ætatem, cuius pater est Sol, mater verò Luna: Luna pro corpore impersecto accipia-

tur, Sol verò pro corpore imperiecto accipia-tur, Sol verò pro corpore perfecto.

Quintò & vltimò fequitur alimentum, quia quantò magis nutritur, tantò magis auginen-tatur. Nutritur autem lacte suo: id est, sperma-te, ex quo suitab initio. Imbibitur autem ar-gentum viuum, sæpe & sæpius, quousq; duas partes bibat vel quod sufficiat.

Sequitur nunc practica.

Descédamus nunc ad practicam sicut priùs dixi. Debent autem corpora ad primam ma-teriam deduci, adhoc, vt fiat transmutatio.

Et vltimò ostendam tibi præmissorum ra. tionem: Rogo ergo te, fili, vt practicam meam non vilipendas, quia in ea latet totum magisterium nostrum, sicut side occulta vidi. Accipe precij libram vnam, & sit limatura munda. & misce cum quatuor libris aquæ nostræ mun-datæ, terendo, & incorporando cum sale modico & aceto, quousque totum sat amalgama. Precio auté optime amalgamato pone ipsum in multam quantitatem aquæ vitæ: id est, Mer curij: & pone totum in vrinali supra ignem cineris nostri: id est, purgati cineris: & fac interius lentissimum ignem per diem naturalem, tunc permitte infrigidari. & quando inuenies infrigiinfrigidatum, cola aquam trans cum omnibus que in ea funt per pannum lineum, donec pertranseat per pannum illud, quod de corpore fuerit resolutum: pars verò que non poterit

exire, ponatur ad partem.

Deinde recipe illud quod remansit in panno, & iterum cum noua aqua benedicta reponas ad ignem cum vase prædicto per diem naturalem, postea colavt priùs. Et sic toties reitera, donec totum corpus in aquam convertatur: id est, in primam materiam, quæ est aqua nostra. Quo sacto, totam illam aquam pone in vase vitreo, & decoque super ignem lentum, quousque videas in superficie eius nigredinem apparere: quam remoue subtiliter quotidie colligendo, donec totum corpus solvatur in terram meram, & toties quoties melius potes, & iterum coquendo & nigredinem tollendo quousque nil appareat nigredinis, & aqua: id est, argentú vituum appareat clara, tunc habes aquam & terram.

Deinde accipe totam terram istam: id est, nigredinem quam collegisti, & pone ipsam in vase vitreo, & superfunde de aqua prædista benedista, donec nihil emineat, & natet super cam, & coque cam tamdiu leui igne per decem dies, tere, & iterum imponeaquam, & coque: sic deinceps: id est, terram sic coagulatam & cum aqua inspissam sine appositione alterius aquæ decoques sorti igne, vt supra,

quousque terra fiat alba & clara. Qua mundi. ficata & dealbata, vt dictum est, aqua vitæ que cum dicta terra coagulata mediante calore le ui inspissat fuerit, decoque forti igne in cucur bita forti, alembico superposito, donec quicquid aquæ ibi fuerit, descedat per alembicum, & terra remaneat calcinata. Tuc accipe de sermento quocunque quartam sui partem, puta, si libra suerit corporis impersecti scilicet precij, accipias ex fermento scilicet Sole vel Luna libras tres. Et illud fermentum sit solutum, & terra factum, sicut corpus impersedum, & eodem modo & ordine præparatum insimul coniunge, & imbibe cum aqua benedicta predicta: id est, cum aqua quæ ascendit alembicum, & coque per tres diesaut plures: tunciterum aqua sua imbibe, & coque vt prius, & hoc toties reitera quousque hæc duo corpora vnum remaneant: id est, in vnum reducantur. Quod perpendes, color non variatur in eis. Deinde super eas fundédo aquam prædictam per se paulatim, quousque dum bibat quatum possit bibere, semper dado eis nouam aquam. Nam in ista coniunctione corporum spiritus miscetur cum eis, & conuertitur in naturam ipsorum, corporibus prædictis mundatis: Et sic germen conuertitur cu corporibus prædictis moderatis vel mundatis, quod ante non poterant propter eorum im munditiam & grossitiem: & in eis crescit & **fuum**

tudine magna.

Recapitulatio omnium pradictorum.

Nunc reuertar, pater reuerende, ad prius di Aa singulariter applicando super persectiones Philosophorum antiquorum, & verba eorum obscura importabilia & abscondita. Si verò iu dices verba Philosophorum, intelliges, & ita

vera verba protulisse affirmes.

. .

次二 記述 學

шŸ

es ti

nbel

100

: OPE

نائلا و

Primum verbum nostri magisterij siue operis est argétiviui reductio (corporis) id est, cupri, vel alij metalli, in argentum viuum redu &io. Et istud est quod Philosophi vocant Solutionem, quæ est fundamentum artis, vt dicit Franciscus: Nisi corpora solueritis, inuanum laboratis. De qua solutione loquitur Parmenides in Turba. Quam folutionem audientes ignari putant aquam nubis esse. Si autem no-Aros libros legissent, & intellexissent, scirent vtique aquam esse permanentem, absque suo corpore, cum quo coniuncta, facta est vnum permanens. Non est ergo solutio Philosophorum aqua nubis, sed corporum in aquam liqui dam conversio, ex quo primo procreata fuerunt,scilicet in argentum viuum: Sicut glacies convertitur in aquam, ex qua prius fuit. Ecce per Dei gratiam iam habes primum elementum, quod est aqua, & ipsius scilicet corporis in primam materiam reductio. Secundum ver bum: Quod fit terra: & hoc est quod Philosophi dixerunt : Egressio terræ aqua concurrit. Sic habes secundú elementum quod est terra:

Tertium verbum est terræmundificatio, de qua dicit Morienes: Hæs aqua cum terra putresit & mundificatur, &c. Philosophus: Iunge siccum humido. Siccum namque est terra, humidum verò aqua. Ecce iam habes aquam per se, & terram per se, & terram dealbatam

cum aqua.

Quartum verbum est: Quòd aqua possit euaporare, sublimatione siue ascensione essicitur ipsa terra aerea, quæ priùs erat inspissata
cum terra & coagulata, & sic habes terram, aquam & aerem. Hoc est quod Philosophus dixit in libro Turbæ: Ipsum dealbate, & cito igne sublimate, quousque ex eo exeat spiritus:
id est, argentum viuum, quod in eo inuenies,
qui dicitur auis Hermetis, & pullus Hermogenis, & remanet terra calcinata in sundo quæ
est vis ignea: id est, igneæ naturæ. Et sic habes
quatuor elementa: hoc est, teria ignis, & illa
terra calcinata quæ est puluis, de quo dicit Mo
rienes: Cinerem qui in sundo est, non vilipendas, quia est in inferiori loco, & est terra corporis, quia est sperma tuum: in eo enim est dia
dema ordinis.

Postmodum cum prædicta terra fermétum pone, quod scilicet fermentum Philosophiani mam vocát. Et hoc ideo, quia sicut corpus humanum sine anima nil valet, imò est sicut terra mortua: mortua: sic & corpus immundum absque eius fermento: id est, eius anima, nil valet.

Nam fermentum corpus imperfectum preparat, & ad naturam suam couertit, vt dictum est. Et non est fermentum nisi Sol & Luna, tan tum istis appropriatis planetis conspirans in naturali similitudine. Et hoc est quod Morienes dicit: Nisi corpus immundum mundaueris ac dealbaueris, & in eo animam mittas, nisi in magisterio direxisti. Et tunc spiritus conium gitur, & gaudet cum eis, & sigitur. Quia alteratur aqua, & omnia grossa subtilia siunt.

Et hoc est quod dicit Astanus in Turba, spiritus nonconiugitur corporibus, donec à suis immundicijs perfecte fuerint denudata. Et in hac coniunctione maxima apparent miracula, quia omnes colores qui in Mundo excogitari possunt, apparent, & corpus impersectum colore fermenti, firmo mediante fermento coloratur, vt dicit Barsen. O pie pater, augeat Deus in te spiritu intellectus, vt quod dicturus sum mente perpendas. Eleméta enim non generatur nisi ex proprio spermate: sperma au tem estargentum viuum. Sicut patet in generatione hominis, quia non est alicuius rei com mixtio, nisi per sperma, & in vegetabilibus nisi semen, quantum ad generationem & augmen tationem ipsorum. Alij subtilius intuétes sublimant Mercurium, & figunt, & coniungunt sum corporibus, & tamen nihil inveniunt, Causa erroris est: Nam semen non potest permutari, nec prout est vel suit, nec proficit nissi projeciatur in matricem mulieris. Sic Mechardus Philosophus dicit: Nissi projeciatur lapis in matricem mulieris, vt ipsum nutriat, non proficit. O mi pater sic habes ad votu descriptionem lapidis Philosophorum: Laus Deo.

Explicit trasfatulus Arnoldi de nova Villa Papa Benedisto vndecimo transmissus

1533.

CLANGOR BYCCINAE

TRACTATVS MIRABILIS, SIMVL & attentissimus, ex quadam vetustissima scriptura excerptus.

DE LAPIDE PHILOSOPHORYM fatis fideliter, fimul & physicaliter omnibus Philosophis edisserens.

N nomine Domini, Amen. Buccinæ clangor de lapide benedicto Philosophico: Qui operationis & virtutis genere mirabiliter intonat: De quo varias Philoso-

phi posuerunt sententias & scripturas. Vnde de prima essentia Philosophus primus Thales Milesius dicit: Antiquissimum entium Deus, ingenitum, æternum: Vnde & Pythagoras dicit:Dico

sit: Dico Deum ante omnia fuisse, cum eo nihil fuit cum fuit. Et intellige, quod Deus cum solus fuisset in principio, creauit vnam substatiam, quam primam materiam nominamus. Et ex illa substantia alias quatuor res creauit, ignem, aerem, aquam & terram. Ex quibus iam creatis omnia creauit, tâm sublimium quâm inferiorum. Et sic ante omnia aliapræter materiam primam, quatuor creauit elementa, ex quibus postea quod voluit, creauit, diuersas scilicet naturas. Vnde Deus suo verbo creauit, quibus dixit: Estote, & facta sunt, scilicet quatuor elementa, & alia. Exijs ergo quatuor . elementis omnia funt creata tanquam ex radice,cœlum,throni,Angeli,stellæ,Sol,Luna,ma re, acomnia quæ in mari funt, quæ varia funt, & non similia. quorum naturas Deus diuersas fecit sicut creationes, eò quòd ex diuersis crea tæ sunt elementis. Namsi ex vno creatæ essent elemento, conuenientes haberent naturas. Sed quia hæc diuersa elementa cum commiscentur, suas amittunt naturas, eò quòd calidum frigido commixtum, nec calidum, nec frigidum fit!: humidű verò ficco mixtum, nec humidum fit nec ficcum. Ideo creaturæ inde exeuntes naturas habent diuersas. Quarum creaturarum quasdam ex vno creauit elemento, & sunt Angeli, quos ex solo igne creauit, & ex duobus Elementis, scilicet ex igne & aere, creata sunt illa tria, scilicet Sol, Luna, & stellæ.

Ideo sunt Angeli, Soli, Luna & stellis lucidie. res, eò quòd vno fingulari quod est quartum rarius, creati funt. Sol verò, Luna & stellæ ex ignis & acris composito sunt creati: animæ au tem (vt décunt Philosophi) que hodie & post, quotidie corporibus infunduntur, de nouo in vtero matris non creatur à nouo, sed funt crea tæ ex folo igne ex primordiali principio vniuersorum, & souentur in mente & posentia Creatoris víque ad præfinitum tempus, quando infundi debent corpori nouo, táquain materiæ præiacenti, & hoc per medium, quod elle spiritus, infunduntur corpori. Et à corpore non recedunt, nisi spiritus prius recesseris & euanuerit: quo recesso & euanito, recedit & anima, licet theologi dicant, quod anima cor-pori infunditur, & infundendo creatur. Et Deus delectatur in hoc, quod quotidie nouas creat animas, & hoc ex prima materia. Iterum creauit Deus cœlum ex aqua & zere. Cœlum quoque ex duobus est compositum, exaltero rariorum scilicet ex aere, & ex altero densiorum, scilicet aqua. Et ex tribus scilicet elemen tis creauit Deus volatilia, bruta animalia, ac vegetabilia. Vndevolatilia ex igne & aere & aqua creata sunt, eò quòd volatilia, & omnia spiritum habentia in vegetabilibus ex aëre, a-qua, & terra creata sunt, vegetabilius tamen nihil ignis materia est. In vegetabilibus ignis elementum in aéris calore absconditus solum inest.

inest. Ignis autem spissus non inest nisi spiritum & animam habentibus. Ex quatuor autem elementis pater noster Adam & filij eius. exigne, aere, aqua, simul & terra creati sunt. Et omne quod ex vna creauit Deus essentia non moritur, nisi in die iudicij. Mortis enim diffinitio est compositi disiunctio. Incompositi au tem nulla est dissunctio, vnde non est mortis & animæ à corpore separatio. Ex duobus autem vel tribus vel quatuor compositis, vnumquodque compositum separari necesse est, quod est mortis. Et scito quod nullum compositum igne carens, comedit nec bibit, nec dormit. Et qualiter cum Angeli ex igne fint creati, cur non comedunt? cum dicitur ignem esse, quod comedit. Respondetur, quod ignis simplex non comedit, verum spissus ignis. No enimfunt Angeli ex spisso igne, verum ex tenuissimo tenuissimi ignis & simplici. Igitur ex tenuissimo creati igne non dormiunt, nec comedant nec bibunt.

Nota quod quatuor sunt qualitates prima, scilice aliditas, siccitas, frigiditas, & humiditas: & dicuntur prima qualitates: quia ex ipsis omnia componuntur elementa, & omnia elementantur, & omnia complexionantur. Et elemeta sunt de simplicibus qualitatibus. Ideo posse habent conuertere & mutare materia de qualitate in qualitatem, aliquando in siccum, aliquando in humidum, aliquado in calidum,

& aliquando in frigidum, secundum quod diuisio naturæ est cofortata per complexionem fuorum elementorum, vel etiam debilitata. Et qualitates sunt sicut materia elementorum, in quas ipsa ponunt suas formas. Sunt & in eis retentæ, ficut eius natura demonstrat in omni generatione. Item, vnum folum elementum non potest corrumpi neq; generari in seipso, quia non est'ibi sufficiens natura, quare oportet esse plura. Item, illa natura est vna subtilis substantia, in quam qualitates elementorum intrant. Ideo illæ qualitates elementorum de illo magis ad se trahunt in quo plus abundant. Et sic qualitates sunt sicut materia elementorum, in quas ipsa ponunt suas formas, & in eis funt retentæ, sicut eius natura demonstrat in omni generatione: & in subtili substantia condensantur in omni generatione, & in subtilis substantia condensantse qualitates elementorum. Et si ista natura non fuisset de subtili substantia essentiali elementorum, tunc illa impu ra essentialitas elementorum non potuiset es-se & dominari in substantia. Et etiam suddodlibet elementum seorsum secundum suam naturam esset minerale, tuncilla substantia non posset eam penetrare, nec ingressum habere, neque colorare. Ergo propter istam proprietatem illud conuenit, quod ignis prædominetur in substantia predicta elementorum, secun dùm suam maneriem.Hæc Raymundus.

Item,

Item, corpora sub concauitate orbis Lunæ à Creatore condita participiant quatuor elementis, quatuor humoribus naturalibus, scilicet: cholera, sanguis, phlegma, & melancholia. Quatuor complexionibus: caliditas, frigiditas, humiditas, & siecitas. Quatuor coloribus principalibus, album, nigrum, citrinum, rubeum. Quatuor saporibus: insipidus, acidus, dulcis & amarus. Quatuor odoribus: bonus, setidus, acutus, & remissus. Duobus sexibus: masculinus & semininus, secundum eorum tres dimensiones, scilicet: altitudinis, longitu-

dinis & profunditatis.

Altitudo communis, est eius manifestum: Profundum, est eius occultum: & latitudo horum medium participat. Ergo omnia corpora secundum has tres dimensiones prædictas omnibus modis habent cosiderari. Idcirco corpus si in sua altitudine est terreum, in co est quid frigidum, siccum & melancholicum, amarum, acidum, fœtidum, nigrum, & fœmineum. Et per consequens in suo profundo est aereum, calidum, humidum, sanguineum, citrinum, dulce, odoriferum, masculinum. Et si in vno latere est aquaticum, sequitur quòd sit frigidum & humidum, album, insipidum, redolens, fætidum, fæmininum. Et per consequens in alio latere erit igneum, calidum, siccum,rubeum,amarum,acutum, & masculinű. Et hæc sunt ligamina quibus corpora omnia ad inuicem coniunguntur, quod in corporibus liquefactis clarissimè deprehenditur, scilicet auro, argento, plumbo, stanno, ferro, & sandarico. Quoniam de proprietate cuiuslibet elementi est, habere in se contrarietatem,

& agere in fuum contrarium.

Et nota quod quatuor sunt elementa, scili-cet ignis, aer, aqua, & terra: Quia quodlibet eorum est copositum ex duabus primis qualitatibus, & non ex pluribus, sicutignis ex caliditate & siccitate, aer ex calido & humido, aqua ex frigido & humido, terra ex frigido & sicco. Item caliditas in igne est eius qualitas effentialis, & ficcitas eius qualitas accidentalis. In aere humiditas est eius qualitas essentialis, caliditas verò aecidentalis. In aqua humiditas est eius principale vel essentiale, sed frigiditas est eius accidentale. In terra siccitas est eius principale principium vel essentiale, & frigiditas accidentale. Item ignis est calidus propriè & ficcus à proprietate. Nam caliditas maior est in re, à qualitatibus quam à proprie tate. Ita intellige de alijs qualitatibus elementorum. Item, de principio elementorum quatuor dicit Mycretis. Scito quòd terra priùs fuerat aqua, déinde in lapidem versa & petrosa facta est: aqua verò priùs suerat aer, deinde liquefactus est, & inspissatus & in aquam versus est. aeris autem principium ignis erat, quia ex igne spisso. Ignis verò principio caret, suo crea tore

tore excepto. Et nosce, quod terra corpus aquæ est, de terra autem fit homo. Ignis autem tribus non desistit elementis, quo & tria persi-Aunt.Et de elementorum eorum gradibus dicimus. Quia ignis prout est in mixtione, est ca lidus in quarto gradu, & ficcus in tertio. Et quia caliditas fibi inest in primo,patet,quia nil calidius eo: & quod ficcum fecundario inest ei, patet quòd si esset in eo tanta siccitas, quata caliditas, quam citò calefaceret, tam citò desiccaret, quod non contingit. Et aqua frigida est in quarto gradu, & huinida in tertio, quia etsi tendit in cotrarium, vt possit calesieri, cum non potest congelari in siccum, sua manente frigiditate, & ita magis est frigida, quam humi-da. Nota, scripsi sicut reperi, sed mihi videtur contrarium. Aer primo est humidus in quarto gradu, secundario calidus in medio tertij: quia humiditas obtundit caliditatem. Terra primò est sicca in quarto, secudario frigida in medio tertij. Et ita sit circulatio omnium elementorum. Ignis caliditaté infundit aëri. Aër humiditatem suam per caliditatem rarefactă infundit aquæ. Aqua frigiditatem suam immittit ter ræ per calorem aëris eam desiccando. Et terra desiccata siccitatem suam frigefactam, humefa ctam, & calefactam infundit aeri. Itaq: recuperat ignis caliditaté suam remissam præ qualitațibus aliorum elementoru. Aer similiter humi ditatem, aqua frigiditaté, terra siccitatem suá.

Et sic secundum istam mixtionem sit mixtio elementorum. Est ergo ignis in aqua, quia est in aere existente in terra. Et aqua est in igne, quia est in terra existente in igne: & terra est in aere, quia est in igne existente in aere. Et ita est eorum mixtio terminabilis ad quamcunque proportionem, Item dicit Raymudus, in principio in theorica Testamenti: Quia primordiale principium vniuersorum est vna natura, quam Deus creauit ex nihilo, in vna pura substantia, quam quintam essentiam vocamus, in qua tota natura comprehenditur. De ista substantia diuisa in tres partes, secundum suam essentiam de puriori, creauit Deus angelos & cœlum empyreum, per istam claritatem & per veritatem participant puræ animæ cum angelicin natura com angelic lis in natura, per quam participationem est in-ter illam perfecta vnio in glorificatione. Et de secunda creauit Deus cœlum:idest, sirmamen tum, planetas, scilicet Solem & Lunam, & omnes stellas. Et de tertia parte quæ erat minus pura, creauit Deus istum Mundum. Et istud habes intelligere, non ficut tibi traditur, sed sicut totum fuit creatum insimul, ad volunta. tem Creatoris superioris sine aliqua successione operationis, & sine materia præcedente, que respiciat successionem generis: quia non esset creatio nec opus diuinum, quæ respicit ad creatore dominum entitatis, ducta sumentificaliter pro creatione de nihilo in vera entitate

tate substantiali. quamobrem noc quod dixi & iam dicam, velis intelligere cum spiritu sumentifico & non grosso, nec vulgari: quia hîc loquimurad respectum nature opus, cui habes assimilari in nostro magisterio. Et ideo tibi dicimus cum sermone exempli, vt nos intel ligas bene, sicut iam dictum est. Quia supremus Creator diuisit istam partem minus puram in quinque partes. Ex vna parte puriori creauit Deus quintam essentiam, substantiam elementorum, quæ participat cum re cœlesti. Et istam divisit in quatuor partes: Prima purior datur igni, quem creavit Deus ex secunda parte de natura elementorum. Secunda istius pura attribuitur aéri, qui creatus est ex tertia parte minus pura naturæ elementorum, & ter tiaminus pura datur aquæ, quod est elementum creatum de quarta parte minus pura de natura elementorum. Et quarta minus pura datur elemento terrestri, quod fuit creatum de quinta parte minus pura totius nature elemé. torum. Et quanto natura est minus perfecta, tantò magis appetit perfectionem sui, & perficitur vnum cum altero propter concordatiam suarum proprietatum cum suo quinto instrumento, quod est participans cuin causa cœle. sti. Item, tamen est appetitus perfectionis na-turæ, scilicet generationis in corruptionem, &c corruptionis in generationem: quia eius in-stinctius autappetitus non venit immediate à

Creatore naturæ: quod si veniret, res sieret à Creatore & no à creatura, vnde esset perfecta fine destructione: & ideo cum venit instinctus a natura, ipsa non potest facere illam rem per-fectam, nisi perficiatur per scientiam divinam intellectualem, sicut humana, quæ rectificatur per intelligentiam divinam. Sic per magisterium operis nostri. propter hoc potest intelligere naturam elementorum primorum, post divisionem tertiæ substantiæ primordialiter creatam. Non intelligas quod eorum substantia sit simplex elementum quintum, sed substantia tertia vel quarta, aut secunda, aut prima, elemétata à parte quinta, quam nos voca-mus primordiale, & substantiam simplicem, per quam dictæ substantie quatuor elementa-les elementatæ sunt, que libet secundum suam naturam, sicut superius declaratum est. Ista quatuor elementa sic creata, restant vt pura & clara, ratione corum clare partis naturæ, à qua erunt creata vsq. ad tempus prædictum quod exiuit à natura: aut adhuc vsque ad Anathuel prius prædictum, sed ex post, mortui sunt homines & animalia, & nascentia terræ desicca ta, cum destructione generationis, ducta à cor ruptione in generationem, & ex post, à generatione in corruptionem. Itaque corpus impurum resolutum manet hoc, quod cotagiauit & corrupit elementa, propter quam corruptionem omnis res visibilis est paruæ durationis: quoniam

quoniam natura no potest facere rem ita per-fectam ratione sua materia grossa & corru-pta, sicut faciebat in suo principio. Imò dum inagis continuat sua operatione, plus deuastatur supra naturam, imperfectione participan. do cum magna corruptione propter materia quam quotidie inuenerit minus puram elementorum: quia quod ponit nuncad immutandum ipsam, tunc ponebat ad componendu partes firmiores ligamenti. Et per istam potes intelligere omne propheticum quod consumetur in fine Mundi, quando I Es v s CHRIs T v s venerit iudicare seculum per ignem, venientem de cœlo, qui ardebit totum illud quod non erit de veritate quatuor elementorum, & totum ab impuro & malo confundetur in abysso,& quod ignis inueniet compositum de virtute pura, & iple supra sphæram requiescet visibiliter in sempiternum. Et malum impurum cadet supra damnatos,& omnis pura super beatos. Quamobrem potest elucidari tuæ considerationi, quod in fine quodlibet ibitin suum proprium locum, à quo primum. venerat: Et intellige adhuc quod ista propria terra, quam calcamus, non est verum elementum, imò est elementata à suo vero quinto eles méto. Nec recedit quinta substâtia elementa-lis à corpore elemétato de quo terra est formata. Sicut corpus fine anima, & putrefactio affi-milata in vnu, vel materia fine forma copolita,

abantedicta infecta est, per reciprocam actionem ad elementa de vno in aliud. Sed in centro terræ est virgo & elementum verum, quod ignis non poterit ardere in die tremendo, & fic de alijs elementis tu cum elucidatione clare debes intelligere, & coniungere principas lem substantiam, materialem, simplicem, quæ cum divisione formet formata in vnum contrarium. Cum divisione tibi locuti sumus, non separata substantia ipsorum, quæ est essentia quinta,& subtrahes omne principale elementum compositum. Et, vt dixi, terra quam nos calcamus, non est purum elementum, sed elementata conuenienti elementato. Quia in suo centro reperitur quod est virgo & verum elementum. Sic & de alijs elementis debes intel-ligere. Et quicquid non erit de veritate pura elementorum, ardebit, & totaliter annihilabi. turin die iudicij. Et tunc elementa manebunt clara & pura, in terra resplendente sicut cry. stallu. Ettalem faciet supremus Creator cum igne cœli, quousque magnus mundus reuer-tatur ad primă causam, scilicet omnia elemen-ta in suam puram essentiam, quæ post modum non timebit ignem cœli, quia tunc motus su-pernæ naturæ morabitur in illo sine omni corruptione.

Et scias quod tria sunt principia omnium rerum, scilicet artificiale, & est Deus conditor omnium rerum. Secundum principium quod

dicitur

dicitur exemplare, manatab ipfo, quod dicitur sua sapientia. Tertium succedens principium, quod dicitur materia creata per ipsum, cum ipla sapientia quæ procedit ab ipso, & est primordiale elementum, quod nos vocamus Yle, quod declarabimus tibi si bene nos intel-lexeris, quod etiam non est necesse quod præfumas ipfum perquirere in fua specie simplici, pro incipiendo nostram operationem. quamuis quòd sine quinta essentia non poteris ad finem deducere: Sed debes ipsum quærere in specie composita. quia sicut dixi, cum omnia elementa sint creata à dicta substantia, ab illa viuificantur ad creandum & corrumpendum, quoniam necessarium est sicut apparet per naturam. Quod cum omnis res stans sub globo Lunæ, sit creata & formata à dicta materia quod Ylevocatur, vt de illa influatur in omni re elementali, & plus in vna quàm in alia sicut inuenimus per naturam, & quod ibi spatietur & est suum solatium: quapropter sis securus quod nulla res Mundi potest sine ipsa creari nec generari: quia ipsa colligat corpus elemen tare in opere naturæ. Et ideo nos cam vocamus naturam, & primordiale cuiuslibet elementi, quoniam de ipsius simplici substantia elementa quæ sunt materia naturæ, fuerát purè creata cum diuina separatione, videlicet, aqua, aer, ignis, quæ sunt corpora elementata per dictum primordiale simpliciter elemen.

tum, quod est in ipsis, & ab ipso intellectu

procedit.

Chronica Methaurea dicit: Quia species e-lementorum in solis terminis inuenitur, & in dicto principio, quod principium est primor-diale rerum. Idcirco si talem materiam petis intelligere, scias ipsum esse purum subiectum & vnionem formarum, in quo retinetur quæ-libet forma cum possibilitate: quoniam fluxus & labilitas infinitas continet motiones, secundum diversitatem formarum extremarum & mediarum, quam in ipsam recipit, peraliquam similitudinem coelestinarum receptionum, formarum extremarum & mediarum. quæ nascitur à natura cœlesti, quæ fuit de sus natura. Et per alias, comparando eam venam directione sue possibilitatis. Et per alios vocatur possibilitas: quia nullam formam habet in se actualiter, sed oportet formá tribuat cum possibilitate, sicut modo videndo videnturte, nebræ, tali modo intelligatur ista materia nil de ipsa intelligendo. Et propterea tibi scribitur forma Mundi qualis est. Et illo modo elementa sunt ordinata in Mundo, à quibus quelibet res generatur modo quo apparet, per ca-lidum succedens. Hæc Raymundus Lulij. L tem de igne: id est, de calido formali dicit Exi-midius in Turba Philosophorum. Omnium rerum: id est, creaturarum initium esse naturam quandam, & eam esse perpetuam & primam.

nam, omnia coquentem, & ad formam debiam & speciem perducétem. Quare dicit perretuam & primam: Fortè aliquis intelligeret le prima essentia, scilicet de creatione, sed no st verum. Sed dicit perpetuam: id est, spiritalem & primam: id est, digniorem omnium reaturarum existentium in elementis: quia iter esset fassum. Omnia digerens & coqués, sformans calidú naturale, quo omnia ad spesicam formam & siguram deducuntur.

De Luna Philosophica Aenigmata diuersa.

Item, Ptolemæus in Almagesto dicit: Quia Inon calefacit terram, neque eius virtutein ræ imprimit nisi mediante Luna, quæ inter ı fydera magis Solis lumen & caliditatem receptiua, tanquam medium inter Solem erra. Quare vt dicunt Philosophi, duo sunt edimenta, quod vnum virtutem suam alnon imprimit, scilicet distantia remota & dium interuenies. Et sic est ibi inter Solem. erram, quia Sol longe à terra distat, & quia Juna mediat. Sic quoq; in arte nostra Alnistica, Soltincturam solam non perficit mediate Luna, quia remote distat, cum ad n subtilitatem nodum vt tingat peruenit. iam propter ipsa media scilicet désitatem ossitiem. Quare necessario requiritur ibi 1, vt ipsum Solem subtiliet, rarum & volatilem faciat, & eius impuritaté segreget. Cunt ipsa magis suo lumine eget, & natura alijs planetis: id est, metallis. Ergo dicit Hermes & Aristoteles de Plantis: Sol pater eius est, Luna mater existit. Ergo Luna mater & ager in quo solare seminaris, debet semen, & sic non indigemus alio ex quo lapis noster & alchimia nostra siat, quàm Solis & Lunæ. Vnde in epistola Solis ad Lunam in anno solari quando incipit in tenuitate Luna cum Sole coniungi, & ab eo illuminari, primò ait Sol: In sorore mea Luna crescit gradus sapientiæ vestræ, & non cum aliquo alio ex seruis meis. Ego enim sum sicut semen seminatum in terram bonam, mundam & puram, quod nascens crescit, & germinat, & multiplicat, & adsert lucrum suo seminanti.

Et dicitvltra Sol Lunæ: Dabo tibi pulchris tudinem meam, lumen scilicet solare, cùm per minima coniuncti suerimus. Deinde dicit Soli Luna: O Sol, tu mei indiges sicut gallus indiget gallina, & égo Luna indigeo operatione tua. O Sol cum sis perfectus moribus pater luminum, dominus excelsus, & magnus, calidus & siccus: Et ego Luna, crescens frigida & humida, quado copulati suerimus in æquitate status & mansione, in qua non sit aliud nisi leue, habens secum graue, in qua mansione vacabimus commanendo, & erimus simul sicut vir & mulier vacantes eius generoso partui.

Func accipiam à te naturam adulando : id est. animam, & fiam propinquitate tua tenuis, & exultabimus túc pariter exultatione spiritua. li: id est, ad modum spirituum sublimatorum, quando ascenderimus ordinem seniorum superiorum, & lucerna lucis scilicet solaris infun detur lucernæ meæ: id est lunari:ex te scilicet Sol, & exme scilicet Luna, fiet infusio lucis lumini: id est, commixtio luminarium scilicet vinum cum aqua; & ego scilicet Luna, prohibebo fluxum tuum, priusquam tu Sol indutus fueris nigredine mea colore atramenti, post folutionem & coagulationem meam, cum intrauerimus domum amoris, tunc coagulabitur corpus meum, & ego in natiuitate mea ero Sol oriens, & convertetur corpus meum in decorem solarem. Ad hæc respondit Sol Lunæ: O Luna si feceris hæc quæ dixisti, & non veneris mihi in nocumentum, reuertetur corpus meum nouum, & postea nouam dabo tibi penetrationis virtutem : id est, tincturæ, per quam potens eris in prælio ignis liquefactionis, & purgationis, ex quo ibis fine diminutione, & tenebris, sieut Sol, & non impugnaberis de cætero sicut æs, plumbum, cum non sis rebellis. Beatus qui intelligit in eloquio meo, &c. Virtus sulphuris Mercurij est quasi femen paternum, & Luna mater: id est, pros pria substantia Mercurij, scilicet, aqueum subtile, mixtu terreo subtili, est quasi menstruum, & hoc est argentum viuum, quod Mercurius à Philosophis nominatur. Cum autem Mercurius: id est, argen. viuum sit radix marte Alche miæ, quoniam ex eo, per eum, & in eo funt o-mnia metalla, vt dicunt Philosophi. Verfus:

mnia metalla, vt dicunt Philosophi. Versus:

Est in Mercurio quicquid quarunt sapientes.

Nă sub vmbra sua viget hæc substantia quinta:
Propter hoc: quia sua media substatia est incobustibilis, vt dicit Geber: Quia omnis res huius artis est de eo, & cum eo: quia omnis tinctu
ra à suo simili procedit, scilicet à Mercurio. Di
cum Philosophates: Huius autem samosa scientiæ radicalia principia, super quæ ipsa sundatur, sunt ista scilicet: Quædam materia vel
substantia propria argenti viui & sulphuris sumosa & substilissma, ex natura prædictora scil.
argen. viu. & sulphuris per nostrum artificium
generata, simpidissma & clara, tanqua lachry,
ma in qua latet & habitat spiritus quintæ essen. ma, in qua latet & habitat spiritus quintæ essen tie. Non auté est substantia ista ipsum sulphur, nec ipsum argetum viuum, prout sunt in ratu-ra sua in mineris suis, sed est quedam pars istorum scilicet duorum, quæ non suntargentum viuum, neque sulphur, vt dicit Geber. Quz fubstantia prædicta, fumosa & volatilis in pro-pria substantia existens, in aliam quam argen-ti viui & sulphuris naturam sixam & firmam, quæ est ignem patiens & ipsum non sugiens, sed in eo perseuerans, sigitur & mutatur. Vel quæ prins per decoctionem teperatam & con tinuam

zinuam per magisterium huius scientiæ cum alijs ad hæc conuenientibus congelatur in lapidem fluentem, figentem, tingentem, & ini-gne perfeuerantem. Nota quod principia huius rei sunt duo, scilicet materia & agens. Maceria autem est argentum viuum & sulphur, seu arsenicum, quod idem est. Notandum quòd Philosophi dicunt, quòd istud argentum viuum & sulphur super quod fundat natura suam actionem & operationem, est argentum viuum & sulphur deductum seu productum ad aliquam naturam aqueam, subti-Iissimam, clarissimam, albissimam & amœnis. fimam, quam Philofophi vocant argentum viuum, & ad quandam terream materiam subtilissimam, quam vocant sulphur, per artisi-cium, quod Philosophi mirabiliter occultauerunt. Est autem istud argentum viuum & istudsulphur vna res,& de vna re exit. Quia vna res sit, patet, quod Philosophi nominant di-ctum argentum viuum sulphur, & dictum sul-phur argentum viuum. Vnde Geber: Est lapis vnus, medicina vna, in quo totum magisterium confistit. Secundű est agens, vnde agens mouens ipsam materiam ad corruptionem est calor, qui est instrumentum mouens ad corru ptionem. Et non est aliud agens in Mudo. Omne corpus passibile reduciturad sui primam materiam, per operationes suz nature contratias, quod prima materia est argentum viuum, cum ipsum sit oleum omnium liquabilium & ductibilium. Materia autem prima metallorum est vapor vnctuosus, vtriusque naturam in se habentes, scilicet Mercurij & sulphuris. Item, humidum vnctuosum est materia nostri argenti viui Philosophici: & substantia suz vnctuositatis est propria materia essentialis sulphuris. Vbi aperte poteris cognoscere, quòd tu non potes fixare vnum sine alio, sicut materia sine aliqua forma: quare stat sulphur sicut calor complexionabilis in substantia argenti viui, & stat ibi sicut virtus spermatis masculi quod stat in semine mulieris, vel sicut alia virtus generatiua. Hæc dicit Raymundus.

Et nil est Mundi quod non sit naturalitet compositum à substantia quatuor elementorum, testimonio cuiuslibet boni naturalis. & fecundum suas experientias non est substantialiter aliud nisi ex sulphure & argento viuo puris & mundis, incombustibilibus in primo puncto suæ creationis,& istud est principium, vel genus vel materia prima, & substantia media in quam natura infigit omnes suos colores, in figurando diuerías substantias. Isti colores veniunt per proprietatem naturæ quintæ sulphuris & argéti viui, per instinctum suæ naturæ. Ex quibus patet, quòd in omni loco noster lapis reperitur ratione suarum proprietatum, & per istam experiétiam cognoscimus clare, hane primam materiam omnium rerum vniuerla-

vniuerfalium esse, quæ per corruptionem & generationem formantur secundu suam compositionem, & sicut in omni re de tali materia capiunt omnia Mundi suam formam substantialem, spiritualem & accidentalem. Igitur in omni loco reperitur, & in omnibus reb. quia, vt dicit Raymundus: In omnibus rebus post vltimam suam depurationem reperitur prima 🛴 materia omnium rerum in qualibet illarum,in forma Mercurij: quæ materia dicitur genus ge neratiuum, ens reale, terminus materialis naturæ, in quo natura capit sua principia matérialia in actu generationis, quia est primu subiectum in natura. Tunc enim species in aliam formam, quam prius erant, permutantur; sed no quidem species, sed individua specierum: quoniam ipia individua actionibus sensibilib. sunt obiecta, eo quòd inter se sunt corruptibilia. Species verò cum sint vniuersales, actionibus sensibilibus non sunt subiectæ, & ideo inter se non sunt corruptibiles. Species verò argenti quæ estargenteitas, non permutatur in speciem auri, quæ est aureitas, nec ecotrà: quia species veræ permutari non possunt, sed indiuidua specierum bene in suam primam reducuntur materiam. Quia cum forma istius fuerit corrupta & in primain materiam resoluta, tunc etiam necessariò introducitur alia noua forma, quia corruptio vnius est generatio alterius: sed quia materia nullo modo ita potest

destrui quin sub aliqua maneat forma, vnde destructa vna forma metallorum, immediate introducituralia, scilicet per trasmutationem Mercurij in sulphur, ad nostram operationem quam intendimus. Etiam omne individuum multiplicat formam suæ speciei, & non alterius, vt dicit Aristoteles & Raymundus. Et ideo soluta prima corporis forma per elementationem conuersam in Mercurium, est in colore subnigro, in odore sætido, & in tactu subtili, & discontinuata. In tali autem natura simplici insunt quatuor elementa composita, separabilia, & resolubilia in aqua Mercurij post

putrefactionem.HæcRaymundus.

Et cum dico aqua Mercurialis, nolo intelligere Mercurium nudum, sed Mercurium Philosophorum rubeæ substátiæ extractum à mimeris in se habentibus materiam de sulphure & Mercurio. Ideo Lilium dicit: Necesse est congregare sulphur quod denigrat corpus.Et tale sulphur dicimus aquam esse, quæ seipsam nigrefacit, albificat, & rubificat, & ipsam fixat. Ideo aqua Mercurialis est prima materia ab omnibus metallis, & cum ea soluuntur omnia metalla, quæ in alia non possunt solui aqua. Et si metalla non soluerentur in corum primam materiam per istam aquam Mercurialem, non fieret id quod quæritur, vt dicit Aristoteles. Et hoc opus no est opus opificis, sed naturæ, ministrante opifice & adiquante eam. Dicit Albertus:

bertus: quia inter omnes artes Alchimia plus imitatur natură, & hoc propter decoctionem eius & augmentum, quia decoquitur in aquis metallicis, igneis, rubeis, maximè habentibus de forma, & minimè de materia. Nam aliæ artes imitantur naturam fimilitudinarie: Alchimia verò mera veritate. Ideo non est debilior natura: quia ars siue artifex tantum sibi ministrat, ipsa verò naturalizer operatur, & perficitur, & ideo dicitur: Indiges quod in solutione luminarium primo labores, qui primus gradus est operationis vt fiant argentum viuum. Quia dicut Philosophi: Nisi fiant corpora incorporea, & econuersò, nil operamini. Et non fic intelligas, quòd corpus fiat fimplex aqua elemétalis pura: quia ex tali nullum cor-pus metallicum procedit, cum fimplex non al teretur, neque etiam in foro naturæ perlistat, fed bene compositum; id est, grossum: quia vnum solum elementum elementatum, tardam corruptionem facit, & tardam generationem in semetipso. Et propter hoc simplicia elemen ta modicum profunt in arte ista: quia in ipsis non sunt essentiæ prime elementorum, in quibus sunt virtutes quæ mutant, generát, & corrumpunt. Ideo simplicia elementa sunt extra generationem & corruptione, & hoc propter causam, quia non attingunt naturalem humiditaté, que omnia facit nasci. Etiam si reuertereturin aquam, effet tuc ficcum, pervim, non per naturam ad modum salium vel aluminu, & sie liquaretur ad ignem. Etiam secundum rei veritatem, si corpus deberet reduci in primum elementum, secundum istos qui dicunt quod debet reduci in aquam, aqua non suit primum elementum inter elementa, licet dicant & allegent illud Genes. I. vbi dicitur: Spiritus Domini ante cœli & terre creationé ferebatur super aquas: non sequitur ergo quod in ipsa creatione elementorum ipla aqua fuerit pri-mum elementum, cum elementa aeris & ignis priùs fuerunt, vt dictum est suprà licet bene in nostra operatione inter elemeta visibilia quæ nobis videntur & tanguntur, ipfa aqua fit pri mum elementum, vnde in arte folum duo funt elementa formalia quæ vidétur & tanguntur, scilicet aqua & terra, cum virtualiter sunt quatuor, sciliceta er in aqua & ignis in terra. Quia dicit Rasis: Omnia quæ sub lunari globo inferius à summo codita sunt opifice, quatuor participant elementis, non tantum per visum, sed etiam per effectum. Nam elementum aqueum vocamus ipsius aquæ humiditatem, aërem vo camus ipsius aëris naturam. Ignem illam virtutem quam habet, qua comburit, calcinat, & corpora soluit. Terra est ipsum corpus spissum & grossum per se, & sic aqua & terra à nobis videntur & tanguntur, alia duo in his duobus intelliguntur. Ideo fequitur & oportet,vt in ar te Alchimie metalla primò reducantur in Mer curium;

curium: id est, in argentum viuum, vnde o-mnium metallorum materia & sperma. Vnde dicit Geber: Est Mercurius decoctus & inspissatus in ventre terræ calore sulphureo is psum decoquente. Et secundum varietatem sulphuris & ipsius multiplicationem, diuersa metalla procreatur in terra: ipsorum enim prima materia est vna & cadem, ipsa tamen inter fe differunt sola actione accidentali: id est, decoctione maiori vel minori, temperato vel intemperato, adurenti vel non adurenti. Sic con cordantes'asserunt omnes Philosophi. Quoniam vnumquodq; illorum scilicet argentum viuum & sulphur couertitur primò in terream fubstantia: deinde ex his ambabus terreis substantijs resoluitur quidam fumus tenuissimus, subtilissimus & purissimus, propter calore in visceribus terræ decoctus & digestus, conuertitur in naturam cuiusdam terræ, & sic fixioné quandam suscipit & in metallum convertitur.

Nota, vltimus terminus naturæ recommen dationis & transinutationis cocti & crudi, scilicet ad quam naturaliter tenditartista, est substantia sulphuris non vrentis; quod cùm suerit conuersim, est propinqua materia nostri realis elixiris & puri metalli, prima natura & proxima, alterata tamen per calorem sui corporis, scilicet cum illa alteratione per quam magis proprie & propinquius possit suam speciem & formam suscipere, cum voluntate concor,

G 5

dantiæ naturæmineralis. Et hæchumiditas nil aliud fuit qu'am argentum viuum, erectum à corpore liquefacto intus & foris. Cum hoc argento viuo qualifates fulphuris funt commixtæ per digestionem. Et ideo est alteratum sicut natura requirit per suum calorem sui i-psius: per conuersionem suæ naturæ est conpitus: per convertionem tuæ naturæ ett conversum & cogelatum in sulphur, quia tu potes sentire per naturam quòd nulla alia humiditas convertitur magis propriè & promptè in substantiam sulphuris, quàm, in quam qualitates suimet sulphuris sussicienter sunt introducta per ingenium naturale, quod sit per artisicium, quæ humiditas est argentum viuum in forma aquæ claræ, sicut lac in mammillis: & sulphur sout sperma in testiculis. fulphur, ficut sperma in testiculis. Illud argentum viuum non habet aliquam cotrarietatem quæ sibi à sua complexione veniat; quare necesse est, quod tale argentum viuum sit nimis temperatum respectu complexionis sui corporis. Quare ergo notifico, quòd materia huius non est argentum viuum commune, cum tota sua substantia, &c. Causa autem quare oportest matallum ad naturem vanarie and activationes. porteat metallum ad naturam vaporis reduce-re, quia videmus omnia generari Mercurio vi-no mediante, quo ipsum genitum suit. Verbi gratia: Homo genitus suit à patre mediante spermate, generat alium filium mediante sper mate, & sic de alijs: ergo natura Mercurialis est qua pascimur, es nutrimur, sine ipso namo; no

tvita animalium, nec plantarum: ipso enim moto à requacunque, statim sequitur corruio & mors, cum sit fermentu vite & existene rerum vniuersarum, vt dicit Philosophus. em Raymudus dicit: Quod corpus quod est incipale conuertens inconuertibile, primò nuertatur, vt prius illud conuertibile in fuluris substătiam conuertatur, & congeletur. uia nullum argentű viuum promptius conrtitur in substantiam sulphuris quam illud quo sulphuris qualitates per dissolutionem ficienter funt introductæ; nec vilu fulphur mptius argentum viuum congelat quam id, in cuius substantia ipsum argentum vin existit, naturæ & perartis ingenium iam uerlum: id est, aurum conversum in primă eriam, Tunc enim natura naturam ampleur propriam amicabilius, gaudet ea magis m extranea, vt Philosophi omnes clamat, ıra lætatur fola eius natura, natura folam naturam concipit. Et Hermes:nil conueei nisi quod propinquius est illi in sua na-, & generat in illa re proles similes sibi, est: Si quæris mediciná metalla generande metallis erit eius origo, cum species à enere tingatur, vt dicit Philosophus. Etia bentibus symbolum facilis est transitus. on fic intelligas quòd reducantur metalla uam elementalem simplicem, quia ex sim nihil fit, fed ex composito, -

CLANGOR

Sequitur Operis inceptio.

Huius artis quatuor sunt regimina siue gradus: Primus gradus regiminis sit calcinando: id est, corpus primo debet calcinari: Secundus soluendo, quia debet solui: Tertius distillando, quia debet distillari vel sublimari: Quar tus igne leui congelando. Et in istis quatuor regiminibus & gradibus consistit recta & vera præparatio. Ideo corpus & spiritus Mercurij sunt necessaria ad perpetranda huius rei miracula, vt dicit Geber. Et ad hanc artem solum duo requiruntur, vt dicit Hermes: Fiducia in duabus rebus consistit, quibus & tertium adiungitur. Et dicit, tres facies: id est, tres species vidi in vno patre: id est, progenie. Quia dieit Morienus, quia tres species ad totum magiste rium sufficiunt, scilicet sumus albus: id est, vis quinta, scilicet aqua cœlestis, & leo viridis, & es Hermetis, ex qua & cum qua præparant i. pfum opus in principio, in medio & in fine. Item, Eximidius in Turba Philosophorum:

Item, Eximidius in Turba Philosophorum: Per calorem temperatum extrahitur à materia metallica quoddam humidum vnctuosum, subtile, terreo mixtum, & optime purgatum, quod Elixir vocatur, quo metalla transmutant in Ergo requiritur quod calor extrinsecus: id est ignis artificialis vel materialis sit calidus temperate, ita quod non excedat calorem intrinsecum, scilicet vt calor intrinsecus retineat secum suum humidum quod naturaliter secu

trahit

hit: quia si calor exterior excedit, tunc hudum vnctuosum subtili terreo mixtu à forti e euolat, nec in corpore perseuerat. Oporigitur quod quicquid est superfluum, gros-1& nocuum, per virtutem & decoctionem am paulatim purgetur, conseruetur, subtiir. Item, quælibet res Mundi:id est, omne ous elementatum, habet in se calidum rale seu formale, causa cuius persistit, & est fixum quo persistit, & quo multiplicatur semen. Et hoc est in Mercurio eius media lantia, in auro eius fulphur, quæ dirigunt riam ad finem & formam, & speciem den. Etnon estres adeò frigida quin foueaib calido, scilicet in ipso inclusa tanquain e, vt dicit Philosophus. Item, Mercurij rra sua propria tinctura, subtilis valde, in nis tam Solis quam menstrui retinetur, tilis media fubîtantia Mercurij, & onus damentum magisterij. Et est materia ex ostra conficitur medicina, quæ ex argeno ducit originem, & ex illa debet creari diate: cui alienum noli aliquo modo in-:ere aliquid, nisi illud quod fuit ortum n proprietate naturæsuæ: & in isto pas. ter ostenditur doctrinæfilio, quod ista a de qua componimus medicinam, no ntũ viuum in lua natura, cùm iam must in sulphur: nec in tota sua substantia, n extremæ partes, terræ & aquæ fuerint separatæ ab illa media substantia. Imò est lapis benedictus, & spiritus participans duabus extremitatibus. Veruntamen quamuis lapis scilicet sulphur factus sit de sui substantia media, vocatur simpliciter argentum viuum. Quia sulphur illuminat, & ab adustione conseruat, quod est sibi proprium, velut perse-

Ationis fignum. Hæc Raymundus.

Et ex vna libra Mercurij vix medium lotonem, hoc est, drachmas duas habebis, quod opus in se recipit, & in eo continet ad faciendum tincturam siue Elixir: Dicit Calid. Aqua: id est, Mercurius vel argentum viuum non plus ponderis adijcit vel dat corpori, nisi quantum de humiditate metallina secum habet vel in se habet, quia humiditas aquæ trasit, & metallina manet. Et candida rubedo æris nostri transformat substantiam metallinam ar genti viui in ruborem & in tincturam auream mirabilem.

Semen paternu, & propria substantia Mercurij est mater eius, quia eius mestruum, quod debet deleri & deponi, & solum semen paternum debet seruari & recipi, quod est eius media substantia quæ persicit & ab vstione desfendit.

Hoc semen Mercurij non potes extrahere à Mercurio neq; eius menstruum: id est, humidum superstuum ab eo deponi, nisi mediante eoagulo, quòd tale semen in Mercurio coagule & let &

let & retineat, ne in humido superfluo etiam recedat, vt coagulum lactis lac coagulat, & c. ius meliorem substantiam : id est, eius mediam substantiam ad se trahit & secum retinet. Et sic spiritus: id est, aqua, non coagulatur nisi mediante corpore, quòd in ea sit dissolutum, cum corpora sint coagulum lactis huius: id est, Mercurij: & tale coagulum de. bet esse aut Sol, aut Luna, in ipso Mercurio soluti. Sed tamen solummodo Luna ad album, & Soladalbum & ad rubeum opus, quia Sol dicitur æs Hermetis, cum Philosophi loquuntur solum de zre ipsorum : id est, Sole, quoniam talia, vel tale funt, vel est coagulum quod coagulat Mercurium: id est, aquam nostram. Quia dicit Constans in Turba: Nil aliud curate, quoniam duplex est argentum viuum, videlicet fixum in ære, & volatile fugiens: id eft, Mercurius: retinetá; vnum aliud quod est sui generis, & à suga cohibet. Et hic maximum ha betis arcanum. Item Raymundus dicit: Quia corpus in hac arte est ens metallicum, in quo virtus mineralis spiritus quiescit. Et metalla funt id, ex quorum spiritu omnis lapis coponi tur. Spiritus autem dicitur mineralis virtus, in qua nature metalloru quiescut. Et omnis lapis componitur ex spiritu metalloru, & ille spiri. tus confideratione Alchimistaru dicitur Mercurius, quia dicitur prima & proxima natura confiderata in hac arte, & prima metallorum

materia, & habet reduci super terram adhue, vt si aliquid de spiritu remassit cum terra, quòd dictus spiritus sublimetur per sublimationem ignis tertij gradus,& conuertetur in terramfo liatam, quæ dicitur quinta essentia terræ me-tallorum, & ab aliquibus Philosophis argen-tum viuum, vel Mercurius, vel sulphur naturæ. Et terra tunc inferius manens vel puluis, diciturfex & scoria, puluis damnatus quo non indiges, quia est puluis vituperatus, qui modica sufflatione evanescit: tamen argentum viuum exuberatum est terra corporis, cum men struo simul transiens per alembicum: & sulphur naturæ est spiritus metallorum sublimatus, & conuersus in terram foliatam, quæ est prima & proxima materia metallorum. Prima materia dicitur etiam terra foliata. Est autem necessarium quod spiritus exuberatus conuer tatur in terram foliatam per sublimationem, vt feparetur mundum ab immundo, subtile à spif fovel grosso terrestri, & vt spiritus viuisicans trahatur sicut visus basilisci in animalibus, & fulphur in fusione metallorum. Item necesse est vt custodias spiritum quintæ essentiæ sia-liquid vis sacere, qui depedet à prima re, sicut forma formarum, que se posuit in quatuor na-turis honorabilibus, & vocatur anima elemen torum. Et propter hoc, quia omnis forma substantialis descendit immediate à re propinqua quinta, volumus quod vocetur mater omnit aliarum

aliarum formarum. Et non debes intelligere quod ista forma vel spiritus sit calida vel frigida, vel humida vel sicca, nec masculus nec fœs mina: sed bene debes intelligere, quod ratione suæ magnæ perfectionis ipla participat cum qualibet aliarum quatuor naturarum : quia sine illo non esset complexio in aliquo complexionato, sicut nos videmus manifeste & cognoscimus cum certa experientia in ligamens to, & conjunctione, & commixtione quatuor elementorum, quæ per suam contrariam qualitatem repugnant: quam repugnantiam dicta contraria elementa non possunt concordare, quod ipsa vnirentur in vnum, nisi esset hoc ho norabile medium, quod vadit consuse per omnia eleméta, & participat cum qualibet suarum naturarum, & facit pacem inter inimicos. Hæc Raymundus. Virtus sulphuris Mercurij est quasi semen primum, vnaque mater. Inde dicit, pater eius est Sol:id est, sulphur, lunaque mater existit: id est, propria substantia Mercurij, scilicet: aqueŭ subtile mixtum terreo subti. li, est quasi menstruum: nutrix eius terra est, scilicet terreum subtile in quo habet humidu radicale. Et terra dicitur mater elementorum, quia portat filium in ventre suo, hoc tantum est dicere: id est, quod oportet eum nutrire ex pura prima substantia: & filius dicitur corpus aut terra foliata: id est, spiritus & corpus mor-tuu, & opus quod spiritus in quo tota vis est,

iungitur inseparabiliter suo subtili terreo ma gno & suaui ingenio: iunge humidum sicco,& lætabitur; quia humidum est spiritus & anima ficcum dicitur terra aut corpus mortuum. Ideo animas corporum ingredi non possunt nisi mediante spiritu. Et opus quod manifestemus occultum, scilicet calidum & siccum, & occultemus manifestum, seilicet frigidum & humidum. Item lapis est spiritus humidus aqueus, sed Mercurius noster: id est, tinctura, extrahitur ex incorruptibili grano, procreatu virtute diuina: & pro certo hic Mercurius non est vulgaris, non enim coagularetur ita citò. Item ante omnia erit proficuum, spiritum scilicet Mercurium, à suis superfluitatibus mundare, & ex eo substantiam elicere, in qua non est superfluam humiditatem aqueam inueni-re,nec terream substantiam combustibilem opus inficientem, sed tantummodo substátiam eius vnctuosam aeream in qua latet spiritus quintæ essentiæ, cuius solius magistraliterest aurum corrupere, & in fui primain materiam transformare: est autem maximum in arte lecretum, & ab antiquis penitus celatum:ipsum enimaurum perfectissime volatizat, & in spiritualitatem transmutat. Cuius operationis modus est, sicut fcis,&c.

Item tinctura est compositio lapidis, ignis, & aéris, aurivel argenti. Vel sic: Est quoddam compositum ex igne & aere auri vel argenti.
Vel

Vel fic: Est corpus tingens ortum & compofitum à duobus elementis, scilicet ignis & ac. ris, auri ad rubeum, & argenti ad album. Ista diffinitiones funt prout tinctura in hac arte consideratur, secundum quas poteris notare, quòd omnis tinctura Alchimistica necessariò habet esse ex iam dictis metallis. Quia simile producitsibi simile in natura naturaliter & artificialiter. Nam aurum ita est principium omnibus artificiantibus. Qui ergo aliquid significare vult, non quærat lapidem vel plantam, sed ignem, qui est principium ignificationis.Igitur, fili, si aliquis voluerit aurificare metaphoricè, non querat sulphur, vel alumen, vel arsenicum, sed quærat aurum quod est principium aurificationis.

Tingere est tingendo tinctum in suam nas turam transformare, & secum sine vlla separatione permanere, yt in natura sigentis, tingen-

tis & tincti.

Lapis est corpus compositum ex quinta metallorum essentia. Quæalias dicitur argentum viuum, deductum de eorum potentia in actum per magisterium omnium principiorum huius artis.

Oleum est limositas omnium metallorum natans super menstruum post dissolutionem illorum. Est autem necessarium vi corpora in oleum conuertantur; quia si non conuertantur in seipsis solida remanebunt, & quod

quærimus non fiet, & sequeretur priuatio o.

mnium principiorum huius artis.

Menstruum est id, ratione cuius corpora metallorum naturali dissolutione dissoluuntur,& spiritus eorum de potentia ducunturad actum, & secundum illam dissinitionem demonstratur, quod dissolutio metallorum non debet sieri nisi cum prædicto principio: & si sieretaliter, nihil sieret in essectu.

Elixir autem Philosophorum componitur ex tribus, scilicet lapide lunari, solari, & Mer-

curiali.

In lunari existit sulphur album, in solari sulphur rubeum, & lapis Mercurij amplectitur vtranque naturam albam & rubeam, & hæç est

fortitudo țotius magisterij.

Item Rasis dicit, album & rubeum, ex vna radice procedunt, nullo alterius generis corpore interueniente pullulant: id est, ex Sole: ipso enim Sole absente, Mercurius priuatur est sectu, quia ex materia & sorma fit tantummodo generatio vera. Et dicitur in Floribus secretorum: Fac matrimonium intervirum rubicundum, & vxorem suam candidam, & totum habebis magisterium. Et in speculo dicitur, lapis Philosophicus ex re vili consurgit in preciosissimum thesaurum: id est, ex spermate auri in matricem Mercurij proiectum per contum: id est, per commixtionem primam. Ideo dicit Verax: Cùm coponitur scilicet Sol cum

fuo simili, scilicet Mercurio, erit germen prægnás. Nam anima, spiritus, & tinctura, possunt tuncabipsis per ignem temperatum extrahi.

tunc ab ipsis per ignem temperatum extrahi. Item, natura huius lapidis albi siue rubei talis est, quod tenet medium inter metalla & ar-gentum viuum. Nam viuum argentum nullo modo potest cum metallis vniri sine medio, ficut anima non potest vniri cum corpore sine spiritu, qui tenet medium interanima & corpus, & sic tenet spiritus medium inter corpus & animam. Et propter hoc dicunt sapientes: Nostrum æs sicut homo habet spiritum, corpus,&animam: propter quod dixerunttria,& hæc tria sunt vnum, & in vno sunt tria, spiritus, corpus, & anima funt vnum, & omnia funt ex vno. Et hæc præparatio est, quam vocant conversionem & divisionem, quia vertitur de re in rem, sicut convertitur in matrice semen hominis in preparatione naturali de re in rem, donec formatur inde homo perfectus, ex quo fuit radix eius & principium. Nec mutatur ab hac nec exit à radice sua & diuisione de re ad rem sine ingressione alterius rei super ipsum: nisi sanguis menstruorum ex quo suit semen: id est, ex sanguine ei simili, & in ipso facit incrementum eius. Et similiter ouum sine ingressione alterius rei super eo conuertitur de Itatu in statum, & diuiditur de re in rem, & fit demum pullus volans ficutaliud à quo habuit radicem & principiü. Et similiter omnia terræ nascentia, putrescunt & mutantur, & ingreditur super ea corruptio, deinde germinant & augmentantur sicut augmenta ex quibus habuerunt radicem & principium.

Et propter hoc mineralia non nutriuntur ve exeant à radice, sed redit ad id vnumquodque quod fuit, nec convertitur ex hoc adaliud. Et qui aliud dicit, falsum dicit. Hæc est ergo conversio & divisio quam volunt spientes.

uersio & diuisio quam volunt sapientes. Item sperma Philosophorum est aqua viua, terra autem est corpus impersectum. Que terra meritò dicitur matrix, quia ipsa est mater o-mnium elementorum. Ideo quando sperma Mercurij coniungitur cum terra corporis, dif-foluitur in aquam spermatis, & fit aqua sin e diuissone vna. Item totum beneficium huius artis est in Sole & Mercurio. Etenim ipsa in v. num coniuncta, lapidem Philosophorum con stituunt, & tincturam habent infinitam: nam in corpore acquirit colorem sanguine rubicundiorem. Modicum quippetalis coloris in album: id est, in Lunam infusum, convertitalbi magnam quantitatem in citrinum colorem. Præparatio autem harum rerum à principio víque ad finem est aqua fixa honorata: nam illa manifestat tincturam in proiectione, & ipsa est mediatrix inter contraria, & ipsa eadem est principium, medium & vltimum. Intelligens ista, apprehendit sapientiam. Et nota quod il-Jud quod non est bonum in corpore imperfeAo, perficiatur per illud quod est bonum in corpore perfecto: quia corpus perfectum in sua grossitie permanens, minime virtutem habere potest separandi terram sulphuream, à commixto imperfecto, & conuertendi ipsum commixtum imperfectum ad suam perfectam naturam. Necesse est ergo, quòd corpus perfectuin subtilietur antequam habeat talem virtutem. Estautem subtiliatum quando ad argenteitatem viuam est reductum. Et cum ipsa argenteitas viua corporis perfecti sit sixa, sigit argenteitatem viuam non fixam ipfius corporis imperfecti. Sed argenteitas viua non fixa quæ est in corporibus imperfectis, cum sua fu-ga & velocitate abstrahit argenteitatem viuam ham, à corporibus perfectis, & facit illam ilicò penetrare, transformare, glorificare, & omnino perficere. Certu est enim quod omnis res est de co, & ex eo in quo resoluitur. Sed omnia metalla reducuntur ad argéteitatem viuam, ergo fuerunt argentum viuum. Et sic soluitur oppositio illorum qui dicut, species metallorum non posse transmutari, quod verum est vt asserunt ipsi, nisi ad primam reducantur materiam. Tunc enim habetur proprium sperma metalloru, ex quo metalla artificialiter generantur. sicut enim fuerunt generata metalla per naturam à proprio spermate metalloru, ita possunt generari ab eodé spermate per partem potissime. Quia argentum viuum corporum

perfectorum est fixum, cum sit calore sulphureo in ventre terræ decoctum actione mediocri seu temperata. Sulphureitas verò sixa, & argenteitas viua sixa, in profundo substantia auri & argenti sunt substantia sixa. Et talis substantia subtilissima & purissima est, facillima, & tenuissima liquesactionis ad modum ceræ, & est fixa super ignis pugnam. Per dictum ergo sulphur, & per dictum argentu viuum coagulant argentum viuum, & ipsum in naturam solissicam & lunissicam couertunt, & etiam con uertunt omnia corpora metallica & impersecta, ad naturam persectam, solissicam & lunissicam. Ergo ex prædictis operatur ars, vt ista scientia in paucis diebus vel horis, quod natura facit in mille annis.

Nota: Omne sal sixum ponitur pro corpore vel pro retinaculo. Et tale sal extrahitur à rebus calcinatis; & sal nostrum quod est tinctura extrahitur à calce metallorum per putresas ctionem, vsq. totum compositum exuat suam

naturam,& induat alienam.

De tali sale dicit Senior: Primò sit cinis, postea sal, & de illo sale per diuersas operationes Mercurius Philosophorum. Dicit Raymundus: Ars semper indiget calce: id est, terra sua propria, in qua maxima virtus mineralis est imposita, ad indurandum Mercurium: quia ipsa semper suit per media & extrema lapidis, ideo ea non obliuiscaris. Post modum spiritus & anima

& anima debent reddi corpori, & sic corpus resuscitari, ac spiritus & anima in corpore mori, vt verificetur dictum Philosophi dicentis:

Oui mecum moritur, mecum oritur. Quod fic intellige: Nam spiritus: id est, Mercurius est animælocus: id est, Mercurij corporis, & ille spiritus est aqua sicca Philosophoru, scilicet media substantia Mercurij viui, qui scilicetspiritus extrahit hanc animam à corporibus perfectis. Ipsa autem anima est tinctura foluta in spiritu: id est, aqua Philosophorum. Nam sicut tinctura vulgi portatur in aqua sua, quæ tingit pannos, & aqua colorata currit in pannum, & tunc recedit aqua per exficcationem,& remanet tinctura in panno. Sic quoqi aqua sapientum in qua est tinctura eorum reducunt super terram suam albam benedistam sitientem, & currit aqua Philosophorum in ter ram eorum, & extenditur corporaliter in illa, & terram tingit. Deinde recedit aqua spiritua. lis & remanet anima in corpore, quæ est tin-Etura: quia est fumus subtilis, inuisibilis, & no apparet effectus eius nisi in corpore. Nam totuin magisterium nostrum sit cum aqua nostra. Et ex eo & de ea sunt omnia necessaria. Namipsa corpora soluit solutione vera Philosophica, vt conuertantur in aquam, ex qua ab initio fuerunt, vt dicit Socrates. Secretum cuiuslibet rei est vita, videlicet aqua, vt dicit Her mes. Aqua aëris inter cœlum & terram existens, est vita vniuscuiusque rei ipsa enim zquasoluit corpus in spiritum, & de mortuo facit vinum, & facit matrimoniu inter virum & mulierem. Etenim totum beneficiu artis sacit.

Et nota quòd argentum viuum seu spiritus est duplex: scilicet præparans & tingens.

Spiritus præparás, corpus dissoluit & mundificat à corrumpentibus causis, & extrahit se-cundum spiritum in corpore existentem & tin gentem, & reducit ad seipsum corpora per dis-solutionem, & eorum duritiem mollificat, corpora illuminat, tenebras & impuritatem eo-rum à partibus purissimis segregando & remo uendo erigit, & exaltat corpora reducendo ea in naturam sublimem, inspirat & subtiliat dum solidum facit spirituale. Et hæc sunt beneficia & effectus spiritus seu argen.viu. præparantis corpus extrahentis ab eo spiritum tingentem. Hic autem spiritus: id est, argentum vinum pri mò est grossus, immudus & sugitiuus propter sulphur quod in meatibus terræ sibi occurrit & immixtum est: sed operatione artis quæ sit per distillationem & sublimatione renouatur, mundatur, depuratur, decoquitur, inspissatur ac per sulphur album & rubeum coagulatur.

Et hic spiritus præparans est duplex. Primus est vapor siccus non viscosus acedinis multæ, subtilis valde, faciom ignis sugiens, de facili, vim magnam penetrandi habens, minera corpora resoluens. Et hic spiritus ex voca-

bulis

bulis in æquiuocatione vocatur Mercurius, fed Mercurius spiritus est, ergo & ipse vltimo rationis vocabulo spiritus siccus appellatur: & detali spiritu necessaum est vt in ampulla bene obturata secludatur, & hoc est de intentione Alberti. Iste enim spiritus generatur ex rebus ponticis, & ipse vocat ipsum humidum

ficcum igneum.

Alius spiritus præparans est in vapore humidus, non vnetuosus, sed viscosus, acedinis maximæ, mediocriter subtilis, ignis asperationem de facili fugiens, & in eo euanescens, vim foluendi corpora & spiritus possidens, aqua in feipso existens. Hoc etiam vult Albertus, & quamplures alij, licet sub alijs rebus. Et talis spiritus etiá vocabulo æquiuoco vocatur Mer curius, & hoc ex comparatione & similitudis naria locutione. Nam Mercurius, vt dicunt Philosophi, virtutem maximam habet alteran di & penetrandi corpora, in plano non quiefcens, ignis examen non expectans, sic est de duobus spiritibus, & ratione istius ambo vocantur Mercurij. Ex istis recipe intellectum in dictis Philosophorum, & erit intelligentia leuis hîc & alibi, & videbis Philosophos interse non errare sicut putauerunt multi. Et sic notádum est, quod aliud est vnctuosum, & aliud viscosum: nam ex humido viscoso generatur lapis, sed ex vnctuoso generantur metalla.

Sed spiritus tingens est Mercurius Philo-

sophicus cum suo sulphure rubeo vel albo, na turaliter sibi commixto, in ipsa minera, & terrævisceribus mediocriter præparato, artificis arbitrio relicto, víquead confumationem perfectam. Aliud argentum viuum est tinctura permanens, quod à corporibus perfectis extrahitur per dissolutionem, distillatione, sublimationem, & subtiliationem? Et tale argentum viuum, dicitur oleum incombustibile, anima, & aër, & splendor corporum: quia corporibus metallicis mortuis & imperfectis vitam præstat immortalem, & ea illuminat. Extrahe ergo argentum viuum seu lapidem Philosophicum, tâm à corporibus quâm à viuo ar gento, quoniam vnius sunt naturæ, & habebis Mercurium & sulphur de illa materia, super terram, de qua aurum & argentum generatum est in terra.

Item legitur in Turba, quod quicquid veritatis consistit in arte Alchimistica, est iniungereseu coniungere humidum sicco, & hoc ab omnibus Philosophis conceditur. Pro humido intellige spiritum liquidum, ab omni sorde mundatum, & pro sicco intellige corpus perfectum, purum & calcinatum: & reuera istaru duarum partium operatio constat, vel est penitus in dissoluere & coagulare. Dissoluere est corpus in naturam spiritus couertere, sed coagulare est spiritum econuersò essicere corporalem, & vt sixu siat volatile, & volatile sixum,

& obtinebis totum magisterium. Nunc iterum de principio operis, scilicet præparatio-

nis Mercurij primi.

Nota, quòd quando lapis noster factus est, tunc cum tota sui substantia in vase nostro pone, & firmiteros vasis cu luto magisterij claude vt respirare non possit, & rege in igne lento, donec maior pars in puluerem nigrum con uertatur, quod erit in viginti vno diebus. Etibi sacta sunt ista operationes, scilicet solutio, distillatio, diusso, putresactio, ablutio, ceratio,

coagulatio seu fixio.

Item extractio tincturarum est primum opus, donec de corpore nil remaneat in corpore quòd non ascédat cum spiritu humido, quo madificatur corpus, & in aquam vertitur claram. Primotamen apparet nigredo, & in pri-mo opere totum fit mundum. Secundum opus est soluere totum, scilicet corpus humidű, & fiet terra, scilicet lapis, & aqua, scilicet congelata in eo in colore picis liquidæ. Vndenecessaria est coniunctio eorum, scilicet corporis & spiritus, & quando videris in principio operis eius quasi grana rubea, & in coagulatione velut oculi piscium, & quasi piperata nigra, scias te iustam semitam ambulasse. Sin autem omnis operatio frustrabitur & cassetur, non quomodo spiritus in corpus vertitur.Dicit Assiduus Philosophus: Ignis coagulatur & fit aër:aër verò coagulatur & fit aqua:aqua verò coagulatur & fit terra. Ecce in vnam naturam inimici conuenerunt, qui cum impulsantur: id est, coagulantur, fiunt amica: cumque rarescunt, fiunt inimica, scilicet in separatione elementorum. Quod si hanc regulam conuertas, per contrarium vertis corpus in spiritum, Oportet te ergo totum extenuare in terra: id est, terram spirituare: id est, tingentem facere, & totum peregisti.

Vnde dieit Plato: Scitote omnis turba, quod omnis spissitudo in terra quiescit. Spissum năque ignis in aërem cadit, & spissum ignis & aëris in aquam, & densum quod ex ignis aëris &

aquæ spisso coadunatur, cadit in terram.

Gratianus quomodo corpus fit spiritus, dicit: Terra resoluitur in aquain, aqua in aerem, & aer in ignem, & hæc est via qua corpus fit

spiritus.

Item Hermes dicit: Coniunge masculum cum sœmina proprio humore, quia sine masculo & sœmina nullus natus generatur. Item alius dicit: Quando Rex vidit aquam congelare seipsam, certus suit, quod res suit vera sicut assignat voluntas quæsita sulphuris cum Mercurio, nil aliud intelligas. Sequitur, tunc siat in amplo vitro, & pone eŭ in putresactionem inter cineres calidos, & cineres in quibus stat vitrum in quo senex sedet, debent transire vsque altitudinem illius senis, scilicet ad altitudinem ventris ampullæ.

Digitized by Google

Sic dicit Rosarius, & mitte ibi stare per 40. dies vel vlterius secundum quantitatem materiæ, donec peragatur. Hoc addunt omnes Philosophi in generali: quía omnis actio generalis vnum habet tempus in quo perficitur

& terminatur, vt dicit Aristoteles.

Dicit Mundus & Attamius in Turba: Et pone eum in putrefactione per quadraginta dies: id est, per 4 o. hebdomadas, diem per hebdomadam, ficut in vulua sperma moratur, hoc est nouem mensibus vel circa, secundum quantitatem materiæ, tunc munda ab eius nigredine. Et dicit Rosarius: Caueas tibi præcipuè in eius mundificatione à prinatione virtutis suæ, ne vis actiua suffocetur in aliquo. Nam omnium terræ nascentium semina non multiplicantur, neque crescunt si vis generatiuaillorum peraliquem calorem tollatur extraneum, vt dicit Philosophus. Et munda per distiffationem primo cum suaui igne: deinde modice fortiori igne distilla Mercurium. Qui Mercurius animam Solis vel Lune secundum quod ibi est Solvel Luna, secum portat, & non distilla ita forti igne, quod terra: id est, elementum terræ etiam in distillatione transeat, scilicet sufficit quod solus Mercurius superfluus qui cu corpore non potest exsiccari: Et quod inferius in cucurbita remanet, est sal noster: id est, terra nostra, & est in colore nigra, draco caudam suam deuorás: nam draco est materia in fundo remanens post distillationem aqua ab ea, & aqua illa dicitur cauda draconis, & draco est eius nigredo, & draco imbibitur aquasua, & coagulatur, & sic deuorat caudam suam. Et cinerem qui est in fundo vasis nevilipendas, quoniam est diadema cordis tui, & permanentium cinis, vt dicit Morienus: Et distilla sic calore, ne corpus reducatur in solida massam, aut nimis siccetur & aduretur. Et distilla tali igne, quod quando gutta incipit cadere quod sexaginta octo, vt dicit Arnoldus, vel septuaginta (aliqui dicunt octoginta) momenta ante casum alterius guttæ numerabis, & si transcedat gutta, extrahe ignem vt dicit Rosarius.

Et si tardiùs, auge modicum ignem, & non sequaris tuam imaginationem de sortificando igne in fine distillationis, sed cum suaui igne.

Vnde verfus fequens:

Sensibus equato gaudet natura secundo. Et sic expecta distillationé cum patientia com

plementi.

Signum distillationis completæ est, quod medium Mercurij aut magis à terra per alembicum distillasti, quam imposuisti, & quod ter ra remanet mollis & liquida: sicut dicit Arnoldus: Quam terram sic mollem & liquidam sae in vitro bono & longo collo & sigilla sigillo Hermetis, & pone in cineribus calidis.

Primò per octo dies lente in cineribus calidis. dis, alijs autem diebus fint cineres calidiores; & stet in tali calore ad 25. dies naturales, vel ad triginta, vsque terra exsiccetur, & remaneatarida in fundo vasis: post fac agitationem vasis cum manu fortiter & subitò: quia materia: id

est terra adhærebit lateribus vasis.

Quanto inagis materia fuerit putrefacta, fortius adhærebit, vt dicit Rosarius. Et si ibi i-gnis occasu maiorareturaliquotiens, quòd materia esset minis ad inferiores partes vasis con culcata, tunc oporteret quòd sieret contritio prædicta in vitro cum pissillo vitreo. Et sic habes terram quæ prius suit. Quia solum duo sunt in lapide nostro elementa formalia, scil. aqua & terra, licet virtualiter in eo sunt oinnia quatuor elementa. Et vbi dicitur lapis noster est ex quatuor elementis, hoc non est per intellectum literalem, quòd sit terra, nec quòd sit aqua, nec aer, nec ignis, sed solummodo est vna natura, quæ cotinet in se de natura & proprietate elementorum omnium.

Item totum magisterium est hoc, dividere elementa à metallis, & ea purificare, & à metallis sulphur nature dividere. Nam totus labor est in hoc & tota magisterij fatigatio in elementorum & sulphuris divisione. Hæc Raymundus. Sed voi dicitur, vt Hermes dicit: Quatuor oportet te extrahere elementa, hoc prosecto nil aliud est, quam ipsas seminarias virtutes: id est, qualitates activas, vel passivas

excitare, quia naturaliter exponentes quamplurimi in errores inciderunt infinitos. Et nos dicimus illam virtutem nostram spiritualem mineralem esse, quæ potest intendi & sortificari, vt pullulandi & germinandi virtus inferatur. Et volens elementa mineralia recipere, non accipias de primis nec de vltimis, sed de medijs, ad creádum lapidem: quia prima sunt multum simplicia, & vltima sunt multum gros sa. Quando volueris comedere, capias panem & dimitte farinam: & quando volueris facere panem, accipe sarinam, & dimitte triticum. Hoc est verbum nostrum, & doetrina Philosophica. Hæc Raymundus.

Item separatio elementorum est segregare eterogenia quæ sunt accidentia. Et consunctio elementorum est cumulare homogenia: hoc est, quæ sunt de natura humidi radicalis, vt Turba Philosophorum dicit. Item Raymun dus dicit: Habeas patientiam in dealbatione,

quia hîc iacit multa tarditas.

Item nigredo est in omni putresactione, semper maior debet esse in opere Solis quam in opere Lunæ, vt dicit Rosarius: Quia Sos inter omnia alia corpora minoris est sulphuris quantitatis, maiorem autem quantitatem argenti viui continens, ex quo hee nigredo procedit, vt dicit Geber.

Postea recipe terram nigram tritam, & imbibe ipsam cum Mercurio, ita quod solummo-

dò ma-

do materia: id est, terra cooperiatur. Aliqui vo lunt quod super eam natet per duos digitos aut tres. Primum tamen melius: quia dicit Philosophus, ne Yesir submergatur, & sigilla vitrum sigillo Hermetis, vt supra: Et hoc ideo, vtactiua à passiuis non recedant, donecad decoctionem perueniant perfectam. Et pone in cineres calidos ad exficcandum. Et hoe fac secundo, scilicet imbibendo, & exsiccando, & tertio & quarto, donec terra ipsa satis alba est fixà albedine. Caue etiam diligenter ne misceas aquam Mercurialem impuram cum corpore mundo. Qualis enim erit liquiditas aquæ Mercurialis, talis erit & puritas corporis, per quam abluitur: & quanto magis corpus fuerit ablutum, tanto albius erit. Nam præparatione suæ perfectæ colorationis propter hoc fit cum aqua & igne. Ideirco fi cor pus non fuerit bene album, tere ipsum cum aqua, post iterato exsicca. Sic enim azoth: id est, aqua Mercurialis, & ignis, latonem: id est, terram nigram abluunt & mundificant, & eius obscuritatem auferunt, vt dicit Philosophus. Nam præparatio terræ semper est cum aquas ideo qualis erit limpitudo aquæ, talis & erit limpitudo terræ. Et hoc fiat in dealbatione ter ræ. & eius ablutione.

Non ergo tædeat te prolixitatis repetitionis contritionis & assationis huiusmodi: Est enim actio naturalis, quæ suum habet motu &

tempus determinatum, ita vt quædam in ma iori îpacio temporis,& quædam in minoriter minentur. Dicit Methodus? Quia in 40.die bus & totidem noctibus completur totum be neficium & opus ad album, post veram puris cationem lapidis. Quia in purificatione eius non potest esse tempus determinatum, nisise cundum quod artifex bene laborat. Et in no. naginta diebus & totidem noctibus completur opus ad rubeum. Et isti sunt veri termini ad tantam perfectionem. Et in cétum & quinquaginta diebus & noctibus, cum fermento ad perfectionem totam. Versus:

Costio fit rerum ter quinquaginta dierum. Dicit enim Pandolphus in Turba: Quia corpus in eius decoctione in quarta parte diminuitur. Et Altantius dicit, quod corporis quar ta pars diminuitur apud eius decoctionem. Et in impositione imbibitionis terræ nigræ cum Mercurio debet præcaueri de fractione vitri, vt dicit Rosarius. Vnde debet notari, quòdaqua sit calida, & etiam materia: id est, terra sit calida: & cum manu debet agitari vas & teneri in denuo calore, & iterum agitari subitò: quia materia lateribus vasis adhærebit, donec materia & totum fiat sicut lutum turbidum. Et tunc vitrum debet sigillari, & poni inter cineres calidos ad exsiccandum vt suprà, vsquequo fiat puluis siccus. Et est maxime cauendum, ne spiritus qui corpus exsiccat, & à corpore. pore exficcatur, fiat volatilis: nam si volauerit à corpore, corpus perfectum esse non potest: Ideo etiam requiritur vas esse signilatum sigillo Hermetis. Quia si vas in arte nostra non esfet clausum ad inclusionem spiritus, tota vis exhalaret, sicut in generatione metalli. Quia si sumus ex quo metallum generatur in terra inueniret locumapertum, expiraret, & nullum

generaret metallum.

Etiam ideo fit vtactiua à passiuis non recedant, donze ad decoctionem perueniant perfectam, vt suprà ostensum est. Et tempus cuiuslibet imbibitionis ad exsiccandum est vigintiquinque dies naturales, vel triginta. Sic dicit Arnoldus, licet Rosarius dicat: Si corporis imperfecti scilicet terræ fuerit vna libra duodecim vnciarum, sixatur cum imbibitionibus suis nonaginta diebus. Addunt Philosophi, donec peragetur, vt dictum est. Aliquan dotamen sixatur in maiori vel minori tempore, secundum industriam operantis, & propter maiorem vel minorem quantitatem pigmentalium,

Intellige hæc de toto tépore imbibitionum albedinis & rubedinis. Et istam solutionem & coagulationem vel exsiccationem terræ nigre quater reitera, & quarta vice solutione & coagulatione: id est, exsiccatione istius terræ com pleta, remanebit hæc terra sixa & lucida nigra in fractura, & proiecta super corpora, alterat

in suo colore. Et quantumcunque hæcterra pluries soluta suerit & congelata, erit penetrabilior & subtilior in natura sua. Dicit alius: Erit ergo ordo imbibitionis terræ, aquæ reservatæ, vnionis, exsiccationis & calcinationis quater reiterandus, & sic preciosam lapidis ter ram sufficienter abluisti & decoctionem administrasti. Et perhos gradus contritionis, aquæ imbibitionis, exsiccationis & calcinationis, caput corui, terram nigram & sætidam sufficienter mundasti, & ad albedinem perduxisti, vi ignis & calcinationis, que apta est ad fermentationem suscipiendam, quæ fermentatio

est ipsius lapidis animatio.

Dicit Socrates: quatuor decoctiones fieri fuccessiue, & post debet viuisicari per fermentum, & iterum coqui. Dicit enim: Iungite illum aquæ suæ & coquite, & hoc sieri debet do nec liquescat & dealbabitur: post iterum coquatur vsque deueniat ad rubedinem & suanem compositions. Et postea iterum coquatur igne fortiori, & hæc vltima decoctio, in qua figitur & vertitur corpus in spiritum. Et ita sunt in summa septem decoctiones, scilicet quatuor ante viuisicationem: id est, fermentationem, & postea tres, quæ designantur per septem assaturas, vt etiam dicit Philosophus. Æs, nostrum corpus habet hydropicum, vt Naamam Syrus seprosum, propter quod querit lauacrum regenerationis septies in Iordane, vt

b innatis passionibus & corruptionib.emuns letur. Tunc habes sulphur & arsenicum non rens, quo possunt vti Alchimistæ, & cum eo aciunt argentum perfectum. Gratianus dicit: Dealbate ergo Latonem: id est, æs cum Mercurio, quia Laton est ex Sole & Luna compoîtum corpus imperfectu citrinum: quod cum dealbaueris, & per diuturná decoctionem ad pristinam citrinitatem perduxeris, habes iterú Latonem endem modo ductibilé, & ad quantitatem tibi placitam: tunc intrasti per ostium, & habes artis principium. Et tunc calcina, disfolue, & incera, & ita procede per medium, & u resuscitatum facis penetrabile, túc ad finem peruenisti. Dicit enim Rasis, Morienus & Asfiduus:Quia terra cûm fit dealbata,candida,fit fixa propter fixionem Lunæ, sed nó fixa fixione Solis, & ideo tingit in Lunam. Et postea in opere est saltus Lunæ:id est, sublimatio humiditatis lunaris & circulus Solis: Quia post extractione spirito solaris à corpore suo mortuo, fit & animæ restitutio & corporis viuificatio.

Dicit Plato: Quia omni argeto inest sulphur album, sicut omni auro inest sulphur rubeum, & tale sulphur non reperitur super terram, vt dicit Auicenna, sicut in istis duobus corporibus consistit. Et ideo ista corpora subtiliter præparamus, vtsulphur & argetum viuum de illa materia habeamus super terram, de qua au rum & argentum essiciebatur subtus terram.

Via alia practica. Aliqui sic faciune cum terra.

Cùm iam habes terram exficcatam, tunc fac in vitro, & pone super ipsam de Mercurio sextam vel septimam eius parté, vt soluatur: quare priùs pondera ipsam, & sigilla vitrum sigil lo Hermetis ne flos fugiat, & super lento calore in cineribus exficca & congela, & istam folutionem & congelationé quater reitera: quar ta vice solutione & congelatione istius terræ nostræ completa, remanebit hæc terra fixa & lucida, nigra in fractura, & proiecta fuper corpora alterat in suo colore, sed no Mercurium. Et quantumcunque pluries hæc terra soluta fuerit & congelata, erit penetrabilior & subtilior in natura sua, vt etiam suprà dictum est, etiam magis tédens ad albedinem, in istis quatuor solutionibus & congelationibus. Cum verò completa erit decoclio ista quæ dicitur prima, vertendum est adalias tali modo,

Scias pondus totius congelati, sicut sciuisi primo per discretionem tuam, & pone invitro, & superpone quartam partem Mercurij vt soluatur, & sigilla vitrum vt supra sigillo Hermetis, & super calore exsicca & congela, & erit vna massa alterius coloris quam prima, nigra & clara aliquatulum. Continuatur autem hac dispositio dealbationis post eius aqua imbibitionem & exsiccationem, solutionem

& congelationem, donec fiat alba massa, perfectæ dealbationis, in igne perseuerans, fundens, fluens, & Mercurium congelans, & perfectèretinens, & transmutans quodeunq; corpus metallicu impersectum, vnisicum verum.

Et si velis Elixir tuum præparatum, secunda tertia & quarta vice volatizare vel imbibere, hoc debet sieri cum quarta parte elixiris Mercurij. Attamen si maius pondus de ipsa aqua posueris super ipsum corpus quam quartam partem ipsius, dum tamen non submergitur, melius erit, corpus dealbabit, & erit subtilius, penetrabilius, & cum maiori pondere conuertit.

Item cum aliquares est imbibita corruptione, non potest tollerare ignem, nec ignis in se potest pati corruptionem: quare necesse est, quòd lapis sit magistraliter extractus, mundatus, & separatus ab omnibus suis seculentijs corruptibilibus, antequam tu presumas sixare eum, quousq, sit purum elementum prime rei.

Et nota quòd subtilior est medicina, quæ Mercurium conuertit quàm illa, quæ conuertit corpora. Vnde sciendum, quòd maior labor est in dealbando propter pondera & com mixtiones, quàm in rubificando: quia post dealbationem vsque ad rubificationem non sequitun error. Et pro rubeo saciendo dicitur, quod debet sieri eodem modo & simili regimine in omnibus, sicut in dealbando ipsius se,

cisti, & non debet iterum ire vt incipiatur à principio, sed tantum vt multiplicetur: & pone tantum Mercurij per solutionem terræ & exsiccationem, sicut in dealbando, nisi quòd calor sit maior. & scias quantum cunque plus soluttur anima cum spiritu suo non sixo: id est, aqua sua, & coagulatur, tantò plus multiplicatur, & non solum in quantitate, sed cum hoc etiam in virtute & tincturæ subtilitate, & in proiectione magnum pondus conuertet & transmutabit.

De albatione terræ, dicit Hali: Accipe quod descenditad fundum vasis, & ablue ipsum in igne calido, víque quo auferatur eius nigredo, & recedat eius spissitudo, & fac euolare ab co additiones humiditatum, donec deueniat çalx nimiş alba,in qua non erit macula. Tunc enim terra ad animam recipiendam est habilis & pura. Dealbatio enim est totius operis initium, & fundamentum: nam ex tunc errare non potes in decoctione, quia post dealba-tionem vterque sugiens, scilicet anima: id est, Mercurius corporis, & spiritus: id est, Mercurius viuus, in non fugientem terram vertunt, & faciunt eam spiritualem, mundam à terrestreitate, aeream & subtilem. Et sic spiritus & anima non vniuntur cum corpore vero modo, nisi in albo colore: quia tunc in ipsa dealba tione omnes colores, qui hodie in Mundo excogitari possunt, apparent, & tunc firmatur, &

in vnum coloré scilicet albedinis conveniunt.

Et nota, quòd ista diversitas colorum non apparet in lapide nostro nisi in coniunctione animæ cum corpore, vt dicit Morienus. In vna tantú vice, ignis in eo nouat diversos colores. Anima est spiritus tingens, qui demum à corpore alterato superatus, eo gaudet, ipso incorrupto facto: & sic alter in alterum transit, & alter vim alterius recipit natura disponente.

Dicit Senior; Primum opus lunare est abluere, dealbare & putrefacere centum quinquaginta diebus. Et dealbatio totius,& fugatio tenebrarum ab eo. Et Flidius dicit: Scitote quod totius operis initium est dealbatio, cui rubor succedit: deinde operis perfectio. post hanc autem per acetum, nutu Dei, tota sit perfectio, quod est soluere & coagulare. Et de ipía terra dealbata, dicit Morienus : Quia nihil cum ea facias ipsa non existente fermentata. Et quia sine fermento nulla fit tinctura perfecta, vt dicunt Philosophi, sicut nec absque pasta non fermentata fit bonus panis, sic in no-Aro lapide, cùm fermentű est sicut anima, quæ corpori imperfecto mortuo vitam tribuit, mediante spiritu: id est, Mercurio. Quia dicit Aristoteles; Nil completur nisi cum ferméto subtiliato, vt spiritus, Versus: Ad bonam pastam ytaris aqua, nec non fermento: simili modo in tapide nostro. Hæc tria reperies dictis Philo. sophoru consimilia. Et non est aliud fermentu

quam Sol tam ad album & rubeum Elixir, & Luna folum ad albu Elixir, scilicet aurum vel argentum Philosophorum, non aurum vel argentum naturæ: Vnde fermentum auri nil est nisi sulphur suum, quod album in argentum conuertit, quia illud nunquam sigit, quod na

turaliter fixum non est, nec fuit.

Item fermentum sit ex pura metalloru materia: id est, sulphure naturæ & vapore elemen torum. Item fermentum non estaliud nisi & Sole & Luna. Et sermentum non est quousquicta corpora convertantur in suam primam materiam seu naturam, quia expedit quòd ex Sole & subtilissima terra sermentum debeat componi. Quare si duo corpora persecta nescis reducere in suam naturam primam, non poteris habere aliquod sermentorum. Hæc Raymundus.

Nota, fermentum album sic sit. Ciba vnam partem Lunæ purissimæ minutim limatæ vel subtiliter soliatæ cum duplo sui Mercurij bene mundissimè albi, terendo simul sortiterin mortario lapideo, donec Mercurius ebibatipsam limatura, & siat quasi butyrum, ita quòd nil inueniatur de ipsa limatura: Deinde ablue hoc fermentum sortiter cum aceto sorti & sale communi, bene præparato, donec acetum inde exeat clarum & bene purum, & tunc ablue sal cum aqua dulci, & aquam ad ignem exsicea. Ab hinc verò superadde ei sulphuri albi partem

partem vnam, terendo insimul totum, donec redeat totum quasi in corpus vnum: Deinde incera ipsum cum vna parte aquæ, & mitte ad sublimandum, &c. Sic eodem modo sit sermentum rubeum cum Sole purissimo, vt suprà, licet Pádolphus dicat in Turba, quòd nullum venenum tingens generatur absque Sole & vmbra eius, quod volunt & plures alij: Quia non sit aliud sermentum tàm ad albam quàm ad rubeam tincturam quàm Sol. Dicit Aristoteles: Album & rubeum ex vna radice, nulla re

alterius generis interueniente pullulat.

Item Rosarius & Petrus de Zalento dicunt Fermentum quod est medium coniungens, & ponitur in principio vel in medio, opus perficitur citius, nec indiget reiteratione: Non tamen dicunt hæcper abnegationem. Arnoldus dicit: Cum autem prædictam medicinam volueris fermentare, tunc solue eam in dicto humido distillato, ficut dictum est superiús, donec sit aquatica vt Mercurius, tuc pone in vase super ignem in toto regimine, donec colores appareant, vt in primo regimine, donec habue ris Elixir, vt prius fusibilem & tingentem: & tuc duplicatus est eiusdem elixiris effectus in fermentatione, quantitate, & proiectione, & c. Quoniá in omni folutione & fixatione acquirit sibi decem in multiplicatione, ideo quantum plus soluitur, figitur, tingitur, & funditur medicina, tantum melius & fortius operatur.

Item de fermento nota. Ex perfecto nil fit quia iam perfectum est, prout ista materiaseu artificium perficit. Habemus exemplum: Panis fermentatus & coctus, est perfectus in suo statu vel esse, & ad suum vitimum finem per uenit, nec eo plus poteris fermentare: Sic est in auro, Aurum purum deductum est per examé ignis in corpus firmum & fixum, & eo amplius fermentare est impossibile apud Philosophos, nisi habeatur prima materia metallos rum, in qua resoluatur in primam materiam,& in elementa miscibilia. Recipiamus ergoillam materiam vnde erit aurum, & mediante artificio deducitur in verum fermentum Philosophorum,& mutemus hoc cum ingenio in materiam perfectam, vel in speciem corporum perfectorum, & tunc demum incipiamus o. perationem. Quare multi moderni laborantes etiam Philosophice sunt decepti: quia opus dimittunt vbi est incipiendum.

Nota, aqua est spiritus corpus purgas, subtilians & dealbans. Et sermentum est anima, quæ corpori impersecto, mediate aqua, vitam tribuit, quam prius non habebat, & in meliorem formam reducit. Etiam si in lapide nostro esset tantum alterum eorum, nunquam sacile flueret medicina, neque tincturam daret; & si daret, vt Mercurius in sumu volaret: quia non

esset in eo receptaculum tincturæ.

Et in bora coniunctionis maxima, apparent miracula:

Digitized by Google

miracula: tunc enim corpus imperfectum coloratione firma coloratur, fermento mediante, quod fermentum est anima corporis imper fecti,& spiritus, mediante anima, cum corpore coniungitur, & ligatur cum eo simul in colorem fermenti, coniugitur & fit vnum cum eis: Et sic in corpore imperfecto, primo extrahitur illud videlicet eorum purum ab impuro, subtile à grosso. Deinde desiccatur & fixatur, & erit mortuum : tunc fermentatur & reuiuiscit per sermentum, quod anima. Quia si non misces fermentum cum Elixir, non coloratur corpus ficut debet, quoniá fine fermento non. exibitneque Sol neque Luna, sed aliud quod non permanet in tinctura naturæ metallicæ, nisi præparaueris ipsum scilicet corpus imper fectum. Coniunge ergo ipsum sulphur:id est, corpus imperfectum, cum eo scilicet serméto, vi generet sibi simile, & siet Elixir. Cum auté fulphur: id est, corpus imperfectum coniunctum fuerit cum suo corpore:id est, sermento, corpus non desinit in ipsum aliud agere, quousq: conuertat totum in ipsum, scil. fermétum. Idcirco quando vis fermentare, misce simul cu corpore, vt totum sit fermentum, quoniam fer mentum redigit vel reducit fulphur nostru ad fuam naturam, pódus & colorem, per omnem modum, qui erit & fermentum album ad album,&rubeum ad rubeum.quod patet: Quia a posueris fermentum argenti cum sulphure

auri, rediget ad suam naturam, sed no ad sum colorem. Similiter si posueris fermentum auri cum sulphure argenti, conuertit ad suamnaturam, & non ad suum colorem, & econuersi Non ergo misceas aquam albam cum rube, nec econuerso aquam rubeam cum alba, qua cum aqua alba albisicabis, & cum rubea rubiscabis. Veruntamen, sili, non putes hancaquam esse rubeam, sed albam in aspectu, importans rubisicandi potentiam eum essectu.

Hæc Raymundus.

Cùm corpus mundatum fuerit, & cum spiritu incorporatum & sublimatum, tunc ambo facta funt vapor vnctuosus. Et nisi corpus siat vapor, nihil in opere huius peregisti, cum hoć fiat mediante aqua Mercuriali depurata. Ergo dealba & ablue corpus, quia dealbatio totius operis perfecti est initium & fermentum. Si enim sulphur non fuerit sublimatum, substantiam ingredientem & virtutem penetrantem non habebit, & per consequens ad verum Elixir non valebit. Et Mercurius vulgi dicitur spiritus, Mercurius corporis dicitur anima,& spiritus non coniungitur corpori nisi medianteanima, & econuerío anima non conjungitur corpori nisi mediante spiritu: tantum subtilietur, vt fit vnum cum eo, & homogenium ficut suus spiritus est. Tunc enim perminima sunt commiscibilia, & primo recipit naturam fermenti,& virtutem tingendi.

Spiritus

Spiritus non coniungitur corporibus donec à suis immundicijs perfecte suerint mundati: id est, donec media substantia Mercurij
& sulphuris corporis suerint à suis mundicijs
perfecte mundati: id est, horu coniunctio non
est possibilis, nisi priùs spirituales siant: id est,
per mutationem vtriusq; à sua virtute & proprietate, per couersionem suarum naturarum
coniunguntur omnimoda coniunctione: &
tunc sic purgati debent in corporibus coniungi: id est, cum fermento mediante aqua, qua
facit inter ea matrimonium: id est, coniuctionem siue vnionem. Rasis dicit: Accidetia non
possunt qualitates extendere, nisi fuerint substantijs sociata.

Item si vis vt fiat Elixir perfectum, atque transsubstantians, & omne corpus sibi coniun Etum tingat, hoc non potest fieri nisi per solu-

tionem luam sæpiùs repetitam.

Vnde quinta essentia est corpus per se disse rens ab omnibus elemetts & elementatis tàm in materia quam in forma, tàm in natura, qua in virtute, non habes in se contrarietatem, vnde nec causam corruptionis. Hæc Thomas in compendio: Vbi ponit disserentiam inter elementum, elementatum, & quintam essentiam.

Modus faciendi solutionem talis est.

Postquam lapis noster in igne est factus, & ab omni sorditie : id est, purgatus est ab omni

impuritate. Nota: id est, post dealbationes & Philosophicam spiritualem purgationem sur prà memoratam. Tunc tere ipsum in pulue rem subtilem valde in vno lapide, & in aceo nostro cœlestino solue, & statim soluetur in clarissimam aquam, & quasi sontaneam. Et postquam lapis totaliter sucrit solutus, vt dixi, tunc distilla nostra distillatione, & coagula temperato calore, & vltimò calcina prima coagulatione secundum modum suum. Esse quò din ista solutione lapidis vna pars multò plures partes Mercurij, vel cuinscunque coraporis, in Lunam veram vel in Solem, secundum quod lapis suesit præparatus, tingit. Et hæc solutio nostra est secretum nostrum. Et sic multiplicabis lapidein, vt postea in capitulo de multiplicatione dicetur.

Item terra vulgi sic separanda est àterra Philosophicali: Accipienda est terra caleinata, &c. & ponenda est in vase vitreo vel vitreato, in quo sitaqua munda & pura feruentissima, & cum baculo vitreo agitare debes vsque quo illud quod potest dissolui, dissoluatur. & seias quòd bona terra dissoluitur & essicitur aqua alba sicut lac, quam dissolutam ponas ad partem, & iterum tere terram quæ remansit insoluta, & iniungas iterum aquam bene calidam, vsque quo facias donec apertè videbis quod nihilamplius potest dissolui; cuius signum est, quod terra quæ remansit insundo posita super.

num, nihil manet. Secundum signum, si potur super ignem, nequaquam funditur neq. urit. Et poltquam hec videbis, tuncaccipias tam terram tuam dissolutam in aqua prædi-1, & ponas in vase vitreo, & congelabis decatione forti, & priusquam congelata fuetúc scias te habere terram Philosophicam, ındam & paratam: Aliam proijcias, quia est : & scoria: dicitur etiam terra alba. Et caue nper ne cam asses nisi fuerit sicca. Vnde Her es dicit: Seminate aurum vestrum in terram am foliatam, quæ per calcinationem facta ignea, subtilis & aërea, videlicet tantum: senate aurum: id est, animam & virtutem tinntem, in terram albam, quæ præparatione bita est facta alba & munda, in qua non sint des. Ex his patet quod aurum naturæ non materia fermenti, imò aurum Philosopho-1 est ipsum fermentum tingens. tem Hermes caput Philosophoru ait: Cum uras commiscere volueritis Alchimista, dem auri commiscete humori, qui est aqua manens, suoque vasi imponite super le-1 calorem quousque liquesiat : deinde ditite quousque arescat aqua, & se inuicem tinuat. Ipla autem aqua imbuta:id est, sic.

multoties facite quousque pereant aque partes: id est, desiciant, scilicet quòd non ascendatvitrà, eiusque colores vobis appareant. Iubeo tamen vos non simul aquam sundere, ne ykesir submergatur, verùm paulatim: id est, septies insundite, terite & desiccate, & sic mul-

toties facite quousque sumatur aqua.

Barlen in Turba dicit: Et aqua septies imponitur ei, donec bibat totum humorem, & recipiat vim imminentem igni, apud pugnam ignis, & rubigo siat. Hermes dicit: Hume ctate & conterite pluribus diebus: & hoc nouem vicibus soluere & coagulare præcepit, quæ per nouem aquilas designantur. In qualibet enim solutione & coagulatione augebitur eius affectus. Vnde Philosophus in Turba:

Videntes autem omnes huius artis inuestigatores illam albedinem apparentem in vase, rati estote quòd rubor in albedinem occul-

tatus est.

Tunc autem non oportet vos illa extrahere, verum coquere quousque totum rubeum siat, & sic per plures imbibitiones aquæ solaris requiritur, terream rubeam fore sactam, etiam per maiorem ignis administrationem. Item Barsen: Præcipio illis æs aqua dealbare candida, qua æs rubeum saciút, scilicet æs nostrum. Quare oportet quod prius album siat antequam rubeum siat: quia non est transitus de extremo ad extremum, de contrario in contrarium,

trarium, nisi per medium dispesatiuum: id est, de nigredine non est transitus in citrinum vel rubeum, nisi albedine mediante: quia citrinitas causaturex altissimo vel multum albo, & modicum rubeo claro essentialiter. Quare natura ostendit, quòd citrinatio est perfecta & completa digestio. Nececonuerso potestesse transitus de citrino ad album, quousque compositum conuertatur in nigrum. Necaurum posest fieri argentum indiussibile, nisi prius destruatur, & siat nigrum, & corrumpatur, nec melius potest fieri deterius, nisi per corruptionem sui ipsius: quia generatio vnius est corruptio alterius. Et hoc sit cum additione rei tingentis illud, que nota est nature, & perficitur. Et tunc fermentum imponitur.

Spiritus corpus exficcat, & à corpore exficcatur, scilicet perfecte à sus flogmate pur-

gatus.

Nota in omni assatione & decoctione qua spiritus & corpora separantur & associantur scire debes, quòd anima separabilis à suo sub, iecto non commodè separatur à sixo, nis in siccissione, nec viuum commodè coniungitur mortuo, nisi in humido. Sed in his omnibus natura non patitur subitas permutationes. Ideo maximè est cauendum, ne spiritus volatilis siat: nam si volauerit à corpore, corpus imperfectum manebit.

Nota: Ideo fit sublimatio, vt segregatis par-

tibus purissimis & leuioribus à fecibus grofforum elementorum, virtutem quintæ essentiæ possideant formantem & disponentem ad speciem durabilem & perfectam. Dico autem quintam essentiam animam tingentem, colorantem,& formam puram inducenté, ad quam extrahendam valde necessaria fuit sublimatio & subtiliatio. Per eam namque extrahitur vn-Auositas arsenici, siue natura oleoginosa purissima & incombustibilis vnetuositatis, quæ ligata & commixta est cum secibus, scorijs, & grossioribus elementarijs. Quia sublimatio non sit alia de causa nisi vt extrahatur anima tingens à corpore, & vt vertatur in spiritum penetrabilem: per sublimationem enim corpus in spiritum reducitur, scilicet cùm corporalis densitas transit in raritatem. Et cum corpora fint gravia & ponderosa, vt etiam supra dictum est: si ergo debent sublimari, oportes quod cu Mercurio incorporentur & subtilien tur, & coquantur, donec ex eis, scilicet ex Mer curio,& corpore fiat vnum corpus,& nontzdeat te hoc multoties reiterare: quia nisi Mercurius fuerit corpori incorporatus, non ascendit: incorporari autem nullatenus poteft, nifi priùs in Mercurio soluatur. ergo recipe primi aquam ab omni corruptione segregată, in qua eoque rem suo nomine nominată per 4 o. dies in vase suo, & inuenies corpus conversum in argentum viuum; & quando per sublimatione

. Faerît priuatum lua nigredine, fiet natura lublimis carés vmbra: id est, grossa terre fœculentia & adustione. Idcirco quatò magis poteris, ipsum corpus subtilia, & cum Mercurio mundo coque, & cum aliquá partem Mercurij corpus in le hauserit & concluserit, ipsum subtilia igne cito,& fortiori quo poteris, donec afcendat in similitudine albissimi pulueris, in modu niuis, adhærens spondilibus aludel. Cinis vero infundo manés est fex, & scoria corporum, vituperata, & abijcienda, in qua nil vitæ habetur: quia puluis leuissimus, qui modica sufflatione euanescit, quoniam non est nisi sulphur prauum, à natura exclusum. Tunc abiectis fecibus, itera per le sublimationem albissimi pul ueris sine fecibus suis, donec figatur, & quousque non permittitaliquas feces, sed ascendit purissimam ad modu niuis, quæ est nostra pura quinta essentia, & túc habes animam tingen tem, & coagulantem & mundificantem, & Iulphur & arlenicum non vrens: quo possunt vti Alchimistæ,& cum eo faciunt argentum.

In folari autem materia licet quædam pars albissime ascenderit: tamen infundo remanet ignis tinetus rubore, in modum scarlati. Et illud sulphur conuertit argentum viuum in aurum purissimum & verissimum. Hæc est perfectissima compositio sulphuris albi & rubei non vrentis secudum summam operationem Philosophoru: nil enim in his dictis supersui

& diminuti inuenies, sed quæ Philosophica veritas continet.

Item si cum calcibus duorum luminarium, scilicet Solis & Lunæ sublimaueris Mercurium, tunc vtiliter fublimahis, & mundas cum facilitate. In illis enim est facilis operationis illarum sublimatio, per generationem: & collige semper tantum solum sublimatum, quia hoc non est fixum, sed quod in medio consistit aludel suprà feces, quia illudest subtilis media substantia Mercurij, ex qua nostra conficitur medicina, quæ ex argenti viui materia ducit originem, quæsitum bonum, terra alba foliata, arsenicu, & sulphur album, prima materia metallorum: hæc Raymundus. Hanc autem sublimationem facimus, vt corpora reducamus in naturam subtilem, vt sint sicut spiritus, penetrantia & redigentia omne corpus in solisicum vel lunificu verum, vel vt ea reducainus in primam materiam, scilicet Mercuriu & sul phur, & vt corum fiat firmissima incorporatio, & etiam vt assumat perfectum colorem albedinis vel rubedinis, qui color fine sublimatione fieri non potest. Et non misceas illud, quod remanet infundo cum eo quod ascendit, sed segregatim vnumquodque corum pone.

Si autemadhuc în fundo aliquid de materia valente remansit, iterabis ad sublimădum per Mercurium sibi incorporatum, donec totum ascenderit quicquid est de pura essentia ipso-

rum

rum corporum: quia si non feceris, non ponas ipsum in magisterium. Alembicum verò sit vitreum, bono luto circumlinitum, quod debet coniungi cum subiecto, ita vt Mercurius non possit exhalare finaliter: quia non sublimatur Mercurius, nisi per fumositaté aéream, secum deferens partes corporis puriores: & ideo terra tunc in aerem & corpus in spiritum conuer titur, & densitas in raritatem finaliter in modum aeris ascendunt. sic quod ratione veritatis recipiunt virtutem fortiter, & in profundu penetrandi; & ratione perfecte clarificationis, perfectætincturæ&colorationis. Vnde ergo diligenter vide vt vasa bene iungantur, quoniam si inueniat scilicet Mercurius locum apertum, euolat per fumum, sicque peribit & annihilabitur operatio, & magisterium tuum erit inane.

Sequitur de regimine fixionis.

Quomodo perficiatur sulpbur album & rubeum in Elixir perfettum.

Accipe ergo sulphur album prædictum, & ipsum fige super corpus suum, album, fixum & mundatum: id est, supra argentum. Et sulphur rubeum supra corpus suum rubeum, scilicet supra aurum, vt docet Pythagoras magister Turbæ, dicens: Quod argentum viuum a corporibus, dissolutione, subtiliatione, & suba

limatione extractum, non coagulatum in ful phur album vel rubeu, sustinens ignem:id est, vt sitfixum, nullam viain habet ad albedinem vel rubedinem. Prudenter ergo & discrete oportet te operari, quoniam sine fermento non poterit Sol neque Luna esse. Et non est aliud fermentum nisi Sol & Luna: non enim perma nebit in essentia naturæ prædictum sulphur, quod Philosophi dicut Vaporem vnctuosum, nisi ipsum cum corpore suo purgato coniun-xeris, vt generet sibi simile. Et etiam propter hoc vt fiat Elixir perfectum id, quod componis. Cum autem sulphur coniunctum fuerit fuo corpori purgato, non definit in idagere, ipsum totaliter penetrando, quousque totum convertat in suam naturam. Ideoque quando vis sermétare, misce corpus sublimatum cum suo corpore optime purgato vt totum siat fer-mentum: quoniam fermétum reducit sulphur artis seu Philosophicum in suam naturam, colorem & saporem. Si enim sulphur non fuerit fublimatum, substantiam ingredientem & virtutem penetratiuam non habebit, & per confequens ad componendum verum Elixir non habebit virtutem: quiain sua permanens densitate & corporalitate, non miscebitur rebus tingendo, nec sas poterit in formam perfecte metalli transmutare. Sed cum corpus mundatum surrit & cum spiritu incorporatum substitutione programments. tum fuerit,& cum spiritu incorporatum subli-matione descendit, tune ambo facta sunt vapor por vnctuosus, & ab vrentibus substantijs spoliatus, aer subtilis, clarus nimiæ penetrationis, anima à vitijs, & inquinamentis liberata: quia suncta suo corpori mundato, mediante spiritu: id est, aqua Mercuriali purificata, transit in ens purissimum & incorruptibile. Etnissi fiat vapor, nihil in opere huius artis peregisti. Ergo de alba ablue: quia dealbatio totius operis persecti est initium & fermentum. Quæ quidem dealbatio ammodò non variatur in colores diuersos, sed permanet inuariabilis & immutabilis, & sige iuxta præceptum Philosophorum hoc modo.

Modus figendi.

Apta fermentum: id est, corpus ante fermentationem, vt sit solutum & calcinatum: id est, corpus per argentum viuum sit solutum & calcinatum: id est, argentum viuum sit solutum & calcinatum: id est, argentum viuum sit ab eo separatum & remotum, & sit calx aut cinis purissimus: quoniam si non aptaueris fermentum, nil valebit. Et similiter apta sulphur non vrens de calce per sublimationem, vt sit simplex & viuum. Quia si non miscueris in Elikir, non colorabitur corpus suprà quod siet proiectio sulphuris. Et si non mudaueris corpus quod vis misceri in Elixir, non diriget corpus spiritum, neque retinebit eum. Et si non sublimaueris huiusmodi sulphur, quod vis mittere in Elixir, erit aurum & argentum multum obscurum.

Et si non mundaueris spiritum, non suffine. bit ignem: quia ipsum impurum corpori non coniungeretur per minima. Oportet te etiam multum cautum esse, vt facias Elixir medium inter durum & molle, quia nisi hoc scieris, non erit aurum & argentum habile ad operadum, scilicet malleandum vel fundendum. Subtilioris enim substantiæ & liquidioris oportet esse medicinam, quia ipsa sunt corpora, & maioris fixionis & retentionis, quam fit argétum viuum, in fua natura, fuper quibus proijcitur. Quia dicit Euclides: Nostrum finale secretum est habere medicinam quæ fluat ante Mercurij fugam. Cùm autem vis componere Elixir, fac calcem de illa materia cuius est corpus. & ei immitte sulphur suum', sicut suprà dixi : Si est aurum, de auro: Si argentum, de argento. Quoniam sponsalitium non est aliud, nisi vt coniungas fermentum cum suo corpore, de quibus vis sacere Elixir. Dicit enim Turba: Junge hec duo: id est, cineres, videlicet corporis perfecti,& sulphur album: id est, corpus im perfectum ad inuicem. vnde Philosophus: Illumina primo corpus tuum, & iunge cum spiritu & corpore mundo, æqualitate: id est, æ quo pondere.

> De ponderibus fermenti & fulpburis & Mercurij.

Nota, quia sciendum est primò, quòd sum-

ma volatilis non superet summam sui corporis mundati, fixi, alioquin ligamentum spon-falitij verteretur in sugam spiritus non sixi, & sulphuris volatilis. Volatile non superet sum-mam sixi cum eo vniti. Vnde dicit Plato: Si parum fulphur proijciatur fuper multitudinë corporis, ita yt fupra ipfum habeat potentiam, convertit ipsum in puluerem, cuius color erit sicut color corporis super quod proijcitur spiritus auri vel argenti. Sed quia sulphura non possunt corpora ingredi nisi mediante aqua, Tcilicet Mercurij, cum aqua facit eorum matrimonium: quia est medium coniungendi tin-Auras:id est, sulphur & fermentum: ideo in ez dispositione primò ponas calcem corporis seu fermenti. Secundo ponas aquam: id est, spiritum. Tertio ponas aerem: id est, animam, sine sulphur à corporibus extractu. Et vt vtar Philosophico eloquio & doctrina: Si miscueris priùs oleum in terra, erit oleum mortificatum in terra, quoniam oleum in terram intrat,& ab ea sorbetur. Si verò prius posueris aquam, & postea oleum, stabit oleum supra aquam: aut si prius posueris aquam, & postea terram, erit aqua ponderosior terra. Cum ergo coniungis elementa, scilicer aquam & aerem vt figantur in terra: si estad album Elixir, semper sit plus de terra quàm de aliquo alio elementorum: alioquin terra non figeret spiritum, imò secum eu olaret. Et hoc sieri debet, secundùm ratiodestruitur, semper remanet eius substatia subtilis vel grossa, secundum quod suit præparata, quæ est vera & res sixa. Ideoq; nisi destruatur corpus, materia vel medicina de ipso creata & extracta semper perseuerat. Hæc Geber dicit. Alius Philosophus dicit in Turba: Sciat omnes inuestigatores huius artis, quod Elixir quantumeunque præparetur vel subtilietur, totum nihil est, nisi post præparationem cum vero fermento coniungatur.

Nota de fermento.

Notandum est, quod quando Elixir conium gitur cum corporibus, oportet quòd coniun-gatur per minima, vt dicit Albertus. Vehemés & vtilis complexionatio fieri nuquam potest rebus solidis, nisi priùs soluantur in aquis, & tunc commisceantur ad inuicem, & in locis ca lidis agente calore naturali, vel sibi proportio. nabili vaporaliter se connectant spacio tempo ris competentis. Quia oporter Elixir primo foluere, postea corpus præparare & soluere, vt Elixir, postea verò accipere & coniungere dis-solutiones, videlicet de Elixir partes tres, & de corporibus prædictis partem vnam:postea oportet hoc totum congelare & iterum solue-re & congelare, & sic reiterare, donec totum factum sit vnú, sine aliqua separatione, & hoc totum completur per beneficium aque nostre Mercurialis: quia cum ipsa soluitur, Elixirque præparatur, & cum ipsa soluitur & præparantur corur corpora. Ipsa est enimmundans, iungens, dissoluens, dealbans, & rubeum faciens.

Dicit alius: Sed quia fermentum non potest ingredi corpus mortuum nisi mediante aqua, quæ facit matrimonium & copulam inter fermentum & terram albam: idcirco primò in omni fermentatione notari debet podus vniuscuiusque. Si igitur terram foliatam albam ad album Elixir volueris fermentare, vt stabit in complemento tincturæ super corpora à perfectione diminuta, tunc recipe terræ dealbatæ seu foliatæ corporis mortui partes tres, & de aqua vitæ reservata partes duas, & fermenti partem alteram dimidiam.

Fermentum autem sit præparatum vt stat calx alba, sixa & subtilis, si adalbum procedit tua intentio: si verò ad rubeum, tunc sit calx citrinissima auri præparata, & non erit aliud fermentum. Ratio, quia ista duo corpora lucentia sunt, in quibus sunt radij tingetes splen didi, cætera corpora albedine & rubedine na-

turaliter excellendo.

Postea sapienter ponas in suam fiolam ad hoc deaptatam, & in corium suum temperatum reponevt coagulentur & fixentur, & siet vnum corpus. Deinde iterum solue cum tertia parteaquæ, & exsicca: & hoc reitera pluries, donec excellentissimum lapidem album per hos gradus reiterationis & præparationis præparabis album, sixum, stantem, per mini-

ma ingredienté corpora velocissime fluentem ad instaraque fixe, super ignis pugnam tingentem Mercurium & omnia corpora à perfectione diminuta in verum argentum.

Et nota, quanto plus vel pluries buius com plementi ordo reiteretur, folutionis, coagulationis & cotritionis, tantò huius maioris exuberatione, videlicet medicinæ multiplicatur bonitas magis & magis. Nam quoties pertia ctaueris super ipsum lapidem eins propriam bonitatem referuatam, toties multas lucraberis in eius proiectione super corpora partes, à perfectione diminuta. Quare Philosophi laudant reiterationem vltra. Si igitur terramalbam fermentare ad rubeum Elixir volueris, diuide ipsam terram albam in duas partes: vnam partem augmétabis ad Elixir album cum sua aqua alba reservata,& sic nunquam desinit esse eius: & aliam parte pone in vitrum suum: id est, in furnum suæ digestionis, & auge sibi ignem, donec vi & potentia ignis digestionis in rubicudissimum lapidem conuertatur, veluti ficut crocus ficcus, combustus. Et si volue ris vt fiat tinctura rubedinis, Elixir albissimú transformans, & tingens Mercurium, Lunam, & omne corpus in verissimum Solem, vel solificum corpus, tunc fermenta eius partes tres cum parte altera dimidia auri purissimi præparata, vt sit calx subrilissima, cum duabus par-tibus aquæ solificatæ, artificialiter in vnum chaos

chaos reducens, connexione per minima, vique ad occultum corporis, & pone in suo vitro, in igne suo, & coque vt elucescat subicundissimus lapis, sanguineus, verus. Illum iterum augmentabis de parte sua solificata, reseruata scilicaqua sua solari, vt gradatim per modum digestionis ignis fortioris procedas in eius perfectionis augmentatione, & cumulatione bonitatis, & reiteratione operis de parte sua reseruata, sibi sua natura conueniente, solificata tandem, vt eius bonitas multiplicetur vsque in infinitum, dicit Raymundus.

De modo indulcorandi lapidem cum humiditate.

In modo autem faciendi baius lapidis indulcorationens,

Sumatur lapis, & terendo imbibe illum in vase suo, imbibitione per minima, scil. per vices, factas ad modú roris, cum vna & dimidia parte sui: postea decoque cú igne leui, donec priùs illa suerit in lapidis substantiam congelata: Postmodú vigora ignem de carbonibus paulatim & paulatim, donec subtilietur ex eo quicquid resolutum extiterit, tam de aqua sulphuris, quam de argento viuo humido.

Tunc iterum quod sublimatum extiterit, reduc super seces, terendo & imbibendo cum di cto spiritu, qui magis in humiditate exuberan ter abudat. Et hoc iterate imbibitione sorida,

L 2

decoctione, congelatione, & sublimatione, cui ignibus suis successiuis, & diligenter cotinuatis, scilicet cum moderamine nota ignitionis, quam natura exigit, donec per cotinuam sublimationem, iteratione spirituum non inflammabilium super illas, scilicet seces, & continuo motu totum sigatur deorsum.

Cùm autem fixum fuerit secundum proportionem ignis sibi appropriati cum moderamine, túc eo facias ignem fortem, bene continuatum per diem naturalé: secunda verò die naturali fortiorem, & tertia die naturali adhuc fortissimum, vt est ignis fundendi, vel quasi.

Quando voles incerare lapidem. Mittas ma gis de re calida & humida, quam facias de frigida & sicca. Sed quádo tu operatus fueris per intentionem fixandi, tunc mittas magis de re frigida&ficca, qu'am calida&humida. Et fi medicina non manet plenarie contra ignem. hocest, per desectum fixationis. Igitur succur. retur desectui, vel per reiterationem solutionis & congelationis, vel per sublimationem partium non fixarum, per partem fixam, quousque capiat quietem cotra asperitatem ignis. Et si tu vides, quòd illa non possunt fundi nisi grauitate, scilicet per desectum incerationis supple sibi, & integra ei inceratione cum oleo lapidis, guttando guttam post guttam, supra leuem ignem in crucibulo terreo, quousque Quat vi cera, sine fumo. Hzc Raymundus.

De multiplicatione vel augmentatione lapidu.

Nota primum quid sit augmentum. Vnde augmentum est præexistentis quantitatis additamentum. Et augmentum in qualitate & bonitate, est ipsam tincturam solvere & coagulare, hoc est, Mercurio nostro imbibere & exsiccare.

Vel sic: Recipe tincturæ præparatæ partem vnam, & solue in tribus partibus Mercurij nostri, deinde saç in vase, & sigilla vas, & pone inter cineres calidos, per totum, vt suprà expressum est, donec exsiccetur & puluis siat. Deinde aperi vitrum, & iterum imbibe, & exsicca vt suprà, & quoties hoc pluries seceris, toties aliquas partes lucraberis, & vltrà tingit, vt dicit Arnoldus.

Augmentum in quantitate est: Recipe materiæ sixæ quæ tingit: id est, tincturæ præparatæ partes tres, & Mercuri, Philosophorum vnam partem, & sac in vase, & sigilla vas, & pone inter cineres calidos, vt suprà, & exsicca vt puluis stat, Deinde aperi vitrum, & iterum imbibe, & exsicca, & c. vt suprà. Etaqua: id est, argentum viuum vel Mercurius non plus ponderis adijcie vel dat corpori, nisi quantum de humiditate metallina manet.

Hæc Calidius filius Isidori: Item multiplicatio in quantitate sit per inixtionem medici-

L 3

næ in crucibulo cum argéto viuo vulgi. Quod quidem argentum viuum per admixtionem lapidis conuertitur in puluerem rubeum vel nigrum, & iteratò, quòd mittatur de illo puluere argentiviui super aliud argétum viuum, & iteratò conuertitur in puluerem, & sic facies reiterationes pulueris argenti viui super aliud argentum viuum, donec argentum viuum non conuertatur in puluerem, sed manet conuersum in metallum persectum. Et hoc sit quia fortitudo medicinæ temperata est cum

additione argenti viui.

Item multiplicatio tincturæ non est aliud, nisi augmentatio & multiplicatio caloris naturalis, qui est sulphur non vrens in materia argenti viui, cùim sit certum, quòd argentum viuum sit materia metallorum in substantia, in qua sua claritas est insixa, quia metalla non indigent nisi natura substantiali. Et substantia in qua tinctura sulphuris insigitur, oportet quòd sit de materia seruata ab omni adustione, & desectiva totius sussonis, amabilis & placens omnibus metallis. Et ideo est necesse, quòd tinctura sulphuris sequatur talem substantiam, & in illa colligatur, si vis quòd sit tinctura metallorum, & dicta substantia sit talis, quòd possit sixari sine consumatione suæ humiditatis, & sine reversione illius in terram, & sine combustione suæ propriæ substantiæ: & totum hoc est argentum viuum. Quare dicitur

tur quod illud causa persectionis ad necessitatem metallorum, quia illud est sufficiens ad quemlibet gradum omnium suffionum cum ignitione, sicut patet in plumbo & stanno, & hoc per bonamadhæretiam suarum partium, & per sortitudinem suæ nobilis mixtionis. Hæc Raymundus.

Modus quomodo multiplicantur medicina rubea & alba, in virtute & potestate. Quando perfeceris dictas medicinas, & de illis feceris proiectionem, duobus modis poteris arti-

ficialiter multiplicare suas virtutes.

Primus modus est: Dissolues in aqua Mercurij sui albi vel rubei, ex quibus suerunt procreatæ, quousque siat aqua clara: & postmodum cum leui decoctione congeles, & cum suis oleis, inceres verò eas super igne, quosq; sluant: certa sua virtus erit duplicata in tinctura, cum omnibus suis persectionibus, sicut videbis in proiectione: quia pondus quod proijciebatur super mille, tunc proijcitur super duo millia. Et in ista multiplicatione non est magnus labor.

Secundus modus multiplicandi suas virtutes est maioris precij: quia si distilles quamlibet speciem illarum singulariter, e in sua aqua per inhumationem, postmodum separabis elementa per distillationem, in recipiendo primam aquam, postmodum aerem: e manebit sua substantia terræ sixa, tota clara in forma

Digitized by Google

pulueris: reduc in illam aquam per distillationem, quousque totum biberit, & sit tota sixa in terra: & postmodum imbibe totum cum suo oleo & cum sua tinctura, quousque sit benesixum, & fundetur totu sicut cera. Et de illa medicina proijce vnum pondus super corpus quod volueris conuertere, & inuenies certe suam tincturam multiplicatam de cétum partibus, per talem modum, &c.

Iterum multiplicatur medicina dupliciter.

Solutione caliditatis, vel solutione raritatis. Solutione caliditatis, est, vt accipias mediscinam in vase vitreo impositam, & eam sepelias in igne nostro humido septem diebus vel amplius, donec medicina solutione raritatis: vt sumas vas vitreum cum medicina, & suspendatur illud in olla noua ænea, cuius orificium sit strictum, in qua bulliat aqua, & orificium sit clausum, vt ex vapore aquæ bullientis ascendente vapore soluatur medicina.

Sed nota quod aqua illa bulliens non tangat vas vitreum, in quo est medicina, per spacium trium digitorum. Et solutio sit sortè vna die vel duobus aut tribus. Postquam medicina suerit soluta, auser ab igne ad refrigerandu, sixandum, & congelandum, indurandum, vel desiccandum, & sic solutar pluries: & quantò plus resoluta suerit medicina, tantò perfectior erit. Et talis solutio est medicina subti-

liatio

liatio & eius virtualis sublimatio. Quæ quantò plus reiteratur, tanto abundantius & plures

partes tingit.

Vnde dicit Rasis: Non dependet huius bonitas multiplicationis, nisi in multiplicatione reiterationis, sublimatione & sixatione medicinæ perfectæ. Quia quantò plus huius complementi ordo reiteratur, tanto illius exuberantia magis operatur, & augmentatur. Nam quoties magis solito sublimaueris medicinam perfectam, & solueris, toties lucraberis omni vice ad proijciédum vnum pondus super mille. Et si primo cadet super mille, secundo cadit super decem millia, tertio super centum millia, quarto super mille millia, & sic vsque in infinitum. Dicit enim Morienes Philosophus: Scitote pro certo, quod quantò plus foluitur lapis noîter, & congelatur, tanto plus spiritus & anima conjunguntur, & retinenturab ipsis, & qualibet vice tinctura multiplicatur. Alio modo multiplicatur medicina per fermentationem, & est fermentum adalbum, Luna pura: & fermentum ad rubeum, Sol purus. Proijciatur ergo vna pars medicinæ, suprà duas fermenti, & totum erit medicina : & ponatur in vale vîtreo superignem, & claudatur sic, vtaër non intret, nec exeat, & feruetur, & regatur, & subtilietur quoties volueris, sicut fecisti de pri ma medicina, tantam virtutem recipiet vną pars secundæ medicinæ, quantum habuit vna

pars primæ medicinæ. Sic enim per solutionem, & fermentationé poterit medicina multiplicari in infinitum.

Tripliciter lapis Philosophicus multiplicatur.

Primo modo fit per reiteratione notæ corruptionis ad principium, hoc est, corrumpendo lapidem per dissolutionem & putresactionem, & per elementorum coniunctionem, & inhumationem in aëre vel in terra, & per decoctiones aëris, & ignis communis. Et hocad altera opera particularia, per coniunctionem elementorum cum terra soliata, & decoctione ignis communis, in humatione simi. Item veraque multiplicatio sit simul, si ex medicina multiplicata in quantitate dexeris ad dictas duas rotas, & feceris sicut dictum est.

Nam quantumcunque medicina transit per istas duas rotas ad finem terminationis, tatum plus & multiplicatur in virtute propter materiam, qua ad tatam subtilitatem deducitur. Ex quo spiritus existens in tali materia multiplicat similitudinem suam, sicut summitas ignis existes in oculo Basilisci, suam similitudinem multiplicat in igne existente in animalibus, rationo cuius suffocatur calor naturalis vnius cuius que animalis, sicut lux ignis per lucem

Solis extinguitur. Hæc Raymundus.

Modes

Modus projiciendi omnium prascriptorum, taliter potest experiri.

Sumatur vna pars de medicina, & decem partes Mercurij crudi purgati, sic quòd Mercurius calestatad ignem, vsq. ad sumositatem. Extunc proijciatur medicina desuper quæs statim fluit, minima penetrando, tunc stato vigorato igne, Mercurius suls colligatur, cuius recipiatur modica pars, & tantum sui Mercurij viui ponatur ad ignem, & probetur pódus. Si Mercurius additus notabiliter recesserit, súc medicina non sussicita ad viteriores partes. Si autem corpus in corpore notabiliter diminutú non suerit, sed materia adhuc suerit frangibilis, & nimis mollis vel dura, tunc sumatur huius iterum modica pars, & tantú sui de Mercurio crudo, & per omnia, vt dictum est, procedatur, donec habeatur intentum.

De proiectione medicina multiplicate in virtute.

Accipe vnam partem vel vnciam medicinæ dictæ multiplicatæ in virtute, & de illa proijcias super cétum partes Mercurij, statim cum dictis Mercurius incipiet calesieri in crucibulo, & promptè congelabitur, & citò totum in sixam medicinam, ad saciendum proiectionem super alium Mercurium, post accipe vnam vnciam, & de illa secunda medicina, & sac

proiectionem super centu partes alterius Mer curij calidi, & adhuc erit purum totum, & vera medicina: tunc multiplicasti in quantitate tuam primam mediciná, vel etiam tôtum, vel in parte, quam iterum poteris multiplicare perdissolutionem, & congelationem, & inhumationem, &c. Quia modum quem dixi in multiplicatione, potes multiplicare in virtute in infinitum, & postea in quantitate. Proijce de medicina vltimò congelata, vnum pondus super centum Mercurij loti cum sale & aceto, & calefa'c super igne statim, cum videris ipsum fumare & congelabitur in aurum, & c. Conuer titur autem oleum : id est, cum tinctura est oleum in puluerem tingentem hoc modo: Sumatur præparati olei vna pars, & fundatur luprà decem partes Mercurij crudi, ponatur ad digestionem, & statim ingreditur illud oleum Mercurium talem, quòd non appareat, sed erit Mercurius albus vel rubeus, secundum quod præparata est medicina ad album vel ad rubeum, puluerisabilis & tractabilis in itinere, sine damno, qui vlterius poterit proijei, vt scis, femper super Mercurium, postea cum sale & aceto semper bene lotum.

De virtute,effectu,& nobilit**ate huius lau**dabilis fcientia, feu tinctura Philofophica.

Est sciendum quòd antiqui sapientes, qua

tuor principales effectus siue virtutes in hac gloriosa thesauri arca, consolatrice & adiutri-

ce scientia reperierunt.

Primò dicitur corpus humanum à multis infirmitatibus fanare. Secundò corpora imperfecta metallica restaurare. Tertio lapides ignobiles in gemmas quassam preciosas trasmutare. Quartò omne vitrum ductile facere, siue malleabile.

De primo consenserunt omnes Philosophi: Quòd quando lapis ematites perfecte rubifi-catus fuerit, non solum facit mirabilia in corporibus folidis, sed & in corpore humano, de quo nonest dubium. Nam omnem infirmitas tem ab intra sumendo curat, ab extra sanat vngendo. Dicunt enim Philosophi, quòd si datum fuerit de eo in aqua, vel in vino tepido paraliticis, freneticis, hydropicis, leprofis, curat cos. Alij sapientes dicunt, quòd guttam rosaceam relidit sæpè vngendo. Hinc verò passio cardiaca, athica, iliaca, cholica, ictericia, ac morbi Ægidij tum epilepsis, & omnes species febrium per eam curantur, sumendo plerunque. artetica per eam curatur vngendo, & quicquid est in ægroto stomacho, hoc tollit,& omnem fluxum humorum peccatium stringit & consumit potando vel vngendo, omnemás melancholiam siue mœsticiam mentis iciuno Romacho sumpta repellit, omné fluxum renaticum exficcat. Est etiam infirmoru oculorum

fanatrix optima. Nam fluxum lachrymarum stringit, lipposos attenuat, ruborem depellit, pellem vel tunicam delendo mollificat.

Tela, albugo, & hugo, cornu & vngula, cataracta, inuerlio palpebrarum, æstus, nec non tenebræ, instaturæ oculorum: hæc omnia per medicinam Philosophicam facillime curatur. Cor & spiritualia confortat potando, dolorem capitis mitigat in temporibus vngendo. Prz-bet etiam furdis auditum, & omni dolore aus rium succurrit, inflaturis neruos compactos rectificat vngendo, dentes corrosos reltaurat lauando, fœtorem anhelitus dulcorat. Sanantur etiam per eam omnia genera apostematum vngendo vel emplastrando, aut puluerem siccum intermittendo. Vicera, vulnera. cancer, fistula, noli me tangere, antrax, serpigines, impetigines, stramiones, scabies, pruri tus, & tinea per eam fanantur. Cicatrices per ipsam planantur, ita vt caro noua regeneretur, vinum corruptum & acidum si permiscetur, reparatur: calculus inde soluitur si bibitur: venenum expellit sumendo: occiduntur etiam vermes: si impuluerisentur capilli sub villo se per eam vngendo remouentur. Rugas infacie, aut omnes maculas delet vngendo, & faciem iuuenilem facit. Mulieribus in partulaborantibus sumpta auxiliatur, fœtum mortuu emplastrando educit, vrinam prouocat. Coltum excitat & auget, ebrietate prohibet, memoriam

moriam inducit, humidum radicale augmentat, naturam vigorat, nec non multa alia bona corpori humano monstrat & ministrat. Quia hæc medicina est super omnes medicinas Hypocratis, Galeni, Alexandri, Constantini, Auicennæ, & alioru doctorum omnium artis medicinæ: præstantior in odore, sapore, virtute & effectu. Et est notandum, quòd hæc medicina est semper medicina apothecæ ad morbum

depellendum permiscenda.

De secundo scribitur, quòd omnia metalla imperfecta transmutat: hæc enim transmuta. tio est satis manifesta. Nam omne quod est argentum, facit aurum in colore, substantia, perleuerantia, pondere, du ctibilitate, liquefactio. ne, duricie, mollicie. De tertio scribitur, quod lapides in gemmas preciosas transformat, ve dictum est suprà. In libro Sextariæ dicitur, quòd iaspides, hyacinti, coralli rubei & albi, finaragdi, chrysoliti, saphyri, ex ipsa materia formari possunt. Et in Carta sacerdotum traditur, quod ex chrystallo carbunculus siue rubinus aut topazius potest fieri per eam, qui in colore & in substătia excellunt naturales. His verò lapidibus, & alijs in quib.fuerit hæc medicina, præstat virtutem naturalem sua nobilitate, ita tamen, quòd colores deputati ad ipfos admiscentur: nam omnem lapidem siue gemmam liquefacit & demollit.

De quarto scribitur: Quod vitrum reddit

544 CLANGOR BUCCINAE.

malleabile in miscendo quado liquescit. Nam hæc medicina est conuertibilis in omnem colorem. Alia verò sunt experimenta artifici se

gacius committenda.

Dicit Raymundus: Habet etiam potesta tem dicta medicina rectificandi omne animal, & viuificat omnes plantas in tempore Veris, per suum magnum & mirabilem calorem: quia si de illa ad quantitatem vnius grani milij dis-soluas in aqua, & illam mittas in corde vnius vitis, ad quantitatem concauitatis vnius auellanæ, artificiose nascentur folia & flores, & boni rami in mense Maij, & sic de qualibetalia planta facias: quoniam fic reputatur miraculum & contra concursum nature, propter hoc, quia tales ignorat potestatem talis rei, sed non est aliud quam purus calor naturalis infusus in suo humido radicali, & quia natura per suu instinctum appetit multum esse, ad plus profundum cuiuslibet elementivbi operatur, in multiplicado calorem naturalem corporis in centro, cuius ipsa est ingressa. Ideo habetpotestatem rectificandi omnes, & illam virtutem fixare in illis.Et hæc est probata medicina Phi lofophorum, quam omni inuestiganti fideli & pio volenti, præstare dignetur Dominus noster Iesus Christus, qui cum Patre & Spiri-

tu fancto viuit & regnat, Deus per infinita feculorum fecula,

Amen.

CORRE

CORRECTIO FATVORVM, TRACTATVLVS SATIS perutilis & Autenticus.

Prologus in eundem.

V'M omnium rerum emedatio sit ip sius augmentatio: ideo in multis Philosophorum dictie scribitur, quod per artem emendatur natura vltra suum mo

tum, quem habuit in prima sua forma, cum nulla ars laborare potest nisi mediante natura, cum ip sa natura in arte intrinsice & occulte laboret per ar tificis administrationem. Ex hoc sequitur, imitationemnatura virtutis esse augmentum & laborem,ipsiusq, rei augmentationem: quoniam natura perficit (uum gradum, quem naturaliter perficere potest, & illum praterire nequit, nisi per contrarium fuerit impedita, quamuis bene ars naturam non transcendit faciedo nouam naturam, per simplicem laborem. Et ideo dicitur quòd ars imitatur naturam, no quod nouam edificet, sed quod illius natura virtutesn subtiliet. Propter quod incipit ars perficere, vbi natura deficit, subtilem scilicet naturam in reinclusam detegere, & ipsam manifestare. Ex quo minera generat metalla, tin-Eturas tamen generare nequit, quamuis bene tin-Eturam plenam in se occulte cotinet sicut ait Philosophus: Natura continet in se quibus indiget, & quibus perficitur, nist quod moueatur arte, & operatione. Quare in nostro opere, ars non estaliud, quam adiuuamen natura, quod patet in mul tis artium operibus laicorum, vbi natura prime producit lignum: secundo v stio ligni per ignem vet titur in cinerem tertiò, ars de cinere facit vitram, & hoc taliter est intelligendum. Si in cincribusfla prima materia vitri occultata non fuisset, ars nequaquam vitrum ex eo feciffet sine natura Phy sica. Et sic perpende, quod a nullis rebus elict potest id, quod in ipsis non existit. Ideo omnis species in sua specie, & omne genus in suo genere, & omnis natura in sua natura, naturaliter virtutis ef ficit augmentum, & affert frustum iuxta naturam suam, & non in alia sibi contraria naturs. Cùm omne semen suo semini correspondet, ve dicimus, quo ad generationem. Ergo non generatur ab homine nifi homo , nec ab aliquo animali, nifi fibi fimile. Et quo ad imitandam naturam perfe-Etam, non facit aliqua ars simpliciter laborans mi nisterium natura, nisi per illius natura complexionem. Quoniă si aliena natura peior introducitur, immediate ars simpliciter non imitatur naturam. Sed illa peiores extranea natura inficiunt illa naturam, & statim non fit ex ea, quod fieri sperabatur. Quoniam omne peius laborans in aliqua arte nititat nititur melius destruere: & omne melius laborans in aliqua arte, conatur peius persicere. Et ideo vinicuiq, artifici naturam imitari volenti, necesse estilliurei naturam cognoscere, cuius rei naturam sua ars imitatur, alias fatuus ipse per artem veram dignoscetur.

DE VILLITATE STVDII.

Studium amouet ignorantiam, & reducit humanum intellectum ad veram cognitionem, & ad cuiuslibet rei scientiam. Ergo in primis est necesfarium, per studium huius suauis operis scientiam acquirere, & per physica dicta ingenium acuere, cùm in ipsis sit cognitio veritatis. Si ergo laborantes studium non despexerint, fructum inde peruenientem dulciter degustabunt. Qui autem studere adhortuerint, & tamen laborare voluerint, videant an ars ipsius natura sit imitatio, quam ars ip fius emendare debet. Quoniam imposibile est ei, secreta Philosophorum ad perfectum finem praparare. De his sapientes dicunt, quod i transennt ad practicam sicut asinus ad cœnam nescientes ad quid rostrum porrigant, nisi in quanrum sensus exteriores sine intellectu per visum & zustum ad pubulum adducit. Sic ipsi afini, sine onu veris principijs, & fructuosis studijs, ac site naturarum cognitione, quarunt perficere oera natura, & secretum totius Philosophia,

ac opus optimum, quod hominem ornat meribus, ditat beneficys, auxiliatur pauperibus, & corpus humanum incolume conseruat, prabens ei sanitatem, prout potest dicere de illius natura virtute. Et ideo omnes artis huius apicem diligentes, studis conentur insistere, & ex libris baurire veritatem, & non ex mendosis, aliàs nidosis, neque fabulis setis. Quia hac ars non inuenitur nist per cotinuum studium, & Philosophorum dictorum cognitione, aut per sidelem scientem insormationem. Nam qui in legendis libris deses extiterit, in praparandis rebus promptus esse non poterit. Item non potest de facili practica assuescere, cuius mens studis theoricis renuit insudare.

DE PRINCIPIIS NA-TVRALIBVS HVIVS Artis.

CAPVT I.

On est dubitádum, hanc artemhabere principia vera, cùm ipsa natura corpora metallica format de mineralibus. Vnde Aristoteles quarto

Meteororum, vbi distinguit corpora mineralia in lapides, sulphura, sales. Et horum quædam sunt raræ, superbæ, & quædam illorum dustibilia, quædam non. Et quæ sunt illarum ratio. rationes, & causæ earum generationis, patet ibidem. Ideo non est necesse, plura hic de illis dicere.

Quot sunt partes mineralium. C A P. I I.

Distinguuntur corpora mineralia specialiter in duas partes, scilicet in parté metallicam, & partem mineralem. In partem metallicam: id est, in metalla quæ originé ex Mercurio ducunt. Et in/partem mineralem, quæ originé ex Mercurio non trahut. De metallis exemplum, vt aurum, Luna, Mercurius, Iupiter, Mars, Saturnus, electrum. De mineralibus exemplum, vt sales, atramenta, alumen, vitriolum, arsenicum, auripigmentu, de metallis que originem ex Mercurio ducunt. Sunt autem ductibilia & liquabilia omnia metalla, quæ origine ex Mercurio duxerunt: quia materia eoru est substan tia aquea, mixta cum substátia terrea commixtione forti, vt vnum ab altero separari non pos sit: quare congelutur substantia aquea illa cum frigore magis post actionem caloris, & erunt ideo ductibilia seu fabrilia: & non congelatur sola aqua nisi cum siccitate terrestri, que alterataquositatem, cum in ipsis humor no est vn-Etuolus: quia congelatio eoru est siccitate terrestri, ideo faciliter non soluuntur, nisi peractionem caloris vehementem in ipsis, secundum quod sunt fortius, ac fortiter commixta,

Digitized by Google

Quomodo ex Mercurio generantur metalla in speciali. G A P. I I I.

Rerum omnium liquefactibilium natura ex argento viuo est & sui substátia, eò quòd pro-pter idem argentum viuum coagulatur ex va-pore, sue calore sulphuris albi vel rubei non vrentis. Vnde Aristoteles quarto Meteoro-rum: Si sulphur album non vrens fuerit, con-gelat Mercurium in argentum bonum. Si verò fulphur fuerit purum cum rubore claroj, & in eo fuerit vis igneitatis simpliciter non vren tis, congelat in aurum putissimu melius quam minera produxit: quia omne siccum naturaliter bibit soum humidum, vt in suis partibus sit continuatum. Vapor ergo sulphuris argentum viuum coagulantis, est ex substantia terrea, subtili, aérea, decocta & digesta à commix. tione prima, sibi vnita actione caloris, postes eleuata, decocta, & digesta, donec habeat vim sulphuream coagulandi argentum viuum in corpora metallica. Sed quando sulphur suerit simplex vel adurens, perfectionem vel imperfectionem causat in metallis, sicut post patebit exemplum de his, quòd ipsorum prima materia sit argentum viuum: quoniam cum liquesiunt, per calorem couertuntur in ipsum. Certum est ipsa antea fuisse argentum viuum, quia omnis res de co est, in quod resoluitur. Exemplum de glacie.

De generatione Mercury & qua metalla ex co generantur. CAP. 1111.

Argentum viuum in prima fui radice est compositum ex terra alba, subtili, nimium sulphurea, cum aqua clara fortiter admixta, donec fiat substantia vna non quiescens in superficie plana, nec adhæret tangenti ratione ficcitatis, quæ alterauit aqueitatem in ipfo. Est autem homogenium in natura: quia aut totum remanet in igne & fixatur, aut totum euolat in fumum, cum sit incombustibile & aereum. Et hoc est signum perfectionis. Et ideo cum prius in terra sulphurea decurrit calefactum, superius ascendit. Vnde eius natura est, vt per calorem subtilietur. Verumtamen continua sublimatione nimium depuratur, decoquitur & inspissatur, ac per sulphur album & rubeum gradatim congelatur. Quadoquidem sulphur dissoluitur multoties, & prius coagulatur argétum viuum fublimatum, inceratum caloris actione, donec vix in millib. annorum successiue opere naturæ in metallum perfectum coagulatur. Ex hoc quidem in vafis mineralibus ipfa natura operatur metalla. In istis ergo operibus, naturam imitari oportet quicunque vult medicinam perficere ab imperfectione perfectam: licet ipsa corpora differat compositione sua abargento viuo, quæ ab eo generatur, co modo quo ipfum fuerit purum, vel impurum, ex fulphure mundo, vel immun do. Si enim argentum viuum coagulatur ex sulphure puro, in quo est vis igneitatis, simplex erit aurum. Si verò fulphur fued malum & debile, & Mercurius bonæ substantiæ, conuertit ipsum in æs . Si verò argentum viuum fuerit ponderosum, terreum & immundum,& fulphur immundum & fœtidum ac terreum & fixæ substantiæ, fit inde ferrum, quod poster non faciliter funditur. Stagnum verò videtur habere argentum viuum bonum, sulphur vero malum non bene mixtum, ideo inter dentes causat stridorem. Plubum habet grossum argentum viuum, malum, mali saporis & fœtidi, ac virtutis debilis, vnde assiduè per ignis violentiam corrumpitur. Sic differunt corpora metallica ab argento viuo, secundum quod ipsis inest sulphur extraneum vel adurens. Quod sic consideratur que virtus sit in ipsis, cum multa quátitas sulphuris est imperfectio, & multa quantitas argenti viui est in ipsis perfectio, cum argentum viuum sit incombustibile & aëreum, quoniam sulphur comburit & comburitur, & perfectum in omni opere impedit. Hæc sunt verba Aristotelis quarto Mes teororum: Non est credendum quod Phi-

, losophi in aliquo mendacio reperti funt: ergo ipsis summe est credendum.

• De formatione mirabilium qua originem ex Mercurio non ducunt. CAP. V.

Suntautem minora seu media mineralia seeundum quod dictum est, que originem ex Mercurio non ducut. Et horum quædam funt sales que liquesiunt humido saciliter, vt alumē, sal simplex, sal armoniacum, sal lapideum, & omnia genera salium. Et quædam sunt virtuosa, nec liquefiunt solo humore faciliter, vt auripigmentum, arsenicum, sulphur, cum aqueitas sulphureorum corporum est commix ta cum terra viscosa, commixtione forti cum feruentia caloris, donec facta sunt virtuosa, & prius coagulata funt ex frigore. Atramenta ve rò composita sunt ex sale & sulphure & lapidibus, & creditur in ipsis vis mineralis aliquoru corporum liquabilium, que ex eis fiunt, vt calcantum,& olocari ager: qui generantur ex ma ioribus granis atramenti,& non soluuntur, nisi soluatur salsedo cum ipsis quæ est in ipso sul phure, & priùs congelantur in frigore. Et il. lud iam accipit vim mineralem ab aliquibus corporibus, naturaliter in terris existentibus. Quod accipit vim ferream, erit rubeum & terreum, ficut olocar. Quod autem vim accipit aëream, hoc erit viride calcantum. Vnde possibile est ista duo, scilicet olocar, & calcantum ab iplo generari, cum tamen hæc omnia prædicta participant invi minerali cum metallis,

Sed corpora metallica exipsis artificialiter sieri no possunt, cum sint alterius naturæ, & cum metallis ex prima materia propinqua, scilicet cum Mercurio originem non duxerunt, sed ex argento, viuo. Non nego quin cum ipsis metalla possunt purgari aut dissolui, vel sor-ma sophistica per ea introduci, ad decipiendum homines, propter quod plumbi nigredo abstergi potest, verumtamen plumbum, sempermanet plumbum. Sicartifices possuntsacere congelationes per ea: id est, extrahere hu midum ex Mercurio cum rebus siccis, vt vi-deatur Mercurius coagulatus, sed illa coagu-latio est pessima. Vnde Aristoteles: Sciant Alchimifte, se species rerum permutare non pol se, sed similia illis facere possunt:id est, tingere rubeű citrino, vt videatur aurum, & album tin gere colore quo volút, donec fiat multú fimile argento: vt hi qui coniungunt stannum, cupră & Mercurium, & inde faciunt argetum sophisticum. Et fit etiam purgatio per mineralia in metallis, & non est impossibilis, & contra hæc non stat ratio, sed cotra verum aurum & argen tum, quod nequaquá in natura & arte fieri con ceditur, niss per corporum in primam materia reductionem. Sic species rerum transmutari possunt, vt prius Aristoteles subdit. Ethoc no fit per solam liquesactionem, sed per congelati Mercurij resolutione, cum sui spiritus admixtione corpus in Mercurium transformatur,

Di

De differentia generationus sulphurus vulgi, & simplicu & Mercurij. CAP. VI.

Cum dictum sulphur causans metalla, est elementum metallorum cum Mercurio, nune pono differentiam in Mercurij generatione, & sulphuris, licet bene ex vtraque parte cau. Sent metallum, scilicet Mercurio essentiali, & sulphure ex parte accidentali. Tamen illud fulphur adhuc est duplex, viuum scilicet & vrens. Viuum causat metalla, quamuis adhuc bene differunt vnum ab alio, secundum quod plus existit viscositate terræ infectum, cùm tamen sulphur simplex viuum, causans aurum & argentum, non est nisi vapor calidus & sic. cus, generatus ex purissima siccitate terrestri, in qua omnib. moribus prædominatur ignis, & illud dicitur elemétum cum Mercurio metallorum. Sed generatio sulphuris vulgi, differt à generatione Mercurij, vt suprà dictum est: quia aqueitas sulphuris vulgi, est commixta cum terrestreitate viscosissima, cum feruenti calore, & facta sunt vnctuosa. Sic generatio Mercurij differt in parte secunda à generatione istius sulphuris, cum sit generatum ex terra subtilissima, alba, sulphurea, cum limpidissima aqua, quoniam transparet admixtione fortissima, ita quod vnum ab alio separari non po test, donec non quiescat in superficie plana, nec adhæret tangenti propter siccitatem terræ, que alterauit aqueitaté ratione fortis commixtionis, & ideo est elementum cum sulphu re simplici omnium ductibilium, vel propesi-mile est aliquibus ductibilibus. Et ideo pro-pter concordantiam aliquo modo ipsorum in generatione commiscetur sulphur Mercurio, & vnum alterat in natura. Quare vnum quodque corpus metallicumin se sulphur expresse habere dignoscitur, cùm liquest calore ignis, ibi apparet Mercurius, & sulphur Mercurius in substantia, sulphur in colore, & in cute rubea superius natante. Sic proprium est vnius, quod sit adhærentia alterius, eum vnum sine alio in metallum generari non potest. Et in quantum sulphur est magis simplex, in tatum magis gaudet & cohæret Mercurio simplici & mundo, ac fortius cu altero coniungitur, & sic perfectiora tunc ex ipsis generantur metalla.

Questio.

Cùm generaliter Philosophus loquatur, quod sulphur coagulat, dicendum quod non Quia omne sulphur vulgi secundum Philosophum, metallis est extraneum & contrarium. Auicenna: Non intrat in magisteriu quod non est ortum ab eo. Quia semper inficit & denigrat, & corrumpit, quocunque modo per artisficium præparetur. Est enim ipsum, ignis insectus, ergo susionem impedit. Si verò calcinatur, in terream redit substatiam, vt puluis mortuus.

tuns. Quo ergo modo potest alijs vitam inspirare? Habet enim duplicem superstutatem, scil.inslammabilem substatiam, & terream seculentiam. Igitur per hæc considera sulphur vulgi non Philosophorum esse, cum sulphur Philosophorum sit simplex ignis viuus, alia corpora mortua viuisicans, & ea maturans, ita quod naturæ desectum supplet, cum ipsum sit superstuæ maturitatis, secundum quod in natura sua sit perfectum, ac per artisicium magis ac magis depuratum. Vnde Auicenna: Tale sulphur non reperitur super terra, nissi in quantum exit in issis corporibus Sole & Luna, & in alio, quod est illud, quod nulli dicitur, nissi ex parte Dei sibi reueletur. In Sole autem perfectius: quia magis est digestum & decoctum.

Quomodo posibile sit minora metalla, artisicialiter sieri metalla. CAP. VII.

Sed quia in præcedenti capitulo determinatum est, minora metalla artificialiter impossibile fieri metalla, propterea hic restat fore probandum. Primò sic: quia minora metalla de prima metallorum materia, quæ est Mercurius, non sunt generata: quia generatio eorum cum generatione Mercurij in primis disferunt in forma, in natura, in copositione, ideo etiam sierimetalla non possunt: quia rerum vnius speciei, vna est materia prima, & sperma ex quibus generantur.

sunt damno apparenti. Et istæ sunt rationes: Capilli humani, cerebru, sputum humanum, lac mulierum, cruor humanus, vrina, stercus, embrio, menttruum, & sperma, ossa mortuo-rum, oua gallinarum, & simpliciter in omnib-animalibus brutis, piscibus & volatilibus, ver-mibus, & carnibus, scorpionibus, busonibus, basilisco naturali & artificiali, in quo maxima trufa est. In testudinibus, & succis quarundam herbarum, & floribus arborum, & specialitet in his, videlicet herba lunari & solari, quæ dicitur toxicum, & in omnibus in quibas finxerunt nomina ad placitum fuum, secudum metalla decipientes se & alios, volentes cum pelfimis rebus optimam perficere, & naturæ de-fectum cum talibus adimplere, in ijs nullam virtutem imaginantes veraciter, nec scrutantes, volentes stercus seminare & metere triticum, quod vsui videtur impossibile. Vnde di citur: Bi quæ homo seminauerit, hæc & metet. Ergo si stercus seminat, merdam quoq: & me-tet. Quare non est mirum quod vix vnus inter mille, aut nullus de talibus perficit. Semina aurum & argétum, & afferet tibi fruetum millesimum, cum labore tuo, mediante natura:
quia ipsa solum habet quod quæris, & nulla alia res mundi, cum alia omnia vt sætida, & nature cedunt per ignis assiduitatem, & examen.
Sunt & alij Alchimistæ in mineralibus minosibus laborator sellinga assiduitatem. ribus laborantes, scilicet quatuor spiritibus vt in ful

iń fulphure vulgi, arfenico, auripigmento, & sale armoniaco, volétes ex his tincturam perficere, sed hoc facere non possunt, vt patet per diffinitionem tificturæ. Quia tingere non est aliud quam tingedo tinctum in naturam fuam transformare, & secum sine vlla transformatione permanere, & docens naturam contra iguem præliare. Nam tingentis & tincti natura concordat. Exempli gratia: Si exaurovel argento finxeris plumbum, vel stannum, vel aliquid aliud tale, hoc concordat in naturis: quia originem ex viraque parte ex Mercurio duxe: runt, maturum immaturo coniungitur, vi immaturu secum in tali via perficiatur. Sed cum isti quatuor spiritus sint alterius naturæ cum metallis, vt sufficienter priùs dictum est: ideo si tingere debent, quæro vtrum debeant con-uertere, vel conuerti. Si conuerti, tunc tinctura non est, vt patet per diffinitionem. Si conuertere, ergo tingendo conuertit in suam naturam quæ est terrea, natura metallicæ naturæ extranea, ideo metallum tingendo facere non possunt. Quia autem tingendo conuertit in suam naturam probatur: quia omne generans generat sibi simile. Sed quia hic tinctura quatuor spirituum generans est, terra igitur generabit sibi simile, quod est terreum sicut ipsum. Sic & istam tincturam & omnem aliam que non inuenitur in propriétate nature despicias sum alijs vijs extraneis: quia in ipsis non est aliud quam rerum consumptio, temporis per ditio & laboris, cu omnia alia apparentia sur, & non existentia metalla, quæ per minora mineralia vel consimilia suerint laborata. Ergo stultum est quærere in re, quod in ea non est, & cætera:vt in rebus sætidis & vstibilib.quærere aurum & argentum,&c.

Iterum de sulphure Philosophico simplici non vrente. CAP. VIII.

Philosophi subtiliter sunt imaginati, quomodo in istis corporibus perfectioribus sul-phura illa elicere possent, & ipsorum qualita-tes perartem purgare, vt hoc haberent in arte, mediante natura, quod in ipsis antea non apparuit, quamuis plenarie & occulte prius habuerunt. Et hoc nequaquam sieri concedunt sine corporis solutione & in primam materia reductione, quod est argentum viuum, ex quo facta sunt ab initio, & hoc absque vila permix. tione rerum extranearum, quæ extraneæ 112. turæ lapidem nostrum non emendant, quonia nihil conuenitrei, nisi quod propinquius est ei, cum sit medicina simplicis ac virtualis naturæ, exaquamercuriali producta, in qua aurum & argentum prius sunt soluta. Exempli gratia: Si glacies ponitur in aquam simplicem, solutiur in ea per calorem, & redit in primam sind science a per calorem, & redit in primam substatiam aqueam, & sic aqua tingitur ex virtute etiam occulta quæ suit in glacie. Si autem glacies placies non resoluitur per calorem in aquam, non coniungitur aquæ in qua iacet, nec illam aquam tingit sua virtute que in ea antea coagu lata suit, ex parte specierum. Sic eode modo si corpus non resolueris in Mercuriú, cum Mercurio occultam virtutem ex eo habere non po tes, scil. sulphur digestum & decoctú per opus naturæ in minera. Sic enim lapis est vnus, vna medicina, quæ secudám Philosophos dicitur Rebis ex bina re, scilicet ex corpore & spiritu, albo vel rubeo, in quo multi satui errauerunt.

Quomodo sulphur rubeum est in Sole, & album in Lana. CAP. IX.

Cùm dictum sit quòd sulphur Philosopho rum rubeum existat in Sole, per maiorem digestionem, & sulphur album in Luna per minorem digestionem. Vnde Philosophus: Citrinatio nó est aliud quàm completa digestio. Nam calor agens in humidum, primò generat nigredinem, & agens in siccum causat albedi. nein:quamalbedineignis, si transcendit agens in eo, mutat în purissimam citrinitatem. Hæc omnia in calcination eplumbiattendi possunt. Etia dicit Philosophus: Quia iam actu vnumquodq perfectorum corporum fuum bonum Iulphur cum Mercurio contineat, scilicet auru aureum,&argereum. Ideo sulphur album per citrinum est aurum. Quamobrem sulphur in eo est sulphur rubeum : id est, ignis substantia,

qui hocalbum plus digessit. Et sic sulphurd bum & rubeum ex vtraque parte existit in Sole. Quare ignis est perfectio eius,& in igne ge neratum est. Et ideo amicabiliter gaudet naturasuz ignez naturz. Vnde aliquz res extranez hoc in corporibus causare no possunt, cum ars non sit aliud mediante natura, nisi des coctio & digestio illius naturæ per simplicem laborem. Exempli gratia:Mane cum furgo,& video vrinam meam albam, iudico me parum dormiuisse, tunc repono me iterum ad dormiendum, & accepto somno, vrina ottrinatur. Et hoc propter maiorem digeftionem caloris naturalis in me existentem. Sic sequere naturam perartem, similiter decoquere, digerere, maturare substantialiter, cum iam in actunatura contineat in se ignem naturalem quo maturatur. Hocaliæres non habent, ideo dare non possunt. In Luna non est nisi sulphural. bum simplex, non tamen digestum sicut rubeum, nec sic à nigredine privatum per actionem caloris, quem in se naturaliter continet. Sed ignis species est obtecta & occultata, agés in ea plus per artem quam per naturam.Et ideo non est impossibile quod ars mediante natura hoc plus digerat & perficiat, cum natura-liter intendat perfici, sed per se non potest, nisi moueatur arte & operatione. Sed isti labores, vt credo, non perueniunt ad hominem dura ceruicis. Et ideo non fit verum aurum, nisi fiat

ita

ita digestum & decoctum, vt melius melioret peius. Quia omnium Philosophorum intentio est, cum meliore peius perficere. Quod fatui contrariè intelligunt: quia cum peiore melius perficere nituntur. Et hoc quærunt in re, quod nunquam fuit in illa, scilicet aurum & argentum in rebus adustibilibus, vt supra dictum est.

Quod in alijs agris corporibus non est vtile hoc fulphur quarere, quia ibi non est, CAP. X.

Quæri non immeritò potest, vtrum ex alijs ægris corporibus, hoc sulphur album & rubeum ad tingendum Mercurium elici possit: Dico quòd non, quia priùs dictum est, quòd non est aliqua res maioris temperantiæ, quam in istis duobus corporibus reperitur, quibus insunt radij tingentes, cum prius dictum est, quod ægra corpora in se contineant sulphur fætidum & adustibile,& non virtualis naturę, ficut in istis, &c. Cum omnis ars non valeat, nisi præhabita natura, quam sequatur. Posses tamen cum minoribus mineralibus purgare metalla: quibus purgatis tamen adhuc non ha bentauream & argenteam naturam in se:quia digestio & decoctio aurea no fuit in illis, sicut in alijs,nec fulphur ita maturum. Et ideo ipfi**s** immaturis succurrendum est cum maturis vt maturentur. Igitur non tingunt sed tinguntur, quia tinctura auri & argéti proportionabilem naturá habet cum ipsis scilicet immaturis va impersectis, quia originem ex Mercurio traxe runt. Ex his maniseste patet quòd minora mineralia tingere non possunt, quia corpora metallica impersecta, quæ non conueniunt cum auro & argento ex parte Mercurij maturi, tingere non possunt, nec naturam auri vel argéti infundere. Et ideo non est tingédum nisi cum illis quibus inest virtus tingendi. Tinge ergo cum auro & argento, quia auru aureum tribuit colorem & naturam. Quare omnia alia despicias, quibus non inest virtualiter seu naturaliter virtus tingédi, cùm in ipsis non sit fructus, sed solum perditio rerum & stridor dentium.

Quomodo aurum curet infirmitates hominum G agra corpora metallorum. CAPXI.

Cum autem inter vulgares & Philosophos aurum formam teneat, quod in prima sua dispositione manés, lepram curet, & plures alias virtutes habeat:hoc auté est propter eius com pletam digestionem, quia excellentia ignis in eo agens, omnes masos humores consumit in corporibus ægris existentibus tam ex causa calida quam frigida. Sed hoc argentum facere non potest, quia tantam superstiutatem ignis non habet, nec tantum est digestum & decoctum naturali maturitate. Tamen isto non obstante,

Rante, igneitatem occultè & virtualiter habet. sed non ita plenè, quia adhuc ignis non facit tales qualitates elementales sicut in auro. Et ideo argentum in sua prima dispositione ma-nens non curat lepram ita potenter, nisi priùs per artem digeratur, quousque habeat gradus summos auri in omni maturitate: quare alia ægra corpora metallica minus curant infirmirates, secundum quod magis differunt in imperfectione & maturitate ab eis, & ex defectu Julphuris infecti, & fœtidi, & vrentis, ex quo, generatione & coagulatione sua facta sunt ab initio, & ideo non curant. Cum ergo aurum zanti vigoris sit apud vulgares, & hoc in sua prima dispositione manés, quare non mirum, sicut expertum est, si aurum in medicinis per artis ministerium sequentis naturam redigazur, & eius virtus subtilietur per digestionem decoctionis, & qualitatum purgatione, quod multas seu omnes ægritudines habeat tunc curare. Quod patet per Arnoldú de Villa no: na peritissimum medicum, qui dominum In-nocentium Papam cum hac medicina ab infir mitate, cæteris medicis incurabilem liberauit. De sene facit iuuenem, & reuiuiscere facit, seruat sanitatem, corroborat naturam, & omnem ægritudinem corporis expellit : venenum à corde declinat, arterias humectat, contenta in pulmone dissoluit, breuiter totum corpus habile reddit. Est ita preciosum quòd nullus

habet exfoluere, & ita rarum quod nullibi po, teris reperire: ergo, &c. O fælix scientia cum sciente, qui eam habet, incomparabilem thefaurum possidet, in salubri constellatione natus est, & in hoc seculo super omnes ditatus, coram Deo & hominibus honoratus: quia no per vsuram & fraudem vel falsis mercimonijs, & pauperum spoliationem, nec per subditorum oppressionem, sicut iam potentes Mundi ditantur: sed per laborem manuum & industriam ingenij hic thesaurus acquiritur: ergo beatus. Philosophi veritatem cognouerunt, ideo eam scientiam posuerunt super naturæ motum, & modum eius imitantes, nunquam aliquis Philosophus repertus est mendacium posuisse, licet obscurè locuti sint, & hoc propter eius nobilitatem secerunt. Aliqui scribunt in libris suis mendoss & attercatis. Causathi ab alora eius na ta interscient. uetibi ab odore eius, ne te interficiat. Ecce qualis medicina & contrarietas, quæ cum sa pare debet, inducit mortem. Non est mirum, quod res intoxicatiuz ex venenis compositis, hæc facere possunt. Videte fatui quomodo vestra opera differunt ab opere naturæ. Quare fatigamini in huiusmodi rebus altis ad quas venire non potestis taliter laborando, nisi miraculose eueniat, vt accidit beato Ioanni, qui de virgultis fecit aurum. Dico vobis qualis est medicina, tale sit & aurum. Cum res sœtidas ' seminatis, merdam metetis. Reuertimini ad viam

viam veritatis propter vosmetipsos. Consulo vobis studere, dicta sapientum reuoluere, ex quibus veritatem elicite, non casualiter ad opus accedite. Non aduertatis Reciperecipe, hoc & hoc, nescio quid, & sac taliter, nescio qualiter: Instrueme hoc, & ego docebo te illud. Sic deceptus alium decipit, & sic totus Mundus per tales est defraudatus. Cæcus enim si cæco ducatum præbeat, ambo in soue cadunt. Vbi enim videris, recipe, cogita quòd significet decipe, mutato r in d.

Qua particularia sunt perficiuntur in hac arte. CAP. XII.

Vniuersaliter omnibus intuctibus ad quos presentes deuenerint sermones, declaro. Quia in totius artis serie non sunt nisi duo particularia, quæ particulariter perficiuntur secundum Philosophos & naturam. Primum particulare, tàm in albo quàm in rubeo existit in Mercurio, sine administratione medicine perfectæ. Quamuis bene corpus cum quo persicitur in se occulte ipsus tincturam continet, veluti natura requirit.

Primum, quod in eo particulariter perficitur ex vtraq; specie rerum est illud. Cum Mercurius ex prima materia omnium metallorum compositus ex terra nimium alba, sulphurea & aqua clara. Et ideo, albedo terræ transparet limpiditaté aquæ, & est color in eo albissimus,

quod suæ naturæ vicinius est; scilicet aurum &argentum,&c. Sed alter Mercurius ex corporibus cógelatus hoc facere non potest: quia per congelationem illud crudu sulphur, quod antea fuit in eo, est alteratum in natura, non corrodit sicut primum, nec se ratum aperit. Et ideo vna vis non mittitur in aliam, sed vnum quodq; per se manet. Bene quidem fluctualiter sunt coniuncta, sed naturaliter ex vtraque parte sunt serata, Quare per examen, & asperitatem ignis imperfectum comburitur, perfecto manente: quia vna natura alteri succurrere non potest. Sed cum argento viuo crudo hoc facere potest, scilicet naturas reserare & aperire,vt vnaquæq, res vicina, sit sue naturæ adiu-uamen. Ideo si dissoluitur argentum, inueniet argenteam naturam : & si aurum, inueniet auream: si plumbum plumbeam, &c. per ipso-rum sulphur congelatur. Vnde Philosophus: Sed non alia corpora quæ suam naturam non participant sicut tu quæris in multis fætidis rebus & immundis. Et ideo particulariter pos sibile est ex vtraq; parte ex eo fieri aurum & ar gétum, & in alijs corporibus non, vt audiuisti.

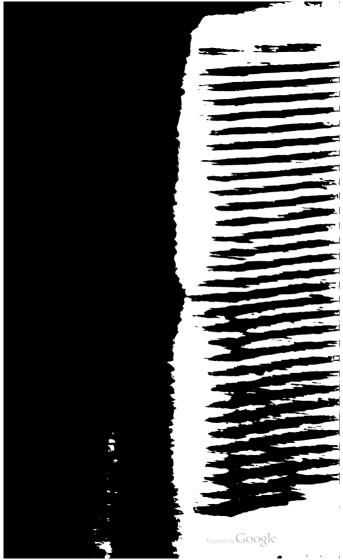
Nota, duplex est solutio corporum in Mercurium, per Mercurium, & in aquam Mercurialem: Prima solutio requiriturad particula-

ria: Secunda ad vniueralia.

Prima solutio corporum in Mercurium non est alia, nisi resolutio: id est, per solam resolutionem tionem seratum aperitur, propter ingressum naturæ vnius in aliam, & ista resolutio est in

particularibus.

Secunda folutio est in aquam Mercurialem, & fit vniuerfaliter.Et illa fit, non per solam di folutionem sulphuris immaturi in Mercuriu, sed per putrefactionem corporis & spiritus in humido. Cum putrefactio omnium naturarum ad inuicem ligatarum est solutio & separatio. Et sic partes ligatæ ab inuicem separantur, & vnaquæq: pars ab alia: & hoc fit per se-parationem & solutionem elementorum, quæ in generatione Mercurij sunt connexa, scilicet aquæ & terræ. Et eædem partes dum purgantur in natura per conuerfionem coniunguntur,& plus se diligüt propter eorum mundificationem, quam antea in natura. Sedhæc separatio fieri no potest in corporibus nisi per spiritum, sic ars transcedit naturam in vna via, licet artificialia bene subito fiant, que tamen antea naturaliter prolixa fuerunt. Non tamen credas, quòd hæc sint elementa vulgaria, scilicetaqua nubis vel confimilia. Sed frigidum & siccum terra, frigidum & humidum aqua, humidum & calidum aer, calidu & ficcum ignis. Etsic sunt in naturis elementorum. Tamen nequaquam ars potest partes connexas in generatione ita separare, quòd simpliciter in ele-menta quæ suerunt transmutentur, cum prima natura vnam qualitatem mutauit in aliam,

mionem quorundam in bac arte, & ... ur ars Philosophica verbis paurisimis. CAP. III.

iam apud plerosque Philosophiæ oncessum est, ipsa inetalla sulphure o generari, arbitrati funt nonnulli. cùm sint metalloru tadix & madebere, & tantisper decoqui, doous metallicum essent conglutinaé si profundius in naturæ sanctua. ndissent, ad huiusmodi stolidas oeutiquam deuenissent. Quamuis ur & Q quodámodo metallorum primam coagulatione fuerint, moon funt, cum ad aliam naturam fint nde relinquitur, ex ipfis non posse d corpus metallicum. Cum item zinculum, quo Venus & Mercurius roportione coeant. Quare non funt ea, sed potius id, quod ex ipsis in 🕦 est plene decoctum, & illud qui. imum: cuius simile comperies in etabili. Manifestum est cunctas arores & herbulas,exaqua & vnione lis progigni. Et si arboremaut hercere coneris, no terram aut aquam potius id quod ex ipsis est, veluti ut semen, quæ terræ omnium panio cómilla,& fuæ naturæ alimento

C

illarum rerum similitudines per coceptum in se imprimens, naturæ vestigia lineationes que miro modo profequitur. Ita vt si ingenium ho-minis in quibusdam aliquado non opituletur, ipsam naturam ab operatione sua palam est desocisse. Ars etenim naturam, adiumentona ture nonnunqua corrigit, supplet, & quodam-modo (præsertim in hac magnifica mineraliŭ rerum diatribe) superare videtur. Quod à pris scis illis Philosophis iamdudum in memoriam est consecratum. Duo sunt Philosophorum genera. Quidam naturam duntaxat per se inuestigantes, virtutem ac potentiam quam habent res sublunares, tum ab elementarijs qualitatibus, tum à cœlo & stellis, literarum monimentis tradidere, vt sunt Medici: Et quidam alij, qui animantium naturas, arborum, herbarum, metallorum & lapidum preciosorum, herbarum, metallorum & lapidum preciosorum de,
scripserunt. Akteri longè quidem splendidiores, non solum naturam, sed ipsum denique na
turæ arcanum, eiusque penitiora adyta, sagacissimè ac argutissime penetrantes, veriorivocabulo Philosophi nomén sibi vsurparut. Sed
quia natura ex duobus sulphure & Mercurio
cuncta producit metalla, nobisque superiora corpora ex eis generata cum inferioribus reliquerit, certum est, diligentes eadem ex tribus suis operationibus conficere, & inferiora corpora ad naturam & perfectionem corporum superiorum deducere posse. Refellis

Digitized by Google

Refellit opinionem quorundam in bac arte, & ponitur ars Philosophica verbis paucisimu. CAP. III.

Et quoniam apud plerosque Philosophia Audiolos concellum est, ipla metalla sulphure & Mercurio generari, arbitrati sunt nonnulli, fulphur & Q cum fint metalloru radix & materia, accipi debere, & tantisper decoqui, donec in corpus metallicum essent conglutinata. Isti quide si profundius in naturæ sanctua. rium descendissent, ad huiusmodi stolidas opiniones neutiquam deuenissent. Quamuis enim sulphur & Q quodámodo metallorum radix ante primam coagulatione fuerint, mo dò tamen non sunt, cum ad aliam naturam sint deducta: vnde relinquitur, ex ipsis non posse fierialiquod corpus metallicum. Cum item ignoretur vinculum, quo Venus & Mercurius in debita proportione coeant. Quare non funt accipienda ea, sed potius id, quod ex ipsis in ventre terræ est plene decoctum, & illud quidem purissimum: cuius simile comperies in natura vegetabili. Manifestum est cunctas arbusculas, flores & herbulas, ex aqua & vnione terræ subtilis progigni. Et si arboremaut herbam producere coneris, no terram aut aquam capies: sed potius id quod ex ipsis est, veluti furculum aut semen, que terre omnium parentis gremio cómissa, & sue nature alimento

enutrita, luminisque solaris vibratione evocata, in speciem arboris & herbæ ad supersiciem terræ debito tempore erumpunt. Pari modo ars ea diuina, semé è corpore perfectiori docet eximere, quod terre Philosophice per artem præparatæ, immissum, & calore temperato in puluerem album aut rubeum iugiter decoctum, inseriora corpora ad naturam superiorum traditur conuertisse.

Ponit, quare Philosophi hanc artem quasierint, quid eos ad hoc mouerit, & soluitur ea quastio:
Quare spiritus in metallis non possit sibi simile
propagare, cum cuiuslibet rei spiritus,
sit generationis author.

CAP. 1111.

Caulam autem potissimam, quare prisci illi Philosophi hanc scientiam indagarint, inspirationem Dei alacriter asserimas. Videntes enim Philosophi cunctas res vegetabiles,
animales que, sum cæteras res suo quodam spi
rituse multiplicare, es sibi producere, transmu
tationem que seri in hoc Mundo inferiori per
aërem, qui longo tempore singulas res corrumpere videretur, naturam qualterius se motibus alterare, suborta est inter cos hæc quæstio: Quare, videlicet, spiritus in metallis non
possit sibi simile propagare, cum ex vno surculo multi coalescerent, e ex vno granulo in nu-

mera pene grana sese multiplicarent. Decretum est tandem divino oraculo, spiritum eum crassiori cohiberi materia, qui si sublimatione quadam ad ignem secernatur, secretus que in sua sede connaturali conseruetur, tanquam seminaria virtus, præter omne fallum, possit sibi simile generare. Ex hoc cogitarunt Philosophi, corporibus inferioribus perfectissimi corporis lucem & nitorem inducere, cum inuenissent metallica corpora solum penes deco-Aionem aut maiorem aut minorem inter se discrepare, omniumque metallorum Mercurium fuisse primam originem, cum quo metallicum auri Mercurio extrahentes, aurum ad naturam primam reduxerunt. Quæ quidem reductio cum sit facilis & possibilis, conclusum est à Philosophis, trasmutationem in metallis facilem & possibilem esse. Et cum primigenij illi Philosophi, aurum ad naturam primam reduxissent, influxu cœlesti vsi sunt, ne rurlus metallum efficeretur, quale prius erat. Deinde naturam eius purificabant immundum à mundo separátes. Quo facto eam rem, Philosophorum lapidem transmutantem vocitarunt. Propter cuius confectionem diuerfæ operationes à diversis Philosophis sunt innentæ, vt compleretur artificio id quod à natura esset relictum, cum natura ipsa sem-

per pronasit ad sui ipsius perfectionem.

čtionem.

Q 1

Pertractat. Quid sit lapis Philosophorum, & agit primo de eius prima parte,

C A P. V.

Et quoniam Philosophi eam peritiam miris verborum inuolucris, figurarum que vmbraculis adeò obscurè declarassent, dubitatum est à quamplurimis, de Philosophorum lapide. Quid nam sit, & de quibus conficiatur: Quod si aures diligenter arrigere velis: Lapidem in duas secamus partes. Primam eius partem So lem terrenum dicimus, quod mihi tum prisci Philosophi, tum recentiores testimonijs suis liquido astipulantur in Turba. Sine Soleterreno opus Philosophicum no perficitur. Cûm omnes asserant, nullam tincturam esse veram, sine ere suo: quia in ipso est sulphur sapientum purissimum, in quo natura sagax continet sementem suam. Et quemadmodum Sol, viuacissimos & penetrantes radios in hunc mundum elementarium diffundit & trasuerberat: fic Philosophorum lapis, exauro Solis, vtin dicam, filio, Philosophica operatione compofitus in alia metalla sese conspergit, eaque sibi virtute, colore & pondere æquiparabit in perpetuum. Et quia in auro sunt omnia metalla, aurum meritò ante alia accipimus. Cùm etenim aurum vel argentum errare voluerimus, necessarium est eadem accipere. Ex homine generatur homo, exarbore arbos, herba her-

bama.

bam producit, & leo leonem, cum quælibet res secundum suæ nature contemperamentu, quam complexionem vocant, sibi simile generet & producat, verius tamen Philosophi aurum vel argentum non creant: sed natura operantis ingenio mundificata.

Agit de lapidu parte secunda, vbi spiritus gloriosissima virgini D. Maria comparatur. CAP. VI.

Secundam lapidis partem Mercuriú viuum dicimus: Qui cum sit viuus & crudus, corpora ipsa soluere perhibetur: quia in profundo naturaliter adhæret eis. Hic est lapis sine quo natura nihil operatur. Vnde nobis Philosophi consulut, vt non operemur nisi in Sole & Mer curio, quæ iuncta lapidem Philosophorú constituut. Quis ergo Mercurij merita laude prosequi sufficit, cum ipse sit solus qui aurum tenue faciat: & qui tanta polleat potestate, vtipsum Solem ad naturam primam possit redigere! quam potestatem nulla res in hoc Mundo habere dignoscitur. De ipso Mercurio ita dicitur: Est in Mercurio quicquid quærunt sapientes. Mercurius Solem foliatum destruit omnem, hunc foluit, mollit, animam de corpore tollit. Si sublimetur aqua vite tunc generatur. Si quis ergo ex te quæsierit: Quinam sint lapides : Respondebis: Solem & Mercurium esse lapides Philosophicos. Isti verò lapides sunt mortui super terram, & nihil operan. tur, nisi quod industria hominis eis administratur. Auri similitudinem profundă. Cœlum. Ethereum suit omnib. hominibus occlusum, vt omnes homines ad infernas sedes descenderent, & ibi detinerentur perpetuô. Sed Christus Iesus Ætherei Olympi ianuam aperuit, & iam Plutonia regna patefecit, vt animæ enu rentur, cum in vtero virgineo Spiritu sancto cooperante, ineffabili mysterio profundissimoq: sacramento conciperet Maria virgo, id quod erat excellentissimum in cœlis & in terra: & tádem nobis progenuit Mundi vniuersi Saluatorem, qui sua exuberantissima benignitate, omnes peccato deditos faluos faciet, si sepe peccator ad eum se converterit. Mansitau-tem virgo illæsa, atque illibata: vnde non im-meritò gloriosissima divevirgini Marie aqui-paratur Mercurius. Virgo etenim est Mercus rius, quia nunquá in ventre terra aliquod corpus metallicum propagauit, & tamen nobis lapidem generat, soluendo cœlum, hoc est, aurum, aperit educitque animam: quam diunitatem intellige: portatq; eam inventre suo aliquantulo tempore, & tandem in corpus mundificatum tempore suo transinittit. Vnde nobis puer, hoc est, lapis nascitur, cuius sanguine inferiora corpora tinctain aureum cœlum salua reducuntur, & permanet virgo Mercurius fine labe, qualis antea fuerat ynquam.

Decernit quare Philosophi hanc peritiam occultarint, vbi ponitur laus artis, & inuchitur in Phomasticem Zoilum. CAP. VII.

Quare autem Philosophi hanc scietiam per sunilitudines recedentes Allegoriasque obscuras posteritati, & sapientiæ filijs commendarint, precipuam ponit causam Hamul in Seniore. Vrattribuerent eam Deo glorioso, qui reuelaret eam cui vellet, & prohiberet à quo vellet. Etiam Rasis in librum Luminu refert. Si enim omnia secundûm quod se habent enodare velim, nullus vltra prudentie locus ela set, cum insipiés sapienti æquiparetur. Legitur etiam in sine Turbæ: Nisi enim nomina multiplicarentur in arte Philosophica, pueri sapientiam nostram deriderent. Quare illos non magni facimus, qui diuinam eam peritiam cauil-Pantur esse adulteram, à qua celeberrimi Philosophi omnem omnium penè rerum notitiam, tanquam olim à Policleti statua statuarij fabri artis suæ furta & fila solebant accipere, absurdissimum itide foret suspicari, antiquos illos venerandæ autoritatis Philosophos, in hac præsertim rerum naturalium diatribe, aliquid falsitatis memoriæ commendasse, qui summam operam veritati inquirendæ semper accommodarunt, licet ad fidei naturæ falutifere sublimitatem summumque dininæ essentiæ fastigium non ascenderint. Quis ergo nisi Zoilus hanc scientiam non laudet, eamqi singulari fauore non prosequatur? A qua cuncta penè detractorum artes sunt deproptæ: à qua tot colores arti pictoriæ multum idonei sumpserunt exordium. Taceo artem monetariam: taceo eruditam eam medicorum destillatio nem, qua virtus, quam essentiam quintam vocant, elici solet. Quid de vasis illis æneis dicam ; quibus fulmina & tonatio apud mortales citari solent, si modò aduersus Christianz fidei sacrilegos hostes eis vterentur : Est præterea scientia lapidis adeò sublimis atque magnifica, vt in ea tota penè natura totaq; rerum vniuersitas, tanquam in quodam liquido speculo conspiciatur. Habet etenim se instar Mun diminoris, vbi sunt quatuor elementa & quin ta essentia, quam cœlum vocant, in quo sedem posuitalia quædam nobilissima essentia, quam Philosophi quidam omnipotenti Deo (cum pace loquor) sanctissimæ atq; individuæ Tri. nitati, soliti sunt comparare. Que nec sit de na tura cœli, nec de naturis elementorum, eamó nomine peculiari animam mediam naturam vocitarunt. Et quemadmodum Deus mundi faber, vbique adest in hoc Mundo maiori: ita hæc essentia, quæ Dei appellatione censetur, vbique est in toto Mundo: id est, vitro Philofophico. Etsicut omnipotens Deus immensus est & infinitus: sic ea res quasi innumera videtur in sui similis procreatione vsque adfinem

nem extremum Mundi maioris. Tunc enim natura generatiua ab omni re procreatili auferetur. Ex quibus verbis naturæ peritus colligere potest, lapidem multas partes tingere posse, quibus etiam multæ aliæ disticultates dilui possunt. Valeat ergo Aristarchus Theologus, qui diuinarum se literarum interpretem fateri non erubescit, & hanc nature à Deo conditæ peritiam, qua Deus magnificentius atque sublimius, post Sacras literas huic Mun do contulit nihil, suis impudentissimis conuitijs non veretur incessere. Die mihi per Deum immortalem,quid est iniquius; quam vt oderint homines quod ignorant. & iam si res mereatur odium, quid demum est futilius : quid abiectius: quæúe maior est deliratio ac vecordia, quàm cam damnare scientiam, in qua nihil prorsus olseceris : qui nec naturam, nec naturæ maiestatem, nec proprietatem, nec occultas metallorum operationes vnquam didiceris : Crocitat ac blaterat itidem Iureconsultus ac Forensis ille Rabula Philosophiæ osor maximus, qui ex miserorum lachrymis venalis lingue malleo numismatasibi cudit: qui sacratissimos legum præteriens, per ambages glossematum totum Mundum suis dolis est persecutus. Sed quid sannas & Satyras persequor. Maneant salebrosi isti homines eorumqi pedissequi in sua opinione perpetuô, qui nihil sa-piunt quod castum, quod iucundum, quod seRiuum, quod denique se ductum sit à vulgari disciplina: qui qui nihil inclytum & celebre, sed quippiam forsan gregarium è nigellis Cadmi silijs sunt consecuti. Sed quorsum hæc: Ego hanc lapidis Philosophorum indaginem mihi familiarem selegi, eamque sæpiùs appello, totius Philosophiæ occultæ, aut Magiæ (haud qui dem superstitiosæ, sed naturalis) Minerua vnicam, atque Margaritam præcipuam. Videtur tamen opinione indoctorum longè degenerare à studio meliori, quod à voluntate diuina decretum est & constitutum.

Cap. 8. & 9. tractant de prima omnium rerum effentia, & discutitur his: Quid sit natura, quid anima, media natura, quid anima Mundi. V bi maximus ille error Philosophorum, ponentium Mundum esse animal, confutatur: & dissertur, quid tantum sit anima humana, participatu cuius brutalia anima videatur existere, & quid Sol sit oculus Mundi, & cor Cali.

CAP. VIII.

Libet nune, candide Lector, aliqua de naturæ secretis è penu tum Philosophico, tum Theologico in medium depromere. Cûm viderim multos è veteribus, tum etiam recentioribus ipsi naturæ indagandæ multum insudasse, quæ toti Academiæ atque palestræ Philosophice vsui sutura, nemo nisi mentis exors, insicias

inficias ibit. Sed hîc paulò altius repetenda funt naturæ cunabula. Non afficiaris ergo tædio, fi aliquanto fecero digressum longius

quam huius forte sit instituți."

Gloriosissimus Deus omnium rerum opifex, & inenarrabilis author, ante Mundi exordium nullo indigus, sed ipse sibi sufficiens atque in profundissimo sue divinitatis sacrario semper permanens, ex vberrima sua bonitate volens res ab æterño cognitas prodire inelle, earundem in principio essentiam quandam creauit, crudis, vt ita dixerim, lineamentis, adhuc ineffigiatam, quam Moses ille, quem Phi-Iosophiæ Philosophorum fontem ac primarium Antistitem appellare libet, modò terram inanem & vacuam, modò abyssum & aquam; Anaxagoras verò Chaos confusum. Alij matrem Mundi, fundamentum atque naturæ vul tum rite appellarunt. In cuius gremio cum omnes res indiscretæ atque indigestæ consiste, rent, neque formis proprijs essent conspicuæ, spiritu Dei interueniente hunc Mundum visibilem, seçundű Mundi intelligibilis exemplar & similitudinem graphice & ad amussim Dan dalius conditor expressitato, descripsit. Hinc cœļum ipsum in sublimi suspēsum rutilis ignibus faberrime decorauit, motumque eius & astroru ita composuitatq; digessit, vt perarca cœli mirabili ratione decurrerent ad efficiendaş succedentium sibi temporum varietates;

vique res inferiores motu ac lumine fuo alefacerent, fouerent, & in essentia conservarent. Propterea res inferiores superioribus, vtoni gallinæ fouendum, vt fæminam viro fæcundandam supposuit. Quibus à primordio seminales quasdam rationes inspersit, vt sele acceptis opportunitatibus perpetua, vt ita dicam, fœcunditate atque prole multiplicarent. Fabrefecit autem Deus hanc Mundi compaginem harmonia quadam, atque musica sibi ins uicem proportione comatain, vt que sint in Mundo superiori, in inferiori quoque sint, sed modo terrestri: quæ itidem sint in inferioribus, etiá in superioribus visantur, modo quidem cœlesti & secundum causam. Ad quod forte, opinionem Anaxagore ponentis, quod-libet esse in quolibet, applicare posses. Quare congruum est Deum cunsta moderari & implere quæ creauerit. Necideo Deum omnia implere dicimus, vt eum cotineant, sed vt ipse potius contineanturab eo. Necarbitrandum est, ita Deum esse in omnibus, vt quæque res pro modulo suæ portionis eum possit capere, vipote maiora maius, minora minus. Sed ita Deus omnia implet, vt non sit aliquid vbi non sit. Et ergo intelligimus eum intra omnia, sed non inclusum: extra omnia, sed no exclusum. Ideo interiorem, vt incircumscripta magnitudine sua, omnia concludat. Quare diuus Dionysius ait: Omnes res affirmari posse de Deo. cùm

cum sit author & gubernator. Ediuerso, o-mnes res negari de eo verius, cum nihil sit de his quæ condidit. Quod mihi etiam videtur esse gratius & certius, cum ob variabilem huius Mundi decursum, tum propter inuestigabilem altissimæ diuinitatis abyssum. Posuit etenim Deus maximum interuallum inter se & res creatas. Est autem DE v s immensus quidem, & ineffabilis, inexcogitabilis, non intelligibilis, supra omnem imaginationem, supra omnem cogitatum, supra omnem intellectum, supra omnem essentiam, innominabi. lis, solo silentio in corde prædicandus, potentissimus, sapientissimus, clementissimus, Pater, Verbum, Spiritus sanctus, altitudo incom prehesibilis, Trinitas impartibilis, essentia immutabilis. Cuius imago est omnis natura, quamuis intentiuus est oculus. Qui omnium creaturarum vnitas est, & cardo omnis, &vnus, qui est omni potestate validior, omni excellentia maior, omni laude melior. Quem diuus Plato in ignea substantia habitare posuit: Intelligens, videlicet, inenarrabilem Dei in se ipso splendorem, & circa se ipsum amorem. Quem alij spiritum intellectualem asseruêre & igneum, non habentein formain, sed transformantem se in quæcunq, voluerit, & coæquan zem se vniuersis. Qui ratione multiplici quodammodo creaturis suis annectitur. Rursus ca sua infinita eternitate ac omnipotentia excedens feruido amore, fincera fide, & spesolida, mentibus hominum expiatis infinuari pos fit, qui sit benedictus per omnes chiliadum chiliades.

Diximus paulò antè Deum esse innominabilem, quem proprio nomine Arithmeticam Martianus Capella salutasse dicit, cum septingentos decem & septem numeros complicatis in eos digitis Iouem salutabunda de pro-meret. Sed quid nobilissimus ille numerus sibivelit, eius que in membra sua respersio, nouit Arithmeticus, non qui artem numerandi mercatoriam, sed proportiones inquirit. Hoe in numero omnes numeros, omnemque proportionem, tum Musicam tum Geometricam deprehédimus. Adde aliquid magis arduum: Nomen Dei in his numeris offendi quamexachilime. Cuius nomen facrofanctum & in z ternum adorabile in hac temporis plenitudi ne quinque literis adnotatur. Cum tempore naturæ tribus, legis verò quatuor scriberetu. Dicimus præterea Deum habere omne nomen, quippe cum sint omnia in ipso & ipse in omnibus, vt infrà disputabitur. Et tamen nul lum nomen, cum diuinæ maiestati non possit nomen idoneum attribui. Quantum autem mysterijatą, neruorum numero in se habeat, Pythagoricos belle calluisse facile crediderim, qui alium Palladem, alium Dianam, alium Patrem, alium matrem, alium deniq: virilem,

clium fæmineum nominabant, aptaruntque numeralis scientie consultissimi Monadem o. pificij Deo: Diadem aut dualitatem materiæ: formis ipsis Triadem virginem: tum homini eiusq vitæ Hexade & Heptadem, Enneadem verò omnibus creaturis haud abs re pulcher. rime accommodarut, Cæterum, vt ad institutum redeá, audi Dionysium recitátem, Deum esse in omnibus, velomnia esse in Deo, sicus numeri sunt in vnitate, sicut in centro sunt omnes recti Lune circuli. Et sicut membrorum vires suntanima. Quonia sicut vnitas omniu numerorum communis mensura, fons est & origo, omnemá; numerum in se vnice coniun Etum continens, multitudinis omnis est principiu. Sed omnis multitudinis insons, semper eadem & immutabilis: sic pari modo res creazæ se habent circa creatorem. Et quemadmo-, dű anima humana individua rectrix extat sui corporis, & tota toti corpori eius q, cuiq, parti præsens: ita similiter Deus in hoc Mudo vbiq. est, eumá; implet & moderatur iugiterá; conseruat? per virtutem quam reb. creatis quotidie de perenni fonte spiritus sui impluit liberaliter. Vnde ritè per quandam similitudinem animæ naturę Deum aut Dei virtutem, qua omnes res sustinet. Animam media natura, aut anima Mundi appellamus. Non quod Múdus iple litanimal, quod à Christianæ philosophie vestibulo, partim in Metaphysica christiana,

partim in hac lapidis confideratione explode. re licet. Sed illam filo orationis tersiori contexere persuadet naturæ sublimatas, hic pedestri sermone incedere placuit. Eamque Mundi animam præcipue in Sole collocamus. Nihil etenim est in ipso sirmamenti circulo, præter animam, quod maiorem Dei similitudiné præ se feret, quam ipsum lumen. Cum quælis bet res tantum sibi, vt ita dixerim, Dei vendicet, quantum capax est luminis. Et cum nihil sit oculatius Sole, multi ex Platonicis Orpheu in hoc potissimùm imitati, Solem, Mundi oculum nominarunt. Quoniam in eo tanquam in quodam lucidissimo speculo cuncta viserentur, atque sese ostenderent. Huic Heraclitus cuncta dicit notescere: si Solem è Mundo sustuleris. Quid est nostrum corpusculum, si desitanima: Nulla ibi contrectatur vena pulsati. lis, sentiendum nullum inest iudicium. Nul lus in eo vitalis halitus, aut vlla spiratio. Quare etiam nonnullis visum est Solem cor cæli nuncupare. Quoniam ficut in corde viuus extat fons sanguinis, cætera humani corporis membra humefaciens & irrigans, motumque vitalem infundens: sic in Sole videtur esse omnium rerum tum inferiorum, tum superiorum vegetatio & coleruatio: Quoniam vitam & calorem inferioribus quodammodo inspirat lumine suo. Est autem lumé actus quidam simplex, cuncta ad se viuisico calore conuertens.

tens, cuncta permeans entia qualitates corum virtutes qua dispersens. Quare in medio confiquet Phæbus aurea coma fulgente, tanqua Rex & Imperator Mundi sceptrum, & gubernaculum tenens: cui omnes cælestium inesse virtutes, non solum Iamblichus, sed & multi alij confirmarunt. Et inquit Proclus: Ad Solis aspectum omnes omnium cælestium vires con gregari in vnum atque colligi, quas tandem in hunc Mundum inferiorem per eius ignea spiracula credimus, disseminari. Hoc tibi etia vel maximo argumento esse potest. Sole ad nos vergente terram herbescere atque pubescere. Abeunte verò dessorem soni in cum atque collipia de naturæ infantia nonnikil commentandi voluptate capiori

De natura. CAP. IX.

Naturam vim quadam esse rebus infinitam ex similibus similia procreantem asserinus. Generat enim natura, cuctas res auget, alitquare omnium habet in se nomina rerum. Animal est à natura, lapis, lignum, arbor, & corpora que vides, sunt à natura eius que retinaculo. Natura est ligamentum elementorum virtus, commissed que in qualibet re huius Mundi sublunaris elementorum mixtiones essett, formamque sue speciei congruam impressit; per quam ea res à quauis alia re distinguitur atque segregatur. Nec est natura alicuius coloris, omnium tamen colorum par-

ticeps & effectrix: nullius etiam ponderis aut qualitatis, omnium denique qualitatum rerumque fœcunda genitrix. Quid ergo est natura? Deus est matura, & matura Deus. Sicintellige: Ex Deo oritur aliquid proximum ei. Estergo natura ignis quidem innisibilis, à quo Zoroaster cuncta esse genita docuit: cui Heraclitus Ephessus astipulari videtur. Nonne spiritus Domini, qui est amor igneus, quam sere-batur super aquas, edidit eisdem igneum quen dam vigorem, quum nihil fine calore generari possit: Inspirauit Deus rebus creatis, quum diceretur in Mundi genitura: Crescite & multiplicamini, quadam germinationem, hocest, viriditatem, qua fese cunctæ res multiplicaret. Vnde quidam profundius speculates, omnes res dicebant esse virides, quum esse viride cre-scere dicatur, ac coalescere, eamque viridin-tem Naturam vocitabant. Sed Aristoteles in quit: Ignorato motu ignorari naturam, quum modò sitvolatilis & in continuo motu gene rationis, augmentationis, alterationis que, que tandem in extrema Mundi calce stabilis erit, atque fixa. Quoniam tunc eam generandi virtutem potentiamque Deus à rebus auferet, & in reconditissino suz omnipotentiz thesaure vbi ab æterno erat, collocabit. Hanc ergo generandi virtutem rerumque conferuationem Animam Mudi vocare libuit:non quod Muadus sit animal, vt Platonicæ rationes, & etiam aftro

attrologorum Arabum, Ægyptiofum, Chaldzorumą; testimonia comprobate videntur. Posuerunt etenim Philosophi Mundú esse ani mal cœlosquac stellas esse animalia, & animas rerum esse intelligentes, mentem participantes diuină. Insuper cuilibet rei Deum autanimam quadam præesse, omniaq; plena diis esse Democritus & Orpheus & multi Pythagoreorum sunt opinati: quibus statuerunt diuinos honores, precesq; & facrificia dedicarunt eisdem,& diuerso cultu venerabatur. Preterea omnes eiusmodi animas reducebant ad vnam animam Mundi. Similiter deos omnés ad vnű referebant Iouem. Hoc Aristoteles Aristotelicufque Theophrastus: hoc Auicenna, Algazeles: hoc Stoici, omnesque Peripatetici confitentur, ac summo opere comprobare sunt conati. Hincomnem gentilitatis errorem: hinc Poëtarum figmenta: diabolica facrificia, & im molationes lacrilegas emanasse non ambigo: hinc Ægyptia tellus animalia quædam, & alia monstrifica portenta in Larariis suis coluit & adorauit. Qui ergo Ethnicorum Philosophia vanam esse non dixerit: quæ hoc vulgatissimo errore alijsque multis est miserrime labefacta. za. Vbi mihi visi sunt Philosophi Pelidib. puellisque simul limi puteum magnum perforatis vrnulis haurire satagentibus.

Eos tamen venia dignos iudicare possumus, quum ipsis nondum illuxerit vera lux,

Iesus Christus Saluator noster. Quare Chris · stiani Philosophi, cuius authoritas est grauior rudiciumque certius, interest, quæcunque ad fidei naturæ sacramentum facere videtur tanquam ab iniustis hæredibus possessa Catholicæ ecclesiæ septum deducere, Virgiliano more. Qui aurum le colligere dicebat ex stercore Enniano. Apicularum item more, dum suauiores Hynerti intrehible flores generandi mellis gratia exuxerint. Quis non intempestiuam Pici Mirandulani necem lachrymis non madefaceret : quem nostris seculis Parcæ sorores singulariter inuiderunt. Qui si vitæmu-nere aliquandiu sunctus esset, lacerá cam Philosophiam atq; mendicantem, expunctis erroribus, nouo candore cocinnasset. Legitimam tamen Philosophiam quisq; summa laude decantet: cuius natura aut mudus est fundam es tum, quæ mores & virtuté homini præscribit.

Qua tibi lactantes prima lanuginis annos

Corrigit, & vita lineamenta tua.

Que nature interpretatione & abstrutissimarum ab oculis rerum inuestigationem sibiven dicat. Dignissima quide cui diuinarum & humanarum reru disceptatio deferatur. Per eam Mundi penetralia terrasque tractusq; maris, coelumque profundum, quantum possumus diuina gratia, & naturali lumine perquirimus. Ipsa decernit coelum astrorumque innumerabilem multitudinem: tum auricomi Solis i-

ter triuizque labores. Hzc vias syderum radio describit.

Hæc docet Æoleos folles Ventiá, susurros.
Hippotades sceptro quos domat ille suo.
Cur titubet terræmoles, quid Iridis arcum
Efficiat, canasá niues, rigidamá, pruinam.
Quid generet rorem, fugur quid concau nubis.

Vellera quid terra gibbos fulmená, trifulcum. Quid glomeret imbres, vitrea quid grando: Quæsintauri, quæsemina ferri. Vnde sæua tonatio. Vnde aquarum perennium fontes sibi sumant initia, & cætera id genus. Eam Philosophiam perdiscant teneri iuuenes lastantibus annis, fabulasque aniles Philosophorum vbique deuitent, ponentium Mundum esse animal, ipsumque innumeris constare animalibus, eisque divinis. Quid futilius? quid ineptius? Quid etenim est dicere: Solem animatú, aut alia corpora cœlestia esse animata, men temque participantia diuinam, quam labi ad malam hæresim & abominabilem idololatriæ perfidiam? Neque concedendum est (diuo Augustino teste) globos illos sydereos, quibusdam propriis animis viuere, eisque intellectualibus atque beatis. Ego certéscio, tantum animam humaná lucem esse diuinam ad imaginem verbi causæ causarum primi exemplaris creatam, substantia sigilloque Dei siguratam : cuius character est verbuin æternum, participatu cuius animam eam brutalem è na.

Digitized by Google

turæ gremio deproptam, subsistere credimus tenuem animærationalis similitudinem modicumqi vestigium præse ferentem: quemadmodum viue vocis Echo imago est & simulachrum. Sed de anima vegetali cæteri riderint. Admittunt Theologi Doctores intelligentias orbium motrices, non quod ipsos orbes infor ment, aut sensibiles, iuxta D. Hieronymi sententiam, intellectualesue reddant, sed vt assistant eos mouendo. Licet & ij orbes possent esse diuina voluntate iubente propria ratione volubiles. Voluit tamen omnipotens Deus ex ineffabili bonitate sua huic mudanæ fabrieæ secundas causas præesse, vt quicunque se ipso moneat, dant etiam cæteris mouendi potentiam. Vnde etiam animabus humanis angelos in custodiam deputauit: licet & ipse primariè eas custodiret. Non est tamen arbitran dum huiusmodi intelligentias ex necessitate voluendis sphæris accommodatas, quasi non possent proprio rotatu versatiles . Cum quidă folliciti homines ex ære, aut orichalco machinam eam coelestem consimiliter effingant in meditullio terram stabilientes. Deinde consequenter cætera elementa tum orbes syderum & cœlorum rotulis quibusdam affigunt, qui bus planetarum motum, & cœli faciem ad 2 mussim conantur exprimere. Sunt alij scrupu. losi homines, qui machinas horarias tum molas quasdam molendinarias perpetuò versati.

les fabricare nituntur. Quod si homo potest diuinam rationem æmulari, quis non existi-maret globos istos sydereos propria virtute non posserotari? Sed quid de vana Astrolo-gia dicam, quam Picus noster in omni genere disciplinæ famigeratus superioribus diebus validis rationibus eneruauit? Dic mihi, quid omnia in cœlum refers Astrologe: quid de nas turis astrorum, & signorum, & motibus planetarum comminisceris? Qui nullo pacto nec minimæ cuiusdam rei terrenæ vires & proprietatem augurari queas? Quid sydera & stellas metuas, aut potius mentiris? qui ne terreum aliquod corpusculum mensione complectereris. Quid magis ridiculum? quid est absurdius, quam in coelo nono, aut decimo, tales sigurationes, ac linearum imagines, aut figuras cœli octavi ex multivaga stellarum applicatione sorte deprehendere: Quid virtutis habere credis huiusmodi imagines imaginatas? Quid triplicitates? Quid syderum eorum aspectus? & cætera id genus solia inania veritatis aut virtutis præ se serant; licet huiusmodi motus & naturæ stellarum variæque rerum inter se adaptationes viderentur habere aliquid significationis: mihi tamen ita persuasi, hominein non posse ea probe dignoscere, niss miraculo quodam sibi cœlitùs ostendatur. Hinc disus Hieronymus Astrologos & Ge-methliacos ita deridet: Hi sunt qui eleuant se

aduersus scientiam Dei, & omne quod geritur in seculo, fictam sibi scientiam pollicentes: referut ad ortus stellarum & occubitus. Hi sunt qui vulgo appellantur Mathematici, & exastrorum cursu lapsusq; syderum, res humanas regi arbitrantur, & cum salutem alijs promittebant, sua ignorabant supplicia. Ego quum adhuc essem in Agrippa ciuitate, de Astrologis ita luserim: illis quidem Astrologis, meo iu dicio, solet accidere, quod Thaleti Milesio olim vsu venit: qui quum è domo spectadorum syderum gratia xiret, in subiecta foucam cecidisse fertur. Qui quum rem ridicula cuidam aniculæ faceret, ab ea derifus in ædes cum ludibrio est reuersus. Quare Christiane homo. cuiusmodistolidos Astrologie cornicationes, eiusque filias Geomantiam, Hydromantiam, Pyromantiam, Necromatiam, Haruspicinam, & multa id genus alia deliramenta cum grega rijs æmulis vltra montes Caspios in æternum exilium relega. Et gloriam omnipotentis Del Domini tui noli creaturis suis attribuere. Videamus nunc quam naturam Philosophi petierint.

Quid Philosophi, & qualem naturam defiderauerint, vbi spiritus athereus anima currus perbibetur. CAP. X.

Quem Philosophi lapidem quærunt, est spi ritus inuisibilis & impalpabilis, est tinetura & spiritus

spiritus tingens. Quem alter quidem spiritus visibilis atque palpabilis in penitissimis visce-ribus abdidit. Ita pariter Philosophi eundem spiritum sub ænigmatum velamine inexplicitum nobis reliquerunt. Lapis ille est, quintum à quatuor segregatum. Est ligament u elemen-torum, medium atq, vinculum, quod elementa auri fecit esse concordia, & quod sulphur & Mercurius in aluo terræ in corpus metallicum conglutinauit. Et quia tale ligamentum, quod est in terra, quum sit inuisibile, haberi non pos fit, quæsiuerunt ipsum Philosophi in corpore perfectiori. Petunt ergo Philosophi naturam eam generatiuam, quæ metalla generare poterit,vt eam mundificent, & in tinctura reddant potentiorem céties millies, magis quam prius in natura firma fuerit. Eamque viuum ignem, yiuum aut ignem naturæ, aut anima mediam naturam vocabulo secretiori appellare confueuerunt. Et quemadmodum Medici hominem in corpus, spiritum & animam discriminant, pari modo Philosophi lapidem suum in eas partes sunt partiti. Modo spiritus est vita anima, anima vita est spiritus. Rursus illa duo vita sunt corporis. Etiam spiritus nodus est animæ & corporis, & tanquam æthereus animæ currus vehiculumque, quod virtutem animæ per totum corpus diffeminet. Poteris etiam intelligere, cum Philosophi asserunt, la-pidem ex corpore, spiritu & anima constitui

poris: fecunda terræ Philosophicæ: tertiamina augmentatione ponimus. Sunt item in solutione hæc tria abdita, pondus, mensura temporis & ignis. Quare si pondus Mercurij & au si, mensuramque temporis quamdiu siat solutio, atque ignem temperatum cognoueris, solutionem habes: que fieri debet in surnello secreto, & vitris paulò maioribus. Vnde inquirendi sunt diuersi ignes, & tam variæ partes in vitris ponendæ, vt tandem diuina gratia doutus eam offenderes. Oportet etià in hoc præclaro opere dies, méses & annos Philosophorum dignoscere. Asserunt Philosophi te in tribus diebus naturalibus facere periculum, si bene operatus sis. Quòd si ingenio viuacios rifueris, inquiunt, te in 24. horis cognoscere. Ipsi in Philosophia duas noctes & tres dies sta tuerunt. Obsecra Deum Opt. Max. vt diem vitimum rubeum videre dignus sis. Ponunt similiter Philosophi tres Philosophiæ claues, folutionem, coniunctionem, atque fixionem. Aut si profunde intellexeris, tres separationes. Primò fit separatio animæ à corpore pet spiritum. Secundo crimina ipla, quæ fele in solutione ostenderint, ab anima & spiritu secernuntur. Postremò spiritus ab anima se spiritu secernuntur. & hoc in naturæ sixione contingit: vt instable hic tibitanta secreta dixerim, quòd non credi possit. Ego duas claues in toto Philosophia ali possit. Ego duas ciaues in companies qui ambitu sideliter assero. Altera quidem que corpus

corpus aperit in varias claues potest distribui. Quzcunque enim res aurum soluerit, atque in spiritum reduxerit, clauis dicitur: quamuis vna duntaxat inter alias sit clauis potentissima & naturalis, vt 8. cap. scripsi. Et talis res dicitur lapis. Altera clauis quæ claudit, & spiritum tin gentem retinet, & coagulat, terram solam dicimus, quam cuncti Philosophi Principem lapidem vocitarut. Sed de capite corui dicimus alacriter omnes à principio Mundi Philosophos tam modicum habuisse, quòd vix credi possit. Miselli tamen Philosophastri eam nigredinem, quæ ex supersuitate Mercurij & corporis in supersicie apparet, caput corui sunt arbitrati.

Agit de praxi lapidu, de eius prima folutione, atq. feparatione, vbi arcanum illud natura alioqui abftrufifimum fapientia filio in aprico ponitur, in quo Lucifer è cælo labitur.

CAP. XIII.

Tempus est nunc, fili, sapientie calamum ad praxim convertere, vbi quemé. Philosophiæ deditum imprimis monitum velim, omnia genera salium, aluminum, & aliarum multarum & peregrinarum rerum vana esse, nec aliquid momenti aut essicaciæ præse ferre. Similiter cunctas vulgares solutiones, sublimationes és communes, esse labores adulteros, & nihil ad veram & naturalem Philosophorum sciétiam

pertinere. Quare eos homines circuforaneces effugiendos censeo, qui totum ferme Múdum fuis dealbationib.aut rubefactionibus decepe runt, in quibus nulla Philosophiæ vena calet, quiqi potius Pseudophilosophi sunt iudicadi, cum apud Philosophos nihil veritate sit antiquius : nihil turpius falsitate atq; deceptione. Quò fit, vt pauciores sint Philosophi, quam forsan credidisti. Nuncin praxim descendamus, quam in duo partiemur opera. In primo erit mentio de folutione prima, & separatione distillationeq:.In secundo agemus de coniunctione & fixione, vbi de augmentatione secretissima habebitur consideratio, quam in nullo libro Mudi inuenies. Sed hîc in vniuersali gra dus operis lubet interferre. Primò etenim coponimus, compositum putrefacimus, putrefactum soluimus, solutum dividimus, divisum mundamus, mundatum ynimus, & sic comple tur opus. De his verò particulatim nostra labo rabitoratio. Arbitranturautem Philosophi, in lapidib.praxi minus quam 12. partem Q acci-pi debere. Etiam apud eos corporis soluti pe-riculum est, si per pellem eius sieret copressio. Putabant itide nonnulli è recentioribus, solutionem posse fieri tépore breuiori, si priùs so-lius auri per molá quandá, aut mortario fiere diuturna contusio, aut cotritio. Depuretur et go primo Q cum fale comuni parato, aut alia quauis re idonea, vt eius subtilissima substâtia kaberi

haberi possit. Huius aque purificate aliquot partes perbelle commisceatur cum vna parte Solis purissimi in folia, aut tenues bracteolas ducti, & ponantur in ampulla vitrea longiori, panniculis atq; crucis signaculo obstipata, & operiatur vitrum cineribus, ad aquæ superficiem, deturqi ignis leuissimus, neaqua ascendere videatur, sed viua apud aurum remaneat, & seruetur quasi in trutina. Is calor æquilibris, quoad in aqua Mercurij super exudet terra quædam vaporofa & subtilis, quæ in colore mirabili solet cognosci quando sit extrahenda. Fulget autem sulphur ipsum iridis instar, per aquas, non tamen secundum omnes colores, quemadmodum iris in hoc Mundo maiori. Statiple iridis arcus medius in pura, liquida & fluente aqua, & medius super terram. Hinc tota sulphuris proprietas, eiusque naturalis similitudo per iridé exprimitur: nec con-fpicitur in cœlo iris, nisi Sole fulgente: quam etiam pluuia solet succedere. Venientibus autem nebulis, aut nubibus opacis, Sol ipse, similiter arcus iridis occultatur. Iridem Physicis sic explicare placuit, quando imago Solis humidam & cauam nubem, densamque, instar speculi colorat, & medietatem orbis eius interfecat, quod ad hanc diuinam & mirabilem peritiam nostram propius accedit. Non est tamen opinandum sulphur ipsum nigrescere anim iplum extraxeris, vt nonulli putauerunt.

Extractatandem Venere, aquam in qua esta nima Solis, aut Mercurij auri metallicus dibil labis calore leto, vt inter guttam & guttam 60 momenta recenseri possint. Et vocatur aqua illa destillata, aqua nostra viua, quæ viuisicat omnia corpora, & est ex duabus naturis compolita:intellige spiritum, animam fermentum, quoniam spiritus animæ sedes est, eiusque retinaculum, vocaturq, hec aquanominib. multis, acetum acerrimum, luna, fœmina, sperma vel menstruum fæmineum, cælum, Mercurius, capilli rubei hominis: hoc est, spiritus Solis:id est, auri:sulphur verò dicitur corpus, Sol masculus, sperma masculeum, terra & Mercurius. Sunt autem hæ destillationes necessariæ. per quas depuratur Mercurius ab omni feculentia terrestri, & cadit Lucifer: hoc est, immunditia & terra maledicta è cœlo aureo. & hîc fit separatio criminis abanima, vt in c. 12. disputaui. Audi similitudinearduam: Cœlum. hocest, aurum fuit in primordio purum, sed quum solutum esset, ostendit corruptionem. Êrgo primum malum in cœlo fuit, cûm adhuc corruptio aut Lucifer esset, quo lapso, cœlum est mundificatum. Ita vt nullus angelus iam è eœlo aureo labi possit. Quòd si Lucifer in sea nimam mediam naturam aut Deum ha

nimam mediam naturam aut **Deum ha.** buisset, nullo pacto ad inferos detrosus esset. De praxis parte secunda disputat, vbi de igne & coloribus secretior habetur disputatio: & soluuntur ha quastiones: An cœlum descendere debeat ad terram, vel terra ascendere ad cœlum: V trum spiritus ire debeat cum anima in cœlum: vel, an ambo manere debeant infra cœlum: vbi spiritus angelo comparatur, qui cum anima humana in corpus videtur descendere.

CAP. XIIII.

Restat nunc pars altera Philosophicæ praxeos, longe quidem difficilior, loge sublimior. In qua omnes ingenij neruos, omnia denique mentis curricula multorum Philosophorum elanguisse legimus. Difficilius etenim hominem faceres reuiuiscere, quain mortem appetere. Hic Dei petitur opus: Maximum quidem mysterium est errare animas, atque corpus inanime in statuam viuentem confingere. Putas ne esse viuacis ingenij animam ad spiritu, tum Spiritum ad animam, rurfus illa duo ad corpus reducere? In hoc nostro corpore scire conuenit, quatum spiritus, quantum anima, & quanquim sit corporis. Porrò quantum anima mediæ naturæ lit in spiritu,& quantum in corpo. re, vt hac quasi duas naturas sibi congeneas azque cognatas in debita proportione coniun gas. Coniungere ergo debemus duas aquas, Tulphur auri ac eius Mercurij animam & corpus, Solem & Lunam, masculum & fæminam, duo spermata, cœlum & terram, & duo vt its dicam, argenta viua; & ex istis argentis viuis sit viuus Mercurius, ex quo solo dicunt Phi-losophi, lapidem suum constitui, quod miselli homines de Mercurio crudo sunt hallucinati. Is vero Mercurius est omnia metalla, masculus & fœmina, & mostrum Hermaphroditum in ipso anima, & motatum retriaspinoutum in ipso anima, & corporis matrimonio: quam ego solutionem & Philosophorum putresa ctionem voco. Terra auri suo proprio spiritu solutiur, quod in his proportionibus deprehédes. Corpus debet solutium medio aere subtilissimo: corpus item, propria caliditate & hu miditate soluitur: vbi anima media natura in calore nigredinis vbique in toto vitro principatum tenet, quam naturænigredinem caput corui, aut Solem nigrum prisci Philosophi nominabant. Vnde quidam hane propositionem afferebat in medium: Tres sirculos circuita, vidi tres Soles in firmamento habentes tres fa cies, Solem nigrum videlicet, Solem album & rubrum. Vocabatur etiam ea nigredo omniú rerum nigrarum nominibus, postquam cueti Mundi colores, qui ingenio concipi possunt, folent apparere, qui tandem adalbedinem veram táquam ad centrum & cardinem referuntur. In albo funtomnes colores, & ex ipfo cæteri,vt ita dizerim, colorari videntur. Album & nigrum funt ipfa natura colores, & quidem extremi: ex quorum multiplici ad fe inuicem commix.

commixtione proportione que medij, quos di tunt colores, suboriri credimus. Opinamur etiam ex albi & nigri confusione quanda conflari rubedinem. Eam vero albedinem appellamus lapidem album, Solem album, Lunam plenam, lunamque calcinatam, argentum album, terram albam fructuosam, mudificatam & calcinată, calcein albam, & fal metallorum, corpusq, calcinatum, & alijs plerisque nominibus nuncupamus. Dicitur insuper terra viua & fulphur viuum albumque, quado anima introducta est, in corpus, & impedimetum est remotum. Hic quæstionem hanc soluimus,vtrum terra debeat esse aerea aut ignea. Vtrumque simul dicimus. Quod si solum ignea existeret, combureretur in cinerem mortuorum. Si verò solum aĕrea, volatilis effecta in tingen dis metallis euanesceret. Sed de igne quo sit terræ solutio, quid memorem? Vide calorem in terræ visceribus, qué sola natura ministrat: vbi quasi nullum videris deprehendere, qui tum à calore Solis instigatus in montibus metalliferis ascendendo & descendendo multis cubitis vbique aquam spissiorem coagulet, & vnà cum pinguedine terræ in vnum corpus affociet. Sed cum natura vix nonnunquam in quingentis annis suas operationes efficiat, & nobis non sit tributa tanta vitæ vsura, nec vltra elephátum, aut ad annum, quem aiunt, Platonis, detur viuere. Philosophus igni gradum

maiorem attribuit, quo naturam ducem tem-pore breuiori æmuletur. Propterea eum sin-gulari ingenij beatitate pollere iure dixeris, qui tibi ignem naturæ congruum possit osten-dere. Ignem suum naturalem Philosophi balneum, aut Solem suum, aut fymum equinum vocant: quem alij aut ligno, aut alia quauis ma teria, nos verò carbonibus furnello præsertim ad hoc aptato conficimus. Solet præterea lapis in triplici vase fictili componi, quo lentior igniculus haberi possit, calori inquam gallinæ, dum excubat oua, quamfimillimus. Et eo calore draco, hoc est terra auri, se ipsum mortificat, quando elementa & spiritus de se dat. Ediuerso seipsum viuificat, quando spiritus rursum ad se acceperit. Quare comparatur Iesu Christo qui se ipsum morti pro nobis obtulit volutarie, & sese postea per resurrectionis glo-riam propria virtute vita restituit amplius no interiturus. Dicimus hoc etiam in loco, draconem de se expuere omnem obscuritatem,& venenum, & postea imbibere & dealbari. Er quoniam supra cœlum cum terra debere coniungi diximus, oritur hæc quæstio: An cœlum descendere debeat ad terram, vel terra ascendere debeat ad cœlum. Certum est terram nó posse ascendere, nisi priùs cœlum descenderit: terra autem in cœlum sublimari dicitur, quando spiritu proprio soluta tandem cum eo vna res efficitur. Hac similitudine tibi satisfaciam: Filius

Filius Dei delapsus in virginem, ibique caro figuratus homo nascitur, qui cum nobis propter nostram salutem veritatis viam demonitrasset, pro nobis passus & mortuus, post refurrectionem in colos remeat. Vbiterra, hoe est humanitas exaltata est, super omnes circulos Mundi, & in cœlo intellectuali sanctissimæ Trinitatis est collocata. Pariformiter cum ego morior, anima adiuta gratia & meritis Christi ad fontem vitalem remeat, vnde descenderit. Corpus in terram reuertitur, quod tádem depuratum in extremo Mundi iudicio, anima è cœlo labens, secum perducitad gloriam. Cæterum quia congruum est animam ad cœlum ascendere, aliud quoddam dubium sese ingerit. An spiritus videlicet, cum anima transire debeatad cœlum, vel an ambo manere debeant infra cœlum? Diximus spiritum esse animæretinaculum in isto Mundo, sed cùm lapis ad albediné fixam peruenerit, erit alius Mundus priore longè excellentior, vbi spiritus ma nebit in medio, Anima in cœlo, & Corpus in fundo:intellige terramesse cœlumanimæ. E. diuerlo, animam esse cœlum corporis. Et quia spiritus animam in solutione labesecerit, ambo faciunt pœnitétiam, & purgatur anima per spiritum & similiter corpus. Anima defecata folum in cœlū confcendit, & abit spiritus cum fuis criminibus. Quòd fi is spiritus apud ani-mam & corpus manserit, perpetua ibidem esse corruptio, nec fieret elementorum recta concordia atque parilitas. Hunc spiritum angelo cogrue in quibusdam æquiparare poteris, qui cum anima humana (quando in puctum cordis medium & exinde per vniuersas corpul culi partes infunditur) solet descendere. Fingimus item corpus, spiritum & animam, loqui per modum dialogi: dicéte spiritu ad animam: Ego ducam te ad æternam mortem, ad inferos,&ad domum tenebrosam. Cui anima: Anime mi spiritus. Quare ad eum sinum non reducis, à quo me adulando exceperis ? credebam te mihi deuinctum necessitudine. Ego quidem sum amica tua, ducamque te ad æter. nam gloriam. Sed putat corpus quod viuifi-cando gloriofum efficit. Cui spiritus: Faciam certe, sed miser ego abire cogor, cum te super omnes lapides preciosos constituero beatamque fecero. Quare te obsecro, cum ad regni folium deueneris, mei aliquando memor existes. Cui corpus tandem gratias egit innumeras, quòd essentiam sibi dederit excellentiss.

mam, per quam Deum tanquam in speculo est intuitum, promissi tque recordaturum, pri-masque ei partes in regni solio congratulatur.

Explica

Explicat hanc propositionem: In vmbra Solio est calor Luna, & in calore Luna est frigus Solis: similiter quo patto cognoscitur in Luna quando Sol fulgere debeat. Quid est vmbra Solio & Luna? Et quod necessarium est Solem & Lunam, similiter cælum & terram coniungi, & de Aurora citrina meminit

CAP. XV.

Diximus capite præcedenti, Solem & Lunam debere coniungi. credimus te sapere: quid Sol, quid denique sit ipsa Phæbe. Cinthia:id est, Luna, Phœbum Solem aperit. Phœ bus sororem : id est, Lunam suam claudit atq; coagulat. In ipso Solis & Lunæ coniugio hanc propolitionem intellige: In vmbra Solis est ca lor Lunæ. Et in calore Lunæ est frigus Solis. Enimuero quando humiditas Lunz calorem & lumen à Sole acceperit, Sol in Luna intrare dicitur, quo intrante incremetum Luna suscipit atq; calescere incipit. Sol verò frigescere & humelcere:quoniam aquam ad se acceperit,& calorem siccitatemá; perdiderit, ex quo luminis exors obtenebrescit. Cùm autem Luna in Solemierit, Solipse reuiuiscere incipit, atque fulgescere: quia lux ei redditur,& Luna splendore viduata gracilescit & inumbratur. Vnde Solis vmbra frigiditatem & humorem Lunæ, vmbrá verò Lune diem assero. Deme ergo vm bram à Sole, & tota lux eius vbiq; dispergitur.

Non tamen opineris Lunam à Sole posse se pere lumen vno horæ punctulo, sed paulaim & paulatim corpus soluitur. In principio quan do soli Phæbe est coniuncta, ab ipso incenditur: qua incesa paulatim ante noctem mediam fulgere conspicitur: quando verò Orbe toto plena extiterit, totam noctem solet nitore suo persundere. Qua rursus decrescente, atque à lumine hebescente, Phæbi calor vigere incipit. Vbi liquido cognosces in Luna quando Sol splendere debeat, si scriptorum meorum mentem deserse introrsum animo persudas mentem deferés, introrsum animo peruadas, licet & alio ingenio intelligi possit. Cùm Luna, hoc est, lapis albo citrinescere aut rubescere cœperit, Solis sulgentis est indicium. Principium est adicio acceptante de la companya de la cipium rubedinis aurora est, auroram citriná quis non diceret: Tithonia: id est, aurora communi huic videtur esse mancipata numeri, vt aërem perroret atq; rapidum Phaëthontis: id est, Solis iter, luce prima demonstret. Vbi tandem fuluus Eous fundit oculatam Nabathæo cardine lucem, quæ anima videtur. Quod autem vt supra disputatum est, Solem in Lunam ire: deinde Lunam in Solem sit necessarium, duo in cœlo impedimenta intermedia deprehendimus Venerem & Mercurium, quibus ablatis equum mirabilis erit coitio, qua facta Luna non perdetamplius lumen suum, sed ful gebit luce propria. Et Sol identidem: Aderit-que dies vitimus Mundi prioris, post quem lequitur

foquitur alius Mundus, atque alia vita, vbi erit aut dies perpetuus apud superos, aut apud inferos vinbra perpetua. Descendet que ignis cœlo, & rursus ad cœlum aureum conscendet: id est, tinget impersecta.

De ip sa lapidu augmetatione tum priscorum Philo sophorum tum Neotericorum: Et inducitur tan tum vnum esse diem, & vnam noctem. Rursu septem dies à septem dominu Munds.

CAP. XVI.

Placet nunc, fili sapiétiæ, lembum eum Philosophicum ad portum felicem appellere: age ergo remos: expáde vela, da ventum celerem & fœcundum, portus salutaris est petendus. Postquam lapis noster factus est albus, filium nostrum generatum dicimus: licet modò puer homo sit persectus, corpore & anima consistens, non tamen aliam prolem generare potis est quin priùs suz naturz alimento educetur, donec ad ætatem generationi maturam per-uenlat. Accepimus à priscis illis Philosophis, qui sola natura sunt operati, aquá suam viuam in partes duas esse partitam. Qui cùm ad albedinem fixam cum altera parte aquæ peruenifsent, eandem cum altera parte reservata, aut etiam solo fortè igne rubefecerint. Alij in lapide rubro: quia ad supremum gradumascende-rit, & per seaugeri non possit, labores quos antea cofecerint, rurium iunt auspicati. Soluen.

Q 5

tes cam rubedinem cum altera parte aquæ reseruatæ. Ipsam ad primam, vt ita dixerim, el Centiam denuò reduxerunt: laboraruntá, penè in omnibus ficut à primordio, sed maiori. quidem tum ignis tum laborum industria: & hanc repetitionem verioré, aut maiorem augmetationem crediderunt. Quare etiam tem-pore prolixiori in lapide peragendo vsi sunt primi Philosophi. Quem minores natu atque posteri, anni curriculo foliti sunt absoluere.ea de re vt album lapidem quo in Lunam tingere velint spermate sunari per totum, aut ei adden do alios spiritus, albos videlicet, è Ioue & Saturno persublimationem eductos augmentanerint. Quin etiam lapidem album spermate solari aut spiritib.alijs rubellis è Marte & Venere augmentando rubefecerint. Et hoc haud abs refactum esse existimes, quando eiusinodi inferiora corpora multum tincturæ in se habeant. Quod si perfectius ex eis corporibus e. xemeris, & corpori perfectiori addideris, totum effici perfectu quid ambigitur. Et dicuntur huiusmodi corpora inferiora spiritus, cum dicimus, solue corpus, hoc est, lapidem factu, & adiunge spiritus. Vocantur itidé pueri cùm dicimus: Pueri ludunt cum lapide, quando iplum maiorem podere & virtute fecerint. Vnde etiam in alijs laboribus vrinam puerorum quatuor annorum fcimus effeaquam, quatuor inferiorum corporum, quæ cum fit dicta aqua fortis

fortis Philosophorum. Aurum soluere dicitur, ex quibus lapidem quendam creari non imus inficias. Mineralem lapidem trifariam distinguimus. Philosophorum lapis ex solo auro, so laque natura conficitur, & is est sublimior, qui omnes ægritudines curare à Philosophis perhibetur. Alius simplex lapis est, quando sola radix & fulphur auri aut argenti in fine spiritibus inferiorum corporum augmentatur. vbi hec pondera: Vnum ad tria, vel duo ad septem in Minori Turba posita discutiuntur, solo sulphure indigens aut aureo aut argenteo. Ad ful phur aureum tres rubelli spiritus. Ad argentum verò tres albicantes reducuntur. Modò duo sunt sulphura, & septem spiritus, è quibus nouenarius ille numerus excrescit atqu colligitur. De quo pleriq; in hunc viq; diem stolidè sunt comentati. Tertium lapidem omnium metallorum sulphura cum fuis spiritibus constituere dicimus, lapidé partes innumeras pos set tingere. apud Philosophiæ consultissimos, ita decernitur: Quemá, spiritum esse multiplicabilé, sed nullű corpus. Et cum lapis noster fa ctus sit maxime volatilis, atq;, vt ita dicam, spiritualis, totusq: igneus, & diuturna decoctione in igne enutritus, atq per multijugas folutiones & coagulatiões læpiùs repetitus. Quid ni crederes eu lapidé innumeras partes tinge, re: si emuctis narib.naturæ ratione eiusq: dotes mirificas introflum olfeceris. Quò plus. p.

Solem album solueris, & iteratò coagulaueris, eò plus tinges. Quantò item plures fæminas viracceperit, eò plures habebit proles. Et quidam Philosophus ita inquit : Si tincturam dederis, tinges quomodo volueris. Quod etiam in frumentarijs aut semine videre licet, cum ex vno granulo multa producătur: ex quibus Expiùs repetitis, opima tandé seges solet exur gere. Nec'hoc minori argumento erit, si Soli & Luna priùs coniunctis pueros: hoc est, infe-riores planetæ addideris, & planetæ sunt domini Mundi, quæ totam hanc molem regunt. Quid refragetur, lapidem ex omnibus metallicis compositum, totum Mundum non posse tingédo rubefacere: Manifestum est etiam de lapide ex folo auro. Quoniam Sol aliorum pla netarum est dominus, & cæteri planetæab eo capiut fulgores aureos. E' quibus elici potest, tantum vnum esse diem, vnamque noctem tota ætate Mundi. Rursus septem dies à planetis septem, eos qui dies vnum diem; quoniam vnus eft Sol: splendor Solis dies est, quo lucescente, fugit à te omnis ærumna atque calamitas.

Quastam proportiones obscuras in libru Philosophorum huiu Diatriba positas explicat, CAP. XVII,

Pythagoras ille Samius cum auditores ad collegium fuum erudiendos acciperet, in primis hoc pręceptu eis tradidisse fertur, ne quid ex his

ex his que in corum scholis tractabantur, in vulgu emitterent. Quare auditores suos quinque annorum curriculo fecit obmutescere, ve neque interrogare præceptorem de his rebus, neque inter se disserere liceret. Quem morem consecuti Pythagorei, tandem memoria laben te cœperunt ea, quæ à præceptore didicerant, tum de primis rerum principijs, tum de rebus diuinis literis commédare, ita vt secretaria earum rerum medulla in numerorum sacramen tis delitesceret. Quod etiam Platonem fecisse. qui per similitudines recedentes Mathemati-casque figuras præceptiones suas abstruserit, indicio est eius epistola, quam de natura primi entis ad Dionysium scripsit. Scribendum est, inquit, per ambages & ænigmata, vt si forte mari vel terra iactari librum contigerit, qui legerit non intelligat. Hoc etiam Poétis fabulan di locum dedisse arbitror, quo ne res sublimes ad plebem ignobilem deuenirent, sub fabellarum extraneo cortice suauissimu Philosophiæ victu intus reconderent. Legimus Ægyptios, vt dogmata sua haberent in sanctuarijs, literis ignorabilibus, hoc est, quibusdam animalium Éguris, ipla occultasse, vipote, naturæsignacu. lum. Si bene memini, vultur erat effigiatus. Draco in circulum ductus caudamque fuam mordicans, anni currentis imaginem figurabat. Nonne quidam curiosiores cuilibet rei proprium characterem nituturascribere, que

eius rei occultior esset annotatio : Eò fit vi prisci illi Philosophi hanc diuinam artem sub verbis obscurioribus tradere censerent. Causam in capite septimo reperies. Quare putauerim frugi & operæ precium esse, si tibi táquam filio Philosophiæ, quasdam propositiones obscuras explicarem, è quibus facillimè alias tibi obiectas excutere queas. Dicunt Philosophi, lapidem suum vbique ossendi, in montibus & tauernis. Ex ea propositione malè intellecta, mihi persuasi omnes errores emanassed posserves qui in sonnis ouis capillis. fe ad posteros, qui in sanguine ouis, capillis, & cæteris rebus vanis & extraneis sunt operati. Eam sic intellige. Quemadmodum Sol ipse cœlestis, vbique est in hoc Mundo maiori per radios suos:ita Sol iste terrenus: id est, aurum, vbique est in toto vitro: id est, Mundo mino ri. In montibus: id est, capite vitri, & colo, at que cauernis: id est, in fundo vitri & terra. Dis cunt lapidem nasci in duobus montibus. In cœlo monte, & terra, intellige in vitro. Przterea asserunt lapidem-suum esse in omnibus rebus: id est, in omnibus metallis, quæ eorum res sunt. Lapis item est in omni re: id est, natura est in omni re: & quia natura habet omnia in se nomina, & natura est totus Mundus. Ergo lapis habet multa nomina,& dicitur essein omni re, quamuis vna sit propinquior quam in alia, cum Philosophi solam naturam gene ratiuam metallorum efflagitent. Vnde dicunt, divites:

diuites: id est, perfecta corpora, ficut est aurum & argentum, habent eam naturam vt pau peres : id est, imperfecta metalla. Est tamen perfectior & in igne permanentior auri vel argenti natura, quam in cæteris metallis. Etiam Philosophi rem fixam & permanentem quæ. runt, que totum Mundum regat, vipote So. lem aut Lunam. vnde antiquitus Solem, Mun di Dominum vocitabant: in quo est vita ad sanandum omnia, qui diem motu suo efficit, atque noctem, totumque Mundum suo sulgore illuminat. Quare dicit Sol:Ego fum lapis. vel: In me est lapis. Dicunt etiam Philosophi: O. pus lapidis esse opus mulieris, & ludum pue. rorum. Mulier nonnunquam terra est, aliquando Mercurius, qui totum opus videtur perficere. pueri ludunt cum lapide, hoc est,elementa tria cum terra, vel inferiora corpora ludunt cum lapide aureo, quando ipsum in fine augmentauerint. Similiter pueri ludunt cu lapide & proijciunt, hoc est, ignari & imperiti proijciunt in fundo terrá ipsam, quando sublimationem fecerint. Compararunt aliqui Philosophi opus lapidis creationi Mundi. Similiter, generationi hominis & eius naturalitati. Posteriores verò Philosophi non solùm hane peritiam verbis recentibus: sed etiam imaginibus depictis abdiderūt. Vidi ego depictam filo pulcherrimo, virginem nudam, atate viridem, coma eburnea, oculis fuscis, albicătibus

rubentibusq: genis, euius papille erant lactez & admodum teretes atque tornatæ. Eratque ea virgo toto corporis candore adeo infignis, atque omnibus naturæ dotibus adeo venustè decorata, continuata, vt regio thalamo dignil sima censeri posset, quam etiam cuncti Philo-sophi, tum prisci, tum neoterici deperirent. Qualem Venerem, aut Iunonem, aut aliam quamuis venustam puellam, aut iuuenculam Poëtæ solent describere. Habebat autem ea Nympha in manibus pendulis faces duas ardentissimas, & sub pede eius dextro lapis erat aureus, è cuius gremio aureus quidam fons in multas venulas excurrebat. Sub leuo pede lapis erat argenteus, argenteam de se flammam euomens. Depingebatur à dextris Titan iple, radiis luis vndiquaq: scintillans. A sinistris de picta erant cornua Phœbes: ferebantur hine inde quædam auiculæ, partim ad aera furfum, partim ad terram deorsum. A tergo virginis coaluisse vides arborem variis pomis & floribus grauide refertam, quam vitæ arborem in horto Paradisi consitam putares, si modo eius gratiam & viuacitatem delibares. Describitur in Tiara Philosophica Hermes omnium Phi losophorum facile Triumuir, in Cathedra sedens, super genibus geminas tabulas seruans. In quarum altera delineabantur, tum globus Solis, tum Phœbe cornicularis: sub quib.duz aues in circulum ducte mutuò fese glutientes, confifte

consistebant: quarum altera superior alata:al. tera sine alis depingebatur. In tabula altera depicti erant tres circuli versicolores, in quoruin medio imago erat Lunæ, ad quá duo Soles, alter radium vnum, alter duos diuerberabat, volabantq, circum Hermetis Cathedram nouem aquilæ habentes in pedibus arcus extensos, è quibus sagittæ pennatæ emittebatur in terram. Nonne scientiam nostram Vlmannus quidam diui Francisci ordinis frater Minor, miro artificio in lingua vernacula ac populari contexuit: atque per Christi passionein verissimam esse comprobauit? Vbi visitur ima go illa biformis, partim mascula, partim sœminea, monstrum illud androginum Imperatorie maiestatis sceptrum in manibus gestans:& pleraque id genus alia in Philosophoru libris conspiciuntur.

Oftendit quòd lapis omnes agritudines curare potu fit, cùm omnu natura fit in Sole, & Sol in natura, & prafertim in lapide. Cap. XV 111.

Quod verò lapis omnes ægritudines curare queat, de his omnium Philosphorum libri funt referti. Ratione tamen naturali id ostendere pro virili portione studebo. Omnis natura est in Sole, & Sol in natura: ergo spiritum eius aucupari possumus in omnibus, & præsertim in auro. Et quando natura est ægrota. 626

ille lapis fanat naturam. In auro propagando maximè elaborauit cœlum, fimiliter Sol ipfe, & lupiter. Sol quidem ei cunctas suas dotes indidit. Propter igneam eius virtutem atque splendorem. Iupiter autem, quem vitæ patronum Medici vocant, temperatiam & elementorum æqualitatem ei infudit. Ab his dotibus adeò incorruptibile factum estaurum, vt nullus ignis in eius substantiam, aut virtuté corrumpendo agere possit. Accedit ad hæc auri solutio, & naturæ eius purificatio, atque longa in igne enutritio, à quibus mirabilem, & prope diuina sortitum est operatione. Quòd si eo lapide in esculentis, aut poculétis in pondere grani sinapi vescereris, vitæ oleum &i-gniculum cælesti suo vigore, in æqualitate conservaret, elementaque tui corporis in pa-ce & sædere colligaret temperaretque. Qui bus temperatis, anima elementis duaretur, & homo incolumis semper existeret, vsque ad eum finem, quem omnipotens Deus homini propter inobediétiam primi parétis instituit. In corpore Christi tanta erat elementorum affinitas, tantaque colligatio, quia nulli crimini obnoxius erat, tum propter mirabilem essentiem diuinæ vnionem, quod nunquam suisset mortuus naturaliter, niss hominis redimendi gratia, propter quem & natus esset, voluntario mortem appetiisset. Age illi gratias perpetuas te creanti, te precioso sanguine suo ab inferniş

his sedibus redimenti, teq; hoctanto munere donanti, quo sanitate atq; vitam diuturnam in sedicitate transigeres: propter quá precipuè la pis noster est petendus. Taceo diutiaru vbertatem, que homini consertissime ac copiosissi, mè p hanc arté exuberant, aurum potabile, vel aureum liquore habés. Si inaqua vitæ è vino Maluatico expressa, autalio quodá Phalerno: id est, vino nobili, lapidem eum solueris.

Praxim philosophicam repetit, vbi diuin.1 ea lapidis peritia breuibus sententijs tota contexit sapiusculė.

'Masculinum precium foliatum aut limatum compone cum Mercurio in duodecima proportione se habente ad precium. Pone ad ignem lentum,& cotinua eum, quoad in Mercurio corpora foluente superemineat Venus natans, quod extrahe, donec nihil corporis in fundo remaneat: & habes primain partein operis philosophici. Secunda pars operis est fulphur, ipsum pone in vitrosine aqua, & aquam corporis, in qua est anima Lunæ destil. lando.Hanc aquam iunge fulphuri,& permitte vt multis viribus vnum cum altero quandoque furgat, quandoque deprimatur, donec - Venus aquam suam conceperit, quod fit in co lore albissimo, & habes elixir ad album. Tertia pars operis est. Habitam terrá albissimam forti igne citrinabis: deinde vi ignis rubificabisik est elixir ad rubeum.

De alio modo operandi. Adhuc peritian eam diuinam breuibus, & cum miro ingenio comprehendere lubet. Solue corpus, accipe fulphur, mundifica ipsum, sublima spiritum, iunge spiritu cum sulphure, & habebis artem philosophicam. In omni perfecto opere alchimico, quantumcunq, etiam exiguo, spiritum & sulphur auri habere est necessarium. Spiritus tingit colore aureo. Sulphur dat pondus aureum, atq; coagulat. Si altero careret, opus nihil efficeret. In Venere auri Philosophici to tum naturæ arcanum inquiunt delitelcere, & dicunt verissimum. Quare coagulum nominari solet, cu dicitur: Accipe coagulum à corpore, & habes magisterium, quo no est maius in natura. Similiter mundifica coagulum, & dele impedimenta, & tinges. Sed quia pannus immundus sulphuri non comparatus, mundificari non possit absque aqua: sic sulphur naturam sine aqua non abluitur. Abluere est solue-re, soluere est purificare, aqua est Mercurius, ipse est clauis: solus aperit corpus, & albificat sulphur: quo albato recedit cum immundi tia. Ego te singulari eruditione vigere diceré, fi eam amouere poteris. Ipse est impedimentum & mors æterna. Quare no ibit in cœlum, vt suprà in 14.cap. insigniter demonstraui. Et dico tibi per Deum creatorem cœli, quod est vnum de secretis maximum. Amplius ipsa lapidis scientia nihil est aliud, quàm terre aut na tura purificatio. Nec est alchimia aliud, quàm natura purificatio. Non potest terra à sordibus suis desecariac purgari, niss per medium aquam ad se accepent. Et hoc totam artem bre uibus complectitur, si naturam intellexeris. Plura his similia per te ipsum diuina gratia poteris deprehendere. Lauda Deum per omnia secula seculorum.

FIRIS MEAE CONSIDERAsionis. Vicesimum caput nunc sequitur.

Penit quastiones sactas à Necromantico Illarde ad Diabolum, de lapide Philosephorum. CAP.XX.

Necromanticus quidam, nomine Illardus, in prouincia Catilania has fecit quæstiones ad Diabolum. Quæstio L. Vtrum possit sieri Philosophorum lapis ad convertenda imperfecta metalla in Sole & Luna igne iudice: Respon. In auro sunt omnia metalla essentialiter cum suis terris in colore multiplici. Exterra eius cum essentia sua conficitur lapis, qui sua natura omnem immunditiam ausert, & proiectus ad imperfecta, sixat ea perpetuò. Quæst. Quid & qualis est ea essentia: Resp. Estanima media natura, quæ permittit vnam formam converti in aliam. Quæst. Quo pacto agit anima

media natura: Respon. Omnes Angeli autho mines non possunt introrsum per intellectus suos acutissimos vllo pacto eá videre, aut com prehendere Quoniain hoc Dei proprium est, qui suæmaiestati hanc seruauit. Quæst Potestine homo eum lapideconficere? Respon. Quicquid Deus creauit, proprietatem habés, possibile est homini yt in id agat: sed valde difficile est lapidem conficere : tamen confici potest. Quæst. Anima media natura habetne corpus! Respon. Color auri est corpus anime mediænaturæ. Quæst. Quo pacto potest color deauro separari. Respon. Anima media na tura cum calore suo & humiditate diuidit, & confungit ambo simul. Quæst. Color auri est albus, aut niger, aut cuius generis? Resp. Est albus ad visum humanum, sed spiritu est cyaneus. Quæst. Quo pacto, & è quibus sit color? Respon. Natura faciteum ex pura terra, & pu ra aqua. Quæst. Est color in omnibus metal. lis: Respon. Non solum in metallis, sed etiam in omnibus elementis est color absconditus. Quæst. Cuius virtutis est lapis! Respon. Lapis depurare potest omnia corpora metallica imperfecta ab omni lepra, vt fint perpetua, vf que ad indicium extremum. Corpora humana sanat ab omni ægritudine, vsque ad morté naturalem. Quæst. Qualis, & quæ res estanima humani corporis: Respon. Est ignis viuus cœlestis vitæ, & habet in se animam mediam naturam.

naturam. Ab anima media natura vocatur Deus, creator omnium reru, quæ sunt in Mun do. Quæst. Habuitne Virgilius lapide; Resp. Non solum ipse habuit lapidem, sed multi Phi losophi habuerunt eum, & scripserunt de eo multifariam obscuris nominibus, & multis operationibus. Quæst. Quomodo & quare appellatur lapis: Respon. Ego dico tibi, lapis est nomen eius, & non est mihi data libertas tibi aliquid manifestandi amplius. Quæst. Quanto tempore potest lapis ad fine deduci ? Resp. Duodecim menses sunt necessarij à primo die inceptionis. In triginta diebus terra ex Saturno generatur, vel natura terræ facit crescere Saturnum. In centum diebus crescit argetum viuum in aqua. In sexaginta diebus completis creuitaer ex Ioue. In aliis diebus anni crescit ignis à Sole. In puncto anni anima media natura de cœlo descendit in hanc terram, & mortificat superiores & inferiores potestates. Imago multiplicis victorie ad confumendum bellum in corde ventris eorum, víque ad ignis indicium perpetuum. Non am-

plius tibi dicam.

FINIS.

IN

TOMVM PRIMVM OPVSCVLORVM

ALCHIMIAE

INDEX.

· A	
Brss ,	7 5
Mundi	
CARDVA	
Carly abluere	
ablutio	230
11	•
ablatio corporis	292
ablutia, operatio qua	144
428	
abluendum quousque	
absemir	275
Ácetű quid dicatur. 1	95.
176,309	
acetum Alchimistari	m,
u. Philosopheru 2	.68.
acerrimum	84
attus quid	301
actio generalis	211
Adam ex quatnor ele	mře
tit	451
Aer sapientia	20Q
aër quid	170
sera cur media inter	
1	

aër calidus et siccus. ibid. aëris fþissitudo enigma 146. 149. 248. anigma de Vipera 150. de pisciento 149. radice ibid. de Mers curio 151, de conius ibid & 152 anigma 127,128.129.154 4. 25, & deinceps. enigmata de Luna 463. 105. 106. 108. 274. Ymbra cur 93 es nostrum quid 6.57 es tinctum tingere 39 æs aqua fieri 102 es quandiu coquedum 31 as combustum 7.80 es & aqua nostra quàm fimiles 220 es arenam dici 30 as Philosophorum 36.37 es album 44. 79, 119

Ø

es bumere inspiratu 101 es animam & corpus ba bere 44. Vi soluens dum 177 æris flos 44 aris corpus Vt regat 38 Agens in alchimia 467 Agyptiorumysteria 621. ditta 28.103 Albar aris 137 albedo Vnde 264 albedo initio quærenda album mundum quid 174 album humidum Alchemia quid dicatur 329. 629. mater 196. Philosophia Miners na 586. Virginis pis Hura adumbrata 579. 580. Vt inuenta 578. Sanatrix **a**gritudiกัน 541, 542. & deinceps. transmutatrix metal lorum in argentum et aurum 543. Vinatus rali scientia consonet 194. natura imitas trix 235. pauperum cosolatrix 202. à Geo

metria & Arithmes tica obscurata cur corpus agretum babere dicatur 196. quanto tempore comes pleatur 357-358 alchimiæ fundamentum 466.602. radix 466. clauis 75. mysterium cur Deus celauerit 58. Veritas in que confra stat 492. quatuor res gimina 476, instrus ments 56, I3L 422 alchimiæ scientiam diffu · sam 318. instrumens \$4 56.131.422. quins que ignes 422. quas tuor gradus alchimiæ insudandk 186 alchimiam problematis 200. imperfecte Vis uere 231. babere prin cipia 548. magisnas turam imitari Alchimistam quid noscere 76 oporteat Alchimista deceptores 559. cur principiums in fine tractarunt, &

Accompanies to agifu	and total and alamanta
econnerso so qui fu	no tantum elemento 4
giendi 606	Angelos ex igne factos 72
Alchimistarum libri 35.	anser Hermetis 289
opera 110. finis 111	antimonium 98. inuis
alembic Philosophorum	di dixêre lapidem 23
228	anima 105. 446. quid
elkesal 218	179. 506. est Vita
allegoria 392. et deinceps.	364. quæ dicatur 285.
allegoria de homine 139.	bumana 597. lumi
degallo 140. despon	ne clarissima 383. tina
gia marina 141. de	gens 63
pisce ibid. de Vipes	anima mundi 591. 594
74 140	anima & acetum quid d
alzum, sue alzon 60	catur 79
alecines 290 alus 285	anima quot nominibus d
alus 285	catur 180
alumen 180.201,379	anima ex quo creata 450
alumen ex pomis 41	anima sulphura 113
alumen crudum 209	suma retinaculum 613
alumina quid agant, ibid.	cum corpore conium
aludel 204.228 aludela 334	Etie 306
	animantia ex quibus elu
Amicitia interaquam et	mentis compesite 72
aĕremmansura z	annus Vt dinidatur 12
Anatron 400	anni partes 210
Anathuel 458	Apparitio lapidis 242
Androginum monstrum	Aquaquid 170.389
625	aqua 234. nostra à Phis
Angeli lucidiores Luna	losophis nominata 47.
Estellis 450. ex Vs	168,279,608. perma
	MCR S
	and the second s

INDEX.

nens 6.14.15.16.75.81. 89.196. Vita 129,201. Vitis 54. Viua 269. 270. intrans 388. ma ris 168. philosophica ibid 172. plunialis 14. nubis 445. Mercurias lis 168.470. Mercury 280. mundana 121. sapientiæ 200. sims plex 168, ficca 158. fulphurea 62.272. ful pburis 136.137. auri 33. 106. imitans na= turam 235. Vt puls _ uis fiat 30. Vt conglus tinetur 301. quæ cors pora soluit 279 diuinæ nomin4 252. 292. permanens tu Vis 15.89. diui= · fio 173 aqaa spissum aquam fieri 105 aquas effusas in lapides conuerti 374 aquilæ 294 Arbor mirifica 129. Phi losophorum. 146 arboru succositas 158.195

arcanum 16.42.45. quid dicatur 186. precies fißimum 437. natus ra 602. caleste 388. occultatum 15. maxis 47. 90, 195 arçani initium arcana Pythagoreorum arena 105.106. maris 128 argenteitas fixa argentum viaŭ 477. quet nominibo dicatur 213. quid 96.385.432. dus plex 497.490. triplex 212.213. ab hominib9 extractum 120. ignen 113. ignis 212. temp**l**ə ratum 474. expluris bus cofectum 49.124. de mascula 49.78. de sulphure quantum ba beat 411. Vt in sulpbur connertatur 473. fera ri 114. igneum 39.117. argentum Viuum Alchio mistarū 531. Vt cum metallis Vniatur 485 argentum Viuum auripis gmentum 38

INDEX.

argentum vinam quot no	Arithmeticus 190
minibus dicatur 45	Aros Philosophus 319
argentum & stannson	ars ex quibus 255. dis
non convenire 94	bilior natura 381. qui
argentum Viuum coagus	bus egeat 29.104
lare 20.21	drs Vt perficitur 483
argentum Viuum quan-	ars gumæ 271
tum ponderis corpori	ars gumæ 271 ars numi 92 ars Solia 382
tribuat 478	ars Solis 382
argentum Visum corpos	ars philosophica 577
rum perfecterum 487	ars alchemie Dei denum
argentum Yinum aqua	201. ex quibus cité es
272	peratur 488
argentum Vinam cambar	ars aftronomica naturas
43. 51. 114. 123.124.126.	imitari in rebus perpe
128.276	tuis 599
argentum Vinum quars	tuis 599 artis beneficiam 486.
<i>\$478</i> 122	principium 301. fund
argenti Vini compositio	damentum zo
380	artic alchimia Virtutes
argenti Viui natura 405	& effectus 540.541
argenti Viui plures acces	artem in tribus Verbis
ptiones 492	consistere 358
ergenta Vius duo 610	artem qui scire possit 256
Aristotelis liber 70.pras	artem scire cupientibu
ceptorum 192. sens	quid agendum 351
tentia de Vegetabilis	artem calce propria semo
bus 190 Arifleus Philosoph. 1	per indigere 488
	artem rnam rem poscer
Aristei somnium 146	. 318
	i i

Index.

In Arte duo requiri 476	aurum in rubigine yt con
artes ablegandæ 600	uertatur 77
artificium maiss 329	aurum in Venenum Vers
Artista plurimi Vt deces	tere 45
pti 178	aurum singulare apparës
arsenicum masculium dici	201
215	aurum potabile 627 aurum rostri 63
Assatio Inde inueta 235	aurum rostri 63
Astrologia vanitas 599	aurum coralli ibid.
astra ignea 2	aurum foror gummæ 173
Atrameta ex quibus com	aurum apparens 200
posita 379.533	aurum cur lepram & as
Augmentare 533	lios morbos curet 566
augmentum quid ibid.	eurum fermentum 63.125
sugmentum in quantitas	auri Verba 173
	auri Virtutes 566.567.
, te ibid. suis Hermetis 371	568, 625, 626
urora 616	auri & argenti substano
urum quid 408. quas	ti4 . 488
le corpus 603	auri interiora argenti 411
urum Philosophorum	auri complexio 409
217. 218. 515	auriflos 75.79
urum Vt fiat argentum	auripigmentum 114
	aurificationis principiu
SI7	
rum numosum 123	483
rum fermentum elixis	authoris sententia 179
<i>ru</i> 409	Azot quid 279
rum ignenen vri 410	D Alai ellegaria
rum purpureum 277.	R Algi allegoria 53
Vt fiat argentum 416	DBasilisci & lapidu

Index.

fimilitude 208	canicula Armenia ibid.
Bellum irritare 112	cabut corui 264 605
Bellum irritare 112 Beya 147	carbumata 269
Bonum pluriu nominum	carta Sacerdotum 244
63	caut io - 14.39
boritis 18.19	cautio - 14.39 Cellula mea 299
C	Chelidonia 132
Haos confusum 587	Christiani Philosophi
Chalcofolariu vas	586
348.349	Christi & lapidis alleges
Calcinatio 288. quorum	rid 612.613
303	chronica Methaurea 462
calcinatio prima 224. se-	Chubul 43.48.119
cunda 225.cur fiat 226	Chubul 43.48.119 cinis preciosus 48 cinis à cinere 129
calcinatio Philosophoru	cinis à cinere 229
224.225	citrinatio quid 426. 432.
calcinatio operatio sexta	517.563
428	517.563 circulus Solis 357 Clauis 257
calcinationes multæ 290	Clauis 257
calidam naturale 156. ra=	clauis operis 7.275
dicale 477	clauis prima solutio pris
calor præcipuum agens in	ma 603.606
Alchimia 467	Coagulum 628
calor in bumido 426. in	coagulatio 240. vt fist
seco ibid.	306. duplex 42. 01
ficco ibid. calor aquilibris 607	peratio quinta 428
cambar 39.47.49.53.119.	coagulationis spatiu 306
123.124.12 6 .168.257	in Coagulationibus à sale
camelus noster 391	canendum 315
camelus noster 391 canu Corascenia 340	coctio quam longs 500
	celms

Kelum ex quo 450. ex	chimica 181
quibus compositu 72.	congelare 348. terra 270
ex quibus substantijs	coningium Solis & Luna
creata 456	coniungere 609. (615
ealum boc est aurum 608	coniungenda quæ ibid.
coli creatio 4	coniunctio elementorum
cameteria 334	quid 498
colera 386	contentum 264
cwli creatio 4 cwmeteria 334 colera 386 colera virtus 206 colla auri 45. 121	quid 498 contentum 264 conterere 94.105.123
colla auri 45. 121	continens 264
colores principales 421.	continens 264 contractus quid 42
extremi 525. appas	contraria Vt in Inam na
rentes in regimine las	turam coalescant 494
pidis 97	contritio 233. Philosos
combustio sanguinis simi	phorum 30.105. due
lis 27	plex 233
comburere quid 59.134	coopertorium equi 391
combustilia que 221	coquere 234
combustilia que 221 commixtio quid 416	coqui Vt debeat 234. 235
compar rerum 160	conuersio 486
complementum quot die=	connersiones Vt fiant' 164
bus fiat 193. 433	corallus 143. Philosos
coplexionumutatio 423	phorum 144
compositio quid 42.138.	cor 121. Solis 90. celi 592
426. nostra 362. du=	corsufte 10.28.101.103.
plex 63	236.238
compositum 105. igne ca	corpus quid dicatur 31.
rens 451. ex elemens	97.197.180. sine anie
tis - 73	ma 31. nostrum 392.
conformitas in trinitate	perfectum 487

sorpus in animam cons	corporametallica arte fie
nerti 290	rinon posse 554. cors
corpus 22. nominibus	porum solutio 415.572
& amplius appellari	corporum ligamina 453
	corporu sulpbureitas dus
180 corpus Vt spiritus fiat	plex 412
493.494. non multi=	plex 412 corruptio quid 365
plicabile 619. dest=	corruptionis natura I
deratum 17. quando	cornicaput 364.501
distilletur 291. Vt	coruum dealbare 390
debilitandum 31. Vas	Craticula libellus 359
porem fieri 512. teren	creatura omnis ex elemen
dum 36. quando subs	tis 4
tiliatum 586.587	creatura Vnius essentia
corpora due 204	451
corpora solnere 336	creaturæ ex tribus eles
corpora corporibus tingi	mentis 4.9
G figi 125	creaturæ ex duobus eles
corpora in non corpora	mentis 4
Verti 279	mentis creaturæ cur diuersas ba
corpora incorporea fieri	beant naturas 449
63.104.471	creaturarum dinerfitas
corpora ve consideranda	' & Varietas Ynde 6
	creata omnia ex Vna ese
453 corpora lucentia 427	∫entia s
corpora metallica ex Mer	cribrare Hermetis 49
CHrio 155. Erea ex Co=	cribratoria 334
ruscatione cadere 376.	crocus Philosophoru 94.
mineralia Vt differat	143
compositione 380	Cucurbita 334
	Dardens

Index.

	Deos omnes ad louem re-
Ardanus 17 Dealbare 346	ferri 595 densi nil sublime 71
Dealbare 346	densi nil sublime 71
dealbare duplex 34.109	Dialogus Lunæ & Solis
dealbatio 432. operis is	464.465. Spiritus 4s
nitium ibid.	nime & corporus 613
decottie 234. 335. 336.	dicta maiorum sequenda
in Decoctione cur adbis	3
benda 234	diesest splendor Solis 620
decoctiones quatuor 502.	diethen 360
item feptem ibid.	diethen 360 dimensiones tres 453
depuratio 364	dispositiones septem 428
Deus ante omnia 3	dissoluere quid 492
Deus est natura 594	in Distillatione corporum
Deus, 589.590. & eius	cautela 114
, attributa ibid. Dei creatio 72	distillatio 240.305. quos
	tuplex 305, quot siat
Dei munus excellentissis	Vicibus 240
mum 35	distillatio Philosophorii
Dei maximu donum bu=	ibid.
manæ naturæ datum	distillationes necessaria
. 584	608
Deinemen 590	distillationis copletæ ses
Deu innominabilem 589	gnum 495
Deum omnia implere 588	dinisio 332.485. lapidis
de Deo omnia affirmare	necessaria 417
posse ibid.	Doctrina generalis 288
de Deo omnia negari poss	Draco noster 390
∫e .589	draco in circulum ductus
in Dea Visint omnia. 60	621

ca 361. inimica. ibid draconis anigma 55 elementa Vt commisceau Duttilia liquabilia 378 ductilia et liquabilia qua tur 58. & coquends ibid. aquatica 361. 549 lapidea ibid. formas duo quid 39 lia duo in lapide Vt ins telligatur Bmich 119 LEbsemetb elementa duo in arte 472 43 elementa morte feparari Echo 598 72.73. in die indich Elementum solum no ges 460 nerari, aut corrumpi elementa Vt conflagrans elementum liquabilium elementa circulariter con quod uersua elementum primum 284. elementa convertere 19. elemeniu fecundum 284. conuertendimodi 291 elementa simplicia cur Al chimie no conducant elementum tertium 284. elementorum substantis elementum quartum 285. 457. mater 481. ms elementum primum lapis ritas 227. materis 156. extractio 497. elementoru spisitudo 68. elementu aqueu quid 475 Separatio 232.233.27& elementa quatuor creata 3.4.74.361 elementa naturas dici 3. elemetorum mixtio 456. . ex primis qualitatib9 commixtio 343. affis composita 451. amis ... nitas in corpore Chris

sti 626. sirculatio	122, 124. quid 79. als
455. aptitudo 362.	ba 80.96
coniunctio 498	ethelinteri 29. fieri 37.
elementorum & quintæ	
essentiæ differetia 513	43.45 etheliæ 75 Exebmich 44
ex Elementis omnia 74	Exebmich 44
Elsaron 322	Eximidius Philosophus
elixir quid dieatur 476	İ
celixir nostrum 22.412.	<i>F</i>
album ibid. rubeum	Acies quatuor Yvins
ibid.	F patris 308
elixir ex quibus 163	FAcies quatuor voins patris 308 fatui Alchimista 559.
elixir ve crescat 176. per=	160
fectum vt fiat 513. ma	560 Fella 275
turum ad tingendum	fermentare ad ruben 530
176. infinitæ Virtus	fermentatio quid 520
tis 299. Vt cum cors	fermentü quid 183.186.
poribus coniungatur	438.447.522
528. Vt compleatur	fermentum auri 253.413
224. calcinatam 174	fermentum fermenti 254
elixiris compositio 483	fermentum ad rubeŭ 529
elixiris excellentia Vt p=	fermentum ad albu. ibid.
betur 435	fermentum Philosophes
Elixiris ad rabeum confes	rum 510
Etio 526.527	fermetum est anima core
En es Alemanici 376	poris imperfecti 511
entium antiquissimum	fermenti dosis 529.530
448 Episcopus noster 391	ferrum omne bonum 219
Episcopius noster 391	ferrum è calo cecidiffe
Ethelia 7.21.47.49.119.	376
	S z

In de À.

festinatio propelleda 294	Genetbliaci irrifi 🔭 599
fex quid 480.519	generatio est motus 160
Figere 164. 291	
fimus 236	_ ,
finem ante principiu cur	generatio Vt fiat 383.384
tractet Alchmistæ 135	generatio fœtus 😉 lapis
figendimodus 523	dis 130
fixie 229.430. Vt fiat	gentilitatis error 595
ibid.	germen corporis 603
Flegma 386	Glaciei exemplum 562
flos auri 121	
flos corporis 603	360.36 8 ;
flores secretorum 484	
flores indelebiles 272	362
Famina 263	gradus secundus regimis
fæminæ spiritus 216	nis :364
Frigidum omne 3	gradus regiminis quartu
Fugare quid 346	372
fundere ibid.	gradus terminus 360
fundamentum artis 10.	gumi quid 13.14.87.103.
II. operis III	168. Aureum 200
fundamentum Alchimia	guma Scotia 28.103
466	guma mas est 173. aus
G	ro fortion . 88
Arib 342	guma nostra 214
Galeni sentetia de	gumæplures ibid.
Chimia 222	H.
Geber Saracenus 309.	Arforetus 148
cuius filius 346	L Harmonia Muse
Geldum 132	di 588
	bermas
	· ·

bermaphroditum 610	ignis rarior 44. niger
Hermes Philosophus trin	255. lentus principio
uir 624. Philosophos	237.370. Spissus 451.
rum caput 34	immoderatus caueno
Hermetis sententia 193.	dus 11. elementorum
verba 223. numus	rarior 3. artificialis
126. Anser 285. pis	qualis 476. auri pur
Stura 625. documens	purei 201. Viuns na
`tum 109	tura 601. tinctorum
Hermogenis pullus 285	201. natura 594. gra
Heptades soi	dus 359. elementum
Heptades 591 Hexades ibid.	450. regimen 432
Homo antiquus 390	igne principio carere 454
bomo ex quatuor elemens	ignem esse aquam 212
tis 5.72	ex Igne solo quod est, non
bominis spiratio 26	comedit aut dormit 5
bominis partes interiores	ignes quinque Alchimiæ
quot 205	422
bominis & lapidis compa	ignium quantitas 340
ratio 310	Image biformis 625
Humiditas quid 81.474.	imbibitionis tempus 501
224	
bumidum omne 3	immunditia lapidis 309
bumidi fignificatum 304	impedimenta actionum
	463
bumidorum differentia	impedimenta que aufes
Lamenta and the same	renda 616
bumores quatuor 453	Inceratio & cur 126.227.
T Coin and J	288.313
Ccir quid 301 Ignis quid 170:274	incerare 346.347
- 181110 quia 1708274	instrantur que 306
÷ , , •	S 3

		_
incerandi modus	ibid.	L
incremabile		L Abor maior in deale bando, quam rubis
induratio	288	bando, quàm rubis
Indorum & Bab	ylonio=	ficando 505. Vbi mas
rum sententia		ximus 497
tione lapidis	71	lac Virginis 174. 201. 375
tione lapidis ingressus	231	lapis quid 482. 483
initium verum	I	lapis rex 281
intellectus dicti		lapis rex 281 lapis duplex 341
Qui mecum n		lapis non lapis 28.80.
mech oritur 4	•	308, 309
intentio Philosop		lapis bonoratus 34
47		lapis cuins natura 31
internallum inter	r Deum	lapis 81.105. exquibm
& creaturas		constet 16.155.278
inuidere non est s		ex quo gignat 15
20.94	1	lapis in duaspartes dini
Ioannis Pici Mir	andulæ	ditur 364.368.586
mors dolenda		lapis ex quatuor elemen
Ionis operatio		tis 170. 279.31
Iru vt fiat		lapis Vt crescat 18
irudo	40	lapis Vt minor mundu
Indicareper igner	•	~385
K		lapis de animata rees
K Arnech Kenkel	132	380
Kenkel	ibid. 82	lapis Veritatis 321. 940
Kubrick Philoso	bboram	differentijs comples
320	•	tur 23
Kuna	240	lapis Vt pulnis optimu
Kubul	48	24
. €	43	in the last

Lapis Philosophorum mes	lapis fixus 174 lapis alkali 347
dicina 429	lapis alkali 347
lapis Aquila 253	lapis cur falpbur dicatur
lapis fortitudinis 419	211
lapis vnus 467	lapis semini bumano sis
lapis bomini comparatus	milis 302
206. 207	lapis Vt incerandus 532
lapis Benedictus 478	
lapis noster trinus & Vs	
nus 300. primò albus 416	
lapis noster aqua 265.	lapis fermentatus 175
congelata 300	lapis Vt dulcoretur 531
lapis est Vita 364	lapis quomodo regedus 23
lapis Philosophorum cui	lapis aqua fieri, & econs
partiadiungatur 527	trà 16
labis mineralibus compas	trà 16 lapis vt inspissetur, & ra
****** 200	rescat 68. Vt terens
Lapis omnicolor 351	dus 12
lapis kubul 12	lapidis & pulli generatio
lapis Tyrins 18.92	547
lapis cur nominetur 90	lapidis proprium nomen
lapis à Deo quibus conces	obscurum 64
datur 348. donu Dei	lapidis Varia nomina 16.
IIO	64. nomina præcipus
lapis est ligamentum eles	
mentorum 601	
lapis tertius 619	tua reniniscit 26
labis cur belagus namines	lapidis initium 19. alia
lapis cur pelagus namines tur 58	mentam 69.70

lapidis elementa quatuor lapidis definitio 154.156 lapidis Variæ descriptios 135 lapidis primu elementum 162.164 lapidis pars prima 180. pars fecunda 581 lapidis proprietas 347 lapidis & bominis compa ratio 310 lapidis similitude & Yes neni 203 lapidis & spermatis in **Creations** lapidis virtutes 347.627 lapidis elenatio 342. pros cessus breuis 162. mul tiplicatio lapidis regimen 17. 82. 131. compositio lapidis coagulatio 346. jo lutio 345. duplex. ibid. lapidis bumiditas Vnde 301. purificatio 500 lapidu & Mercury dispu tatio 313. 314 lapidis preciosi perfectio 17.91

lapidismagi/terium ad al bum 348.349. adrus beum lapidis scientia quid 629 lapidis gradus 357. 358. 613 lapidem effe, in omnibus rebus declaratur 622 lapidem esse ex quatuor. elementis 170.497 lapidem quatuor esse nas 125 lapidem quatuer babere naturas 50. ex aqua generari 172 lapidem quis ignoret 253 lapidem offendi in montis bus declaratur 622 lapidem quis agnoscas 253 lapidem vbi non prodest magnifice appellari, Ybi prodest, celari 64 lapidem Vt Aristoteles no minârit in Lapidem extraneu non ingredi 169 de Lapide contraria affirs mari 64.65 in Lapide que sint 169 lapides

Inpides ex lato 376.	t	lunæ spatum	41.53
fiant 37		lunæ operatio	356
fiant 37 lapides marini 13	4	lunæ operatio lunaria	412
lapides quot modis fian	ıt	lux Vera Christus	595-
		596	1
lapides preciosi Vt ab a	le	M	:
chimia fiant 24	4	Menchen Magister	359
lapides ex Vegetabilibe		IVI Magister	Macer
fieri bora terræmoti		196	:
. •		magisterium nostr	ŭ quid
in Lapidibus animalis	m	281	• :
partes 37 Laton quid 280.50	77	magisterium tetun	n 364.
Laton quid 280.50	3:	in quo	
lanatio 2	88	magisterium acut	
lauatio 2 latitudo 4	17	losopborum	
Lectulum suum 29	98	magisterium in pa	
Libri Alchimistarum		sistere.	363
ligamentum elemetoru		magisterium lapid	
601.602		fimile .	281
liquefactio corporum 2		mazistery alchimi	ci (ums
liquabilium principiu		me	179
225. elementum 38	0.	magisterij necessar	ria 340
substantia s	50	in Magisterio duo	
litargyrium .	4II	pua	315
Luciferum cadere 6		рна magisteria artis q	uatuor
ludus pueroru 10.12.6		329	•
declaratur 6		magnesia 107.119	132. Als
lumen quid sit s		ba 43.78	.91.205
luna quid significet 2		marian 2	54. 270
lunæsalius 357.5		margarita præcip	
•	•		

mineralium dinisso 473 Mundus minor ex qui: . bus compositus mandi rex & imperator 598 mundi oculus mandi nostri principiū 1 mundum effe animal 595 mandificatio 446. natus Musa discipulus 326 Mysterium maximum 609 N **T** Aaman Syri exema: plam 502 metura i quid disatur 461.462.593

Beture rerum 66 matura Vna duorum Batura Yna re contenta 107 matura & bumiditas fit . aqua & lapis . 30 notura generativa metal : lorum : 601 matura corruptionis I. natura quomodo cecidit s relenari 76 Waters omnis in Sole 625

natura mercarialis na natura occulta congelai natura ignis naturæ,id est elementa z natura principium 468 nature cunabula natura Vic 133. terminue. 77.473. ATCANSON 602 natura plures description nature It commisceatur natura multiplicătes 220 nature magisterij naturas quatuor in cos lam a scendere neturem netura læteri 8. 62.76 naturam naturis obuiame ibid ire naturas commisceri = 34 Nigredo quid 426. pris. ma 135. maior 498. cuius rei signum 32.33 nigrum 132. duplex 218 nomina lapidis cur multiplicata 139. per ses militudine posita 222.

Bominart

nominare res 287. actios	opus non Varium is
nes ibid.	opus mulierum 10. 12.
Numeroru mysteria 590	298
nutrire quid 182	opus lapidis esse opus ma
nutrire quid 182 nutriri 231	lieris declaratur 623
nutrix eins est terra 240	operis initium 224.432.
nutrimenti autor . 149	principisom 133.415.
numus 90. Varius 75.	caput 26. intentio
Vulgi 39.45. aureus	415. dinisto per tempos
274. Philosophorum	ra 12. modus 51.125.
intentio 47	secretum 10
intentio 47 numi Hermetis 126	operis secunda pars 296.
0	627
Occupatio 230	operis pars tertia 627
Occupatio 372	operis prolixitas 499
Odores quatuor 453	operi quinque necessaris
Officia mutua corporis,	334
Spiritus et animæ 180	operatio Vns 289
Oleum quid 483. Phi=	operatio prima 427
lesophorum 141. pre=	operatio infortunata 239
ciofissimum 354. in=	operationis termini 500
combustibile 492	in Opere consideranda 9
Opus trium Verboru 354	operationes quæ 288
pus trium dierum 434	operationum modi 362
pus primum 282. Vt fiat	operadi breuis modus 628
493	operandi lapidis ad albie
pus secundum ibid. &	modus 348.349
pus secundum ibid. & Vt fiat 282	Orbium intelligetiæ 598
pus tertiu Vt fiat ibid.	origo mundi 342
pus quartū Vt fiat 283	origo mundi 342 ortus 282

mi fimilitudo 207.exem-	596. Persæ 353. male
Aluma 69	intellecti 310
plum 69	Philosophos dissentire
	verbis, conuenire sens
Panis in lapidem consucry uer sus 376	tentia 15
parabola festina Alches	Philosophoru genera due
miæ 195. & deinceps.	576. congregatio 1.
paria combinanda 24	scopus 108. intentio
particularia duo in bac	32.47.154. consideras
particularia uno in 1520 parte perfici 659	tio 603. mos in descris
parte perfici 659 pater mirabilium 313	bendo lapide 278
pater eius est Sol 225	Philosophorum aqua 27.
patientia opus 110	ignis naturalis 612
pax inter contraria, 6	Philosophoru lapis 600.
7	601
C	philosophantium 510
Pelagus 420 perfectionis signum 228	Phlema Virtus 206
permutationis corporis	Planetarum opera Vil
•	355. operationes 189
Persarum Philosophoru	plumbum quid 44.380.
de tincturis disputatio	cur ponderosum 410.
	sapientum 133
355 Philosophica expetenda	blumbum & acetum prin
	cipia lapidis 81
597 philosophiæMinerua 586	blumbum ruben initim
philosophiæ tres claues	operis 211. [apientu 10
604.605	rubeum zzo. album
philosophiæ osor iurecons	219
Sultas 585	21 Laure agent blesse he b
Philosophi Christiani	nere 21
T hindahne an deman	plans

, .	
plumbi compositio 38	o cidate 622
in Plumbo Vita mortu	
221	₹ 245
Pondera elementorum i	
lapidus cofectione 526	
527	pugnam irritare 182
pertauit Ventus in Ven	
tre suo 240	
Practica alia 504. & deit	103. impalpabilis 99
Aska .	
pragnatio 28 praparatio 48	1 putrefactio 232. Vt fiat
praparatio 48	5 50. prima 306. ma-
præparatio rerum 480	s xima 19.93. operatio
praparationis primus m dus 36	putrefactionem, elemens
præparandæres 16	
pračtica altera pars 609	
primum opus 37.282.292	
primum Verbum 284	
principium primum na	: Pythagoræprimum præs
turale 410	
principium omniŭ crea	. Q
turarum 68	Vartum opus 284
principia rerum tria 460	Vartum opus 284 qualitates primæ
processus ad lapidėm 168	451
propinquitas inter qua	
19	de toto processu lapidis
royciendi modus 434	. / cū resposione 629.630
539. 540	quinta effentia spixitus
ropositiones obscurie els	482
	,

.gaint4 è∏entia elementos	reiteratio landatar 530.
rum 460. ab elemen	537
tis differens 513	renouatie 236
quintam effentiam quid	res Vna 500
Vocemus 456.457	res cruciata 136
ex Quatuor elemetis oms	res Philosophorum qua
nia 449	623
R	rerum initium 461
Randerich 45 rarum 387	rex lapis 281.441.443
Nrarum 387	Vtoritur 181. Vtnu
Rettificatio 366. corpos	triendus 179
rum 237	Rubedo 135. in plumbi
reducere 164.292	10
reductio Vt fiat 368	rubor ex nigredine 61. it
Rebis 310.311	albedine absconditu
regere parie 138	135. duplex 21
regimen Alchimistarum	rubedinem in albedine
Inum 110	cultari 6
regimen quo corpora fi=	rubigo quid 4
gantur 51	rubiginem connerțere so
regimen vnu, verbaplus	in Venenum 124
rima 36. figendi cors	S
pora 127.128.129. tos	CAgitta ex pharetra
tum quibus fiat 32	S nostra 293
regimen ignis 432. facien	Salamandra 424
dilapidis 95	sal commune 210. Arm
vegiminis primus gradus	niasum ibid. aroma
362. Secundus gradus	ticum 211. alkali yn
364. quartus gradus	de 209. nitrum 400
372	A
	VIIIA 24
	49

ful nostrum	210	scribendum eur per a	entic
fal fixum	488	gmata -	621
falia duplic ia	209	Secretum 365. magn	sums
salium proprietas	205	434. nostrum	514
fal fatura	i bid.	secretum secretorum	219
faltus lunæ	357	secretum operis	10
sandaracb	122	Secretum cuiuslibet re	s ef t
Sanguis 21	0.386	eius anima	489
Sanguis est anima	364	secundum opus	282
Sanguis menstruus	159	semen paternum	478
Sanguis vbi inuenial	ar 89	semen à Mercurio V	t exs
Sanguinis virtus	206		478
Sapientia occulta	I	senioris Verba	191
sapientum dictum	46	sententia sapientum	
~~·	347	sententiarum diner	
sapores quatuor	453	in opere philosoph	223
satis album 33. n	igrum	separatio element	
- ibid. & 108. rs	ubrum	170, 498	
33. rubeum	108	septem ad duo addi	173
Saturni Splendor 1	34. 0#	Serentis exemplum	269
	355	Sericon	138
Scala nostra		sermo typicus	203
scientiæ alchimiæ	exem=	serpens 168. seipsu	m im
plum	389	prægnans	153
Scientiarum portæ	ibid.	serpentu frater	167
scopum alchimicus	m quis	serpentis soror	ibid.
atting4t	180	Sernus preciosus	25
Colia .	312	ferni rubei natura	100
Coris quid	480	sexus due	453
scutella	204	Signa bona lapidio	238

Secitas alchimia 227	solutie 445. Vnikersalis
fimilitudo prolis cum als	314. ex natura 169.
chimia 195.196	perfecta 603
• similitudines no effe pro=	solutio nostra secretion
prietates 186.187	nostrum 514
simile simili generari 25.	solutio per discordia fieri
160	603
Sol Vnus Verus 155. mes	solutio necessaria 170. &
tallorum finis ibid.	eins operationes 17L
quid significet 281.282.	duplex 536. philosos
mundi oculus 592. pla	phica 284. quid faciat
netarum rector 296.	304. alia 309
cæli viator ibid.	Solutio & congelatio Yns
Sol & Luna & stella ex	operatione fieri 330.
igne & aere composita	33I
72	solutio ve fiat 336.337
Sol fructus perficit 409	solutio, operatio secunda
Solex quo generetur 463.	428
464	solutio operationis fini
Solpater, & Luna mater	288.289
ibid.	Solutionis res tres 288
Sol solus cur non tingat	solutionis primus medus
463	415
Solis circulas 358. epe=	in Solutione lapidis quid
ratio 355	Cauendum 174
Solis & Luna coniugium	solutiones sapientia filia
615	603
Solis flos 75	forer prime 204.20%
Soles tres 610	secunda et tertia. ibid.
Soluere 164, 291	sorores tres - 204
Todishr	Species

Species no permutari 469	spiritus praparans 490.
incorruptibiles ibid.	duplex ibid.
sphæra måterialis 598	spiritus tingens 491.601.
sperma 160.161. quale	bumidus 30
397. lapidis. ibid. Phi	spiritus duodecim nomio
losophorum 486. pro=	nibus dici • 180
prium metalloru 487	spiritus septem ibid.
spermata due 159. Vt com	spiritus beneficus 490
misceantur 161	spiritus principales 316
spiritus quid 119.105.602	spiritus fugaces Vt fixen=
spiritus quid dicatur 479	tur 339
spiritus duplex 216.491	spiritus in aquam conuer
spiritus generationis au-	tendi ante sublimatio=
ther 602	nem 171
spiritus qui mercuri di=	spiritu multiplicabilem,
cuntur 491	sed non corpus 619
spiritus fugiens 115	spirituum retinacula 315
spiritus est mercurius	spisitudo initiorum 2.
491	Vbi st 494
spiritus siccus ibid. Vi=	splendor corporum 492
uns 302	sputum Lunæ 53.80.210,
spiritus Domini \ 394	223. boletorum 43
spiritus quintæ essentiæ	Stannum & argentum
482	non conuenire 94
spiritus animæ&corpo=	ex Stanno cuprum facere
ris dialogus 614	221
spiritus Vt in corpora ver	stellæigneæ 1
tantur, & econuerso	study vtilitas 547
	stultum quid 562
354.355. Vt corpora ins gredientur 314	Substantia divisa 456
5	T 2

Substantia fixa 229	ra 489
fubstantia quatuor 458	ra 189 Julphurismes 46
Sublimare quid 228, 280	sulphuris & mereurijgu
fublimatio 517. curfiat	neratio 555.556
ibid. quid 227. 257.	sulphuris compositio 381
288. 429. duplex 228	sulpburis perfectissme
Sulphureitas fixa 488	compositio 519
sulphur quid 385	sulphurus perfectio 47.
fulphur quid 385 fulphur naturæ 38	proprietas 607. aqua
Sulphur Philosophorum	41. Vapor 550
172. rubeum Vbi sit	sulphura due 619. mm
563. & album 364.	ta vnum sulpbur 42.
quidsit 229.556	anima 38. sulpbac
Sulphur quod mercurio	ribus contineri 33.46.
melius cobæreat 557	109
sulpbur incremabile 424.	Synodus tertia Pythagos
incombustibile 12.120.	rica / 1 Synonyma in arte 416
121. fagiens 142. Vis	hnonyma in arte 416
uum 611	T
fulphur in luna 564	TAK 319 Temeynehum 333
Sulphur coagulare Vt ins	▲ Temeynehum 333
telligendum 556	tenebra Vt Videatur 463
Sulpbur album & ruben	terra quid 170.472. qua
372.426	matrix 486. elemens
Salphur rubeum 200.563	torum mater 281.441
sulphur nigruns 211	non elementum, sed e
sulphur denigrans 61	lementate 460. Vi
sulphur tam albu quam	verum elementä.ibid
rubeum Vbi inuenia:	spisior elementoria
thr 484. Cine natus	3. argentea 200. fe liat

hata 481, calcinata 285. spisior 68. als b4 200. inanis 587. Vina 610. Ægyptias 64 135. Solis 162. Vuls gi Vt à philosophicali separetur 514. Mers cury 162. Lune ibid. sapientiæ 200. Vt des albatur 106 terræ folutio que igne fiat 611 terram in cælű sublimari 612. denigrare 138. spirituare 494 tertium opus 282 Thabritis 147 Theologus inflatus 585 theriace & lapidus simis litudo 208 the faurus ex tribus vers 357 tbucia 215 Tingere quid 583 tinctura 121. Vt Vocetur 203. ex quibus 114. Vt fiat 39. 229. 277. permanens 492. sas pientia 201. Versaus ri 218. quibus Vita,

& quibus mors 98. non sine plumbo 11. nulla sine rubro lapide 409. Philosophorum Vbi sit 239. quantæ prestantie tincture fixe 45, 121. multiplicatio quid 534 tres definitiones 482. 483 tincturam nonfieriabsa plumbe 8 tincturarum differentia 419. extractio 493 tinctorum berba 145 tingens in infinitum 228 Triades 190 tria ad Vnum addi 173 Tyris 57 tyrius color 132.133 tyriaca Philosophorum 141.150

V Apor Ynttnofus

468

Varietas in opere nulla 33

Vas ynum lapidis 203
quando aperiendű 176

Vafis quando cauendum
306

7°. 3

gestina masculina. ib. **Veg**etabilibu**s Vt i**gnis inst retentina fæminea. ib. degetabilia quos respiz appetitiua masculina ciant planetas 188. 189 Virtus quinta Virtus spiritualis & mis 106.107.168. Denenum Sapientum 16. mors tiferum 290. quid 41. Virtus sulpburis Mercus dividendum Nenenum siue aquam dis Virtutes & effectus alchi nidere quid miæ 540.6 deinceps. Visio Arislei Veneni tingentis genera: Visibile paruædurationis tio 458 Denerari regem cum sua Vxore quid Vita quæ 207 Ventus meridionalis 49 Vita mortua Vbi 22I Penus nostra Vita mortuorum 702 347 Vitriolum Philosophoru Veneris operatio 356 Verbum primum 284. . 211 Vituli Vrins secundum 445. 103 ters tium 284. 359. 446. Viua cunctamori 26 Vinificatio 23E quartum 285. 446 Vimanus Franciscanus Verba tria preciosa 355 625 rerborum trium liber Vnctuest & viscost diffee 353. expositio rentis Veritatis natura Vna 62 491 vestis tenebrosa Vnguentum Philosophos 18.92 petula extenuata rum 142 20I Via regum 396 Ynum quid 39.136.137. Virtus expulsina 384. dis 138

unum in Alchimia 136	Vrina 168. tauri 210
Ynam rem nibil alienum	
admittere 169	Υ.
Ynum decem nominibus	VHarit 333
nominari 138	1 Tle 461
Vnum compositum esse	Txir 22.36
mio spiritus & anima	Z
Vt fiat 431. 432	Z Andarie 252.298 Zendrio 42.119
Volatilia ex quibus creas	
ta 450	Zubech 32I

INDICIS in Tomum primum Opufculorum ALCHIMIAE EINIS.

